

omgevingsanalyse – EEKLO – okt.2024
meerjarenplanaanpassing 11 2020-2025

Eeklo – stad/OCMW

Inhoudsopgave	
INLEIDING	17
1 DEMOGRAFIE.....	18
1.1 Cijfergegevens	18
1.1.1 Bevolking naar leeftijd & geslacht	18
1.1.2 Cijfers huishoudens	22
1.1.3 Kencijfers eigen diensten	24
1.2 Externe documenten	26
1.2.1 Uit: Bevolkings- en huishoudensvooruitzichten – Statistiek Vlaanderen.....	26
1.2.2 Uit: Alleen wonen is nu overal de norm – De Tijd april 2023 – Verhaeghe, Cockx, Segers en Roelens.....	26
1.2.3 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen	27
2 ONDERWIJS	28
2.1 Toestand in Eeklo	28
2.2 Cijfergegevens	28
2.2.1 Tevredenheid.....	28
2.2.2 Dagonderwijs.....	29
2.2.3 Volwassenenonderwijs in Eeklo	33
2.2.4 Deeltijds kunstonderwijs - Kunstacademie in Eeklo.....	33
2.3 Externe documenten	34
2.3.1 Decreet Deeltijds kunstonderwijs (28/02/2018).....	34
3 MOBILITEIT	35
3.1 Cijfergegevens	35
3.1.1 Gebruik van vervoersmiddelen	35
3.1.2 Tevredenheid over mobiliteitsvoorzieningen	36
3.1.3 Walkabilityscore	39
3.1.4 Kencijfers eigen diensten	42
3.2 Interne documenten	45
3.2.1 Mobiliteitsplan Eeklo (2018)	45
3.2.2 Vooruitgang dossier Ring.....	46
3.2.3 Bevragingen Eeklo Zuid	47
3.2.4 Bevraging Westlaan-Neelemanslaan-Heidelaan	47
3.2.5 Melkerij.....	47
3.2.6 Trajecten Dorp-Kern-Gezond	47
3.2.7 Interne bevraging i.v.m. duurzame mobiliteit.....	48
3.2.8 Uitvoering trage wegenplan.....	48

3.3	Externe documenten.....	48
3.3.1	Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	48
3.3.2	Decreet basisbereikbaarheid / vervoerregio (www.vlaanderen.be / www.mobiel21.be)	49
3.3.3	Regionaal mobiliteitsplan.....	49
3.3.4	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	52
3.3.5	Uit: Enquête lokaal fietsbeleid - rapport oktober 2022 - Fietsberaad Vlaanderen / Mobiel21.....	53
3.3.6	Uit: Impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België.....	54
3.3.7	Uit: Straatvinken 2023.....	54
3.3.8	Uit: Een op drie gemeenten heeft laadpalenspurt nodig – De Tijd – 14/01/2023 - Olaf Verhaeghe, Thomas Segers, Thomas Roelens en Raphael Cockx).....	55
3.3.9	Uit: Jonge Wegweters.....	56
3.3.10	Uit: Onderzoek Verplaatsingsgedrag 2021-2022 – departement Mobiliteit en Openbare Werken / UHasselt - Prof. dr. Davy Janssens, Prof. dr. W. Ectors, dhr. R. Paul.....	56
3.3.11	Uit: Multimodale mobiliteitsdata voor lokale besturen (2024) – ABB.....	57
3.3.12	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen.....	58
4	WONEN.....	59
4.1	Cijfergegevens.....	59
4.1.1	Aantal woningen naar bouwwijze, bouwjaar, oppervlakte, eigendomstitel.....	59
4.1.2	Sociale huur.....	63
4.1.3	Tevredenheid over de woonsituatie.....	64
4.1.4	Kencijfers eigen diensten.....	66
4.1.5	Premies voor energiebesparing in woningen.....	67
4.1.6	Mobiscore.....	68
4.2	Interne documenten.....	68
4.2.1	Uit: Visienota sociaal wonen Eeklo – december 2022.....	68
4.3	Externe documenten.....	69
4.3.1	Uit: Woonsurvey 2018.....	69
4.3.2	Uit: Woonregio’s in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018).....	71
4.3.3	Uit: De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek - Stijn Dreesen & Frank Vastmans, Leuven: Steunpunt Wonen (2021). 74	74
4.3.4	Uit: Draaiboek voor de opmaak van een lokale langetermijn renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap (BUUR Part of Sweco 2021).....	74
4.3.5	Uit: De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie - Dreesen, S., & Heylen, K. Leuven: Steunpunt Wonen (2021).....	75
4.3.6	Uit: Verhuisbewegingen van jongvolwassen thuisverlaters (2023) – Laura Bliki, Jan Pickery i.s.m. Statistiek Vlaanderen.....	76

4.3.7	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen	77
5	MILIEU – NATUUR – ENERGIE.....	78
5.1	Toestand in Eeklo	78
5.2	Cijfergegevens milieu	78
5.2.1	Afval / riolering.....	78
5.2.2	Kencijfers eigen diensten	80
5.3	Cijfergegevens energie	81
5.3.1	CO ₂ -emissies	81
5.3.2	Energieverbruik woningen	82
5.3.3	Hernieuwbare energie.....	83
5.4	Cijfergegevens natuur	85
5.5	Klimaatscenario's	87
5.6	Externe documenten.....	89
5.6.1	Kringloopwinkels Meetjesland m-accent	89
5.6.2	Uit: Klimaatbestendig inrichten van de stad (www.klimaatruimte.be)	90
5.6.3	Uit: studie Hogeschool van Amsterdam met 12 steden.....	90
5.6.4	Uit: Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid	91
5.6.5	Uit: Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 en 2.1 (2022-2023).....	92
5.6.6	Uit: Memorandum: Naar een blue deal voor de referentieregio Gent – goedgekeurd in CBS Eeklo in juli 2023	95
5.6.7	Uit: Inspiratieboek voor een duurzaam gemeentebestuur – BBL (december 2023).....	96
5.6.8	Uit: Lokaal circulair – Lokale besturen en de circulaire economie in Vlaanderen - handvaten voor visie, strategie en actie – 2024 – Möbius, VVSG en Vlaanderen Circulair	99
5.6.9	Uit: Inspiratienota Circulair (ver)bouwen in de Beleids- en beheerscyclus – 2024 – VVSG en Vlaanderen Circulair	100
5.6.10	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen	102
6	RUIMTE & INFRASTRUCTUUR.....	104
6.1	Cijfergegevens	104
6.1.1	Bevolkingsdichtheid / bebouwing	104
6.1.2	Verharding / ruimtebeslag	106
6.2	Ruimtelijke ontwikkeling en hun mobiliteitseffecten	106
6.3	Externe documenten.....	111
6.3.1	Uit: Betonrapport Vlaanderen (2024)	111
6.3.2	Uit: Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)	114
6.3.3	Uit: Recepten voor klimaatneutrale kernversterking – Limburg – Bond Beter Leefmilieu (2019)	115

6.3.4	Uit: Ruimterapport Vlaanderen - Pisman, A., Vanacker, S., Bieseman, H., Vanongeval, L., Van Steertegem, M., Poelmans, L., Van Dyck, K. (Eds.). (2021). Brussel: Departement Omgeving.....	115
6.3.5	Uit: Ruimte voor logistiek – VRP in samenwerking met Departement Mobiliteit en Openbare Werken (2022).....	123
6.3.6	Uit: Inspiratiegids Duurzame Stedelijke Logistiek - Koning Boudewijnstichting (2023)....	124
6.3.7	Uit: Acties en resultaten Green Deal Duurzame Stedelijke Logistiek (2023) – Vlaamse Milieumaatschappij.....	125
6.3.8	Uit: Beleidsplan Ruimte provincie Oost-Vlaanderen (2023)	126
6.3.9	Uit: Vasthoudgoed – stadsessay Gent (Peter Vanden Abeele, Stadsbouwmeester Gent en Matthias Blondia, Team Stadsbouwmeester – februari 2023)	126
6.3.10	Uit: Regie van de alledaagse stad – Ruimtelijke kwaliteit realiseren via private projecten (Vereniging voor Ruimte en Planning vzw (VRP)) - 2023.....	126
6.3.11	Uit: Sociaal rechtvaardig omgevingsbeleid – adviesnota Endeavour i.o.v. Departement Omgeving - 2023	127
6.3.12	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen	128
7	OVERHEID.....	130
7.1	Cijfergegevens	130
7.1.1	Info aan en consultatie van inwoners	130
7.1.2	Tevredenheid over dienstverlening	131
7.1.3	Kencijfers eigen diensten	132
7.2	Interne documenten	134
7.2.1	Citymarketing	134
7.2.2	Audits.....	136
7.2.3	Zelfevaluatie bestuurskracht	137
7.2.4	Traject zelfevaluatie op basis van Leidraad Organisatiebeheersing	143
7.2.5	Participatietrajecten.....	143
7.3	Externe documenten.....	149
7.3.1	Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	149
7.3.2	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	149
7.3.3	Uit: Audit Vlaanderen – Opvolging van Verzelfstandigde en Verbonden Entiteiten Thema-audit Globaal rapport 20-12-2022.....	150
7.3.4	Uit: Audit Vlaanderen – Thema-audit Beheer van ICT-risico’s bij lokale besturen Globaal rapport 13.06.2023.....	151
7.3.5	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen	152
8	ARMOEDE & WELZIJN.....	154
8.1	Toestand in Eeklo	154

8.2	Cijfergegevens	154
8.2.1	Financiële gegevens.....	154
8.2.2	Tewerkstellingsgegevens.....	159
8.2.3	Armoede-indexen.....	161
8.2.4	Sociale woningen.....	164
8.2.5	Kencijfers eigen diensten	165
8.2.6	Anderstaligen.....	166
8.3	Externe documenten	172
8.3.1	Uit: Decreet Lokaal Sociaal Beleid (2018).....	172
8.3.2	Uit: ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek - Anrijs, S., Ponnet, K., & De Marez, L. (2020) Universiteit Gent	174
8.3.3	Uit: Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet-kwetsbare mensen (2021)	175
8.3.4	Wijziging integratie- en inburgeringsdecreet – www.vvsg.be	176
8.3.5	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	177
8.3.6	Uit: Enquête ICT- en internetgebruik bij huishoudens Statbel 2023 en SV-bevraging	178
8.3.7	Plan Samenleven	178
8.3.8	Uit: Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst – Statistiek Vlaanderen (2022)	178
8.3.9	Uit: Barometer Samenleven – september 2024.....	179
8.3.10	Uit: Lokale Armoedebarmeter 2024 – decenniumdoelen	179
8.3.11	Uit: 12 werken voor een moedig beleid van Decenniumdoelen.....	180
8.3.12	Uit: Welzijnsmonitor Meetjesland (ELZ Oost-West) door CAW O-Vlaanderen - 2023	181
8.3.13	Vandekerckhove B., Geldof D., De Decker P., Vanhaeren R., Van Damme W., Van Hulle M., Schillebeeckx E., Balcaen R., (2022), Atlas Superdiversiteit Vlaanderen - Toekomstverkenningen: Ruimtelijke verkenning van een superdiverse samenleving; uitgevoerd in opdracht van Departement omgeving	182
8.3.14	Uit: Jaarboek Armoede & sociale uitsluiting 2023	184
8.3.15	Uit: Barometer energiearmoede – Koning Boudewijnstichting 2024	184
8.3.16	Uit: Jaarrapport inburgering 2023.....	185
8.3.17	Uit: Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting (2024).....	185
8.3.18	Waterarmoede – VMM	188
8.3.19	Uit: Barometer waterarmoede - Analyse en interpretatie van de resultaten voor 2021 – Koning Boudewijnstichting (2023).....	188
8.3.20	Uit: Memorandum 2024 - Unia	189
8.3.21	Uit: Memorandum 2024 - Casa Rosa, UniQue, Regenbooghuis Limburg en Het Roze Huis	190
8.3.22	Uit: Memorandum Vrouwenraad.....	190

8.3.23	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De Grote sprong naar morgen.....	192
9	ZORG & GEZONDHEID	197
9.1	ZORG.....	197
9.1.1	Toestand in Eeklo	197
9.1.2	Cijfergegevens	197
9.1.3	Interne documenten.....	202
9.1.4	Externe documenten	204
9.2	GEZONDHEID	208
9.2.1	Toestand in Eeklo	208
9.2.2	Cijfergegevens	208
9.2.3	Externe documenten	211
10	FINANCIEN	219
10.1	Cijfergegevens	219
10.1.1	Ontvangsten algemeen	219
10.1.2	Uitgaven algemeen.....	219
10.1.3	Autofinancieringsmarge / schulden	220
10.1.4	Toelage aan politiezone.....	221
10.1.5	Belfiusprofiel	222
10.2	Externe documenten	224
10.2.1	Uit: Studie Lokale financiën 2023 – Belfius	224
10.2.2	Uit: Studie Lokale financiën 2024 – Belfius – analyse voorbije legislatuur en vooruitblik	224
11	PERSONEEL	226
11.1	Cijfergegevens	226
11.2	Externe documenten.....	227
11.2.1	Opvallende trends voor lokale besturen	227
11.2.2	Uit: Menselijke capaciteit in lokale overheden: het knelpunt van de transitie van het gebouwenbestand: 214.000 nieuwe lokale jobs nodig voor de decarbonisatie van het gebouwenbestand in de EU (Campaign more Local Staff for the Climate (localstaff4climate.eu)	227
11.2.3	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen	228
12	VRIJE TIJD.....	229
12.1	Vrije tijd algemeen	229
12.1.1	Cijfergegevens	229
12.1.2	Buurtenmonitor.....	232
12.1.3	Externe documenten.....	232
12.2	Sport	235

12.2.1	Cijfergegevens	235
12.2.2	Kencijfers eigen diensten	235
12.2.3	Interne documenten.....	236
12.2.4	Externe documenten	238
12.3	Cultuur	239
12.3.1	Cijfergegevens	239
12.3.2	Kencijfers eigen diensten	240
12.3.3	Interne documenten.....	241
12.3.4	Externe documenten	244
12.4	Toerisme	244
12.4.1	Cijfergegevens	244
12.4.2	Externe documenten	246
12.5	Jeugd.....	246
12.5.1	Cijfergegevens	246
12.5.2	Kencijfers eigen diensten	247
12.5.3	Interne documenten.....	248
12.5.4	Externe documenten	249
12.6	Uitgaan – Evenementen	252
12.6.1	Cijfergegevens	252
12.6.2	Kencijfers eigen diensten	253
13	ONDERNEMEN & WERKEN	254
13.1	Ondernemen	254
13.1.1	Cijfergegevens	254
13.1.2	Kencijfers eigen diensten	260
13.1.3	Interne documenten.....	261
13.1.4	Externe documenten	265
13.2	Werken	267
13.2.1	Toestand in Eeklo	267
13.2.2	Cijfergegevens	268
13.2.3	Externe documenten	272
14	VEILIGHEID & SAMENLEVEN.....	282
14.1	Toestand in Eeklo	282
14.2	Cijfergegevens	282
14.2.1	Verkeersongevallen.....	282
14.2.2	Drugserelateerde misdrijven	283
14.2.3	Buurtgevoel	286

14.2.4	Onveiligheidsgevoel.....	287
14.2.5	Veiligheidsmonitor	289
14.3	Externe documenten.....	290
14.3.1	Uit: ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018).....	290
14.3.2	Uit: de Corona Impact Monitor (2021).....	290
14.3.3	Uit: Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025.....	291
14.3.4	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen	292
15	ALGEMEEN.....	293
15.1	Uit: Uitrustingsgraad van de Vlaamse gemeenten 2023 – een typologie - Filip De Maesschalck Steunpunt Data & Analyse Provincie Vlaams-Brabant Etienne Van Hecke Afdeling Geografie en Toerisme KULeuven.....	293
15.2	Uit: VISIE 2050 – langetermijnstrategie – Vlaamse Regering (2018)	293
15.3	SDG’S	295
15.4	Smart Cities.....	297
15.4.1	Uit: Smart City – de praktische gids (2018)	297
15.4.2	Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten Agoria Smart Cities	301
15.5	Uit: Megatrends – Megatrendsproject van de VMM-MIRA (2014)	302
15.6	Uit: SECAP – Duurzaam energie- en klimaatactieplan Stad Eeklo (april 2018)	304
15.7	Uit: Sumaqua, Klimaatadaptatieplan Eeklo. Studie uitgevoerd in opdracht van Stad Eeklo en Provincie Oost-Vlaanderen (2019)	310
15.8	Uit: Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - Visie van de Vlaamse steden en gemeenten – VVSG (2021).....	313
15.9	Regiovorming.....	314
15.10	Uit: Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2022 - België.....	315
15.11	Single Digital Gateway Regulation.....	316
15.12	Uit: Timmermans, B., Thaler, C., Devos, T. (2022). Ruimtelijke lessen uit de coronapandemie: tendensen, scenario’s en uitdagingen. Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving.....	316
15.13	Uit: Toekomstvisie op het lokaal & binnenlands bestuur in Vlaanderen (2023) – Filip De Rynck, Lieven Janssens	318
15.14	Uit: Global Trends to 2040: Choosing Europe’s Future - ESPAS.....	319
15.15	Uit: Vlaams beleidsplan Artificiële Intelligentie	320
15.16	Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen	321
16	SAMENVATTING OMGEVINGSANALYSE – versie november 2023	325
16.1	Demografie	325
16.1.1	Profiel Eeklonaren	325
16.2	Onderwijs	325
16.2.1	Profiel stad.....	325

16.2.2	Profiel eigen organisatie.....	325
16.3	Mobiliteit.....	326
16.3.1	Profiel Eeklonaren.....	326
16.3.2	Profiel stad.....	326
16.3.3	Profiel eigen organisatie.....	326
16.4	Wonen.....	327
16.4.1	Profiel Eeklonaren /stad.....	327
16.4.2	Profiel eigen organisatie.....	328
16.5	Milieu-Natuur-Energie.....	328
16.5.1	Profiel Eeklonaren.....	328
16.5.2	Profiel stad.....	328
16.5.3	Profiel eigen organisatie.....	329
16.6	Ruimte & Infrastructuur.....	330
16.6.1	Profiel stad.....	330
16.6.2	Profiel eigen organisatie.....	330
16.7	Armoede & Welzijn.....	330
16.7.1	Profiel Eeklonaren.....	330
16.7.2	Profiel eigen organisatie.....	331
16.8	Zorg & Gezondheid.....	332
16.8.1	Profiel Eeklonaren.....	332
16.8.2	Profiel stad.....	332
16.8.3	Profiel eigen organisatie.....	332
16.9	Financiën.....	333
16.9.1	Profiel eigen organisatie.....	333
16.10	Personeel.....	333
16.10.1	Profiel eigen organisatie.....	333
16.11	Gebouwen.....	334
16.11.1	Profiel eigen organisatie.....	334
16.12	Vrije tijd.....	334
16.12.1	Profiel Eeklonaren.....	334
16.12.2	Profiel stad.....	334
16.12.3	Profiel eigen organisatie.....	335
16.13	Ondernemen & Werken.....	336
16.13.1	Profiel Eeklonaren.....	336
16.13.2	Profiel stad.....	336
16.13.3	Profiel eigen organisatie.....	337

16.14	Samenleven & Veiligheid.....	337
16.14.1	Profiel Eeklonaren	337
16.14.2	Profiel stad.....	338
16.14.3	Profiel eigen organisatie.....	338
16.15	Algemeen.....	338
16.15.1	Profiel Eeklonaren	338
16.15.2	Profiel stad.....	339
16.15.3	Profiel eigen organisatie.....	339
16.16	Bestuurskracht.....	340
16.17	Fusieverkenning.....	343
16.18	Trends vertaald naar EEKLO	344
16.18.1	Megatrends (VMM-Mira) – Global Trends to 2040.....	344
16.18.2	Burgemeestersconvenant – SDG’s	345
16.18.3	Smart City	345
16.18.4	Mobiliteit	346
16.18.5	Wonen	347
16.18.6	Milieu-Natuur-Ruimte	348
16.18.7	Armoede-Welzijn.....	349
16.18.8	Zorg-Gezondheid	350
16.18.9	EEKLO als Overheid.....	351
16.18.10	Vrije tijd	352
16.18.11	Jeugd als doelgroep.....	352
16.18.12	Ondernemen-Werken	352
17	PARTICIPATIETRAJECT	354
17.1	Intern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025	354
17.2	Extern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025.....	354
17.2.1	Burgerparticipatie – 25 juni 2019 in CC De Herbakker – TROTS op Eeklo.....	354
17.2.2	Adviezen vanwege adviesraden na voorstelling meerjarenplan op gemeenteraadscommissie op 13 november 2019	362
	Bronnenlijst	367
	BIJLAGE 1: indeling clusters waarmee vergelijkingen worden gemaakt in deze omgevingsanalyse ..	371
	BIJLAGE 2: indeling 7 wijken Eeklo	372

LIJST GRAFIEKEN en TABELLEN

grafiek 1	Aantal inwoners per buurt – Eeklo – 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, 2023	19
-----------	--	----

grafiek 2	Aantal inwoners naar leeftijd van 2010 tot 2040 - Eeklo	20
grafiek 3	Inwonersaantal naar leeftijd – Eeklo – 2000, 2010, 2024	21
grafiek 4	Aantal personen naar leeftijd en geslacht Eeklo 2030 t.o.v. 2020.....	21
	Inwonersaantal naar leeftijd en geslacht – Eek	21
grafiek 5	Soorten huishoudens in Eeklo - 2024.....	22
grafiek 6	Verwachte evolutie van de alleenwonenden – 2023-2033.....	23
grafiek 7	Aantal vertrekkers uit en aankomers in Eeklo - 2023	25
grafiek 8	Aantal interne migraties binnen Eeklo volgens leeftijdscategorie - 2023.....	25
grafiek 9	Aandeel inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen in de gemeente (in %) – 2023	28
grafiek 10	Minimale aanwezigheid kleuteronderwijs – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2022	29
grafiek 11	Instroom en uitstroom lager onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2023..	30
grafiek 12	Schoolse vertraging lager onderwijs, vestigingsplaats – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2023	30
grafiek 13	Schoolse vertraging in secundair onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2023.....	31
grafiek 14	Aandeel inwoners dat vaak/altijd gebruik maakt van bepaald vervoersmiddel voor verplaatsingen in de vrije tijd (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2023.....	35
grafiek 15	Aandeel inwoners dat met bepaald vervoersmiddel grootste deel van afstand naar werk, school of opleiding aflegt – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2023	36
grafiek 16	Aantal personenwagens volgens brandstoftype – Eeklo	36
grafiek 17	Aandeel inwoners dat tevreden is over de staat van fietspaden in de gemeente – 2023	37
grafiek 18	Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt – 2023..	37
grafiek 19	Aandeel van de inwoners dat het niet veilig vindt om te fietsen – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023	38
grafiek 20	Walkabilityscore in Eeklo.....	39
grafiek 21	Aantal inwoners met knooppuntwaarde beperkt en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022	40
grafiek 22	Aantal inwoners met knooppuntwaarde matig en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022	40
grafiek 23	Aantal inwoners met knooppuntwaarde goed en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022	41
grafiek 24	Aantal inwoners met knooppuntwaarde zeer goed en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022	41
grafiek 25	Aantal ritten met deelauto's per jaar vanuit Eeklo	43
grafiek 26	Aantal Blue-bikeritten per jaar – vanaf 2016	43
grafiek 27	Eengezinswoningen naar bouwwijze – Eeklo, Kaprijke, Vlaams Gewest – 2023	59
grafiek 28	Appartementen t.o.v. alle woongelegenheden – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1998 tot 2023	60
grafiek 29	Aandeel huurders en eigenaars – buurten Eeklo - 2023	62
grafiek 30	Aantal sociale huurwoningen per 100 huishoudens - 2023	63
grafiek 31	Aandeel kandidaat-huurders voor een sociale woning t.o.v. aantal private huishoudens – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2012 tot 2023	64
grafiek 32	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2023	65

grafiek 33	Aandeel van de inwoners dat fier is op de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023	65
grafiek 34	Aantal nieuwbouw / renovaties – Eeklo – 1996 tot 2023	67
grafiek 35	Aantal kg restafval per inwoner 2016 tot 2023 – Eeklo, IVM.....	79
grafiek 36	Aandeel inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023	80
grafiek 37	Evolutie verledingsgraad – Eeklo, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2015 tot 2023	82
grafiek 38	Benuttingsgraad daken voor PV – Oost-Vlaanderen – 2022	83
grafiek 39	PV-installatie kleiner dan 10 KW per 100 huishoudens – Eeklo, provincie, cluster, Vlaams Gewest – 2010 tot 2024	84
grafiek 40	Bijgeplaatst vermogen zonnepanelen in Eeklo, in kW – tot 31/08/2023	84
grafiek 41	Groen in de buurt – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2019	85
grafiek 42	Groen in de gemeente/stad – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2019	86
grafiek 43	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over groen in de gemeente of stad in % – 2023	86
grafiek 44	Evolutie jaarlijkse hoeveelheid neerslag in mm (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)	88
grafiek 45	Evolutie tropische dagen en nachten per jaar in Eeklo (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)	89
grafiek 46	Bestemmingscategorieën – buurten in Eeklo – 2023.....	105
grafiek 47	Aantal bedrijven met landbouwproductie – Eeklo en buurgemeenten – 2001 tot 2022	105
grafiek 48	Ruimtebeslag in % – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2022.....	106
grafiek 49	Conclusies uit het Ruimterapport voor het omgevingsdenken.....	123
grafiek 50	Aandeel inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over nieuwe ingrepen van gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023.....	130
grafiek 51	Aandeel van de inwoners dat vindt dat het gemeente- of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen te betrekken (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023.....	130
grafiek 52	Aandeel inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023	131
grafiek 53	Procentuele evolutie gebruik sociale media stad Eeklo – 2021-2023.....	132
grafiek 54	Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – evolutie 2008 tot 2021	155
grafiek 55	Gemiddeld inkomen per inwoner van Eeklo – per statistische sector – 2021.....	156
grafiek 56	Aantal personen met een (equivalent) leefloon – Eeklo – 2013 tot 2023	156
grafiek 57	Aantal personen met (EQ)leefloon op jaarbasis – Eeklo 2017 tot 2023	157
grafiek 58	Aantal inwoners met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering t.o.v. aantal inwoners – Eeklo, Vlaams Gewest – 2023.....	157
grafiek 59	Evolutie van het aandeel inwoners met een verhoogde tegemoetkoming – Eeklo, Belfiuscluster – 2014-2023.....	158
grafiek 60	Aantal ouderen met inkomensgarantie ouderen (IGO) of gewaarborgd inkomen bejaarden (GIB) t.o.v. aantal inwoners van 65 jaar en ouder – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023	158
grafiek 61	Huishoudens met actieve budgetmeter elektriciteit per 1.000 afnemers – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2012 tot 2023.....	159

grafiek 62	Aantal personen in een gezin met lage werkintensiteit t.o.v. aantal inwoners van 0 tot 59 jaar – Eeklo, Belfiuscluster – 2021.....	160
grafiek 63	Kinderen in een gezin met lage werkintensiteit – Eeklo, Vlaams Gewest – 2012 tot 2021	160
grafiek 64	Aantal personen op de inclusieve arbeidsmarkt.....	161
grafiek 65	Kansarmoede-index Kind & Gezin – Eeklo, Vlaams Gewest – 2017 tot 2023 (= aantal geboortes in kansarme gezinnen t.o.v. totaal aantal geboortes)	162
grafiek 66	Armoedebareometer – Eeklo – 2020	163
grafiek 67	Aantal inwoners van niet-Belgische afkomst t.o.v. alle inwoners – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2024	170
grafiek 68	Resultaten van de Spearman correlatietest tussen omgevingskenmerken en het aandeel inwoners van niet-Belgische herkomst in 2020 (per statistische sector).....	183
grafiek 69	Verandering in het % internetaansluitingen thuis volgens het inkomensniveau van de gezinnen in België en de Gewesten (% van de gezinnen)	186
grafiek 70	Veranderingen in het gebruik van essentiële onlinediensten naar niveau van digitale vaardigheden (% van gebruikers).....	187
grafiek 71	Kinderen van 0 tot 2 jaar – wijken in Eeklo – 2024	197
grafiek 72	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de opvang van baby's en peuters in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2023	198
grafiek 73	Aantal plaatsen in voor- en naschoolse kinderopvang t.o.v. aantal 3 tot 11-jarigen – Eeklo, buurgemeenten en het Vlaamse Gewest – 2015 tot 2024	198
grafiek 74	Aantal plaatsen in residentiële ouderenzorg (woonzorgcentra + assistentiewoningen t.o.v. aantal 65-plussers – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2024	200
grafiek 75	Aandeel gebruikers antidepressiva – Eeklo, Vlaams Gewest – 2010, 2015, 2020, 2022	209
grafiek 76	Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaanderen – 2023	209
grafiek 77	Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) in Eeklo – 2013 tot 2023	211
grafiek 78	Personeelskosten in jaarrekening in euro – 2023	219
grafiek 79	Autofinancieringsmarge per inwoner in euro – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2014 tot 2023	220
grafiek 80	Schulden per inwoner gemeente/OCMW – 2023	221
grafiek 81	Verdeling van de toelage aan de politiezone – 2023	221
grafiek 82	Exploitatie-uitgaven per beleidsdomein – Eeklo, Belfiuscluster – 2018 tot 2022.....	224
grafiek 83	Aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners naar type – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2022	229
grafiek 84	Aantal vrijetijdsactiviteiten in Eeklo per 1.000 inwoners – 2015 tot 2022	230
grafiek 85	Aantal gespaarde en omgeruilde UiTPAS-punten door Eeklonaren – 2017-2023	231
grafiek 86	Aantal spaarders en omruilers van UiTPAS-punten in Eeklo – 2017-2023	231
grafiek 87	Gebruik sportvoorzieningen in eigen/andere gemeente in % - Eeklo, Vlaams Gewest – 2023	235
grafiek 88	Aandeel inwoners dat afgelopen jaar aan cultuur heeft gedaan in eigen of andere gemeente/stad, in procenten – Eeklo, Belfiuscluster – 2023	239
grafiek 89	Aantal overnachtingen per 1.000 inwoners in Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2019- 2023	245
grafiek 90	Aantal overnachtingen (absoluut + per 1.000 inwoners) in Eeklo – 2001 tot 2023....	245
grafiek 91	Aandeel inwoners dat tevreden is over de speelplekken voor kinderen – 2023.....	247

grafiek 92	Tevredenheid over restaurants en eetcafés in % – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2023	253
grafiek 93	Nettogroeiratio ondernemingen = verschil tussen aantal oprichtingen en stopzettingen t.o.v. aantal ondernemingen (in %) – Eeklo, cluster – 2009 tot 2022	254
grafiek 94	Leegstaande handelspanden t.o.v. alle handelspanden – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2007 tot 2023	255
grafiek 95	Type winkels (in %) – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023	256
grafiek 96	Percentages types winkels – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023	257
grafiek 97	Evolutie aantal winkels – Eeklo – 2007 tot 2023	257
grafiek 98	Eet- en drankgelegenheden – Eeklo – evolutie 2007 tot 2023	258
grafiek 99	Aandeel van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2023	259
grafiek 100	Online aankopen voor privaat gebruik in voorbije jaar bij bevolking 16-74 jaar – Vlaams Gewest 2005-2023, in %	260
grafiek 101	Jobratio – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2017 tot 2023	270
grafiek 102	Aantal openstaande vacatures t.o.v. aantal werkloze werkzoekenden volgens scholingsgraad in Eeklo – 2014 tot 2023	270
grafiek 103	Woonwerkpendel Eeklo – 2017 tot 2023	271
grafiek 104	Arbeidsvraag per sector – 2016 tot 2030	272
grafiek 105	Evolutie verkeersongevallen met letsel, per 1.000 inwoners – Eeklo, cluster, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2009 tot 2022	282
grafiek 106	Evolutie drugsgerelateerde misdrijven (links) en types drugsgerelateerde misdrijven (rechts) in Eeklo – 2013 tot 2023	284
grafiek 107	Aantal criminele feiten per 1000 inwoners – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 tot 2023	285
grafiek 108	Aantal gevallen van intrafamiliaal geweld – Eeklo – 2008 tot 2023	286
grafiek 109	Aandeel van de inwoners dat contact heeft met andere buurtbewoners (in %) – 2023..	286
grafiek 110	Aandeel van de inwoners dat vindt dat er teveel mensen van een andere cultuur in de stad wonen (in %) – 2023	287
grafiek 111	Aandeel inwoners dat zich onveilig voelt in de buurt (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest, cluster – 2023	288
grafiek 112	Aandeel inwoners dat afgelopen maand hinder heeft ondervonden van zwerfvuil, dieren of hondenpoep, in procenten – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023	289
grafiek 113	SDG-monitor Eeklo 2022 t.o.v. Vlaams Gewest	296
grafiek 114	SDG-monitor Eeklo 2024 t.o.v. Vlaams Gewest	296
grafiek 115	Index van de digitale economie en maatschappij – 2022	315
tabel 1	Evolutie totale bevolking – Eeklo, Vlaams Gewest – 2005 tot 2024	18
tabel 2	Leeftijdsstructuur – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2024	20
tabel 3	Aandeel private huishoudens naar grootte – Eeklo, Vlaams Gewest – 2024 en projectie 2033	23
tabel 4	Kencijfers burgerzaken – Eeklo – 2018 t.e.m. 2023	24
tabel 5	Aantal leerlingen in dagonderwijs in Eeklo – 2017 tot 2023	29
tabel 6	Aantal leerlingen secundair onderwijs in Maldegem, Lievegem, Evergem, Aalter, Eeklo – diverse schooljaren	32

tabel 7	Aantal unieke inschrijvingen volwassenonderwijs in Eeklose scholen en uit Eeklo – evolutie 2013-2023	33
tabel 8	Cijfers Kunstacademie schooljaren 2017-18 t.e.m. 2023-24.....	33
tabel 9	Betaalwijze voor parkeren in Eeklo – 2018-2023.....	42
tabel 10	Aantal (semi-)publieke laadpunten voor elektrische voertuigen – Eeklo, Vlaams Gewest, buurgemeenten – 2020 tot 2024	42
tabel 11	Gemiddelde belasting van de N9 in de avondspits (17 tot 18 uur) op een weekdag in aantal voertuigen per uur – Eeklo – 2007.....	44
tabel 12	Voortgangsrapportering Ringdossier – 30 juni 2024.....	46
tabel 13	Verdeling gezinstypes volgens diverse woonprojecten / woonbuurten in Eeklo – december 2023	60
tabel 14	Aandeel sociale huur, private huur, eigenaars in straten/projecten (sociale huur eind 2022, huur begin 2024)	61
tabel 15	Aandeel leeftijdscategorieën per straat / projecttype in Eeklo - december 2023.....	61
tabel 16	Aandeel private huishoudens in een huurwoning – volgens leeftijd – in Eeklo in 2023...	63
tabel 17	Uitbetaalde subsidiebedragen – Eeklo – 2018 tot 2023	80
tabel 18	Evolutie van de CO ₂ -emissies in ton per sector – Eeklo – evolutie 2011 tot 2022.....	81
tabel 19	Evolutie CO ₂ -emissies in ton/sector – Eeklo, Vlaams Gewest, cluster – 2022 t.o.v. 2011	81
tabel 20	Opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie in MWh – Eeklo – 2011 tot 2022.....	83
tabel 21	Omzet Kringloopwinkel in Eeklo – 2014 tot 2023	89
tabel 22	Bestemmingscategorieën – Eeklo, Vlaams Gewest, cluster – 2023.....	104
tabel 23	Aantal dieren in landbouwbedrijven – Eeklo – 2022	105
tabel 24	Aantal arbeidsplaatsen landbouw (zelfst. / loontrekkenden) – Eeklo – 2017 tot 2022..	106
tabel 25	Aandeel inwoners dat tevreden is over diverse vormen van consultatie van en info aan de burger – 2023	131
tabel 26	Aantal verspreide persberichten – 2018 tot 2023	132
tabel 27	Aantal (opgevolgde) klachten Eeklo – 2018 tot 2023	133
tabel 28	Fiscale statistieken – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2021.....	154
tabel 29	Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 en 2021	155
tabel 30	Aantal sociale woningen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023.....	164
tabel 31	Aantal huurders van sociale woningen in Eeklo per nationaliteitsgroep in 2024.....	164
tabel 32	Gezinnen op de wachtlijst voor sociale woningen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023	164
tabel 33	Kencijfers Sociaal huis, sociale dienst, sociale woningen OCMW – Eeklo – 2019 tot 2023 ..	165
tabel 34	Herkomst van inwoners in Eeklo – 1990, 2000, 2010, 2020, 2024	170
tabel 35	Groepen herkomstlanden inwoners Eeklo – 2010, 2015, 2020 en 2024	171
tabel 36	Aandeel nieuwkomers dat een inburgeringsattest behaalde – Eeklo – 2012 tot 2023..	171
tabel 37	Armoede-indicatoren volgens herkomst (Belg vs niet-EU) – Eeklo – 2018 en 2020/2021/2022.....	172
tabel 38	Kencijfers buitenschoolse kinderopvang – Eeklo – 2023	199
tabel 39	Kencijfers eigen diensten OCMW Eeklo – 2018 tot 2023.....	199
tabel 40	Aantal ritten vervoer op maat LDC Zonneheem – 2016 tot 2023.....	202
tabel 41	Aantal personen erkend door directie-generaal personen met een handicap 18+ per 1.000 inw van 18+ – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2010, 2015, 2020, 2022, 2023, 2024	208
tabel 42	Indicatoren kankerscreenings – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2016, 2018, 2020, 2022 .	208
tabel 43	Enkele financiële indicatoren – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2020-2023.....	220

tabel 44	Lokale fiscaliteit per inwoner – Eeklo, Belfiuscluster – 2018 tot 2022.....	222
TABEL 45	Personeelskosten – Eeklo stad + OCMW, Belfiuscluster – 2018 tot 2023	223
tabel 46	Financiële indicatoren – Eeklo stad + OCMW – 2016 tot 2023.....	223
tabel 47	Cijfers personeelsdienst – Eeklo – 2017 tot 2023	226
tabel 48	Vrijwilligers in de stedelijke diensten – Eeklo – 2019-2023	231
tabel 49	Kencijfers sportdienst Eeklo – 2018 tot 2023.....	235
tabel 50	Kencijfers cultuur – Eeklo – 2017 tot 2023.....	240
tabel 51	Kencijfers jeugd Eeklo – 2018 tot 2023	247
tabel 52	Kencijfers evenementendienst Eeklo – 2018 tot 2023.....	253
tabel 53	Aantal nieuwe BTW-plichtige ondernemingen in Eeklo – 2011 tot 2022	254
tabel 54	Loontrekkende tewerkstelling naar sector t.o.v. aantal loontrekkenden – Eeklo – 2017 en 2023	255
tabel 55	Kencijfers KMO / markten – Eeklo – 2018 tot 2024	260
tabel 56	Werkzoekendengraad (jaargemiddelde) – Eeklo, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2023	268
tabel 57	Werkzoekendengraad < 25 jaar – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2022, 2023	268
tabel 58	Diverse tewerkstellingsindicatoren – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2023.....	269
tabel 59	Aantal niet-werkende werkzoekenden per wijk – Eeklo – 1 januari 2023.....	269
tabel 60	Aantal verkeersslachtoffers onder de zwakke weggebruikers – Eeklo – 2005 tot 2022.	283
tabel 61	Cijfers Eeklo voor criminele fenomenen – 2018 tot 2023.....	284
tabel 62	Aantal geregistreerde misdrijven per soort – Eeklo – 2010 tot 2023	285
tabel 63	Aandeel inwoners dat de afgelopen maand hinder had van verkeer – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2017-2023	289

INLEIDING

Deze omgevingsanalyse (geactualiseerd in september/oktober 2024) maakt deel uit van het meerjarenplan 2020-2025 van stad/OCMW Eeklo. Ze is opgebouwd uit vijftien hoofdstukken: de veertien domeinen uit de gemeente- en stadsmonitor en een algemeen deel met overkoepelende data.

De hoofdstukken bevatten cijfergegevens uit diverse externe bronnen (Gemeente-Stadsmonitor, provincies.incijfers.be, veiligheidsmonitor, Vlaamse databanken, het financieel profiel van lokale besturen via ABB ...), maar ook kencijfers van de eigen diensten. Bij de cijfergegevens worden vergelijkingen gemaakt met clusters van gemeenten die het best met Eeklo te vergelijken zijn. Afhankelijk van de bron zijn dit verschillende clusters: Belfiuscluster of cluster van 'goed uitgeruste centra' (provincies.incijfers.be). Deze laatste cluster is een beetje gewijzigd t.o.v. de vroegere cluster 'centrale gemeenten goed uitgerust'. De steden/gemeenten van deze clusters zijn te vinden achteraan de bronnenlijst. We nemen ook gegevens op uit de Buurtenmonitor die in samenwerking met de provincie Oost-Vlaanderen is uitgerold in Eeklo in het voorjaar 2022.

Daarnaast zijn (uittreksels uit) interne documenten opgenomen zoals tevredenheidsbevragingen of participatietrajecten. De inhoud van sommige documenten die werden opgemaakt naar aanleiding van het meerjarenplan 2020-2025 zijn ondertussen gedateerd en werden ook weggelaten in de huidige actualisatie van de omgevingsanalyse (inspiratienota's in functie van de verkiezingen van 2018, sterkte-zwakteanalyses van 2019, gesprekken met stakeholders en adviesraden).

Als laatste in elk hoofdstuk staan uittreksels uit externe publicaties en documenten die aandachtspunten en trends weergeven over alle beleidsdomeinen heen. Het gaat om memoranda die recent zijn opgemaakt naar aanleiding van de Vlaamse/federale verkiezingen (VVSG), artikels uit vaktijdschriften, publicaties over wereldwijde trends, enz. Als we letterlijk citeren uit de documenten, doen we dit cursief.

Naar aanleiding van de meerjarenplanaanpassing nr. 11 werden de cijfers in de omgevingsanalyse waar mogelijk geactualiseerd (vb. nieuwe gegevens uit de Gemeente-Stadsmonitor) en zijn ook nieuwe documenten toegevoegd.

We voegen op het einde een samenvatting toe van ongeveer 20 pagina's waarin we alle plus- en werk-/aandachtspunten olijsten en de trends op Eeklose maat vertalen.

In deze omgevingsanalyse vindt u achteraan ook een beknopt overzicht van het participatietraject dat werd gelopen in voorbereiding op het meerjarenplan (in juni 2019).

1 DEMOGRAFIE

1.1 Cijfergegevens

1.1.1 Bevolking naar leeftijd & geslacht

tabel 1 Evolutie totale bevolking – Eeklo, Vlaams Gewest – 2005 tot 2024

		Eeklo										
1/jan	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
aantal inwoners	19.353	20.043	20.551	20.561	20.708	20.890	21.134	21.285	21.549	21.775	22.140	22.401
groei (2005 = 100)	100	103,6	106,2	106,2	107	107,9	109,2	110	111,3	112,5	114,4	115,7

		Vlaams Gewest										
1/jan	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
aantal inwoners	6.043.161	6.251.983	6.444.127	6.477.804	6.516.011	6.552.967	6.589.069	6.629.143	6.653.062	6.698.876	6.774.807	6.821.770
groei (2005 = 100)	100	103,5	106,6	107,2	107,8	108,4	109	109,7	110,1	110,8	112,1	112,9

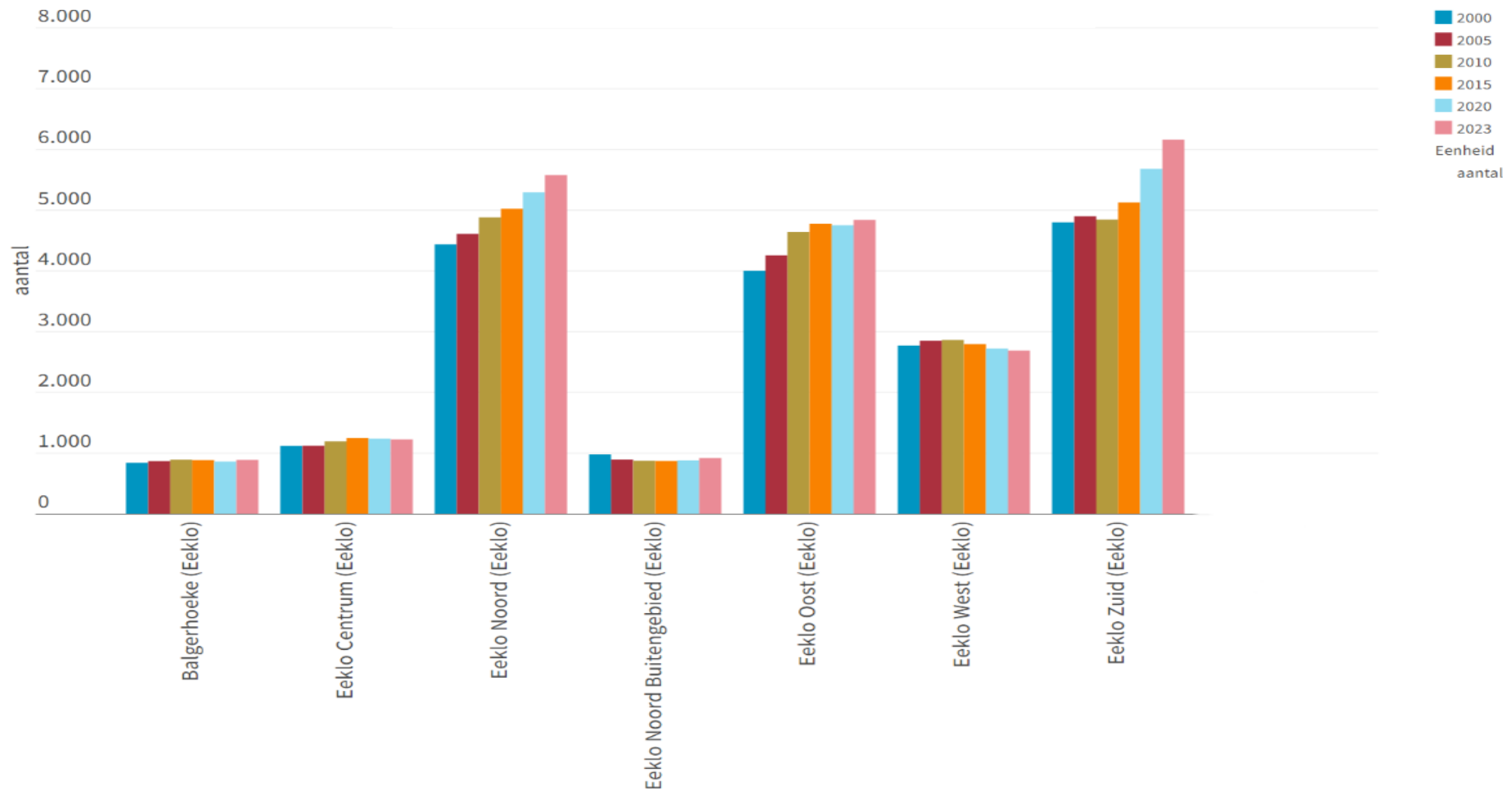
(bron: Statbel – bevolking – provincies.incijfers.be – eigen bewerking)

Het aantal inwoners in Eeklo is sedert 2005 met 15,7% toegenomen. Deze groei is iets sneller dan die in het Vlaamse Gewest. Eeklo telde op 1 januari 2024 22.401 inwoners.

In Eeklo zien we een toenemende stijging: tussen 2013 en 2023 een stijging van 8,9%, de komende 10 jaar wordt dit + 9,3%. We verwachten tussen 2023 en 2033 een stijging van 9,3% tot 24.199 inwoners en tegen 2040 een stijging tot 25.586 inwoners.

De Vlaamse bevolking neemt de komende 10 jaar trager toe (+ 5%) dan de afgelopen 10 jaar (+ 6,2%). Tegen 2033 zullen er in het Vlaamse Gewest 7,11 mio inwoners zijn; tegen 2040 7,34 miljoen.

grafiek 1 Aantal inwoners per buurt – Eeklo – 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, 2023

(bron: Rijksregister – provincies.incijfers;be)

Splitsen we op naar buurten op basis van statistische sectoren, dan zien we in Eeklo Noord en Eeklo Oost een absolute en gestage toename van het aantal inwoners gedurende de jongste jaren. We zien het omgekeerde in Eeklo West. De jongste jaren zien we een grote sprong in Eeklo Zuid (de kaart met de indeling van de 7 buurten is opgenomen in de bijlagen).

tabel 2 Leeftijdsstructuur – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2024

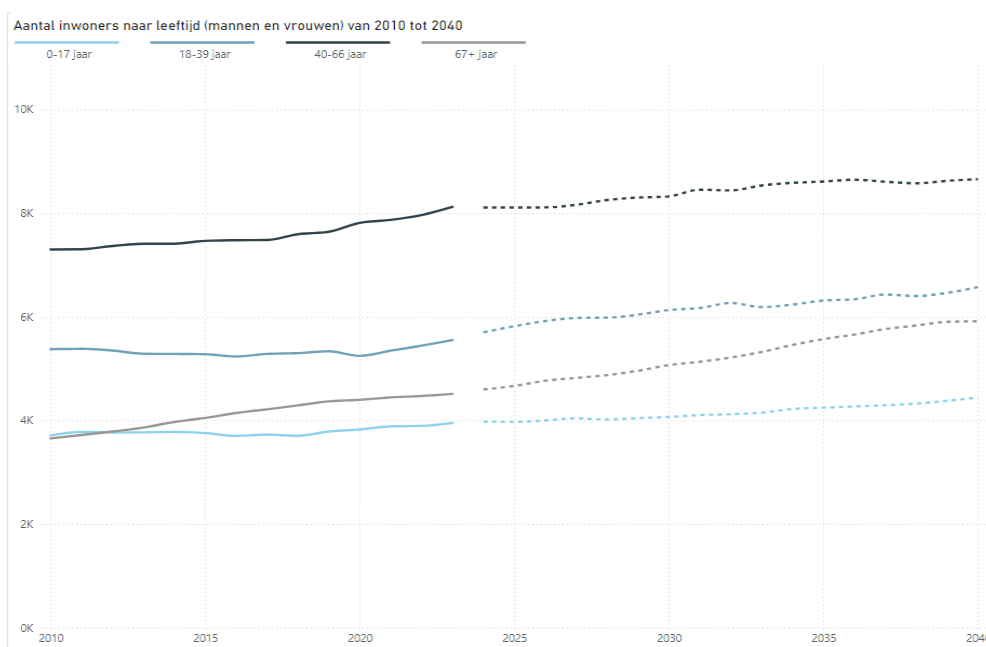
	0-17 jaar (t.o.v. inwoners)			18-64 jaar (t.o.v. inwoners)			65+ jaar (t.o.v. inwoners)		
	Eeklo	goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest	Eeklo	goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest	Eeklo	goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest
1990	20,2%	21,9%	21,8%	63,8%	63,6%	64%	16%	14,4%	14,2%
1995	19%	21,5%	21,4%	63,8%	63,1%	63,3%	17,2%	15,4%	15,3%
2000	18,3%	20,7%	20,6%	62,9%	62,6%	62,7%	18,8%	16,7%	16,7%
2005	18,4%	20,1%	20%	61,9%	62%	62,3%	19,7%	17,9%	17,7%
2010	18,7%	19,7%	19,6%	61%	61,8%	62,3%	20,3%	18,5%	18,1%
2015	18,3%	19,5%	19,5%	59,8%	60,6%	61,2%	21,9%	19,9%	19,3%
2020	18,1%	19,4%	19,4%	59,1%	59,4%	60,1%	22,8%	21,2%	20,4%
2024	17,8%	19,2%	19,3%	59,2%	58,5%	59,3%	23%	22,3%	21,4%

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In 2024 bestaat 17,8% van de Eeklose bevolking uit de groep 0 tot 17 jaar. Op Vlaams niveau staat die groep op 19,3%. De cluster 'goed uitgeruste centra' scoort 19,2%. De groep 18 tot 64 jaar maakt in 2024 in Eeklo 59,2% van de bevolking uit (59,3% in het Vlaamse Gewest, 58,5% in de cluster). Het aandeel senioren in Eeklo bedraagt 23% (het Vlaamse Gewest 21,4%, cluster 22,3%).

De vergrijzing zet zich door. Tussen 2023 en 2033 zal in het Vlaamse Gewest de groep van 67 jaar en ouder met 22% toenemen. In Eeklo zal dit met 17,9% zijn. De groep 18- tot 39-jarigen zal stijgen met 11,5%, de 40- tot 66-jarigen met 5,1%; de groep onder 18 jaar stijgt met 5,1%.

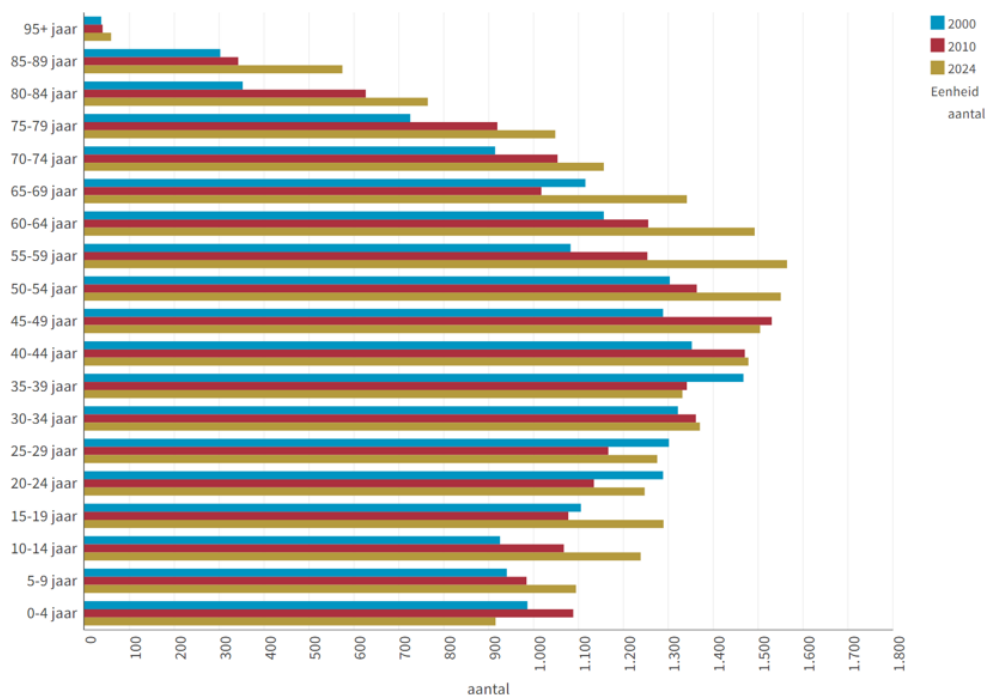
grafiek 2 Aantal inwoners naar leeftijd van 2010 tot 2040 - Eeklo

Bron: waarnemingen Statbel, vooruitzichten Statistiek Vlaanderen

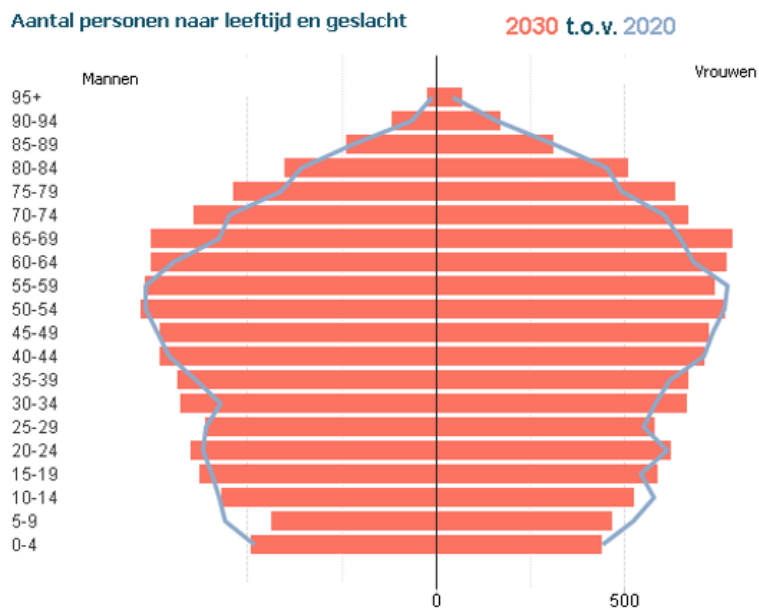
(bron: waarnemingen: Statbel – vooruitzichten: Statistiek Vlaanderen)

grafiek 3 Inwonersaantal naar leeftijd – Eeklo – 2000, 2010, 2024

(bron: Rijksregister - www.provincies.incijfers.be)

grafiek 4 Aantal personen naar leeftijd en geslacht Eeklo 2030 t.o.v. 2020

(bron: waarnemingen 2020: Statbel – vooruitzichten 2030: Statistiek Vlaanderen)

Ook in bovenstaande piramide zien we duidelijk het versmallen van de basis en verbreden van de top.

De demografische afhankelijkheidsratio is de verhouding tussen het aantal 0-19-jarigen en 65-plussers en het aantal 20-64-jarigen. In Eeklo gaat dit van 72,6% in 2013 naar 75,9% in 2024. Ter vergelijking: in de cluster 'goed uitgeruste centra' evolueert dit van 69,8% naar 77,8%; in het Vlaamse Gewest stijgt dit

van 68,2 % naar 75,1%. Dit betekent dat er nu in Eeklo voor 1.000 Eeklonaren tussen 20 en 64 jaar er 759 personen zijn tussen de 0 en 19 jaar en boven de 65 jaar.

1.1.2 Cijfers huishoudens

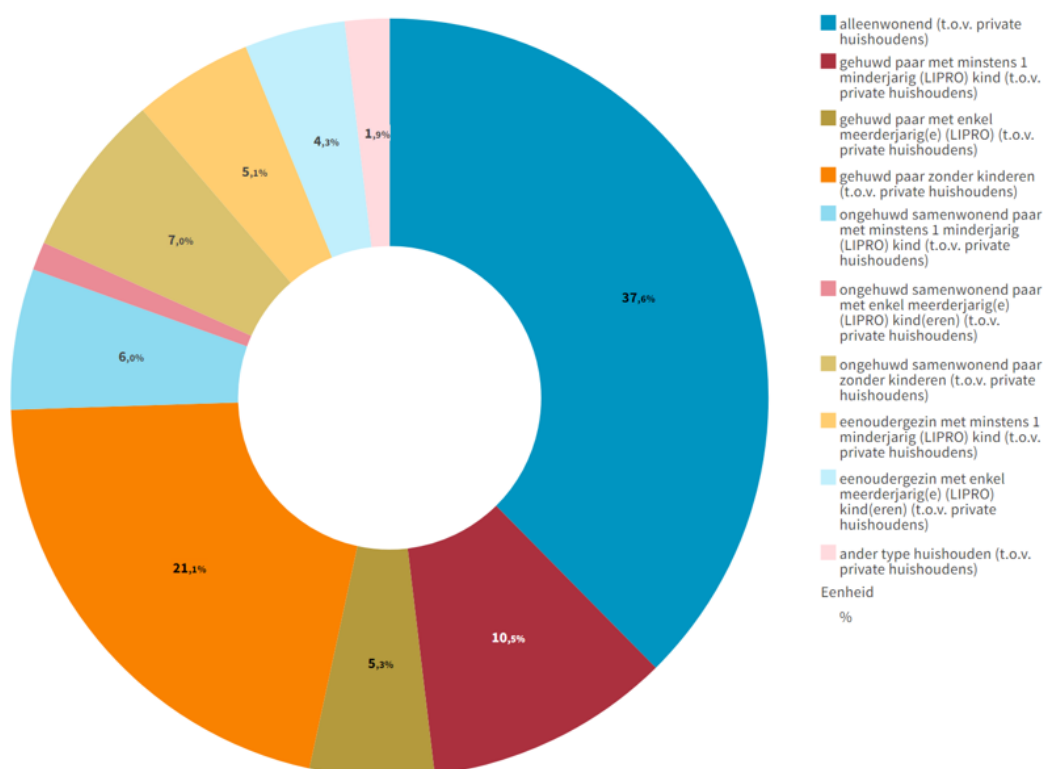
De groei van het aantal private huishoudens neemt af, maar is in Eeklo nog altijd hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In Vlaanderen steeg het aantal huishoudens tussen 2014 en 2024 met 9%, in Eeklo was dit 12,3%. Voor de periode 2023-2033 verwachten we een stijging op Vlaams niveau van 5%, in Eeklo van 8,7% (bron: waarnemingen 2023: Statbel, vooruitzichten 2033: Statistiek Vlaanderen).

Eeklo telt in 2024 in totaal 10.324 gezinnen. De prognose voor 2033 spreekt over 11.078 gezinnen, tegen 2040 worden er 11.681 gezinnen verwacht.

Het aantal 1-persoonshuishoudens in Vlaanderen blijft groeien, maar minder snel dan in 2020 verwacht: tussen 2023 en 2033 verwachten we een stijging van 7,9%. Eeklo volgt ditzelfde patroon, maar de groei is groter dan in Vlaanderen: 12,7% voor diezelfde periode.

Eeklo telt in 2024 heel veel gezinnen die uit 1 persoon bestaan: 37,6%. Ter vergelijking: in Kaprijke is dit 27,7%, in Sint-Laureins 30%, in Assenede 31%. In het Vlaamse Gewest is gemiddeld 33,1% van de gezinnen een éénpersoonsgezin. We voorzien een stijging van het aandeel éénpersoonsgezinnen in het Vlaamse Gewest (34,1% in 2033; 34,3% in 2040). De trend is dus gelijkaardig met Eeklo, maar wij blijven opvallend hoog scoren (schatting van 39,1% in 2033 en 38,8% in 2040).

grafiek 5 Soorten huishoudens in Eeklo - 2024

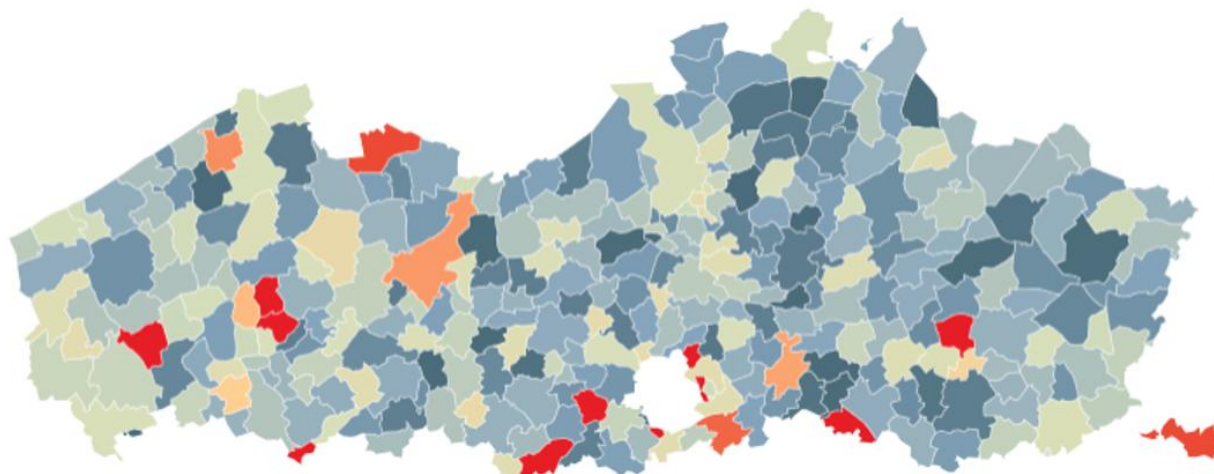

De geschatte gemiddelde gezinsgrootte daalt in Eeklo van 2,13 (2024) naar 2,12 in 2033.

In Eeklo is 23% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder, in Oost-Vlaanderen is dit 17,7% (www.provincies.incijfers.be).

grafiek 6 *Verwachte evolutie van de alleenwonenden – 2023-2033*

Gemeenten van Vlaams Gewest, 2023-2033, in %

Bron: waarnemingen 2023: Statbel, vooruitzichten 2033: Statistiek Vlaanderen

tabel 3 *Aandeel private huishoudens naar grootte – Eeklo, Vlaams Gewest – 2024 en projectie 2033*

	Eeklo		Vlaams Gewest	
	2024	2033	2024	2033
1 persoon (t.o.v. alle huishoudens)	37,6%	39,06%	33,1%	34,07%
2 personen (t.o.v. alle huishoudens)	34,3%	32,49%	34%	33,28%
3 personen (t.o.v. alle huishoudens)	12,6%	12,21%	13,5%	13,27%
4 personen en meer (t.o.v. alle huishoudens)	15,5%	16,24%	19,4%	19,38%
Gemiddelde gezinsgrootte	2,14	2,12	2,29	2,27

(bron: waarnemingen 2024: Rijksregister – provincies.incijfers.be – vooruitzichten 2033: Statistiek Vlaanderen)

Wat de samenstelling van huishoudens betreft, zijn er grote verschillen tussen de 7 buurten in Eeklo (2024). Het aandeel eenpersoonshuishoudens ziet er als volgt uit (Eeklo algemeen = 37,6%):

- Balgerhoeke: 25,8%
- Eeklo Centrum: 52%
- Eeklo Noord: 41,7%
- Eeklo Noord Buitengebied: 20,4%
- Eeklo Oost: 29,6%
- Eeklo West: 33,4%
- Eeklo Zuid: 41,7%

1.1.3 Kencijfers eigen diensten

Onderstaande tabel geeft de cijfers weer van de dienstverlening van de dienst burgerzaken.

tabel 4 Kencijfers burgerzaken – Eeklo – 2018 t.e.m. 2023

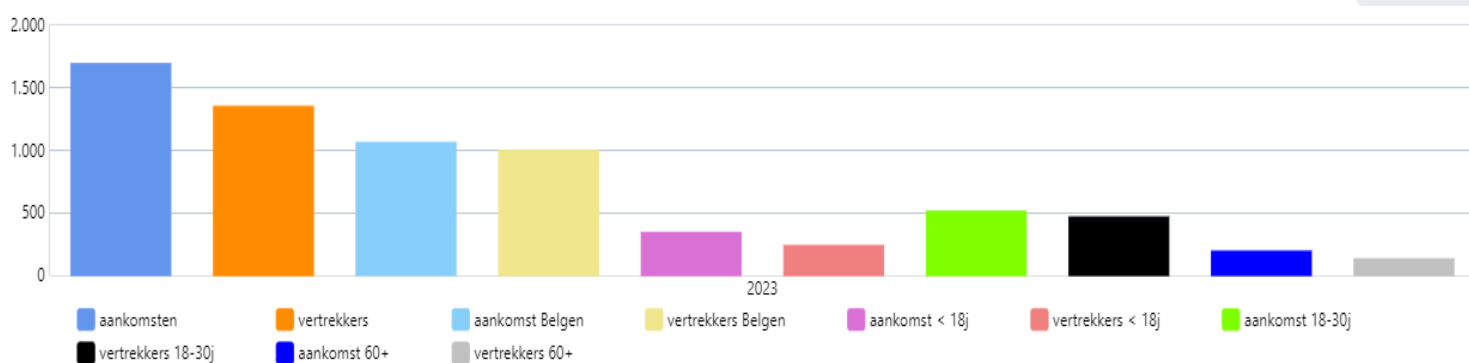
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal uitgereikte E-ID's	3.478	875	879	959	1.058	1.141
aantal uitgereikte verblijfskaarten	439	579	515	615	653	742
aantal uitgereikte kids-ID's	626	577	442	593	657	561
aantal aankomsten	1.303	1.364	1.445	1.381	1.619	1.498
aantal vertrekkers	1.148	1.085	1.266	1.306	1.367	1.344
aantal geboorteaangiften	595	560	587	693	658	674
aantal overlijdensaangiften	445	503	493	452	560	500
aantal huwelijken	78	74	57	66	77	80
aantal rijbewijzen	1.256	1.131	910	1.300	1.481	1.979
aantal uitgereikte paspoorten	841	704	286	449	1.171	1.291
aantal vreemdelingendossiers	130	126	122	170	247	192
interne verhuisbewegingen in Eeklo	1.102	1.301	1.283	1.052	1.092	1.150

(bron: dienst Burgerzaken – stad Eeklo)

Onderstaande grafieken tonen de migraties naar en uit Eeklo. In 2023 kwamen 1.692 inwoners binnen en vertrokken er 1.351. Van de aankomers was iets meer dan 50% van de leeftijdscategorie t.e.m. 30 jaar. 11,47% was 60+. De perceptie dat er vooral senioren naar Eeklo komen blijkt dus niet helemaal te kloppen. Van de vertrekkers is 52,33% van de leeftijdscategorie t.e.m. 30 jaar. 9,84% is 60+.

Van de 1.150 interne verhuisbewegingen binnen Eeklo in 2023 is de groep 20-39 jaar de grootste (33,8%). De groep 0-19 jaar vormt 25,2% van de interne verhuizers. Daarentegen neemt de groep 60+ hier maar 12,2% in.

grafiek 7 Aantal vertrekkers uit en aankomers in Eeklo - 2023

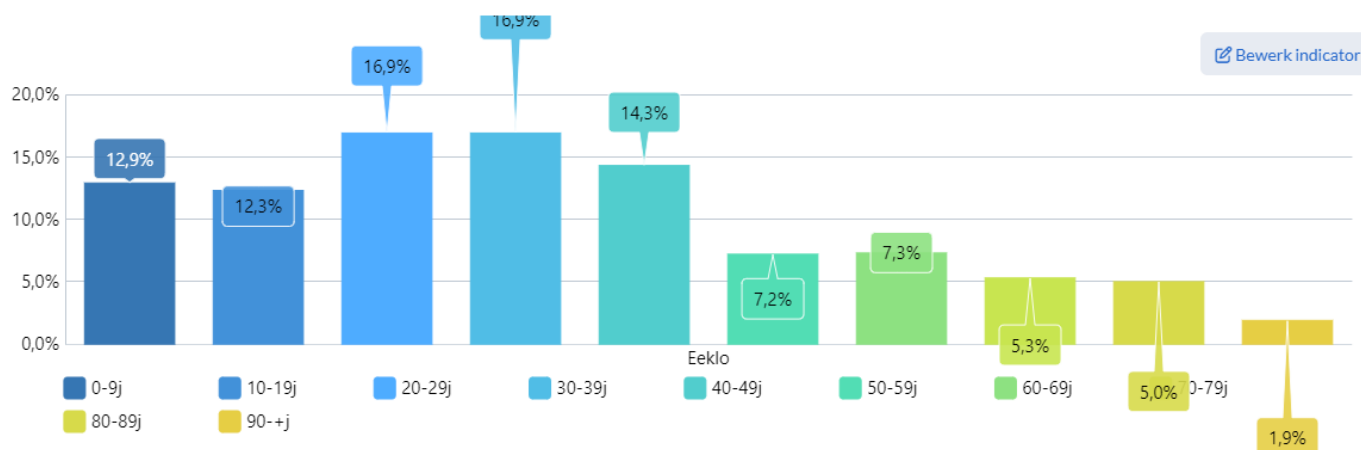

Bron: CEVI - BI@burger

bewegingen	2023
aankomsten	1.692
vertrekkers	1.351
aankomst Belgen	1.063
vertrekkers Belgen	1.000
aankomst < 18j	344
vertrekkers < 18j	240
aankomst 18-30j	515
vertrekkers 18-30j	467
aankomst 60+	194
vertrekkers 60+	133

(bron: CEVI – BI@burger)

grafiek 8 Aantal interne migraties binnen Eeklo volgens leeftijdscategorie - 2023

Bron: CEVI - BI@burger.be

1.2 Externe documenten

1.2.1 Uit: Bevolkings- en huishoudensvoorzichten – Statistiek Vlaanderen

Deze gegevens zijn opgenomen in de vorige pagina's.

1.2.2 Uit: Alleen wonen is nu overal de norm – De Tijd april 2023 – Verhaeghe, Cockx, Segers en Roelens

INTERACTIEF

Alleen wonen is nu overal de norm

Almaar vaker wonen Belgen alleen, al dan niet uit eigen beweging of voor lange tijd. Maar ondanks het belang en het gewicht van de groep alleenwonenden blijft onze blik vooral op het klassieke gezin gericht.

DOOR OLAF VERHAEGHE, RAPHAEL COCKX, THOMAS SEGERS EN THOMAS ROELENS | 8
APRIL 2023

Van de happy single tot de vereenzaamde weduwe. Van de keuze in functie van de carrière tot het abrupte einde van een lange relatie. En van hartje Brussel tot diep op het Vlaamse platteland. Almaar vaker wonen en leven Belgen alleen.

Die maatschappelijke verandering gaat gepaard met specifieke vragen en bezorgdheden. Of het nu gaat om voldoende betaalbare woningen, om aangepaste (thuis)zorg voor ouderen of om fiscale rechtvaardigheid, al te vaak voelen alleenwonenden zich vergeten of genegeerd.

Alle demografische gegevens van het Belgisch statistiebureau Statbel tonen aan dat de norm almaar sterker verschuift van het klassieke gezin richting op je eentje wonen. Maar hoe snel zijn de huishoudens in onze steden en gemeenten veranderd? Hoe zien de komende jaren eruit? En vooral: passen beleid en samenleving zich voldoende aan? De Tijd duikt achter de gevels, zoekt naar verklaringen en kijkt naar morgen.

Begin jaren 90 waren alle **alleenwonenden** - niet te verwarren met alleenstaanden of singles - goed voor minder dan 30 procent van de 4 miljoen Belgische private huishoudens. Op dat moment vormden **koppels - gehuwd of ongehuwd - met kinderen thuis** met ruim 36 procent veruit de grootste groep.

De **alleenstaande ouders** zijn intussen goed voor 10 procent van alle huishoudens. In de praktijk gaat het vooral om moeders bij wie de kinderen zijn gedomicilieerd.

Volgens prognoses van het Federaal Planbureau loopt het aandeel **alleenwonenden** in ons land de komende decennia verder op. In 2070 zouden ze goed zijn voor meer dan vier op de tien huishoudens.

Vergrijzing

De belangrijkste verklaring voor het toenemende belang van alleenwonenden is de vergrijzing, zegt Dimitri Mortelmans (UAntwerpen), een socioloog en expert op het vlak van familie en relaties.

'Dat heeft te maken met de hogere levensverwachting, maar het hangt ook samen met de expliciete wens van veel mensen om langer zelfstandig te blijven. Vroeger ging je bijna vanzelfsprekend op je 70ste naar een woonzorgcentrum, vandaag is het rusthuis voor als het niet meer anders kan. We zien ook dat veel ouderen die hun partner overleven nog jaren alleen blijven wonen.'

Dat het aantal alleenwonende mannen een pak sneller is toegenomen dan het aantal vrouwen valt te verklaren door echtscheidingen. Vaak worden kinderen bij hun moeder ingeschreven, waardoor vaders op papier als 'alleenwonend' worden gezien. 'Alleen wonen betekent niet dat je single bent of blijft', zegt Mortelmans. 'Het aantal LAT-relaties zit al jaren in de lift, maar die relatievorm wordt nergens officieel geregistreerd.'

Hoe groter de groep alleenwonenden in ons land wordt, hoe diverser het beeld oogt. 'Net die verscheidenheid maakt dat dat de alleenwonenden vaak onzichtbaar blijven of weinig politieke druk kunnen uitoefenen', zegt Mortelmans. De alleenwonenden achter één pleidooi krijgen, lijkt in die optiek dan ook moeilijk.

Van woningmarkt tot sociaal contact

Het beleid is niet aangepast aan de sterk veranderde samenleving. Recent onderzoek van het Vlaams Departement Omgeving wijst op een mismatch tussen types huishouden en woningen, met een overschot aan grote woningen en een gebrek aan betaalbare alternatieven voor starters en kleine huishoudens.

Alleen wonen kan ook wegen op het mentaal welzijn: alleenstaanden geven bijna dubbel zo vaak aan zich altijd of meestal eenzaam te voelen dan het nationaal gemiddelde. 'Bij ouderen die alleen wonen, liggen die cijfers nog veel hoger', zegt Anja Declercq, hoogleraar sociologie aan KU Leuven en gespecialiseerd in ouderenzorg.

Daarnaast verhoogt een hoger aantal alleenwonende senioren de druk op thuis- en gezinszorg, net omdat zij vaker beroep moeten doen op formele zorg bij gebrek aan een mantelzorger in huis. 'Wetende dat we nog niet op het hoogtepunt van de vergrijzing zijn, zullen die uitdagingen de komende twintig jaar alleen maar groter worden', aldus Declercq.

1.2.3 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

De bevolking groeit en verouderd. Tegen 2030 is meer dan één op de vijf Vlamingen ouder dan 67 jaar. De vraag naar zorg neemt toe, maar het aantal zorgverleners daalt. Gezinnen worden kleiner en meer divers. Lokale besturen moeten een antwoord bieden op vereenzaming, en op de specifieke behoeften van eenoudergezinnen en samengestelde gezinnen.

2 ONDERWIJS

2.1 Toestand in Eeklo

Eeklo heeft geen stedelijk onderwijs, behalve deeltijds kunstonderwijs (Kunstacademie met afdelingen Beeld, Muziek en Woord).

Volgende scholen zijn aanwezig in Eeklo:

- vrij onderwijs
 - o basisonderwijs: de Meidoorn, de Wegel, Sint-Jozef en Sint-Janneke, Sint-Antonius
 - o buitengewoon basisonderwijs De Triangel – vestiging Eeklo (De Eik)
 - o secundair onderwijs: College Ten Doorn en IVV Sint-Vincentius campus Eeklo
- gemeenschapsonderwijs
 - o basisonderwijs: de Tandem, Droomschip
 - o secundair onderwijs: de Tandem
- onafhankelijke Freinetschool De kleine helden
- provinciaal onderwijs
 - o lagere school voor buitengewoon onderwijs: Kiempunt campus Eeklo
 - o secundair onderwijs en deeltijds onderwijs: Richtpunt campus Eeklo

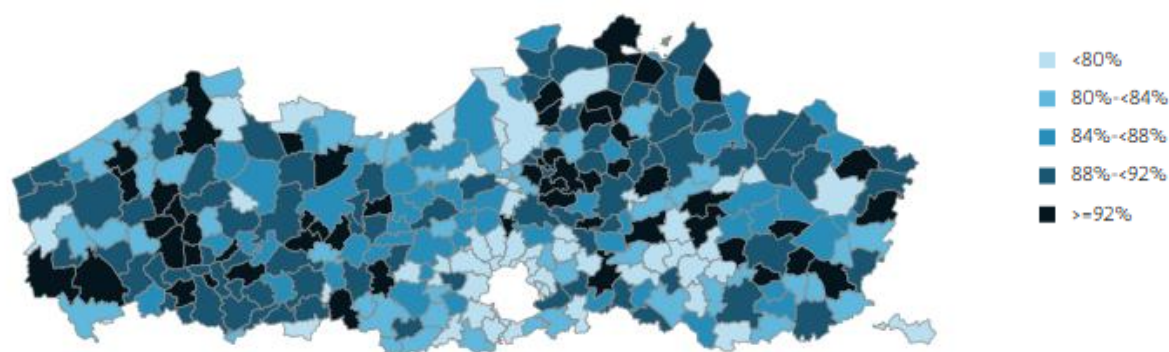
Daarnaast is er een aanbod aan volwassenenonderwijs: KISP, CVO Groeipunt.

2.2 Cijfergegevens

2.2.1 Tevredenheid

93% van de Eeklonaren is tevreden over de onderwijsvoorzieningen in Eeklo (2023). In 2017 was dit ook 93%, in 2020 scoorde dit 92%. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 88%. De Belfiuscluster haalt 90%.

grafiek 9 Aandeel inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen in de gemeente (in %) – 2023

(bron: Burgerbevraging 2023 Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

2.2.2 Dagonderwijs

Eeklo telt in 2023 6.577 leerlingen in het dagonderwijs. Dit is 8,3% meer dan in 2017. Het aantal leerlingen in het secundair onderwijs neemt in die periode met 12,2% toe.

tabel 5 Aantal leerlingen in dagonderwijs in Eeklo – 2017 tot 2023

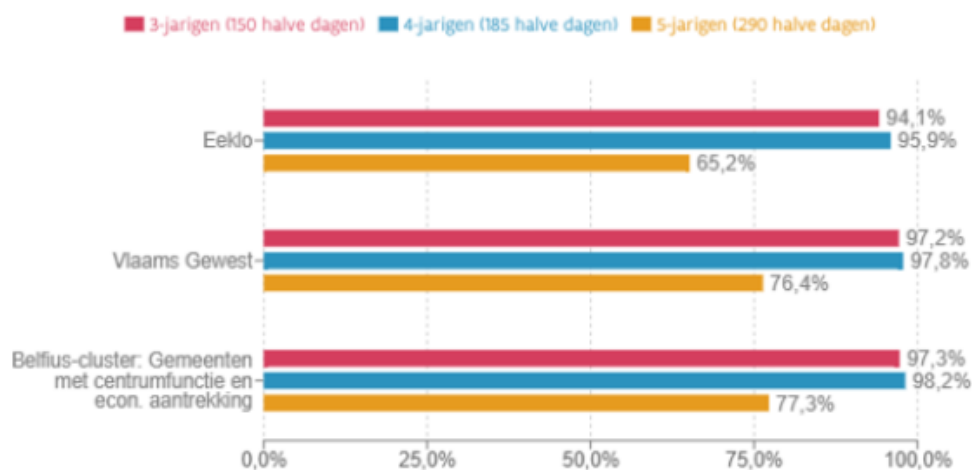
	kleuter	lager (incl. buitengewoon onderwijs)	secundair	totaal
2017	784	1.515	3.775	6.074
2018	728	1.530	3.785	6.043
2019	755	1.523	3.799	6.077
2020	785	1.524	3.951	6.260
2021	776	1.568	4.007	6.351
2022	766	1.535	4.138	6.439
2023	763	1.577	4.237	6.577

(bron: Departement Onderwijs & Vorming - Gemeente-Stadsmonitor)

2.2.2.1 Kleuteronderwijs in Eeklo

In Eeklo ligt de aanwezigheid in het kleuteronderwijs in 2022 lager dan in vergelijkbare gemeenten/steden en het Vlaamse Gewest. Dit gaat om het aantal leerlingen dat ingeschreven is in het gewoon kleuteronderwijs met minimumaanwezigheid van 150 (3-jarigen), 185 (4-jarigen) en 290 halve dagen (5-jarigen), naar vestigingsplaats, ten opzichte van het aantal 3-, 4- en 5-jarigen ingeschreven in het gewoon kleuteronderwijs, naar vestigingsplaats. Bij de 5-jarigen is de Eeklose score opvallend laag.

grafiek 10 Minimale aanwezigheid kleuteronderwijs – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2022

(bron: Departement Onderwijs & Vorming – Gemeente-Stadsmonitor)

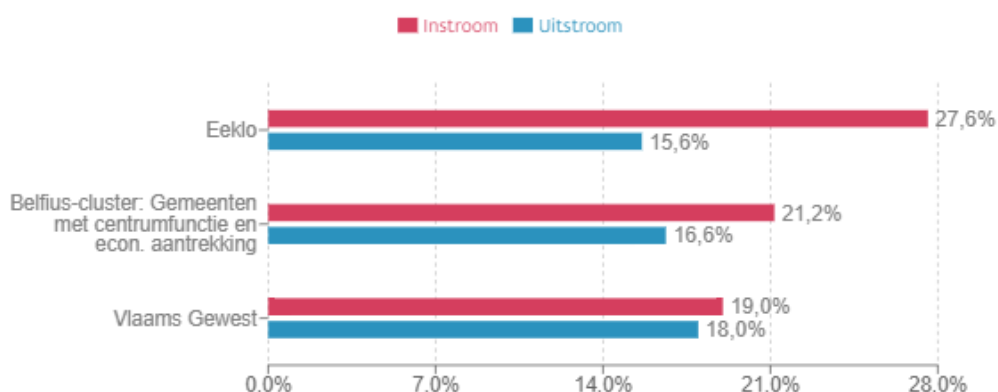
2.2.2.2 Lager onderwijs in Eeklo

In Eeklo gaan per 100 kinderen die de leeftijd voor de lagere school hebben en in Eeklo wonen, 112 kinderen er naar de lagere school.

Ten opzichte van het aantal Eeklose kinderen van 6 tot 11 jaar komen er 27,6% kinderen bij in de Eeklose lagere scholen die afkomstig zijn van een andere gemeente (Belfiuscluster: 21,2% - zie grafiek

hieronder). Daartegenover gaat 15,6% van de Eeklose kinderen naar een lagere school buiten Eeklo (Belfiuscluster = 16,6%).

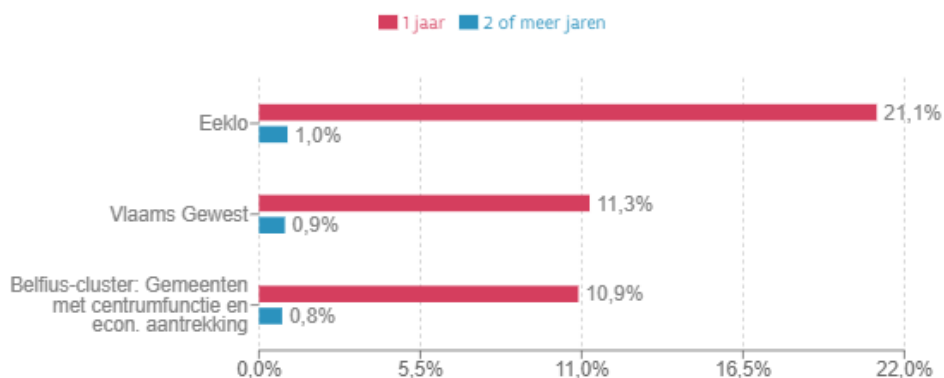
grafiek 11 *Instroom en uitstroom lager onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2023*

(Bron: Departement Onderwijs & Vorming – Gemeente-Stadsmonitor)

De thuistaal van de Eeklose leerlingen in het lager onderwijs is voor 21,5% van de kinderen geen Nederlands. Dit blijft snel stijgen (2009: 4,7%; 2018: 13,4%; 2021: 20,3%). Voor de Belfiuscluster gaat dit om 14,2%.

grafiek 12 *Schoolse vertraging lager onderwijs, vestigingsplaats – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2023*

(Bron: Departement Onderwijs & Vorming – Gemeente-Stadsmonitor)

Het percentage schoolse vertraging in het lager onderwijs in Eeklo ligt hoog. In 2023 had 22,1% van de leerlingen in het vierde leerjaar een achterstand van 1 (21,1%) of 2 jaar (1%). Bij de Belfiuscluster bedraagt dit 11,7%; het Vlaamse gemiddelde is 12,2%.

2.2.2.3 Secundair onderwijs in Eeklo

In Eeklo gaan in 2023 per 100 jongeren die de leeftijd voor de middelbare school hebben en in Eeklo wonen 265 kinderen er naar de middelbare school. **Eeklo staat hiermee op de 6de plaats in het Vlaamse Gewest.** De aantrekkingskracht neemt de jongste jaren weer toe.

Ten opzichte van het aantal Eeklose jongeren van 12 tot 17 jaar komen er in 2023 210% jongeren bij in de Eeklose middelbare scholen die afkomstig zijn van een andere gemeente (Belfiuscluster: 96,4%). **Eeklo staat hier in de top 3 in het Vlaamse Gewest.** Daartegenover gaat 28,9% van de Eeklose

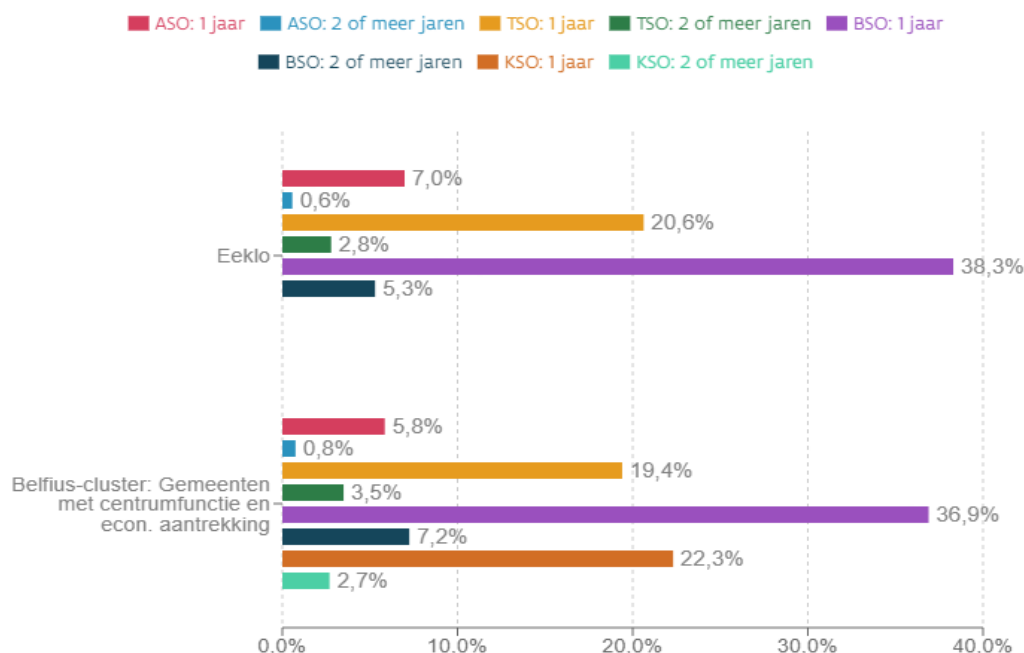
jongeren naar een middelbare school buiten Eeklo (Belfiuscluster = 34,6%). In de buurgemeenten met een middelbare school zie je een omgekeerde tendens: zo is het instroompercentage in Maldegem 19,5%, de uitstroom 55,1%. Voor Aalter is dit respectievelijk 21,3% en 57,6%; voor Lievegem 17,9% instroom en 79% uitstroom en voor Evergem 34,5% instroom en 73,3% uitstroom (bron: Departement Onderwijs & Vorming – Gemeente-Stadsmonitor).

Onderstaande grafiek toont het percentage van 1 of 2 jaar achterstand in het derde jaar secundair, voor de verschillende richtingen. In Eeklo scoort het ASO 7,6%, de Belfiuscluster 6,6%. Voor het TSO ligt Eeklo ook hoger: 23,4% heeft 1 of 2 jaar achterstand t.o.v. 22,9% gemiddeld voor de Belfiuscluster. Voor het BSO is de score: 43,6% voor Eeklo, 44,1% voor de Belfiuscluster.

In 2021 verliet 16,6% van de Eeklose leerlingen in het secundair onderwijs de school zonder voldoende kwalificatie. In de Belfiuscluster is dit 11%.

grafiek 13 *Schoolse vertraging in secundair onderwijs – Eeklo, Belfiuscluster – 2023*

(Aantal leerlingen dat in het voltijds gewoon secundair onderwijs 1 jaar, dan wel 2 jaar of meer schoolse vertraging heeft opgelopen ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs, in de vestigingsplaatsen gelegen in de gemeente, opgesplitst naar onderwijsvorm)

(Bron: Departement Onderwijs & Vorming – Gemeente-Stadsmonitor)

De thuistaal van de Eeklose leerlingen in het secundair onderwijs is voor 18,2% van de jongeren geen Nederlands. Voor de Belfiuscluster gaat dit om 12,9% (2022 – Departement Onderwijs & Vorming).

Het aandeel vroegtijdig schoolverlaters in de Eeklose scholen neemt opnieuw toe. In het schooljaar 2017-2018 stond dit op 9,6%, in 2021-2022 gaat dit naar 9,9%.

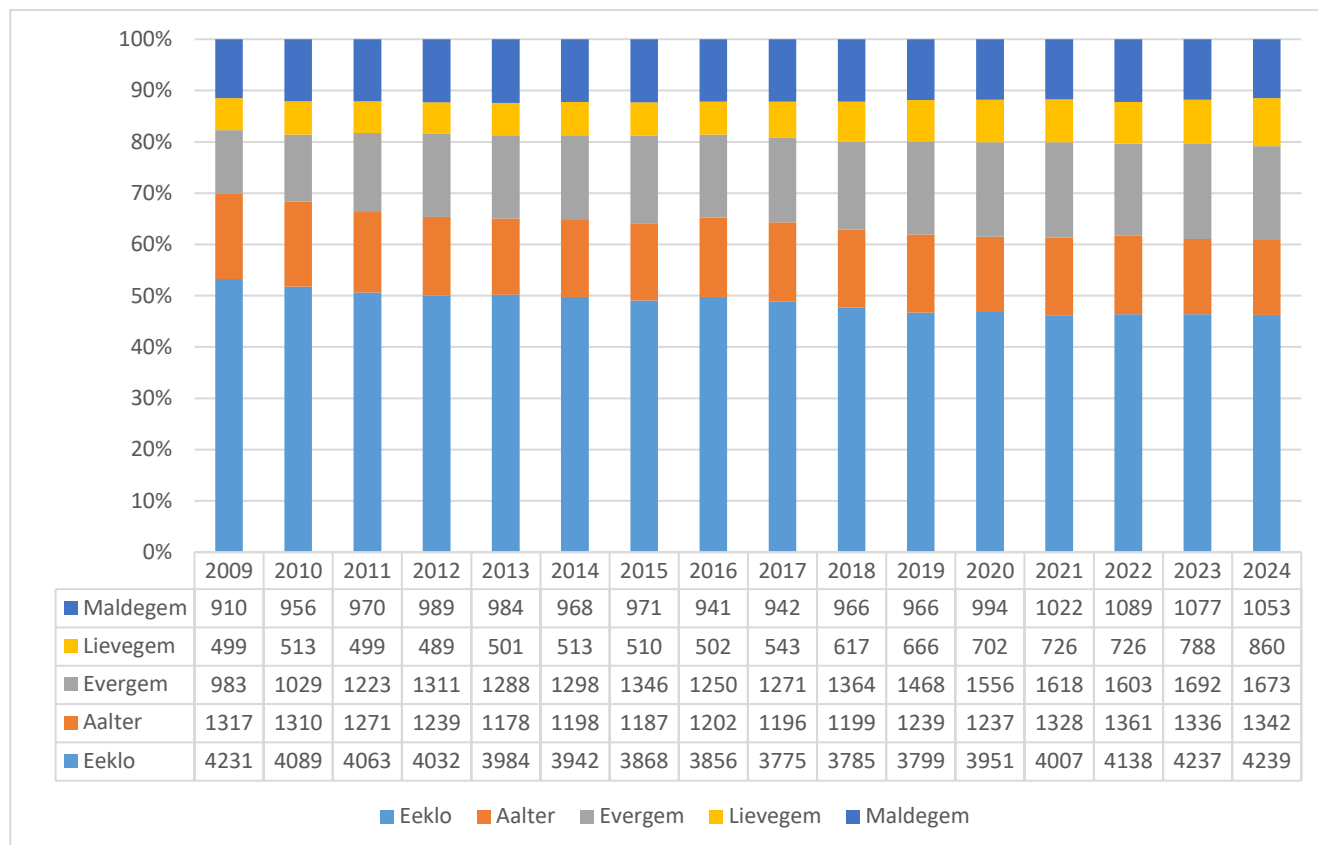
Bij de leerlingen van Belgische nationaliteit was in het schooljaar 2021-2022 9,3% vroegtijdig schoolverlater. Bij de niet-Belgen ging dat om 25%. Bij de leerlingen zonder schoolse achterstand verlaat 1,3% vroegtijdig de school, bij diegene met 1 jaar schoolse achterstand stijgt dit al naar 20,8%. Bij 2 jaar achterstand gaat dit naar 41,7%.

Waar de gezinstaal Nederlands is, verlaat 8,9% vroegtijdig de school. Waar met niemand in het gezin Nederlands wordt gesproken, gaat dit om 21,2%.

Kijken we naar de woonplaats van de Eeklose leerlingen secundair onderwijs, dan tellen we 33 vroegtijdig schoolverlaters in het schooljaar 2021-2022 (= **15,7%**). Bij degene zonder schoolse achterstand gaat dit om 1,9%, met 1 jaar schoolse achterstand is dit 24,1%, bij 2 jaar is dit 44,4%.

(bron: Onderwijs Vlaanderen)

tabel 6 Aantal leerlingen secundair onderwijs in Maldegem, Lievegem, Evergem, Aalter, Eeklo – diverse schooljaren

(bron: Departement Onderwijs & Vorming – Gemeente-Stadsmonitor en Dataloop)

Het aantal leerlingen in het secundair onderwijs in Eeklo daalde tussen 2009 (4.231 leerlingen) en 2019 (3.799 leerlingen). Vanaf dan nam het aantal weer toe, tot 4.239 in 2024. Dit is hetzelfde niveau als 2009.

Van de 4.239 leerlingen in de Eeklose secundaire scholen zitten er:

- 1.261 in de 1ste graad
- 1.406 in de 2de graad
 - o 396 in ASO
 - o 615 in TSO
 - o 395 in BSO
- 1.378 in de 3de graad
 - o 296 in ASO
 - o 607 in TSO
 - o 475 in BSO
- 127 in het deeltijds beroepssecundair
- 67 in de OKAN-klas

2.2.3 Volwassenenonderwijs in Eeklo

In het schooljaar 2022-2023 waren er 1.251 unieke inschrijvingen van Eeklonaren in het volwassenonderwijs. Dit kende een forse duik in de coronajaren, maar is nu aan een heropleving bezig. Ook het aantal unieke inschrijvingen in Eeklo kent een gelijkaardig verloop. Voor het schooljaar 2022-2023 gaat dit om 2.869 unieke inschrijvingen. Daarvan zijn er 777 van Eeklonaren.

tabel 7 Aantal unieke inschrijvingen volwassenonderwijs in Eeklose scholen en uit Eeklo – evolutie 2013-2023

	aantal unieke inschrijvingen volwassenenonderwijs in Eeklo	aantal unieke inschrijvingen volwassenenonderwijs inwoners Eeklo	aantal unieke inschrijvingen volwassenen- onderwijs in Eeklo door Eeklonaren
2013-2014	3.128	1.468	922
2014-2015	3.303	1.570	1.064
2015-2016	3.127	1.511	950
2016-2017	2.862	1.447	879
2017-2018	3.060	1.525	953
2018-2019	3.043	1.562	927
2019-2020	2.666	1.301	795
2020-2021	2.185	1.083	619
2021-2022	2.487	1.193	684
2022-2023	2.869	1.251	777

(bron: Departement Onderwijs en Vorming)

2.2.4 Deeltijds kunstonderwijs - Kunstacademie in Eeklo

De Kunstacademie Beeld Muziek Woord Eeklo (met afdelingen in Lievegem en Zelzate) bood in het schooljaar 2023-2024 48 opleidingen aan, waaronder 18 in de afdeling Beeld, 18 in de afdeling Muziek en 12 in de afdeling Woord. In totaal zijn er 70 leerkrachten actief.

In Eeklo gaan 572 leerlingen naar de cursussen beeld (met 15 extra kinderen in de BKO Dolfijn), 436 leerlingen naar de cursussen Muziek en 136 leerlingen naar cursussen Woord. 39 leerlingen volgen domeinoverschrijdend les in Eeklo. Dit zijn in totaal 1.167 leerlingen voor de Eeklose afdeling van het Deeltijds Kunstonderwijs. In totaal (met de afdelingen in Lievegem en Zelzate er bij) telt de KA! 1.635 leerlingen.

49 leerlingen met een beperking volgen een opleiding in de KA!, met aangepaste begeleiding. 112 leerlingen maken gebruik van UitPAS met kansentariaf.

tabel 8 Cijfers Kunstacademie schooljaren 2017-18 t.e.m. 2023-24

	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
aantal verhuurde instrumenten in Eeklo	49	60	58	49	49	42	43
aantal verhuurde instrumenten in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	15	25	17	14	14	13	13
aantal cursussen in aanbod beeld	16	17	17	17	18	18	18
aantal cursussen in aanbod muziek	18	18	19	18	18	18	18
aantal cursussen in aanbod woord	9	11	12	11	12	12	12
aantal leerkrachten beeld	28	26	25	22	23	26	24
aantal leerkrachten muziek	33	34	35	35	36	28	38
aantal leerkrachten woord	6	7	8	10	8	8	8
aantal leerlingen beeld in Eeklo	568	554	510	493	538	603	572
aantal leerlingen beeld in BKO Dolfijn/ Sportpark	9	10	6	4	8	8	15

aantal leerlingen beeld in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	175	161	185	174	212	187	221
aantal leerlingen beeld in Zelzate							22
aantal leerlingen beeld totaal	769	740	704	671	758	798	825
aantal leerlingen muziek in Eeklo	426	408	442	408	438	447	436
aantal leerlingen muziek in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	258	233	203	163	203	190	210
aantal leerlingen muziek totaal	684	641	645	571	641	637	577
aantal leerlingen woord in Eeklo	133	149	150	140	141	140	136
aantal leerlingen woord in Lievegem (Waarschoot + Zomergem)	129	127	133	140	118	127	137
aantal leerlingen woord in Zelzate							3
aantal leerlingen woord totaal	262	276	283	280	259	267	276
aantal leerlingen domein overschrijdend in Eeklo	37	23	30	41	38	38	39
aantal leerlingen domein overschrijdend in Waarschoot	31	17	34	36	35	39	39
aantal leerlingen domein overschrijdend in Zomergem	20	21	35	28	32	37	34
aantal leerlingen domein overschrijdend in Zelzate							10
aantal leerlingen domein overschrijdend	88	61	99	105	105	114	122
totaal aantal leerlingen in Eeklo	1.153	1.136	1.111	1.045	1.117	1.107	1.167
totaal aantal leerlingen in de KA	1.695	1.657	1.632	1.627	1.544	1.630	1.635
aantal leerlingen met een beperking in cursus KA!	55	43	39	36	48	48	49
aantal leerlingen met UITPAS kansentarief	41	58	75	103	93	114	112
aandeel Eeklose leerlingen	27%	29,8%	31%	34,1%	37,7%	36,9%	34,8%

(bron: Kunstacademie Eeklo)

2.3 Externe documenten

2.3.1 Decreet Deeltijds kunstonderwijs (28/02/2018)

De grote wijzigingen door dit decreet zijn:

- Nieuwe einddoelen en een geactualiseerde opleidingsstructuur.
- Veel vrijheid voor de artistieke en pedagogische visie van leerkrachten en directeurs.
- Voor 6- en 7-jarigen bevat het niveaudecreet heel wat nieuwigheden. Vroeger konden kinderen vanaf 6 jaar alleen dans of beeldende kunst volgen. Vanaf nu kunnen ze ook voor muziek en woordkunst-drama kiezen. In de 1ste graad (6- en 7-jarigen) kan een academie bovendien kiezen om domeinoverschrijdend óf domeingericht tewerk te gaan.
- Het versterkt de toegankelijkheid van het unieke onderwijsaanbod van de academies. Zij kunnen weer nieuw aanbod programmeren en nieuwe vestigingsplaatsen oprichten, wat de afgelopen jaren sterk bemoeilijkt werd door de programmatiestop.
- Het zet sterk in op samenwerking (vb. door lokaal samen te werken met scholen van het basis-, secundair of hoger onderwijs).
- Het maakt de organisatie van een academie eenvoudiger. Zo wordt de inning van het inschrijvingsgeld en de uitbetaling van de werkmiddelen voor de academies eenvoudiger en transparanter.

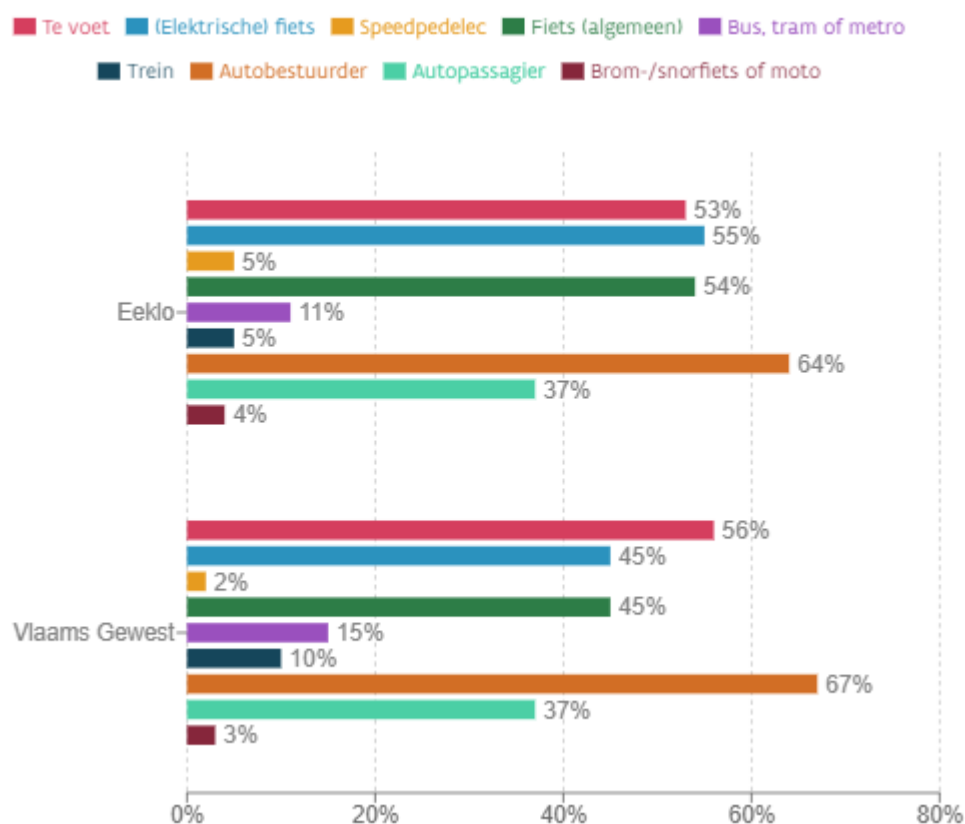
3 MOBILITEIT

3.1 Cijfergegevens

3.1.1 Gebruik van vervoersmiddelen

In Eeklo maakte in 2023 53% van de bewoners **in de vrije tijd** vaak/altijd verplaatsingen te voet. Per fiets is dit ook 54%. 64% van de Eeklonaren gebruikt ook vaak zelf de auto. Het Vlaamse gemiddelde (45%) en de Belfiuscluster (48%) liggen voor het fietsgebruik lager dan in Eeklo; het autogebruik ligt hoger (67% en 69%).

grafiek 14 *Aandeel inwoners dat vaak/altijd gebruik maakt van bepaald vervoersmiddel voor verplaatsingen in de vrije tijd (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest – 2023*

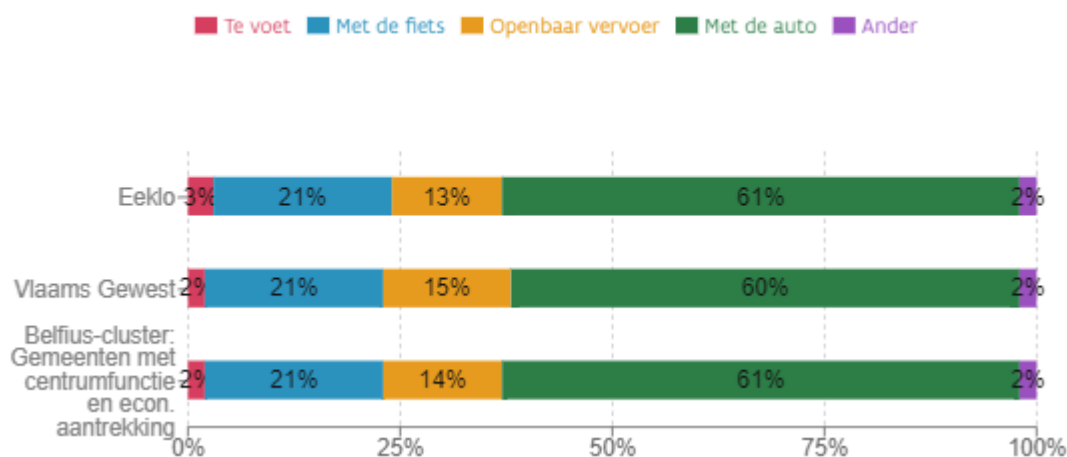

(Bron: burgerbevraging – Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

Ten opzichte van de vorige bevraging in 2017 en 2020 nemen de Eeklose verplaatsingen te voet wel af (2017: 59%, 2020: 57%, 2023: 53%); voor het fietsgebruik geldt hetzelfde (2017: 63%, 2020: 57%, 2023: 54%). Het autogebruik (zelf rijden) nam toe van 59% in 2017 naar 64% in 2023.

Het meest gebruikte vervoermiddel **voor woon-werk/schoolverkeer** in Eeklo is de auto (61%). 3% gaat meestal te voet; 21% neemt overwegend de fiets. In 2020 waren deze scores respectievelijk 53%, 2% en 30%. Eeklonaren gaan dus weer minder met de fiets en meer met de auto naar werk/school.

grafiek 15 Aandeel inwoners dat met bepaald vervoersmiddel grootste deel van afstand naar werk, school of opleiding aflegt – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2023

(Bron: burgerbevraging – Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

De verschillen met het Vlaamse gemiddelde en de Belfiuscluster zijn zeer beperkt, voor alle vervoersmodi. Het openbaar vervoer wordt in Eeklo door 13% gebruikt, in het Vlaamse Gewest door 15%. De Belfiuscluster haalt 14%.

Eeklo telt in 2023 in totaal 10.420 personenwagens, dit is 470,6 auto's per 1.000 inwoners. Dit is aanzienlijk lager dan het Vlaamse gemiddelde van 541,1 wagens en het gemiddelde van de Belfiuscluster van 508,4 wagens. Sedert 2013 (9.552 wagens) is het aantal personenwagens in Eeklo toegenomen met 9,09%.

Het percentage dieselwagens in Eeklo daalt, maar niet zo spectaculair. Het aandeel hybride en elektrische wagens neemt in Eeklo toe, maar niet zo snel als in het Vlaamse Gewest of de Belfiuscluster.

grafiek 16 Aantal personenwagens volgens brandstoftype – Eeklo

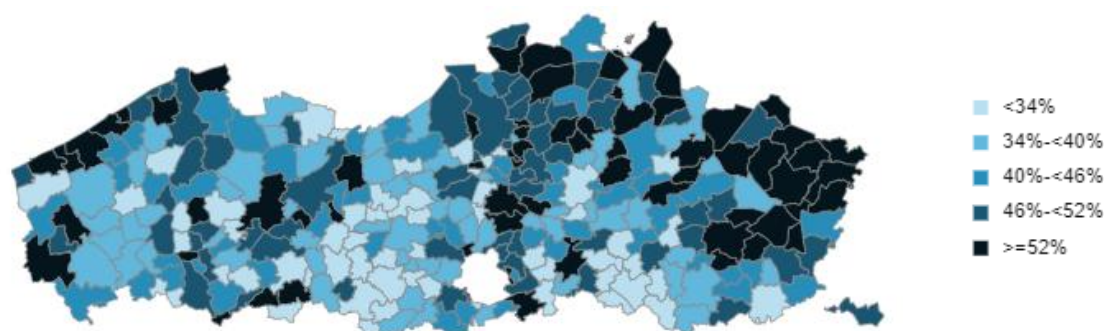
	2013	2018	2023
Personenwagens benzine	3.973	4.860	5.963
Personenwagens diesel	5.480	5.009	3.543
Personenwagens LPG	57	26	22
Personenwagens hybride	22	129	684
Personenwagens elektrisch	1	17	150

(Bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

3.1.2 Tevredenheid over mobiliteitsvoorzieningen

36% van de Eeklonaren vond in 2023 dat de fietspaden in goede staat zijn (dit was 37% in 2017 en 30% in 2020). Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 45%. De Belfiuscluster scoort 41%. Tussen 2020 en 2023 zien we een gevoelige toename.

grafiek 17 Aandeel inwoners dat tevreden is over de staat van fietspaden in de gemeente – 2023

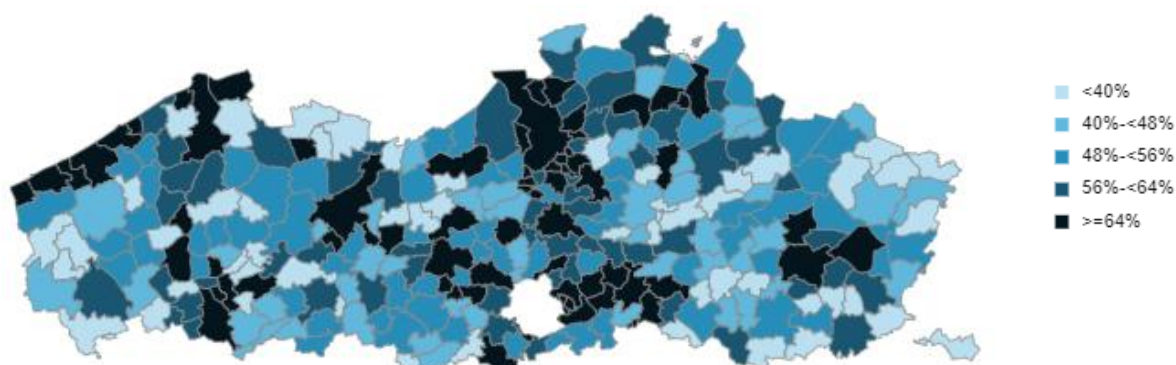
(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

Wat de tevredenheid over de staat van de voetpaden betreft, zien we het volgende: 47% tevredenheid als Vlaamse gemiddelde; 44% voor de gemeenten van de Belfiuscluster. Voor Eeklo staat dit op 32% (komt van 26% in 2020).

30% van de Eeklonaren is tevreden over het aantal fietsenstallingen in de stad. Het Vlaamse gemiddelde en de score van de Belfiuscluster is 31%. Deze scores zijn tussen 2020 en 2023 wel gedaald.

In Eeklo is in 2023 68% van de bevroegden tevreden over de hoeveelheid aanbod aan openbaar vervoer in de buurt (2017: 62%, 2020: 76%). Het Vlaamse gemiddelde is 59% (gedaald van 67%); voor de Belfiuscluster daalt dit van 70 naar 59%.

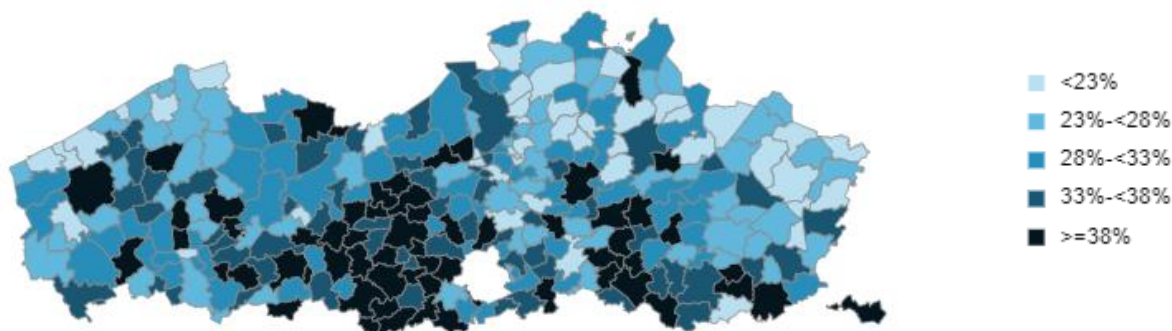
grafiek 18 Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt – 2023

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

45% van de inwoners van Eeklo vindt in 2023 dat kinderen zich niet zelfstandig en veilig kunnen verplaatsen in onze stad. Deze score was in 2017 nog 57%, in 2020 was dit 51%, dus daar treedt verbetering op. Het Vlaamse gemiddelde scoort in 2023 41% (dit blijft sedert 2017 stabiel). De Belfiuscluster haalt ook 41% (blijft ook stabiel).

grafiek 19 Aandeel van de inwoners dat het niet veilig vindt om te fietsen – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2020, ABB)

Rond veiligheid van fietsen in het algemeen zien we in 2023 een verbetering voor Eeklo: 34% vindt dat het niet veilig fietsen is in de stad (komt van 47% in 2020 en 39% in 2017). Voor het Vlaamse Gewest staat dit op 31% (komt van 33%), voor gemeenten van de Belfiuscluster op 32% (komt van 35%).

De resultaten van de **Buurtenmonitor 2022** geven het volgende inzake mobiliteit weer:

Wat betreft verplaatsingen voor woon-werk- of woon-schoolverkeer:

- In Eeklo Centrum gaan de bewoners meer te voet naar het werk of de school en minder met de auto als autobestuurder.
- In Balgerhoeke, Eeklo West en Eeklo Zuid nemen ze minder vaak de trein.
- In Eeklo West gaan ze minder vaak te voet naar het werk of de school.
- In Eeklo Noord Buitengebied gaan respondenten vaker met de (elektrische) fiets werken of naar school.
- In Eeklo Noord kiezen ze vaker dan in de andere buurten voor een motor of bromfiets.

Balgerhoeke scoort goed op vlak van onder meer de staat van de straten, voetpaden en fietspaden in de buurt en de stelling 'Het is aangenaam fietsen in mijn buurt'. De buurt scoort minder goed als het gaat over te snel rijden, veiligheid van het verkeer om kinderen alleen op straat te laten komen en doorgaand verkeer in de buurt.

Eeklo West scoort positiever op de stelling rond het doorgaand verkeer in de buurt. Ook wat betreft verkeersdrukke en voldoende zone 30 zijn de respondenten er positiever dan in de meeste andere buurten.

Van alle buurten gaat Eeklo Noord Buitengebied het minst vaak akkoord met de stelling 'er zijn voldoende zebapaden en oversteekplaatsen'. Respondenten vinden ook dat er regelmatig te snel gereden wordt in de buurt. De buurt geeft ook een negatieve score aan de stellingen rond de staat van de straten, voetpaden en fietspaden in de buurt en aan de stelling 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen'. Deze buurt scoort ook als enige negatief op de stelling 'er is voldoende zone 30 in mijn buurt'.

In vergelijking met andere buurten gaan de ondervraagden in Eeklo Zuid minder akkoord met de stellingen dat de straten, voetpaden en fietspaden in goede staat zijn. De buurt scoort laag op vlak van veilig en aangenaam fietsen in de buurt. Ook met de stelling 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen' gaan veel respondenten niet akkoord.

Eeklo Oost behaalt van alle buurten de hoogste score op de stellingen rond veilig en aangenaam fietsen in de buurt en rond voldoende zone 30 in de buurt. De buurt lijkt (samen met Eeklo West) de verkeersveiligste buurt te zijn: respondenten gaan minder vaak akkoord met de stellingen 'er is te veel doorgaand verkeer in mijn buurt', 'er gebeuren regelmatig ongevallen' en 'er is veel verkeersdrukke'.

Eeklo Centrum scoort relatief goed op de stellingen 'er zijn voldoende zebrapaden of oversteekplaatsen', 'er rijdt voldoende openbaar vervoer' en 'er zijn voldoende mogelijkheden tot autodelen in mijn buurt'. De buurt scoort onder meer slecht op de stellingen 'het is veilig fietsen in mijn buurt', 'het is aangenaam fietsen in mijn buurt', 'het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen op straat te laten komen', 'er is veel verkeersdrukke', 'er gebeuren regelmatig ongevallen', 'er is te veel doorgaand verkeer'.

Eeklo Noord scoort goed op de stelling 'er zijn voldoende zebrapaden of oversteekplaatsen'. Ze scoort ook beter dan sommige andere buurten op vlak van mogelijkheden tot autodelen. De buurt scoort slecht op de stelling 'er is veel verkeersdrukke'.

3.1.3 Walkabilityscore

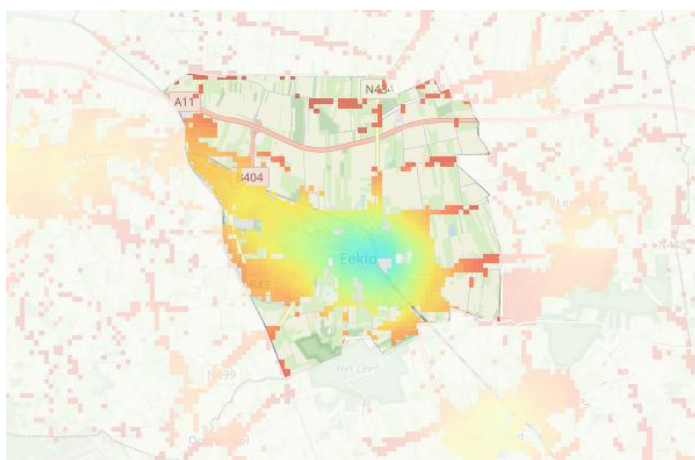
Deze score maakt duidelijk of een gebied voetgangersvriendelijk is of niet. Hoe hoger de score in een bepaald gebied, hoe meer de inwoners zullen bewegen.

Deze score wordt door 3 factoren bepaald:

- functiemix: het aantal functies en voorzieningen in een bepaald gebied (vb. school, kruidenier, bank, post ...);
- stratenconnectiviteit: het gemakkelijk kunnen verplaatsen van punt A naar punt B;
- de woondichtheid: het aantal inwoners per oppervlakte.

De hoogste score voor Eeklo is 11 (gebied rond de Markt). Voor het Vlaamse Gewest is dit 30,64 (= in Brussel). De laagste score voor Eeklo is -3,2 en is gelegen langsheen de expresweg E34. De laagste score in het Vlaamse Gewest is -4,38 (o.m. een zone in Sint-Laureins).

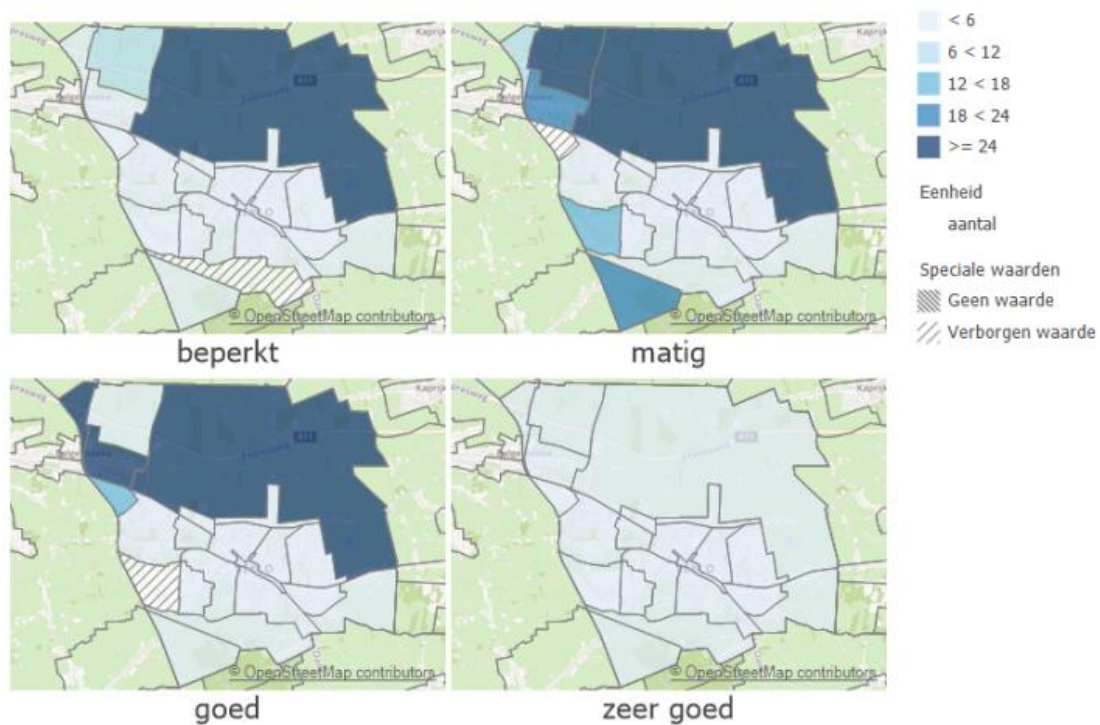
grafiek 20 *Walkabilityscore in Eeklo*

(bron: <https://walkability.marvin.vito.be/>)

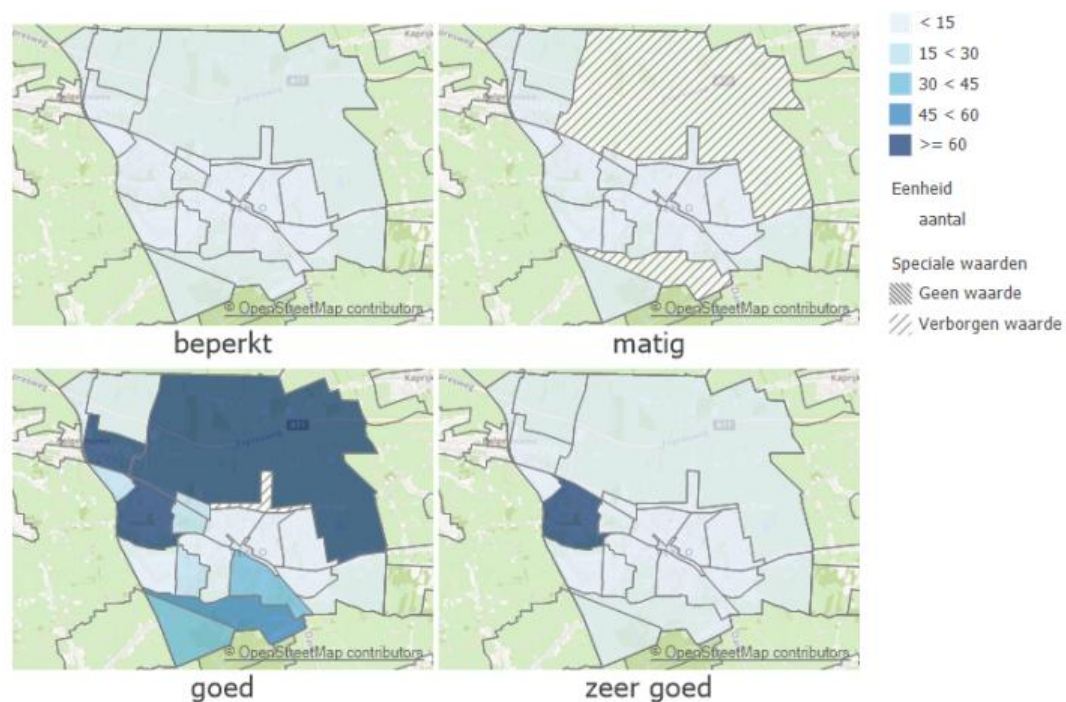
Volgende kaarten kruisen de knooppuntwaarde (= hoe goed is elke plek bereikbaar met meerdere vervoersmodi?) en het voorzieningenniveau (= zijn er voldoende voorzieningen van elke schaal?). Voor de bereikbaarheid of de knooppuntwaarde worden volgende zaken in acht genomen: de nabijheid van of centraliteit van een plek (in het netwerk), de graadcentraliteit (hoe direct en zonder omwegen zijn de verplaatsingen vanuit de knoop), de spilcentraliteit (in welke mate faciliteert de knoop verplaatsingen over het hele netwerk), dichtheid en infrastructuur van traag verkeer, hoe groot is de potentiële reizigersgroep bediend door het openbaar vervoer naar het knooppunt en de connectiviteit (hoe geïntegreerd ligt de knoop in het netwerk, zijn er transfers mogelijk). Tot voorzieningen worden hier volgende zaken gerekend: cultuur- en sportvoorzieningen, onderwijsvoorzieningen, woonondersteunende voorzieningen en zorgvoorzieningen.

grafiek 21 Aantal inwoners met knooppuntwaarde beperkt en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022

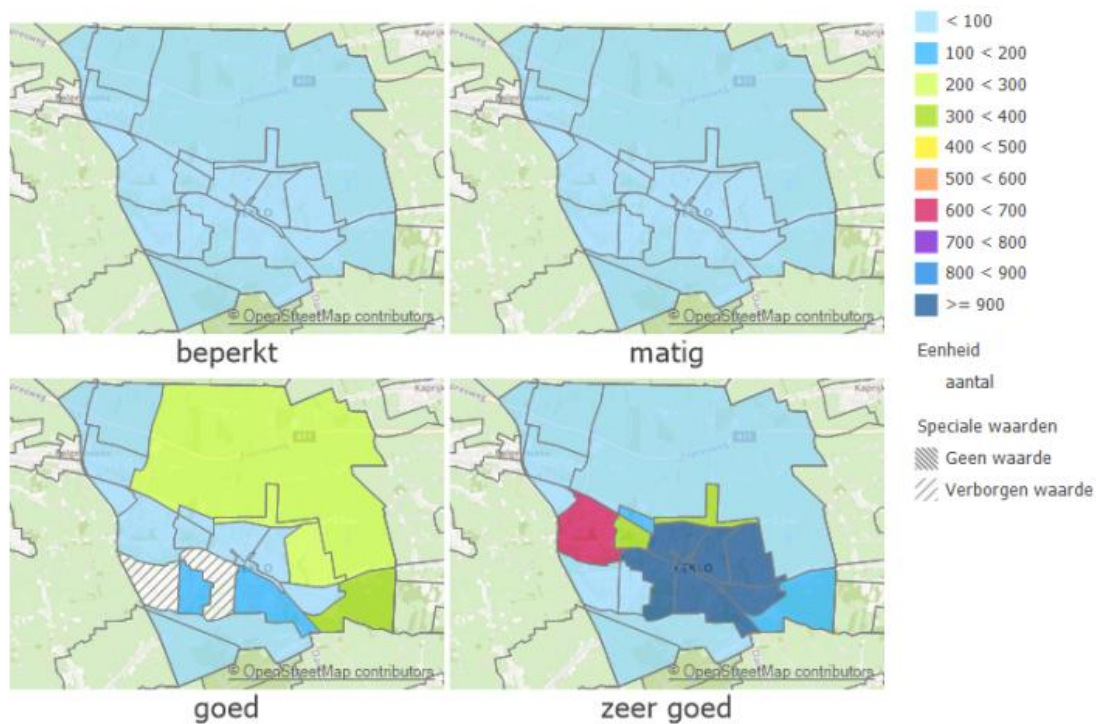
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

grafiek 22 Aantal inwoners met knooppuntwaarde matig en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022

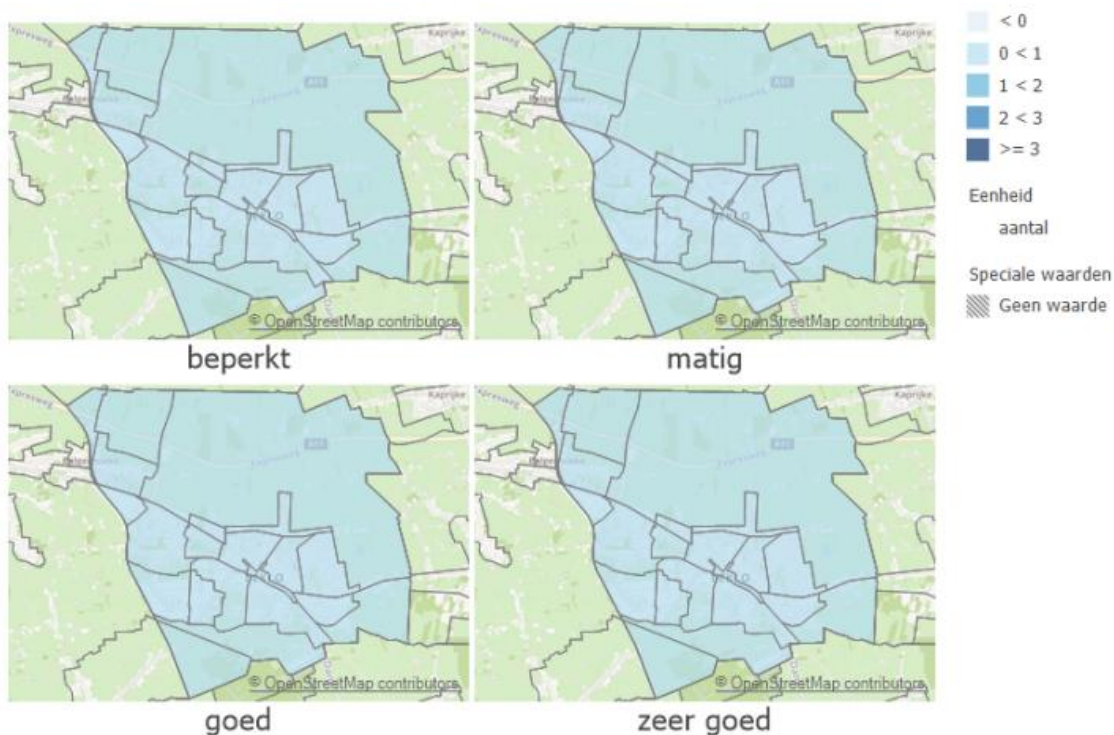
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

grafiek 23 Aantal inwoners met knooppuntwaarde goed en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

grafiek 24 Aantal inwoners met knooppuntwaarde zeer goed en voorzieningenniveau – Eeklo – 2022

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

We stellen vast dat er geen enkele Eekloonaar in een gebied woont waar de knooppuntwaarde zeer goed is.

3.1.4 Kencijfers eigen diensten

3.1.4.1 Parkeren

Er zijn 35 parkeerautomaten op het grondgebied van Eeklo. 45,5% van de totale parkeerinkomsten in 2023 wordt opgehaald via retributies in betalende en blauwe zone (45% in 2022; 43,9% in 2021; 41,1% in 2020; 39,7% in 2019). De manier van betalen voor een parkeerplaats evolueert duidelijk de jongste jaren van cash naar SMS/app-parkeren.

tabel 9 Betaalwijze voor parkeren in Eeklo – 2018-2023

Betaalwijze	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SMS-app	10,4%	16,3%	23%	23,3%	27,9%	30,4%
Cash via automaat	78,9%	71,4%	62,7%	59,5%	55,9%	50,2%
BC/Visa via automaat	10,7%	12,3%	14,3%	17,2%	16,3%	19,4%

(bron: jaarverslagen OPC)

3.1.4.2 Laadpalen

Eeklo telt 19 publieke en 96 semi-publieke elektrische laadpunten op 01/01/2024. Het aantal publieke laadpunten is veel lager in 2024 in vergelijking met 2023, vermoedelijk werden semipublieke punten meegeteld in voorgaande jaren.

tabel 10 Aantal (semi-)publieke laadpunten voor elektrische voertuigen – Eeklo, Vlaams Gewest, buurgemeenten – 2020 tot 2024

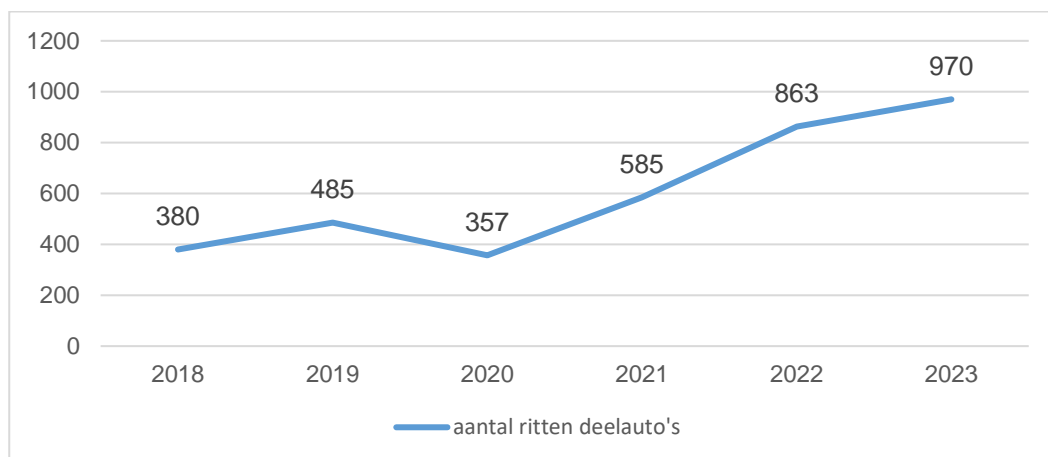
	01/01/2020	01/01/2021	01/01/2022	01/01/2023	01/01/2024
Eeklo	34 = 0,16 per 100 inwoners	31 = 0,14 per 100 inwoners	44 = 0,20 per 100 inwoners	52 = 0,24 per 100 inwoners	19 + 96 = 115 = 0,51 per 100 inwoners
Assenede	6 = 0,04 per 100 inwoners	6 = 0,04 per 100 inwoners	6 = 0,04 per 100 inwoners	8 = 0,05 per 100 inwoners	6 + 17 = 23 = 0,16 per 100 inwoners
Kaprijke	0	2 = 0,03 per 100 inwoners	2 = 0,03 per 100 inwoners	2 = 0,03 per 100 inwoners	2 + 2 = 4 = 0,06 per 100 inwoners
Sint-Laureins	0	0	2 = 0,03 per 100 inwoners	2 = 0,03 per 100 inwoners	2 + 8 = 10 = 0,14 per 100 inwoners
Vlaams Gewest	0,06 per 100 inwoners	0,06 per 100 inwoners	0,09 per 100 inwoners	0,11 per 100 inwoners	0,42 per 100 inwoners

(bron: Vlaanderen – Departement Mobiliteit en Openbare Werken – provincies.incijfers.be)

3.1.4.3 Deelmobiliteit

Eeklo heeft 3 Cambio-deelauto's: 1 aan het station, 1 aan het Sportpark (sedert oktober 2023) en 1 aan CH Herbakker. In 2023 werden 970 ritten gereden door 109 verschillende gebruikers, samen goed voor 48.261 km. De coronadaling van 2020 is helemaal omgebogen. Het aantal gereden km bedroeg in 2022 38.530 km; in 2021 30.195 km; in 2020 15.276 km; in 2019 20.562 km, in 2018 16.074 km.

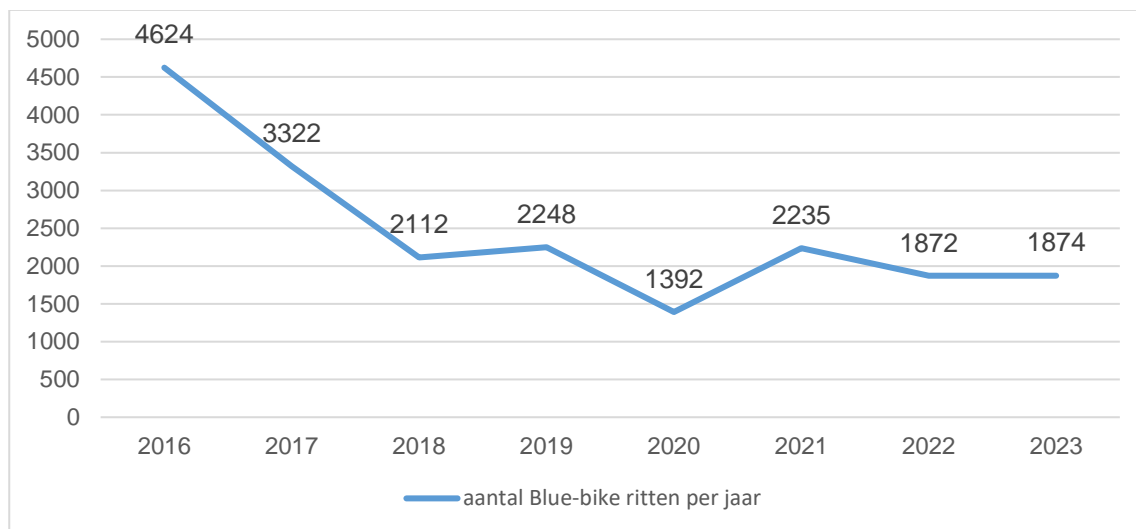
grafiek 25 Aantal ritten met deelauto's per jaar vanuit Eeklo

(bron: Cambio)

In 2017 werden 3.322 ritten gereden met de Blue-bikedelfietsen, in 2018 2.112 (= daling ten opzichte van 2017 met 35%), in 2019 waren er 2.248 ritten, in 2020 in totaal 1.392 ritten (ook hier had corona zijn impact), in 2021 waren er 2.235 ritten, in 2022 daalde dit naar 1.872 ritten. In 2023 haalden we 1.874 ritten. In 2023 hadden we 15 Blue-bikefietsen. In de loop van 2024 komen er heel wat bij, ook aan de Hoppinpunten aan de Zeelaan en op de Markt.

grafiek 26 Aantal Blue-bikeritten per jaar – vanaf 2016

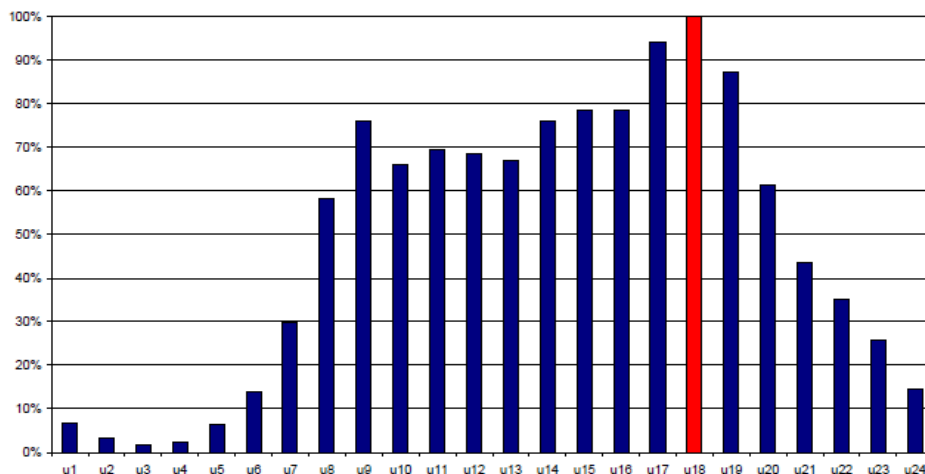
(bron: Fietspunt – Blue-Mobility)

3.1.4.4 Cijfers herkomst-bestemmingsonderzoek naar aanleiding van de studie van de ring (2007)

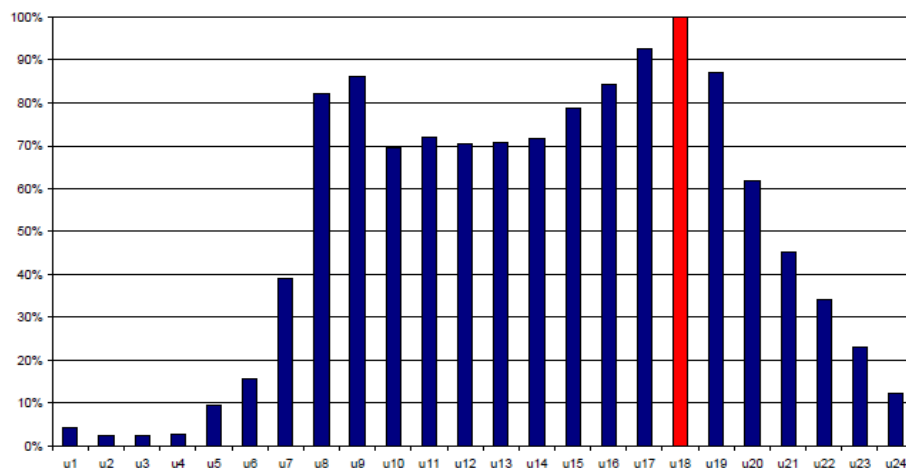
tabel 11 Gemiddelde belasting van de N9 in de avondspits (17 tot 18 uur) op een weekdag in aantal voertuigen per uur – Eeklo – 2007

Wegsegment	Richting Gent	Richting Brugge
2 - Leopoldlaan	749	689
10 – Molenstraat	833	753
12 – Markt-Stationstraat	1.057	1.101
5 – Gentssteenweg	752	826

Doortocht N9, richting Maldegem

Doortocht N9, richting Gent

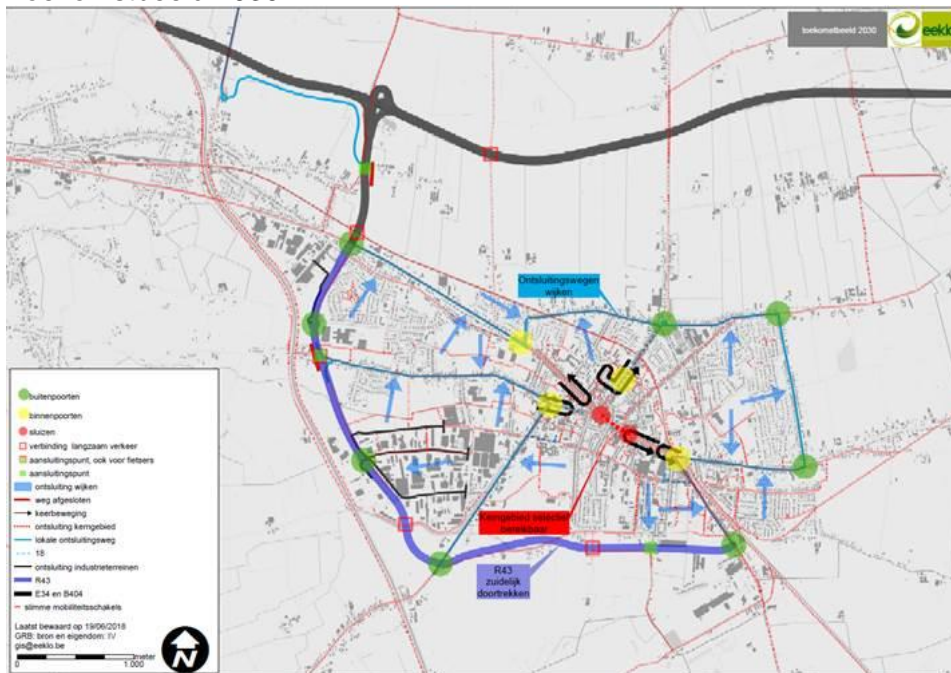
Cijfers stationsbuurt Eeklo:

- aantal parkeerplaatsen voor reizigers: 178 plaatsen
- aantal fietsenstallingen: 282 overdekte plaatsen, 24 open plaatsen
- Blue bike stand
- Cambio standplaats voor 1 auto

3.2 Interne documenten

3.2.1 Mobiliteitsplan Eeklo (2018)

Toekomstbeeld 2030

(bron: mobiliteitsplan Eeklo, 2018)

Dé mobiliteitsdoelstelling voor Eeklo is om een fietsvriendelijke, bereikbare, verkeersveilige, duurzame en gezonde woon- & winkelstad te zijn.

Via het STOP-principe zal deze mobiliteitsdoelstelling worden bereikt. Voor het centrum of de stadspromenade wil dit zeggen dat het groeien is naar evenwaardige functies binnen een gedeelde ruimte. Het wordt een belangrijke switch van verkeersgebied naar verblijfsgebied.

Rekening houdend met het burgemeestersconvenant van de stad Eeklo, dat voorziet om tegen 2030 een reductie van 40% CO₂ te halen, is het meer dan noodzakelijk om een kwaliteitsvolle, klimaatbestendige en ruimtelijke inrichting te geven aan het openbaar domein.

Dit kan door een wijziging in de modal split te bevorderen en een aangepaste infrastructuur aan te leggen:

- een fietsplan – fietsnetwerk opstellen;
- het openbaar vervoer alle kansen geven met een verhoging van de dienstverlening;
- selectieve bereikbaarheid voor het centrum invoeren;
- een gedifferentieerd parkeerbeleid doorvoeren;
- laad- en loszones aanbrengen in het centrum;
- zwaar en uitzonderlijk vervoer afleiden naar R43.

In het mobiliteitsplan Eeklo 2018 is het toekomstbeeld voor 2030 opgenomen:

- R43 is de stedelijke doorstromingsweg alsook verzamelweg. R43 krijgt de categorisering voor uitzonderlijk zwaar vervoer. Het snelheidsregime is 70 km/u.
- De stedelijke ontsluitingswegen voor de wijken zijn: Leopoldlaan, Brugsesteenweg, Heilig Grafstraat-Zandvleuge, Vrombautstraat, Kriekmoerstraat, Oostveldstraat, Tieltseseenweg, Gentse Steenweg, Raverschootstraat. Het snelheidsregime is 50 km/u.
- Leopoldlaan en Gentse Steenweg zijn overgangsgebieden die door hun inrichting de weggebruiker er attent op maken dat zij het centrum naderen. Het snelheidsregime is 50 km/u.
- De stadspromenade is Markt en Stationsstraat (tussen Markt en Patersstraat). Het snelheidsregime is 30 km/u.

Er worden *buitenpoorten* aangeduid:

- buitenpoorten op de R43 zijn:
 - o ter hoogte van Leopoldlaan;
 - o ter hoogte van AZ Alma en Kunstberg/Kunstdal;
 - o Industrielaan;
 - o Tieltsessteenweg;
 - o Gentse Steenweg.
 R43 – Dullaert wordt een aansluitpunt.
 R43 – Raverschootstraat: hier wordt een ongelijkvloerse kruising voor de fietser voorzien.
- buitenpoorten buiten R43 zijn: Peperstraat-Vrombautstraat-Blommekens, Vrombautstraat-Kriekmoerstraat, Oostveldstraat-Kriekmoerstraat en B404.

De *binnenpoorten* geven aan dat je naar het verblijfsgebied gaat en liggen op de keerbewegingen: Leopoldlaan-Brugsesteenweg, August Van Ackerstraat, stationsomgeving en Tieltsessteenweg-Koning Albertstraat.

Aangezien de stadspromenade selectief bereikbaar zal zijn, worden de centumparkings ook als keerbeweging ingericht.

De invulling van het plan moet op verschillende niveaus gebeuren:

- ruimtelijk;
- concreet gebruik van planningsafspraken in de opmaak van wegendossiers;
- opmaak van een fietsbeleidsplan;
- betrekken van alle bevoegdheden (= mobiliteit, ruimtelijke ordening, lokale economie, onderwijs, veiligheid, welzijn, vrije tijd);
- deelfietsen – deelauto's verder stimuleren.

3.2.2 Vooruitgang dossier Ring

Onderstaande tabel geeft de stand van zaken weer van het Ringdossier in juni 2024.

tabel 12 Voortgangsrapportering Ringdossier – 30 juni 2024

voortgangsrapportering Ringdossier R43 - 30 juni 2024																								
Fase	beschrijving	aanstellen ontwerper	opmaak startnota	goedkeuring startnota	opmaak projectnota	goedkeuring projectnota	start procedure Project-MER	einde procedure Project-MER	toelichting tracé en stand van zaken aan brede publiek	start procedure omgevingsvergunning	einde procedure omgevingsvergunning	start opmaak ontgevingsplannen	start grondverwerving	voltooiing grondverwerving	start opmaak technisch ontwerp	afonden technisch ontwerp	opmaak uitvoeringsbestek	goedkeuring uitvoeringsbestek	gunning aannemer	start werken	voorlopige oplevering	definitieve oplevering	percentage voltooiing per fase	
Fase 1	werken aan "Den Teut" en kruispunt Industrielaan + aanleg ventwegen	✓	✓	✓	✓	✓	nvt	nvt	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	90,5%
Fase 2	werken aan kruispunt Raverschootstraat	✓	✓	✓	✓	✓	nvt	nvt	✓	✓	✓	nvt	nvt	✓										61,9%
Fase 3	werken tussen Nieuwendorpe en Tieltsessteenweg (incl. aanleg rotonde en fietsersbrug)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓										47,6%
Fase 4	werken tussen Tieltsessteenweg en N9 Gentse Steenweg	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓										38,1%

(bron: eigen diensten)

3.2.3 Bevestigingen Eeklo Zuid

Naar aanleiding van de nieuwe verkeerscirculatie in de Zuidmoerstraat werden in het najaar van 2020 enkele enquêtes uitgevoerd:

- bevestiging buurtbewoners: ong. 2.500 gezinnen ontvingen een bewonersbrief met een digitale link / QR-code naar een digitale bevestiging. Enquêtes op papier waren ter beschikking via de welzijns-campus in de buurt. De respons bedroeg bijna 20%;
- bevestiging ouders van basisschoolkinderen in de buurt (De Meidoorn);
- bevestiging werknemers van diverse bedrijven/organisaties in de buurt (WZC, kinderopvang, welzijns-campus, leerkrachten school ...).

3.2.4 Bevestiging Westlaan-Neelemanslaan-Heidelaan

Om info te krijgen over de wensen van de bewoners inzake parkeerplaatsen en ontharding werd in het najaar van 2021 een korte bevestiging gedaan in de buurt Westlaan – Eduard Neelemanslaan – Heidelaan. Er kon schriftelijk en online worden ingevuld. 36 personen vulden de bevestiging in. In 2022 werd een onthardingsproject uitgevoerd in de wijk.

3.2.5 Melkerij

De Melkerij – het plein tussen de Raamstraat en Kerkstraat – wordt van een betonnen parkeervlakte herschapen in een ontmoetingsplek waarbij sociaal contact en het samen brengen van mensen en buurtbewoners centraal staan. Met ontharding van de zone en herinrichting van parkeerplaatsen geven we de buurt een groener en veiliger beeld. De fietsverbinding tussen het station en het stadscentrum wordt doorheen de Melkerijsite meer geaccentueerd.

De stad zal in 2023 en 2024 samen met de buurtbewoners en de partners op het terrein een voorstel uitwerken om de ontmoetingsruimte in te vullen op een duurzame en verbindende manier.

Voor de omvorming van de Melkerij tot ontmoetingsplek en groene verbinding ontvangt de stad € 50.000 subsidie.

Platteland Plus: Vlaanderen en provincie Oost-Vlaanderen investeren in hun platteland.

3.2.6 Trajecten Dorp-Kern-Gezond

Met 'Dorp-Kern-Gezond' wilden Logo Gezond+ en stad Eeklo samen met partners Bos+ en Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei de Graswijk en in het bijzonder het stenen plein in de Helmstraat omtoveren tot een bruisende ontmoetingsplek. Buurtbewoners bepaalden mee welke richting het project uitging. De stad maakte gebruik van een zit-, groen- en speelelement dat we blijvend ook op andere locaties als testopstelling kunnen inzetten.

Tussen november 2022 en juni 2023 waren er enkele participatiemomenten. Het moeilijk te lezen pleintje aan de Helmstraat werd omgevormd tot een combinatie van parkeerplaatsen en ontharding, gecombineerd met een andere verkeersregeling.

In het najaar 2023 stond het zit-, groen- en speelelement in de Sparrebosstraat, als testopstelling in het kader van de uitvoering van een burgerbudget door het straatcomité. Begin 2024 werd hier een plantdag georganiseerd (in het kader van het burgerbudget), en kreeg de straat op die manier een groener en verkeersveiliger uitzicht.

3.2.7 Interne bevraging i.v.m. duurzame mobiliteit

In voorbereiding op een actieplan rond duurzame mobiliteit bij het personeel en in aanloop naar een fietsleasetraject werden alle medewerkers van stad en OCMW bevroegd rond hun gebruik van de (elektrische) fiets. In 2023 startte een fietsleasetraject samen met Veneco. In de loop van 2024 wordt een bedrijfsvervoerplan uitgewerkt.

3.2.8 Uitvoering trage wegennplan

De stad Eeklo bouwt het trage wegennetwerk uit en zal op de Provincie Oost-Vlaanderen en het Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei beroep doen voor de uitvoering in 2023- 2024 (einddatum: 30 november 2024).

3.3 Externe documenten

3.3.1 Uit: de 'Jong Geweld' enquête van Meetjesman (2018)

(dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren).

Binnen deze enquête was MOBILITEIT een van de grote thema's.

- Binnen Eeklo verplaatst drie-kwart van de bevroegde tieners zich per fiets, 32% gaat te voet, evenveel wordt met de auto gevoerd. In het Meetjesland wordt er iets meer gefietst, maar gaan de scholieren minder te voet. Dit ligt uiteraard aan de korte afstanden voor veel voorzieningen in Eeklo, maar anderzijds wordt ook het fietsonveilige centrum aangehaald.
- 17% van de Eeklose jongeren voelt zich (heel) onveilig in het Eeklose verkeer. Voor het Meetjesland scoort dit 10%:
 - o fietsen:
 - een aanpak van de N9 is nodig: gevaarlijke oversteekplaatsen, fietspaden dicht bij verkeer;
 - Zuidmoerstraat: te druk, te veel auto's tot aan de schoolpoort, voorstel voor verkeersvrije straat in spits;
 - Brugsesteenweg en Vrombautstraat zijn gevaarlijke fietswegen (verkeer te dicht);
 - de staat van fietspaden laat te wensen over;
 - o voetgangers vinden de oversteekplaatsen op de N9 onveilig. Hetzelfde geldt voor de plaatsen waar ze door obstakels op het trottoir de weg op moeten.
- Verplaatsingen buiten Eeklo gebeuren per fiets (25%), maar vooral per bus (45%) en met de auto (70%).
- Vanuit Eeklo geraken de meeste (82%) jongeren waar ze willen geraken, omdat er veel mobiliteitsmogelijkheden zijn (station, bus, trein ...). Dit gaat alleen op voor de trein richting Gent. Om naar Brugge te gaan is een grote omweg nodig. Treintickets zijn ook duur; de busverbindingen zijn lang en complex.

AANBEVELINGEN UIT DE BEVRAGING INZAKE MOBILITEIT:

- expertise van de jongeren benutten;
- mobiliteitsvraagstukken regionaal aanpakken;
- aandacht voor mix tussen infrastructuur, controle en sensibilisering;

- autonome verplaatsing door jongeren stimuleren;
- Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk);
- tijdens spitsmomenten de drukte verminderen in Eeklo-centrum;
- de dienstregeling van het openbaar vervoer aankaarten bij De Lijn en NMBS.

3.3.2 Decreet basisbereikbaarheid / vervoerregio (www.vlaanderen.be / www.mobiel21.be)

Sinds 1 januari 2019 is Vlaanderen opgedeeld in 15 vervoerregio's. Dat zijn clusters van gemeenten waarin mobiliteit op elkaar wordt afgestemd. Elke vervoerregio heeft een vervoerregioraad waarin vertegenwoordigers zitten van onder meer het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), De Lijn en de lokale overheden. De vervoerregioraad is hét basisplatform voor overleg over mobiliteit en moet ervoor zorgen dat mobiliteit gestroomlijnd wordt op Vlaams niveau.

Samen met de vervoerregio's wordt ook het concept van **basisbereikbaarheid** geïntroduceerd. Daarmee worden belangrijke maatschappelijke functies bereikbaar gemaakt op basis van een vraaggericht systeem zodat vervoersmiddelen en budgetten optimaal worden ingezet. Combimobiliteit, waarbij reizigers voor hun verplaatsingen verschillende vervoersmiddelen combineren, staat centraal. Vervoersmiddelen (openbaar vervoer, fiets, auto, vrachtwagen ...) zijn dus niet langer concurrenten, maar vullen elkaar aan.

De Vlaamse Regering keurde op 21 december 2018 het ontwerp van decreet Basisbereikbaarheid goed. Ondertussen werd in de vervoerregio's hard gewerkt wat in de meeste gevallen resulteerde in een uitgewerkt en goedgekeurd vervoersplan. Daar horen wel nog de nodige kanttekeningen bij omdat niemand echt kan vertellen hoe de implementatie van het Vervoer op Maat concreet zal gebeuren.

Eeklo maakt deel uit van Vervoerregio Gent. Deze Vervoerregio omvat 23 gemeenten en telt ongeveer 677.000 inwoners. Het gaat om een grote regio, niet alleen in aantal gemeenten, maar ook in oppervlakte (ca. 1.200 km²). De regio bevindt zich in de Vlaamse ruit op het knooppunt van een aantal belangrijke verkeersnetten over spoor, water en de weg. Die assen verbinden de regio met de kust, Antwerpen, Brussel ... De North Sea Port is de belangrijkste tewerkstellingspool.

3.3.3 Regionaal mobiliteitsplan

Op 21 december 2023 heeft de vervoerregioraad Gent het Regionaal Mobiliteitsplan 2030-2050 voor de vervoerregio Gent definitief vastgesteld. Na goedkeuring door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken trad het plan in werking op 9 februari 2024. Het regionaal mobiliteitsplan bundelt het gelopen traject en de gemaakte keuzes. Het omvat de doelstellingen, de visie, de strategieën en de acties voor de regio. Deze vormen samen het beleidsscenario 2030 dat de Vervoerregio Gent weerhoudt en zal uitdragen.

De zeven ambities (zie hieronder) zijn een samenvatting van wat we, nu en in de toekomst, belangrijk vinden in onze vervoerregio. Ze vormen het 'vizier' dat we voor ogen moeten hebben bij de opmaak én het uitrollen van onze mobiliteitsvisie.

Waar streven we in Vervoerregio Gent naar? Wat willen we bereiken?

BEREIKBAAR

KLIMAATGEZOND

ATTRACTIEF

GEZOND & VEILIG

INCLUSIEF

INNOVATIEF &
WEVAREND

PARTNERSCHAP

Bereikbaar

Wat wordt bedoeld met de ambitie 'Bereikbaar'?
Onderstaande strategische doelstellingen beschrijven waar we naar willen streven.

- Onze steden, dorpen, bedrijventerreinen en attractiepolen zijn bereikbaar met verschillende modi, in het bijzonder met duurzame modi.
- Bereikbaarheid is op maat van elke plek, op een doordachte, selectieve manier georganiseerd, om ongewenste effecten te vermijden.
- Intelligent locatiebeleid van ruimtelijke ontwikkelingen leidt tot kortere en meer gebundelde verplaatsingen. Onze ruimtelijke ordening creëert duurzame en efficiënte mobiliteit.
- De haven versterkt onze economische connectie met de wereld. Logistiek vervoer gebeurt steeds meer via water en spoor. Op de weg zorgt een slimme organisatie van het vrachtverkeer voor een betere bereikbaarheid.

Klimaatgezond

Wat wordt bedoeld met de ambitie 'Klimaatgezond'?
Onderstaande strategische doelstellingen beschrijven waar we naar willen streven.

- De CO₂-uitstoot in de transportsector is sterk gereduceerd. Actieve vervoersmodi met een lage energievraag zijn een evidente keuze bij een verplaatsing. En het voertuigenpark, zowel privaat als collectief, is maximaal emissievrij.
- De transitie naar meer gebruik van hernieuwbare energie en alternatieve brandstoffen voor onze voertuigen is ingezet. Onze mobiliteit maakt deel uit van en versterkt het ingezielandschap.
- Onze vervoersinfrastructuur is maximaal onthard en vergroend. De ruimte-inname van onze infrastructuur voor auto- en vrachtverkeer wordt beperkt en bijkomende infrastructuur wordt zoveel mogelijk binnen het bestaande ruimtebeslag gerealiseerd, op voorwaarde dat het de modal shift doelstellingen niet in het gedrang brengt. Ongebruikte vervoersinfrastructuur wordt onthard.
- Ongewenste effecten van onze mobiliteit op de biodiversiteit nemen sterk af. Bij infrastructuurwerken worden waardevolle habitats en ecotopen gevrijwaard, zodat de bestaande groene ruimte minstens behouden blijft. Waar nodig wordt ruimte voorzien voor ecologische corridors (bv. verbindende elementen over infrastructuurbarrières, groenzones langs infrastructuren). Verdere versnippering van de ruimte, en in het bijzonder habitats, wordt vermeden. Geluids- en lichthinder veroorzaakt door onze mobiliteit wordt tot een minimum beperkt. De impact van stikstofuitstoot door bijkomende infrastructuur is minimaal.
- Bij de heraanleg van infrastructuur wordt gestreefd naar een klimaatneutraal (beperkte koolstofvoetafdruk) en klimaatadaptief ontwerp (inspelen op gevolgen van klimaatverandering, zoals het infiltreren en vasthouden van hemelwater).

Attractief

Wat wordt bedoeld met de ambitie 'Attractief'?
Onderstaande strategische doelstellingen beschrijven waar we naar willen streven.

- Verplaatsingen zijn vlot en betrouwbaar dankzij een betere doorstroming voor het openbaar vervoer en de fiets. Zo verminderen de reis- en wachttijden voor de gebruiker.
- Het comfort voor gebruikers van het openbaar vervoer en de actieve weggebruikers is aanzienlijk verbeterd.
- Een hogere aantrekkelijkheid van duurzame vervoerswijzen verdringt de congestie op het wegennet.
- Goed uitgebouwde overslagpunten stimuleren logistiek vervoer via duurzame vervoerswijzen (water, spoor, pijpleidingen, fiets).
- Waar de verkeersfunctie minder van belang is, is onze mobiliteitsruimte ingericht als een aangename verblijfs- en ontmoetingsruimte.
- Kwaliteitsvolle, aangenaam ingerichte mobipunten stimuleren combimobiliteit. Meer en meer mensen combineren openbaar vervoer, fiets, auto, ... om zich te verplaatsen.

Gezond & veilig

Wat wordt bedoeld met de ambitie 'Gezond & veilig'?

Onderstaande strategische doelstellingen beschrijven waar we naar willen streven.

- Het aantal verkeersslachtoffers is minimaal.
- De negatieve impact van het verkeer op de luchtkwaliteit is zeer beperkt. Bij de (her)aanleg van infrastructuur is er aandacht voor het afvangen van vervuilende partikels door voldoende groen op te nemen.
- Er is een sterke verschuiving naar actieve mobiliteit, voor zowel functionele als recreatieve doeleinden.
- De geluidsoverlast van het verkeer is beperkt, zowel in woongebieden als in waardevolle habitats en ecotopen. Waar bijkomende infrastructuur wordt aangelegd in deze gebieden, worden maatregelen genomen om de geluidsbelasting te beperken (bv. fluisterasfalt, schermen, houtkanten, ...).
- Het weren van ongewenst (vracht)verkeer in de kernen verbetert de verkeersleefbaarheid.

Inclusief

Wat wordt bedoeld met de ambitie 'Inclusief'?

Onderstaande strategische doelstellingen beschrijven waar we naar willen streven.

- Iedereen kan gelijkwaardig deelnemen aan ons mobiliteitssysteem.
- Onze publieke ruimte wordt ingericht op maat van kinderen en ouderen. Zo is onze publieke ruimte voor iedereen toegankelijker.
- De toegankelijkheid van het openbaar vervoer is gegarandeerd.
- Er is de nodige aandacht voor de mobiliteitsnoden van kwetsbaren in onze maatschappij.

Innovatief & welvarend

Wat wordt bedoeld met de ambitie 'Innovatief & welvarend'?

Onderstaande strategische doelstellingen beschrijven waar we naar willen streven.

- De transitie van voertuigbezit naar voertuiggebruik is ingezet. Het gebruik van deelmobiliteit neemt sterk toe. De vrijgekomen ruimte gebruiken we om onze steden en dorpen aangenamer te maken.
- Slimme gebruikersapplicaties en andere technologieën stimuleren en faciliteren combi- en deelmobiliteit. Duurzame verplaatsingen worden zo eenvoudiger en efficiënter.
- Nieuwe vormen van mobiliteit verduurzamen ons verplaatsingsgedrag. De automatisering van voertuigen leidt tot een slimmere, aangenamere, veiligere én duurzamere mobiliteit.
- Mobiliteit versterkt onze economie op een duurzame manier. Onze economie groeit op duurzaam bereikbare locaties.
- Onze goederenstromen zijn georganiseerd op maat van elke locatie. In dichtbebouwde gebieden betekent dat kleinschalige, duurzame distributienetwerken.

Partnerschap

Wat wordt bedoeld met de ambitie 'Partnerschap'?

Onderstaande strategische doelstellingen beschrijven waar we naar willen streven.

- Interne samenwerking binnen én buiten de vervoerregio maken onze ambities waar.
- Een integraal beleid, met maatregelen op korte en lange termijn, dragen bij tot onze toekomstvisie.
- De leden van de vervoerregio nemen een voorbeeldrol in duurzame mobiliteit op. Zo inspireren we inwoners, bedrijven en organisaties.
- We werken co-creatief en participatief met alle belanghebbenden en inwoners aan een breed gedragen regionale visie op onze mobiliteit.
- Wanneer ingrepen worden genomen binnen de ene gemeente of groep gemeenten, of wanneer projecten worden opgestart met mobiliteitsinvloed op een andere gemeente worden alle getroffen gemeenten betrokken in het proces.

Het plan vertaalt dit naar 3 operationele doelstellingen:

- modal Shift personenvervoer;
- modal Shift logistiek vervoer;
- reduceren verkeersdoden/-gewonden.

Er zijn 3 leidende principes in het plan:

- werken op het mobiliteitsaanbod;
- werken aan het gedrag van mensen;
- werken aan de ruimte.

Het Regionaal Mobiliteitsplan is geënt op volgende strategieën:

- 8.1 Openbaar vervoer als ruggengraat van onze regio
- 8.2 Fijnmazig en divers fietsnetwerk
- 8.3 Verkeersluwe mazen in een verbindend wegennet
- 8.4 Vlot overstappen aan hoppins
- 8.5 Efficiënte logistiek met minimale impact
- 8.6 Slim ruimtegebruik stimuleert duurzame mobiliteit
- 8.7 Samen bouwen aan onze mobiliteit

Het RMP vermeldt volgende acties:

OPENBAAR VERVOER ALS RUGGENGRAAT VAN ONZE REGIO

- 01 Regio-overschrijdende treinverbindingen uitbreiden en verbeteren
- 02 Een dragend performant regionaal trein- en busnetwerk uitbouwen
- 03 Een complementair OV-netwerk uitbouwen
- 04 Kwaliteit, comfort, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer garanderen

FIJNZIG EN DIVERS FIETSNETWERK

- 01 Fietssnelwegen en BFF realiseren en opwaarderen
- 02 Doorgroei naar het lange termijn wensbeeld van het regionaal fietsnetwerk
- 03 Aantrekkelijke en kwaliteitsvolle fietsvoorzieningen aanbieden

VERKEERSLUWE MAZEN IN EEN VERBINDEND WEGENNET

- 01 Verbindend en robuust hoofd- en dragend wegennet realiseren
- 02 Interlokale mazen vrijwaren van doorgaand verkeer

VLOT OVERSTAPPEN AAN HOPPUNTEN

- 01 Hoppinpunten als knooppunten van duurzame mobiliteit uitbouwen
- 02 Potentiële locaties voor hoppinpunten bestuderen, selecteren en realiseren

EFFICIËNTE LOGISTIEK MET MINIMALE IMPACT

- 01 Sterk spoor- en binnenvaartnetwerk verder uitbouwen
- 02 Logistieke hubs voor de overslag naar spoor en binnenvaart, het bundelen van vrachtstromen
- 03 Knopen in functie van first en last mile logistiek
- 04 Vrachtroutenetwerk voor een efficiënte en hinderloze afwikkeling van vrachtwagenverkeer uitbouwen
- 05 Vrachtwagenparkeren op een veilige manier faciliteren met minder hinder voor de omgeving tov vandaag

SLIM RUIMTEGEBRUIK STIMULEERT DUURZAME MOBILITEIT

- 01 Een ruimte-, locatie- en vergunningenbeleid ondersteunen dat via kwalitatieve verdichting en verweving duurzame mobiliteit stimuleert

SAMEN BOUWEN AAN SLIMME MOBILITEIT

- 01 Combimobiliteit stimuleren
- 02 Mobiliteit voor iedereen
- 03 Vlot en veilig
- 04 Regelgeving en fiscaliteit slim inzetten

3.3.4 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake mobiliteit staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

MOBILITEIT

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 3 - investeren in fiets- en wandelpaden (score van 41%).	Uitwerken van en investeren in voet- en fietspadenplan (meerjarenplanacties <i>De stad zet prioritair in op de zwakke weggebruiker</i> en <i>We maken een investeringsplan 'voet- & fietspaden' met accent op veilige, groene schoolomgevingen</i>).
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 8 – aanmoedigen van fietsgebruik (score van 31 %).	Garantie van veiligheid is noodzakelijk. Inzet op mountainbiketrajecten . Project Op Wielekes (uitleen van fietsen) wordt opgestart. Afspuitstand voor fietsen aan het Sportpark uitwerken. Sportpark kan vertrekpunt van fietsroutes zijn (evt. samenwerking zoeken met fietsenzaak voor herstel).

3.3.5 Uit: Enquête lokaal fietsbeleid - rapport oktober 2022 - Fietsberaad Vlaanderen / Mobiel21

Het rapport beschrijft de resultaten van een enquête rond fietsinvesteringen bij alle lokale besturen in Vlaanderen, uitgevoerd door Mobiel 21 in opdracht van Fietsberaad Vlaanderen. De bedoeling was om inzicht te krijgen in de klemtonen die steden en gemeenten vandaag in hun fietsbeleid leggen.

‘Steden en gemeenten investeren in 2022 drie keer meer in fietsbeleid dan vijf jaar geleden. Het gaat dan vooral om de aanleg van fietsinfrastructuur, fietsnetwerken, aanpassingen aan kruispunten en het monitoren van het fietsgebruik en -gedrag. De verdere uitbouw van fietsinfrastructuur moet samen met alle andere overheden en instanties (Vlaamse overheid, provincies, NMBS ...) gebeuren.

Steden en gemeenten investeren in 2022 naar schatting tussen de 15 en 20 euro per inwoner aan fietsbeleid. Dat is drie keer meer dan in 2017. Hoe meer inwoners een gemeente heeft, hoe meer middelen er voor fietsbeleid vrijgemaakt worden, al weegt dat bedrag voor een kleinere gemeente vaak zwaarder door. Het mediaanbedrag voor investeringen in fietsinfrastructuur is 300.000 euro/jaar; voor fietsparkeren is dat 15.000 euro.

Verkeersveiligheid is voor de respondenten de belangrijkste beweegreden om eigen middelen te blijven investeren in de fiets. Daarna volgt de shift naar duurzame mobiliteit en de leefkwaliteit in de publieke ruimte.

De Vlaming neemt steeds meer de fiets en wil betere fietsroutes, vooral op de korte afstanden binnen de kernen van steden en gemeenten. Dat staat niet gelijk aan het massaal aanleggen van fietspaden. Op veel plaatsen kan met een fietsstraat of een zone 30 en beperkter autoverkeer veel resultaat geboekt worden. Zone 30 moeten leesbaarder, al kost het tijd en middelen. Ook fietsparkeren is belangrijk.’

Reflecties vanuit Fietsberaad Vlaanderen op de resultaten:

- 1) gezocht: voldoende en geormerkte middelen voor fietsbeleid;
- 2) gezocht: veilige en voldoende fietsparkeervoorzieningen;
- 3) gezocht: parkeervoorzieningen voor overmaatse fietsen;
- 4) gezocht: initiatieven die nieuwe vormen van fietsen stimuleren;
- 5) gezocht: blijvende investering in Fietspunten;
- 6) gezocht: verduidelijk en concretisering van de rol van de vervoerregio;
- 7) gezocht: samen positief fietsbeleid maken.

3.3.6 Uit: Impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België

(Bouwen, L., Dons, E. & Schoeters, A. (2022) – Literatuuronderzoek en kostenbatenanalyse van een toename van het fietsgebruik in België, Brussel: Vias institute)

De Federale overheid vroeg aan Vias Institute om een studie te maken naar de impact van het fietsen op de economie, de volksgezondheid en het klimaat.

*“Volgens een voorzichtige schatting geeft de fietssector **werk aan 5.175 mensen** in België (verkoop, productie, infrastructuur en toerisme). Daarnaast ontvingen in 2020 592.629 werknemers (d.w.z. ongeveer één op zeven) een fietsvergoeding (0,25/km), voor een totaalbedrag van 158 miljoen euro op jaarbasis.*

*De fiets heeft **concrete voordelen voor de volksgezondheid**. In totaal worden in België jaarlijks 1.294 vroegtijdige sterfgevallen vermeden door te fietsen. Ook voor het individu vermindert fietsen het risico van vroegtijdig overlijden met ongeveer 10%. De impact is het grootst voor wie nog niet fietst. Maar ook voor wie dat al wel doet en besluit dat nog vaker te doen, zijn er bijkomende gezondheidsvoordelen.*

*Ten slotte heeft fietsen ook een **positief effect op het klimaat**. In België zullen de broeikasgasemissies van de vervoerssector in 2020 goed zijn voor een kwart van de totale CO₂-emissies (een stijging met 6% ten opzichte van 1990). Fietsen bespaart 137.717 ton CO₂-uitstoot, of de jaarlijkse uitstoot van ongeveer 19.000 Belgen.”*

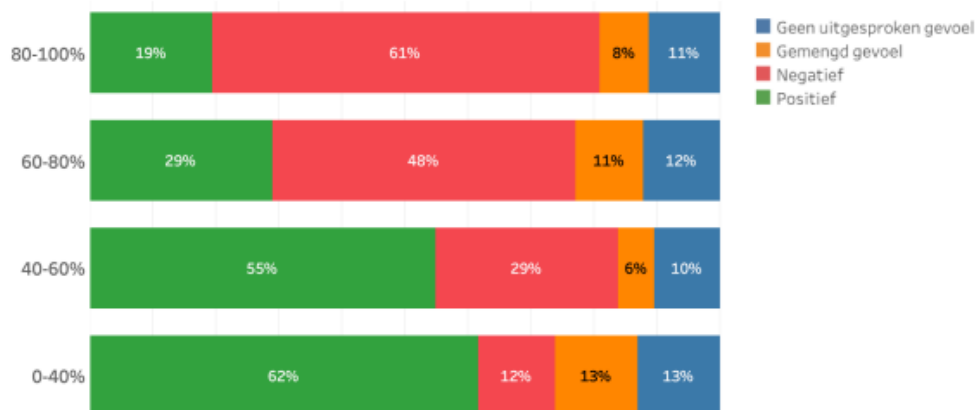
3.3.7 Uit: Straatvinken 2023

Tijdens de zesde editie van Straatvinken, op 25 mei 2023, hebben burgers in 2.101 Vlaamse straatsegmenten het verkeer geteld. De burgerwetenschappers noteerden gedurende een uur alle verplaatsingen in hun straat en zetten zo meer dan 700.000 streepjes op hun telformulieren. De meeste streepjes zetten ze voor auto's en motorfietsen (461.024), gevolgd door fietsen (106.904) en de overige vervoerswijzen. In Eeklo werd op 11 locaties geteld

	vrachtwagen	bestelwagen	auto/moto	bus	fiets	voetganger
Molenstraat (richting centrum)	9	97	694	0	83	27
Raashekke	0	3	55	2	5	1
Cocquytstraat	0	8	56	2	35	20
Zandstraat	2	17	116	1	29	30
Galgenstraat	2	7	143	1	58	14
Zandvleuge (tussen Opeisingstraat en Zandrugweg)	8	47	323	2	56	4
Zandvleuge (tussen Zandrugweg en Kattenstraat)	11	41	361	2	62	12
Heilig Grafstraat	5	65	348	2	45	7
Vrombautstraat (tussen rotonde en Roze)	15	64	567	3	57	3
Vrombautstraat (net voorbij Kriekmoerstraat richting Lembeke)	27	171	310	9	25	0
Vrombautstraat (voorbij Kriekmoerstraat richting Lembeke)	12	45	414	0	20	1

*“De editie van 2023 editie bevestigt wat ook bij de eerdere leefbaarheidsbevragingen al naar voren kwam: **het geluksgevoel van bewoners houdt sterk verband met het aandeel duurzaam verkeer in onze straten**. Bestaat het aantal verplaatsingen in de straat bijvoorbeeld voor 60 tot 80% uit gemotoriseerd verkeer, dan is slechts een derde van de verhalen die onze burgerwetenschappers deelden positief. In straten met minder dan 40% gemotoriseerd verkeer springt het aandeel positieve verhalen boven 60%.”*

Het geluksniveau van een straat valt met andere woorden af te lezen uit de modal split (de verhouding van de vervoersmodi). Eenzelfde verband geldt voor de verkeersintensiteit.

Figuur: Verband tussen de modal split (% gemotoriseerd verkeer) en het gevoel van de verhalen van straat-O-sfeer in 2023 (N=1094).

3.3.8 Uit: Een op drie gemeenten heeft laadpalenspurts nodig – De Tijd – 14/01/2023 - Olaf Verhaeghe, Thomas Segers, Thomas Roelens en Raphael Cockx)

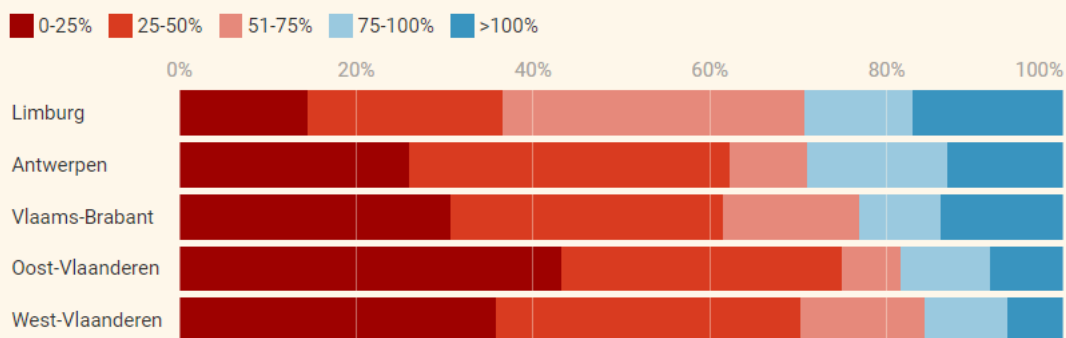
'In bijna een op drie gemeenten in Vlaanderen is minder dan een kwart van de publieke laadinfrastructuur nodig in 2025, al geïnstalleerd. Dat leert dataonderzoek van De Tijd naar de huidige en gewenste laadpaalinfrastructuur. Een op de acht steden en gemeenten loopt voor op het laadpalenschema'.

Voor elke gemeente werd de behoefte ingeschat tegen 2025, rekening houdende met het aantal inwoners, het aantal vrijstaande woningen, het inkomen en het autobezit.

PROVINCIES LIMBURG EN ANTWERPEN LOPEN VOOR OP DE REST

Gemeenten volgens aantal laadequivalenten ten opzichte van behoefteanalyse

Grafiek: Analyse De Tijd • Bron: Departement Mobiliteit en Openbare Werken

3.3.9 Uit: Jonge Wegweters

(Jonge Wegweters is een toolbox voor steden, gemeenten en vervoerregio's om jongeren te betrekken bij het (boven)lokale mobiliteitsbeleid en om op een participatieve manier te analyseren welke impact het mobiliteitsbeleid heeft op hun autonome en duurzame verplaatsingen. Het is een samenwerking tussen Bataljong en Kind & Samenleving).

Tussen 2020 en 2022 werden proeftuinen van Jonge Wegweters georganiseerd in Dilsen-Stokkem, Peer, Bornem, Mechelen en Kortrijk. Lokale jongeren formuleerden concrete aanbevelingen op maat van hun stad of gemeente, maar hun adviezen stoppen niet bij de gemeentegrenzen. Zo is er een beter zicht op hoe jongeren hun verplaatsingen ervaren en leerden we heel wat over de leefwereld van jongeren, mobiliteit en participatie. Ze kwamen tot 10 scherpe inzichten:

- Jongeren zijn de constructieve stem in het mobiliteitsdebat.
- De beleving van jongeren helpt om verkeersveiligheid te verhogen.
- Leesbare en duidelijke oversteekplaatsen zijn de basis.
- Voor veel jongeren is fietsen vanzelfsprekend.
- Jongeren bekijken mobiliteit vanuit een breder perspectief.
- Handige Hoppinpunten en deelmobiliteit op maat van jongeren.
- Jongeren vragen meer houvast en kennis over mobiliteit.
- Trek met jongeren de straten op. Het is de investering waard.
- Durf jongeren te bevragen.
- Ga voor een wederzijds engagement en koppel terug.

3.3.10 Uit: Onderzoek Verplaatsingsgedrag 2021-2022 – departement Mobiliteit en Openbare Werken / UHasselt - Prof. dr. Davy Janssens, Prof. dr. W. Ectors, dhr. R. Paul

“De Vlaming verplaatst zich gemiddeld 2,7 keer per dag en legt gemiddeld 29,8 km af. Dat blijkt uit de resultaten van een studie over de verplaatsingen van de Vlaming, het Onderzoek Verplaatsingsgedrag 2021-2022 (OVG 6) van het Departement Mobiliteit en Openbare werken. We fietsen en wandelen steeds meer: 18% van onze verplaatsingen gebeurt met de fiets. 17% doen we te voet. Daarnaast is de elektrische fiets aan een stevige opmars bezig.

Vaak wordt gedacht dat onze werk- en schoolgerelateerde verplaatsingen, zoals zakelijke verplaatsingen (4%), werken (13%) en onderwijs (7%), een groot aandeel in ons verplaatsingsgedrag innemen, maar dat klopt niet. Deze zijn samen slechts goed voor 24% van het totaal aantal verplaatsingen. De meeste verplaatsingen maken we in onze vrije tijd (60%), bijvoorbeeld om te gaan winkelen (23%), om sportieve of culturele hobby's (15%) uit te oefenen, om iemand te bezoeken (10%), te wandelen, rond te rijden of te joggen (6%), of voor diensten zoals een doktersbezoek (6%). Voor het overige verplaatst de Vlaming zich om spullen of personen op te halen of weg te brengen (14%) of voor 'iets anders' (2%).

Onze verplaatsingen doen we nog steeds voornamelijk met de auto (43% als bestuurder en 14% als passagier), maar opvallend is wel dat de auto voor het eerst onder de 60% in de modal split duikt. Ter vergelijking: in 2019 had de auto nog een aandeel van 65%. Sinds de opstart van dit onderzoek in 1994 lag het fietsgebruik in Vlaanderen nog nooit zo hoog. We doen 18 % van onze verplaatsingen met de (elektrische) fiets. Dat is een stijging van 4%-punt t.o.v. 2019. 12,5% rijdt niet-elektrisch, 5,3% elektrisch en 0,3% met een speedpedelec. 17% van onze verplaatsingen doen we te voet, een stijging van 5%-punt t.o.v. 2019. Het openbaar vervoer (lijnbus, tram, (pre)metro en trein) wordt minder gebruikt: daar maken we voor zo'n 4% van onze verplaatsingen gebruik van, terwijl dat in 2019 nog 7% was. Zo'n 3% gebeurt op een andere manier: bestelwagen, step ...

77% van de Vlaamse gezinnen heeft minstens één fiets. Dat aantal ligt in lijn met eerdere onderzoeken. Het aantal Vlamingen dat een elektrische fiets bezit stijgt fors. 35% van de gezinnen met een fiets heeft een elektrisch exemplaar. Ter vergelijking: pre-corona was dit nog maar 20%. De Vlaming gebruikt de elektrische fiets niet alleen voor afstanden van 5 tot 15 km en langer, maar ook voor korte afstanden tot 5 km."

3.3.11 Uit: Multimodale mobiliteitsdata voor lokale besturen (2024) – ABB

Om lokale besturen te ondersteunen in het vergaren en gebruiken van mobiliteitsdata, is er vanuit het Smart Flanders-programma een praktijkhandboek ontwikkeld samen met de lokale besturen. Het praktijkhandboek beschrijft enerzijds hoe lokale besturen meer inzicht kunnen krijgen in 11 verschillende beleidsvragen gelinkt aan mobiliteitsdata. Daarnaast beschrijft het handboek de diverse dataprocessen die van belang zijn om aan de slag te gaan met deze data, zoals het verzamelen, opslaan, verwerken en ontsluiten van de data.

Beleidsvraag 1: Wat zijn aantallen en aard van verkeersongevallen in mijn gemeente?

PDF • 1,0MB

Beleidsvraag 2: Hoe kan ik gevaarlijke punten en bijna-ongevallen in kaart brengen?

PDF • 616,3KB

Beleidsvraag 3: Hoe kan ik klachten over de snelheid van autoverkeer objectief nagaan / waar wordt er te snel gereden?

PDF • 561,7KB

Beleidsvraag 4: Hoe kan ik sluipverkeer in kaart brengen?

PDF • 1,1MB

Beleidsvraag 5: Wat is het effect van (circulatie-) maatregelen?

PDF • 738,8KB

Beleidsvraag 6: Kan ik inzicht krijgen in de routes van vrachtverkeer?

PDF • 121,6KB

Beleidsvraag 7: Wat is de modal split & shift van inwoners (en bezoekers)?

PDF • 502,2KB

Beleidsvraag 8: Hoeveel wordt deelmobiliteit gebruikt in mijn gemeente en wat is het effect op onze klimaatdoelstellingen?

PDF • 794,7KB

Beleidsvraag 9: Hoe worden onze elektrische laadvoorzieningen gebruikt? En is er nood aan meer?

PDF • 514,3KB

Beleidsvraag 10: Waar liggen kansen voor ontharding? Hoeveel ontharden of verharden we per jaar?

PDF • 1,0MB

Beleidsvraag 11: Hoe kunnen we de gevolgen van verkeer op het klimaat en luchtkwaliteit in kaart brengen? Wat is het effect van genomen maatregelen?

3.3.12 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

BELEIDSVOORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Robuuste en toekomstbestendige ruimte

Duurzame mobiliteit

Gemeenten streven naar efficiënte, milieuvriendelijke en inclusieve transportoplossingen; meer openbaar vervoer, fietsen en wandelen, geen ban op maar wel minder autogebruik, het ontwikkelen van groene infrastructuur en het creëren van een publieke ruimte die de gezondheid, luchtkwaliteit en levenskwaliteit van inwoners verbetert. Ze vragen hiervoor een meer integrale aanpak, waarbij over de bestuurslagen heen nog meer samengewerkt kan worden.

Blijf inzetten op de 'modal shift' naar stappen en trappen en trek dit door naar een meer integrale inzet van budgetten, ruimte voor (beveiligd en comfortabel) fietsparkeren in subsidieregelingen (centra, Hoppin), veilige routes, financiële garanties voor gemeenten bij de uitrol van het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk, de fietslogistiek en de actuele Lichtvisie Fiets.

Maak werk van transparant, inclusief (financieel en toegankelijk), vlot, bedrijfszeker, **duurzaam en multimodaal openbaar vervoer**. Schrap het contraproductieve systeem van de gesloten budgettenveloppes.

Houd bij beleidskeuzes in mobiliteit en andere domeinen aandacht voor het probleem van de **vervoersarmoede**.

 Vervoersarmoede en toegankelijkheid

Laat **verkeersveiligheid** altijd het leidende principe zijn bij de afweging van verschillende scenario's bij mobiliteitsbeslissingen en -projecten.

Zorg voor een maximale integratie van de **vervoerregiowerking** binnen de nieuwe referentieregio's en zorg voor een werkbare en democratische governancestructuur.

Stem inhoudelijk beter af met de gemeenten over het **beheer van de gewestwegen** (bv. Over de werking van verkeerslichten op gewestwegen).

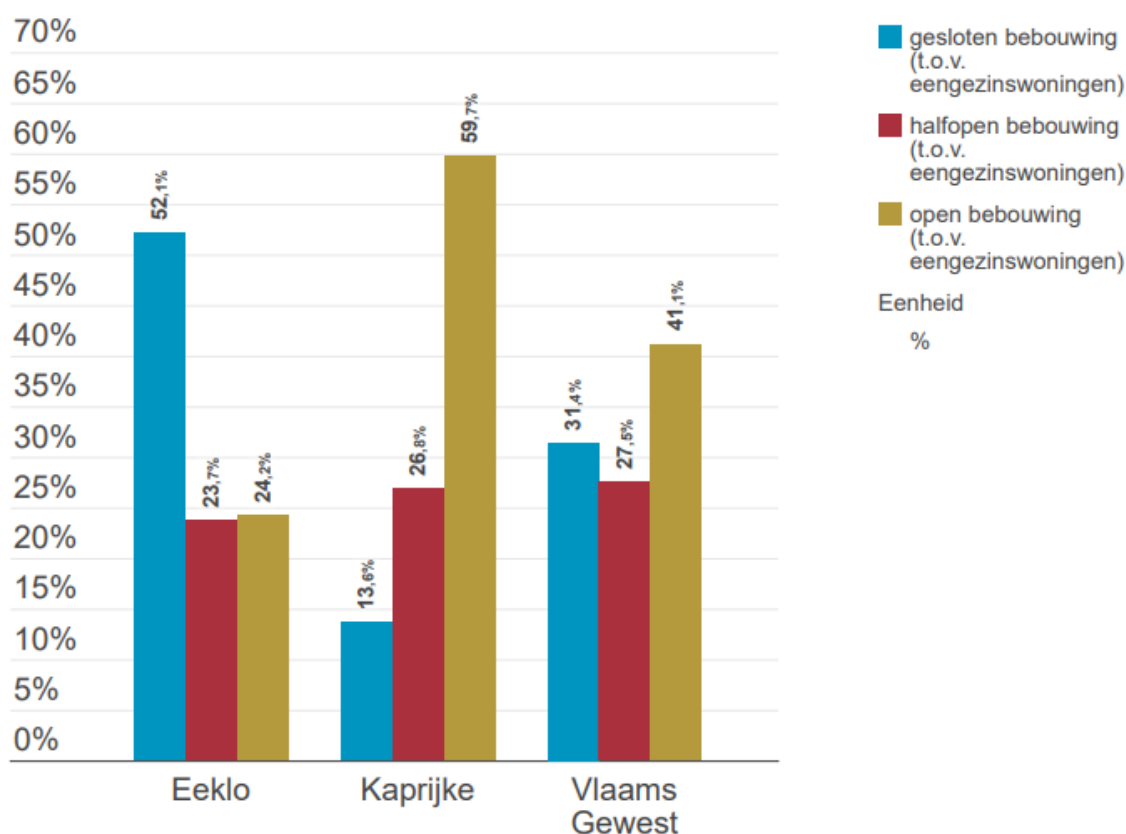
4 WONEN

4.1 Cijfergegevens

4.1.1 Aantal woningen naar bouwwijze, bouwjaar, oppervlakte, eigendomstitel

Eeklo telt 11.065 woonegelegenheden voor 10.168 private huishoudens in 2023. Dit betekent een woning'overschot' van 8,8%. 3% is het minimum om voor voldoende woningdynamiek te zorgen.

grafiek 27 Eengezinswoningen naar bouwwijze – Eeklo, Kaprijke, Vlaams Gewest – 2023

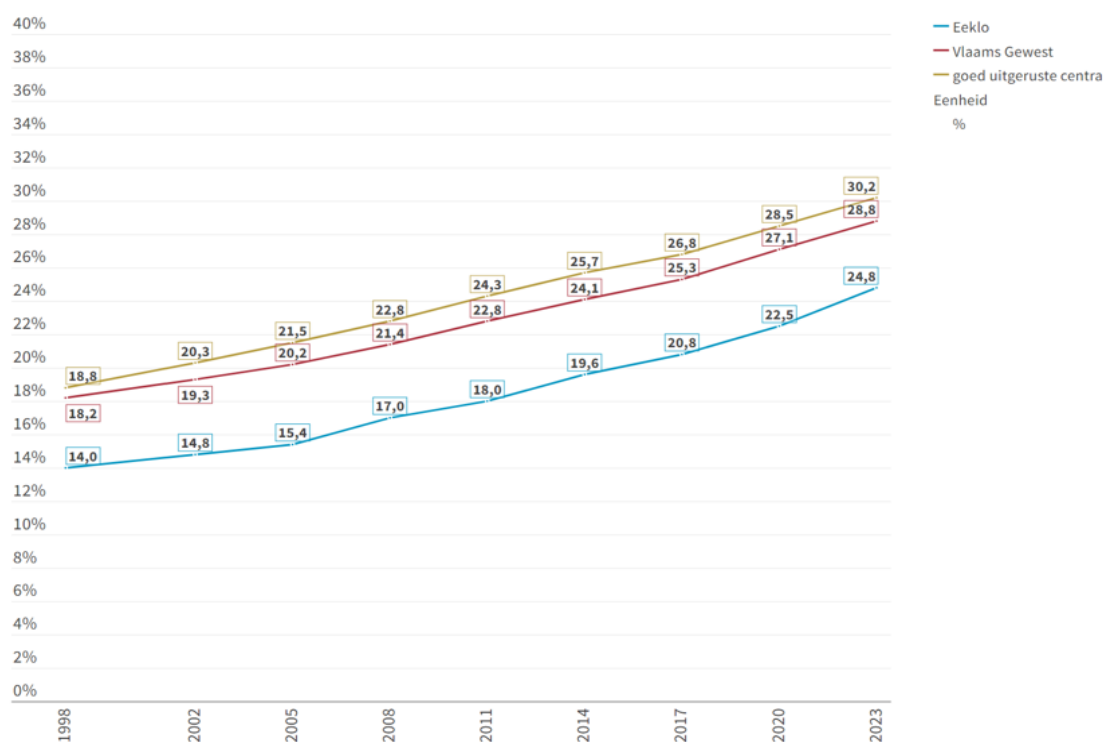

Bron: Statbel - Gebouwenpark | provincies.incijfers.be

Het aandeel gesloten bebouwing in Eeklo (t.o.v. het aantal ééngesinswoningen) bedraagt in 2023 52,1% (appartementen niet meegerekend). De buurgemeenten scoren daar aanzienlijk minder (Kaprijke als voorbeeld in de grafiek). Minder dan een kwart van de Eeklose bebouwing is open bebouwing. De cluster 'goed uitgeruste centra' heeft 34,7% gesloten bebouwing, 26,8% halfopen bebouwing en 38,5% open bebouwing. Het Vlaamse Gewest heeft meer open en minder gesloten bebouwing dan de cluster.

Het aandeel appartementen binnen de woonegelegenheden blijft de jongste 25 jaar stijgen, zowel in het Vlaamse Gewest, de provincie als in Eeklo. Eeklo zit nu aan 24,8% appartementen. De cluster 'goed uitgeruste centra' telt 30,2% appartementen, het Vlaamse Gewest 28,8%

grafiek 28 Appartementen t.o.v. alle woonegelegenheden – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1998 tot 2023

Bron: Statbel - Gebouwenpark | provincies.incijfers.be

De recent uitgevoerde woonprojecten (jongste 15 jaar) in Eeklo werden in types opgedeeld. Onderstaande tabellen geven informatie over de spreiding en bewoning van deze projecten in vergelijking met andere woonbuurten/straten in Eeklo.

Type 1: recent woonproject - Inbreidingsprojecten: grootschalige bouwprojecten op buurtschaal, gemengd grondgebonden en meergezinswoningen en publieke ruimte

Type 2: recent woonproject - Vrijstaande meergezinswoningen zonder of beperkte publieke ruimte

Type 3: recent woonproject - Grondgebonden woningen halfopen-gesloten, geen of beperkte publieke ruimte, verkavelingen op groepswooningbouw

Type 4: recent woonproject - Sociale woonprojecten (door Woonmaatschappij of sociaal verhuur in private eigendom)

Type 5: recent woonproject - Invulprojecten meergezinswoningen

Visgraatstraten Eeklo-Noord: Zilverstraat, Teirlinckstraat, Garenstraat, Kerkstraat, Raamstraat, Prinsenhofstraat

Visgraatstraten Eeklo-Zuid: Visstraat, Kaaistraat, Patersstraat, Collegestraat, Cocquytstraat, René Vermaststraat, Sterrestraat, Vlamingstraat

WISH-wijk (Polydoor Lippenslaan, Pieter Van Deputtestraat, Karel Smitzstraat, Blommekens 28-38, Roze 53-59, Kunstgildeplein)

Graswijk (Rietstraat, Helmstraat, Kerkesteestraat, Herbakkersstraat, Veenbiesstraat, Veldbiesstraat, Liesgrasstraat, Raaigrasstraat, Tarwestraat, Haverstraat, Emiel Dauwestraat, Karel Stroostraat).

tabel 13 Verdeling gezinstypes volgens diverse woonprojecten / woonbuurten in Eeklo – december 2023

gezinsgrootte	recent excl. WISH - excl. Graswijk	type 1	type 2	type 3	type 4	type 5	WISH	Graswijk	N9 (Stationsstraat-Markt-Molenstraat)	Boelare-Blommekens	Koning Albertstraat	visgraatstraten Eeklo-Noord	visgraatstraten Eeklo-Zuid	Eeklo	Vlaams Gewest
1	42,6%	40,1%	53,3%	24,6%	48,3%	53,6%	44,9%	18,1%	46,3%	56,0%	56,0%	50,0%	48,2%	37,5%	32,9%
2	36,5%	38,7%	37,4%	31,0%	29,3%	41,1%	30,5%	32,3%	39,8%	30,0%	26,1%	26,0%	25,0%	34,4%	34,0%
3	11,2%	10,6%	4,4%	21,6%	13,7%	5,4%	11,9%	20,1%	8,1%	6,3%	8,2%	11,8%	11,8%	12,4%	13,6%
4	7,1%	8,0%	2,8%	18,1%	5,9%	0,0%	7,6%	24,3%	3,3%	4,1%	6,0%	6,2%	9,3%	10,4%	12,9%
5 en meer	2,8%	2,6%	2,2%	4,7%	2,9%	0,0%	5,1%	5,2%	2,5%	3,6%	3,7%	6,0%	5,8%	5,3%	6,5%

(bron: BI@burger - CEVI - dienst omgeving stad Eeklo)

tabel 14 Aandeel sociale huur, private huur, eigenaars in straten/projecten (sociale huur eind 2022, huur begin 2024)

Regio	recent excl. WISH - excl. Graswijk	type 1	type 2	type 3	type 4	type 5	WISH	Graswijk	N9 (Markt- Stationsstraat- Molenstraat)	Koning Albertstraat	Boelare- Blommekens	visgraatstraten Eeklo-Noord	visgraatstraten Eeklo-Zuid	Eeklo	Vlaams Gewest
sociale huur	10,55%	3,52%	0,00%	0,00%	88,78%	0,00%	82,20%	0,00%	1,55%	5,97%	7,92%	2,16%	9,25%	8,70%	6,00%
private huur	34,05%	36,86%	43,96%	36,26%	0,49%	40,48%	0,90%	10,80%	51,15%	67,13%	47,58%	53,84%	52,95%	31,80%	25,50%
eigenaar	55,40%	59,62%	56,04%	63,74%	10,73%	59,52%	16,90%	89,20%	47,30%	26,90%	44,50%	44,00%	37,80%	59,50%	68,50%

(bron: Woonmaatschappij Meetjesland - BI@burger CEVI - provincie Oost-Vlaanderen - dienst omgeving stad Eeklo)

tabel 15 Aandeel leeftijdscategorieën per straat / projecttype in Eeklo - december 2023

leeftijdsgroep	recent incl. WISH en Graswijk	type 1	type 2	type 3	type 4	type 5	Graswijk	WISH	N9	Koning Albertstraat	Boelare- Blommekens	visgraat E-Zuid	visgraat E-Noord	Eeklo	Vlaams Gewest
0-19j	19,9%	16,6%	12,1%	26,7%	22,0%	3,1%	27,0%	22,6%	11,5%	17,6%	14,6%	23,1%	21,1%	20,3%	21,6%
20-29j	11,8%	14,0%	10,7%	14,4%	10,0%	12,2%	9,9%	10,2%	10,5%	11,8%	9,5%	13,4%	12,8%	11,1%	11,5%
30-39j	12,9%	16,9%	10,7%	19,1%	11,3%	7,1%	8,4%	9,4%	10,5%	15,1%	10,9%	16,6%	13,2%	11,8%	12,7%
40-49j	15,0%	11,0%	8,7%	18,2%	16,2%	9,0%	21,2%	17,5%	11,5%	13,9%	10,3%	14,2%	12,7%	13,5%	12,7%
50-59j	14,4%	15,1%	10,7%	13,0%	12,8%	13,7%	16,5%	11,9%	11,5%	12,6%	15,9%	12,9%	14,6%	13,9%	13,7%
60+j	26,0%	26,4%	47,0%	8,7%	27,8%	54,9%	17,0%	28,5%	44,5%	29,0%	38,9%	19,9%	25,6%	29,4%	27,8%

(bron: BI@burger - CEVI - dienst omgeving stad Eeklo)

De recente woonprojecten (zonder WISH en Graswijk) worden als volgt gekenmerkt (in vergelijking tot totaal Eeklo, de visgraatstraten, N9, Boelare-Blommekens en Koning Albertstraat):

- Het aandeel alleenstaanden (42,6%) is groter dan voor Eeklo algemeen, maar lager dan de centrum- en visgraatstraten.
- Het aandeel niet-Belgen (9,2% = 195) is kleiner dan voor Eeklo algemeen en gevoelig kleiner dan de centrum- en visgraatstraten.
- Het aandeel huurwoningen (44,6%) is groter dan voor Eeklo algemeen, maar lager dan de centrum- (= 315) en visgraatstraten (= 438).
- Het aandeel sociale huurwoningen (10,55%) is groter dan voor Eeklo algemeen en voor de centrum- en visgraatstraten.
- Het aandeel jongeren (0-19jaar) (= 17%) ligt lager dan het Eeklose cijfer en de score van de visgraatstraten, maar hoger dan op de N9 en Boelare-Blommekens.
- Het aandeel senioren (=60+) (= 29,1%) is te vergelijken met het Eeklose cijfer en de score van de Koning Albertstraat, maar ligt hoger dan de visgraatstraten en gevoelig lager dan N9 en Boelare-Blommekens.

Kijken we naar de huurwoningen binnen de recente projecten, dan worden de verschillen nog uitvergroot: meer alleenstaanden, minder jongeren, meer senioren dan voor de recente woonprojecten in het algemeen.

Sedert 2001 kwamen er in Eeklo 2.288 wooneenheden bij. Dit is een stijging met 26,07%. Het aantal appartementen nam in diezelfde periode toe met 113,23% (= + 1.455). In de afgelopen periode waren bijna 2 op de 3 nieuwe wooneenheden appartementen.

96% van de Eeklose gezinnen heeft volgens de burgerbevraging in de Gemeente-Stadsmonitor (2023) isolerend glas in de woning; 86% heeft dakisolatie; 65% heeft een energiezuinige verwarmingsketel. Deze cijfers stagneren tussen 2020 en 2023 of dalen zelfs. Eenzelfde tendens is op het niveau van het Vlaamse Gewest vast te stellen. 76% van de Eeklose bevrageden zegt een energiezuinige woning te hebben (een woning is energiezuinig als 3 van de 4 volgende voorzieningen aanwezig zijn in de woning: isolatie dak, isolatie muren, dubbel glas en energiezuinige ketel). Ook dit percentage stagneert. 61% zegt een energierecupererende woning te hebben (een woning is energierecupererend als minstens één van

de volgende voorzieningen aanwezig is: groendak, zonnepanelen, zonneboiler, warmtepomp, gebruik regenwater). Hier zien we wel een blijvende stijging sedert 2017 (46%) en 2020 (52%).

Eeklo telt in 2023 veel oude woningen (gebouwd vóór 1946): 29,5%. De cluster 'goed uitgeruste centra' staat op 28,6%. Het Vlaamse Gewest heeft 26,2% woningen van vóór 1946. In buurgemeente Sint-Laureins bedraagt dit nog altijd 33,9%. Het aandeel woningen van vóór 1946 daalt uiteraard geleidelijk aan met de jaren.

Eeklo heeft ook heel veel kleine woningen (tot 104m² grondoppervlakte): 55,6% ten opzichte van 37,2% in het Vlaamse Gewest. Meer landelijke buurgemeenten zoals Sint-Laureins (19,6%) hebben heel wat minder kleine woningen. De cluster 'goed uitgeruste centra' staat op 40,2%.

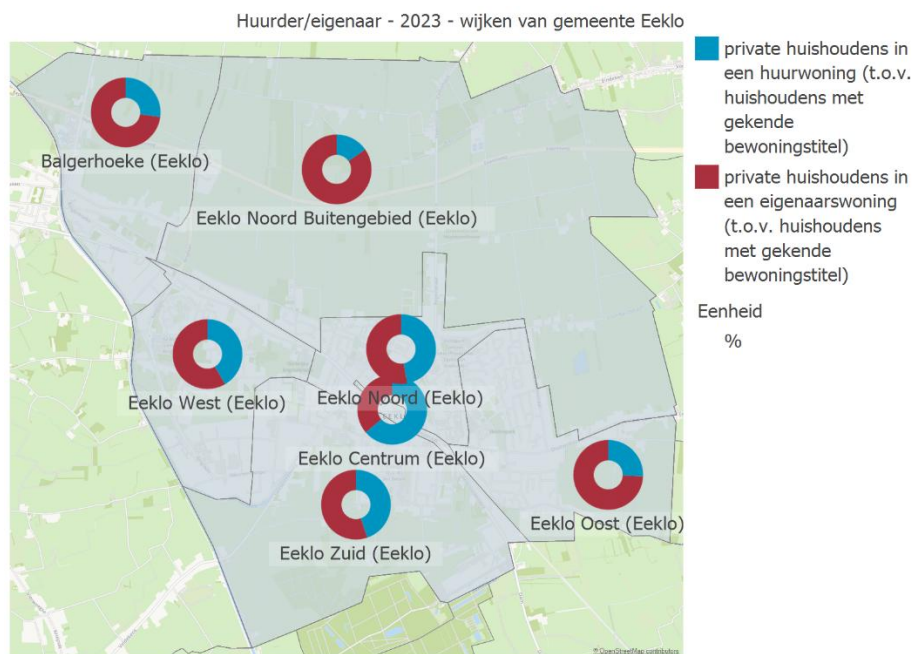
De mediaanprijzen voor woningverkoop liggen in 2023 in Eeklo (€ 269.000) lager dan het Vlaamse gemiddelde (€ 328.800).

In Eeklo werd bij 45% van de huurders minstens 30% van het gezinsinkomen aan huur gespendeerd (Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2023). Dit daalde de jongste drie jaar. In gemeenten/steden van de Belfiuscluster is dit 43%. Voor eigenaars is dit 10% voor Eeklonaren en 9% voor de Belfiuscluster.

Eeklo telde in 2023 40,7% huurders. In de buurgemeenten ligt het percentage huurders 30% of lager; in het Vlaamse Gewest ligt het op 31%. De cluster 'goed uitgeruste centra' telt 32,2% huurders.

We zien grote verschillen tussen de 7 Eeklose buurten. Zo is het aandeel huurders in Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied en Eeklo Oost 27,1% of lager. In Eeklo Centrum zien we een huurpercentage van bijna 64%.

grafiek 29 Aandeel huurders en eigenaars – buurten Eeklo - 2023

Bron: Kadaster & Rijksregister | provincies.incijfers.be

Hoe ouder het gezinshoofd wordt, hoe minder groot het % huurders. Enkel bij de 80-plussers neemt dit weer toe.

tabel 16 Aandeel private huishoudens in een huurwoning – volgens leeftijd – in Eeklo in 2023

	Eeklo
private huishoudens in een huurwoning (t.o.v. huishoudens met gekende bewoningstitel)	40,7
[h] 18-24 jaar (t.o.v. gezinshoofden binnen deze leeftijdscategorie)	87,1
[h] 25-34 jaar (t.o.v. gezinshoofden binnen deze leeftijdscategorie)	54,5
[h] 35-49 jaar (t.o.v. gezinshoofden binnen deze leeftijdscategorie)	41,4
[h] 50-64 jaar (t.o.v. gezinshoofden binnen deze leeftijdscategorie)	36,6
[h] 65-79 jaar (t.o.v. gezinshoofden binnen deze leeftijdscategorie)	35,4
[h] 80+ jaar (t.o.v. gezinshoofden binnen deze leeftijdscategorie)	36,9

(bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be)

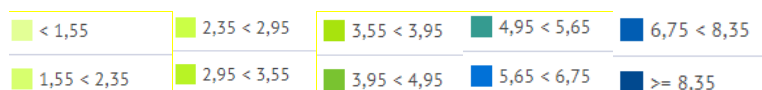
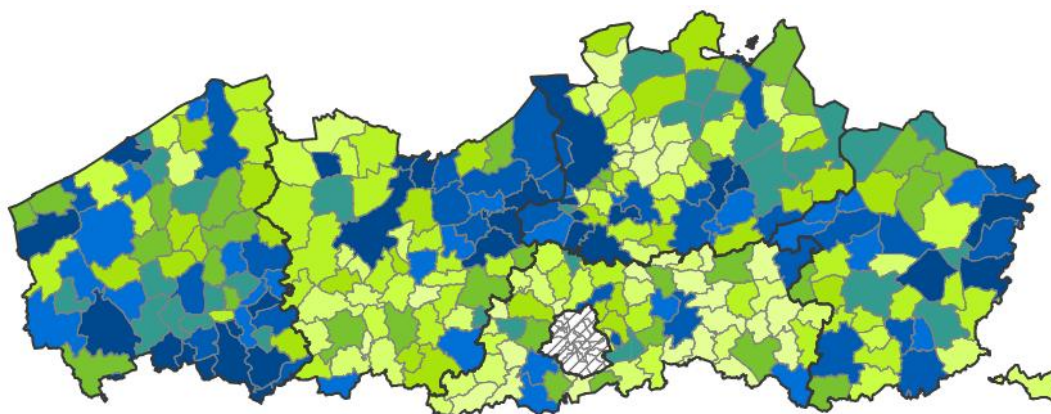
Bij de eenpersoonhuishoudens zijn er meer huurders dan eigenaars in Eeklo (54,4% huurders). Wat de nationaliteiten betreft, is bij de Belgen bijna 38% van de gezinnen huurder. Bij de gezinnen van Europese afkomst is dit 68,7%, bij niet-Europese afkomst gaat dit naar 87,4%.

4.1.2 Sociale huur

In 2023 zijn er in Eeklo 758 sociale huurwoningen van de sociale huisvestingsmaatschappij en 129 woningen van het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland. Dit is in totaal goed voor 887 woningen. In verhouding tot het aantal private huishoudens is dit 8,72%; in het Vlaamse Gewest is dit 6%. De cluster 'goed uitgeruste centra' heeft 6,6% sociale huurwoningen. De buurgemeenten scoren hier zeer laag (bv. Sint-Laureins met 1,6%, Kaprijke 2,4%, Assenede 3,2%).

Binnen Eeklo zijn er grote verschillen. Zo telt Eeklo West 31,1% sociale huurwoningen. Eeklo Zuid, Oost en Noord tellen elk iets meer dan 6% sociale huurwoningen, Eeklo Centrum 1,9% en geen in Balgerhoeke en Eeklo Noord buitengebied.

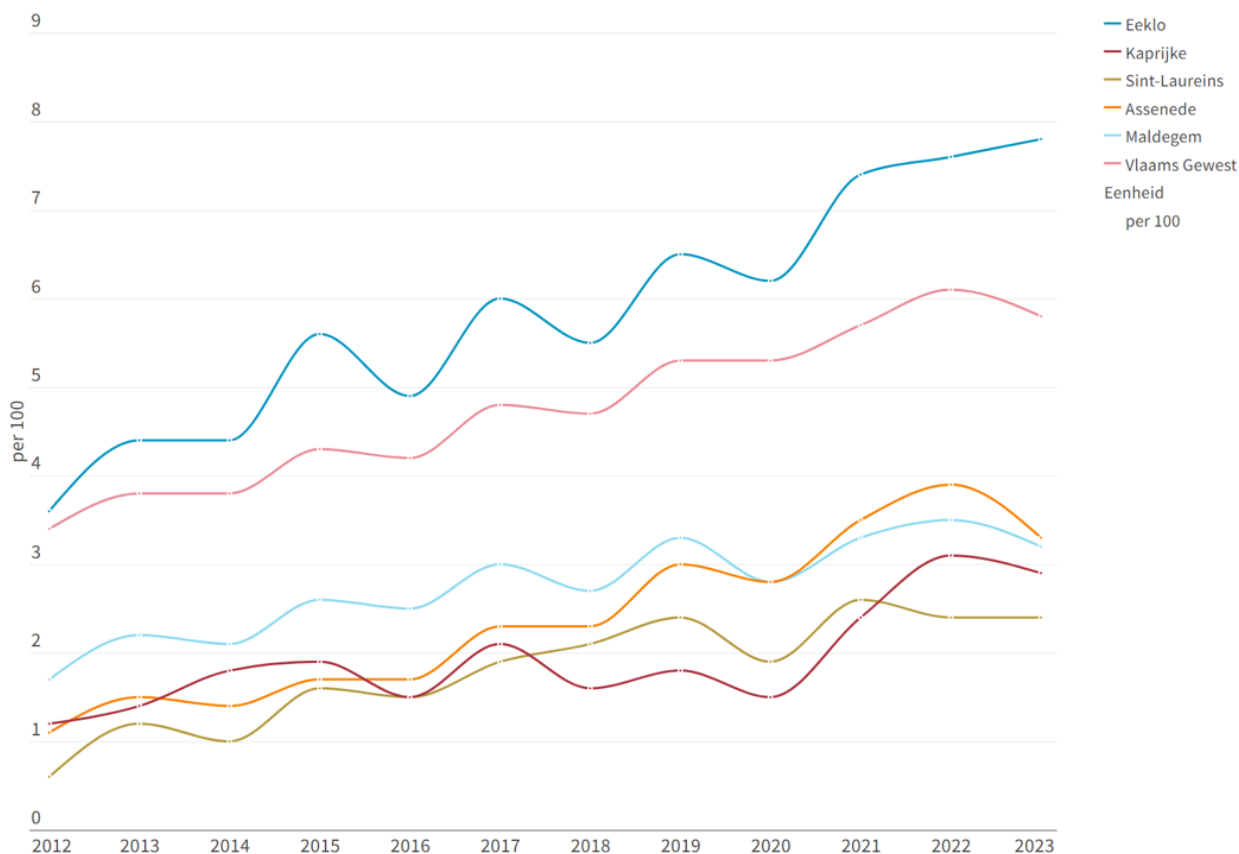
grafiek 30 Aantal sociale huurwoningen per 100 huishoudens - 2023

(bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - provincies.incijfers.be)

In 2023 stond 7,8% van de Eeklose gezinnen op de wachtlijst voor een sociale woning. De cluster 'goed uitgeruste centra' staat op 5,8%; het Vlaamse Gewest staat ook op 5,8%; gemeenten als Kaprijke bv. staan op 2,9%; Sint-Laureins op 2,4%.

grafiek 31 Aandeel kandidaat-huurders voor een sociale woning t.o.v. aantal private huishoudens – Eeklo, buurgemeenten, Vlaams Gewest – 2012 tot 2023

(bron: Agentschap Wonen in Vlaanderen – kandidaat-huurders – provincies.incijfers.be)

Eeklo telde eind 2007 735 sociale woningen. Tegen 2025 moesten er volgens het Bindend Sociaal Objectief 69 bijkomen. Op dit ogenblik zijn er al 152 gerealiseerd (= 220%). De buurgemeenten hebben hierin wel nog werk: Assenede zit op 81%, Aalter op 69%, Lievegem op 59%, Sint-Laureins op 50%, Maldegem op 47% en Kaprijke op 39%.

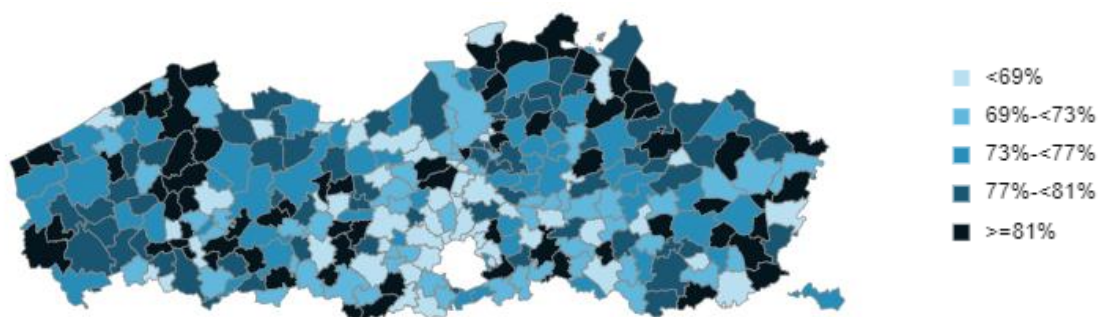
De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning in Eeklo is in 2023 1.682 dagen. In het Vlaamse Gewest is dit 1.496 dagen. Voor Kaprijke: 1.464 dagen, voor Assenede 1.715 dagen, voor Sint-Laureins zijn er geen gegevens (in 2022: 1.056 dagen). Tussen 2022 en 2023 is dit voor Eeklo met 58% gestegen. Dit geldt ook voor de andere gemeenten. Voor het Vlaamse Gewest is dit 14%.

4.1.3 Tevredenheid over de woonsituatie

Uit de survey van de Gemeente-Stadsmonitor (2023) komen volgende resultaten inzake wonen:

- 89% van de Eeklonaren is tevreden over zijn/haar woning. Dit is gestegen sedert 2020. Het Vlaamse gemiddelde is 88%, de Belfiuscluster haalt 89%.
- 67% is tevreden over het zicht op groen (dit blijft een lage score, maar is wel hoger dan in 2020). Het Vlaamse Gewest scoort 73%, de Belfiuscluster haalt 71%.
- 71% is tevreden over de buurt (buurgemeenten: 83% en meer). Eeklo zakt in vergelijking met 2020 (73%). De Belfiuscluster scoort 80%.
- 56% van de Eeklonaren is tevreden over de stad. Dit is een hele lage score. Dit is sedert 2020 (= 62%) nog gevoelig gedaald. In heel het Vlaamse Gewest zijn er 8 gemeenten die nog lager scoren. Het Vlaamse gemiddelde is 73%, in de gemeenten van de Belfiuscluster haalt dit 74%.

grafiek 32 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2023

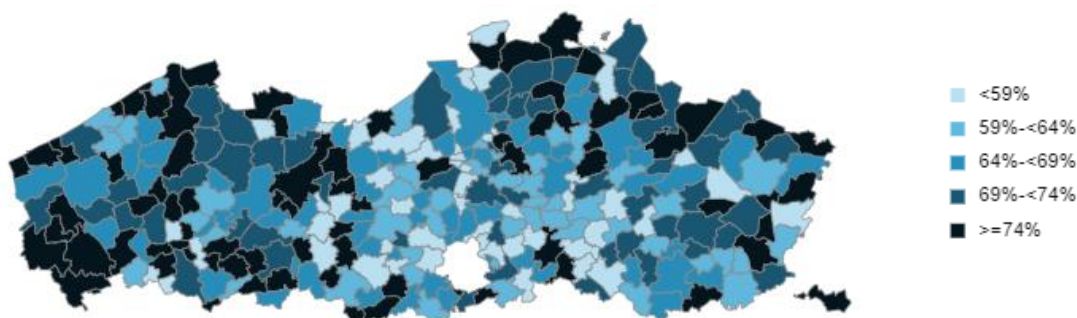

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2023, ABB)

- 76% van de Eeklonaren woont in 2023 graag in de stad Eeklo (dit was 83% in 2020). Ten opzichte van de buurgemeenten is dit laag, die scoren allemaal 90% en meer. In de gemeenten van de Belfiuscluster is dit 89%.
- 15% had intenties om te verhuizen. In 2020 was dit nog 22%. 7% wil in Eeklo blijven wonen, 8% niet.
- 71% woont al meer dan 10 jaar in Eeklo. Het Vlaamse gemiddelde is 73%; de Belfiuscluster scoort 75%.
- 51% van de Eeklonaren vindt dat de straten en trottoirs net zijn (was 49% in 2020). Het Vlaamse gemiddelde is 62%. De Belfiuscluster haalt 61%.

36% van de ondervraagde Eeklonaren is in 2023 fier op zijn of haar stad (dit is 11 procentpunten lager dan in 2020). Dit is de laagste score voor heel het Vlaamse Gewest. Het Vlaamse gemiddelde ligt op 67%. De gemeenten van de Belfiuscluster halen 61%.

grafiek 33 Aandeel van de inwoners dat fier is op de gemeente of stad in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2023, ABB)

De resultaten van de **Buurtenmonitor 2022** geven het volgende inzake tevredenheid over de woning en woonomgeving:

- Tussen de buurten onderling is de tevredenheid over de globale leefbaarheid in de buurt lager in Eeklo Centrum in vergelijking met alle andere buurten (met uitzondering van Eeklo-Zuid). Eeklo Zuid scoort ook lager dan Eeklo Oost.
- Tevredenheid over buurt:
 - o in Balgerhoeke zijn de inwoners het meest tevreden over hun buurt.
 - o in Eeklo Noord Buitengebied, Eeklo Oost en Eeklo West lijkt de tevredenheid ook mee te vallen.
 - o Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren op bijna alle aspecten rond beleving buurt, contact met medebewoners en hinder het slechtst. Eeklo Noord scoort meestal iets beter dan Eeklo Centrum en Eeklo Zuid, maar de inwoners lijken vaak minder tevreden over

aspecten rond beleving buurt en contacten met medebewoners dan de inwoners van de andere buurten.

- In Balgerhoeke en Eeklo Noord Buitengebied is er een grotere tevredenheid met de eigen woning dan in Eeklo Centrum.
- Op vlak van zicht op groen scoort Eeklo Noord Buitengebied significant hoger dan alle andere buurten (met uitzondering van Balgerhoeke); Eeklo Centrum scoort lager dan alle andere buurten.
- Fierheid over de buurt: Balgerhoeke scoort duidelijk hoger dan de meeste andere buurten. Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren lager dan Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied en het Oost-Vlaamse platteland. Eeklo Centrum scoort ook lager dan Eeklo Oost.
- Netheid: Balgerhoeke lijkt de uitzondering en scoort duidelijk hoger dan alle andere buurten op vlak van netheid straten en voetpaden. Eeklo Zuid scoort het slechtst.

4.1.4 Kencijfers eigen diensten

In 2023 werden in Eeklo 67 conformiteitsattesten uitgereikt (= 16,29 per 1.000 huurwoningen). De Belfiuscluster scoort hier 16,82 per 1.000 huurwoningen. In 2022 was dit voor Eeklo 124 stuks (= 30,53 per 1.000 huurwoningen) en voor de Belfiuscluster 14,62 per 1.000 huurwoningen. In 2021 was dit voor Eeklo 111 stuks (= 27,95 per 1.000 huurwoningen) en voor de Belfiuscluster 12,42 per 1.000 huurwoningen. In 2020 was dit voor Eeklo 148 stuks (= 37,96 per 1.000 huurwoningen) en voor de Belfiuscluster 12,31 per 1.000 huurwoningen. De scores voor 2019 waren respectievelijk 54,45 (210 stuks) en 11,66 (bron: VLOK).

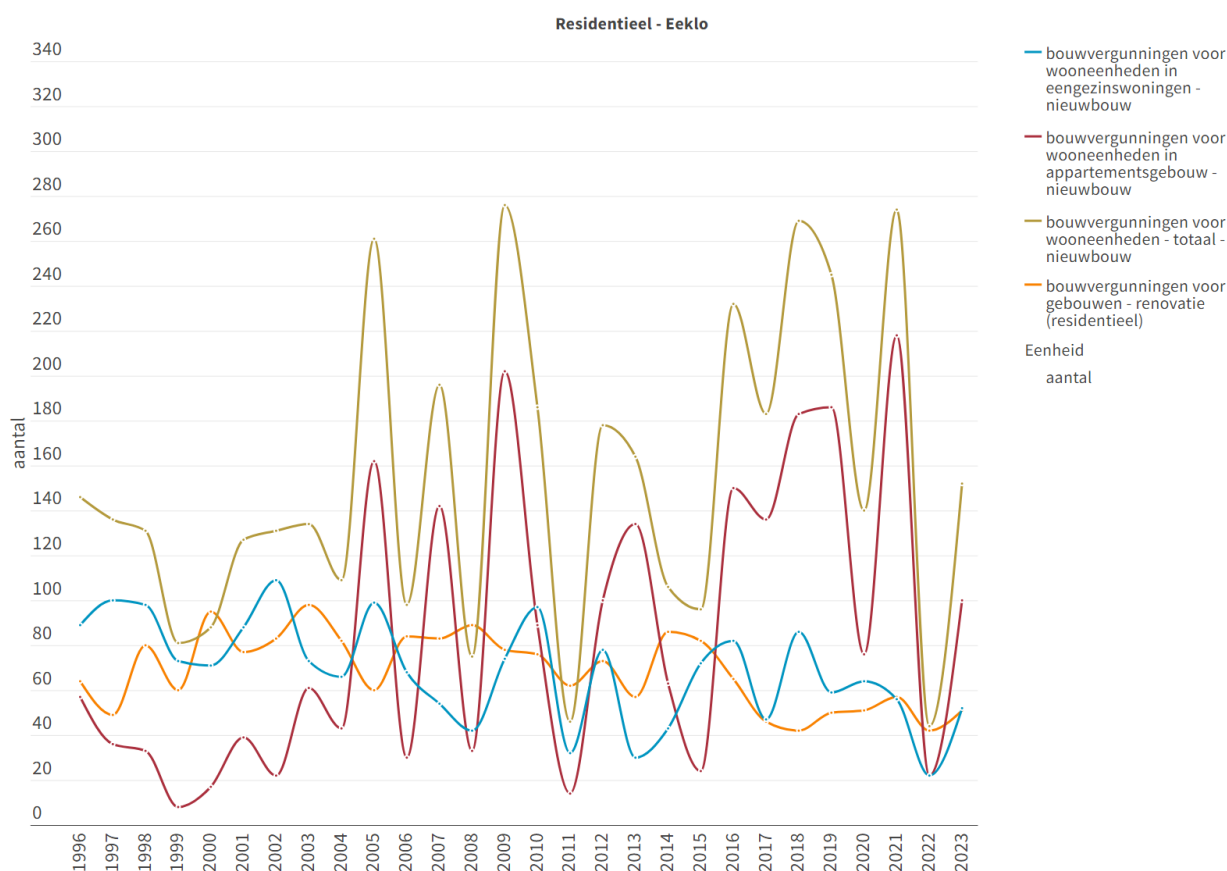
In Eeklo zijn in 2023 38 besluiten genomen tot ongeschiktheid/onbewoonbaarheid van woningen (= 9,24 per 1.000 huurwoningen). Voor de Belfiuscluster was dit 3,62. In 2022 ging dit om 15 Eeklose besluiten (= 3,69 / 1.000 huurwoningen), voor de Belfiuscluster was dit 2,95. In 2021 ging dit om 23 Eeklose besluiten (= 5,79 / 1.000 huurwoningen), voor de Belfiuscluster was dit 2,53. In 2020 zat dit voor Eeklo op 9,75; de Belfiuscluster op 4,05. In 2019 was dit respectievelijk 2,33 en 2,44 (bron: VLOK).

In 2023 zijn in Eeklo 269 onderzoeken uitgevoerd in het kader van woningkwaliteit (= 65,4 per 1.000 huurwoningen). In de Belfiuscluster lag dit op 37,39. In 2022 zijn in Eeklo 249 onderzoeken uitgevoerd (= 61,31 / 1.000 huurwoningen). In de Belfiuscluster lag dit op 37,39. In 2021 zijn in Eeklo 243 onderzoeken uitgevoerd in het kader van woningkwaliteit (= 61,19 / 1.000 huurwoningen). In de Belfiuscluster lag dit op 31,14. In 2020 deed Eeklo woningonderzoeken in 219 woningen (56,17 / 1.000 huurwoningen – Belfiuscluster: 23,57). In 2019 lag dit op 364 Eeklose woningen (= 94,37 / 1.000 huurwoningen – Belfiuscluster: 23,25) (bron: VLOK).

Tussen 2015 en 2022 werd de Vlaamse renovatiepremie door 459 Eeklose gezinnen aangevraagd, waarvan 387 keer goedgekeurd, voor in totaal € 1.210.850.

In de grafiek hieronder wordt het aantal nieuwbouw- en renovatieprojecten in de stad weergegeven, tussen 1996 en 2023. De pieken duiden op realisatie van nieuwe woonwijken (oranje: renovatie woongelegenheden; rood: nieuwbouw appartementen; blauw: nieuwbouw eengezinswoningen; lichtgroen: nieuwbouw woongelegenheden). In 2023 werden 152 nieuwe woongelegenheden vergund, waarvan 52 eengezinswoningen en 100 appartementen. 51 woningrenovaties werden vergund.

grafiek 34 Aantal nieuwbouw / renovaties – Eeklo – 1996 tot 2023

Bron: Statbel - Statistiek bouwvergunningen en begonnen gebouwen | provincies.incijfers.be

(bron: Statbel – statistiek bouwvergunningen en begonnen gebouwen – provincies.incijfers.be)

4.1.5 Premies voor energiebesparing in woningen

Tot en met 2022 hebben onderstaande cijfers enkel betrekking op premieaanvragen via Fluvius en niet op aanvragen via Mijn VerbouwPremie. Vanaf 2023 bevatten de cijfers zowel premies toegekend via Fluvius (uitdovend) als via Mijn VerbouwPremie voor nieuw geplaatste dak- of zoldervloerisolatie, in combinatie met andere dakwerken indien van toepassing.

In de periode 2014-2023 noteren we voor Eeklo 265 uitbetaalde premies voor vloerisolatie, voor een totaal van € 118.674. In totaal werd hiermee 18.397 m² vloeroppervlakte geïsoleerd.

Wat betreft beglazing gaat het in diezelfde periode van 2014 t.e.m. 2023 voor Eeklo om 895 uitbetaalde premies, voor een bedrag van € 267.075. Dit gaat om 11.490 m² glas.

In Eeklo werden tussen 2014 en 2023 1.409 premies voor dakisolatie uitbetaald. Dit gaat om een totaal bedrag van € 824.080. De uitgevoerde oppervlakte dakisolatie bedroeg in totaal 105.929 m².

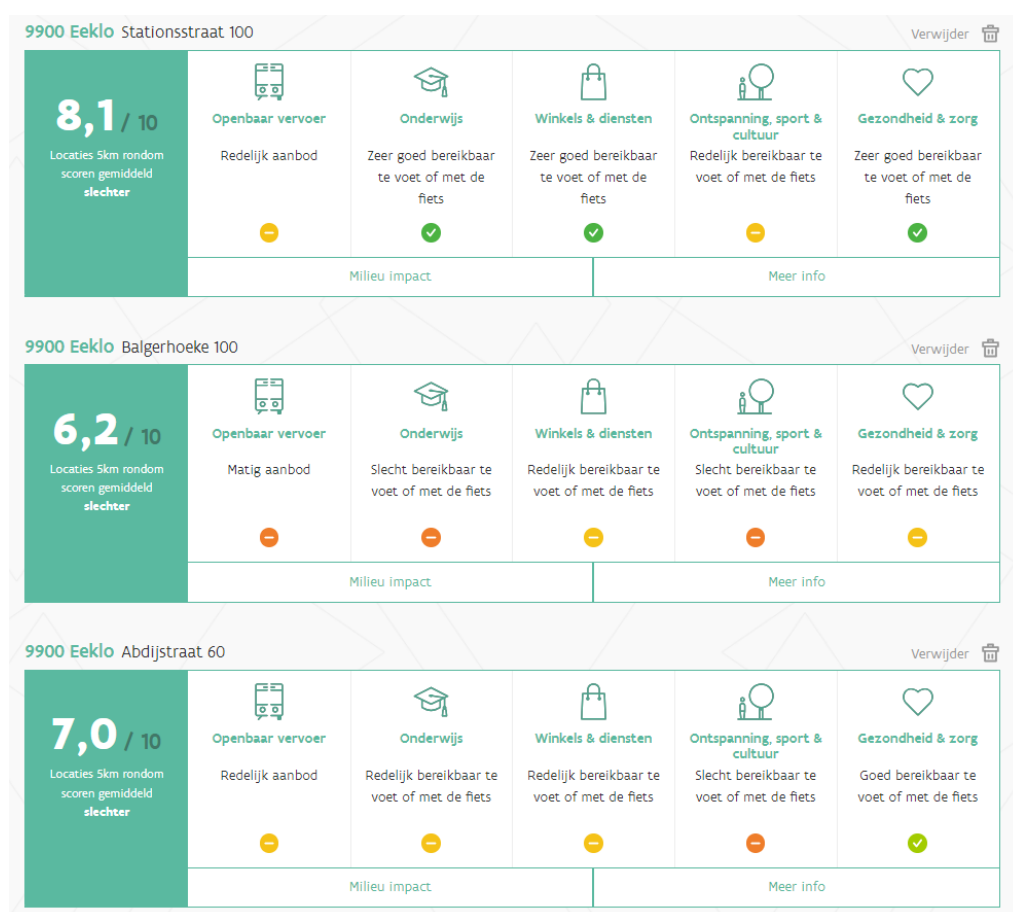
Voor muurisolatie gaat het tussen 2014 en 2023 om 621 premies. Dit gaat om een totaal bedrag van € 541.147. De uitgevoerde oppervlakte muurisolatie bedroeg in totaal 53.077 m².

In Eeklo werden 1.611 EPB-dossiers ingediend van 2010 tot en met 2023. Het gemiddeld E-peil van de Eeklose nieuwbouwwoningen daalt met de jaren, en zat in 2023 op 28.

4.1.6 Mobiscore

De Mobiscore berekent de afstand van elk adres in het Vlaamse Gewest naar verschillende soorten voorzieningen: winkels en horeca, kinderopvang en scholen, dokters en ziekenhuizen, sport- en cultuurinfrastructuur en openbaar vervoer. De score houdt rekening met het verwachte aantal verplaatsingen voor specifieke voorzieningen en het vervoermiddel dat een gemiddelde Vlaming zou gebruiken voor deze verplaatsingen. Daarnaast houdt de Mobiscore rekening met de milieukosten (luchtvervuiling, files, geluidshinder ...) van dat vervoermiddel. In 2022 werd de Mobiscore geactualiseerd.

Als voorbeeld gaven we drie straten in Eeklo in, verspreid over het grondgebied. Omdat Eeklo heel goed scoort op voorzieningenniveau, scoren de meeste woningen vrij goed tot goed in Eeklo:

(bron: www.mobiscore.be)

4.2 Interne documenten

4.2.1 Uit: Visienota sociaal wonen Eeklo – december 2022

Eind 2022 werd een visienota rond sociaal wonen in Eeklo uitgewerkt. De conclusies zijn de volgende:

“Het bindend sociaal objectief (BSO) werd in Eeklo reeds bereikt. Om die reden wenst stad Eeklo in te zetten op eerder kleinschalige sociale woonprojecten, eerder dan het aantrekken van grote projecten. De kleinschaligheid binnen projecten heeft als voordeel te blijven zorgen voor een sociale mix in buurten. Echter heeft men nog steeds te maken met lange wachtlijsten om een sociale huurwoning te bekommen. Dit zijn heel wat Eeklose gezinnen en alleenstaanden op zoek naar een sociale huurwoning in Eeklo,

waarvoor momenteel onvoldoende aanbod bestaat. Bij de sociale huisvestingsactoren werd vastgesteld dat de groep kwetsbaren op zoek naar een sociale huurwoning steeds groter en kwetsbaarder wordt. Inzetten op een goede begeleiding vormt een kernwaarde in een goed uitgewerkt sociaal woonbeleid.

Rekening houdende met de demografische evoluties zal het realiseren van bijkomende sociale woontiteiten nodig zijn om het aandeel sociaal wonen in Eeklo te bestendigen. Gezien de vele kandidaat-huurders op de wachtlijst met Eeklo als voorkeursgemeente, kan geconcludeerd worden dat Eeklo te kampen heeft met een té klein aanbod, eerder dan een niet aangepast aanbod. Voortgaand op deze wachtlijst kan gesteld worden dat er een behoefte is aan kleinere woongelegenheden. Er kan echter niet voorbijgegaan worden aan het feit dat er ook een beperkt aantal grotere gezinnen op de wachtlijst staan en dat zij langer moeten wachten vooraleer er een woning kan worden toegewezen (ook de private huurmarkt biedt hier weinig mogelijkheden). Om die reden dient er – naast de kleinere woontiteiten – ook aandacht te zijn voor woongelegenheden met voldoende capaciteit om deze grotere gezinnen te gaan huisvesten bij de ontwikkeling van nieuwe projecten.

Naast het maximaal afstemmen van woonbehoefte op het aanbod bij het realiseren van nieuw bijkomende woonprojecten, zet de stad Eeklo reeds in op diverse zaken om de minder kwalitatieve woningen in het laagste segment van de private huurmarkt te verbeteren:

- inzetten op de samenwerking met het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland;
- een samenwerking opstarten met organisaties die ontzorging in kader van renovatie van woningen koppelen met sociale verhuur;
- inzetten op het verbeteren van de kwaliteit door o.a. actief in te zetten op:
 - o verordening verplicht conformiteitsattest;
 - o administratieve procedure tot ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring;
 - o ondersteuning via het woon- en energieloket m.b.t. renovatiepremies;
 - o toeleiding energiebesparende maatregelen;
- inzetten op een actief beleid rond leegstaande woningen en gebouwen;
- inzetten op een actief beleid rond verwaarloosde woningen en gebouwen.

De focus op specifieke doelgroepen wordt verder opgevangen in het traject van de toewijs van de woonmaatschappij. Eeklo neemt hieraan actief deel. Het zal ook van belang zijn om in dit traject van toewijs de welzijnsactoren mee te nemen.

Tot slot vormt het begeleiden van de kwetsbare doelgroep en de samenwerking met diverse partners hierrond een kernwaarde in het sociaal woonbeleid.'

4.3 Externe documenten

4.3.1 Uit: Woonsurvey 2018

In de Woonsurvey 'Wonen in Vlaanderen anno 2018' werden ongeveer 3.000 huishoudens geïnterviewd over hun woonsituatie. Het eerste doel van deze bevraging was een monitoring van de voornaamste indicatoren die relevant zijn voor het woonbeleid, met aanvullende analyses naar achtergrondkenmerken van huishoudens en woningen. Een tweede doel was om analyses uit te voeren over een aantal specifieke woonthema's: de woningkenmerken, motieven m.b.t. eigenwoningbezit, aspecten van eigendomsverwerving en private huur, en attitudes rond 'slim wonen en leven'. Er vond deze keer geen objectieve inwendige screening van de woning plaats, zodat de beoordeling van de kwaliteit van de woning afhankelijk is van de mening van de respondent, die tot op zekere hoogte subjectief is. De voornaamste bevindingen:

De kwaliteit van de woningen

- in het algemeen gaat de kwaliteit van de woningen erop vooruit;
- de kwaliteit van de woningen op de eigenaarsmarkt is beter dan deze op de huurmarkt;
- het gebruik van hernieuwbare energie is sterk gestegen, maar is een evolutie die zich quasi uitsluitend op de eigenaarsmarkt ontwikkelt;
- het isoleren van de woningen zet zich verder door;
- kwetsbare huishoudens blijven achterop.

Eigendomsstatuut en motieven voor eigenwoningbezit

- het aandeel eigenaars blijft op peil en bedraagt 72%
- het profiel van private en sociale huurders wijzigt licht: op de private huurmarkt zien we een hoog aandeel alleenstaanden (48%) en jongeren (28%), terwijl de hoogste inkomens er ondervertegenwoordigd zijn. De inkomensgrenzen van de sociale huursector zorgen ervoor dat deze huurders een kwetsbaar profiel kennen. Zo valt ongeveer de helft van de sociale huurders binnen de laagste inkomens en is er een sterke oververtegenwoordiging van werklozen en personen die ziek/arbeidsongeschikt zijn. Verder kent deze sector een hoog aandeel eenoudergezinnen en een toenemend aandeel alleenstaanden en ouderen.
- eigenwoningbezit blijft een wens van de Vlaming, tenzij men de nodige middelen ontbreekt.

Woonuitgaven

- de huurprijs voor private en sociale huurders kent een lichte stijging;
- de huurprijs stijgt gemiddeld niet voor de meest kwetsbare groepen;
- de gemiddelde afbetaling voor eigenaars stijgt licht in de jongste periode.

Betaalbaarheid

In 2018 heeft ongeveer 1 op 5 huishoudens in Vlaanderen een woonquote van meer dan 30% (aandeel van het inkomen dat naar wonen gaat), en dus een betaalbaarheidsrisico volgens deze indicator. Net zoals in 2013 ligt het risico het hoogst bij de private huurders, met 52% boven de 30%-norm, tegenover 27% van de eigenaars met een hypotheek en 23% van de sociale huurders. Deze cijfers liggen even hoog als in 2013.

Bij de afbetalende eigenaars valt maar 8% van de 64-plussers boven de 30%-norm inzake woonquote terwijl dit bij de private huurders oploopt tot 71%.

31% van de private huurders en 34% van de sociale huurders heeft een resterend inkomen dat lager ligt dan de budgetnorm, die toelaat menswaardig te participeren in de samenleving. Deze cijfers verschillen niet significant van deze voor 2013 en 2005.

Slim wonen en leven

“Slim Wonen en Leven’ is een van de zeven transitietrajecten van de Vlaamse overheid die kaderen in de Visie2050. De transitie wil verandering brengen in de traditionele en diep genestelde Vlaamse woonwensen. De toekomstvisie is dat in 2050 de huishoudens in Vlaanderen kiezen voor een duurzame woning en omgeving, op een slimme locatie en aangepast aan de woonbehoefte op dat ogenblik.

In de toekomstvisie gaat de voorkeur uit naar compacte en gestapelde woonvormen, gelegen in kernen van stad of dorp. Uit de bevraging blijkt dat de huidige woonwensen daar nog ver van af staan. Gevraagd naar hun voorkeur voor verschillende woningtypes antwoordt 72% het liefste in een open of halfopen woning te wonen, 10% zou het liefste een rijwoning betrekken en 17% een appartement of studio. Gevraagd naar de favoriete ligging antwoordt slechts een op drie huishoudens het liefst in een stad of de kern van een dorp te wonen en verkiest een op drie het platteland.

De toekomstvisie van Slim Wonen en Leven stelt ook voorop dat de woonsituatie is aangepast aan de noden van de levenssituatie en dat huishoudens de woonsituatie durven in vraag te stellen als er iets verandert in de levenssituatie. Uit de antwoorden blijkt weinig bereidheid tot dergelijke aanpassingen. Zo zegt bijvoorbeeld 40% absoluut niet bereid te zijn om te verhuizen wanneer iemand in het huishouden

elders zou beginnen werken en zo dichterbij het werk zou kunnen wonen. Een even groot aandeel zou niet bereid zijn te verhuizen als het gezin kleiner zou worden.

Ruimten delen wordt in Slim Wonen en Leven gezien als een ander belangrijk aspect van duurzaamheid, omdat er zo ruimte vrijkomt voor andere functies die het leven aangenamer kunnen maken, omdat het de natuur ten goede komt, water- en hitteoverlast kan voorkomen ... Maar ook hiervoor is de Vlaming nog geen vragende partij.

De wensen van de Vlaamse huishoudens over hun buurt staan veel minder veraf van het toekomstbeeld Slim Wonen en Leven dan de wensen over de individuele woning. Ook nu al hechten huishoudens een groot belang aan een veilige fiets- en wandelomgeving, de nabijheid van dagelijkse voorzieningen en een goed contact met de buren. Niet alleen tonen de antwoorden de sterke waardering voor deze buurtkenmerken, ook blijkt uit de antwoorden een grote bereidheid om het gedrag te veranderen indien de buurt er anders zou uitzien. Zo zegt 69% van de respondenten in geval van verhuis naar een buurt waar mooi verzorgde pleintjes en groen zijn, tevreden te zijn met een minder grote private buitenruimte (tuin of terras). En 83% zou minder gebruik maken van voorzieningen buiten de buurt in geval van verhuis naar een buurt waar dagelijkse voorzieningen aanwezig zijn. Tot slot zou 65% in geval van verhuis naar een buurt waar het veilig wandelen en fietsen is, minder met de wagen rijden. Deze resultaten tonen dat de uitdaging wat betreft de woonomgeving er dus niet zozeer in bestaat de wensen van de huishoudens te veranderen, eerder om in beleid en praktijk een hogere prioriteit te geven aan deze buurtkenmerken. Als de infrastructuur van buurten verandert, zullen mensen zich mogelijk anders gedragen, wat dan opnieuw de buurt ten goede komt (bv omdat er minder auto's zullen rijden) en ook anderen kan aanzetten tot ander gedrag.

Kenmerken van buurten komen ook in grote mate overeen met de locatie. Op basis van deze bevindingen zou via de buurtkenmerken ook kunnen ingezet worden op het beïnvloeden van de woonlocatiekeuze. Het wijst bijvoorbeeld op het belang van voldoende groenvoorziening en veilige verkeersinfrastructuur voor zachte weggebruikers op stedelijke locaties.”

In 2023 is een nieuwe woonsurvey uitgevoerd, bij 4.500 inwoners in Vlaanderen, met de bedoeling een goed beeld te krijgen over wonen in Vlaanderen. De resultaten hiervan worden verwacht in het najaar van 2024.

4.3.2 Uit: Woonregio's in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018)

In deze studie worden gemeentelijke woonbehoeften bekeken op het niveau van de woonregio. In het verleden werden woonregio's vaak geïdentificeerd en afgebakend op basis van drie criteria: bouwgrondprijzen, migratiestromen en pendelstromen.

*“Deze elementen brengen echter lang niet allemaal woonregio's in beeld. Wanneer we bouwgrondprijzen gaan vergelijken op het regionaal niveau, kunnen we doorgaans een aantal pieken en dalen vaststellen binnen elke regio. De pieken komen vrijwel altijd overeen met de centrumsteden en worden vervolgens beschouwd als de centra van de woonregio. Ook de pendelgegevens kennen een gelijkaardig patroon, hierbij komen ook vooral de stedelijke centra – die doorgaans samenvallen met de tewerkstellingspolen – nadrukkelijk in beeld. Het zijn de migratiegegevens die ons echt iets leren over de actieradius van bewoners binnen een woonregio. Een woonregio wordt daarom in deze studie gedefinieerd als een autonoom migratiebekken met een eigen migratiedynamiek. Op basis van data over verhuisbewegingen is het mogelijk om woonregio's op kaart te plaatsen. **Door te werken op het niveau van de woonregio, wordt het woonbeleid vanuit een meer ruimtelijke invalshoek benaderd en zal omgekeerd ook het ruimtelijk beleid zich meer enten op de functionele realiteit van de woonregio.** Vanuit een grotere kennis van de woonregio kunnen de toekomstige woonbehoeften kwantitatief en kwalitatief ingepast worden op locaties die reëel aansluiten op het functioneren van de woonfunctie. Dit heeft een positieve impact op de haalbaarheid van het ruimtelijk beleid.”*

De afbakening van woonregio's heeft duidelijk gemaakt dat Gent bijzonder dominant is binnen de provincie. Daarnaast zijn er een aantal kleinere woonregio's aanwezig, zoals die van Oudenaarde, Aalst, Geraardsbergen en Sint-Niklaas. Woonregio Eeklo is beperkt in oppervlakte tot Eeklo, Maldegem en delen van Sint-Laureins en Kaprijke.

EEKLO

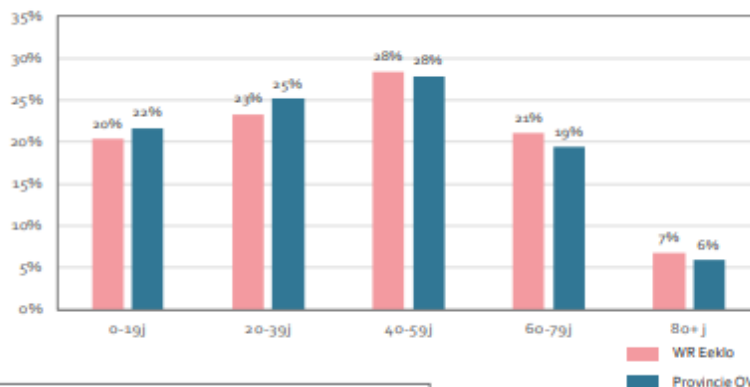
WOONREGIO 7

	OPP	BEVOLKING	DICHTHEID	HUISHOUDENS					
									
2017									
Woonregio	180 km ²	54.701 inw	304 inw/km ²	28,3%	36,8%	15,5%	14,2%	5,1%	23.822 HH
Provincie	2.999 km ²	1.499.183 inw	500 inw/km ²	31,7%	34,3%	14,7%	13,1%	6,2%	640.651 HH
2035									
Woonregio		57.302 inw	319 inw/km ²	30,1%	38,3%	13,8%	13,1%	4,7%	25.698 HH
Provincie		1.620.443 inw	540 inw/km ²	33,0%	35,2%	13,4%	12,4%	6,0%	705.868 HH

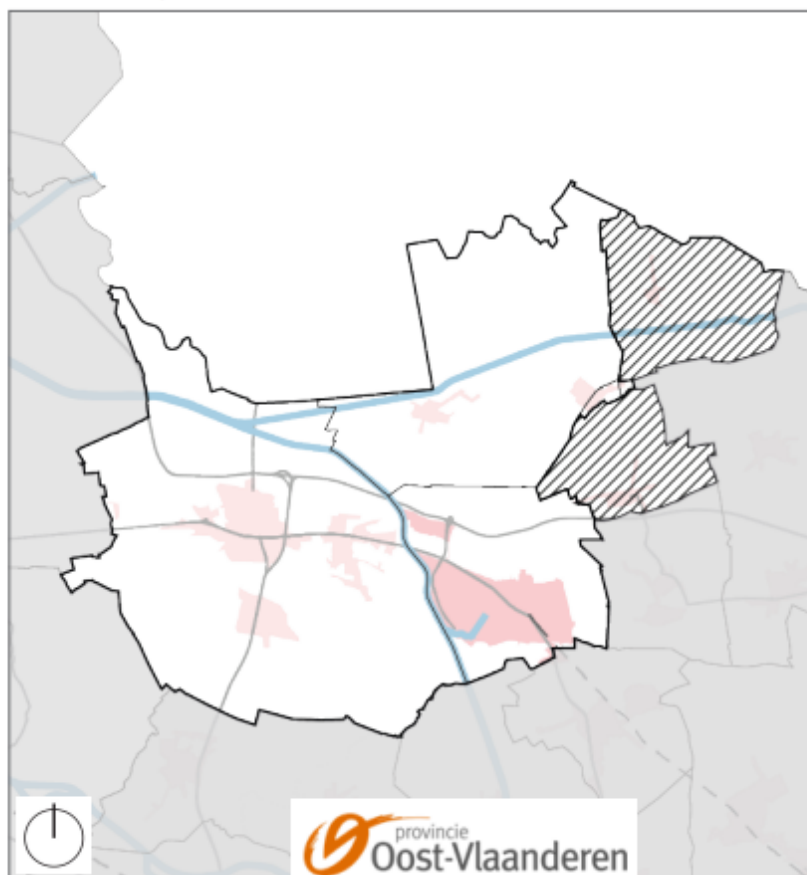
SITUERING

LEEFTIJDVERDELING (2017)

Detail Woonregio

Autonomie

58%

Verhuisrelaties met andere Woonregio's

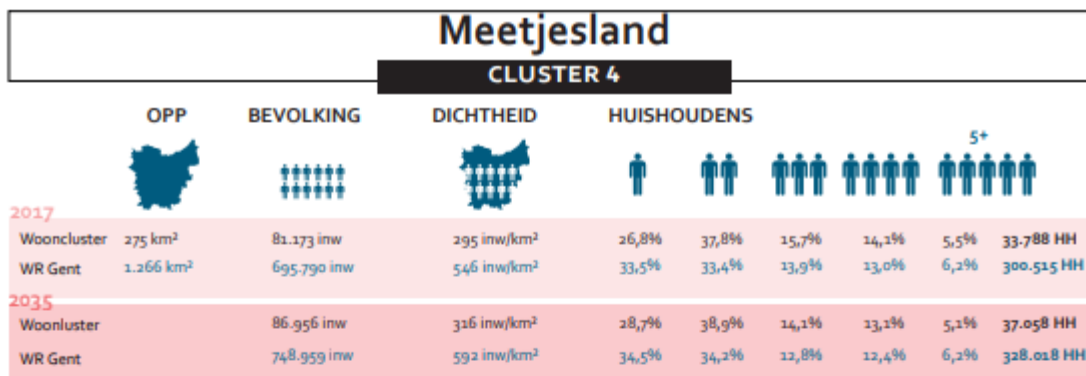
31% WR Gent

3% overgangszone met Gent

Legende

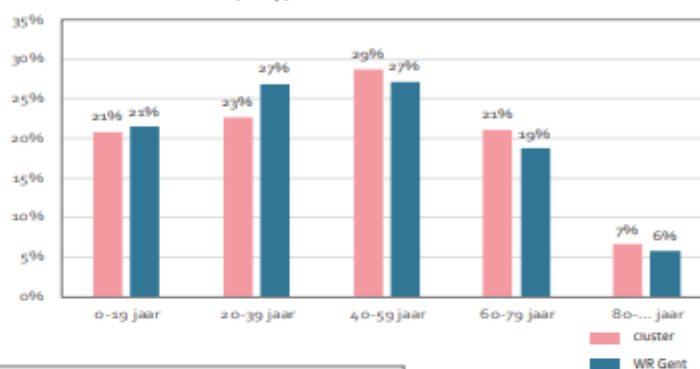
- hoofdwegen
 - spoorwegen
 - waterwegen
 - bebouwde kern
 - stedelijk gebied
 - woonregio grens
 - gemeentegrens
 - Overgangszone
- 0 2,5 5 km

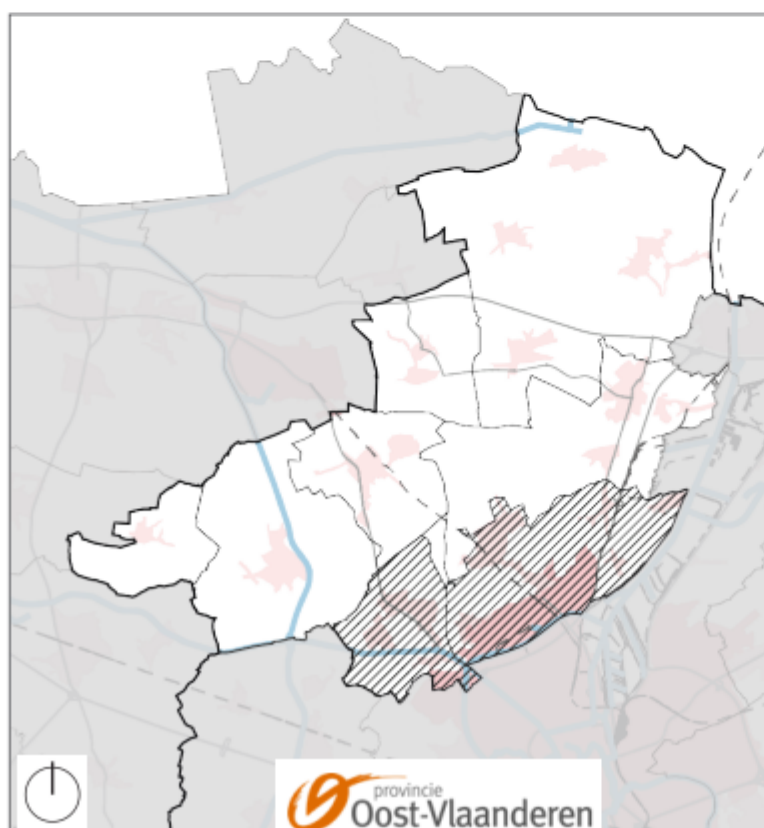
SITUERING

LEEFTIJDVERDELING (2017)

Detail Wooncluster

Autonomie

Legende

- hoofdwegen
- spoorwegen
- waterwegen
- bebouwde kern
- stedelijk gebied
- wooncluster grens
- gemeentegrens
- Overgangszone

4.3.3 Uit: De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek - Stijn Dreesen & Frank Vastmans, Leuven: Steunpunt Wonen (2021)

Dit rapport vat het onderzoek samen dat tussen 2016 en 2020 is uitgevoerd naar de werking van de Vlaamse woningmarkt. Terugkerende thema's zijn:

- de demografische vraagdruk op de Vlaamse steden;
- het verbeteren van de woningkwaliteit;
- de realisatie van nieuw woonaanbod;
- de regionale vraag naar woningen.

*“De rode draad in deze thema's is de druk die hoger opgeleiden uitoefenen op centrale regio's in Vlaanderen, in het bijzonder de centrumsteden. Deze druk verklaart in belangrijke mate de regionale verschillen in woningprijzen. Er zijn daarnaast ook effecten op het sortingproces: huishoudens maken een bepaalde woon- en locatiekeuze op basis van hun voorkeuren en hun beschikbaar budget. Demografische druk van voornamelijk hoger opgeleiden kan zowel op een lokaal als een regionaal niveau zorgen voor veranderingen in dat proces: enerzijds **segregatie**, waarbij achtergestelde buurten, waar de lage inkomens zich in toenemende mate concentreren, leiden tot minder kansen voor zij die er wonen en anderzijds **gentrificatie**, waar buurten bewoond worden door een groeiend aandeel hoger-opgeleiden, met stijgende vastgoedprijzen tot gevolg, waardoor lagere inkomens zich er in mindere mate kunnen vestigen wegens financiële beperkingen en armere huishoudens mogelijk verdrongen worden. Bovendien kan de link gelegd worden met een vertraagde of zelfs omgekeerde werking van het filteringsproces. **Filtering** impliceert dat woningen die verouderen doorheen de tijd opeenvolgend bewoond worden door telkens minder kapitaalkrachtigere huishoudens. In centrumsteden is de omgekeerde tendens echter zichtbaar: ten gevolge van demografische druk worden woningen in centrumsteden net bewoond door relatief kapitaalkrachtigere huishoudens naarmate ze verouderen.”*

“Deze studie formuleert enkele aanbevelingen voor het Vlaams beleid, zowel wonen als ruimtelijk. De voornaamste aanbeveling is om (toekomstige) vraag naar woningen (woonbehoefte) in kaart te brengen.”

“De ruimtelijke uitdaging is immers tweevoudig:

- *Eenzijds is er een mismatch tussen vraag (naar kleinere woningen en appartementen) en aanbod (grotere vrijstaande woningen en villa's) in regio's met landelijk karakter, als gevolg van gezinsverdunding.*
- *Anderzijds is er de vraag naar betaalbare woningen van jonge gezinnen in grote centrumsteden en centraal Vlaanderen. Vanuit woonbeleid dient hier vooral de betaalbaarheid opgevolgd te worden. Bij een te beperkt aanbod kan men verwachten dat de druk met bijhorende prijsstijgingen enkel toeneemt in deze regio's wat nefast is voor de betaalbaarheid van wonen.”*

4.3.4 Uit: Draaiboek voor de opmaak van een lokale langetermijn renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap (BUUR Part of Sweco 2021)

De Vlaamse Regering lanceerde eind 2014 het Renovatiepact om gezamenlijk met een brede groep stakeholders een coherent actieplan uit te werken. Dit plan moet leiden tot een sterk verhoogde renovatiegraad en energieprestaties die in lijn liggen met de Europese energie- en klimaatdoelen. Inzake woongebouwen werd bepaald dat deze uiterlijk tegen 2050 een vergelijkbaar energieprestatieniveau moeten halen als nieuwbouwwoningen met vergunningsaanvraag in 2015. De uitdagingen zijn enorm en actie is dan ook nodig.

Het Vlaams Energie Agentschap en het Kenniscentrum van de Vlaamse steden werken in het LIFE BE REEL! -project samen aan een begeleidingstraject waardoor steden en gemeenten een renovatiestrategie voor de private woningmarkt in hun gemeente kunnen opmaken.

Het project maakte d.m.v. een masterclass een concreet draaiboek op dat de Vlaamse gemeenten kan helpen bij het opmaken van die renovatiestrategie. Deze masterclass werd begeleid door BUUR die ervaring heeft met het opmaken van dergelijke draaiboeken. Er is een nulmeting gemaakt van de private woningmarkt en een eerste analyse ervan voor de deelnemende gemeenten aan de masterclass. Deze

nulmeting omvatte een digitale analyse die de stad zou toelaten om prioritaire segmenten binnen de renovatiestrategie te identificeren.

Het BE REEL!-project zocht voor de concrete uitvoering een beperkt aantal steden en gemeenten die al een traject hebben afgelegd inzake het stimuleren van renovatie van de private woningmarkt. De deelnemende steden werden betrokken bij de opmaak van het draaiboek. Op basis van een nulmeting werd een roadbook opgemaakt op maat van de stad.

De stad Eeklo werd hierbij geselecteerd omwille van ons vooruitstrevend energiebeleid, deelname aan energiewijken, de opmaak van warmtetransitievisie alsook op expliciete vraag van de VVSG en BUUR. We volgden dit traject samen met Antwerpen, Genk, Gent, Harelbeke, Heist-op-den-Berg, Hoogstraten en Mechelen.

De renovatiestrategie is een prioritair thema en één van de hoofdoelstellingen binnen het klimaatactieplan. De stad Eeklo tracht een sociaal gedragen en integrale energietransitie door te voeren waarbinnen het oogsten van omgevingsenergie en het lokaal houden van gegenereerde meerwaarden als speerpunten gelden. In dat licht werden afgelopen jaren verschillende initiatieven genomen (windlandschap, warmtezonerings, warmtenet ...). In 2020 werd een warmtetransitievisie opgemaakt die een warmtezoneringsverfijnt en het toekomstbeeld op het vlak van renovatie energievoorziening expliciteert op wijkniveau. Een nulmeting en het opmaken van een draaiboek op maat van de stad Eeklo lijkt een goed vervolg om het duurzame pad verder te zetten en tot concrete uitvoering te gaan. Het herbekijken van subsidies naar particulieren in functie van renovatieopgave en een doordacht huisvestingsbeleid zijn hiervan essentiële onderdelen.

Het draaiboek werd gerealiseerd, maar de resultaten voor Eeklo waren enigszins teleurstellend, omdat dit nogal theoretisch bleef.

4.3.5 Uit: De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie - Dreesen, S., & Heylen, K. Leuven: Steunpunt Wonen (2021)

*“De COVID-19 crisis heeft via (technische) werkloosheid en inactiviteit een belangrijke impact gehad op het inkomen en de financiële situatie van Belgische huishoudens. Naast het effect op de arbeidsmarkt, heeft de crisis dus ook een impact op de woonsituatie van Vlaamse huishoudens. Die impact bestaat niet enkel uit de **betalingsmoeilijkheden** die huurders en eigenaars ervaren om respectievelijk de huur en aflossing van de lening tijdig te betalen, maar bestaat ook uit de mogelijke problemen die voortvloeien uit de beperkte grootte van een woning tijdens de crisis. Telewerken en stay-at-home orders dwingen huishoudens er immers toe om het merendeel van hun tijd thuis te spenderen. Problemen zoals de **beperkte grootte van de woning** worden op deze manier mogelijk uitvergroet. Tot slot is er ook een mogelijk effect, in het bijzonder bij kwetsbare huurders, op het risico tot dakloosheid en de algemene woononzekerheid bij Vlamingen.*

9% van de Vlaamse huurders ondervond betalingsmoeilijkheden als gevolg van de crisis. Bij eigenaars ervaart 3% problemen met het tijdig betalen van de aflossing van de lening ten gevolge van de pandemie. Eerder onderzoek op basis van de Vlaamse Woonsurvey toonde reeds dat in 2018 al meer dan één op tien huurders aangaf problemen te ervaren bij de betaling van de woonuitgaven, tegenover 5% van de eigenaars met een afbetaling (Heylen & Vanderstraeten, 2019). Voor 2020 zullen deze cijfers vermoedelijk aanzienlijk hoger komen te liggen, en zal het verschil tussen huurders en eigenaars verder toenemen.

De betalingsmoeilijkheden ten gevolge van COVID-19 zijn groter bij jonge respondenten, zo blijkt uit de Grote Coronasurvey. Huurders worden bijzonder hard getroffen door de crisis: ze werken immers relatief meer in de zwaar getroffen economische sectoren, worden doorgaans vaker (technisch) werkloos en hebben hierdoor relatief vaker inkomensverlies. Vervolgens rapporteert een significant deel van huurders en eigenaars dat ze problemen ervaren met de beperkte grootte van de woning. Dit komt vooral voor bij

respondenten met jonge en grote gezinnen alsook werklozen en thuiswerkers. Het type woning is de belangrijkste voorspeller voor dergelijke problemen, maar we vinden ook dat wonen in een centrumstad deze problemen ietwat vergroot. Tot slot vinden we terug dat een minderheid van huurders en eigenaars onzeker is over de huidige woonsituatie en het risico lopen om dakloos te worden. Deze problemen situeren zich vooral bij de meest kwetsbare huurders.

Er zijn mogelijke andere gevolgen op de (ervaring van) de huisvestingssituatie die we niet in de analyse behandeld hebben. Zo kunnen andere karakteristieken van de woning, zoals een ontoereikende kwaliteit (vochtproblemen en dergelijke meer), ook een effect hebben op de psychische gezondheid van bewoners wanneer ze een groter deel van de tijd thuis dienen te spenderen. Daarnaast focust het rapport op de problematiek van een welbepaalde periode van de COVID-19 crisis (mei 2020), maar zijn er vooralsnog geen gegevens van de effecten op de huisvestingssituatie van de tweede golf eind 2020, of op de lange termijn gevolgen van de pandemie. Tot slot capteren we ook niet alle Vlaamse inwoners via surveygegevens. Zo worden via online enquêtes mogelijk niet de meest kwetsbare huishoudens bereikt alsook huishoudens in het grijs woongecircuit.

De analyse toont aan dat de COVID-19 een significant effect had op de huisvestingssituatie van Vlaamse huurders en eigenaars. **Bestaande ongelijkheden tussen huurders en eigenaars worden daarbij uitvergroot.**

4.3.6 Uit: Verhuisbewegingen van jongvolwassen thuisverlaters (2023) – Laura Bliki, Jan Pickery i.s.m. Statistiek Vlaanderen

SAMENVATTING

De meeste mensen verhuizen meermaals in hun leven. Verhuisbewegingen en -motieven vormen regelmatig het voorwerp van onderzoek. Dit rapport focust op het verlaten van het ouderlijk huis en meer bepaald op de eerste locatie die jongeren kiezen om naar te verhuizen.

Het rapport probeert een antwoord te formuleren op de vragen "Waar trekken jongeren die het ouderlijk huis verlaten naar toe? Hoe ver van de ouder(s) gaan zij wonen? En welke sociaal-demografische en sociaaleconomische kenmerken spelen een rol bij de keuze van de woonplaats en de afstand tussen die woonplaats en de woning van de ouder(s)?" Om deze vragen te beantwoorden worden Rijksregistergegevens, bekomen via Statbel gebruikt, in combinatie met gegevens over het onderwijsniveau en over de belastbare inkomens.

De analyses tonen ten eerste aan dat grootsteden en centrumsteden een positief saldo hebben van nestverlaters. Het aantal jonge thuisverlaters dat naar de stad trekt is groter dan het aantal jongeren dat de

omgekeerde beweging maakt. Vooral hooggeschoolde jongeren maken de beweging richting stad. Spreken van een echte brain drain vanuit het platteland, lijkt wat overdreven, vooral omdat dit een tijdelijk fenomeen is dat samenhangt met de populatie van jonge thuisverlaters. Naast het opleidingsniveau spelen ook andere factoren een rol. Zo zullen jongeren die gaan co-housen ook eerder richting stad trekken.

Als we afstand bekijken, blijkt dat de meeste jongeren dicht tot zeer dicht bij de ouders blijven wonen. 45% blijft binnen een afstand van 5 kilometer en 13% zelfs binnen een afstand van 1 km. De gemiddelde afstand bedraagt 14 km. Bij hooggeschoolde jongeren ligt de gemiddelde afstand wat hoger.

Dit SV-rapport is een herwerking van een masterthesis, gemaakt aan de UGent (Bliki, 2023). Het is het eerste rapport in een nieuwe reeks die aandacht schenkt aan de resultaten van samenwerkingen tussen Statistiek Vlaanderen en de academische wereld.

4.3.7 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

BELEIDSVOORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Robuuste en toekomstbestendige ruimte

Goed wonen voor iedereen

Er is een wooncrisis aan de gang: de wachtlijsten voor een sociale woning zijn veel te lang, de woningkwaliteit op de huurmarkt is lager dan op de eigendomsmarkt, de helft van de woningeigenaars kan de noodzakelijke klimaatrenovatie niet betalen, een aanzienlijk aandeel mensen in elke Vlaamse gemeente leeft in preciaire omstandigheden of is zelfs dak- of thuisloos.

Goed wonen verbetert de algemene levenskwaliteit van mensen, dit is positief voor de lokale gemeenschap. Lokale besturen streven als regisseurs van het lokale woonbeleid naar een kwaliteitsvolle, duurzame en passende woning in een aangename omgeving voor iedereen. Als meest burgers nabij overheid die de lokale problematiek het best kent, kunnen lokale besturen in partnerschap en met ondersteuning van andere overheden en actoren een cruciale rol spelen in een duurzaam, betaalbaar en inclusief woonbeleid.

Investeer in **meer sociale woningen** door sterke woonmaatschappijen en versterk ook de private huurmarkt en de koopmarkt voor de lagere middenklasse.

Investeer in blijvende ondersteuning voor **woningkwaliteitsbewaking** op maat van elke gemeente en maak werk van een voor gemeenten vlot toepasbare regelgeving.

Maak werk van een **renovatiestrategie** op lange termijn om tegen 2050 te komen tot woningen met energielabel A, en veranker die in regelgeving met renovatieverplichtingen. Werk samen met de lokale besturen aan een duurzame woningmarkt, die voor iedereen betaalbaar en haalbaar is en maximaal gebruik maakt van de bestaande woning- en bouwvoorraad.

Voorzie in de nodige instrumenten om de **gemeentelijke capaciteit qua regierol** in het woonbeleid te versterken en behoud de ondersteuning van intergemeentelijk samenwerken voor wonen, zonder veel detailregels.

5 MILIEU – NATUUR – ENERGIE

5.1 Toestand in Eeklo

Milieu/klimaat:

- IVM Milieubeheer op het grondgebied
- recyclagepark uitgebaut door IVM
- Kringloopwinkel op het grondgebied
- traject Mooimakers
- klimaatactieplan - klimaatadaptatieplan
- ondertekening Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0 en 2.1
- subsidies afkoppeling regenwater, groendak, ontharding private voortuinen
- onthardingsprojecten verspreid in de stad
- Fairtradestad

Natuur:

- het Leen
- Heldenpark
- bosgebied Lange Moeiakker en Waaistraat
- stadsbos Galgenhof
- geboortebos

Energie:

- pionier in de windenergie
- zonnepanelen op eigen gebouwen (stadskantoor, sportpark, Zuidkaai ...)
- warmtekrachtkoppeling aan stadskantoor
- uitbouw van warmtenet
- zonnedelen
- Europees project rond energiearmoede (Power Up)

Voedsel:

- Eeklo zet in op een voedselstrategie door samenwerking in het Europese project Foodlab en via een lerend netwerk op Vlaams niveau.

5.2 Cijfergegevens milieu

5.2.1 Afval / riolering

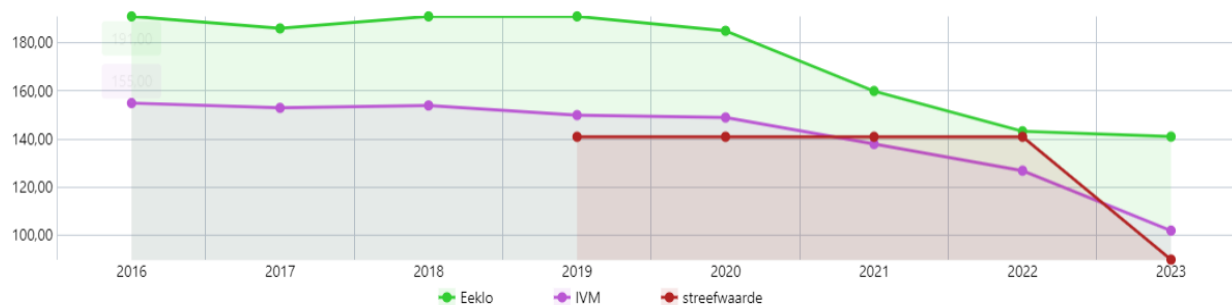
In 2023 werd het volgende geproduceerd aan restafval:

Eeklo: **141,06 kg** per inwoner (191 kg in 2016, 186 kg in 2017, 191 kg in 2018, 191 kg in 2019, 185 kg in 2020, 160,14 kg in 2021, 143,28 kg in 2022).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **126,04 kg** per inwoner (155 kg in 2016, 153 kg in 2017, 154 kg in 2018, 150 kg in 2019, 149 kg in 2020, 138,3 kg in 2021, 126,92 kg in 2022).

Het restafval per inwoner in Eeklo is fors gedaald en haalt bijna het oorspronkelijke doel opgelegd in het Uitvoeringplan huishoudelijk afval van 141 kg per inwoner. Het Lokaal Materialenplan 2023-2030 legt de grens nu lager, namelijk op 90 kg restafval per inwoner op Vlaams niveau tegen 2030.

grafiek 35 Aantal kg restafval per inwoner 2016 tot 2023 – Eeklo, IVM

Bron: IVM jaarverslagen

Regio	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	191,00	186,00	191,00	191,00	185,00	160,00	143,28	141,06
IVM	155,00	153,00	154,00	150,00	149,00	138,00	126,92	102,04
streefwaarde	-	-	-	141,00	141,00	141,00	141,00	90,00

(bron: IVM jaarverslag – eigen bewerking)

- o Papier en karton

Eeklo: **51,72 kg** per inwoner (65,61 kg in 2016; 61,91 kg in 2017; 59,11 kg in 2018; 60,92 kg in 2019; 61,61 kg in 2020, 63,48 kg in 2021, 55,01 kg in 2022).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **56,74 kg** per inwoner (70,20 kg in 2016; 67,84 kg in 2017; 64,72 kg in 2018; 64,29 kg in 2019; 67,31 kg in 2020, 65,91 kg in 2021, 58,53 kg in 2022).

Eeklo scoort laag binnen het IVM-gebied.

- o Glas

Eeklo: **30,43 kg** per inwoner (31,98 kg in 2016; 33,11 kg in 2017; 27,28 kg in 2018; 29,98 kg in 2019; 34,37 kg in 2020, 30,99 kg in 2021, 31,85 kg in 2022).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **33,07 kg** per inwoner (34,50 kg in 2016; 33,65 kg in 2017; 33,99 kg in 2018; 33,70 kg in 2019; 36,17 kg in 2020, 34,40 kg in 2021, 33,44 kg in 2022).

Eeklo ligt lager dan het IVM-gemiddelde.

- o PMD

Eeklo: **23,95 kg** per inwoner (12,94 kg in 2016; 12,45 kg in 2017; 13,31 kg in 2018; 16,05 kg in 2019; 19,96 kg, 22,26 kg in 2021, 22,30 kg in 2022).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **24,31 kg** (12,61 kg in 2016; 12,43 kg in 2017; 13,28 kg in 2018; 15,65 kg in 2019; 21,41 kg in 2020, 22,52 kg in 2021, 22,70 kg in 2022).

Eeklo ligt ongeveer op het niveau van het IVM-gemiddelde.

- o Groenafval

Eeklo: **2.312,30 ton** (3.141,50 ton in 2017; 3.067,46 ton in 2018; 3.334,24 ton in 2019; 2.714,02 ton in 2020, 2.587,56 ton in 2021, 2.256,38 ton in 2022).

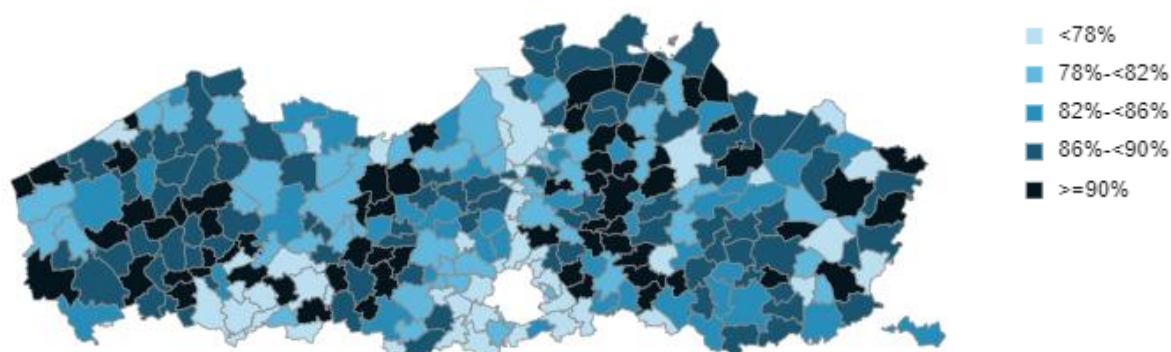
- o GFT-ophaling:

Eeklo: 888.600 kg opgehaald in 2023; dit is **40,14 kg** per inwoner (31,10 kg in 2021, 36,01 kg in 2022).

IVM-werkingsgebied: gemiddeld **42,90 kg** (38,64 kg in 2022). Eeklo doet maar vanaf april 2021 mee in de GFT-ophaling.

78% van de Eeklonaren is in 2023 tevreden over de huisvuilvoorzieningen. Dit was in 2017 nog 89% en in 2020 83%. Gemeenten van de Belfiuscluster blijven stabiel op 83%.

grafiek 36 Aandeel inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in % - Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

De **zuiveringsgraad** is het aantal inwoners dat aangesloten is op de riolering en loost in een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) t.o.v. het totaal aantal inwoners. In Eeklo ligt dit in 2021 op 96,9%. Voor het Vlaamse Gewest is dit 86%. In de Belfiuscluster is dit 85,6%.

Eeklo heeft een zeer hoge **rioleringsgraad**: 96,46% van de inwoners die kunnen aangesloten worden op riolering zijn in 2024 reeds aangesloten. Voor het Vlaamse Gewest is dit 93. De rioleringsgraad is een indicator van de vordering van de uitbouw van het rioleringsstelsel binnen de gemeente (<https://www.vmm.be/data/gemeente-in-cijfers>).

5.2.2 Kencijfers eigen diensten

Volgende bedragen werden uitbetaald inzake klimaat-/energiegerelateerde Eeklose premies.

tabel 17 Uitbetaalde subsidiebedragen – Eeklo – 2018 tot 2023

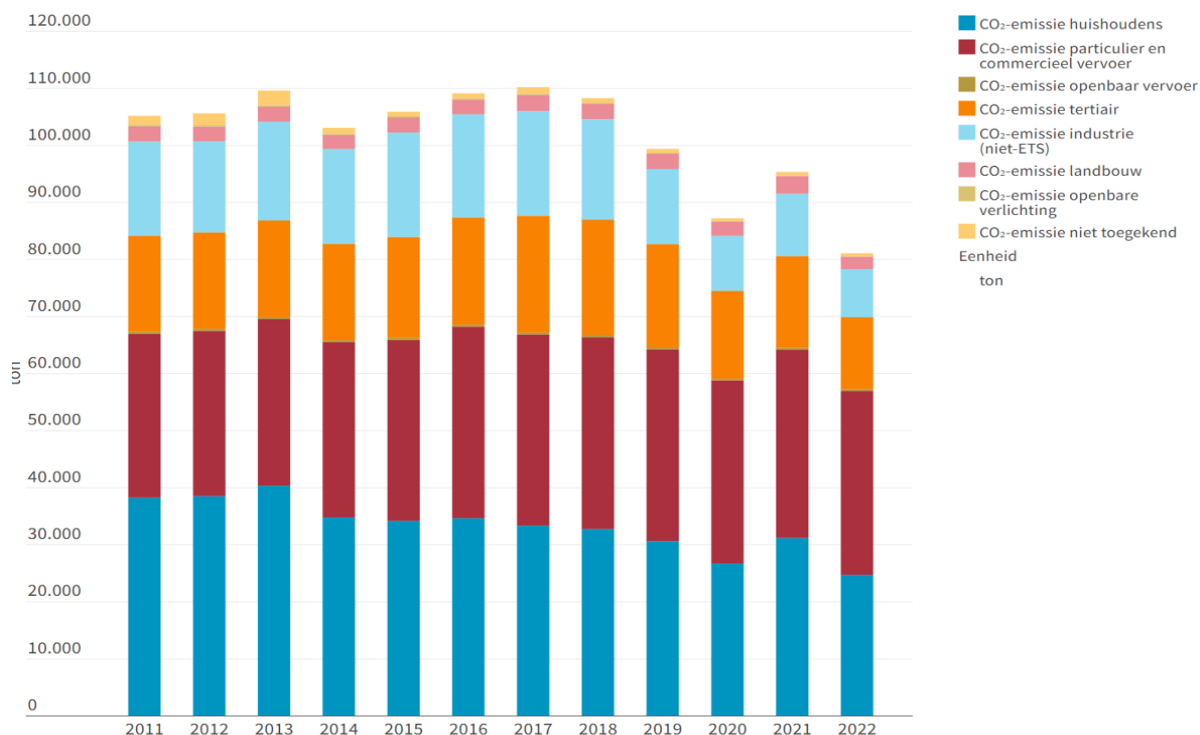
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
uitbetaald subsidiebedrag afkoppeling hemelwater - vanaf 2023: klimaatadaptieve maatregelen (ontharding-groendak) in euro	2.100	3.500	4.472,38	9.800	3.700	4.917,90
uitbetaald subsidiebedrag energiebesparende maatregelen in euro	7.241,35	4.024,91	5.444,73	5.928,28	3.161	Deze subsidie werd afgeschaft. Een deel van het budget ging naar het burgerbudget, waar ook aandacht wordt gegeven aan de klimaatrobuustheid van projecten

(bron: Fox, eigen bewerking)

5.3 Cijfergegevens energie

5.3.1 CO₂-emissies

tabel 18 Evolutie van de CO₂-emissies in ton per sector – Eeklo – evolutie 2011 tot 2022

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap - CO₂-inventaris | provincies.incijfers.be

Eeklo kent in 2022 een daling van de CO₂-uitstoot met 22,9% t.o.v. 2011. De uitstoot neemt enkel nog toe bij particulier / commercieel vervoer. Eeklo wil tegen 2030 een daling met 68%.

tabel 19 Evolutie CO₂-emissies in ton/sector – Eeklo, Vlaams Gewest, cluster – 2022 t.o.v. 2011

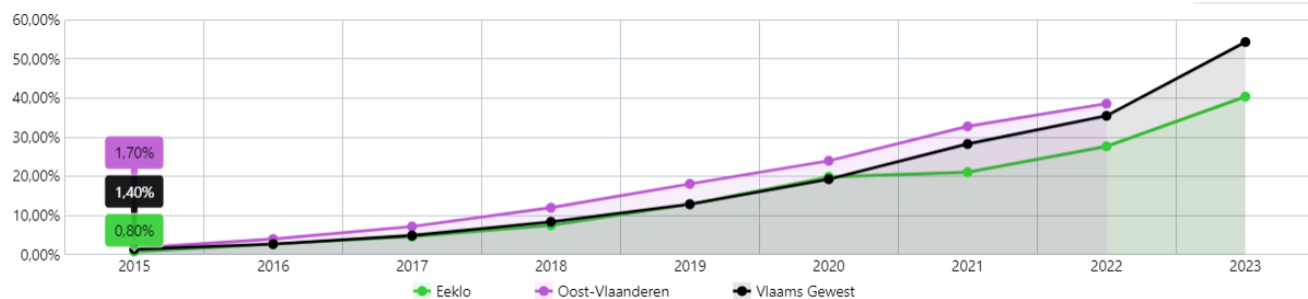
	Eeklo	Vlaams Gewest	goed uitgeruste centra
huishoudens	-35,6%	-30,8%	-31,7%
particulier en commercieel vervoer	12,6%	-0,6%	11,3%
openbaar vervoer	-19,7%	-22,3%	-21,8%
tertiair	-24,9%	-17,3%	-17,6%
industrie (niet-ETS)	-49,1%	-16,2%	-27,4%
landbouw	-20,2%	6,2%	-8,9%
openbare verlichting	-73,7%	-39,3%	-44,8%
CO ₂ -emissie niet toegekend	-64%	-44,1%	-57,6%
totaal	-22,9%	-15,4%	-14,2%
< -20,00			
-20,00 < -10,00			
-10,00 < 0,01			
0,01 < 10,00			
>= 10,00			

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap - CO₂-inventaris | provincies.incijfers.be

In Eeklo zorgt transport voor 40,2% van de totale CO₂-uitstoot (2022). Dit aandeel neemt toe. Dit omvat de uitstoot van het particulier en commercieel vervoer, alsook het openbaar vervoer (De Lijn) door verplaatsingen op het grondgebied van de stad. Scheepvaart en spoorverkeer zitten niet in de cijfers.

In Eeklo is de openbare verlichting op de gemeentewegen verantwoordelijk voor 0,1% van de totale CO₂-emissie op het grondgebied. De verledingsgraad in Eeklo stijgt van 0,8% in 2015 naar 40,4% eind 2023, terwijl het Vlaamse Gewest een stijging zag in die periode van 1,4% naar 54,36%.

grafiek 37 Evolutie verledingsgraad – Eeklo, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2015 tot 2023

Bron: Fluvius - provincies.incijfers.be / Pactportaal

Regio	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	0,80%	2,70%	4,60%	7,50%	12,90%	19,90%	21,10%	27,70%	40,40%
Oost-Vlaanderen	1,70%	4,00%	7,20%	12,00%	18,10%	24,00%	32,80%	38,60%	-
Vlaams Gewest	1,40%	2,70%	4,90%	8,40%	12,90%	19,30%	28,30%	35,50%	54,36%

(Bron: Fluvius - provincies.incijfers.be, Pactportaal)

5.3.2 Energieverbruik woningen

De huishoudens zorgen in Eeklo voor 30,4% van de totale CO₂-uitstoot in 2022 (dit is een daling t.o.v. 2021). Het gaat hier over de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en fossiele brandstoffen in de woningen.

De CO₂-uitstoot door huishoudens in de stad evolueerde van 38.210 ton in 2011 tot 24.626 ton in 2022. Over het algemeen daalt het energieverbruik en dus ook de uitstoot van de woningen in het Vlaamse Gewest door renovatie en energie-efficiënte nieuwbouw. De CO₂-uitstoot vermindert enerzijds door een lager energieverbruik, maar anderzijds ook door een toename van de lokale productie van hernieuwbare energie. Maar ook diverse andere factoren hebben een invloed zoals de bevolkingsgroei, de grootte en de ouderdom van de woningen, het gedrag van de inwoners en of het dat jaar om een koude of warme winter ging. Volgens de graaddagen had 2021 een koudere winter.

Een huishouden in Eeklo stootte gemiddeld 2,46 ton CO₂ uit in het jaar 2022; in 2021 was dit 3,15 ton. Voor het Vlaamse Gewest ligt dit gemiddelde op 2,95 ton CO₂ per huishouden (3,74 ton in 2021). Voor de cluster 'goed uitgeruste centra' is dit 2,80 ton (3,54 ton in 2021). Deze knik in de CO₂-uitstoot zien we dus overal terugkomen.

In 2022 bedraagt het elektriciteitsverbruik **20,2%** van het totale energieverbruik in de woningen in **Eeklo**. Fossiele brandstoffen (hoofdzakelijk voor verwarming en sanitair water) zijn goed voor **72,3%** van het energieverbruik.

In 2022 bedraagt het elektriciteitsverbruik per huishouden in Eeklo 2,94 MWh. Dit is minder dan in het Vlaamse Gewest (3,10 MWh). Het Eeklose verbruik daalt gevoelig tussen 2011 en 2022.

In 2022 is het verbruik van fossiele brandstoffen per huishouden in Eeklo gelijk aan 10,53 MWh. Ter vergelijking: het gemiddelde per huishouden in het Vlaamse Gewest ligt op 11,08 MWh, voor de 'goed uitgeruste centra' zit dit op 10,64 MWh. Schommelingen kunnen het gevolg zijn van weersomstandigheden. We zien hier ook een forse daling (wijziging van stookolie naar aardgas, betere isolatie, duurzame energiebronnen).

5.3.3 Hernieuwbare energie

De stad Eeklo maakt als lid van de stuurgroep verder werk van het project 'Energielandschap 2050'. Het Energielandschap 2050 is een ruimtelijke regionale energievisie, gebaseerd op wat ruimtelijk, maatschappelijk, technisch en financieel mogelijk is. In het voorjaar 2024 werd de procesnota herwerkt. Het college keurde op 25/06/2024 de programmawerking goed. Momenteel wordt het actieprogramma 1.0 verder op punt gezet.

In de CO₂-inventarissen die voor elke gemeente worden opgemaakt sedert 2011, staat de evolutie van de opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie. Onderstaande tabel geeft de Eeklose situatie weer.

tabel 20 Opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie in MWh – Eeklo – 2011 tot 2022

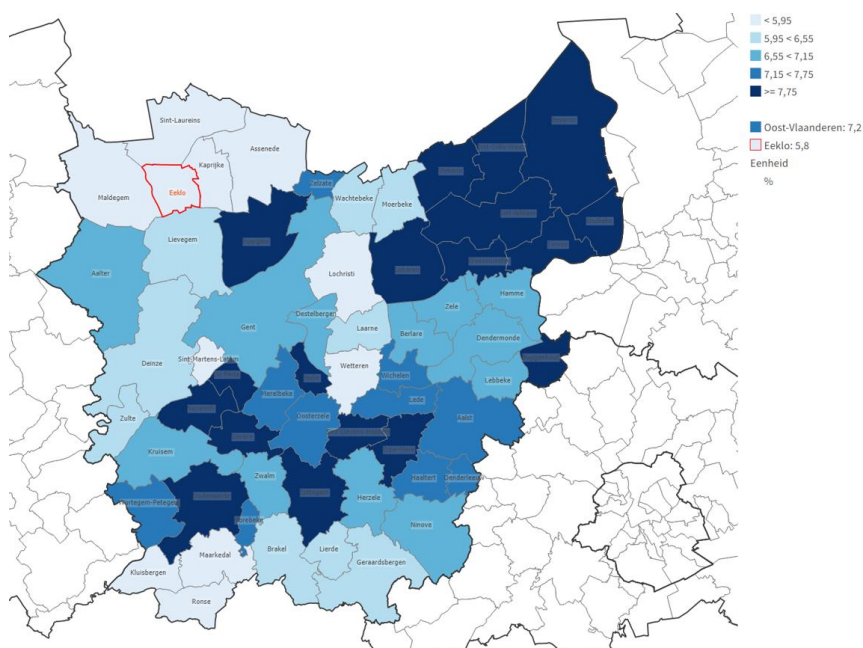
EKKLO	TOTAAL	Wind	wind %	PV zon)	PV%	WKK%	Overige%
2011	19.944	17.150	87,8	1.534	7,7	/	4,5
2012	28.859	25.163	88,6	2.796	9,7	/	3,1
2013	32.089	27.970	87,2	3.219	10	/	2,8
2014	31.013	26.629	85,9	3.484	11,2	/	2,9
2015	31.333	26.811	85,6	3.623	11,6	/	2,8
2016	30.950	26.181	84,6	3.839	12,4	0,09	2,9
2017	32.098	26.887	83,8	4.267	13,3	0,1	2,8
2018	34.503	28.349	82,2	5.211	15,1	0,1	2,6
2019	66.559	58.856	88,4	6.759	10,15	0,07	1,35
2020	107.637	100.858	93,7	6.707	6,23	0,07	/
2021	83.276	72.898	87,5	10.290	12,4	0,1	/
2022	88.092	75.271	85,4	12.735	14,5	0,1	/

(bron: www.burgemeestersconvenant.be – eigen bewerking)

In Eeklo nam de hoeveelheid opgewekte elektriciteit via hernieuwbare energie tussen 2011 en 2022 met 341,7% toe. Tussen 2020 en 2021 daalde dit fors, vooral het gevolg van mindere elektriciteitsopwekking via windturbines (3 oude turbines werden afgebroken). Het aandeel windenergie is in Eeklo groot. De opgewekte elektriciteit uit zonnepanelen stijgt.

In Eeklo wordt 5,8% van het zonnepotentieel van de daken benut (2022). Voor Oost-Vlaanderen is dit 7,2%. Voor het Vlaamse Gewest gaat het om 7,4%; de cluster 'goed uitgeruste centra' haalt 7,3%.

grafiek 38 Benuttingsgraad daken voor PV – Oost-Vlaanderen – 2022

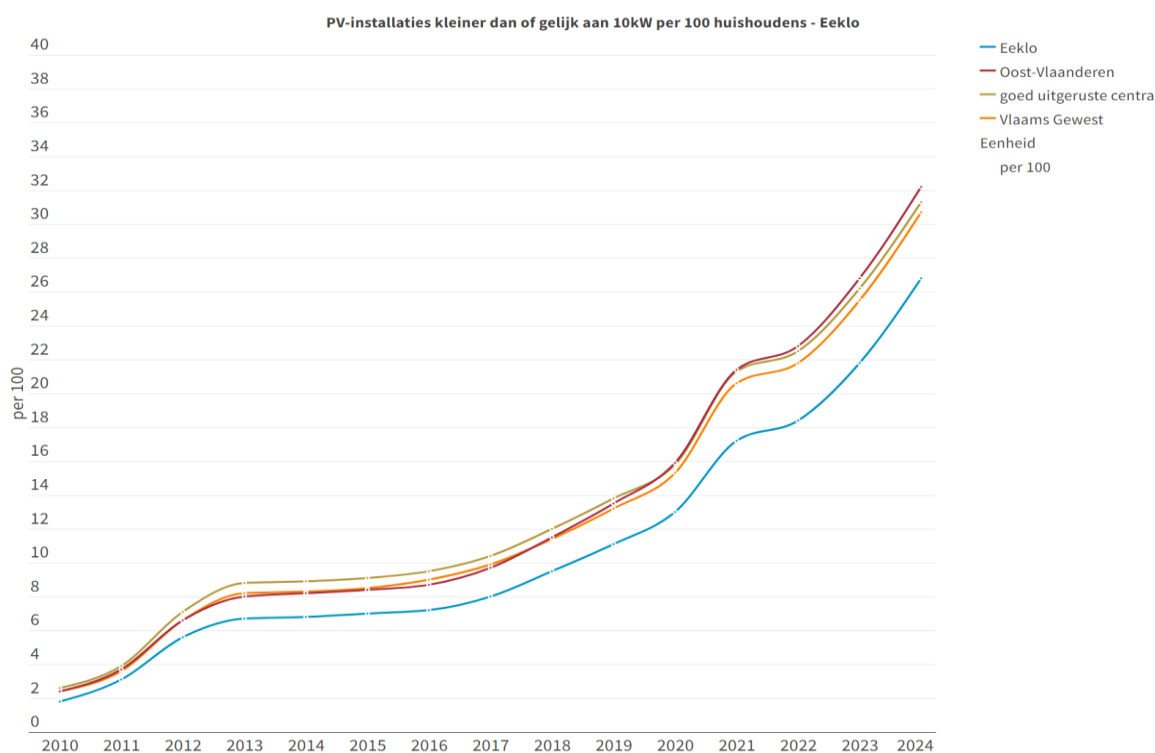

(bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap – provincies.incijfers.be)

De stad wil met het project 'Zon in Eeklo' op zo veel mogelijk daken zonnepanelen voorzien. Na de stadsdaken en daken van bedrijven en verenigingen, lanceert stad Eeklo i.s.m. burgercoöperaties Ecopower en Volterra een uniek pilotproject om ook op meer daken van huurwoningen zonnepanelen te krijgen. Alle huurders werden aangeschreven over dit uniek voorstel waarna geïnteresseerden uitgebreid werden geïnformeerd over het concept tijdens een infomoment op 30/04/2024.

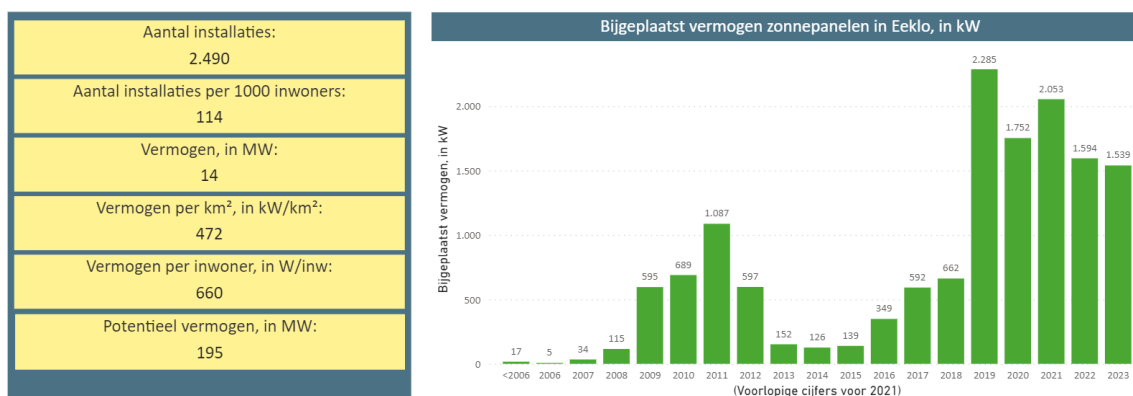
Hieronder wordt de evolutie weergegeven van het aantal PV-installaties kleiner dan 10 Kw per 100 huishoudens. Eeklo is de blauwe lijn onderaan. De trend is overal dezelfde, maar Eeklo hinkt een beetje achterop. Eeklo telt in 2024 26,8 PV-installaties kleiner dan 10 Kw per 100 huishoudens. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 30,7. 'Goed uitgeruste centra' scoren 31,3.

grafiek 39 PV-installatie kleiner dan 10 KW per 100 huishoudens – Eeklo, provincie, cluster, Vlaams Gewest – 2010 tot 2024

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap en Fluvius - PV | provincies.incijfers.be

grafiek 40 Bijgeplaatst vermogen zonnepanelen in Eeklo, in kW – tot 31/08/2023

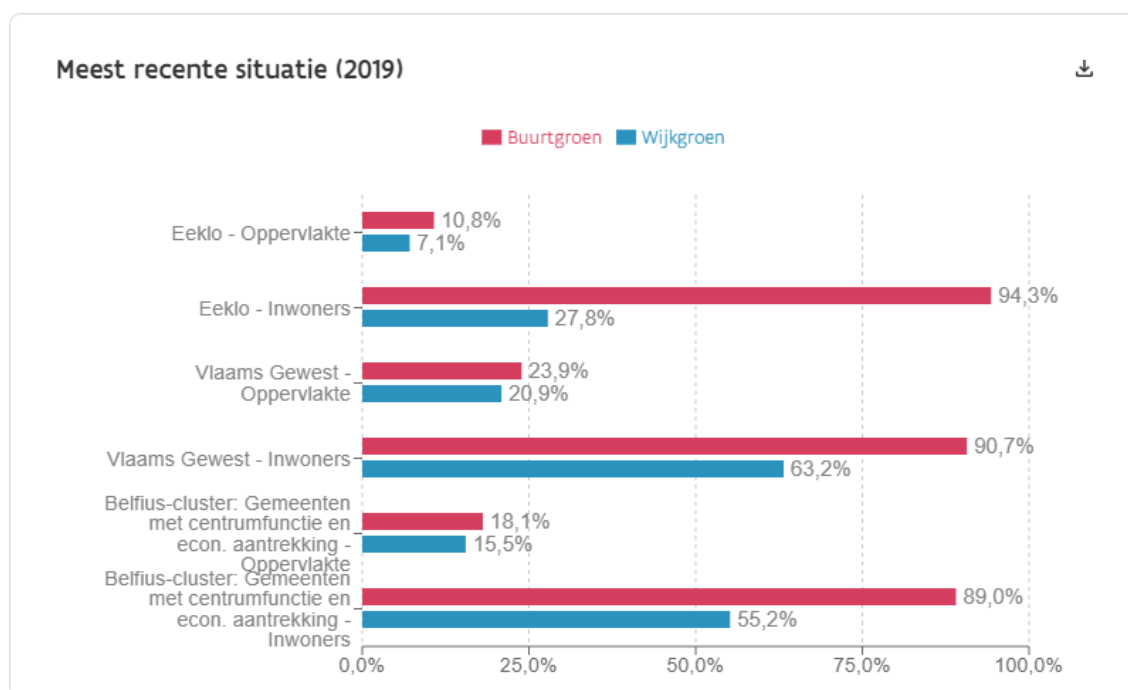
(bron: <https://apps.energiesparen.be/energiekaart> - VEKA)

In het Vlaamse Gewest zijn in 2024 in totaal 698 grote windturbines geïnstalleerd, samen goed voor een totaal vermogen van 1.825,51 MW. In Oost-Vlaanderen zijn dat 219 grote windturbines, met een totaal vermogen van 601,75 MW. In Eeklo zijn er in 2024 19 windturbines met een totaal vermogen van 41,75 MW. Eeklo staat op de 4de plaats in Vlaanderen van het aantal windturbines per 10.000 inwoners.

5.4 Cijfergegevens natuur

Wat **buurtgroen** betreft (= minimumoppervlakte van 1 ha) is dit in 2019 voor bijna 95% van de Eeklonaren bereikbaar (binnen 400m). De Belfiuscluster scoort 89% (= lager dan in 2016); het Vlaamse Gewest bijna 91%. De buurtgroenzones vormen in totaal bijna 11% van de Eeklose oppervlakte. In de cluster is dit 18,1%, voor het Vlaamse Gewest is dit 23,9%. De **wijkgroen**zones (= minimumoppervlakte van 10 ha) zijn voor 27,8% van de Eeklonaren bereikbaar (= binnen 800m), maar zijn amper 7,1% van de Eeklose oppervlakte (clustergemiddelde = bijna 16%). De bereikbaarheid van Eekloos wijkgroen is tussen 2016 en 2019 gedaald van 45% naar 27,8%.

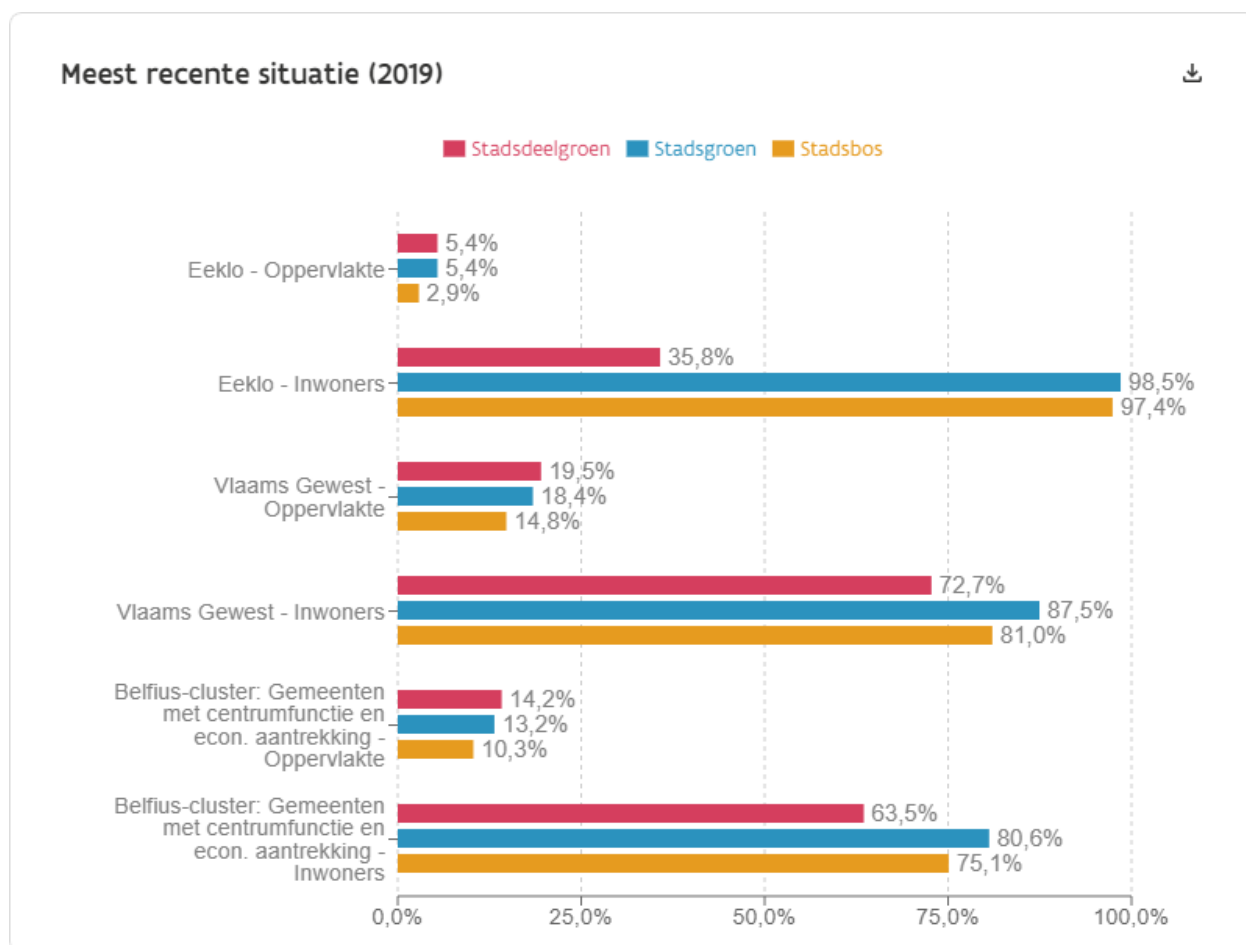
grafiek 41 Groen in de buurt – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2019

(bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) – Gemeente-Stadsmonitor)

In 2019 woont bijna 98% van de Eeklonaren binnen 5 km van een **stadsbos** (groene zone van min. 200 ha). Binnen de Belfiuscluster is dit 75%. Eeklo telt amper 2,90% stadsbos op het grondgebied. In de cluster gaat dit gemiddeld om 10,3%. Wat **stadsdeelgroen** betreft (groen van minimum 30 ha) is dit voor 35,8% van de Eeklonaren bereikbaar (binnen een afstand van 1,6 km). Dit was in 2016 nog 42%. Dit geldt voor 63,5% binnen de Belfiuscluster. De stadsdeelgroenzones vormen in totaal 5,4% van de Eeklose oppervlakte. In de cluster is dit gemiddeld 14,2%. De **stadsgroen**zones (= groen met een minimumoppervlakte van 60 ha) zijn voor 98,5% van de Eeklonaren bereikbaar (= binnen 3,2 km). In de Belfiuscluster is dit 80,6%. Het stadsgroen beslaat amper 5,4% van de Eeklose oppervlakte (clustergemiddelde = 13,2%).

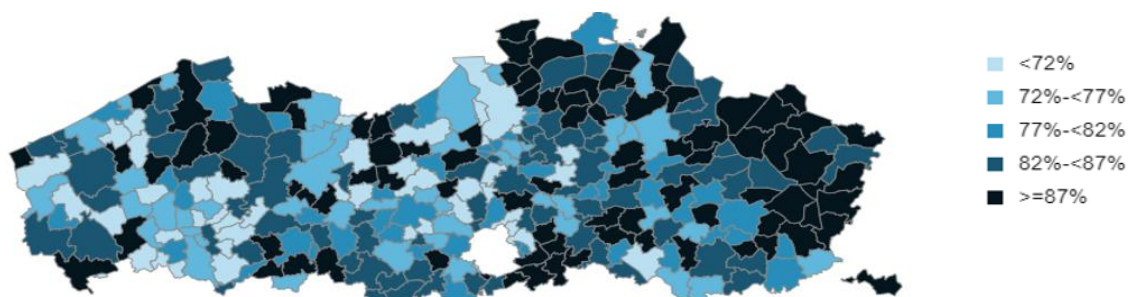
grafiek 42 Groen in de gemeente/stad – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2019

(bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) – Gemeente-Stadsmonitor)

77% van de Eeklonaren is in 2023 tevreden over natuur- en groenvoorzieningen in de stad. Dit is een hogere score als in 2017 en 2020 (74%). Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 80% (komt van 78%).

grafiek 43 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over groen in de gemeente of stad in % – 2023

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2023, ABB)

89% van de Eeklonaren bezocht 1 of meerdere keren een bos of park in de stad zelf in 2023. In 2017 was dit nog 92%, in 2020 86%. 81% gaat (ook) naar een andere gemeente.

Amper 67% van de Eeklonaren is tevreden over het zicht op groen vanuit de eigen woning. Dit is laag voor de regio. In Eeklo is dit cijfer licht gestegen sedert 2020. Gemeenten van de Belfiuscluster scoren gemiddeld 71%.

De Buurtenmonitor leert ons dat op vlak van zicht op groen Eeklo Noord Buitengebied significant hoger scoort dan alle andere buurten (met uitzondering van Balgerhoeke); Eeklo Centrum scoort lager dan alle andere buurten.

5.5 Klimaatscenario's

De VMM werkte het Klimaatportaal Vlaanderen uit. Om de toekomstige klimaatverandering in beeld te brengen, wordt gebruik gemaakt van klimaatmodellen die als referentie voor Vlaanderen gelden. De data zijn gebaseerd op klimaatscenario's voor 2050 en 2100. Het effectieve toekomstige klimaat zal sterk afhangen van de mondiale uitstoot aan broeikasgassen in de komende decennia. Hoe meer broeikasgassen worden uitgestoten, hoe meer het klimaat verandert, en hoe groter de potentiële impact zal zijn.

De klimaattoestanden, -effecten en -impacts (data voor 2030, 2050 en 2100) werden berekend op basis van het hoog-impacts scenario. Concreet betekent dit dat rekening wordt gehouden met wereldwijd een gemiddelde temperatuurstijging tussen 3,2°C en 5,4°C tegen 2100 ten opzichte van het pre-industriële tijdperk (1750-1850). De werkelijke klimaatverandering zal 'met hoge waarschijnlijkheid' liggen tussen het huidige klimaat en wat het hoog-impacts scenario aangeeft. Het hoog-impacts scenario biedt daarom een goed referentiekader om onze regio meer weerbaar en klimaatbestendig te maken.

DROOGTE

Door de klimaatverandering wordt een stijging van de temperatuur verwacht en een toename van de potentiële verdamping tot 690 mm in 2100 t.o.v. 547 mm in het huidige klimaat in Eeklo. Samen met de veranderende neerslagpatronen, nl. een toename in winterneerslag maar vooral een daling van de zomerneerslag van 185,3 mm in het huidige klimaat naar 113,8 mm in 2100, kunnen hierdoor vaker periodes met een tekort aan water optreden.

Eeklo telt 170,4 dagen met minder dan 0,1 mm neerslag/dag of droge dagen per jaar in het huidige klimaat. Dit aantal neemt toe tot 232,7 droge dagen in 2100. Daarmee zal de stad in 2100 minder droge dagen per jaar tellen dan het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest.

In Eeklo stellen we een stijging vast van het aandeel landbouwpercelen met significante droogtestress van 6,2% in het huidige klimaat naar 10,9% in 2100.

De WaterAtlas is een interactieve kaartentool van Vlaanderen die professionelen, maar bij uitbreiding iedereen, gratis kunnen raadplegen en die inzicht geeft in het potentieel van verschillende alternatieve waterbronnen. Op wateratlas.be maken kaarten de match tussen een lokale alternatieve waterbron en een lokale watervraag. Deze duurzame waterbronnen kunnen zowel grootschalige hemelwateropvang zijn als behandeld afvalwater. De lokale watervraag kan zowel gaan over huishoudens, bedrijven als landbouw.

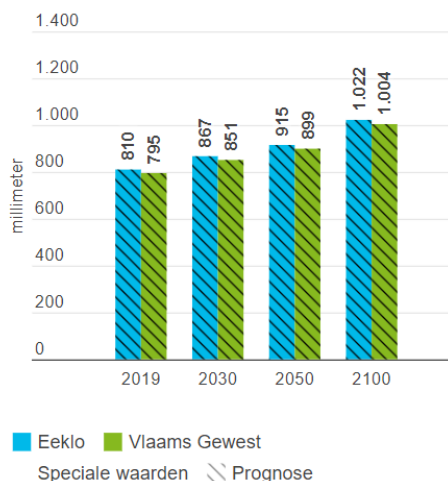
De WaterAtlas maakt op die manier voor het eerst deze ruimtelijke data op een publiek platform beschikbaar. Het brengt in beeld waar in droge periodes water beschikbaar kan zijn. Op die manier versnelt de WaterAtlas de transitie naar een klimaatrobuust Vlaanderen en steunt het vele lokale projecten.

WATEROVERLAST EN OVERSTROMING

Klimaatverandering zorgt voor een wijziging van het neerslagpatroon met meer extremen. Deze wijziging verhoogt niet alleen de kans op droogte, maar ook op wateroverlast en overstromingen. Bij hoge temperaturen kan de lucht meer waterdamp bevatten. Daarom kunnen buien op warme dagen zo intens zijn.

Het jaarlijks neerslagtotaal in Eeklo in het huidige klimaat bedraagt 810 mm. Volgens het hoog-impactscenario zal dit toenemen tot 1.022 mm in 2100. Daarmee zal het jaarlijkse neerslagtotaal in Eeklo rond het gemiddelde in het Vlaamse Gewest liggen.

grafiek 44 *Evolutie jaarlijkse hoeveelheid neerslag in mm (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)*

(bron: VMM – provincies.incijfers.be)

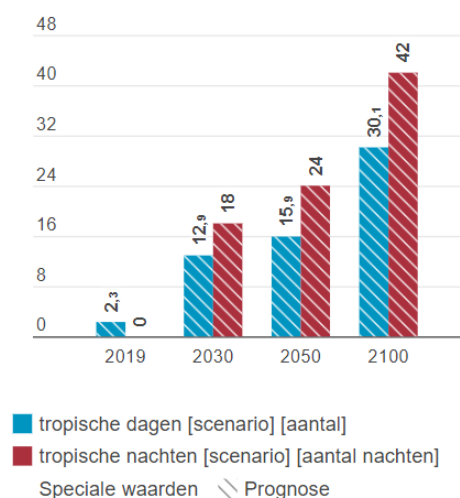
Een daling van het aantal neerslagdagen en een toename van de hoeveelheid neerslag, wil zeggen dat het op kortere tijd heviger zal regenen. Dit zal zich voornamelijk tijdens de zomermaanden voordoen. Het aantal dagen met zware neerslag (> 20 mm per dag) neemt toe van 3,3 dagen volgens het huidige klimaat tot 14,8 dagen tegen 2100. Daarmee ligt het aantal dagen met zware neerslag in Eeklo in 2100 lager dan het gemiddelde in het Vlaamse Gewest.

Voor wateroverlast ten gevolge van intense neerslag gaat dit in het huidige klimaat over 433 gebouwen in Eeklo. In 2050 stijgt dit naar 909.

HITTE

De gemiddelde zomertemperatuur bedraagt in het huidige klimaat 16,8°C en kan stijgen tot 24,9°C in 2100 in Eeklo. Door de klimaatverandering neemt ook het gemiddeld aantal dagen waarop de maximumtemperatuur gelijk is aan 30°C of meer, of tropische dagen, toe (van 2,3 dagen in het huidige klimaat tot 30,1 dagen in 2100). Het aantal tropische nachten waarbij de temperatuur niet beneden de 20°C zakt, neemt nog veel sterker toe.

grafiek 45 Evolutie tropische dagen en nachten per jaar in Eeklo (huidige klimaat, 2030, 2050 en 2100)

(bron: VMM – provincies.incijfers.be)

Het aantal hittegolfdagen zal toenemen van gemiddeld 4,5 hittegolfdagen in het huidige klimaat tot 17,9 in 2050 en 48,4 in 2100.

In het huidige klimaat worden in Eeklo 0,0% van de kwetsbare inwoners van 0-4 jaar en 65+ jaar getroffen door hitte, in 2030 gaat het over 13,5% (tegenover 31,3% in het Vlaamse Gewest) en tegen 2100 zal 99,9% van deze kwetsbare groepen getroffen worden door hitte in gans Vlaanderen.

5.6 Externe documenten

5.6.1 Kringloopwinkels Meetjesland m-accent

Kringloopwinkel Meetjesland m-accent telt 6 winkels: Aalter, Assenede, Eeklo, Maldegem, Lovendegem (sedert juni 2023) en Zomergem. In Eeklo is sedert najaar 2023 ook de Oxfamwereldwinkel in de Kringloopwinkel gevestigd.

tabel 21 Omzet Kringloopwinkel in Eeklo – 2014 tot 2023

	Omzet Kringloopwinkel Eeklo in €	Inzameling alle winkels in kg	Hergebruik in kg per inwoner
2014	526.074	984.236	
2015	554.066	1.055.968	5
2016	524.935	1.345.739	5,9
2017	610.600	1.524.428	6,2
2018	629.252	1.621.530	6,67
2019	652.157	1.758.876	7,72
2020 (winkels waren 12 weken gesloten tgv corona)	553.930	1.396.119	5,65
2021 (uitbreiding van winkelruimte met 600 m ²)	765.520	1.485.651	7,08
2022	971.347	1.877.183	7,63
2023	1.131.428	1.727.105	7,66

(bron: Kringloopwinkel Meetjesland - activiteitenverslag)

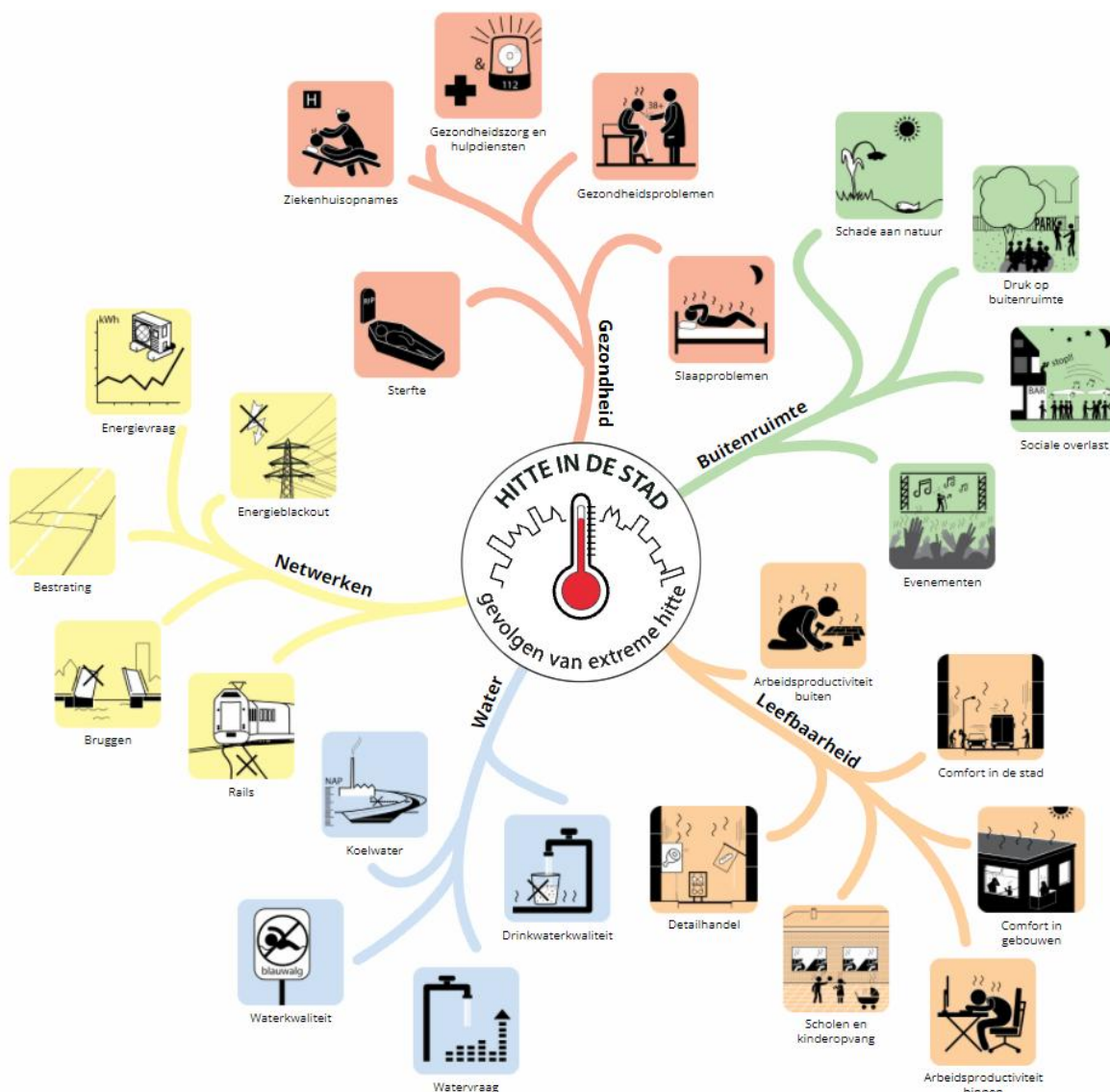
5.6.2 Uit: Klimaatbestendig inrichten van de stad (www.klimaatruimte.be)

www.klimaatruimte.be reikt de Vlaamse overheid ruimtelijke strategieën en concrete klimaatbestendige ruimtelijke inrichtingsprincipes aan waarmee we zelf aan de slag kunnen, om een antwoord te bieden op drie effecten van de klimaatverandering: hittestress overdag en 's nachts, droogte en wateroverlast.

- Ruimtelijke strategieën zijn: ontharding, bebossing, ventilatie, ruimte voor water, warmteopnamebeheersing en afscherming.
- Klimaatbestendige ruimtelijke inrichtingsprincipes:
 - *onverharde oppervlaktes behouden;*
 - *verharding van infrastructuur beperken;*
 - *footprint van gebouwen beperken;*
 - *vergroenen van parken;*
 - *infiltrerende infrastructuur;*
 - *nieuwe groene open ruimtes creëren;*
 - *bouwmaterialen met hoge reflectie en/of lage absorptie (wit beton ...);*
 - *verharding met hoge reflectie (wit asfalt, lichtgekleurde natuursteen ...);*
 - *groendaken en -gevels;*
 - *schaduw creëren door luifels, planten, pergola's;*
 - *opgaand groen langs infrastructuur, in parken, op pleinen, in private tuinen;*
 - *bossen;*
 - *windblokkades wegnemen;*
 - *water bufferen en infiltreren;*
 - *hemelwater capteren;*
 - *water toegankelijk maken;*
 - *water vernevelen voor afkoeling van de publieke ruimte (fontein, straatspreklers);*
 - *publieke ruimte afschermen (poreuze windschermen, glazen overkappingen, bomen, luifels ...).*

5.6.3 Uit: studie Hogeschool van Amsterdam met 12 steden

Hieronder wordt grafisch weergegeven wat de gevolgen zijn van extreme hitte in de stad.

Bron: Hogeschool van Amsterdam

5.6.4 Uit: Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid

“In de transitie naar een circulaire economie hebben biomassa- en voedsel(rest)stromen veel te bieden. Maar ondanks het feit dat Vlaanderen een van de internationale koplopers is in het duurzaam beheer van voedselverlies en biomassa, wordt het potentieel van biomassa- en voedsel(rest)stromen er nog onvoldoende benut. Bovendien stellen zich nog heel wat uitdagingen bij het sluiten van de kringloop, zowel op juridisch-beleidsmatig, operationeel, economisch als milieuhygiënisch vlak. Voedselverlies en biomassa(rest)stromen ontstaan in alle fasen van de voedsel- en biomassaketten en raken aan diverse maatschappelijke domeinen. Het beheer ervan behoort tot de bevoegdheid van verschillende beleidsdomeinen en tal van sectoren en stakeholders zijn betrokken. Er is daarom nood aan een allesomvattend plan, dat oplossingen aanreikt en acties uitstippelt die zorgen voor een goed afgestemd beleid.”

Het actieplan bouwt verder op de realisaties en openstaande uitdagingen van de Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020 en het Actieplan Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen 2015-2020. Er is een sterke wisselwerking tussen dit actieplan en andere Vlaamse beleidsplannen. Biomassa en voeding is één van de vijf belangrijke thema's binnen de Transitie Circulaire economie en de "Visie - in 2050 is Vlaanderen Circulair". Daarnaast stelt de Vlaamse Regering zichzelf het doel om een geïntegreerd Vlaams voedselbeleid te ontwikkelen. Dit actieplan draagt daaraan bij door te focussen op het vermijden van voedselverlies doorheen de keten en te evolueren naar een (meer) circulair voedselsysteem. Ten slotte ondersteunen de acties van het plan de doelstellingen en ambities in het Vlaams energie- en klimaatplan 2021-2030.

Drie kringlopen

Het Vlaams actieplan is opgebouwd rond drie materiaalkringlopen.

Kringloop 1: voedsel(rest)stromen van producent tot en met consument, ofwel de voedselverlies- en -afvalstromen van producent (primaire sector), producentenorganisaties, voedingsindustrie, distributie, catering, horeca en consumenten;

Kringloop 2: biomassa(rest)stromen die ontstaan in het groen-, natuur-, bos- en landschapsbeheer;

Kringloop 3: hout(rest)stromen van industrie en huishoudens."

5.6.5 Uit: Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 en 2.1 (2022-2023)

Vlaanderen en de lokale besturen hebben de handen in elkaar geslagen om samen de nodige transitie in het energie- en klimaatbeleid waar te maken. Ze zijn gestart met het LEKP 1.0 om een nieuw ecosysteem uit te bouwen, waarbij lokale stakeholders, lokale besturen en het Vlaamse niveau nauwer samenwerken. Tegen eind oktober 2021 hadden 293 van de 300 lokale besturen het LEKP 1.0 ondertekend (waaronder Eeklo). Door de aangescherpte Europese Klimaatambities ('Fit for 55') besliste de Vlaamse regering in november 2021 over een pakket extra maatregelen om de CO₂-uitstoot sterker te verminderen. Daarbij werd ook de rol van de lokale besturen herbevestigd en nieuwe doelstellingen voorgesteld. Vervolgens heeft de Vlaamse overheid in overleg met VVSG een voorbereidend traject doorlopen om te komen tot een vernieuwd LEKP 2.0.

In het najaar van 2022 werden we geconfronteerd met een energiecrisis. Deze crisis maakte duidelijk dat we nog te afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Daarom werd op 16 december 2022 het LEKP 2.1 goedgekeurd door de Vlaamse regering als addendum op het LEKP 2.0. Door de oorlog in Oekraïne en bijgevolg de energiecrisis dreigen steeds meer huishoudens geconfronteerd te worden met energiearmoede. Op wijkniveau kunnen oplossingen op maat uitgewerkt worden om versneld te renoveren en meer hernieuwbare energie toegankelijk te maken via energiegemeenschappen. Eeklo engageerde zich in 2023 voor LEKP 2.0 en 2.1.

Lokale besturen engageren zich in het kader van LEKP 1.0 om:

- *het Burgemeestersconvenant 2030 te ondertekenen en uit te werken;*
- *een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van minstens 2,09% te realiseren in hun eigen gebouwen (inclusief technische infrastructuur, exclusief onroerend erfgoed);*
- *een reductie van de CO₂-uitstoot van hun eigen gebouwen en technische infrastructuur met 40% in 2030 ten opzichte van 2015 te realiseren;*
- *tegen ten laatste 2030 de openbare verlichting te verLEDden;*
- *het draagvlak voor hernieuwbare energie te verhogen, geen heffing op hernieuwbare energie-installaties in te voeren en bestaande, zoals de heffing op pylonen van windmolens, af te bouwen tegen ten laatste 2025;*
- *lokale warmte- en sloopbeleidsplannen op te maken;*
- *burgers, bedrijven en verenigingen te stimuleren om samen met het lokaal bestuur de concrete en zichtbare streefdoelen uit de 4 werven van het Pact te behalen.*

Lokale besturen engageren zich **in het kader van LEKP 2.0** bijkomend:

- de doelstelling m.b.t. CO₂-reductie voor eigen gebouwen en technische infrastructuur wordt verhoogd van -40% naar -55% CO₂-emissies tegen 2030 t.o.v. 2015. De scope van deze doelstelling voor CO₂-reductie wordt daarnaast uitgebreid naar eigen mobiliteit. De primaire energiebesparingsdoelstelling wordt aangescherpt naar -3% per jaar vanaf 2023. De doelstelling dient op entiteitsniveau en niet per individueel gebouw of voertuig bekeken te worden om zo kostenefficiënt mogelijk de lange termijnklimaatdoelstellingen te halen.
- geen nieuwe principiële schepencollege- of gemeenteraadsbeslissing meer te nemen m.b.t. lokale heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA;
- aanpassingen in de streefdoelen onder de 4 werven (basis verder):
 - **Nieuwe uitdaging onder Werf 2:**
 - 25 fossielvrije renovaties onder de 50 collectieve renovaties per 1.000 wooneenheden tegen 2030;
 - inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaattafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak (met een focus op de synergie tussen de 4 werven) voor einde 2024;
 - **Nieuwe uitdaging onder Werf 3:**
 - 1,5 (semi-) publieke laadequivalenten per 100 inwoners (99.000 laadpunten (CPE)) tegen 2030.

Lokale besturen engageren zich **in het kader van LEKP 2.1** bijkomend (nieuwe uitdaging Werf 2):

- realisatie van minstens één thematisch wijkverbeteringscontract waarbinnen een collectieve renovatie wordt gefaciliteerd voor einde 2025. Een thematisch wijkverbeteringscontract kenmerkt zich door 4 elementen: (i) het is gericht op de uitvoering van een collectieve renovatie, (ii) het betreft een nieuwe samenwerkingsvorm, (iii) binnen een specifieke wijk, (iv) met oog voor sociale diversiteit;
- opmaak van een voorgesteld renovatietraject op maat van elke bewoner waar de klimaattafel georganiseerd wordt, voor 50 per 1.000 huishoudens en dit voor einde 2025;
- een verdubbeling en versnelling voor de doelstelling: '1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030': minstens 36 kWp in plaats van 18 kWp per 500 inwoners, waarvan 18 kWp per 500 inwoners wordt gerealiseerd voor einde 2025;
- toegang tot de activiteiten van een energiegemeenschap operationaliseren voor 1 per 500 inwoners voor einde 2025.

De Vlaamse overheid engageert zich in LEKP 1.0 om:

- via het Netwerk Klimaat professionele ondersteuning te bieden aan de lokale besturen, zoals bepaald in het subsidiebesluit en de werkprogramma's;
- via andere partners binnen de Vlaamse overheid lokale besturen projectmatige ondersteuning te bieden;
- samen met de lokale besturen actief mee te werken aan het elimineren van de mogelijke hindernissen die lokale besturen ondervinden in het realiseren van de ambities binnen dit Pact;
- haar eigen voorbeeldfunctie in te vullen en relevante actoren te overtuigen om het Pact te ondertekenen;
- in samenspraak met het middenveld, onderzoeksinstellingen en de verschillende sectororganisaties de wederzijdse engagementen i.h.k.v. het Pact op te volgen en te stroomlijnen;
- aan lokale besturen (en/of andere actoren) de beleidsmaatregelen, voorzien door de Vlaamse, Federale en Europese begroting, actief en stelselmatig te promoten die nuttig kunnen zijn om mee de doelstellingen van het Pact te realiseren;
- ter bijkomende ondersteuning van de klimaatpactacties van de gemeenten die het Pact ondertekenen, in een extra jaarlijks budget van 10.000.000 euro, evenals een vast gedeelte van de vrij beschikbare middelen binnen het Vlaams klimaatfonds, te voorzien.

De Vlaamse overheid engageert zich in LEKP 2.0 bijkomend:

- de verhoogde doelstellingen voor het publiek patrimonium en mobiliteit (55% CO₂-reductie tegen 2030) alsook 3% jaarlijkse primaire energiebesparing is eveneens van toepassing op de Vlaamse overheid;
- territoriaal coördinatorschap door Vlaanderen (VR 2022 2502) voor het Europese Burgemeestersconvenant om o.a. technische en strategische bijstand aan ondertekenende gemeenten te verlenen voor de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van hun actieplannen voor duurzame energie en klimaat (SECAPS);
- om concrete praktijkgerichte oplossingen voor drempels bij voortrekkersteden en -gemeenten die het LEKP 2.0 ondertekenen te ondersteunen, faciliteert ABB een Werkplatform. Overeengekomen drempels worden door de Vlaamse Regering frequent (minstens jaarlijks) opgevolgd per bevoegd beleidsdomein;
- via het Netwerk Klimaat ondersteunt de Vlaamse overheid steden en gemeenten bij de opmaak van lokale warmteplannen en renovatiestrategieën. Naast de 'inspiratiekaart warmtezonering' zullen alle steden en gemeenten weldra ook beroep kunnen doen op een 'startanalyse lokale renovatiestrategie'. Dit is een grafisch werkinstrument dat de lokale besturen zal helpen om prioriteiten te bepalen voor het lokale renovatie- en sloopbeleid;
- verder bouwend op de start-analyse van het Netwerk Klimaat wordt een 'Wijkrenovatietool' aangeboden aan lokale besturen en hun partners om collectieve renovatietrajecten data gestuurd te concretiseren en op te volgen t.e.m. uitvoering. Deze tool kan een handig instrument zijn om de klimaattafels wijkgericht te organiseren;
- versterking van de basisfinanciering van energiehuizen;
- de invoering van de 'Mijn VerbouwPremie' en de 'Mijn VerbouwLening' en de versterking van het noodkoopfonds. Zo wordt er gestreefd naar een evenwichtige mix van het activeren van privaat kapitaal door financieringsinstrumenten (premies (waaronder de EPC-labelpremie) en langlopende leningen met incentives voor diepgaande renovaties via het renteloze renovatiekrediet (via banken)), ontzorging (door energiehuizen en BENOvatiecoaches) en verplichtingen (zoals de niet-residentiële renovatieverplichting vanaf 1/1/22 en residentiële renovatieverplichting vanaf 1/1/23, publieke en overheidsgebouwen moeten een minimaal EPC-label behalen tegen 2028 en alle niet-residentiële gebouwen tegen 2030);
- blijvend in te zetten op het ondersteunen van de lokale besturen bij het realiseren van state of the art fietsinfrastructuur;
- de noodzaak voor een taksshift tussen de energievectoren (elektriciteitsfactuur verlichten door kosten door te schuiven naar fossiele energiedragers) wordt door de Vlaamse Regering principieel erkend. Eerste stappen hiertoe zijn ondernomen (opkoop groenestroomcertificaten bij de netbeheerders, verlaging van de quotaverplichting bij de leveranciers, schrappen kost openbare verlichting, vergoeding REG-premies via de Vlaamse Veerkrachtmiddelen, de kost voor de minimale levering aardgas en kortingsbonnen elektrische huishoudtoestellen via het energiefonds). Het blijft desalniettemin de expliciete ambitie ... om de inspanningen continu verder te zetten zodat er zoveel mogelijk bijkomende kosten uit de elektriciteitsfactuur worden gehaald;
- eind 2024 zullen het LEKP 1.0 en 2.0 geëvalueerd worden op het vlak van realisatie van de doelstellingen en voorziene financiering. Ook zullen we tegen dan meer zicht hebben op de uitvoering van een structurele taksshift. Op basis van deze analyse en na verder overleg met VVSG, kan hieruit een nieuw pakket voortvloeien met (additionele) financiering enerzijds en nieuwe engagementen anderzijds, waaronder de vraag om de bestaande heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA stop te zetten tegen 1/1/2026;
- een eenmalige additionele budgettaire impuls voor LEKP 2.0 ondertekenaars van 22,5 miljoen euro voor de aangescherpte ambities van LEKP 2.0 te ondersteunen tijdens deze legislatuur. Deze middelen worden verdeeld als volgt: 8,75 miljoen euro voor 2022, 8,75 miljoen euro voor 2023 en 5 miljoen euro voor 2024. Deze engagementen kunnen binnen de perken van de daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voorziene en beschikbare middelen en kunnen aangepast worden in functie van het algemeen begrotingsbeleid.

De Vlaamse overheid engageert zich in LEKP 2.1 bijkomend:

- een sterke kennisoverdracht organiseren tussen lokale besturen met de eerste leerlessen uit de 11 lopende wijkverbeteringscontracten wat betreft het vernieuwd instrumentarium in het kader van de werkplatformen (deze gaan van start in 2023);
- de beoogde wijkrenovatietool uit te breiden met de ontwikkeling van een digitaal platform (de 'Digital Twin') waarbij (i) databronnen gecombineerd worden met de best beschikbare instrumenten en analyses (zoals bijvoorbeeld warmtezoneringsskaarten) en (ii) waarop publieke of

- private instrumenten op kunnen aansluiten (overheden, Energiehuizen, bouwsector, applicatie- en softwarebedrijven, ...). Deze wordt niet enkel aan lokale besturen aangereikt, maar kan dus ook gekoppeld worden met Energiehuizen om renovatietrajecten procesmatig te begeleiden;
- o het aanbieden van een technische assistentiehuis om lokale besturen en hun OCMW's te ondersteunen in het opstarten van lokale energiegemeenschappen waarbij activiteiten ten gunste van mensen met risico op energie armoede kan worden uitgerold. De hub wordt aanbesteed in 2023 en zal zich inzetten voor het inhoudelijk technische, het aanbestedingsmatige, juridische en financiële maatwerk bij de realisatie van de activiteiten van de energiegemeenschap.
 - o het voorzien van een additionele budgettaire impuls van 16 miljoen euro voor de capaciteit bij lokale besturen ter realisatie van de versterkte engagementen in de komende twee jaren: 9.000.000 in 2023 en 7.000.000 in 2024.

5.6.6 Uit: Memorandum: Naar een blue deal voor de referentieregio Gent – goedgekeurd in CBS Eeklo in juli 2023

“Onze burens in Wallonië, maar ook in Limburg en Vlaams-Brabant werden in de zomer van 2021 geconfronteerd met een nooit geziene neerslag gevolgd door zeer zware overstromingen. De materiële schade maar ook het menselijk leed waren enorm. Analyses werden gemaakt en acties geformuleerd om beter gewapend te zijn tegen overstromingen in de toekomst. Want alhoewel het nooit mogelijk zal zijn het risico op wateroverlast tot nul te reduceren – zeker niet als het gaat over neerslagen zoals deze die zich toen hebben voorgedaan – is het zonder enige twijfel nodig en nuttig maatregelen uit te voeren om de waterveiligheid te verhogen. De klimaatverandering met meer extremen – meer wateroverlast maar ook langere periodes van droogte - drukt ons met de neus op de feiten.

Als gevolg van deze gebeurtenis heeft men rekenwerk uitgevoerd, waarbij bij wijze van denkoefening werd nagegaan wat de mogelijke gevolgen zouden kunnen zijn in Vlaanderen, mocht een dergelijke neerslag onze regio's treffen. Deze oefening resulteerde in de zgn. 'waterbomkaarten'.

De regio is zich er goed van bewust dat deze kaarten het product zijn van een zeer rudimentaire doorrekening. Toch kan het signaal dat hiermee gegeven werd niet ontkend worden: de regio rond Gent zou bijzonder zwaar getroffen worden.

Er zijn de voorbije twee eeuwen heel wat aanpassingen doorgevoerd aan het natuurlijk watersysteem in de regio. We denken aan de aanleg van het Leopoldskanaal na de Belgische onafhankelijkheid om de door Nederland geblokkeerde waterafvoer te herstellen; de rechtstrekkingen van de Leie en Bovenschelde; maar ook de aanleg van het kanaal Gent-Terneuzen in functie van de scheepvaart en economische welvaart; het aanleggen van het Afleidingskanaal en de Ringvaart om de waterveiligheid te verhogen; het innemen van tal van vroegere meersen in het kader van stedelijke ontwikkeling. Deze oplossingen werden uitgewerkt op basis van de op dat moment beschikbare inzichten en hebben er mee voor gezorgd dat de regio uitgereid is tot een bloeiende economische regio.

Rekening houdend met deze context, maar vooruitkijkend naar een toekomst met een veranderend klimaat, vraagt de regio aan Vlaanderen om samen na te gaan hoe de referentieregio Gent robuuster kan gemaakt worden zodat we beter voorbereid zijn op een klimaat met meer extreme neerslag en droogte. Het Sigmaphan, dat is uitgewerkt voor het Benedenscheldebekken, kan als voorbeeld worden aangehaald.

Concreet vraagt het politiek streekforum van de referentieregio Gent om – samen met de stakeholders uit de regio – een proces op te starten waarbij de komende jaren de volgende stappen worden uitgewerkt:

- 1. Uitwerken van een rekenmodel om de waterveiligheid te verhogen waarbij verschillende scenario's op hun efficiëntie worden onderzocht;*
- 2. Zoeken naar win-win situaties waarbij de verschillende maatschappelijke opgaven o.a. op het vlak van waterveiligheid en waterschaarstebestrijding, maar ook op vlak van natuur, wonen, recreatie, landbouw en economie hand in hand kunnen gaan;*
- 3. Uitvoeren van een maatschappelijke kosten-baten analyse van de maatregelen;*
- 4. Concreet uitvoeren van de meest waardevolle maatregelen i.s.m. de besturen van de regio.*

De besturen, actief binnen de referentieregio Gent, bieden aan om dit proces ten volle te ondersteunen en mede-eigenaarschap op te nemen van deze uitdaging, niet enkel technisch inhoudelijk maar ook door te zorgen voor een stevig lokaal draagvlak. Dit houdt ook in dat de referentieregio op een solidaire manier vorm geeft aan het verdeelvraagstuk m.b.t. het creëren van bijkomende ruimte voor water."

5.6.7 Uit: Inspiratieboek voor een duurzaam gemeentebestuur – BBL (december 2023)

Volgende elementen worden door BBL als duurzaam gemeentebestuur omschreven:

'Er zijn transities nodig op zes vlakken: mobiliteit, energie en gebouwen, voeding en landbouw, circulaire economie en maakindustrie, open ruimte en natuur en bos.'

1) Een duurzame mobiliteit voor iedereen

- 1. De zachte weggebruiker krijgt voorrang:*
 - Elk bouwproject heeft dynamische mobiliteitsnormen, met minimum fietsparkeernormen en maximum autoparkeernormen.*
 - De schoolomgevingen zijn autoluw ingericht en ook op andere gevoelige plaatsen zijn autoluwe zones ingevoerd.*
 - Een uitgebreid wandel- en fietsnetwerk staat op punt.*
 - Het openbaar vervoer is efficiënt en betrouwbaar dankzij investeringen in busbanen, trambeddingen en intelligente verkeerslichten.*

2. *Gedeelde mobiliteit zet de toon:*
 - *Drie lokale deelsystemen zijn beschikbaar (en kunnen particulier en/of commercieel beheerd worden): (1) delen van elektrische wagens, (2) delen van elektrische bestelwagens en (3) delen van (elektrische) (bak)fietsen.*
 - *Deelsystemen zijn laagdrempelig dankzij de praktische en financiële ondersteuning voor inwoners met beperkte toegang tot online applicaties en/of met beperkte financiële draagkracht.*
3. *De verdeling van pakjes en goederen gebeurt emissievrij:*
 - *De levering van goederen in de gemeente gebeurt emissievrij, in sectoren waar de haalbaarheid is aangetoond.*

2) Slim met energie

1. *Iedereen woont en verblijft in energiezuinige gebouwen:*
 - *Er is een concreet tijdspad en financieel plan om alle publieke gebouwen energiezuinig, duurzaam en circulair te maken. De huidige vereisten voor nieuwbouw vormen hierbij een leidraad.*
 - *Kwetsbare huishoudens kunnen tijdens hun renovatieproces een beroep doen op ontzorging en kwalitatieve begeleiding.*
 - *Sociaal achtergestelde en/of kwetsbare wijken zijn gerenoveerd.*
2. *Burgers kiezen voor energie in eigen handen:*
 - *Samen met andere lokale besturen is er een regionale ruimtelijke energiestrategie ontwikkeld en beschikbaar. Die strategie heeft zones afgebakend waar ingezet zal worden op wind-, zonne- en waterkrachtenergie én waar via een warmtenet groene warmte verdeeld zal worden.*
 - *Bijkomende energie-infrastructuur staat op punt, als eerste stap in de regionale ruimtelijke energiestrategie.*
 - *Burgers weten wat burgerenergiecoöperaties zijn en voelen zich gestimuleerd om er lid van te worden.*

3) Gezond en plantaardig eten met producten van eigen bodem

1. *Gezonder eten en minder voedselverlies dankzij een succesvolle lokale voedselstrategie:*
 - *Een lokale voedselstrategie, uitgewerkt samen met stakeholders en experts, verlaagt het voedselverlies met 50% ten opzichte van 2015 en drijft het aandeel plantaardige voeding op tot 60%.*
 - *Minstens 25% van de gemeentelijke voedingsaankopen is biologisch en fairtrade. Op eigen evenementen is alle catering veggie en de helft volledig plantaardig.*
 - *Er is een goed uitgebouwd netwerk van verkooppunten met duurzame, gezonde en zo verpakkingsvrij mogelijke voeding.*
2. *Lokale landbouwers zorgen voor meer duurzaam geteeld en gezond voedsel:*
 - *Concrete initiatieven zorgen ervoor dat landbouwgronden in eigen bezit ook zoveel mogelijk in eigen bezit blijven.*
 - *Samen met de landbouwers die werken op de gronden van de gemeente is de transitie naar duurzame landbouw ingezet.*

4) Een lokale en circulaire economie zonder verspilling van grondstoffen

1. *Circulaire maakindustrie en herstelbedrijven zijn de norm:*
 - *De gemeente heeft een duidelijk routepad richting de circulaire maakindustrie en herstel- en deeleconomie. Dit routepad bevat ambities én concrete maatregelen om KMO's om te vormen tot circulaire bedrijven. Ook het potentieel van lokale herstelbedrijven is onderzocht.*
 - *De eerste stappen zijn gezet om herstel- en deelbedrijven te huisvesten en te ondersteunen, waar nodig in samenwerking met buurgemeenten.*

2. Publieke aanbestedingen zijn groen en circulair:

- De gemeente neemt een voortrekkersrol op door in publieke aanbestedingen de principes van circulariteit en lokale hersteleconomie centraal te stellen, in het bijzonder bij infrastructuurwerken.
- Het gemeentelijk aankoopbeleid (zowel de financiën - bv. op basis van de Green Taxonomy - als de CO₂-impact) is in kaart gebracht en het is duidelijk welke producten als eerste aangepakt moeten worden.

3. Geen afval en zwerfvuil in de gemeente:

- De gemeente streeft naar een vermindering van 30% van het afval van huishoudens, bedrijven en scholen, in lijn met de Vlaamse reductiedoelstellingen rond huishoudelijk afval. Het totaal aan restafval - afval dat niet gerecycleerd, maar wel verbrand wordt - bedraagt per jaar maximaal 100 kg per inwoner. De hoeveelheid zwerfvuil daalt maximaal verder, met 40% tegen 2030.
- Het noodzakelijke terugdringen van afval gaat samen met een betere levenskwaliteit voor inwoners, door in te zetten op slimme aankopen, verbindende initiatieven en een nette, aangename leefomgeving.

5) Duurzaam gebruik van de open en bebouwde ruimte

1. De bouwshift is een feit:

- Een gemeentelijk Beleidsplan Ruimte helpt de bouwshift lokaal waar te maken.
- Tegen 2030 is het bijkomende ruimtebeslag teruggedrongen tot maximaal 2 ha/dag. Netto is minstens 10% van de verharde oppervlakte in het buitengebied onthard (t.o.v. referentiejaar 2015).
- Bouwen in overstromingsgebied is onmogelijk. Water krijgt weer een plaats, ook in de bebouwde kom, door de aanleg van wadi's en andere waterpartijen die toegankelijk zijn voor de bewoners.

2. Inwoners genieten van een levendige en dichte woonkern:

- Minstens de helft van de nieuwe ontwikkelingen gebeurt in de bestaande ruimte in de woonkernen. Elke nieuwe ontwikkeling gaat hand in hand met extra vergroening.
- De structurele leegstand van gebouwen is volledig weggewerkt.

6) Plaats voor water en natuur

1. Groenblauwe netwerken verbinden bestaande natuur- en bosgebieden:

- Er is een duidelijk plan voor de realisatie van het groenblauwe netwerk in de gemeente, als onderdeel van het Beleidsplan Ruimte.
- De ontharding van de vele wegen in het buitengebied én de omvorming ervan tot onverharde trage wegen is een belangrijk speerpunt.
- De realisatie van de belangrijkste natuur- en waterverbindingen schiet goed op. Ook het water wordt in samenwerking met de waterbeheerders aangepakt.

2. Beschermd bos en natuur in ieders buurt:

- Een lokaal bosbeschermings- en uitbreidingsplan staat op punt. De aanplanting van nieuwe bossen is gestart én de meest waardevolle zonevreemde bossen zijn beschermd.
- Er is een gemeentelijk aankoopbeleid voor gronden voor natuurgebieden.

3. Kwetsbare en bedreigde dier- en plantensoorten voelen zich opnieuw goed:

- Tegen 2030 heeft de gemeente een soortenplan uitgewerkt en geoperationaliseerd.
- Voor de meest bedreigde dier- en plantensoorten zijn op het terrein beschermingsmaatregelen genomen.

4. Natuurinclusief bouwen en opwaardering van privaat en publiek groen:

- De gemeente ondersteunt haar burgers om groenblauwe tuinen te realiseren en stimuleert hen om tuinen maximaal te ontharden, biodivers in te richten met streekeigen soorten en ruimte te voorzien voor regenwaterinfiltratie.
- De gemeentelijke bouwcode voorziet maatregelen voor natuurinclusief bouwen, zoals inbouwnestkasten voor vleermuizen of gierzwaluwen.
- Er is één schepen exclusief bevoegd voor privaat groen.

5. Een toekomstgericht waterbeleid:

- De rioleringsinfrastructuur is verder uitgebouwd om invulling te geven aan de reductiedoelstellingen in de stroomgebiedbeheerplannen.
- Bij de heraanleg die met deze rioleringsinfrastructuur gepaard gaat, staat een klimaatadaptieve inrichting voorop. Het water krijgt hierbij de tijd en ruimte om in de bodem te infiltreren. De principes uit de vernieuwde Gewestelijke Hemelwaterverordening en Code van goede praktijk voor rioleringen worden hierbij gevolgd.
- De beleving op en rond het water is een feit, door bijvoorbeeld de creatie van zwemzones binnen de nieuwe zwemwaterregels, en maakt burgers meer waterbewust.

7) Flankerend en transversaal beleid

1. Kwalitatieve monitoring als basis voor een sterk klimaatbeleid:

- Een performant meetsysteem en duidelijke governance volgt het klimaatbeleid en de acties in de gemeente en stuurt bij indien nodig.
- Een samenwerking met buursteden en -gemeenten legt delen van het klimaatplan op bovenlokaal niveau vast. Dit zorgt voor een maximale complementariteit.

2. Burgers geven het klimaatbeleid mee vorm:

- Zowel burgers, verenigingen als bedrijven geven het gemeentelijk klimaatbeleid mee vorm.
- Burgers kunnen deelnemen aan klimaattafels, werken met een burgerbudget en zich engageren in een burgercoöperatie.

3. De klimaat- en biodiversiteitsambities zijn financieel haalbaar:

- De gemeente kent de financiële noden op vlak van lokaal klimaat- en biodiversiteitsbeleid. De fiscale hefboomen die de gemeente kan inzetten om deze plannen te ondersteunen zijn duidelijk en worden stapsgewijs ingevoerd.
- Het ecologisch profiel van alle lokale beleggingen en participaties is duidelijk. Er wordt gewerkt aan een actieve verduurzaming van deze portefeuille.

5.6.8 Uit: Lokaal circulair – Lokale besturen en de circulaire economie in Vlaanderen - handvaten voor visie, strategie en actie – 2024 – Möbius, VVSG en Vlaanderen Circulair

ICLEI ([Local Governments for Sustainability](#) – een internationale niet-gouvernementele organisatie die advies biedt aan lokale overheden om duurzaamheidsdoelstellingen te behalen) beschrijft een circulaire stad of gemeente als volgt:

“Een circulaire stad of gemeente bevordert de transitie van een lineaire naar een circulaire economie op een geïntegreerde manier, via het geheel van stedelijke functies, diensten en plekken en dit in samenwerking met burgers, bedrijven en kennisinstellingen.

In de praktijk betekent dit een verschuiving van het “take, make, dispose”-model van de lineaire economie naar een economisch systeem waarin businessmodellen en aangepast gedrag leiden tot een ont koppeling van economische activiteiten en grondstoffengebruik. De waarde van infrastructuur, producten, componenten, materialen en voedingsstoffen blijft zo lang mogelijk behouden in gesloten materiaalkringlopen. Er is bijzondere aandacht voor waardeketens zoals die voor elektronica, ICT, batterijen, voertuigen, verpakkingen, plastics, textiel, bouwen en voedsel. Schadelijk grondstoffenverbruik wordt vermeden en materialen worden herhaaldelijk hergebruikt en gerecycleerd in plaats van te worden herleid tot afval.

Door deze circulaire transitie proberen steden en gemeenten de leefbaarheid te verbeteren, emissies te verlagen, biodiversiteit te beschermen en te verbeteren, en sociale ongelijkheid te verminderen in lijn met de Sustainable Development Goals.”

Enkele aandachtspunten en aanbevelingen kunnen je helpen om in te schatten hoe een traject richting een circulaire strategie of pilootwerking er voor jou uit kan zien.

- Een gemotiveerde en diverse groep **deelnemers** is cruciaal. De voorkeur gaat uit naar een maatschappijbrede deelname, door bedrijven, kennisinstellingen, de provincie, andere (buur)gemeenten, intercommunale(s), sociale organisaties en burgerverenigingen, maar het is ook goed mogelijk om te werken met (tenminste) verschillende interne diensten (milieu/klimaat, economie, facilitaire dienst (gebouwen, aankopen), sociale dienst, communicatie, evenementen, verenigingen, ...). Merk ook op dat het niet noodzakelijk is om in verschillende sessies met dezelfde groep te werken.
- Betrokkenheid van de **politiek** is essentieel, maar niet in elke fase. Er moet ten eerste een politieke beslissing of beleidsmatige kapstok zijn om (nieuw) circulair beleid te (mogen) ontwikkelen. Ten tweede zullen bepaalde voorstellen die impact hebben op de koers van het bestuur en de beschikbare middelen en investeringen (in personen of in financiële zin) tijdig afgetoetst moeten worden. Ten derde kan het nodig zijn om een strategie of project formeel te bekrachtigen. Tot slot kunnen er publieke momenten en communicatie-acties zijn waarin de politiek aanwezig wil of moet zijn.
- **Interactie** is cruciaal. Het start met een duurzame dialoog. Door met activerende formats aan de slag te gaan wordt er ruimte gecreëerd voor iedere mening en elke bijdrage in het debat. De ervaring leert ook dat inspirerende voorbeelden over de circulaire economie voeding geven aan de denkoefeningen en dat een objectieve, vaak externe, procesbegeleiding een meerwaarde biedt.
- **Transitiedenken**. Een circulair actieplan vraagt een goede balans tussen lange termijndenken en uitzicht op concrete implementatie op korte termijn. Het vooruit kijken, verkennen, inspireren en verbanden leggen vraagt een doorvertaling in een prioriteitenoefening en uiteindelijk in actiegerichte voorstellen en pilootprojecten. Het switchen tussen 'het systeem' en de lange termijn enerzijds, en de concrete mogelijkheden en acties op korte termijn is een wezenlijk onderdeel van de circulaire transitie, gelijklopend met (complexe) uitdagingen rond het klimaat, mobiliteit of de vergrijzing.

5.6.9 Uit: Inspiratienota Circulair (ver)bouwen in de Beleids- en beheerscyclus – 2024 – VVSG en Vlaanderen Circulair

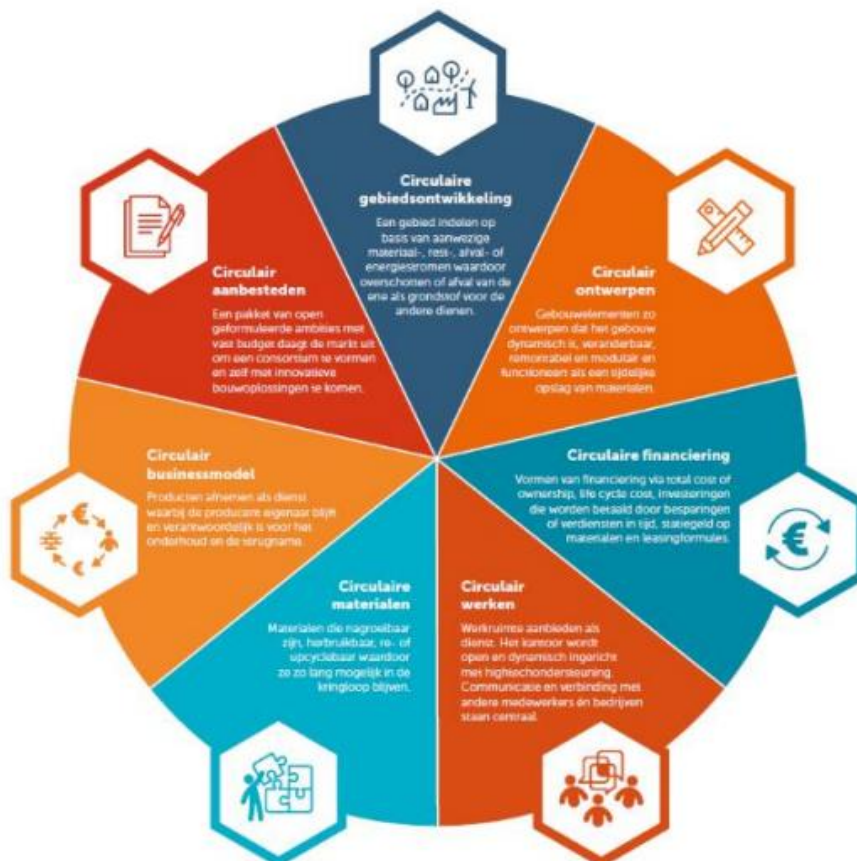
Wat is circulair bouwen?

Circulair bouwen is een bouwpraktijk die streeft naar een efficiënt en effectief gebruik van "hulpbronnen" om economie, sociale en ecologische (meer)waarde te creëren of minstens te behouden, rekening houdend met de bestaande erfenis en de toekomstige opportuniteiten eigen aan onze bouwwereld. Dit doen we via een intense samenwerking binnen het "waardenetwerk". Dit streven noodzaakt de creatie van hefboomen van verschillende aard: business-, governance, juridische, logistieke, financieringshefboomen en onderzoek.

-definitie green deal circulair bouwen-

Circulair (ver)bouwen is, zoals de definitie aangeeft een breed begrip en bevat bijgevolg veel elementen. Het is daarom cruciaal om een duidelijke visie te formuleren. Ga na waarom dit thema belangrijk is voor jouw gemeente, welke uitdagingen en doelstellingen je hebt.

Tip: Bespreek uitvoerig de definitie van circulair bouwen zoals eerder aangegeven, bekijk praktijkvoorbeelden. Het bouw wiel van Kamp C, dat een overzicht geeft van de zeven cruciale onderdelen van circulair (ver)bouwen kan hierbij een hulpmiddel vormen.

Bron: <https://www.kampc.be/artikel/2018/12/13/Circulair-Bouwen>

5.6.10 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

De verstoring van het ecologische evenwicht tussen mens en planeet heeft onvoorspelbare gevolgen. Door **de klimaatverandering** wordt het weer extreem met hitte, droogte, wateroverlast en effecten van de zeespiegelstijging. Energiemaatregelen (klimaatmitigatie) moeten tegen 2030 de CO₂-uitstoot met minstens 55% verminderen en de energievoorziening tegen 2050 klimaatneutraal maken. Tegen 2030 moeten de doelstellingen van het Burgemeestersconvenant en die van het Lokaal Energie en Klimaat Pact (LEKP) worden gerealiseerd. Dit vergt meer inspanningen. Nog 95 procent van de woningen moet 2050-bestendig worden, de helft van de huiseigenaars kan de renovatie tot een A-label niet betalen, een sociaal rechtvaardigheidsmechanisme is nodig. Enerzijds moet energie hernieuwbaar worden en efficiënter gebruikt, anderzijds is een aanpassing nodig om de schokken van de klimaatverandering op te vangen. Daarvoor is de groenblauwe dooradering van dorps- en stadskernen nodig, net zoals het lokaal sluiten van de waterkringlopen. Lokale besturen moeten een voorbeeld zijn en hun eigen patrimonium vergroenen en ontharden én hun fossiele grondstoffengebruik afschaffen.

BELEIDSVORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Robuuste en toekomstbestendige ruimte

De urgentie van de energie- en klimaattransitie

De energie- en klimaattransitie vormt vandaag één van de grootste maatschappelijke uitdagingen, en lokale besturen spelen hier een sleutelrol in, zowel als voorbeeld voor burgers en bedrijven als wat hun eigen patrimonium betreft. Ze maken er werk van om de CO₂-uitstoot tegen 2030 met ten minste 55% te verminderen en de energievoorziening tegen 2050 klimaatneutraal te maken en zo bij te dragen tot Europa als klimaatneutraal continent. De lokale klimaattransitie vergt een evenwichtige combinatie van maatregelen voor mitigatie en adaptatie, waarbij het afbouwen van fossiel grondstoffengebruik en vergroening en ontharding samenkomen in de klimaatneutrale en robuuste ruimte. De lokale besturen vragen hiervoor een ambitieus en inclusief klimaatbeleid op alle niveaus met voldoende ondersteunende instrumenten en een duidelijke afstemming tussen de instrumenten en tussen de overheden.

Werk aan een duidelijke **afstemming van de klimaatinstrumenten** (monitoring, ervaringsuitwisseling, overheidsopdrachten, ...) voor adaptatie en mitigatie, en ondersteun lokale besturen bij de toepassing van ruimtelijke instrumenten om de groenblauwe dooradering te realiseren en bij aanbestedingen van infrastructuur en gebouwen die gebruik maken van natuurlijke oplossingen. Voer een consequent beleid en zet een communicatiecampagne op die ervoor zorgt dat het niet verharden, het vasthouden van water en het behoud van groen bij inwoners even vanzelfsprekend worden als het sorteren van afval.

Ondersteun gemeenten met instrumenten voor klimaatadaptatie en klimaatmitigatie als een integraal aanbod.

Trek de middelen voor het **lokale energie- en klimaat pact** (LEKP) fors op ter vervanging van de financiering via projectoproepen en integreer beleidsmaatregelen voor klimaatmitigatie en -adaptatie binnen dit LEKP-systeem.

Zorg voor structurele financiering van de **energiehuizen** als spil in het beleid rond energetische renovaties.

Stimuleer en ondersteun **hernieuwbare energie** op lokaal vlak (bv. Energiedelen) en breng de duurzame alternatieven op een positieve manier in beeld.

Heb blijvend aandacht voor **sociale rechtvaardigheid** bij de klimaat- en energietransitie zodat iedereen mee kan en betrokken wordt en ongewenste sociale effecten worden vermeden. Dat kan o.a. door het inzetten van de noodkoopfondsmechaniek.

Duurzame en circulaire materialen

Gemeenten en hun afvalintercommunales zorgen voor een efficiënt en duurzaam lokaal afval- en materialenbeleid en nemen een sturende rol op in de inzameling en verwerking van het huishoudelijke afval. 60% van de uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen is het gevolg van het gebruik van materialen. Door minder goederen te produceren daalt de koolstofvoetafdruk sterker dan door enkel het afvalprobleem aan het einde van de keten aan te pakken.

Gemeenten en afvalintercommunales vervullen een schakelfunctie tussen burgers, bedrijven en overheid in het realiseren van een circulaire economie: van afvalpreventie over delen, hergebruik en herstel tot selectieve inzameling en de verwerking van huishoudelijk afval.

Bevestig de **regierol van gemeenten voor huishoudelijk afval**, geef op basis daarvan vertrouwen aan de gemeenten en afvalintercommunales en steun hen daarbij structureel, zowel inhoudelijk als financieel.

Voer de **zwerfvuilvergoeding** voor lokale besturen, zoals bepaald in de Europese Richtlijn Single Use Plastics en vertaald in het Materialendecreet, onverkort uit voor de kosten vanaf 1 januari 2023. Blijf verder lokale besturen ondersteunen bij de aanpak van zowel de zwerfvuil- als sluikstortproblematiek.

6 RUIMTE & INFRASTRUCTUUR

6.1 Cijfergegevens

6.1.1 Bevolkingsdichtheid / bebouwing

De bevolkingsdichtheid voor Eeklo bedraagt in 2024 741 inwoners per km². In 2017 was dit nog 689. De gemiddelde bevolkingsdichtheid in het Vlaamse Gewest ligt in 2024 op 502 inwoners per km². De groep 'goed uitgeruste centra' haalt 388 inwoners per km² (provincies.incijfers.be). We merken heel grote verschillen tussen de 7 Eeklose buurten: zo gaat de bevolkingsdichtheid van 68 inwoners per km² in Eeklo Noord Buitengebied naar 8.252 inwoners per km² in Eeklo Centrum.

De bebouwingsgraad (bedekking van de bodem met gebouwen) van Eeklo bedraagt in 2024 7,8%. Het Vlaamse Gewest haalt 5,3% (cijfers: Digitaal Vlaanderen GRB – provincies.incijfers.be). In 2014 was dit respectievelijk 7,0 en 4,8%.

De opdeling van de bebouwde en onbebouwde oppervlakte ziet er in 2022 in Eeklo, de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest als volgt uit (cijfers: Gemeente-Stadsmonitor Vlaanderen):

Bebouwd:

- Eeklo: 64,7% wonen – 22,4% economie – 10,4% welzijn & recreatie – 2,6% rest
- Belfiuscluster: 70,4% wonen – 20,2% economie – 6,3% welzijn & recreatie – 3,1% rest
- Vlaams Gewest: 75,4% wonen – 15,6% economie – 6,4% welzijn & recreatie – 2,6% rest

Onbebouwd:

- Eeklo: 85,4% akker- en grasland – 6,2% bos/boomgaard – 2,3% tuin/park – 0,5% recreatieterreinen – 5,5% andere
- Belfiuscluster: 78,7% akker- en grasland – 10,2% bos/boomgaard – 1,2% tuin/park – 0,4% recreatieterreinen – 9,5% andere
- Vlaams Gewest: 74,7% akker- en grasland – 13,3% bos/boomgaard – 1,5% tuin/park – 0,4% recreatieterreinen – 10,1% andere.

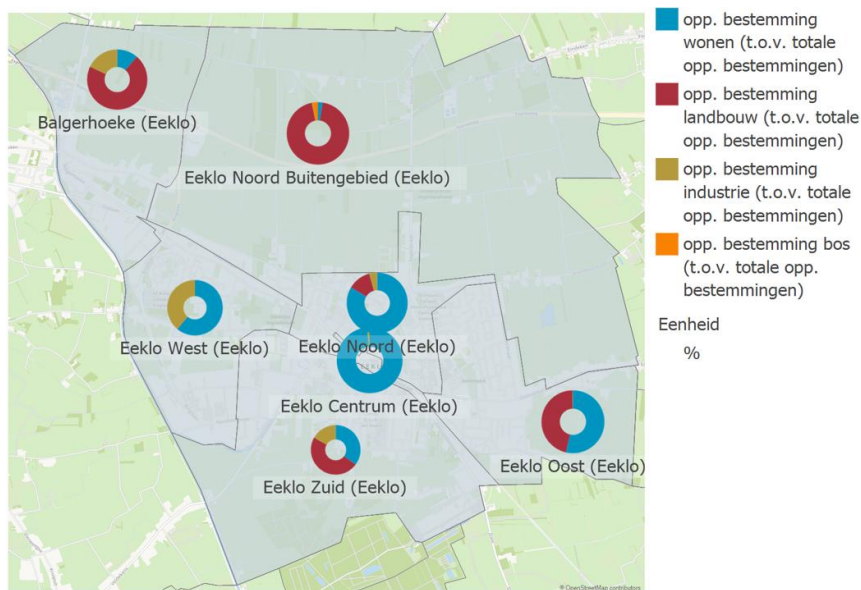
tabel 22 Bestemmingscategorieën – Eeklo, Vlaams Gewest, cluster – 2023

	Eeklo	Vlaams Gewest	goed uitgeruste centra
opp. bestemming wonen (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	21,1%	16,7%	12,2%
opp. bestemming landbouw (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	57,3%	57,6%	66%
opp. bestemming industrie (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	7,1%	3,4%	3,9%
opp. bestemming bos (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	1,2%	3,3%	1,4%

(bron: Departement Omgeving - ruimteboekhouding – provincies.incijfers.be)

Ten opzichte van de totale bestemmingsoppervlakte wordt in Eeklo 21,1% voor wonen gebruikt en 7,1% voor industrie. Dit is een heel andere indeling dan voor de cluster 'goed uitgeruste centra'.

grafiek 46 Bestemmingscategorieën – buurten in Eeklo – 2023

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

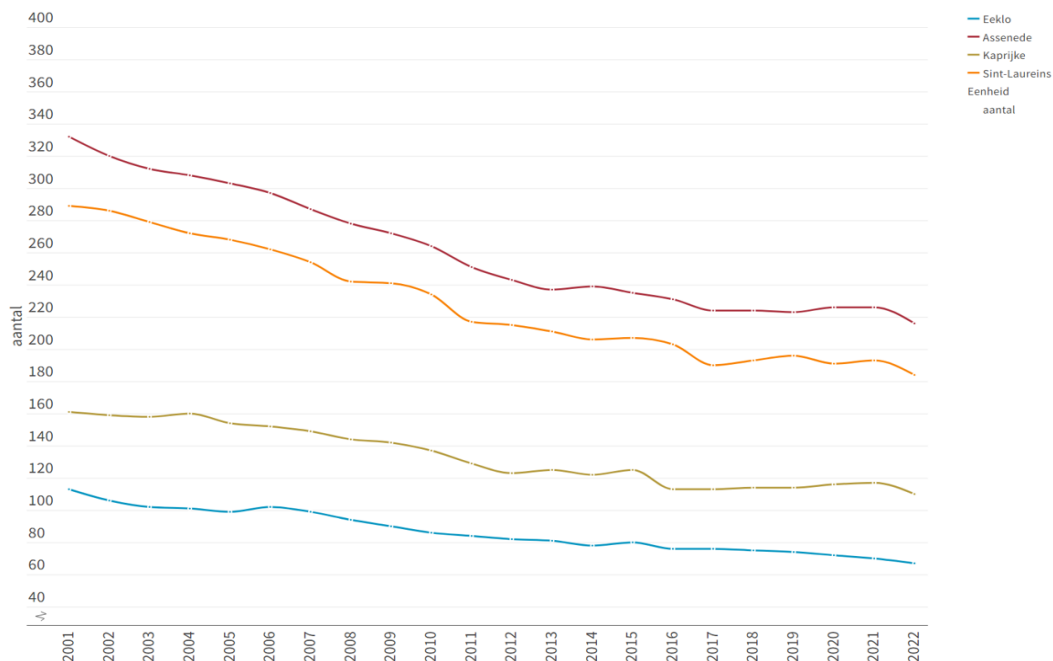
In Eeklo zijn er in 2023 nog 61 landbouwbedrijven van gemiddeld 21,2 ha groot (bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij).

tabel 23 Aantal dieren in landbouwbedrijven – Eeklo – 2022

	Eeklo
Aantal runderen	4.243
Aantal varkens	28.017
Aantal stuks pluimvee	27.996

(bron: Vlaamse Landmaatschappij – Gemeentestatistieken – provincies.incijfers.be)

grafiek 47 Aantal bedrijven met landbouwproductie – Eeklo en buurgemeenten – 2001 tot 2022

Bron: Statbel - Landbouwresultaten | provincies.incijfers.be

tabel 24 Aantal arbeidsplaatsen landbouw (zelfst. / loontrekkenden) – Eeklo – 2017 tot 2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
arbeidsplaatsen in landbouw	109	110	129	124	121	124

(bron: RSZ en RSVZ – provincies.incijfers.be)

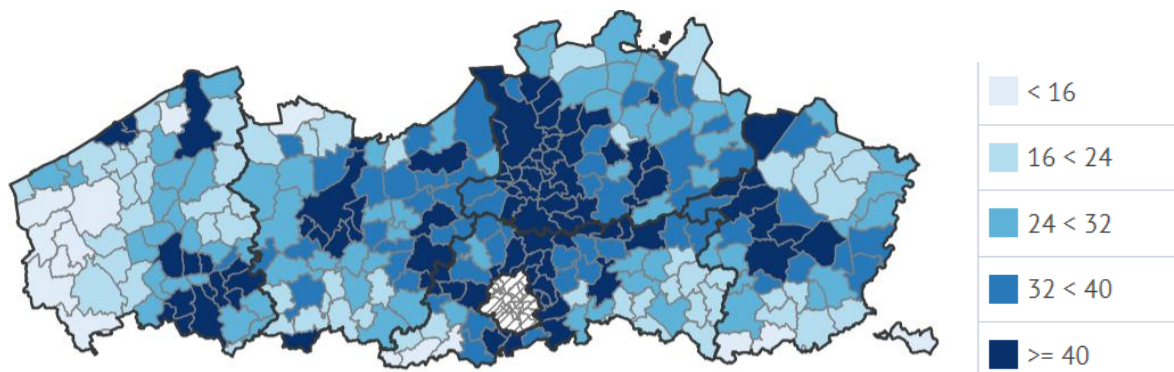
6.1.2 Verharding / ruimtebeslag

Verharding wordt uitgedrukt als de oppervlakte waarvan de aard en/of toestand van het bodemoppervlak gewijzigd is door het aanbrengen van artificiële, (semi-) ondoorlaatbare materialen: in Eeklo staat dit in 2021 op 20,6%. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 14,6%, de Belfiuscluster scoort 17,5% (bron: Departement Omgeving – Gemeente-Stadsmonitor).

Het ruimtebeslag bestaat uit de ruimte, ingenomen door onze nederzettingen, dus door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden, serres enz. Parken en tuinen maken hier ook deel van uit. Dit stemt overeen met de Europees gehanteerde definitie van 'settlement area'. Naast bebouwing of verharding bevat het ruimtebeslag dus bijvoorbeeld ook tuinen bij woningen, buurtparken, voetbalvelden en dergelijke.

Eeklo scoort 37,7% in 2022. In 2016 was dit 36,9%. In Drogenbos en Edegem ligt het ruimtebeslag van alle Vlaamse gemeenten het hoogst (82,7%). In Zuienkerke ligt het ruimtebeslag met 8,8% het laagst. Het Vlaamse Gewest haalt 32,4%, de Belfiuscluster 31,6% (bron: Departement Omgeving – Gemeente-Stadsmonitor).

grafiek 48 Ruimtebeslag in % – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2022

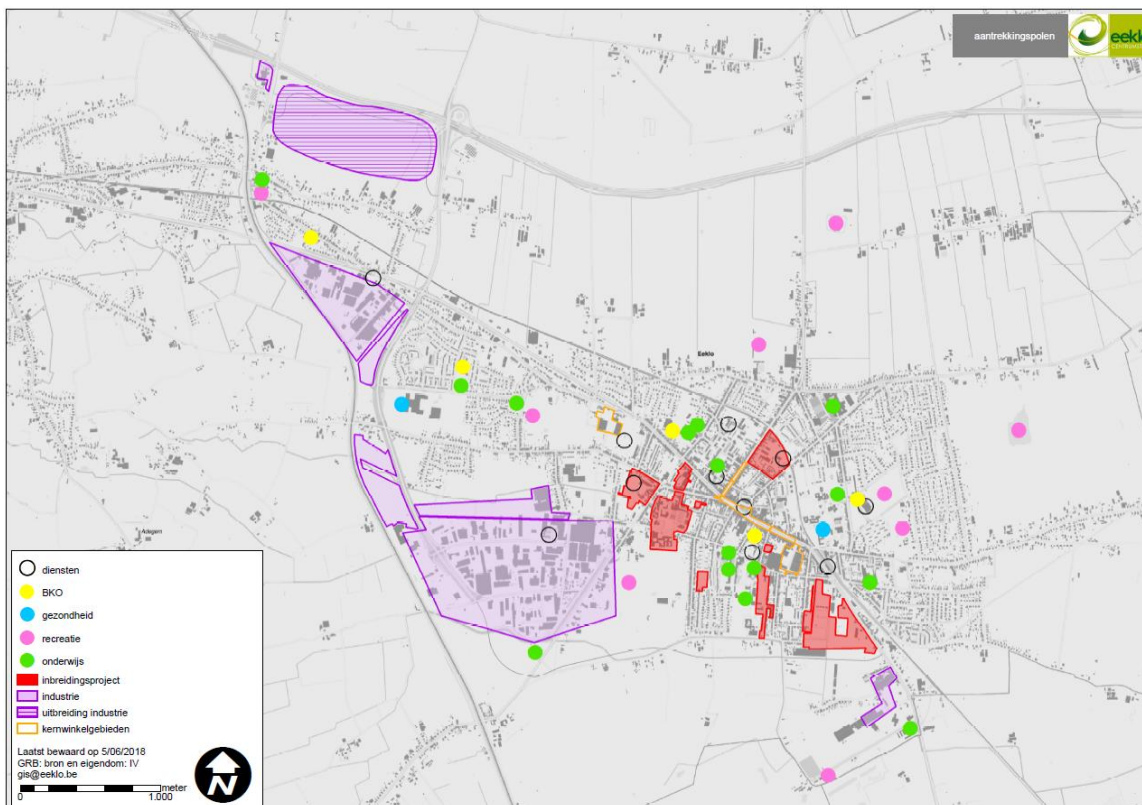
(bron: Departement Omgeving – Landgebruiksbestand – provincies.incijfers.be)

6.2 Ruimtelijke ontwikkeling en hun mobiliteitseffecten

(Uit het mobiliteitsplan 2018)

De onderstaande kaart geeft een overzicht van de lopende en geplande ruimtelijke Eeklose projecten die grote invloed hebben op verkeer en mobiliteit.

Diensten zijn onder andere stadskantoor, stadhuis, vredegerecht, begraafplaatsen centrum en Balgerhoeke, cultuurcentrum De Herbakker, Kunstacademie, bibliotheek, openbaar vervoersknooppunt, sociaal huis, OCMW, dienstencentrum Zonneheem, recyclagepark, politiezone Meetjesland centrum en het sportpark.

BKO is Buitenschoolse KinderOpvang. De locaties zijn gelegen in Balgerhoeke, Zuidmoerstraat, Abdijstraat, Eikelstraat en aan het Sportpark.

Gezondheid is AZ Alma dat gelegen is aan de Ringlaan. Het psychiatrisch centrum Sint-Jan is gelegen in de Oostveldstraat.

Recreatie is de Huysmanhoeve gelegen in Bus; plein Balgerhoeke met petanquebaan, elektrische oplaadpunten en stoomtrein; het provinciaal domein Het Leen en Lange Moeie; de jachthaven aan de Nijverheidskaai; Heldenpark; voetbalterreinen FCE Meetjesland, Balgerhoeke en Sportpark.

Scholen. Eeklo kent een grote scholengemeenschap en een Kunstacademie.

Inbreidingsprojecten zijn onder andere site Van Damme aan Tieltsesteenweg, Sogeta is gelegen langs Zuidmoerstraat en Gulden Sporenstraat, Broedershof aan de Broeders van Liefdestraat, de site Hartwijk in de Moeie, Sportpark, zorginstelling Dr.Coppens in studie (*dit is ondertussen gerealiseerd*)

Industrie en KMO zone regionale bedrijventerreinen zijn Nieuwendorpe, Nieuwendorpe Zuid, Kunstdal - Kunstberg, Broeken en (toekomstig) Balgerhoeke. Tieltsesteenweg en Pokmoere zijn lokale bedrijventerreinen.

Kernwinkelgebieden. Het kernwinkelgebied in het centrum is te verstaan als klein- en particuliere handel, winkels en ook groothandelszaken.

Op de kaart is duidelijk te zien dat Eeklo een compacte stad is waar de aantrekkingspolen in het centrum liggen en waar toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen zich in het centrum zullen concentreren.

Stadsvernieuwingprojecten

- aanleg van het doortrekken van de zuidelijke ring R43;
- met het doortrekken van de zuidelijke ring R43 wordt de N9 omgebouwd tot ruggengraat van een kwalitatief leefbare stad: realisatie van de knooppunten aan zuidelijke ring en sanering van de huidige Ringlaan R43; realisatie van de stadspromenade in diverse fases; realisatie van de

overgangsgebieden Leopoldlaan (*is uitgevoerd*); herwaardering van de stationsomgeving is afhankelijk van de bouw van een nieuw stationsgebouw;

- herdefiniëren van het kernwinkelgebied is in 2018 uitgevoerd;
- RUP Boelare – Kerkstraat: de stad Eeklo heeft, naast zeven andere steden en gemeenten, haar medewerking toegezegd aan het project Spazio, dat gesubsidieerd wordt in het kader van de oproep ‘Ondernemingsvriendelijke gemeente’ van het Agentschap Ondernemen en Vlaanderen in Actie. Doel is om het beleid en de dienstverlening van lokale besturen beter af te stemmen op de noden van ondernemingen (Bron: RUP stedelijk inbreidingsproject Boelare – Kerkstraat, Veneco november 2016);
- RUP Van Damme – politiesite: de Van Damme site is een plek met een industrieel verleden en bevindt zich tussen de Raverschootstraat in het noorden, Tieltseseenweg in het (zuid)oosten. Op loopafstand bevindt zich het marktplein. Op een gedeelte van het plangebied is het huidige politiekantoor aanwezig (Bron: RUP herziening politiezone Van Damme, toelichtingsnota, mei 2017. Studiebureau Sweco). *Dit politiegebouw is ondertussen verkocht*;
- Krügeromgeving;
- Hartwijk: de Hartwijk is het vrijgekomen domein van het ziekenhuis AZ Alma dat begin 2017 naar de Ringlaan R43 is verhuisd. Het vrijgekomen domein dat gelegen is tussen Koning Albertstraat en Zuidmoerstraat wordt ingericht als wooninbreiding en kadert in een groter strategisch project Pijkensakker (*verkaveling uitgevoerd*) – Van Damme site en Hartwijk of ecowijk. Eind 2016 werd de projectsubsidie van € 2.500.000 toegewezen voor de realisatie van het centraal oeverpark. Belangrijk hierbij is het opvolgen van de aanbevelingen die in het juryverslag werden geformuleerd.
Het project maakt deel uit van de realisatie van een water-, groen- en fietsas die vanuit de Broeken over Pijkensakker, RUP Van Damme-Politiesite richting Cocquytstraat loopt. Belangrijk is de aankoppeling van de site aan het warmtenet.

Het doel van het project De Hartwijk is een duurzaam stadsvernieuwingsproject te realiseren met aandacht voor groen, water, autoluwe mobiliteit, fietsers, vernieuwende woonvormen, erfgoed, energie in coproductie met partners.

Het masterplan is opgesteld aan de hand van de duurzaamheidsmeter met als ambitie een ‘very good’ score van 68% te behalen. Deze doelstelling wordt behaald door in te zetten op de hierboven aangehaalde thema’s. Dit project moet kansen krijgen om te groeien, 2028 is dan ook de ontwikkelingshorizon. *Het Oeverpark 1ste fase werd aangelegd in voorjaar 2024.*

- conceptstudie stadsvernieuwingsproject Oostveld – 2018: de wijk Oostveld heeft een groot potentieel en draagt tegelijk heel wat maatschappelijke, ecologische en ruimtelijke uitdagingen in zich: leegstand en veroudering van patrimonium, vergrijzing, klimaatverandering, verouderde wegeninfrastructuur, betaalbaarheid van publieke diensten en infrastructuur ... zijn de gekende uitdagingen.
De wegstructuur bestaat vandaag uit 2 belangrijke barrières (N9 en Oostveldstraat) en een verder homogeen netwerk van secundaire wegen zonder duidelijke hiërarchie. De belangrijkste voorwaarden tot een leesbare wegstructuur zijn:
 - herprofilering Oostveldstraat van aan oud zwembad tot N9 i.f.v. leefkwaliteit;
 - Lekestraat als ruggengraat voor de wijk doortrekken over de N9 naar de Zuidmoerstraat (historische as);
 - downgraden van N9;
 - herinrichting Oude Gentweg en Spoorwegstraat om sluikverkeer tegen te gaan
 (Bron: Eindrapport Consultancy-opdracht:conceptbegeleiding stadsvernieuwingsproject “Oostveld”, september 2018, Vito, MOPurbandesign, Oksigen Lab).
- RUP stedelijke inbreidingsprojecten Sogeta en Broeders van Liefde;
- Project Paterskerk – Markt-Zuid: dit project is gelegen langs N9 midden in het centrum (Markt) van Eeklo. Het is een reuze-bouwblok tussen Markt en College Ten Doorn met waardevolle ruimte binnenin, maar met gesloten en deels dichtgeslibd bouwblok. De noord-zuidverbinding verloopt via smalle straten, met name Collegestraat en Patersstraat. Openbare verlichting en omgevingskwaliteiten worden meegenomen in het concept.
(Bron: Site Paterskerk Eeklo, plusofficearchitects, januari 2018)

Voor deze zone is ondertussen een project uitgewerkt, waarvoor Stedenbeleid subsidie toekende. Opgestart met afbraak in najaar 2024.

Ondertussen zijn nog een aantal RUP's in opmaak / lopende (stand van zaken zomer 2024):

Inrichtingsstudie en RUP Leke

Er wordt een inrichtingsvisie uitgewerkt voor het binnengebied tussen CC De Leke en de Kottenstraat. Door Veneco werd een tweede ontwerp van het ontwerp onderzoek uitgewerkt. Na bespreking door het college van burgemeester en schepenen werd hierrond een gespreksronde gehouden met de aanpalende eigenaars. Deze werden in juni samengebracht tijdens een overleg, om na te gaan of de voorgestelde projectperimeter behouden kon blijven, dan wel of er opportuniteiten waren om deze uit te breiden. Eind augustus wordt hierrond een nieuwe stand van zaken opgemaakt.

Herziening RUP Heldenpark

De aanleiding voor dit RUP kwam er door een geding van de Vlaamse Belastingdienst rond planbaten. In juni 2023 werd dit geding beëindigd en volgde een ontheffing van de planbaten. De noodzaak om het RUP te herzien vervalt bijgevolg. Er werd beslist om de verkoopprocedure op te starten, binnen de bepalingen van het bestaande RUP. Dit is ambtelijk in voorbereiding. Het planningstraject wordt hiermee de facto beëindigd.

RUP Galgenhof

Er werd een consensus gevonden rond de ontwikkelingsmogelijkheden voor de site Hubo/Tom&Co, wat toelaat de opmaakprocedure te hernemen. De startnota werd goedgekeurd en hierrond liep een participatieperiode tot 31/07/2024. Met de resultaten van de participatieronde kan de opmaak van het eigenlijke ontwerp worden opgestart.

RUP Lilan

De opmaakprocedure voor de herneming van RUP Lilan werd opgestart. Er werden twee ontwerp rondes uitgevoerd binnen een ontwerp onderzoek. Op basis daarvan werd de startnota opgemaakt en goedgekeurd. Hierrond liep een participatieperiode tot 31/07/2024. Met de resultaten van de participatieronde kan de opmaak van het eigenlijke ontwerp worden opgestart.

Brownfieldconvenant Textiles d'Ecclou in de Zuidmoerstraat

De werkzaamheden van het Brownfieldconvenant werden opgestart vanuit de stuurgroep waar stad Eeklo deel van uitmaakt. De onderzoeken naar de bodemverontreiniging zijn lopende. Gezien de aard van de verontreiniging zal een ingrijpende sanering nodig zijn. Door het Agentschap Onroerend Erfgoed werd principieel het standpunt ingenomen dat de bescherming als monument opgeheven kan worden. Dit dient te gebeuren via een opheffingsprocedure die momenteel lopende is.

RUP Leopoldlaan

Op 15/03/2024 vond een overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de stad Eeklo, Veneco als opdrachthouder voor de opmaak van het RUP, het departement Omgeving, Provincie Oost-Vlaanderen afdeling ruimte en het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Tijdens dit overleg werden de plandoelstellingen uitgebreid toegelicht waarna de bevoegde instanties vragen of opmerkingen konden geven over de inhoud van de plandoelstellingen. Hierbij was het de bedoeling om de plandoelstellingen te toetsen aan de Vlaamse en provinciale kaders om hierbij de slaagkans van het gemeentelijk RUP te kunnen inschatten (zowel Departement Omgeving als Provincie hebben een bindende adviesfunctie tijdens de procedure). Het advies van deze instanties betreft echter louter een ambtelijk standpunt.

In zitting van 14/05/2024 werd beslist om verder te gaan met de planningsprocedure voor de opmaak van het RUP.

GRUP 'schrappen reservatiestrook Schipdonkkanaal'

De stad Eeklo maakt deel uit van het planteam (vertegenwoordiging dienst omgeving). Het planteam bereidde de opmaak van het voorontwerp GRUP voor. Het planteam kwam hiervoor samen op verschillende momenten (19/01, 07/02, 08/03, 18/03/2024). Daarnaast werden met het oog op de opmaak van het voorontwerp GRUP verschillende bilaterale overlegmomenten georganiseerd met leden

van het planteam en met de adviserende instanties. Er werd een bilateraal overleg georganiseerd met het Departement Omgeving, onze bevoegde schepen en de dienst omgeving op 07/02/2024.

Het college gaf in zitting van 15/04/2024 een voorwaardelijk gunstig advies op het voorontwerp GRUP 'Opheffen reservatiestroken Schipdonkkanaal'. De opmerkingen en schriftelijke adviezen tijdens de plenaire vergadering gaven aanleiding tot een aanpassing van de toelichtingsnota, stedenbouwkundige voorschriften, plan MER en passende beoordeling.

De Vlaamse Regering heeft geen beslissing genomen over het GRUP 'Opheffen reservatiestroken Schipdonkkanaal'.

Wooninbreiding – woonuitbreiding

Er is eerder een streven naar wooninbreidingsprojecten dan naar woonuitbreidingsprojecten. Dit wil zeggen dat eerst de beschikbare gronden binnen de bestaande woonkern zullen worden gebruikt. Het voordeel is dat in het buitengebied het landelijk karakter kan behouden blijven. Bij projecten als wooninbreiding moet rekening gehouden worden met de verplaatsingen en mobiliteit binnen de kern. Het voordeel van een compacte stad is dat de diensten en functies op loop- en fietsafstand zijn. Slimme mobiliteitsschakels worden aangelegd zodat wijken gemakkelijke ontsluitingswegjes hebben voor de zachte weggebruiker.

Anderzijds hebben inbreidingsprojecten hun grenzen, zij mogen geen nieuwe mobiliteitsproblemen veroorzaken. De mobiliteitsafwikkeling wordt met een mobiliteitstoets of mobier getoetst.

In de loop van 2024 wordt gewerkt aan een visienota rond verdichting.

Schoolomgeving - schoolstraten

Het uitgangspunt voor schoolomgevingen is voorrang geven aan langzaam verkeer en openbaar vervoer. De bereikbaarheid van de scholen wordt verbeterd door de (bovenlokale) fietsverbindingen te promoten en uit te breiden. Het openbaar vervoer is voor een scholenstad als Eeklo zeer belangrijk. De verkeersveiligheid en leefbaarheid worden vergroot door de installatie van schoolstraten.

Handelsactiviteiten en diensten

Het uitgangspunt is dat handel en diensten in de stadskern dienen te worden geconcentreerd. Gelet op het feit dat Eeklo een centrumstad en inkoopstad is (zie studie EROV), is het economisch noodzakelijk dat de handelszaken bereikbaar zijn en blijven. Voor inwoners van Eeklo wordt te voet of de fiets gepromoot maar als inkoopstad moet er ook rekening gehouden worden met klanten die niet uit Eeklo afkomstig zijn en moet er aandacht zijn voor de leveringen (laden en lossen). De KMO's zullen zich in de nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen. Door de N9 te herwaarderen voorziet men een nieuwe impuls op de ontwikkeling van handels- en dienstenactiviteiten in het centrum.

Het verder ontwikkelen van de industriegebieden:

- PRUP Kunstdal - uitbreiding Kunstberg in 2017 (5 ha);
- PRUP Balgerhoeke;
- RUP Broeken 2018 (opp. 5,5 ha);
- uitbreiding Nieuwendorpe ;
- correcte en eenduidige bewegwijzering naar de industrieterreinen met de nieuwste technologische ontwikkelingen;
- samen met Veneco verder ontwikkelen van bestaande en nieuwe industrieterreinen met aandacht voor afwatering, mobiliteit, groen ...

6.3 Externe documenten

6.3.1 Uit: Betonrapport Vlaanderen (2024)

“Tussen 2013 en 2021 kwam er in Vlaanderen 14.827 ha verharding bij (= 5,1 ha of 50.777 m² per dag). Dat zijn dagelijks meer dan 10 voetbalvelden die onder een verharde laag verdwijnen. Dit zijn netto getallen, waarbij al rekening werd gehouden met onthardingsprojecten. Om de Vlaamse doelstellingen te halen, moet er tussen 2022 en 2050 meer dan 20.000 ha onthard worden, of 1,1 m² per inwoner per jaar. Tegelijkertijd moet er minstens 30.000 ha slecht gelegen bouwgrond preventief herbestemd worden om bebouwing te voorkomen.

Het ruimtelijke principe 1 m² verharden = 2 m² ontharden gaat uit van het Europese beginsel avoid-reuse-minimalise-compensate. Vermijd nieuw in te nemen land, bevorder hergebruik, minimaliseer de impact door waardevolle gebieden te behouden en compenseer landinname om zo het verlies aan ecosysteemdiensten te minimaliseren.”

BETONRAPPORT ²⁰²⁴

Vlaanderen

15,2% verhard

Woningen, gebouwen,
straten, parkings

5,1 ha verharding/dag

de gemiddelde snelheid
waarmee in Vlaanderen verhard
werd tussen 2013 en 2021

20.000 hectare
te ontharden tegen 2050

sinds het opstellen van de doelstellingen in
het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen in 2016.

**Dat komt neer op 1,1 m²
per inwoner per jaar**

De totale verharding
tussen 2013 en 2021
steeg per Vlaming met
meer dan 10m²

met grote verschillen per gemeente

28 gemeenten
verhardden meer
in de open ruimte dan in
woon- of industriegebied

vooral gemeenten met veel
zonevreemde bebouwing in het
landbouwgebied

De oplossing

Bouw niet op
slecht bereikbare
plaatsen

Verdicht
bestaande
kernen

Onthard **actief** en
herbestem **preventief**

1m² verhard

=

2m² ontharden

BETONRAPPORT ²⁰²⁴

Eeklo

Oppervlakte
3045 ha
21667 inwoners

35,9%
harde bestemming = bouwgrond
o.a. woon- en industriegebieden

64,1%
zachte bestemming ≠ bouwgrond
o.a. landbouw- en natuurgebieden

TOESTAND 2021

	EKKLO	VLAANDEREN	RANGORDE
Verhardingsgraad	20,6%	15,2%	64/300
Verharding per inwoner	289m²/inw.	311m ² /inw.	213/300

EVOLUTIE 2013-2021

	EKKLO	VLAAMS GEM.	RANGORDE
Verhardingssnelheid (gem.)	161m²/dag	169/dag	97/300
waarvan in harde bestemming	151m ² /dag	doel 2050 = geen extra verharding t.o.v. 2015	
waarvan in zachte bestemming	10m ² /dag	doel 2050 = min 20% verharding t.o.v. 2015	

OPGAVE IN EKKLO

Te ontharden anno 2021, doel 2050	33,0 ha
waarvan in harde bestemming	13,6 ha
waarvan in zachte bestemming	19,4 ha
Prioritaire herbestedding	37,4 ha

Te beschermen meest waardevolle, bedreigde open ruimte

ALGEMEEN ADVIES AAN HET BELEID

1m² verharderen

=

2m² ontharden

In samenwerking met [HOGENT](#)
Achtergrond en meer cijfers via www.betonrapport.be

breek
ijzer
natuurpunt

V.V. Natuurpunt vzw, Noah Janssen, Coestraat 11, 2800 Mechelen, BN 0434.364.713, RPR Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen, info@natuurpunt.be, www.natuurpunt.be

6.3.2 Uit: Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)

Op basis van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dient een gemeentelijk beleidsplan ruimte opgemaakt te worden. De strategische visie van het BRV:

Strategische doelstelling 1: Verminderen van het bijkomend ruimtebeslag

Het bijkomend gemiddeld dagelijks ruimtebeslag is tegen 2040 teruggedrongen tot 0 hectare. Het verhogen van het ruimtelijk rendement in het bestaand ruimtebeslag is aantrekkelijker dan ruimtelijk uitbreiden.

Strategische doelstelling 2: Europees stedelijk-economische ruimte en energienetwerken

Het versterken van de ruimtelijke ruggengraat gebeurt door bijkomende woongelegenheden en ruimte voor ondernemerschap te ontwikkelen rond aan te duiden strategische collectieve vervoersknopen binnen de ruggengraat. De woondichtheid op bewandelbare afstand rond het geheel van strategische collectieve vervoersknopen binnen de ruimtelijke ruggengraat neemt tegen 2050 met 50% toe ten opzichte van 2015. Tegelijk zal het bedrijfsoppervlak op deze locaties jaarlijks stijgen door werk te maken van gemengde ontwikkeling. Vooral locaties met een hoge knooppuntwaarde zijn dé plaats om zo veel mogelijk bijkomende economische activiteiten op te vangen. Een proactief en toekomstgericht aanbodbeheer geeft ondernemers vlot vestigingsmogelijkheden binnen een ruim gamma werklocaties gaande van verweven locaties tot functionele bedrijventerreinen. Hernieuwbare energie krijgt met de invoering van de bestemmingsneutraliteit voldoende (verweven) ruimte om een volledige transitie naar hernieuwbare energie tegen 2050 te realiseren door enerzijds een toename van de productie van hernieuwbare energie en anderzijds door het verhogen van de verbondenheid in het Europees energienetwerk.

Strategische doelstelling 3: Palet van leefomgevingen

Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten realiseren een goede inrichting vanuit de kernkwaliteiten voor ruimtelijke ontwikkeling:

1. Gedeeld en meervoudig gebruik.
2. Robuustheid en aanpasbaarheid.
3. Herkenbaarheid, leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid van de omgeving.
4. Waardering van erfgoed en de karakteristieken van het landschap.
5. Biodiversiteit, ecologische samenhang en bodemkwaliteit.
6. Klimaatbestendigheid.
7. Energetische aspecten.
8. Gezondheid.
9. Inclusief samenleven.
10. Economische vitaliteit.

Strategische doelstelling 4: Wonen en werken nabij huidige en toekomstige collectieve vervoersknopen en voorzieningen

De woondichtheid en het bedrijfsvloeroppervlak zullen op het geheel van plaatsen met een (zeer) goede knooppuntwaarde en een (zeer) goed voorzieningenniveau (beide al dan niet in min of meerdere mate aanwezig) tegen 2050 met minstens 30% zijn gestegen ten opzichte van 2015. Dit gebeurt op maat van elk knooppunt. Er wordt naar gestreefd om tegen 2050 geen substantieel aantal bijkomende woongelegenheden en werkplekken meer te realiseren op te lange verplaatsingstijd van een collectieve vervoersknoop of groep voorzieningen, tenzij dit om duidelijke ruimtelijk rendementsoverwegingen aangewezen is.

Strategische doelstelling 5: Robuuste open ruimte

De verhardingsgraad in de bestemmingen landbouw, natuur en bos is tegen 2050 minstens met 1/5 teruggedrongen ten opzichte van 2015. De totale bestemde oppervlakte voor de open ruimte bestemmingen zal in 2050 ca. 72,5% van de oppervlakte van Vlaanderen bedragen. Daarnaast wordt een beleid gevoerd zodat het aandeel landbouwgebied dat niet door de professionele landbouw wordt gebruikt in 2050 is afgenomen ten opzichte van 2015, en zodat in 2050 in de Speciale Beschermingszones alle maatregelen zijn genomen en ingrepen zijn uitgevoerd zodat de gunstige staat van instandhouding is bereikt en waarbij rekening is gehouden met socio-economische factoren. Er geldt een strikt kader voor het hergebruik van voormalige landbouwbedrijfsgebouwen of andere bestaande zonevreemde bebouwing en voor nieuwe zonevreemde ontwikkelingen in de open ruimte.

Strategische doelstelling 6: Netwerk van groenblauwe aders

Na het in kaart brengen van het te realiseren fijnmazig netwerk van groenblauwe aders, is dit netwerk tegen 2050 maximaal ingericht. Dit betekent een substantiële vermeerdering van het aandeel wateroppervlakte en groen in open ruimte en steden en dorpen ten opzichte van 2015. De verhardingsgraad binnen de bestemmingen gedomineerd door ruimtebeslag is tegen 2050 gestabiliseerd en bij voorkeur teruggedrongen ten opzichte van 2015. De verharding neemt na 2050 niet meer toe.

6.3.3 Uit: Recepten voor klimaatneutrale kernversterking – Limburg – Bond Beter Leefmilieu (2019)

Waar (ver)bouwen we beter wel, waar niet?

Recept 1: De knooppuntenkaart als vertrekpunt om kansen te vinden.

Recept 2: De juiste woningen op de juiste plekken dankzij een woonomgevingsplan.

Recept 3: Woonuitbreidingsgebieden omvormen tot open ruimte.

Hoe stuur je als gemeente kernversterking aan?

Recept 4: Breng vraag en aanbod in kaart.

Recept 5: Start vanuit de identiteit en beeldkwaliteit van je gemeente.

Recept 6: Hoe dicht is te dicht? Leefkwaliteit als doel.

Recept 7: Stapelen en schakelen met woningen.

Recept 8: De tweegezinswoning.

Recept 9: Collectief bouwen en wonen.

Recept 10: Binnengebieden ontwikkelen.

Recept 11: Religieus erfgoed duurzaam inzetten.

Recept 12: Verdichten van verouderde buurten.

Recept 13: Ruimtelijke ordening op maat van fietsers.

Recept 14: Verdichten en vergroenen.

Recept 15: Ontharden als oplossing voor watertekort en overstromingen.

Recept 16: Onderhandelen met ontwikkelaars.

Recept 17: Concurrentiedialoog en marktverkenning.

Recept 18: Draagvlak zoeken voor verdichting.

Recept 19: Een internetplatform en social media voor participatie.

Recept 20: Stedenbouwkundige lasten als instrument voor maatschappelijke return.

Recept 21: Eigen gronden of gebouwen strategisch inzetten.

Recept 22: Erfpacht als alternatief voor grondaankoop.

Kernversterking als basis voor duurzame energie

Recept 23: Een warmtezoneringsplan voor warmte zonder olie of gas.

Recept 24: Een stappenplan voor warmtenetten.

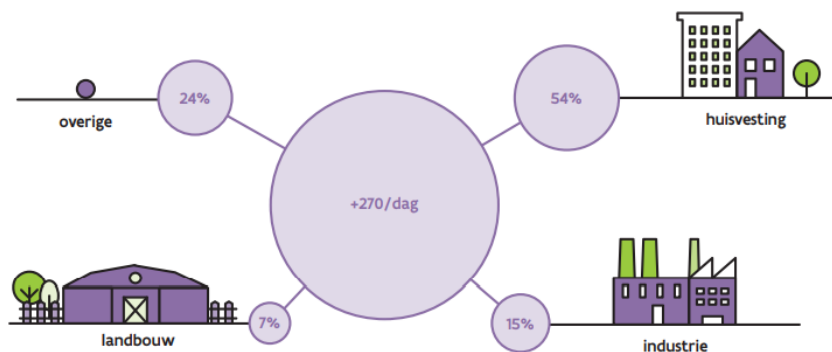
Recept 25: Zon en wind voor iedereen dankzij een coöperatieve.

6.3.4 Uit: Ruimterapport Vlaanderen - Pisman, A., Vanacker, S., Bieseman, H., Vanongeval, L., Van Steertegem, M., Poelmans, L., Van Dyck, K. (Eds.). (2021). Brussel: Departement Omgeving

Dit rapport vertrekt vanuit een aantal maatschappelijke opgaven waarvoor Vlaanderen staat. De inhoudelijke focus is verbreed vanuit thema's zoals verdichting en ruimtebeslag naar thema's met een ruimere insteek zoals natuurlijk kapitaal en gezondheid. De onderzoekers maakten hierin keuzes, onder meer op basis van de impact van deze opgaven op onze fysieke leefomgeving en op basis van de kennis en data die de afgelopen jaren door middel van onderzoek werd verzameld.

- *10-20% van het landgebruik veranderde tussen 2013 en 2019. Gras- en akkerland blijven dominant in landgebruik, ook al kende grasland een zeer sterke daling.*
- *Een groot deel van Vlaanderen is verhard en de verharding blijft toenemen. 3/5 van de verharding is niet bebouwd.*

- *Dagelijks komen er ongeveer 270 gebouwen bij. Iets meer dan de helft daarvan is bedoeld voor wonen, een kwart voor industrie en landbouw*

- *De kernen groeien in Vlaanderen en de verspreide bebouwing blijft toenemen. Verspreide gebouwen evolueren naar linten, linten evolueren naar kernen.*
- *De oppervlakte open ruimte neemt nog steeds af. De versnippering gaat nog steeds verder.*

De ruimte in Vlaanderen onderging een aantal wijzigingen waardoor de verstedelijking verder toenam in de periode 2013-2019. De oorzaken voor deze verstedelijking zijn onder andere toe te schrijven aan de toename van de bevolking en van de tewerkstelling. Hoe de ruimte in Vlaanderen evolueerde kunnen we meten met verschillende indicatoren:

- *Het landgebruik voor de harde functies nam in oppervlakte toe. Vooral de oppervlakte ingenomen door huizen en tuinen (+5.000ha), en in mindere mate ook door transportinfrastructuur steeg. Binnen de zachte landgebruiken merken we grotere verschillen op. Vlaanderen heeft in 2019 meer akkerland (+4.000ha) en minder grasland (-20.000ha), en ook de ruimte voor landbouwgebouwen en -infrastructuur nam toe.*
- *Het ruimtebeslag groeide met circa 11.000 ha of 2,5%. Dit is gemiddeld 5,1 ha/dag.*
- *De verhardingsgraad steeg van 14,33% naar 15,40% in 2018.*
- *Er kwamen jaarlijks circa 100.000 gebouwen bij (270 gebouwen/dag), waardoor het gebouwenbestand met 14% toenam.*

Het Ruimterapport Vlaanderen 2021 bestaat uit een aantal hoofdstukken, die niet thematisch zijn zoals in de vorige editie, maar die willen komen tot conclusies voor een **omgevingsdenken**. De verwachte evoluties werden letterlijk overgenomen uit het rapport (cursief), net als de betekenis van die evoluties (blokken in kleur).

INSTRUMENTARIUM

Welke evoluties verwachten we?

“Het instrumentarium moet ons in staat stellen om antwoorden te bieden op (nieuwe) ruimtelijke uitdagingen. Daarom is het continu in verandering. De veranderingen tonen zich zowel in nieuwe instrumenten als in aanpassingen van bestaande instrumenten. Dit is nodig opdat bestaande instrumenten geen struikelblok zouden vormen om het beleid tot uitvoering te brengen. Algemeen weerspiegelen de recente wijzigingen een zoektocht naar meer maatwerk en integratie om de complexe realiteit beter te vatten.”

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

1. Meer samenwerking om beleid in de praktijk te brengen.

Steeds vaker kiest de overheid voor instrumenten die via samenwerking haar beleid in de praktijk brengen: brownfield-convenanten, subsidies, het beleidsplan ruimte, de procedure complexe projecten... Hiermee komt een deel van de verantwoordelijkheid voor bepaalde keuzes bij andere partijen te liggen: lokale overheden, stakeholders en burgers. Besturen wordt zo meer en meer een samenwerking tussen publieke en private actoren. Hetzelfde geldt voor instrumenten die inzetten op gedragsverandering en zo handhaving zonder sanctioneren mogelijk maken.

2. Capaciteit als struikelblok voor een strategisch decentraal ruimtelijk beleid.

De afgelopen jaren vond een decentralisatie plaats naar het lokale niveau. Dit leidde tot enkele belangrijke voordelen: het beleid en de beleidskeuze kwamen dichterbij de burger, er kwam meer ruimte voor lokale expertise. Maar deze decentralisatie stoot ook op uitdagingen. Zo stellen we vast dat er vaak onvoldoende capaciteit is voor het uitwerken van strategisch ruimtelijk beleid, wat eveneens leidt tot een minder consequente toepassing en handhaving van de visie in ruimtelijke ordening. Om dit te overstijgen zien we de groei van informatieve en communicatieve instrumenten gericht op lokale besturen. Een sprekend voorbeeld hiervan is de Bouwmeesterscan. Al blijft de populariteit hiervan in de praktijk beperkt.

NATUURLIJK KAPITAAL BESCHERMEN

Welke evoluties verwachten we?

“De druk op de open ruimte en het natuurlijk kapitaal in Vlaanderen blijft hoog. De open ruimte in Vlaanderen neemt nog steeds af in oppervlakte. Sommige voorraden staan onder druk door een (dreigend) onevenwicht in vraag en aanbod. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de ontginning van delfstoffen voor de bouwsector of het oppompen van grondwater voor de industriële processen en landbouw. Andere voorraden staan onder druk door het intensieve gebruik. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de bodem die onder andere door de intensifiëring van de landbouw verzuurt. Daarnaast zien we ook dat nieuwe voorraden aangesproken worden, waaronder geothermie om op een duurzame manier in de energiebehoefte te voorzien.”

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte?

Door het natuurlijk kapitaal met een ruimtelijke bril te bekijken, worden nieuwe, meer duurzame omgangsvormen mogelijk.

1. Duurzaam (her)gebruiken van natuurlijk kapitaal

Ondergronds bevinden zich heel wat hulpbronnen zoals delfstoffen, energiebronnen en watervoorraden. Daarnaast zijn er heel wat functies van de ondergrond die we nu of in de toekomst willen (her)benutten bijvoorbeeld opslagcapaciteit voor warmte, gas of radioactief afval of infiltratiecapaciteit. Omdat sommige boven- en ondergrondse functies elkaar negatief kunnen beïnvloeden of hypothekeren moeten we keuzes maken. Hergebruik van verlaten ruimtes en uitgedoofde of uitgeputte functies zijn daarbij een aandachtspunt. Zo kunnen verlaten ontginningsgebieden kansen bieden voor het ontwikkelen van bijzondere natuur. Of kunnen ze dienen als een opslagplaats voor energie in de vorm van water of warmte, om zo een hernieuwbare energiemix te ondersteunen.

2. Het bodemkapitaal in de open ruimte beschermen

Landbouw is de belangrijkste actor in de open ruimte en de bodem is een belangrijke hulpbron voor deze sector. Heel wat cijfers tonen dat de huidige landbouwactiviteiten de bodem sterk uitputten, terwijl een gezonde bodem net bijdraagt aan een vruchtbare omgeving met een hoge productiviteit. Meer nog, gezonde landbouwbodems leveren een bijdrage aan koolstofopslag en waterbuffering, waarmee ze een milderend effect hebben op de klimaatverandering.

3. Nieuwe vormen van natuurlijk kapitaal zien en aanspreken

Hoewel de grens tussen open ruimte en bebouwde ruimte steeds meer vervaagt, en de open ruimte sterk versnipperd raakt, is er nog veel natuurlijk kapitaal te vinden in de bebouwde ruimte. Tuinen bestrijken grote oppervlaktes, bermen kunnen we zien als groenblauwe verbindingen tussen de open ruimtegebieden, er zijn publieke parken en vijvers of waterlopen. Door deze plekken te versterken kunnen ze een belangrijke rol opnemen in het milderend van de klimaateffecten.

STROMEN VERDUURZAMEN

Welke evoluties verwachten we?

“Om stromen te verduurzamen zijn verschillende strategieën mogelijk én nodig. Die strategieën kunnen op hun beurt nieuwe eisen stellen aan hoe we de ruimte inrichten. We onderscheiden er alvast drie die potentieel hebben voor het verduurzamen van stromen én daarbij de link maken met de ruimte.

1. *Stromen circulair maken*
Het circulair organiseren van stromen is erop gericht om afval en emissies te vermijden en zo ook de inzet van nieuwe grondstoffen zo veel mogelijk te beperken. Onder deze strategie passen initiatieven rond hergebruik en recyclage maar ook deelinitiatieven dragen hieraan bij.
2. *Stromen lokaal organiseren*
Door productie en consumptie dicht bij elkaar te brengen, kan het transport en de negatieve impact ervan op de leefomgeving beperkt worden. Bovendien kan vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd worden waardoor overschotten en tekorten vermeden kunnen worden.
3. *Stromen energiezuiniger maken*
Een stroom energiezuiniger maken kan zowel door de energie-efficiëntie te verhogen als door energiearme alternatieven te stimuleren.”

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

Het duurzaam organiseren van bepaalde stromen stelt nieuwe eisen aan hoe we de ruimte inrichten. Per stroom gaan we kijken wat de ruimtelijke noden en opportuniteiten zijn voor elke mogelijke verduurzamingsstrategie.

1. Minerale grondstoffen

De voorraden grondstoffen zijn beperkt (Hoofdstuk 3). Dit vereist dat we zuinig omgaan met de beschikbare voorraden. Hergebruik en recyclage van bouwmaterialen zorgt dat we die kringloop (gedeeltelijk) kunnen sluiten. Hierdoor ontstaat een ruimtevraag om gebruikte materialen/grondstoffen op te slaan. Het aanbod van gebruikte materialen volgt namelijk niet onmiddellijk de vraag. De meest geschikte locaties houden vooral verband met de transporteerbaarheid van de materialen. Sommige zaken kunnen omwille van de hoge kosten slechts 20-30 km afleggen, andere zaken moeten bij voorkeur over water vervoerd worden.

Hoe lokaler we nieuwe grondstoffen kunnen ontginnen, hoe minder transport nodig is. Hierdoor beperken we de kosten, de impact van transport maar ook de ruimtevraag voor het aanleggen van grote stocks.

2. Voedsel

Overall in Vlaanderen ontstaan korteketen initiatieven rond voedsel. Door het meer lokaal organiseren worden transportkilometers beperkt en kan voedselverspilling sterk teruggedrongen worden. Minder verspilling betekent globaal een kleinere ruimtevraag voor productie. Tegelijkertijd zorgt dit ook voor gezondere en meer klimaatverantwoorde voedselpatronen.

3. Mensen en goederen

Mensen en goederen leggen dagelijks heel wat kilometers af. Zo zien we dat wie in een kern woont met een goed voorzieningenaanbod, minder kilometers aflegt dan wie zeer verspreid en ver weg van voorzieningen woont. De impact van die afgelegde kilometers hangt sterk af van de gebruikte vervoersmodus. Is men aangewezen op een eigen wagen dan zal de impact groter zijn dan wanneer men gebruik maakt van openbaar vervoer, fiets of deelsysteem.

Zowel voor het transport van mensen als goederen is de fiets in opmars. Bovendien is er potentieel voor verdere groei indien de infrastructuur voorzien wordt. Naast de fiets stijgt ook de populariteit van deelsystemen en dit vooral in verstedelijkte gebieden. Door autodeelsystemen komt parkeerruimte vrij. Een private wagen staat immers het merendeel van de tijd ergens geparkeerd. En één deelwagen vervangt 4 tot 10 private wagens. Tot slot zorgt ook de elektrificatie van het wagenpark voor een verdere verduurzaming. Maar om echt een omslag te maken is er nood aan veel bijkomende laadpalen. En dit vooral op plaatsen waar men geen eigen oprit heeft.

GEZONDE LEEFOMGEVING WAARBORGEN

Welke evoluties verwachten we?

“De druk op onze fysieke leefomgeving is zeer hoog. Dit leidt ertoe dat we worden blootgesteld aan diverse stressoren zoals luchtvervuiling, omgevingslawaai, hittestress ... De mate van blootstelling hangt af van waar iemand woont, werkt en tijd doorbrengt of waar iemands voedsel wordt geproduceerd. Maar in Vlaanderen zijn de verschillen tussen gebieden eerder klein. Dit omwille van de grote versnippering en verstedelijking. Vrijwel iedereen ondergaat dus een te hoge blootstelling aan diverse stressoren, met mogelijk negatieve gezondheidseffecten tot gevolg. Het beperken van de (impact van) hinderaspecten is daarom, in combinatie met gezondheid bevorderende ingrepen, één van de belangrijkste ruimtelijke uitdagingen. Naast de aandacht voor de meetbare blootstelling aan diverse stressoren, komt ook de menselijke waardering van de omgeving steeds meer op de voorgrond. Het gaat dan om de beleving van hinder of de appreciatie van groen in de leefomgeving, en komen we meer en meer op het terrein van de subjectieve kwaliteit.”

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk gebied?

Door ruimtelijke transformaties kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan gezondheidspreventie door ruimte te ontwikkelen die de schadelijke gezondheidseffecten beperkt en de positieve effecten maximaliseert. Bovendien merken we dat positieve ingrepen een cumulatief effect hebben. Zo zorgt de nabijheid van groen zowel voor een milderend effect op vlak van blootstelling als op vlak van tevredenheid over de leefomgeving. Daarnaast kan ruimtelijk beleid ook een rol spelen binnen curatieve gezondheidszorg, door aandacht te hebben voor aanbod van zorginstellingen of door omgevingen te creëren die herstel en heling bevorderen.

In de ruimtelijke visievorming zagen we de afgelopen jaren de interesse groeien voor het complexe samenspel tussen ruimtegebruik, omgevingskwaliteit, blootstelling aan stressoren en de uiteindelijke gezondheidseffecten. Maar deze thematiek trekt niet enkel de aandacht van professionals, er is ook grote maatschappelijke interesse. Dit toont zich in de vele actiegroepen rond thema's als lawaai, luchtvervuiling en chemische stoffen. Maar ook in het enthousiasme waarmee mensen bijdragen aan Citizen Science projecten zoals Curieuzeneuzen. Dit stelt ons in staat om grondig onderzoek te doen naar het exposoom, of de mate van blootstelling. Maar ook voor de subjectieve waardering van onze leefomgeving is de bijdrage van individuen zeer waardevol. De inzichten die hieruit voort komen, stellen ons in staat om betere keuzes te maken op weg naar kwaliteitsvollere leefomgevingen.

DE BEBOUWDE RUIMTE DUURZAAM TRANSFORMEREN

Welke evoluties verwachten we?

“Ondanks de ambitie om het ruimtebeslag terug te dringen, stellen we vast dat er nog steeds nieuwe ruimte wordt aangesneden, vooral voor nieuwe (eengezins)woningen. Maar gelukkig zien we ook inspanningen om de open ruimte te vrijwaren. Zo zorgt een rendementsverhoging door verweving of verdichting ervoor dat we meer kunnen doen met dezelfde oppervlakte. Dit voorkomt dus rechtstreeks het aansnijden van open ruimte. Daarnaast zien we binnen de bebouwde ruimte transformaties die onrechtstreeks de open ruimte beschermen en versterken. Een energetische opwaardering van gebouwen zorgt bijvoorbeeld voor een daling van de energievraag en dus ook van de mogelijke impact van (hernieuwbare) energieopwekking op onze open ruimte. En het ontharden van wegen, opritten, terrassen ... zorgt er dan weer voor dat we ook binnen de bebouwde ruimte meer ruimte hebben voor gezonde, waterdoorlatende bodems.”

Wat betekenen deze evoluties voor onze ruimte en ons ruimtelijk beleid?

1. Rendementsverhoging

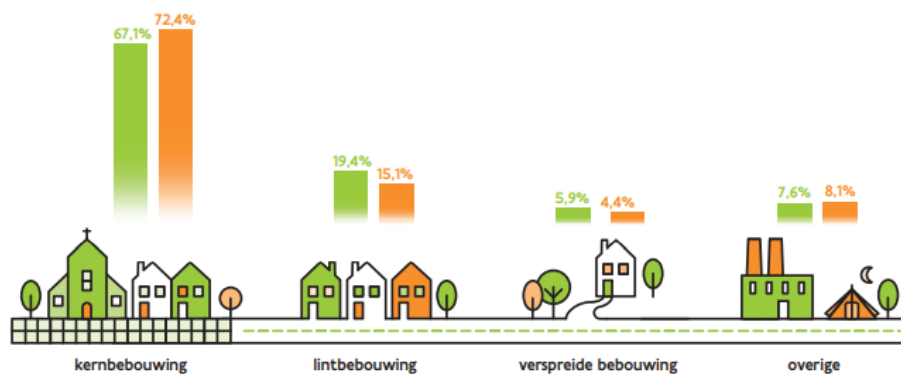
Het verdichten of verweven van wonen en werken zorgt ervoor dat we meer kunnen doen met dezelfde oppervlakte. Tegelijkertijd kan dit zorgen voor een levendige wisselwerking tussen de verschillende functies en gebruikers. Maar het kan ook leiden tot negatieve effecten want niet alle gebouwen, functies en locaties of ruimten zijn geschikt om te verweven. Denk maar aan zwaar industriële activiteiten die enkel thuis horen op een bedrijventerrein. Een duurzame rendementsverhoging, die de open ruimte vrijwaart en een gezonde leefomgeving niet in het gedrang brengt, vraagt dus een voortdurende afweging tussen verschillende aspecten waaronder de wensen en noden van mensen en economische activiteiten, ligging, ruimtelijke kwaliteit, groen en publieke ruimte. Maar als we dit goed doen kunnen er kwaliteitsvolle omgevingen ontstaan die de verschillende noden en wensen verbinden.

2. Energetische opwaardering

De Vlaamse gebouwen hebben, door hun ouderdom, een groot aandeel in broeikasemissies en zijn daarom een belangrijke factor in de strijd tegen de klimaatverandering. Een energetische opwaardering van de bebouwde ruimte kan via drie pistes verlopen: (i) het energieverbruik terugdringen, bijvoorbeeld door te verdichten in kernen; (ii) de energieverliezen reduceren, bijvoorbeeld door energetische renovaties en (iii) hernieuwbare energie opwekken, bijvoorbeeld door zonnepanelen te plaatsen. Ongeacht de piste die gekozen wordt, staat of valt de impact met de schaal waarop de ingrepen gebeuren.

3. Ontharding

Het verharden van onze oppervlakte heeft ertoe geleid dat regenwater te snel afgevoerd wordt waardoor de bodem uitdroogt. Die droogte vormt een risico voor mens en natuur en dus moet de Vlaamse bodem terug een spons worden. Opnieuw hangt de impact af van de schaal waarop onthardingsingrepen kunnen gebeuren. Gezien transportinfrastructuur een aanzienlijk aandeel heeft in de verharde ruimte is het interessant om te bekijken hoe deze doorlatend kan gemaakt worden zodat de onderliggende bodemfuncties hersteld kunnen worden.

◀ Vooral in de kernen zijn er voorzieningen bijgekomen. In de linten en de verspreide bebouwing is het aantal voorzieningen gedaald.

■ 2013
■ 2019

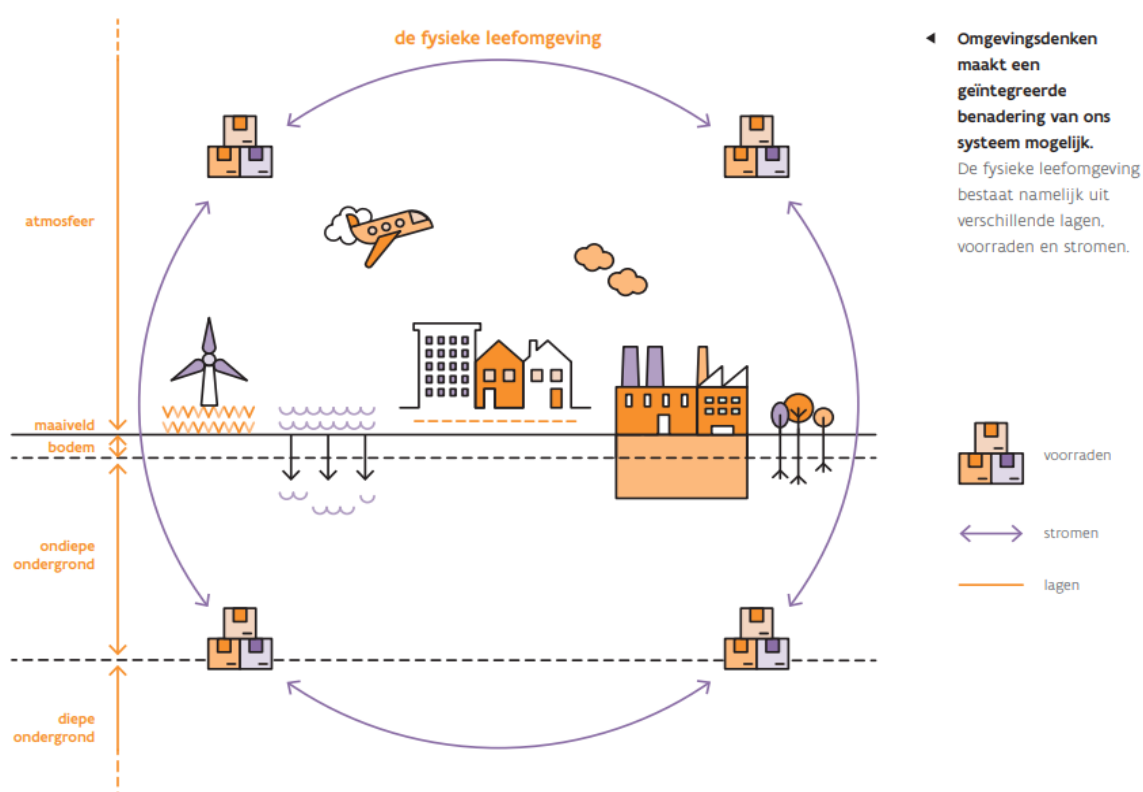
CONCLUSIES VOOR HET OMGEVINGSDENKEN

Welke inzichten voor het omgevingsdenken kregen we?

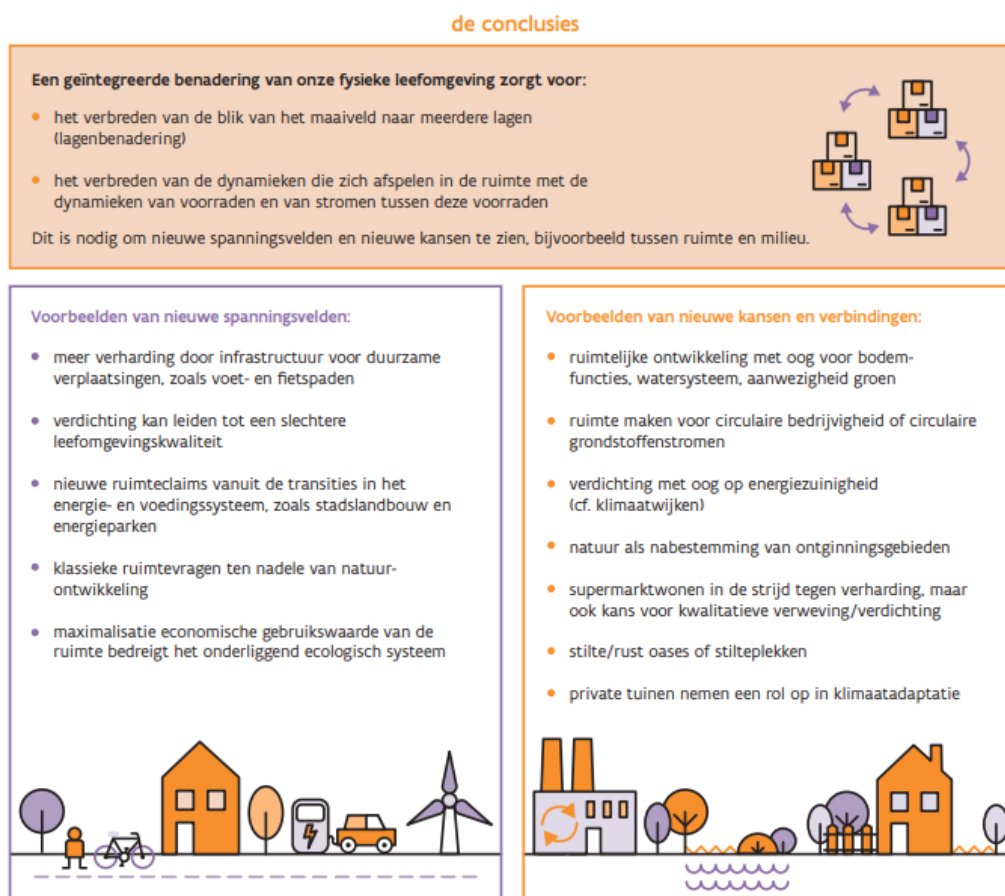
1. Het omgevingsdenken leert ons dat de fysieke leefomgeving veel verschillende dimensies en lagen kent. De lagen zijn een drager van voorraden die we kunnen benutten, als de toestand en kwaliteit van de laag dit toelaat. De lagen stoppen ook niet aan de grenzen van een klassieke ruimtelijke indeling. Zo kunnen grondwaterlagen boven en naast elkaar voorkomen op verschillende dieptes. Door in 3D na te denken over de lagen in onze leefomgeving, creëren we nieuwe indelingen en kunnen we uitdagingen concreter positioneren en beschrijven. Ook wordt duidelijk dat de lagen in relatie staan tot elkaar.

2. Het omgevingsdenken laat ons kijken naar de dynamieken binnen en tussen de verschillende voorraden en stromen. Die dynamieken ontstaan door maatschappelijke activiteiten en natuurlijke processen en bepalen sterk de toestand waarin de voorraden en stromen verkeren. Die toestand, met name de hoeveelheid en de kwaliteit van de voorraden en stromen, is sterk afhankelijk van het tijdstip. Ook evoluties kunnen verschillen en sneller of net trager verlopen. Zo wordt de grondwaterstand sterk beïnvloed door het weer, de infiltratie van neerslag en de onttrekking door de mens; het herstel van de waterlagen neemt langere tijd in beslag.

3. Het omgevingsdenken brengt spanningsvelden maar ook nieuwe oplossingen naar boven. Door met een brede blik te kijken worden bijkomende voorwaarden aan het ruimtegebruik opgelegd. De veelheid aan uitdagingen komen immers samen in beeld. Het omgevingsdenken heeft de rol dat spanningsveld te overstijgen en door de koppeling van vraagstukken nieuwe pistes voor oplossingen te creëren. De opgaven worden immers meer geïntegreerd benaderd (verdichting en de energietransitie worden gekoppeld), de concepten worden verruimd (niet enkel vervuiling, maar ook gedrag en beleving bepalen de gezonde leefomgeving).

grafiek 49 Conclusies uit het Ruimterapport voor het omgevingsdenken

6.3.5 Uit: Ruimte voor logistiek – VRP in samenwerking met Departement Mobiliteit en Openbare Werken (2022)

“Een duurzaam stedelijk logistiek beleid draait om het vinden van een balans tussen een betere leefkwaliteit en een vlotte bereikbaarheid en bevoorrading van de stad. Logistiek verkeer bleef vaak onder de radar van politieke en maatschappelijke discussies rond mobiliteit, maar door de groeiende aandacht voor milieu en leefkwaliteit komt ook de stedelijke logistiek in het vizier van het beleid. E-commerce is voor vele overheden dé trigger om beleid te voeren rond de verduurzaming van logistieke stromen in stedelijke regio’s. Heel wat steden hadden tot voor kort nauwelijks een stedelijk logistiek beleid. Als het al bestond, dan was het vooral versnipperd en gericht op de inperking van overlast en het weren van specifieke voertuigen op specifieke plekken: venstertijden, laad- en lostijden en -zones, LEZ’s. Dat beleid volstaat niet langer. Het veranderende logistieke veld vraagt om een meer integrale sturing door de stad. De opdracht voor lokale overheden rond stedelijke logistiek is meervoudig. **De overheid moet een actief beleid voeren en duidelijke keuzes maken over de ambities die ze heeft en de eisen die ze stelt.** Het beleid moet samenwerking en het delen van gegevens activeren, stimuleren en faciliteren. Het moet samen met het lokale bedrijfsleven en de logistieke sector oplossingen op maat uitdenken rond duurzame modi, efficiëntere organisatie, enz. Experimenteren en leren is daarbij aan de orde. Het moet ook op zoek naar de passende ruimte voor logistiek en die verschilt per gebied. Een autoluwe wijk heeft andere kansen en uitdagingen dan een winkelstraat aan een hoofdweg. Het kan gaan om meer ruimte voor transport over water, investeren in logistieke hubs, anders omgaan met laden en lossen, venstertijden en de slimme organisatie van de benodigde laadinfrastructuur. In Vlaanderen ontstond er mede onder impuls van de Green Deal Duurzame Logistiek en het Vlaams Instituut voor Logistiek een hele dynamiek in lastmilelogistiek tussen publieke partners en privépartners in de (centrum)steden. Zo ontstaat stilaan een heel ecosysteem van private actoren (pakketdiensten, fietskoeriers, cityhubs ...) die samen met lokale overheden en handelaren de goederenstromen aan het verduurzamen zijn.”

6.3.6 Uit: Inspiratiegids Duurzame Stedelijke Logistiek - Koning Boudewijnstichting (2023)

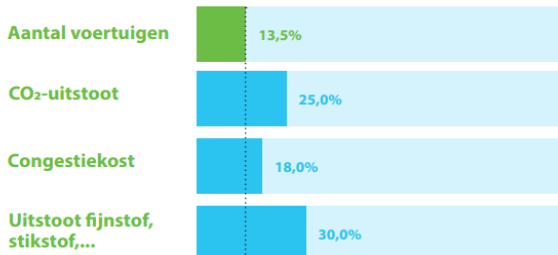
Wat is stedelijke logistiek?

Alle goederenvervoer met oorsprong of bestemming in de stad, zowel van of naar de ondernemers en publieke instellingen als naar de consument. Naast transport zijn ook andere logistieke activiteiten belangrijk, zoals laden, lossen, consolideren en toegevoegde waarde activiteiten.

Stadslogistiek veroorzaakt ...

Last mile transport - externe effecten

Bron: Verlinde, 2020

Totale CO₂-emissies van stadslogistiek
3.630 kton/jaar

Bron: CE Delft

Compenseren?

Indien we dat willen compenseren moeten we **ieder jaar** ongeveer de oppervlakte van de **provincie Waals-Brabant** in bos erbij planten.

Bron: VIL

Last mile

Last mile is verantwoordelijk voor 28% van alle transportkosten van een product

Bron: Verlinde, 2020

3 belangrijkste sectoren binnen een stadscentrum

Bron: Topsector Logistiek

12% CO₂

25% CO₂

25% CO₂

Wat is de Green Deal Duurzame Stedelijke Logistiek?

Stedelijke logistiek heeft een buitenproportionele impact op de leefbaarheid van de stad. Om deze impact te verminderen en de transitie naar duurzame stedelijke logistiek in te zetten, kwamen verschillende organisaties samen. In 2019 werd de Vlaamse Green Deal opgericht.

Wat is een Green Deal?

Een Green Deal is een instrument van de Vlaamse overheid (departement Omgeving) om een 'groen project' te realiseren. Deelnemende bedrijven, overheden en organisaties gaan een inspanningsverbintenis aan en zetten concrete acties op die bijdragen aan het doel van de Green Deal. In dit geval: het bevorderen van het efficiënt en emissievrij belevaren van steden. De acties binnen de Green Deal Duurzame Stedelijke Logistiek hebben minstens een van de volgende vier meetbare doelen:

- ▶ Voertuigkilometers **vermijden**.
- ▶ Niet of moeilijk te vermijden kilometers **verschuiven** naar een milieuvriendelijker transportmiddel of tijdstip.
- ▶ Niet of moeilijk te verschuiven kilometers te **verschon**en via zero-emissie voertuigen.
- ▶ Actoren **verbinden** rond duurzame stedelijke logistiek.

4 PIJLERS

Tips voor lokale besturen:

Bouw interne expertise op

Maak interne middelen vrij om voldoende en deskundig personeel te laten werken op dit thema.

Spreek ambitie uit

Formuleer een heldere visie, ontwikkel een roadmap en denk na over flankerend beleid.

Wees transparant naar de stakeholders, zodat zij deze ambitie mee kunnen realiseren en uitdragen.

Dialoog staat centraal

Breng alle relevante stakeholders voor jouw stad of gemeente in kaart en bij elkaar. Ga de dialoog aan en detecteer gelijkgezinden.

Experimenteer met piloten

Start pilootprojecten op met logistieke spelers op jouw grondgebied. Leer uit deze ervaringen en pas het (geplande) beleid daarop aan.

Eigen vloot eerst

Geef het goede voorbeeld en start met de vergroening en verduurzaming van de eigen logistieke vloot.

Publieke aanbestedingen als aanjager

Neem duurzame beleving op in alle bestekken voor leveringen aan de gemeente of stad. Werk samen met onderwijsinstellingen, ziekenhuizen, e.d. en creëer volume voor duurzame transporteurs.

Wees toegankelijk voor vragen

Zorg voor een deskundig aanspreekpunt voor alle professionals met prangende vragen rond dit thema.

Vertrouw op kennis

Het warm water is al uitgevonden. Werk samen met kennisinstellingen om de impact van acties en beleid te monitoren.

Ondersteun initiatieven op jouw grondgebied

Voorzie tijdelijke financiële ondersteuning voor logistieke spelers die innovatieve oplossingen willen lanceren.

Deel ervaringen

Neem deel aan ervaringsuitwisselingen met andere steden en gemeenten en stem jullie progressief beleid met elkaar af.

6.3.7 Uit: Acties en resultaten Green Deal Duurzame Stedelijke Logistiek (2023) – Vlaamse Milieumaatschappij

Aanbevelingen stad Gent

Een aanbeveling voor verzenders en vervoerders: maak een onderscheid bij je levering tussen dikke stromen en dunne stromen. Bij dunne stromen (een occasionele levering of een deellevering) is het uitbesteden van de last mile sowieso duurzamer en vaak economischer. Voor ontvangers: wijs je occasionele leveranciers op de mogelijkheden van last mile partners. Zij kennen de stad door en door. Voor inkopers: je kan efficiënt (minder) en duurzaam (schoner) vervoer afdwingen door er een afwegingscriterium van te maken bij aanbestedingen.

Een aanbeveling voor bouwlogistiek: detecteer vroeg in het proces kansrijke projecten. Neem bouwlogistiek over het water mee in de bouwprocesplannen. Overheden: investeer in infrastructuur en ontwikkel een strategie opdat de markt de weg naar het water vindt.

6.3.8 Uit: Beleidsplan Ruimte provincie Oost-Vlaanderen (2023)

De Provincieraad van Oost-Vlaanderen van 6 september 2023 besliste om de voorlopige vaststelling van het ontwerp van het beleidsplan ‘Maak Ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050’ in te trekken: *“Die beslissing kwam er op basis van de informele en formele reacties, waaruit werd geconcludeerd dat het ontwerp onvoldoende wordt gedragen.*

Een beleidsplan blijkt vooruit en schetst hoe een bestuur in de toekomst wil omspringen met de schaarse ruimte. De termijn van 90 dagen waarbinnen burgers, adviesinstanties, besturen, middenveldorganisaties ... zich konden uitspreken over het provinciaal beleidsplan voor Oost-Vlaanderen liep af op 19 juli 2023. Op basis van de principes uit het voorontwerp zal worden gewerkt aan een nieuw ontwerp van het beleidsplan. De reacties en adviezen uit het afgelopen openbaar onderzoek zullen daarbij een belangrijke informatiebron vormen. Er zal bovendien voldoende tijd worden uitgetrokken voor een nieuw overleg- en inspraaktraject.

De Provincie zal de autonomie van de gemeentebesturen voldoende ruimte geven, ontwikkelingskansen voor het platteland blijven bieden en voldoende duidelijkheid scheppen over het toekomstig bovenlokaal ruimtelijk beleid.”

6.3.9 Uit: Vasthoudgoed – stadsessay Gent (Peter Vanden Abeele, Stadsbouwmeester Gent en Matthias Blondia, Team Stadsbouwmeester – februari 2023)

“Stadsontwikkeling is meer dan het ontwikkelen op stadsgrond. Het is stad ontwikkelen: bijkomende ruimte maken om de stad in al haar facetten volwaardig te laten groeien. Stad ontwikkelen omvat naast het bouwen van woningen dus ook de inrichting en het programmeren van de publieke ruimte, het aanleggen van infrastructuur en het realiseren van voorzieningen voor de bewoners en gebruikers van de stad. Stad ontwikkelen gaat ook over het inschakelen van al het potentiële vastgoed om stad te maken: zowel commercieel vastgoed (in privaat eigendom) als maatschappelijk vastgoed (in publiek eigendom). Ten slotte betekent stad ontwikkelen ook het koppelen van overheidssturing aan economische marktdynamiek en burgerinitiatief.”

6.3.10 Uit: Regie van de alledaagse stad – Ruimtelijke kwaliteit realiseren via private projecten (Vereniging voor Ruimte en Planning vzw (VRP)) - 2023

“Het uitzicht en het karakter van steden en gemeenten werden doorheen de geschiedenis gevormd door de bouwende mens. Of een dorpsplein gezellig is, een boulevard aantrekkelijk of een woonwijk levendig, hangt af van de ontwerpkeuzes die zowel door publieke als door private actoren gemaakt worden. Een bouwproject staat dus nooit op zichzelf, maar draagt bij tot een geheel: het dorp, de wijk of de stad. Daarom is een privaat bouwinitiatief ook altijd een zaak van publiek belang. Lokale omgevingsambtenaren hebben de opdracht om vergunningsaanvragen te beoordelen en spelen op die manier een rol in de kwaliteitsvorming van onze leefomgeving.”

Op vraag van een aantal steden en experts dachten de VRP, Team Vlaams Bouwmeester en UHasselt in het najaar van 2022 samen met gemeentelijke omgevingsambtenaren uit 11 centrumsteden in een lerend netwerk over deze thematiek na. Dit leidde tot bovenstaande publicatie.

Er kwamen 5 lessen uit voor lokale besturen:

- Een open start leidt vaker tot een efficiënte samenwerking.
- Een goed doordachte en transparante procesarchitectuur leidt tot een betere verstandhouding.
- Betrek omwonenden vanuit een breed maatschappelijk perspectief.
- Werk lokaal aan kwaliteitskaders (en communiceer daarover).
- Pingpong tussen rekenen en tekenen.

6.3.11 Uit: Sociaal rechtvaardig omgevingsbeleid – adviesnota Endeavour i.o.v. Departement Omgeving - 2023

*“Sociaal rechtvaardig omgevingsbeleid is een ruim begrip. ... Het gaat over **erkenningsrechtvaardigheid** (geeft rekenschap aan bestaande verschillen en ongelijkheden tussen individuen en sociale-groepen), **procedurele rechtvaardigheid** (gaat over de eerlijkheid van besluitvormingsprocessen), **distributieve rechtvaardigheid** (onderzoekt de verdeling van voor- en nadelen in de samenleving, in dit geval door toedoen van maatregelen uit het omgevingsbeleid) en **restauratieve rechtvaardigheid** (richt zich op het compenseren van gerealiseerde nadelen of het verzachten van de effecten van beleid). Er worden in totaal 26 aanbevelingen gegeven om tot een sociaal rechtvaardig omgevingsbeleid te komen.”*

Erkenningsrechtvaardigheid

ONDERHOUD EEN REFLEXIEVE BELEIDSCYCLUS: stel de juiste vragen;
 GEEF INVULLING AAN RECHTVAARDIGHEID: expliciteer het perspectief op rechtvaardigheid;
 ERKEN MAATSCHAPPELIJKE POSITIES: breng ongelijkheden in kaart;
 INSTITUTIONALISEER PERSPECTIEVEN: ondersteun interne en externe representatie.

Procedurele rechtvaardigheid

ONDERHOUD EEN REFLEXIEVE BELEIDSCYCLUS: stel de juiste vragen;
 BALANCEER TUSSEN INREACHING EN OUTGOING: traceer drempels voor inreaching participatie en balanceer inreaching en outgoing participatie;
 DIVERSIFIEER VORMEN VAN INSPRAAK: ontwikkel een breed aanbod aan participatievormen; kies een participatievorm op maat;
 COMMUNICEER EN VERBEELD IN MENSENTAAL: pas communicatie aan naar doelgroepen; maak toekomstscenario's concreet; koppel de bouwshift aan een mental shift;
 WAARDEER SOCIAALRUIMTELIJKE KENNIS: ontwikkel methoden voor sociaal-ruimtelijke kennisproductie; institutionaliseer sociaalruimtelijke kennisopbouw; sta klaar;
 GA VAN GEFORCEERDE CONSENSUS NAAR PRODUCTIEVE DISSENSUS: zoek weerstand op; zie de burger als expert van haar omgevingsbeleving;
 TIME INSPRAAK: betrek mensen op het juiste moment; wees op tijd;
 LEER UIT EXPERIMENT: ontwikkel feedback loops; leer van bottom-up initiatief;
 GEEF EEN STAART AAN PARTICIPATIE: doe aan verwachtingsmanagement.

Distributieve rechtvaardigheid

ONDERHOUD EEN REFLEXIEVE BELEIDSCYCLUS: stel de juiste vragen;
 RESTAUREER BESTAAND EN MITIGEER TOEKOMSTIGE NEGATIEVE DISTRIBUTIEVE EFFECTEN: detecteer en compenseer onrechtvaardigheden;
 EVOLUEER NAAR EEN EMPATHISCHE OVERHEID: ken premies automatisch toe.

6.3.12 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

Schaarse ruimte stimuleert duurzaam ruimtegebruik en het delen en verweven van werken, wonen en ontspannen. Van dorpskernen tot stedelijke wijken is een kwaliteitssprong nodig want daar, in de publieke ruimte wordt alles verknoopt en komt alles samen: economie, mobiliteit, vrije tijd, landbouw, (betaalbaar) wonen en gezondheid. Maar er moet ook voldoende open ruimte blijven en gecreëerd worden voor groen, natuur, bos en biodiversiteit.

BELEIDSVORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Robuuste en toekomstbestendige ruimte

Mensen moeten aangenaam en kwaliteitsvol kunnen leven in een betaalbare woning met goede basisvoorzieningen in een kwaliteitsvolle omgeving met ruimte voor ontmoeting. Er is nood aan veilige en duurzame verplaatsingsmogelijkheden naar werk of hobby, als het kan te voet, met de fiets of het openbaar vervoer en dit alles in een klimaatneutrale samenleving tegen 2050. Dat komt allemaal samen in de publieke ruimte. Gemeenten spelen een unieke rol als regisseur om de verschillende aspecten hiervan op het lokaal vlak te verknoepen en op een integrale manier de transitie naar een toekomstbestendige en robuuste publieke ruimte te realiseren. Hiervoor vragen de lokale besturen voldoende capaciteit, een duidelijk en helder toepasbaar regelgevend kader en effectieve interbestuurlijke samenwerking en dialoog. Zo kunnen ze zelf de lokale transitie naar een kwaliteitsvolle leefomgeving, een duurzaam materialenbeheer-, woon- en mobiliteitsbeleid verder realiseren en positief bijdragen aan de energie- en klimaattransitie.

Een omgeving om écht in te leven

Gemeenten zijn bij uitstek de hoeder van een kwaliteitsvolle dagelijkse leefomgeving. Ze willen buurten waar het aangenaam wonen en werken is en waar iedereen zich veilig en gezond kan verplaatsen. Bij de aanleg van nieuwe buurten geven gemeenten daarom aan initiatiefnemers de randvoorwaarden voor de realisatie van die wijk mee, zoals de creatie van gebouwen in harmonie met de omgeving, kwaliteitsvolle architectuur, voldoende groene ruimten en plaats voor water, aandacht voor het mengen van functies of juist niet. Na de realisatie gaat het publieke domein over naar de gemeente. Een kwaliteitsvolle (her)inrichting ervan bepaalt of inwoners zich thuis voelen in de wijk.

Gemeenten moeten die randvoorwaarden kunnen blijven bepalen. Op het openbaar domein moeten gemeenten tal van (soms tegensprekende) belangen verenigen, daarvoor hebben ze hun regisseursrol nodig en vragen ze heldere en coherente regelgeving.

Maak de nieuwe **planschaderegeling billijk en betaalbaar** voor lokale besturen en voorzie in voldoende Vlaamse middelen, zodat de doelstellingen van de bouwshift gehaald worden. Werk met alle overheden samen om deze transitie te realiseren.

Maak samen met de gemeenten werk van **kwaliteitsvolle dorpskernen** en wijken met aandacht voor transformatie of groei, groenblauwe dooradering en ontharding. Wees als Vlaamse overheid de motor van een structurele **interbestuurlijke samenwerking** voor de bouwshift en andere omgevingsopgaven.

Neem regelgevende, financiële én gebiedsgerichte initiatieven om de kwaliteit van de **open ruimte** te versterken, met methodes om het voor de gebruikers ervan (landbouwers, natuurbeheerders, bewoners, ondernemers) aantrekkelijk te maken om erin te investeren.

Behoud de mogelijkheid dat gemeenten ter bescherming van bossen een strengere **vergunningsplicht** invoeren op hun grondgebied.

Erken, behoud en versterk de **regisseursrol van de gemeente in het openbaar domein**, met een positie in functie van minder hinder, veiligheid en kwaliteit van herstel bij werken door derden in het openbaar domein.

Haal de kam door de regelgeving die de gemeentelijke beleidsruimte inperkt. Zorg ervoor dat de **regelgeving ondersteunend werkt voor het gemeentelijke maatwerk** op het vlak van omgevingsbeleid. Werk aan betere besluitvorming door blijvend in te zetten op digitaliseringsprocessen. Laat handhavingsinkomsten terugvloeien naar het overheidsniveau dat die inkomsten genereerde, zodat ook lokale besturen hun inspanningen vergoed zien.

Maak samen met de gemeenten werk van lokale **voedselstrategieën**, die een belangrijke aanvulling vormen van de Vlaamse voedselstrategie.

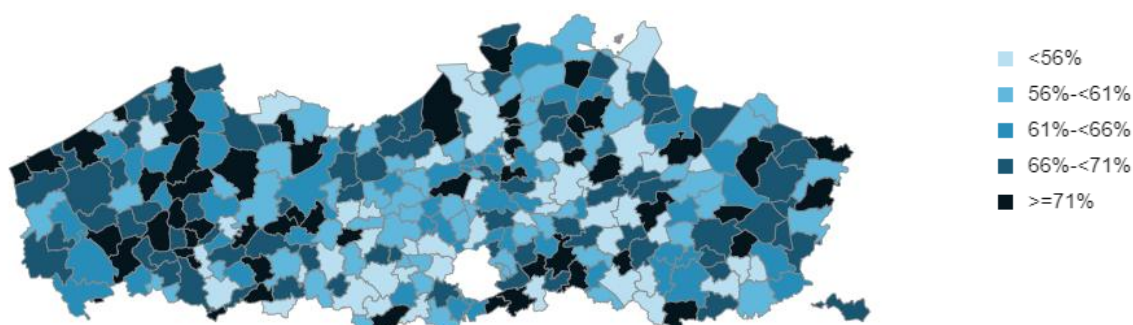
7 OVERHEID

7.1 Cijfergegevens

7.1.1 Info aan en consultatie van inwoners

68% van de Eeklonaren voelt zich in 2023 voldoende geïnformeerd over **nieuwe ingrepen** (dit was in 2020 nog 60%). Deze score is fors boven het Vlaamse gemiddelde van 63%. De Belfiuscluster haalt hier 64%. Het zich geïnformeerd voelen over **activiteiten** in Eeklo gaat dan weer achteruit (van 71% naar 66%), net als informatie over beslissingen van het bestuur (van 44% naar 39% - een beeld dat ook op Vlaams niveau terugkomt).

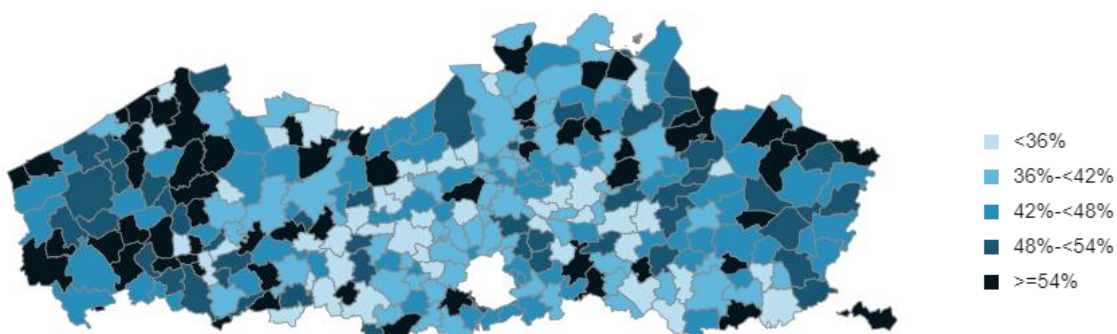
grafiek 50 *Aandeel inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over nieuwe ingrepen van gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023*

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2023, ABB)

Slechts 32% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende inspanningen gebeuren om bewoners bij veranderingen te betrekken (t.o.v. 41% in 2017 en 35% in 2020). Het Vlaamse gemiddelde is 44%. Gemeenten van de Belfiuscluster gaan hier van 46% (2020) naar 44%.

grafiek 51 *Aandeel van de inwoners dat vindt dat het gemeente- of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen te betrekken (in %) – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023*

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2023, ABB)

De tevredenheid over informatie over voorzieningen loopt gelijk met de Belfiuscluster en het Vlaams Gewest. Als het gaat over info i.v.m. activiteiten, bestuursbeslissingen en communicatie in het algemeen scoort Eeklo veel lager. De Eeklonaar is ook niet tevreden over hoe de gemeente omspringt met vragen.

tabel 25 Aandeel inwoners dat tevreden is over diverse vormen van consultatie van en info aan de burger – 2023

tevreden over	info over activiteiten			info over voorzieningen		info over beslissingen bestuur			communicatie		hoe gemeente met vragen omspringt		
	2017	2020	2023	2020	2023	2017	2020	2023	2020	2023	2017	2020	2023
Eeklo	73%	71%	66%	65%	69%	45%	44%	39%	45%	42%	39%	36%	35%
Belfiuscluster	79%	78%	77%	70%	69%	50%	46%	43%	56%	54%	46%	47%	43%
Vlaams gemiddelde	78%	76%	76%	68%	67%	48%	45%	43%	56%	54%	46%	46%	42%

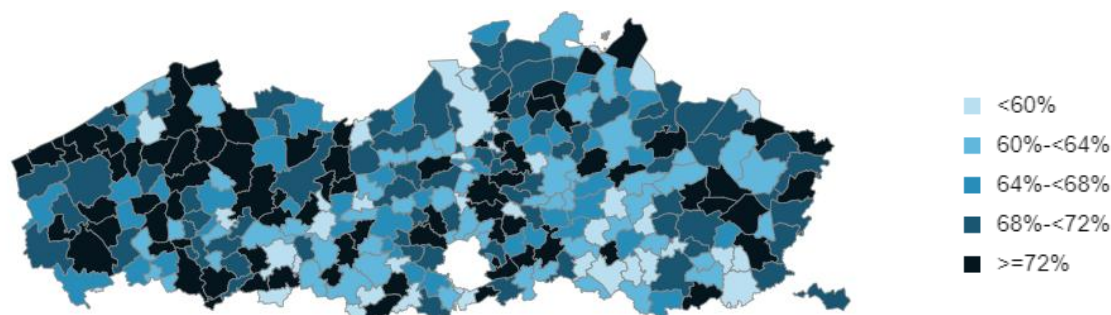
(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2023, ABB)

7.1.2 Tevredenheid over dienstverlening

Eeklo geeft in 2023 een tevredenheidspercentage van 59% voor loketvoorzieningen (komt van 73% in 2017 en 62% in 2020) en 66% voor digitale dienstverlening (komt van 57% in 2020). Het Vlaamse gemiddelde is voor de beide 67%. De tevredenheid in Eeklo voor loketvoorzieningen ligt dus gevoelig lager, voor digitale dienstverlening hebben we een grote sprong gemaakt.

De gemeenten van de Belfiuscluster gaan voor tevredenheid over loketvoorzieningen van 77% in 2017 naar 67% in 2023. Voor de digitale dienstverlening gaat de Belfiuscluster van 70 naar 69%.

grafiek 52 Aandeel inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening – Eeklo t.o.v. het Vlaamse Gewest – 2023

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor 2023, ABB)

Bekijken we de diverse instanties waarvoor er veel vertrouwen is, dan zien we in 2023 in Eeklo dat 15% van de inwoners veel vertrouwen heeft in het eigen gemeentebestuur (dit is een zeer lage score – in 2020 was dit nog 26% - amper drie Vlaamse gemeenten hebben een score die lager ligt). De andere bestuursniveaus scoren als volgt: 16% voor de Vlaamse overheid, 12% voor de federale overheid. Voor de Europese overheid ligt het vertrouwen dan weer op 16%. Het vertrouwen in de politie ligt veel hoger, namelijk op 46% (komt van 52% in 2020).

De Vlaamse gemiddelden liggen op 29% voor het gemeentebestuur, 15% voor de Vlaamse overheid, 13% voor de federale, 17% voor de Europese overheid en 46% voor de politie.

Gemeenten van de Belfiuscluster halen respectievelijk 27%, 14%, 12%, 15% en 46%.

In de Buurtenmonitorbevraging van begin 2022 blijkt dat 56,1% van de respondenten het eerder of helemaal eens is met de stelling 'ik krijg voldoende informatie over de activiteiten in mijn buurt'. Eeklo Centrum lijkt het best te scoren, maar er zijn geen significante verschillen tussen de buurten.

Slechts 21,4% van de respondenten is het eerder of helemaal eens met de stelling 'ik ben tevreden over de manier waarop het bestuur met mijn vragen/klachten/verlangens omspringt'. Een groot percentage respondenten heeft geen mening over deze stelling. 4 buurten hebben een negatieve score. Eeklo Centrum lijkt het best te scoren.

Binnen de buurten zijn de respondenten in Eeklo Zuid en Balgerhoeke significant minder tevreden over de betrokkenheid van het gemeentebestuur dan de respondenten op het Oost-Vlaamse platteland. Eeklo Centrum lijkt van alle buurten de grootste tevredenheid te tonen.

De score op 'tevredenheid over de loketvoorzieningen' ligt lager in Eeklo Oost dan in Eeklo Centrum en Eeklo West. De 'tevredenheid over de digitale dienstverlening' ligt lager in Eeklo Oost dan in Eeklo Centrum en Eeklo Zuid. 70,9% van de respondenten is eerder of zeer tevreden over de loketvoorzieningen van de gemeente. Respondenten uit Eeklo Centrum en Eeklo West geven de hoogste score.

54,3% van de respondenten is eerder of helemaal tevreden over de digitale dienstverlening van de stad. De tevredenheid is het grootst bij de respondenten in Eeklo Centrum en in Eeklo Zuid.

Voor 10,5% van de respondenten is het zeer duidelijk en voor 39% eerder duidelijk hoe de digitale dienstverlening van de stad werkt. Voor ongeveer 10,5% is dit eerder of zeer onduidelijk. Een kwart maakte nog geen gebruik van de digitale dienstverlening.

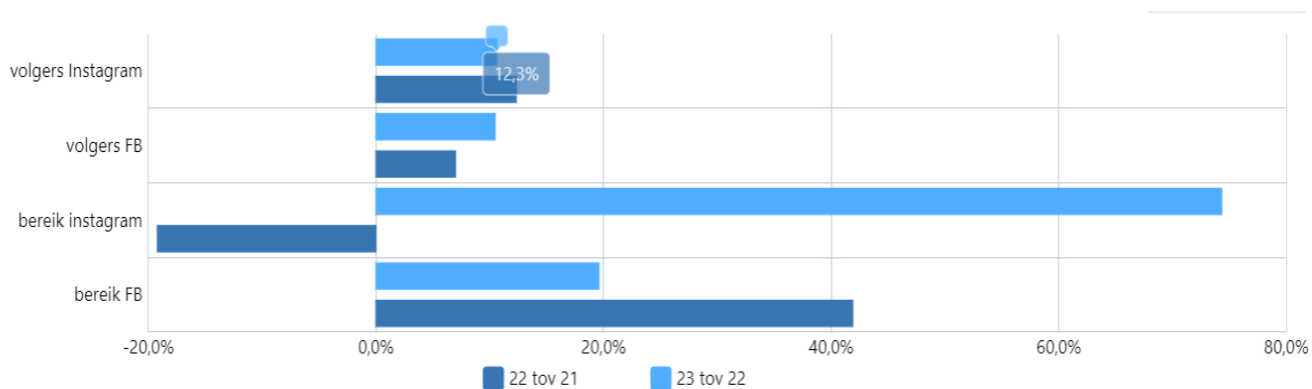
7.1.3 Kencijfers eigen diensten

Hieronder staan de cijfers opgesteld voor communicatie, IT en klachtenbehandeling.

tabel 26 Aantal verspreide persberichten – 2018 tot 2023

COMMUNICATIE	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal verspreide persberichten	102	151	180	142	195	160

grafiek 53 Procentuele evolutie gebruik sociale media stad Eeklo – 2021-2023

Bron: dienst communicatie stad Eeklo

Jaar	bereik FB	bereik instagram	volgers FB	volgers Instagram
22 tov 21	41,9%	-19,2%	7,0%	12,3%
23 tov 22	19,6%	74,3%	10,5%	10,6%

(bron: dienst communicatie stad Eeklo)

In 2023 toonde stad Eeklo op vlak van IT volgende data:

- **67** betalende IT-toepassingen;

- **349** betalende Microsoftlicenties: **230** Business premium licenties (*Windows, e-mail, gehele Office suite*) + **44** F3 licenties (enkel e-mail) + **75** Microsoft F3 (e-mail + Windows);
- **59** Wifi Access Points, doorheen alle sites van stad Eeklo;
- **325** apparaten in beheer: 214 laptops, 30 desktops en 81 tablets (iPad & Android).

tabel 27 Aantal (opgevolgde) klachten Eeklo – 2018 tot 2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal geregistreerde klachten	29	13	14	11	11	11
aantal gegronde klachten	25	13	14	10	11	9

Stad en OCMW Eeklo zijn lid van verschillende intergemeentelijke samenwerkingen. Voor sommige betalen we een bijdrage, omdat zij in de plaats van of samen met het lokaal bestuur werken aan de realisatie van doelstellingen:

Audio
Bekken van de Brugse Polders
Bekken van de Gentse Kanalen
Cevi
Comeet
De Kringloopwinkel Meetjesland
De Volkshaard
De Watergroep
Ethias
IGS Westlede
ILV ondersteuning woonbeleid Aalter - Eeklo – Lievegem
Imewo
IVM
Kleine Landeigendom het Volk
LAC Gas en Elektriciteit
LIGO
Logo Gezond+
Woonmaatschappij Meetjesland
Medov
Meetjeslandse Burensportdienst
OVSG
Rato
Regionaal Landschap Meetjesland & Leievallei
Regionale Jeugddienst Meetjesland – Meetjesman
Samenwerking voor Agrarisch Landschap vzw
TMVS
TMVW
Toerisme Oost-Vlaanderen
Veneco
Vervoerregioraad

Volkskrediet De Toren
VVOG Vereniging openbaar groen
VVSG
Waterschap Burggravenstroom
Welzijnsband Meetjesland
Wooneco (Woonwijzer Meetjesland en Energiehuis Veneco)
ZEFIER

7.2 Interne documenten

7.2.1 Citymarketing

In 2023 vatte stad Eeklo een citymarketingplan aan met als doel op participatieve wijze in kaart te brengen waar de stad voor staat, hoe ze zich kan positioneren naar haar verschillende doelgroepen en hoe ze de daaruit volgende visie in de praktijk kan brengen:

1. het ontwikkelen van een gedragen visie omtrent de identiteit van Eeklo;
2. het uitwerken van een merkessentie en positionering voor de stad;
3. het implementeren van een citymarketingplan met concrete acties om de identiteit van Eeklo naar buiten te brengen en de stad te promoten.

Aan de tekentafel zaten onder meer bewoners, ondernemers, beleidsmakers en -medewerkers, verenigingen en vertegenwoordigers van organisaties in diverse sectoren.

Speerpunten van het traject waren:

1. fierheid op de stad vergroten;
2. verbinding bevorderen: bewoners, ondernemers en bezoekers connecteren met de stad en met elkaar;
3. de stad aantrekkelijker maken, onder meer door aankleding en groen;
4. betrokkenheid stimuleren en alle doelgroepen uitnodigen om blijvend participatief hun input te geven;
5. kwaliteitsvolle voorzieningen verder uitbouwen, faciliteren en promoten.

Vertrekkend vanuit de kenmerken van Eeklo, haar kernelementen en karakter werden de onderscheidende kracht en merkessentie van de stad bepaald. Deze stappen voerden naar een positioneringsstatement voor de stad dat nadien nog per doelgroep werd gespecificeerd: "Eeklo is volop in beweging, is ambitieus en wil vooruit. De Eeklonaar zet de mens en zijn leef- en werkomgeving centraal in zijn denken en doen. De stad is zorgend en geeft om de toekomst van alle generaties. Veel van waar Eeklo nu voor staat, kan anders. Betrokkenheid maakt de Eeklonaar misschien kritisch, maar als het pad er ligt, wandelt hij fier vooruit. Met enthousiasme en energie bouwen we samen wegen die allen naar Eeklo leiden. Eeklo heeft een groot aanbod aan voorzieningen om comfortabel te wonen, te werken, vrije tijd te beleven, gezond te blijven en zich te ontplooiën. Met zijn centrale ligging zet de stad in op een duurzame ontwikkeling van deze troeven in de toekomst. Zijn eigenzinnige karakter maakt de Eeklonaar net iets anders, maar steeds met de voeten op de grond. Eeklo is een stad in beweging en een stad die je beweegt. Ze doet écht iets met je."

Stad Eeklo wil één sterk stadsverhaal naar buiten brengen, krachtig vormgegeven in woord en beeld. Daarom heeft de huisstijl meer kleur en dynamiek gekregen. Het logo werd zoveel mogelijk behouden, maar kreeg een subtiele stilistische update. Nog steeds staat de postcode 9900 centraal, maar in de communicatie komen de aanhalingstekens en puntjes die je erin kan herkennen duidelijker naar voren. Met deze symbolen wil de stad de fierheid laten spreken in campagnes en verhalen.

In lijn met de positionering kwam er ook een nieuwe slagzin: Eeklo beweegt je.

Geen betere manier om mensen trots op hun stad te laten zijn, te betrekken en te verbinden, dan door Eekloners als ambassadeurs zelf hun verhaal te laten vertellen. Als Herbakkersstad telt Eeklo heel wat 'knappe koppen'. Dat vormde het uitgangspunt om dit in tekst en beeld, ondersteund met een gepast symbool, extra in de verf te zetten.

Maar een positief imago van de stad is niet voldoende. Het imago van de stad moet ook beantwoorden aan de realiteit en we moeten uitdagingen die een structurele verandering vragen aanpakken. Hier maken we werk van in ons citymaking-proces. Wat willen we aanpakken?

- **woonbeleid:** betaalbaar en kwalitatief wonen voor huidige en nieuwe inwoners;
- **mobiliteit:** verder inzetten op troef van bereikbaarheid, maar tegelijk het centrum verkeersluw maken met aandacht voor de leefbaarheid van de stad;
- **lokale economie:** leegstand aanpakken, ondernemers aantrekken en ondersteunen, kernwinkelgebied definiëren;
- **evenementen:** visievorming rond het faciliteren en ondersteunen van private en (semi-)publieke evenementen en uitwerken van criteria en procedures;
- **toerisme:** Eeklo als uitvalsbasis in het Meetjesland in de markt zetten en aansluiting vinden bij opportuniteiten rond nabijheid van de kust, Brugge en Gent;
- blijven ondersteunen van domeinen die de troeven van de stad uitmaken: **onderwijs, zorg, vrije tijd, klimaat en duurzaamheid.**

E In Eeklo voelt iedereen zich thuis. Voor altijd en overal. Van jong tot oud.

E Van beloftevolle sporters tot energieke ondernemers. Van betrokken buurtbewoners tot duurzame denkers. Van cultuurliefhebbers tot sociale beestjes. Van fietsers, wandelaars, shoppers tot terrasjeszitters. Van karakterkoppen, heet-hoofden, halve garen tot misbaksels.

K In Eeklo leven legendes. Vroeger werd verteld dat onze Herbakker je hoofd jonger, mooier of slimmer kon maken. Vandaag weten we dat bij ons vooral knappe koppen wonen. Die verzetten hemel en aarde voor elkaar en voor onze stad.

L Samen maken we Eeklo sterker en mooier. In alle opzichten. We organiseren legendarische evenementen en vertellen straffe verhalen. Hier valt altijd wel iets te beleven. Want we zijn doeners. En we doen graag gewoon. We kunnen er boeken over schrijven en dat doen we ook. Ook over onze innovatieve ideeën die hier groeien als kool.

O Over onze unieke ligging die ons zo aantrekkelijk maakt, stedelijk en landelijk tegelijk, met alle troeven die daarbij horen. Over alles wat we hebben om comfortabel te kunnen wonen, te werken, te ontspannen, op te groeien en ouder te worden. Over dat alles scheppen we niet graag op.

Onze kritische kijk en onze no-nonsense mentaliteit zijn misschien wel ingebakken, maar ze zetten ons ook in beweging en drijven ons voort.

Ja, we mogen fier zijn op wat we doen. Met elkaar en voor elkaar. Op wat we samen realiseren. En vooral op wie we zijn. Eigenzinnig, energiek, echt. Warm en open-minded. Met een hoekje af, een vleugje humor achter de hand en met twee voeten op de grond. Wij zijn Pol, Mia, Aram, Sofie, Febe, Maxim, Nadia, Emiel, Juan, Amelle, ... en zo'n 22.000 andere Eekloners.

Wij zijn Eeklo!
En we laten niemand onbewogen.

beweegt je.

7.2.2 Audits

Stad en OCMW Eeklo zijn lid van Audio. Zij voeren per jaar enkele audits uit.

Alle aanbevelingen ten gevolge van audits zijn gevat in een lijst. Per aanbeveling worden met de betrokken collega's afspraken gemaakt ter optimalisatie. Sommige aanbevelingen zijn in een project gegoten. De stafmedewerker procesbeheer rapporteert regelmatig aan het plaatselijk auditcomité over de voortgang. Het Plaatselijk Auditcomité komt gemiddeld 4 keer per jaar samen. Het jaarrapport wordt in juni voorgelegd en wordt ook in de gemeenteraad/OCMW-raad behandeld.

Daarna puren we de actiepunten uit de verslagen en stellen we een prioritering voor die het MAT en het plaatselijk auditcomité zullen goedkeuren.

In 2017-2018 ging dit om het auditen van burgergerichte processen; in 2019 over lokaal dienstencentrum, communicatie en HRM.

Vanuit Audit Vlaanderen was er in 2019 een audit voor de sportinfrastructuur en voor budgetbeheer.

Vanuit Audio werd in 2020 het volgende geauditeerd: monitoring en rapportering (14 dagen), maatschappelijke dienstverlening deel 3 (8 dagen) en ICT-veiligheid (5 dagen).

2021

In 2021 was er een audit Publieke Ruimte, via Audio (14 dagen).

Eind 2021 stonden 80 aanbevelingen op de lijst, over diverse diensten heen:

- 36 daarvan (= 45%) waren uitgevoerd;
- 26 daarvan (= 32,5%) waren in uitvoering;
- 12 daarvan (= 15%) waren ingepland;
- 6 daarvan (= 7,5%) waren nog niet ingepland.

2022

Wat betreft de aanbevelingen ten gevolge van de audits, is er in 2022 en 2023 gestaag verder gewerkt aan de aanbevelingen. In het oog springen twee aanbevelingen:

- monitoring en rapportering. Door de ingebruikname van de tool Pepperflow werd dit vanaf het halfjaarrapport in september 2022 voor het eerst uitgerold. In 2023 werden verschillende sessies gehouden tussen MAT en diensten om onze huidige meerjarenplanindicatoren kritisch te bekijken en te evalueren.
- verhogen van de digitale maturiteit van de medewerkers: het project E365 wordt uitgerold naar de medewerkers. Er wordt intensief ingezet om alle collega's mee te krijgen, het projectteam is ter beschikking, we werken met sponsors en ambassadeurs, er worden instructiefilmpjes gemaakt op maat van het bestuur. De diensten zullen begeleid worden om al de tools te leren inzetten ter optimalisatie van hun werking en processen.

In 2022 was er een **organisatiebrede zelfevaluatie**. De volgende thema's werden door het projectteam besproken: organisatiestructuur, HRM, organisatiecultuur, ICT, informatie & communicatie, financieel management, facilitair management, doelstellingen & procesmanagement, organisatiebeheersing, belanghebbendenmanagement en monitoring. Naar aanleiding van die zelfevaluatie zijn verbetertrajecten opgestart. Het meest in het oog springend is het project kennismanagement. Dit raakt het traject E365, de uitbouw van het nieuwe intranet, onthaalbeleid, HRM en de feedbackcyclus (zie 7.2.4).

We opteren om tegen eind 2023 28 klantgerichte processen te digitaliseren, met als doel de klanttevredenheid te verhogen.

In 2022 was er een opvolgaudit maatschappelijke dienstverlening deel 1 en 2 voor het OCMW. Voor de stad gebeurde een opvolgaudit communicatie en een audit omgevingsvergunningen.

2023

In 2023 volgt nog een audit gebouwenbeheer. Er werden 17,5 dagen aan audit uitgevoerd in 2023.

In 2023 was het aantal aanbevelingen op de lijst geëvolueerd naar 136 (omdat er telkens ook weer nieuwe audits gebeuren):

- 54 daarvan (= 39,71%) waren uitgevoerd;
- 46 daarvan (= 33,82%) waren in uitvoering;
- 28 daarvan (= 20,59%) waren ingepland;
- 8 daarvan (= 5,88%) waren nog niet ingepland.

In 2023 waren al 15 klantgerichte processen gedigitaliseerd. Er staan nog enkele op de lijst: aanvraag thuiszorg, proces meldingen, aanvraag evenementen, processen omgeving, horecaverunning. Van de ondersteunende processen zijn er al 14 gedigitaliseerd. Deze volgen nog: Eeklobon, aanvragen communicatie, aanvraag vorming ...

Naar aanleiding van audits en zelfevaluatie lopen er begin 2024 in totaal 41 acties.

7.2.3 Zelfevaluatie bestuurskracht

In 2016 nam de stad Eeklo deel aan een traject rond Zelfevaluatie bestuurskracht, op initiatief van de Vlaamse overheid. Hieronder is per onderdeel in de leidraad organisatiebeheersing opgenomen wat de voorstellen waren en wat de follow-up hiervoor is.

onderdeel in leidraad	voorstellen voor meer bestuurskracht	Gebeurd in 2018	Gebeurd sedert 2019
doelstellingen, proces- en risicomangement	meerjarenplan, budget en rapportage hierover als werkinstrument gebruiken	rondgang voorbereiding inspiratienota	rapportagematrix rapportagetool Pepperflow vanaf september 2022
doelstellingen, proces- en risicomangement	omgevingsanalyse ter voorbereiding van MJP 2020-2025 i.s.m. OCMW (net zoals huidig MJP)	opmaak planning voor inspraak diverse groepen + interne analyse diensten	vervolledigen omgevingsanalyse
doelstellingen, proces- en risicomangement	analyse woonbeleid, mobiliteit, tewerkstelling i.s.m. OCMW	omgevingsanalyse + diensten	omgevingsanalyse + diensten
doelstellingen, proces- en risicomangement	opmaak profiel inwoner / stad i.s.m. OCMW	omgevingsanalyse	omgevingsanalyse
doelstellingen, proces- en risicomangement	meer gebruik maken van strategisch management binnen de organisatie (ambtelijk / politiek)	gebruik van leidraad bij vergaderingen MAT	gebruik van leidraad bij vergaderingen MAT en bij organisatiebrede zelfevaluatie
doelstellingen, proces- en risicomangement	opmaken van de kerntakenanalyse	ambtelijke voorbereiding op basis van omgevingsanalyse	politieke taak
doelstellingen, proces- en risicomangement	meer inzetten op gebruik GIS		vanaf maart 2019 in beleids- en kwaliteitscel
doelstellingen, proces- en risicomangement	opvolgen audits	Audio - procesbeheerder	Audio - procesbeheerder

doelstellingen, proces- en risicomanagement	plaatselijk auditcomité	bijeenkomst van P.A.C. om de drie maanden	bijeenkomst van P.A.C. om de drie maanden
doelstellingen, proces- en risicomanagement	overlegvormen beter structureren op diverse niveaus (ook politiek)	werkgroep inkanteling opnieuw opnemen vanaf oktober 2018	afsprakennota CBS-MAT is vernieuwd in 2022
organisatiestructuur	horizontaal werken – projectwerking	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches Pepperflowtool projectmanagement vanaf najaar 2023
organisatiestructuur	kerntakenanalyse	ambtelijke voorbereiding op basis van omgevingsanalyse	politieke taak
organisatiestructuur	overlegvormen beter structureren op diverse niveaus (ook politiek)	werkgroep inkanteling opnieuw opnemen vanaf oktober 2018	afsprakennota CBS-MAT is vernieuwd in 2022
organisatiestructuur	ambtelijke samenwerking intergemeentelijk	aftasten van mogelijkheden voor ambtelijke samenwerking (hangt samen met kerntakenanalyse)	aftasten van mogelijkheden voor ambtelijke samenwerking (hangt samen met kerntakenanalyse)
organisatiestructuur	fusiegesprekken		verkennende gesprekken in 2022 opgestart – burgerpanel voor mogelijke fusie in voorjaar 2023 – de fusie ging uiteindelijk niet door
organisatiestructuur	GR-commissie vroeger betrekken	taak toebedelen	hierover worden afspraken gemaakt in 2020
organisatiestructuur	terugkoppeling in GR voor IGS		hierover worden afspraken gemaakt in 2022
organisatiestructuur	IGS (intergemeentelijke samenwerking)	IGS bijsturen	hiervoor wordt in het najaar 2024 een grondige oefening gedaan
financieel management	meerjarenplan, budget en rapportage hierover als werkinstrument gebruiken		wordt meer ingezet als werkinstrument
financieel management	financiële rapportering en analyse	meer opnemen in het MAT	rapportagematrix
financieel management	kostprijs dienstverlening	ambtelijke voorbereiding - is gelinkt aan kerntakenanalyse	
financieel management	opvolgen toelagen		via inkantelingsproces stad-ocmw oefening in 2023-2024 voor de IGS en evenementenreglement
financieel management	opvolgen subsidiestromen	link op intranet om subsidies kenbaar te maken - proces uitgeschreven	gebruik Subsidiemanager vanaf 2022
financieel management	evaluatie retributies & belastingen	evaluatie belastingen: rapport	is gebeurd
financieel management	keuzes maken voor al dan niet uitbesteden van bepaalde taken	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat

HRM	horizontaal werken – projectwerking	opvolging projectwerking - evaluatie - nieuwe fiches	Pepperflowtool projectmanagement vanaf najaar 2023
HRM	oplossingen voor conflict leidinggevende-diensthoofd-expert-coach-netwerker	bestaat deze intervisiegroep voor zittende leidinggevenden? Extra medewerker met tijd voor HR?	opstarten intervisiegroep zittende leidinggevenden + nieuwe feedbackcyclus in 2021 aanwerven stafmedewerker personeelsbeleid
HRM	imago als werkgever bewaken	teambuildingsbudget van € 30 pp ingeschreven in budget	teambuildingsbudget van € 30 pp ingeschreven in budget
HRM	keuzes maken voor al dan niet uitbesteden van bepaalde taken	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat	is gelinkt aan kostprijsanalyse / kerntakendebat
HRM	werkgroep aanwezigheidsbeleid i.s.m. OCMW	vormingen leidinggevenden - vormingen alle medewerkers	aanwezigheidsbeleid is uitgewerkt – dit wordt verder opgevolgd
organisatiecultuur	dilemmatraining voor ambtenaren en politici		traject uitgewerkt: vorming voor MAT, CBS en poule van medewerkers. Traject in thuiszorg in 2022. We starten dit na 2024 opnieuw op.
informatie & communicatie	betere interne communicatie	start notuleringspakket september 2018 voor CBS / GR	audit Audio najaar 2019 – opvolgaudit in 2022
belanghebbenden-management	werkgroep participatie	traject rond participatiecoaching met 6 medewerkers - verschillende trajecten	opstart digitaal platform ikdoemee.eeklo.be, interne participatiepool, digitaal burgerpanel, burgerbudget (vanaf 2023)
monitoring	werkgroep monitoring i.s.m. OCMW	opzetten van reeks kencijfers - voorstel aan diensten	kencijfers 2018 worden in omgevingsanalyse opgenomen; opmaak KPI's voor meerjarenplan; audit monitoring eind 2020; Pepperflow voor rapportage meerjarenplan vanaf september 2022, voor gelijkblijvend beleid in 2023

In het kader van een mogelijke fusie werd een nieuwe bestuurskrachtmeting uitgevoerd door Idea Consult (2022). Dit was ook de basis voor een fusieverkenningdocument. Hieronder zijn de conclusies terug te vinden uit beide documenten.

Conclusies

Eeklo is geen grijze muis in het landschap van Vlaamse gemeenten. Tegelijk stad en platteland, om in verouderde begrippen te spreken, zowel ruimtelijk, maatschappelijk, als in de genen en cultuur.

Op een aantal vlakken weet de stad zich op een interessante manier te onderscheiden en presteert ze bovengemiddeld.

Er zijn ook werkpunten. Soms vrij gemakkelijk te remediëren, soms te overdenken hoe er met de beschikbare middelen het best kan op ingespeeld worden, soms ook het gevolg van omgevingsfactoren. Denk aan de krappe arbeidsmarkt.

De meest structurele uitdaging situeert zich op vlak van achterstelling en sociale stijging. Eeklo worstelt al decennia lang met een disproportioneel aantal bewoners die het sociaal moeilijk hebben en daaraan gerelateerd ook een minder goede gezondheid, lagere scholing en minder kansen op de arbeidsmarkt. Ook de handelskern (17% leegstand) en het publiek domein (fiets- en voetpaden, wijkgroen, zwerfvuil,...) vereisen verhoogde aandacht.

Er is een geïntegreerd stedelijk project nodig om hierin een trendbreuk te realiseren. Een beleid rond sociale stijging, gekoppeld aan nieuwe stedelijke projecten die tweeverdieners en jonge gezinnen aanspreken.

Om hierin succesvol te zijn, moet ook op externe communicatie en imagovorming worden ingezet. De nieuwe toekomst moet worden vertaald en verbeeld. De stedelijke morfologie, de nabijheid van Het Leen, het uitgebreide vrijetijdsaanbod, de BKO's, de nieuwe dynamiek rond klimaat en energie en het creatief talent, zijn interessante bouwstenen voor deze wissel op de toekomst.

Conclusies

Eeklo weet zich te onderscheiden en presteert bovengemiddeld tot opvallend positief op volgende punten:

- ▶ Strategie en organisatiebeheersing, zij het onder een zeker voorbehoud. De deskundigheid is vooral top down aanwezig is moet nog verder verankerd geraken in de organisatie;
- ▶ Projecten: Eeklo weet sterke projectvoorstellen uit te werken en extra middelen aan te trekken naar de stad en de regio.
- ▶ Het stadsbestuur beschikt over een aantal diensten of expertises waarover de buurgemeenten niet beschikken: gemeenschapswachten, juriste bij de aankoopdienst,...
- ▶ De stad heeft een bijzonder uitgebreid aanbod op zowel vrije tijd als sociaal beleid:
 - ▷ Projecten en werking rond kinder- en jongerenwelzijn
 - ▷ Ruim vrije tijdsaanbod, inclusief BKO's
 - ▷ Ruime sociale dienstverlening op welzijnscampus De Zuidkaai, met naast het OCMW ook andere sociale organisaties (huis van het nederlands, CAW, wijkcentrum De Kring, Vokans, Kompas, BKO Zuiderzon en Rode Kruis)

Conclusies

Tegelijk zijn er werkpunten:

- ▶ Organisatiemodel: naar volwaardige afdelingen, versterken coördinatie
- ▶ Medewerkers verbinden met de globale stedelijke ambitie, de visie op de stad en de organisatie
- ▶ Dienstverleningsmodel verder professionaliseren
- ▶ Interne en externe communicatie verbeteren
- ▶ Proactief beheer van infrastructuur (gebouwen, wegen)
- ▶ Goede opvolging en aansturing van de verschillende partnerschappen, intergemeentelijk en andere

Bijzonder aandachtspunt is ook de moeizame instroom van nieuwe medewerkers op bepaalde functies.

Een aantal specialisaties zijn de voorbije jaren intergemeentelijk ingevuld, wat een oplossing is, maar tegelijk ontstaat een grotere afstand en is er minder rechtstreekse aansturing (Welzijnsband, Veneco, provincie voor GIS en ICT).

Conclusies

Aanbevelingen

- ▶ Geïntegreerd stedelijk project nodig om een trendbreuk te realiseren
 - ▷ Combinatie van betere sociale mix en sociaal stijgingsbeleid
 - ▷ Aandacht voor aantrekkelijk publiek domein
 - ▷ Jonge gezinnen verleiden met aantrekkelijk woon- en stadsproject (o.a. BKO's)
- ▶ Toekomst vertalen en verbeelden in de nieuwe projecten voor de komende jaren (hartwijk, wijk zwembad,...)
- ▶ Het stedelijk weefsel, de groene omgeving (het Leen), het vrije tijdsaanbod, de profilering op klimaat en energie,... zijn sterke troeven om in dit toekomstverhaal uit te spelen

Conclusie en aanbevelingen

- ▶ Het stadsbestuur van Eeklo staat voor een complexe afweging en besluitvorming. Vooreerst binnenskamers, maar best wordt er snel een interactieve dialoog opgezet met de buurgemeenten.
- ▶ Ook de burens die op vandaag fusiegesprekken afhouden (Maldegem, Lievegem) dienen daarin te worden geconsulteerd om drie redenen:
 - ▷ De vraag vanuit dit onderzoek aan de buurgemeenten betrof enkel de Colleges en is van een andere orde dan een formele vraag tot dialoog.
 - ▷ Het denken rond fusie evolueert snel. Zelfs binnen onze consultaties ervoeren we een groeiend besef dat het bestuurlijk landschap er binnen 10 jaar grondig anders zal uitzien. Wie vandaag denkt voldoende uitgerust te zijn is morgen mogelijks een kleine gemeente.
 - ▷ Nu beschikken we over een onderbouwd dossier met alle data.

Conclusie en aanbevelingen

- ▶ Bij sommige mandatarissen uit de buurgemeenten ervoeren we argwaan tegen een fusie met Eeklo, maar werd het volledige plaatje afgewogen, inclusief de voordelen?
- ▶ Op vlak van expertise, maar ook financieel is fuseren met Eeklo interessant. Niet enkel omwille van de schuldovername door de Vlaamse overheid bij fusie, maar evenzeer omdat Eeklo behoort tot de groep van regionale steden, die een voorafname krijgen uit het gemeentefonds. Dat leidt bij fusie tot een aanzienlijk hogere bijdrage voor de nieuwe gemeente uit het gemeentefonds. Het jaarlijks surplus varieert naargelang de grootte van de fusie (hoe groter, hoe meer), van €450.500 (Eeklo + Kaprijke) tot €3,7 miljoen (Eeklo, Sint-Laureins, Kaprijke, Assenede en Maldegem).

Conclusie en aanbevelingen

- ▶ Vanuit de gevoerde gesprekken met de Colleges van B&S leiden we af dat de eerste gesprekspartners voor fusie zich situeren in het Noorden en het westen van Eeklo. We hebben het dan over landelijke gemeenten (Sint-Laureins, Kaprijke, Assenede) met eventuele uitbreiding tot Zelzate. Een fusie met deze besturen is 'complementair', waarbij de landelijke gemeenten kunnen terugvallen op de centrumfuncties en de expertise binnen het stadsbestuur, terwijl Eeklo haar troeven uitbreidt op vlak van toerisme, recreatie, open ruimte, maar ook (residentieel) wonen.
- ▶ Tegelijk moeten alle betrokkenen beseffen dat dit gevoelige veranderingstrajecten zijn. Om deze scenario's te doen slagen zal bijzondere aandacht moeten gaan naar het leren begrijpen van de sterk uiteenlopende beleidsuitdagingen ('stad' vs 'platteland'), naar de gelijkwaardigheid van partners, het omgaan met cultuurverschillen op organisatieniveau en de communicatie naar alle doelgroepen, inclusief burgers.

7.2.4 Traject zelfevaluatie op basis van Leidraad Organisatiebeheersing

In het kader van het project organisatiebrede zelfevaluatie stellen we in het voorjaar 2022 een projectteam samen van een tiental collega's, verspreid over de hele organisatie (grondgebiedzaken, zorg- en ouderenbeleid, sport, financiële dienst, beleidscel, omgeving, IT, secretariaat, cultuur).

Alle thema's uit de Leidraad organisatiebeheersing werden door het projectteam besproken: organisatiestructuur, HRM, organisatiecultuur, ICT, informatie & communicatie, financieel management, facilitair management, doelstellingen & procesmanagement, organisatiebeheersing, belanghebbendenmanagement en monitoring. Van elk van de vergadermomenten werd een verslag gemaakt.

Daarna puren we de actiepunten uit de verslagen en stellen we een prioritering voor die het MAT en het plaatselijk auditcomité zullen goedkeuren.

TOP 10 van de aanbevelingen uit de organisatiebrede zelfevaluatie:

Voldoende opleiding voorzien, in veranderingstrajecten en bij indiensttreding
Kennismanagement: structuur opzetten
Mentorschap (meter/peter of buddy) invoeren bij indiensttreding, stage
Onthaalbeleid en exit-beleid uitwerken in een werkgroep
Uitwerken nieuwe intranet of het oude intranet updaten
Verkokering aanpakken
Corsa on the rails krijgen
Proces provisie: evalueren en bijsturen
Platform om processen te delen is te weinig gekend
Communicatie en samenwerking tussen de verschillende vestigingen verbeteren

7.2.5 Participatietrajecten

Burgerparticipatie gaat om het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen samen met partners via netwerken, buurten, burgers,...om hen uit te dagen mee te denken, mee te doen en soms zelfs mee te beslissen in de diverse trajecten die we willen opzetten. Op deze manier ontstaat meer creativiteit en dit resulteert in een meer gedragen beleid waarbij we meer inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Burgerbetrokkenheid gaat zowel om themagerichte als buurtgerichte onderwerpen. We willen onze stakeholders zo vroeg mogelijk betrekken in onze beleidsprocessen. Dit gaat dan zowel om betrokken individuele burgers, ontstane burgerinitiatieven als om verenigingen en adviesraden. Deze adviesraden zitten in een veranderingstraject zonder de doelstelling uit het oog te verliezen: meer en gerichtere inspraak en participatie vanuit de Eeklose burger. Het is duidelijk dat dit nergens een makkelijk traject is, maar het doel dat we moeten voor ogen houden is dat we de burgerbetrokkenheid optimaal willen laten verlopen en dat we daarvoor de beste pistes bewandelen.

Daarnaast lopen er diverse participatietrajecten in stad/OCMW (2018-2020):

- coaching van een expertisepool rond participatie o.l.v. Levuur (zes medewerkers liepen een heel traject tussen april 2018 en februari 2019). Eind 2018 werd deze kennis overgedragen aan alle diensthoofden, die zelf konden aangeven welke projecten zij vatbaar zagen voor een participatieve insteek door personeel en/of burgers;
- diverse trajecten die binnen de organisatie lopen worden onder de loep genomen: jongerenparticipatie, meerjarenplan, Hartwijk, adviesraden ...;
- in Balgerhoeke is een traject 'De Verbinders' gestart onder leiding van het Plattelandscentrum waarbij stad en OCMW betrokken zijn (dit is tijdens corona stopgezet);
- participatietraject voor de nieuwe invulling en hertekening van de Blokhuttensite;
- in het voorjaar 2019 wordt het digitale participatieplatform ikdoemee.eeklobe gelanceerd waarbij we een online tool opstarten om vooral de jongere generaties (tot ong. 40 jaar) beter te bereiken: Alco Op Hol, Pimp the Box, Stoep zonder Poep, Eeklo Koopt Lokaal ... Dit platform informeert ook als we bepaalde bevragingen uitvoeren (mobiliteit Eeklo-Zuid, Corona Impact Monitor ...);
- intern traject inkanteling stad-OCMW waarbij via werkgroepen nagegaan en uitgewerkt wordt wat de verschillen in de werking zijn en hoe we deze 'gaten' kunnen dichtrijden;
- opstart buurtinfovergaderingen: eerste editie op 16/02/2020 in de Witte wijk – Graswijk. Er zijn nog twee andere buurten afgebakend: Balgerhoeke en Sint-Jozef. Omwille van corona is dit concept stopgezet;
- goedkeuring gemeentelijk participatiereglement op de gemeenteraad en OCMW-raad van april 2020;
- uitwerken participatiematrix op basis van participatieladder;
- inspraakmoment voor herinrichting Parkplein in 2020;
- participatietrajecten in LDC Zonneheem voor o.m. Zonneheemse feesten, vrijwilligerswerking in 2019 en 2020;
- drie inspraakmomenten in 2020 voor speelpleintjes Galgenakker, Feltreplein en Crielkens met de buurt;
- grote verkeersenquête najaar 2020 inzake verkeersafwikkeling Zuidmoerstraat in oktober 2020 (ruime buurt, ouders van schoolkinderen, werknemers);
- traject rond warmtetransitieviesie;
- bevraging Corona Impact Monitor in mei 2020;
- opstart vrijwilligersmatching via platform Give a Day vanaf september 2020.

2021:

- interne bevragingen bij diensthoofden i.v.m. telewerk, wensen rond participatie, evaluatie crisiscel;
- bevraging bewoners wijk Heidelaan-Neelemanslaan ivm herinrichting straat in najaar 2021;
- bevraging hondeneigenaars rond hondenpoep in de stad (najaar 2021);
- tevredenheidsonderzoek n.a.v. corona in bibliotheek, CC en zwembad;
- bevraging Weldoeners bij jongeren via Meetjesman;
- van eind 2021 tot februari 2022 liepen we het project Buurtenmonitor van de provincie (tevredenheidsbevraging in Eeklo, opgesplitst in 7 buurten).

2022

- participatiemoment in LDC over de buurt;
- participatiemarkt over het PRUP eHubt bedrijventerrein Balgerhoeke;
- project Straatvinken;

- Stoep zonder Poep (via ikdoemee.eeklo.be kunnen hondeneigenaars hun wandelroutes ingeven. Het traject wordt afgerond met het plaatsen van 5 hondenpoepzuilen op een aantal locaties in de stad (mei 2022));
- interne bevestigingen over mobiliteit, gebruik van Office 365, ergonomie op kantoor, verhuis stadsdiensten;
- opstart digitaal burgerpanel in Eeklo voor projecten/bevestigingen;
- samenwerking CC en De Kring voor het opstellen van een jongerenprogramma;
- project Babbelbanken op ikdoemee.eeklo.be i.v.m. oproep naar ideeën voor het plaatsen van nieuwe zitbankjes;
- Artist in Residence in CC: jongerencollectief;
- verderzetten Give a day voor vrijwilligersmatching;
- Pimp the Box: afronden traject om 10 elektriciteitsboxen te pimpen, in aanwezigheid van de creatieve inwoners (eind juni 2022);
- vrouwenstraatnamen (via ikdoemee.eeklo.be);
- lanceren voedselstrategie: samenwerken met burgers en organisaties;
- opstart project Zorgzame Buurten in wijk Sint-Jozef;
- invullen site oud-zwembad: overleg met jeugd- en sportactoren;
- vragenhalfuurtje in de gemeenteraad vanaf september 2022;
- bevestiging herinrichting Cocquytstraat bij bewoners september 2022;
- bevestiging *Eeklo in de toekomst* over identiteit en communicatie (najaar 2022);
- gezondheidsenquête (najaar 2022);
- opstart burgerbudget Meemakers9900 vanaf 20 september 2022 (30.000 euro per jaar);
- participatietraject renovatie Markt met infomarkt op 13 oktober 2022 en inspraakmogelijkheden via ikdoemee.eeklo.be en adviesraden;
- actualisatie afsprakennota adviesraden;
- deelname aan nationale DOE-meter (15/11 tot 15/12/2022).

Vanaf 2023 koppelen we onze trajecten aan de 5 treden van de participatieladder.

2023

De interne participatiepool komt elke maand samen om ideeën en projecten uit te wisselen en te leren van elkaar.

Er was in het najaar 2023 een overleg met de VVSG over o.m. de uitbouw van de participatiepool. Vanuit diverse diensten werden participatieve trajecten uitgewerkt.

Trede 1 (INFORMEREN): 11 (dit is het aantal kanalen dat we gebruiken, niet het aantal keer dat dit verspreid wordt)

- interne **nieuwsbrief voor medewerkers thuiszorg**;
- **digitale nieuwsbrief vanuit CC/bib, KAI, mobiliteit, ondernemen, kidsgids** (telt voor 5): in 2023 werden 95 verschillende nieuwsbrieven verstuurd. Dit gaat in totaal om 138.847 nieuwsbrieven, waarvan 50,69% zijn geopend;
- vanaf oktober 2023 werd bijgehouden hoeveel **bewonersbrieven** er vertrekken inzake wegenwerken/publieke ruimte/mobiliteit. In 2023 ging dit nog om 5 bewonersbrieven;
- er zijn in 2023 in totaal 160 **persberichten** verspreid;
- er zijn in 2023 6 **personeelsgazetten** verspreid;
- **interne mails** naar leidinggevendenden, algemene groep ...;
- **intranet** (wordt vernieuwd in de loop van 2024).

Trede 2 (RAADPLEGEN): 18

- bevestiging vrijwilligers tijdens vrijwilligersfeest in mei 2023;
- interne bevestiging rond telewerk voor leidinggevendenden (mei-juni 2023);
- gemeentemonitor Vlaanderen (maart-juni), enkel voor steekproef (resultaten in januari 2024);
- tevredenheidsbevestigingen ouders BKO-vestigingen;
- werkgroep Zonneheemse Feesten;

- interviews en workshops citymarketingtraject met interne / externe stakeholders;
- Consument via citymarketingtraject voor burgers/bezoekers;
- bevraging Eeklonaren/ondernemers in het citymarketingtraject;
- Welzijnswijzer voor personeel;
- bevraging rond welbevinden op school (via De Plek) naar aanleiding van Vrouwendag;
- digitale bevraging rond drugs vanuit het Lokaal Drugoverleg;
- bevraging rond e-inclusie;
- bevraging rond wonen van jongeren (vanuit lokaal sociaal beleid);
- 'koffiekletsen' in LDC Zonneheem;
- participatiemoment i.v.m. invulling Zonneheemse Feesten 2023;
- bevraging sportinfrastructuur voor sportclubs;
- evaluatie testopstelling ovonde Helmstraat via enquête (december 2023);
- vragenlijst Leeftijdsvriendelijke stad voor senioren i.f.v. opmaak inspiratienota seniorenraad: thema's: mobiliteit en wonen. De bevraging werd 342 keer ingevuld.

Trede 3 (ADVISEREN): 14

= aantal adviezen vanuit adviesraden. Hiervoor werkten we in het najaar 2022 een sluitend systeem uit zodat we alle adviezen (gevraagd en niet-gevraagd) kunnen registreren. We namen dit in gebruik vanaf november 2022.

In 2023 waren er 14 adviezen: 3 van de sportraad (retributies, beleidssubsidiereglement en overlast/veiligheid aan het minigolfterrein), 2 van de seniorenraad (retributies en verkoop seniorenflats), 2 van de economische raad (terrasreglement en inname openbaar domein), 3 van het voorzittersoverleg (retributies, uitnodigingen en werkingsbudget), 2 van de ARC (retributies, subsidiereglement ARC), 1 van de Covemo (verkeerskussens Oude Gentweg) en 1 van Raad van bestuur bib/CC (voorgevel van de bibliotheek + verbinding tuin tussen cultuurcafé en bibliotheek).

Inspiratienota's vanuit de seniorenraad, jeugdraad, lokaal overleg kinderopvang en het voorzittersoverleg werden voorbereid in het najaar van 2023. Afwerking is voorzien in (het voorjaar van) 2024.

Trede 4 (CO-PRODUCTIE): 25

- Artist in Residence in CC;
- Club Cultuur: traject rond laagdrempeligheid voor cultuurcentrumbezoek;
- Power Up traject rond duurzame energie voor kansarmen: project met 20 gezinnen;
- project Dorp Kern Gezond i.s.m. Logo Gezond Plus met een mobiel zit-/speel-/groenelement dat op verschillende locaties in Eeklo zal worden neergezet. We beginnen dit project in de Helmstraat, waar we de zone van de 'ovonde' samen met de buurt een nieuwe functie willen geven (november 2022 - april 2023);
- Grijs wordt groen: project rond ontharding / VK Tegelwippen via ikdoemee.eeklo.be (maart tot oktober 2023);
- participatietraject rond de herinrichting van de begraafplaats (gestart in januari 2023): werking via een kerngroep en diverse themawerkgroepen;
- participatietraject rond de ontharding en herinrichting van de Melkerij (gestart in maart 2023);
- project Straatambassadeurs in Sint-Jozef: Straatambassadeurs zijn de ogen, oren en lijm van de buurt. Ze zijn herkenbaar aan hun hesje/pet en affiche aan het raam. Straatambassadeurs zijn de brug tussen de inwoners van Sint-Jozef, de senioren- en buurtzorgconsulent, stadsdiensten en beleid. Zeswekelijks komen de ambassadeurs samen om te evalueren en verhalen uit te wisselen;
- nieuwjaarsdrink in Sint-Jozef in januari 2023;
- smaakvolle wandeling in Sint-Jozef in april 2023;
- burenontbijt in Sint-Jozef in juni 2023;
- testpanel voor meldingen website in juni 2023;
- opmaak fietsroutekaart in juni 2023;
- Galgenbosfeest in september 2023;
- witte pagina in programma CC (voor jongeren);
- burgerpanel fusietraject in april/mei 2023;

- Buurtmakers in Sint-Jozef samen met de Arteveldehogeschool i.h.k.v. ontmoetingsplekken;
- 30x30x30: project voor opening Cultuurhuis Herbakker met deelname van burgers en organisaties om het openingsweekend begin januari 2024 op te vullen;
- voorbereiding traject volkstuinen in Hartwijk;
- traject buurtkunst Sint-Jozef (tentoonstellingsmoment in januari 2024);
- Buurtsoepés: 23 (Stassanoplein (2), Sint-Jozef/Wilgenpark (10), Zandstraat (4), Jan Frans Willemsplein (4), Wijk Crielkens (2), jaarmarkt);
- overleg met gezinnen (kinderen) van de omgeving Staalstraat voor de aanleg van de speeltuin/ontmoetingsplek;
- maandelijks participatiemoment op Hit The City over het programma;
- participatiemoment met de kinderen van BKO Kinderpoort over een nieuw speeltoestel;
- werkgroep seniorenraad voor opmaak bevraging inspiratienota.

Trede 5 (MEEBESLISSEN): 6

Burgerbudget Meemakers9900 - 2023: 5 projecten krijgen samen € 30.000, 1 project krijgt budget via ontharding schooldomeinen (zie aparte actie A-01.03.01).

Burgerbudget Meemakers9900 - 2024: oproep voor nieuwe projecten in september 2023.

1ste helft 2024

In onze nieuwe projectfiche die via Pepperflow wordt opgemaakt, is een luik rond geplande participatie opgenomen, met aandacht voor de vijf treden van de participatieladder.

Trede 1 (INFORMEREN): 20 (dit is het aantal kanalen dat we gebruiken, niet het aantal keer dat dit verspreid wordt)

- interne **nieuwsbrief voor medewerkers thuiszorg**;
- **digitale nieuwsbrief vanuit stad algemeen (sedert 20/06/2024), Cultuurhuis, bib, KA!, mobiliteit, ondernemen, senioren** (telt voor 7): in de eerste helft van 2024 werden 56 verschillende nieuwsbrieven verstuurd. Dit gaat in totaal om 88.690 nieuwsbrieven, waarvan 48,56% zijn geopend. De nieuwsbrief van de bib wordt via een ander platform verspreid. Daar gaat het om een maandelijkse nieuwsbrief aan gemiddeld ong. 1.600 abonnees;
- sedert oktober 2023 wordt bijgehouden hoeveel **bewonersbrieven** er vertrekken inzake wegenwerken/publieke ruimte/mobiliteit. In de eerste helft van 2024 ging dit om 12 bewonersbrieven vanuit de stad/AWV/Riopact;
- er zijn in de eerste helft van 2024 in totaal 65 **persberichten** verspreid;
- er zijn in de eerste helft van 2024 2 **personeelsgazetten** verspreid;
- **interne mails** naar leidinggevendenden, algemene groep ...;
- **intranet** (wordt vernieuwd in oktober 2024);
- informeren van jongeren middelbaar onderwijs rond verkiezingen (i.s.m. Meetjesman);
- infomoment Sint-Jozef i.v.m. inrichting ontmoetingsplek in juni 2024;
- infovergadering werken Kaaistraat voor bewoners in februari 2024;
- infovergadering werken Kaaistraat voor ondernemers in februari 2024;
- infovergadering Ring in maart 2024;
- infovergadering parkje Snuifmolenstraat in april 2024;
- ouderavond in BKO Kinderpoort.

Trede 2 (RAADPLEGEN): 10

- 'koffiekletsen' / centrumraad in LDC Zonneheem (bewoners, bezoekers, partners);
- participatiemoment i.v.m. invulling Zonneheemse Feesten 2024;
- bevraging 500 jongeren online over 'jezelf zijn' vanuit de jeugdendienst (zowel op school als daarbuiten);
- participatiemoment RUP Lilan;

- participatiemoment RUP Galgenhof;
- open GECORO i.v.m. nota rond verdichting;
- bevragen van een 10-tal nieuwe inwoners die zich inschrijven bij Burgerzaken om af te toetsen wat voor hen belangrijk is bij het onthalen van nieuwe inwoners;
- meting rond tevredenheid bij klanten van de gezinszorg (loopt het hele jaar door);
- bevragen van bezoekers van de jaarmarkt met stellingen / vragen rond polarisatie;
- Bar Toope in april 2024: eerste 'filosofiecafé' waarbij op een interactieve manier naar onze verander(en)de samenleving wordt gekeken.

Trede 3 (ADVISEREN): 6

= aantal adviezen vanuit adviesraden. Hiervoor werkten we een sluitend systeem uit zodat we alle adviezen (gevraagd en niet-gevraagd) kunnen registreren.

In de eerste helft van 2024 waren er 3 adviezen: 1 van de economische raad (horecavergunning) en 2 van de raad van bestuur bib/CH Herbakker (voorgevel bib / verbinding ABC-site en de gedenkplaat van CH Herbakker).

Inspiratienota's vanuit de seniorenraad, jeugdraad en lokaal overleg kinderopvang werden afgewerkt in het voorjaar van 2024.

Trede 4 (CO-PRODUCTIE): 25

- Artist in Residence in Cultuurhuis Herbakker;
- Club Cultuur: traject rond laagdrempeligheid voor cultuurcentrumbezoek;
- Braakland: voorstelling in een leegstaand pand op de Markt;
- Power Up traject rond duurzame energie voor kansarmen;
- participatietraject rond de herinrichting van de begraafplaats (gestart in januari 2023): werking via een kerngroep en diverse themawerkgroepen;
- participatietraject rond de ontharding en herinrichting van de Melkerij (gestart in maart 2023);
- project Straatambassadeurs: Straatambassadeurs zijn de ogen, oren en lijm van de buurt. Ze zijn herkenbaar aan hun hesje/pet en affiche aan het raam. Straatambassadeurs zijn de brug tussen inwoners, de senioren- en buurtzorgconsulent, stadsdiensten en beleid. Zeswekelijks komen de ambassadeurs samen om te evalueren en verhalen uit te wisselen;
- nieuwjaarsdrink in Sint-Jozef in januari 2024;
- Galgenbosfeest in juni 2024;
- witte pagina in programma Cultuurhuis Herbakker (voor jongeren);
- Buurtmakers in Sint-Jozef samen met de Arteveldehogeschool i.h.k.v. ontmoetingsplekken;
- 30x30x30: project voor opening Cultuurhuis Herbakker met deelname van burgers en organisaties om het openingsweekend begin januari 2024 op te vullen;
- voorbereiding traject volkstuinten in Hartwijk;
- traject buurtkunst Sint-Jozef (tentoonstellingsmoment in najaar 2024);
- Buurtsoepés: 19 (Sint-Jozef/Wilgenpark (6), Wijk Crielkens (6), site oud zwembad (4), Broedershof (2) en op de jaarmarkt);
- overleg met gezinnen (kinderen) van de omgeving Staalstraat voor de aanleg van de speeltuin/ontmoetingsplek;
- bezoekers van LDC Zonneheem hadden inspraak bij het bepalen van namen voor de vergaderzalen;
- maandelijks participatiemoment op Hit The City over het programma;
- participatiemoment in Kubiek met ong. 40 jongeren over de uitbouw van het jongerenhuis (werking / inrichting / activiteiten);
- werkgroep LGBTQI op de scholen;
- nieuwe locaties kiezen voor de Buurtsoepé via ikdoemee.eeklo.be;
- dag van de Buren in 41 straten;
- participatietraject rond de zitbank en de plantenbakken via ikdoemee.eeklo.be;
- project 'Health for kids': kinderen werden - onder begeleiding - met een camera in Eeklo rond gestuurd om gevaarlijke plekken in de stad vast te leggen;
- inspraak in planning van inzet op activiteiten door vrijwilligers van LDC Zonneheem.

Trede 5 (MEEBESLISSEN): 10

Burgerbudget Meemakers9900 - 2023: 5 projecten kregen samen € 30.000. In het voorjaar 2024 zijn nog 4 projecten in uitvoering. Eentje is al afgerond (buurthuis Crielkens).

Burgerbudget Meemakers9900 - 2024: 7 projecten krijgen samen € 30.000 en startten hun uitvoering in het voorjaar 2024. Enkel het project van de Zandstraat is nog niet gestart.

7.3 Externe documenten

7.3.1 Uit: de ‘Jong Geweld’ enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren. Hierbij enkele resultaten die te maken hebben met de stad als organisatie:

- 35% van de bevroagde jongeren kennen de mensen van de jeugddienst. Dit is meer dan in het Meetjesland gemiddeld.
- Bijna 71% van de Eeklose jongeren weet niet of er een jeugdraad in Eeklo is. Een kwart weet dat er een jeugdraad is.
- Bijna 2/3 van de respondenten wil info krijgen over de gemeente of de jeugddienst via sociale media. 30% is niet geïnteresseerd in info. (deze regionale resultaten zijn gelijklopend voor de gemeenten).
- Snapchat is het meest gebruikte sociaal medium, gevolgd door Instagram, Messenger en Facebook. Whatsapp scoort al heel wat lager, terwijl Twitter weinig gebruikt wordt.

Aanbevelingen:

- Blijf jongeren betrekken in het vormgeven, opvolgen en evalueren van het beleid.
- Werk vindplaatsgericht om de mening van de jongeren te kennen.
- Maak de Eeklose jeugddienst en -raad bekender via de juiste kanalen.
- Betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren.
- Blijf jeugdbewegingen infrastructureel, financieel, logistiek, inhoudelijk ondersteunen.

7.3.2 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake communicatie en dienstverlening staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

COMMUNICATIE

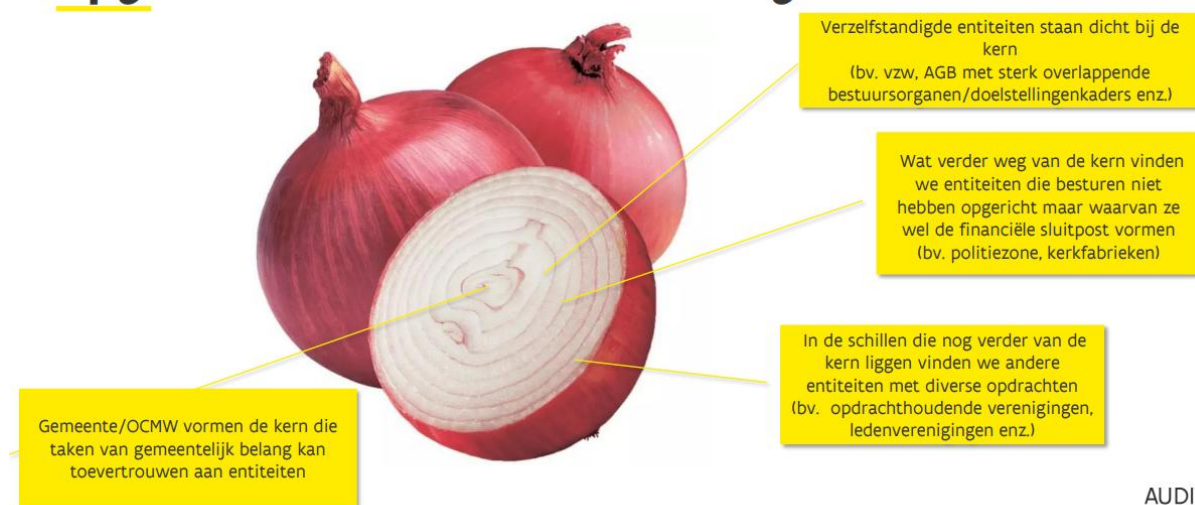
Resultaten bevraging	Suggesties diensten
19% vond de communicatie over corona niet makkelijk terug te vinden.	Alles moest snel gaan en er moest altijd snel geschakeld worden. De overzichtelijkheid liet soms te wensen over. De oude website maakte het ook niet makkelijk. Met de vernieuwing liep dit wat vlotter.
59% volgde de communicatie over corona via facebook; 46% via het infoblad; 32% via de website, 31% via affiches in straatbeeld.	Dit zijn ook de vier wijzen waarop de mensen info in eerste instantie wilden ontvangen. 23% wilde ook via elektronische nieuwsbrieven geïnformeerd worden, dit gebeurde nu te weinig; 15% via app (gebeurde maar door 9%). Is een gemeente-app een goede optie? Dit moet wel een tool zijn waarbij er niet apart tijd moet geïnvesteerd worden, maar moet via andere kanalen gevoed worden.

DIENSTVERLENING - Ervaringen met werken op afspraak tijdens corona:

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
52% geen ervaring. 16% genoeg tijd t.o.v. 1 % niet genoeg tijd maken. 12% sneller geholpen t.o.v. 5% trager 15% vond het belangrijk om niet in de rij te moeten staan.	De positieve reacties overheersen. Na de zomer wordt de baliewerking bevroegd (sommige zijn weer 'vrije inloop': stadskantoor, sociaal huis. Andere blijven op afspraak. Wat met balie Sportpark, jeugddienst ...?) Moeten we een verschil maken tussen balies en diensten die op afspraak werken?
14% werkt liever zonder afspraak (vooral hoge scores bij senioren).	Belangrijk om senioren het systeem van afspraken goed aan te leren (zie meerjarenplanactie A-7.06.05 De stad zet in op digitaliseren voor doeltreffende communicatie en ondersteunt de burger hier in)

7.3.3 Uit: Audit Vlaanderen – Opvolging van Verzelfstandigde en Verbonden Entiteiten Thema-audit | Globaal rapport | 20-12-2022

Dienstverlening/werking van lokale besturen is opgebouwd uit verschillende lagen

AUDIT
VLAANDEREN

Aandachtspunt 1: Volg de entiteiten meer doordacht op en geef ze een expliciete plaats in de (reguliere) werking van het bestuur **– drie veel voorkomende aanbevelingen**

Aanbeveling 1: Het lokaal bestuur categoriseert en prioriteert haar entiteiten en structureert het opvolgingsproces op basis hiervan.

Niet alle entiteiten moeten even intensief opgevolgd worden. Dat is ook niet werkbaar. Daarom is het aangewezen dat een lokaal bestuur parameters hanteert (bv. financieel belang) om keuzes te maken inzake de opvolging (frequentie, aard).

Aanbeveling 2: Betrek de entiteiten structureel bij het beleidsplanningsproces (bv. omgevingsanalyse, inhoudelijke afstemming doelstellingenkader).

Ook taken van gemeentelijk belang die aan entiteiten zijn toegewezen verdienen een analyse (bv. afvalbeheer). Om dubbel werk te vermijden, kunnen er hierover afspraken worden gemaakt. Een actieve afstemming en betrokkenheid bij het beleidsplanningsproces maakt dat acties elkaar aanvullen en versterken (bv. samenwerking over de sensibilisering inzake afval).

Aanbeveling 3: Verzeker een goed zicht op de kwaliteit van de dienstverlening door de entiteiten.

Dit is mogelijk door heldere afspraken te maken over de behandeling van klachten en meldingen en hierover een rapportering te vragen door de entiteiten. Dit is uiteraard enkel relevant voor die entiteiten met een concrete dienstverlening aan de burger of het bestuur.

Aandachtspunt 2: Versterk de ondersteuning van de raadsleden/mandatarissen

Aanbeveling 4: Het lokaal bestuur ondersteunt de mandatarissen door onder meer het aanleveren van basisinformatie (bv. fiche per entiteit) en mandaten toe te lichten (bv. verschillen tussen bestuursmandaat en lidmaatschap van een algemene vergadering).

Zeker nieuwe mandatarissen hebben geen goed zicht op de draagwijdte en taakbelasting van een mandaat bij een entiteit. Informatie hieromtrent delen en duiden is een gedeelde opdracht voor het management en het politieke niveau van het lokaal bestuur en de entiteiten.

Aandachtspunt 3: Zet in op een actueel en informatief overzicht

Aanbeveling 5: Het lokaal bestuur verzekert een volledig, actueel en informatief overzicht van haar entiteiten met inbegrip van een duidelijke categorisering ervan.

Dit is een basisvoorwaarde om de entiteiten doordacht te kunnen opvolgen. Het is daarenboven een decretale verplichting om dit overzicht, met een duiding van eventuele wijzigingen, jaarlijks voor te leggen aan de gemeenteraad.

7.3.4 Uit: Audit Vlaanderen – Thema-audit Beheer van ICT-risico's bij lokale besturen Globaal rapport | 13.06.2023

Lokale besturen hebben de voorbije jaren onder impuls van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) belangrijke stappen gezet om de informatieveiligheid te verbeteren. In dit kader hebben ze ook risico's met betrekking tot informatieveiligheid in kaart gebracht.

Toch zijn er voor de meeste lokale besturen nog belangrijke verbeterpunten om verder te evolueren richting een breder, meer systematisch beheer van alle ICT-risico's:

- Lokale besturen willen inzetten op ICT en digitalisering, maar pakken dit weinig gestructureerd en concreet aan.
- Lokale besturen hebben slechts een deel van hun ICT-risico's in het vizier en schatten zelf in dat er nog belangrijke werkpunten zijn.
- Lokale besturen zijn zich onvoldoende bewust van de risico's die verbonden zijn aan hun samenwerking met externe leveranciers.
- De capaciteit en positionering van de ICT-functie sluiten onvoldoende aan bij het vereiste risicobeheer en de ambities op het vlak van digitalisering.

7.3.5 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

Cybercriminaliteit en -aanvallen kunnen de dienstverlening verstoren en zorgen voor datalekken en onvoorziene uitgaven om digitale systemen terug op orde te krijgen. Wie goed is voorbereid, kan bij een cyberaanval de schade beperken. Digitalisering is het thema bij uitstek waarvoor lokale besturen de handen in elkaar slaan. Voor een succesvolle digitale transformatie zijn samenwerking en partnerschap tussen lokale besturen en centrale overheden cruciaal.

Politieke en bestuurlijke bewegingen

Het vertrouwen van burgers in de overheid en de politiek daalt, al scoren gemeenten en diensten zoals de afvalophaling of de politie doorgaans hoger dan gemiddeld. Op sociale media spuien mensen, doorgaans anoniem, ongeremd hun meningen. De weerklank die de schelders krijgen is vaak groter dan hun aantal. Deze trend keren is niet vanzelfsprekend. Lokale besturen kunnen proberen zelf 'onbesproken' te blijven, door te werken aan integriteit en deontologie, door uit te leggen waarom bepaalde beslissingen worden genomen en andere niet, door in de gemeenteraad het debat tussen meerderheid en oppositie hoffelijk te houden (want alle raadsleden zijn volksvertegenwoordigers) en op 'de bal' en niet op 'de persoon' te spelen.

De klassieke kanalen van politieke participatie volstaan niet meer. De digitale mogelijkheden zorgen voor meer informatie en zichtbare interacties op het publieke forum. Complexe maatschappelijke uitdagingen vragen een overheid die samenwerkt (quadruple helix), die netwerken opzet en het algemeen belang blijft bewaken. Door de hogere scholingsgraad zijn inwoners mondiger en willen ze mee nadenken over het lokale beleid. Daarnaast dreigen meer mensen uit de boot te vallen. Deze ontwikkelingen duwen lokale besturen naar innovatieve vormen van burgerparticipatie.

Schaalvergroting is een andere trend die lokale besturen raakt. Ziekenhuizen vormen netwerken, scholen groeperen zich, centrale overheden concentreren hun dienstverlening in een beperkt aantal kantoren. Die tendens en de beperkte bestuurskracht van gemeenten zetten aan om na te denken over wat ze zelf blijven doen, waarvoor ze meer willen samenwerken of waarom een fusie beter is. De Vlaamse overheid ondersteunt fusies nu actief. Blijven fusies in de toekomst vrijwillig of worden ze opgelegd, en hoe dan? Tegelijk dwingt de regiovorming sinds 2022 nieuwe entiteiten om zich in te schrijven binnen de referentieregio's. Van de bestaande wordt verwacht dat ze zich enten op die nieuwe gebiedsomschrijvingen.

Voor de oplossing van de maatschappelijke problemen **zitten gemeenten steeds meer in een netwerk** met andere centrale, Europese en internationale overheden (die zelf ook uit een veelheid van entiteiten bestaan), vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers, burgergroeperingen of onderwijs- en zorginstellingen. De interdependentie neemt toe. Dikwijls coördineert het lokale bestuur dit netwerk, brengt het dit bijeen of stuurt het aan. Dat vergt specifieke politieke en ambtelijke competenties. Het is niet eenvoudig om hiervoor op de krappe arbeidsmarkt de juiste profielen te vinden. Ook voor andere lokale taken moeten lokale besturen zich als aantrekkelijke werkgevers presenteren, met competitieve loon- en arbeidsvoorwaarden, voldoende autonomie en ondersteuning maar ook met hun reputatie als vormgever van de lokale samenleving. Schandalen of politiek geruzie kunnen dat imago aantasten en nadien duurt het lang eer het opnieuw 'op niveau' is.

Lokale besturen zijn de eerste overheid. Voor de klimaatproblemen of het activeren van mensen op de arbeidsmarkt kunnen gemeenten het verschil maken, precies omdat zij geïntegreerd lokale problemen kunnen aanpakken. Helaas is de decentralisatie soms geïnspireerd door budgettaire motieven op het centrale niveau. Vanuit Europa wordt de druk op België opgevoerd om de overheidsfinanciën te saneren. Lokale besturen dragen amper bij tot het overheidstekort of de uitstaande schulden, maar ze kunnen wel het slachtoffer worden wanneer centrale overheden gaan besparen op de financiële stromen richting de gemeenten.

Vlaamse gemeenten zijn wereldwijd voortrekkers in de lokale vertaling van de **Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling**. De meerderheid van de SDG's zijn niet realiseerbaar als de lokale besturen het niet doen. De Agenda 2030 gaat trouwens niet alleen over de realisatie van de zeventien SDG's maar bevat ook enkele essentiële basisprincipes, verbonden met de pijlers van duurzaamheid: mens, planeet, welvaart, vrede en partnerschap. Het overzicht op pagina 76 maakt dat ook duidelijk. Zorg ervoor dat ook de meest kwetsbare groepen betrokken worden bij en positieve impact ondervinden van het beleid ('Leave No One Behind'). Samenwerkingsnetwerken en partnerschappen zijn daarbij essentieel.

BELEIDSVORSTELLEN

Bestuurlijke voorstellen

Versterk de bestuurskracht en de democratie

Werk samen met de lokale overheden aan **meer betrokkenheid van burgers** en innovatieve vormen van burgerparticipatie (bv. burgerpanels, burgerbudgetten, digitale participatievormen,..) en faciliteer experimenten en ervaringsuitwisseling. Kijk met een open blik naar alternatieven voor de traditionele lokale adviesraden.

8 ARMOEDE & WELZIJN

8.1 Toestand in Eeklo

Inzake armoede zijn er diverse partners op het grondgebied van Eeklo. Naast de werking van de eigen OCMW-diensten waarbij diverse projecten werkzaam zijn rond armoede (budgethulpverlening, Het Jonge Kind ... Eeklo schakelt naar de toekomst, jongerenwelzijn- en participatieproject om schooluitval tegen te gaan en te bestrijden, Katrolwerking, sociale activering, Integratie erkende vluchtelingen), is er het Wijkcentrum De Kring (= vereniging waar armen het woord nemen) met een uitgebreide dienstverlening, maar ook een afdeling van CAW Oost-Vlaanderen, Agentschap Integratie en Inburgering, Vokans, VDAB, Jeugdhulp Don Bosco ...

In 2021 is De Plek er bij gekomen, een jeugdwelzijnswerking die rust, actie en ondersteuning bood aan jongeren en jongvolwassenen. Bij De Plek konden jongeren gewoon ontspannen of via de projectwerkingen stappen zetten naar reguliere opleidingsvormen of arbeid. Ook werden jongeren er ondersteund op vlak van onderwijs en werk en konden ze er terecht voor begeleiding op vlak van mentaal welzijn en verslavingszorg. De subsidie voor De Plek viel eind 2023 weg. Er werd gewerkt aan een opvolger binnen een Jongerenhuis/Over-Kophuis. Dit startte de werking in oktober 2024.

Er is een gezinsarmoedebestrijdingsplan in opmaak, met in eerste instantie aandacht voor kinderen (thema's kinderopvang, onderwijs, huisvesting...). Dit wordt in het najaar van 2024 afgewerkt.

8.2 Cijfergegevens

8.2.1 Financiële gegevens

Het gemiddeld inkomen per inwoner voor 2021 ligt vrij laag in Eeklo (€ 20.164). Het aandeel aangiftes lager dan € 20.000 ligt voor Eeklo op 33,5%. Voor het Vlaamse Gewest is dit 29,3%, voor de cluster 'goed uitgeruste centra' is dat 29,3%.

Voor de hogere inkomens zien we een omgekeerd beeld. In Eeklo is 26,3% van de aangiftes voor een inkomen van hoger dan € 40.000. Voor het Vlaamse Gewest is dit 32,4%, voor de cluster 'goed uitgeruste centra' 31%.

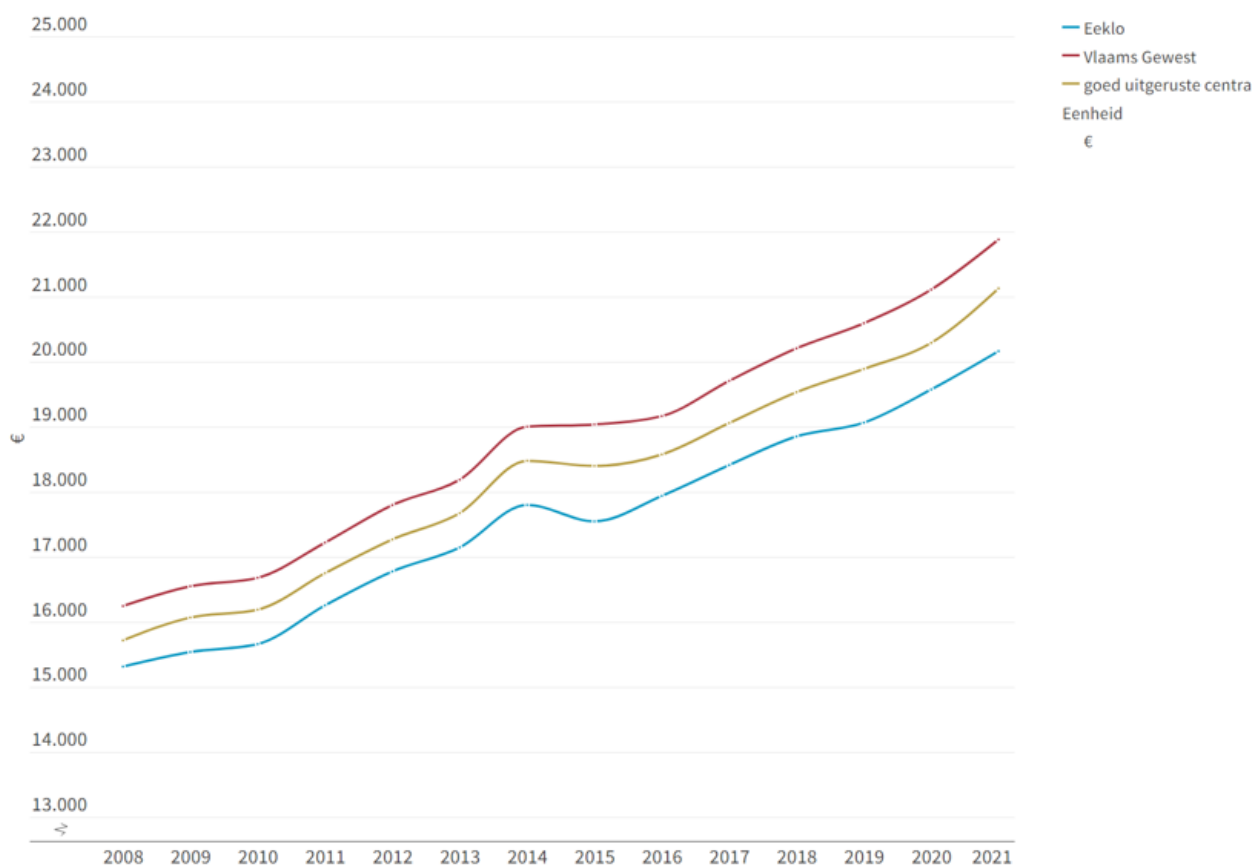
tabel 28 Fiscale statistieken – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2021

	Eeklo	goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest
gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner [€]	20164	21129	21881
aangiften 0-inkomens [aantal]	588	12951	191862
aangiften inkomen 1 - 10.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	10,2%	10,4%	10,9%
aangiften inkomen 10.001 - 15.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,8%	5%	5%
aangiften inkomen 15.001 - 20.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	17,5%	14,3%	13,4%
aangiften inkomen 20.001 - 30.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	24,5%	23,5%	22,8%
aangiften inkomen 30.001 - 40.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	15,6%	15,7%	15,5%
aangiften inkomen 40.001 - 50.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	9%	9,7%	9,6%
aangiften inkomen 50.001 - 60.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,5%	6,4%	6,4%
aangiften inkomen 60.001 - 75.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	5,3%	6,4%	6,6%
aangiften inkomen >75.000 € (t.o.v. aangiften) [%]	6,5%	8,7%	9,8%
welvaartsindex [per 100]	99	103	107

Bron: Statbel - Fiscale en equivalent administratief beschikbare inkomens | provincies.incijfers.be

Het gemiddeld inkomen van een Eeklose inwoner stijgt met de jaren (van € 15.315 in 2008 naar € 20.164 in 2021). Dit is een stijging van 31,7%. In diezelfde periode steeg het gemiddeld inkomen van een Vlaming met 34,7%. Voor de cluster 'goed uitgeruste centra' steeg dit ook met 34,4%. De stijging in Eeklo is dus het laagst.

grafiek 54 Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – evolutie 2008 tot 2021

Bron: Statbel - Fiscale en equivalent administratief beschikbare inkomens | provincies.incijfers.be

In november 2020 bleken ook 788 Eeklose gezinnen voor 1.363 kinderen de sociale toeslag op het groeipakket ontvangen te hebben n.a.v. Corona. Er werden in Eeklo 2.900 tijdelijk werklozen geteld, samen met 512 zelfstandigen die een overbruggingsrecht ontvingen.

Als we het inkomen van Eeklo in 2008 en in 2021 index 100 geven, ziet de verhouding met de cluster en met het Vlaamse Gewest er als volgt uit:

tabel 29 Gemiddeld inkomen per inwoner – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 en 2021

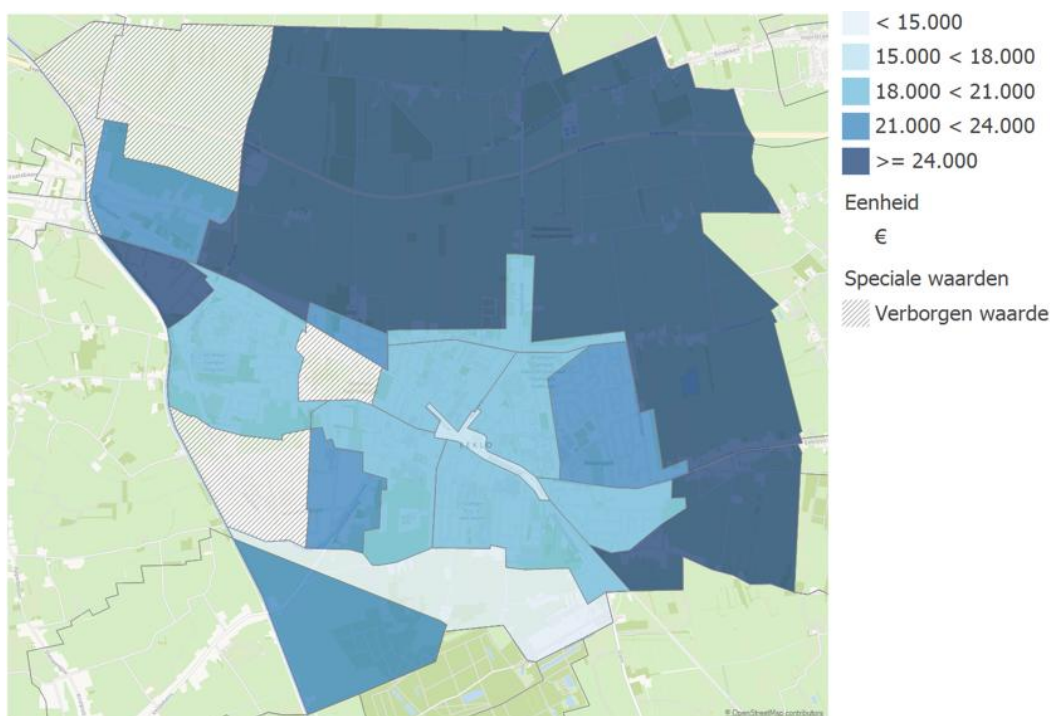
Gemiddeld inkomen per inwoner	Eeklo	Goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest
Index 2008	100	102,6	106
Index 2021	100	104,8	108,5

(bron: STATBEL – provincies.incijfers.be – eigen bewerking)

Het verschil in gemiddeld inkomen met de cluster en het Vlaamse Gewest wordt groter. De welvaartsindex – dit is de vergelijking van het gemiddelde fiscale inkomen per inwoner van de gemeente met dat van België – is 99 voor Eeklo. Scoor je meer dan 100, dan is het gemiddeld inkomen per inwoner hoger dan het nationaal gemiddelde. Eeklo valt dus net onder dat nationale cijfer. In het Vlaamse Gewest is dit 107, voor de cluster 'goed uitgeruste centra' is dat 103.

Hieronder staat een opdeling van het gemiddeld inkomen per inwoner volgens statistische sector. In het noorden en noordoosten van Eeklo ligt dit hoger dan het Eeklose gemiddelde, in het centrum lager.

grafiek 55 Gemiddeld inkomen per inwoner van Eeklo – per statistische sector – 2021

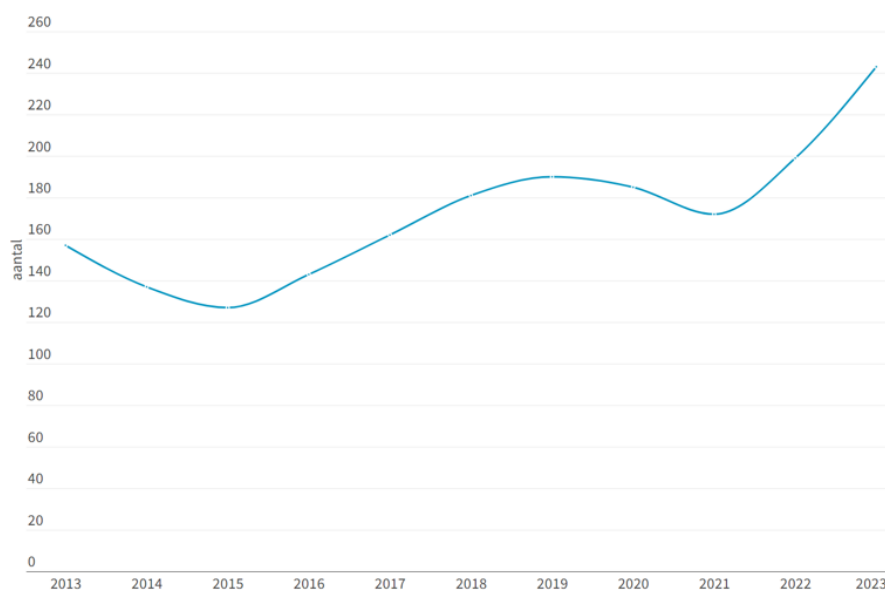

Bron: Statbel - Fiscale en equivalent administratief beschikbare inkomens | provincies.incijfers.be

Er wordt ook een opdeling gemaakt wat een inkomen beneden de kritische armoedegrens is. Dit gaat om het aandeel individuele aangiftes die lager zijn dan € 10.000 en het aandeel gemeenschappelijke aangiftes die lager zijn dan € 20.000. In Eeklo gaat dit in 2021 respectievelijk om 14,9% en 3,3%. Dit ligt lager dan het gemiddelde voor het Vlaamse Gewest (16,8% voor individuele en 3,4% voor gemeenschappelijke aangiftes). Het aandeel van deze 'kritische' aangiftes daalt met de jaren. Voor de Belfiuscluster is dit 16,1% en 3%.

Eeklo heeft gemiddeld 0,9% leefloners in 2023 (= 243); in de cluster 'goed uitgeruste centra' gaat dit om 0,6%, in het Vlaamse Gewest ook 0,6%.

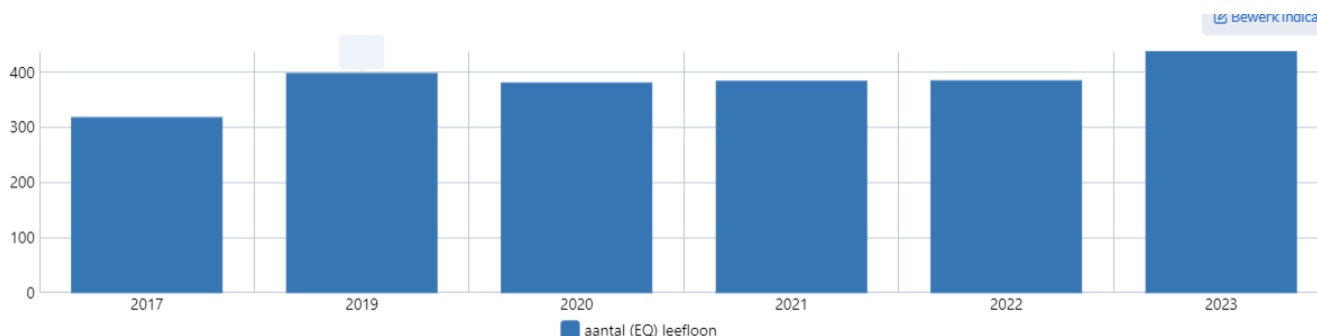
grafiek 56 Aantal personen met een (equivalent) leefloon – Eeklo – 2013 tot 2023

Bron: POD Maatschappelijke integratie | provincies.incijfers.be

Het absoluut aantal leefloners in Eeklo schommelt doorheen de jaren. Hieronder het aantal leefloners dat gedurende een heel jaar zich aanmeldt in het Sociaal Huis. In 2022 waren dit 385 personen; in 2023 438.

grafiek 57 Aantal personen met (EQ)leefloon op jaarbasis – Eeklo 2017 tot 2023

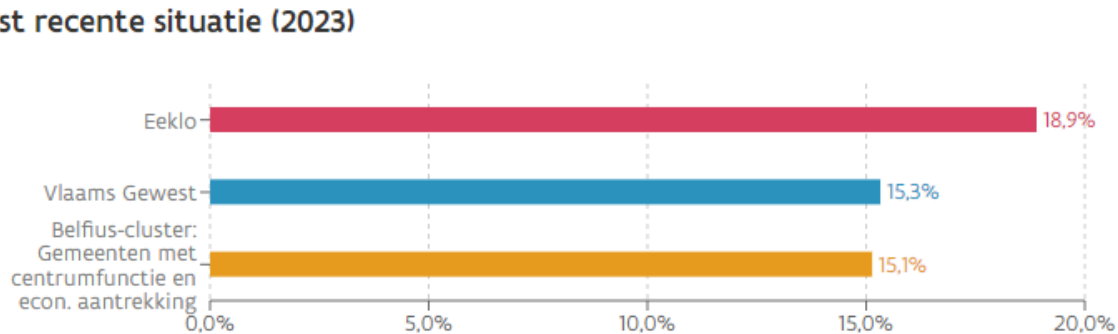
Bron: Sociaal Huis Eeklo

Eeklo	2017	2019	2020	2021	2022	2023
aantal (EQ) leefloon	318	398	381	384	385	438

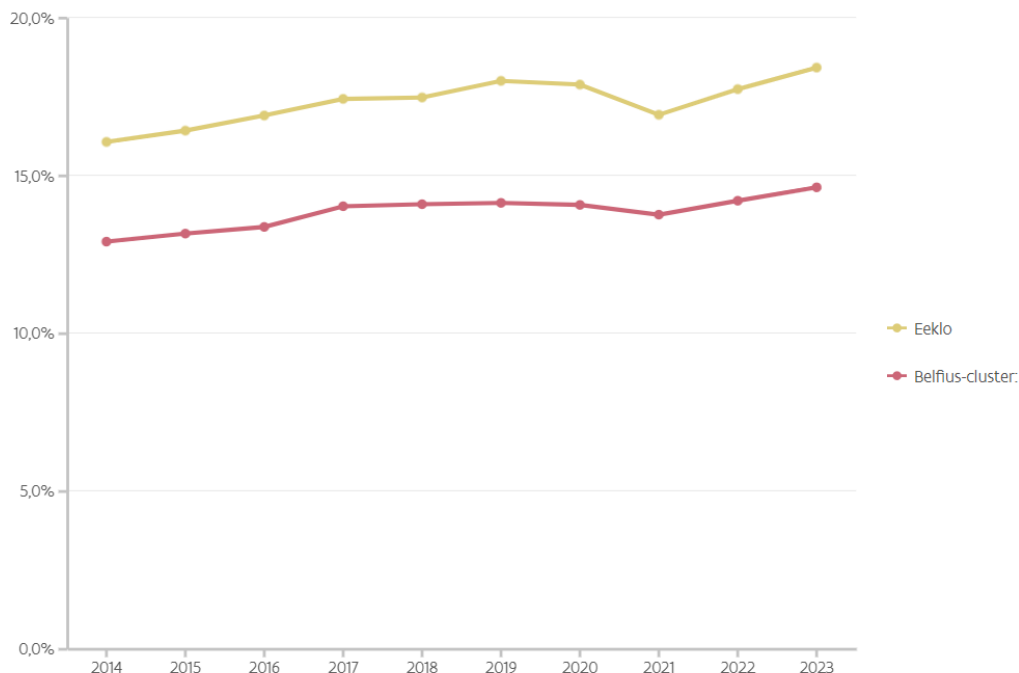
18,9% van de Eeklose inwoners heeft in 2023 een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. Het Vlaamse Gewest (15,3%) en de Belfiuscluster (15,1%) scoren heel wat lager.

grafiek 58 Aantal inwoners met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering t.o.v. aantal inwoners – Eeklo, Vlaams Gewest – 2023

Meest recente situatie (2023)

grafiek 59 *Evolutie van het aandeel inwoners met een verhoogde tegemoetkoming – Eeklo, Belfiuscluster – 2014-2023*

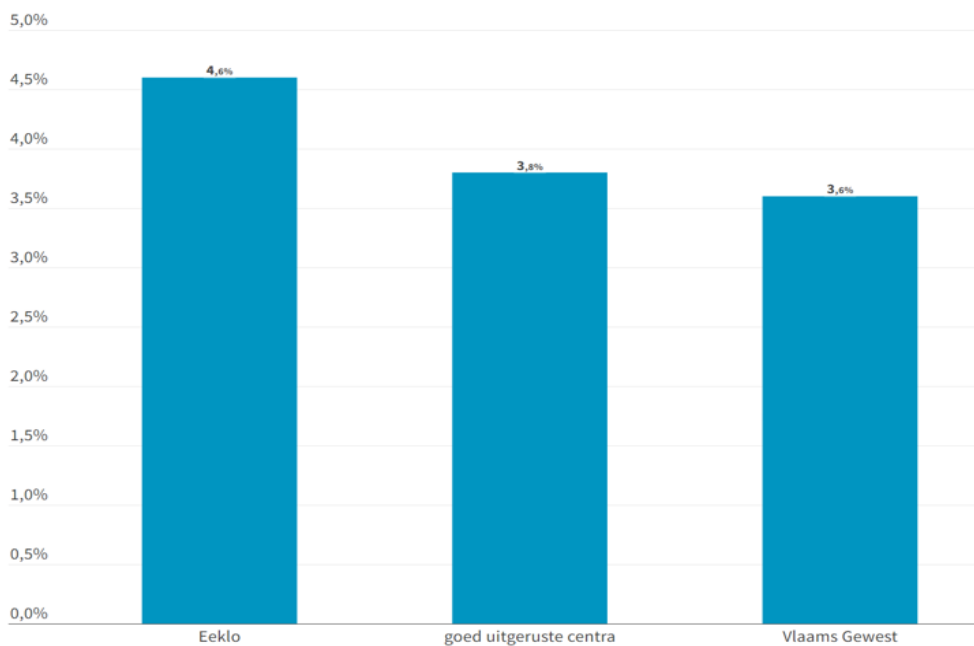

Bron: KSZ, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

De trend in de evolutie van inwoners met een verhoogde tegemoetkoming is hetzelfde in Eeklo als voor het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster, maar Eeklo blijft aanzienlijk hoger scoren.

Bij de inwoners van 65 jaar en ouder telt Eeklo in 2023 4,6% met een inkomensgarantie voor ouderen of een gewaarborgd inkomen voor bejaarden. De cluster 'goed uitgeruste centra' komt aan 3,8%, het Vlaamse Gewest aan 3,6%. Dit percentage daalt met de jaren.

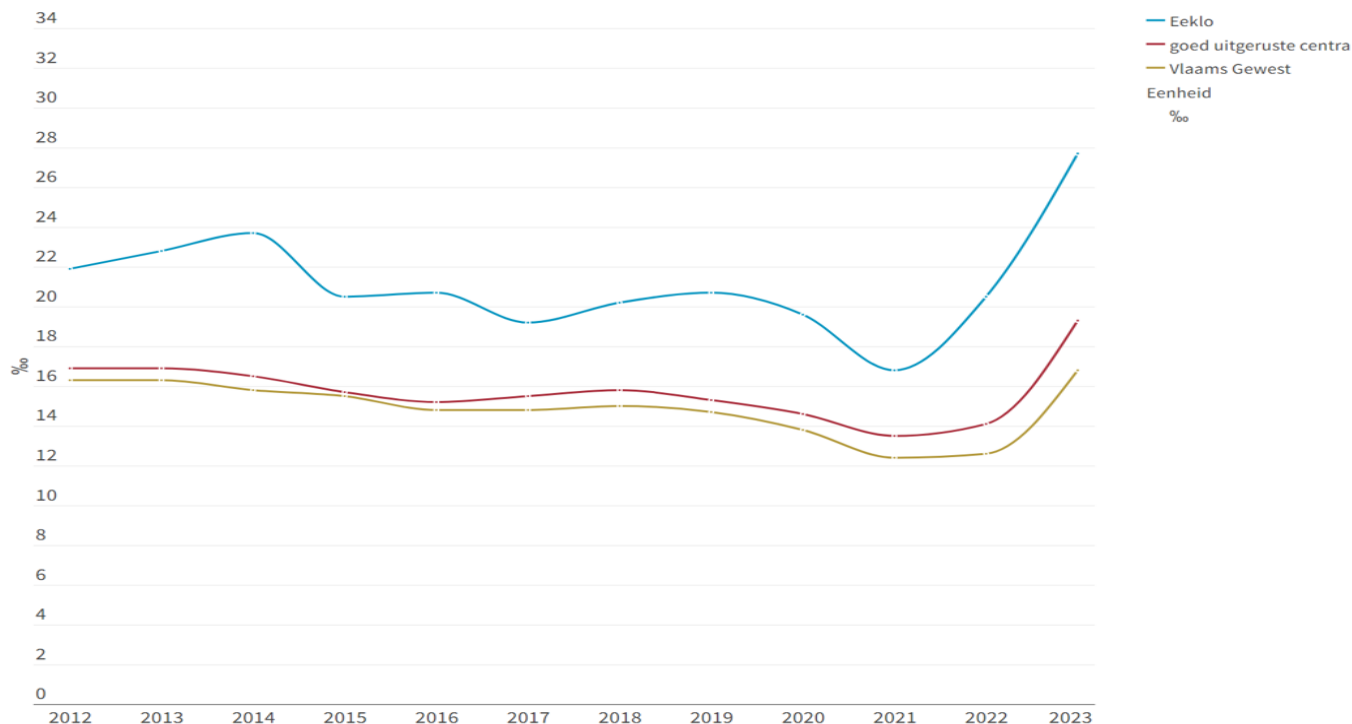
grafiek 60 *Aantal ouderen met inkomensgarantie ouderen (IGO) of gewaarborgd inkomen bejaarden (GIB) t.o.v. aantal inwoners van 65 jaar en ouder – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023*

Bron: Federale Pensioendienst | provincies.incijfers.be

Een andere indicator inzake welzijn en armoede is de **energie-armoede**.

grafiek 61 *Huishoudens met actieve budgetmeter elektriciteit per 1.000 afnemers – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2012 tot 2023*

Bron: Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt | provincies.incijfers.be

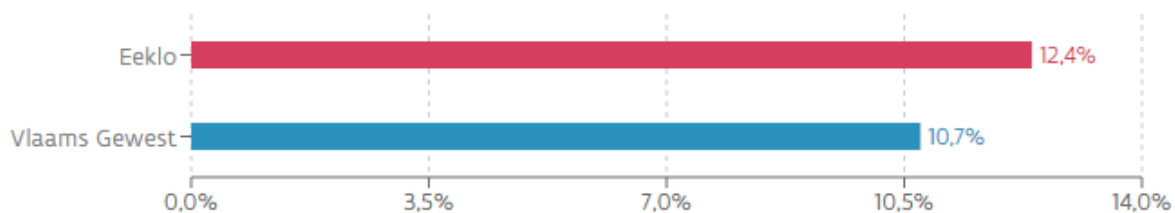
In Eeklo staan er in 2023 27,7 budgetmeters voor 1.000 toegangspunten elektriciteit. Deze cijfers liggen hoger dan in het Vlaamse Gewest (16,8) en de cluster 'goed uitgeruste centra' (19,3). Het aandeel daalde in alle gemeenten gevoelig in 2020 en 2021 omwille van de aangepaste maatregelen door corona. In Eeklo is dit in 2022 weer spectaculair gestegen. Die stijging zet zich in 2023 door: dit geldt ook voor de andere metingen, maar Eeklo zit sterk boven het Vlaamse en het clustergemiddelde.

8.2.2 Tewerkstellingsgegevens

12,4% van het aantal Eeklonaren tussen de 0 en 59 jaar woonde in 2021 in een gezin met lage werkintensiteit (kleiner of gelijk aan 0,2). Dit betekent dat er weinig werkintensiteit is bij de volwassen leden van het gezin: op huishoudniveau kan worden gekeken hoeveel volwassenen in het gezin aan het werk zijn en in welk arbeidsregime. Op basis daarvan wordt een werkintensiteit van het gezin berekend. Deze werkintensiteit varieert tussen 0 (geen enkel volwassen lid van het gezin werkt) en 1 (alle volwassen leden van het gezin werken voltijds). De gezinnen met een werkintensiteit lager dan 0,2 worden beschouwd als gezinnen met een zeer lage werkintensiteit.

Het aandeel personen in een gezin met lage werkintensiteit in Eeklo haalt in 2021 hetzelfde niveau als in 2011. Tussen 2014 en 2017 zat het tegen of over de 13%. Het Vlaamse Gewest scoort in 2021 een waarde van 10,7%.

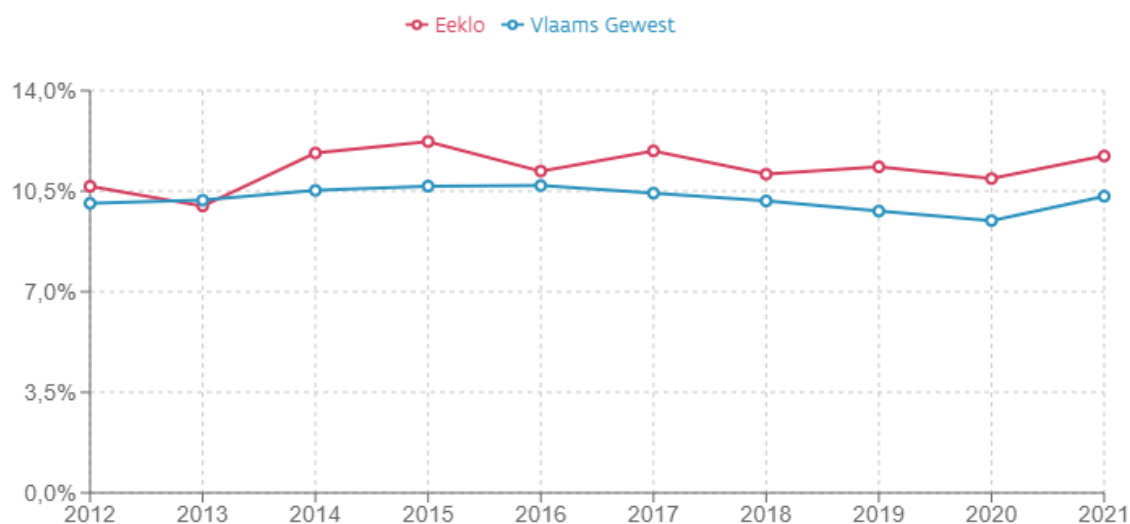
grafiek 62 Aantal personen in een gezin met lage werkintensiteit t.o.v. aantal inwoners van 0 tot 59 jaar – Eeklo, Belfiuscluster – 2021

(bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid – Gemeente-Stadsmonitor – ABB)

11,7% van de Eeklose kinderen tussen 0 en 17 jaar bevindt zich in een gezin met lage werkintensiteit. Deze index is tussen 2010 (= 10,2%) en 2021 gestegen, maar zat eerder hoger dan 12%. In 2021 gaat dit om 452 kinderen. Het Vlaamse gemiddelde in 2021 is 10,3%.

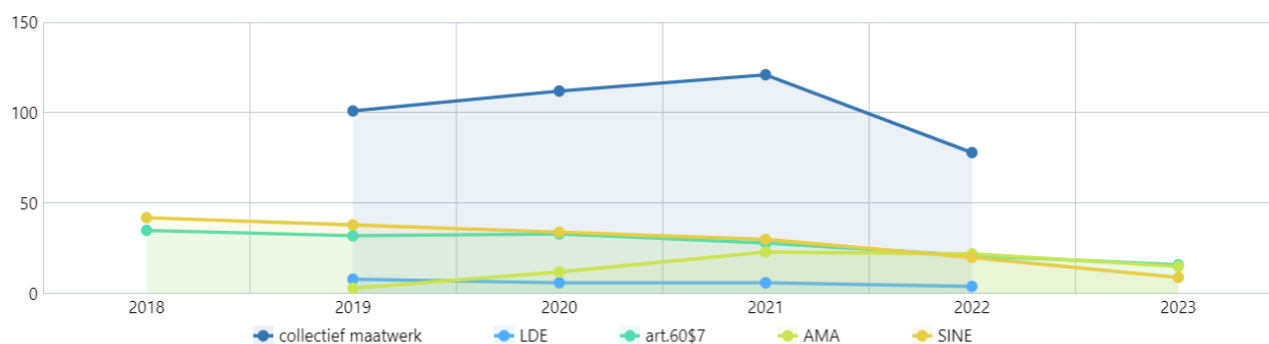
grafiek 63 Kinderen in een gezin met lage werkintensiteit – Eeklo, Vlaams Gewest – 2012 tot 2021

(bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid – Gemeente-Stadsmonitor – ABB)

Op de volgende grafiek is het aantal personen terug te vinden die tewerkgesteld is via een of andere vorm van inclusieve arbeid: collectief maatwerk, lokale diensteneconomie, artikel 60, Arbeidsmatige Activiteiten (AMA), SINE. De soorten wijzigden de afgelopen jaren.

grafiek 64 Aantal personen op de inclusieve arbeidsmarkt

Bron: Dpt Werk en Sociale Economie, POD MI, Dpt Zorg, RVA - provincies.incijfers.be

soort tewerkstelling	2018	2019	2020	2021	2022	2023
collectief maatwerk		101	112	121	78	
LDE		8	6	6	4	
art.60\$7	35	32	33	28	21	16
AMA		3	12	23	22	15
SINE	42	38	34	30	20	9

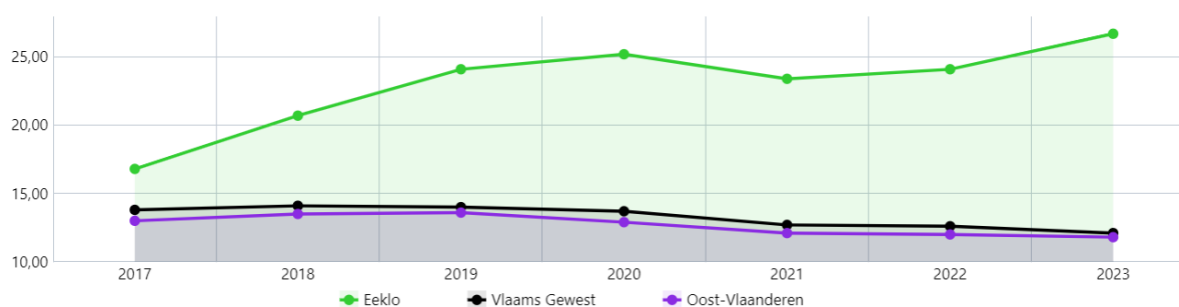
8.2.3 Armoede-indexen

De **kansarmoede-index** is het aantal kinderen geboren in een kansarm gezin volgens de criteria van Kind en Gezin in jaar x, jaar x-1 en x-2 en die wonen in de gebiedsomschrijving op 31/12 van jaar x ten opzichte van het totaal aantal kinderen geboren in die 3 jaar en die wonen in de gebiedsomschrijving op 31/12 van jaar x (in percentages). De kansarmoede-index wordt berekend op basis van beoordelingen door medewerkers van Kind en Gezin in gezinnen met een boreling. In concreto gaan de verpleegkundigen en gezinsondersteuners van Kind en Gezin na of er signalen zijn van kansarmoede op **6 domeinen**. Het gaat om het maandinkomen van het gezin, de opleiding van de ouders, het stimulatie-niveau van de kinderen, de arbeidssituatie van de ouders, de huisvesting en de gezondheid. Per levensdomein werd een ondergrens bepaald. Elk criterium wordt afzonderlijk beoordeeld. Wanneer de leefomstandigheden van een gezin bij 3 of meer van die 6 criteria zich op of onder de ondergrens bevinden, dan spreken we over kansarmoede in het gezin.

De inschatting van kansarmoede gebeurt voor alle borelingen met wie Kind en Gezin minstens 1 contact gehad heeft. Dat zijn nagenoeg alle borelingen. In 2021 had Kind en Gezin kansarmoede beoordeeld voor meer dan 97% van de borelingen. De kansarmoederegistratie gebeurt eenmalig (doorgaans in de eerste maanden na de geboorte) en moet als een *momentopname* beschouwd worden. De wijzigingen die zich in de daaropvolgende maanden/jaren in de levensomstandigheden van een gezin voordoen worden dus niet gecapteerd in de cijfers.

De kansarmoede-index voor Eeklo in 2023 is 26,7: dit betekent dat 26,7% van de geboortes plaatsvinden in een kansarm gezin. Dit is een hoog aandeel, en betekent na een daling in 2021 opnieuw een stijging. Het gemiddelde van het Vlaamse Gewest is 12,1.

grafiek 65 Kansarmoede-index Kind & Gezin – Eeklo, Vlaams Gewest – 2017 tot 2023 (= aantal geboortes in kansarme gezinnen t.o.v. totaal aantal geboortes)

Bron: Kind & Gezin - gemeente-stadsmonitor

Regio	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	16,80	20,70	24,10	25,20	23,40	24,10	26,70
Vlaams Gewest	13,80	14,10	14,00	13,70	12,70	12,60	12,10
Oost-Vlaanderen	13,00	13,50	13,60	12,90	12,10	12,00	11,80

De **Onderwijskansarmoede-indicator (OKI)** wordt berekend als het aantal van de 4 leerlingenkenmerken (thuis taal niet-Nederlands, laag opleidingsniveau van de moeder, ontvangen van een schooltoelage, wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging) waaraan de leerlingen voldoen ("aantikken"), gesommeerd voor alle leerlingen, en vervolgens gedeeld door het totaal aantal leerlingen. De OKI is bijgevolg een cijfer tussen 0 en 4.

Voor Eeklo is de OKI 1,14, het gemiddelde van de Belfiuscluster is 0,79; het Vlaamse Gewest scoort 1. De OKI voor Eeklo daalde de afgelopen jaren; nu is er opnieuw een forse stijging waar te nemen.

In het najaar van 2020 werd de 13de ArmoedeBarometer van Decenniumdoelen uitgebracht. Deze kleurt oranje: in 275 van de 300 gemeenten is de armoede (zeer sterk) gestegen in vergelijking met 12 jaar geleden. De 13de ArmoedeBarometer evalueert de evolutie van armoede sinds 2008 voor de 300 Vlaamse gemeenten en dus voor Vlaanderen.

De 16 gebruikte indicatoren kunnen we opdelen in drie groepen: **armoede-indicatoren, indicatoren die potentiële armoede meten en indicatoren van inspanningen van gemeenten**. Telkens vind je ook het nulpunt van de evaluatie tussen haakjes.

DE ARMOEDE-INDICATOREN

- de armoedecijfers van Kind en Gezin (vanaf 2008);
- de Onderwijskansarmoede-indicator (vanaf 2008);
- het aantal budgetmeters voor elektriciteit en gas (vanaf 2015);
- het aantal mensen met een leefloon (vanaf 2008);
- het aantal mensen met een Integratietegemoetkoming voor Ouderen (IGO) (vanaf 2008).

DE POTENTIËLE ARMOEDE-INDICATOREN

De indicatoren die potentiële armoede meten zijn indicatoren die wijzen op een mogelijk probleem. Situaties die hier gemeten worden zijn niet per se onmiddellijk gelinkt aan armoede, maar duiden op een mogelijk armoedeprobleem nu of in de toekomst:

- langdurige werkloosheid (vanaf 2008);
- het aantal schoolverlaters zonder diploma (vanaf schooljaar 2013-2014 t.e.m. 2017-2018);
- het aantal jaren schoolse vertraging (vanaf schooljaar 2014-2015 t.e.m. 2018-2019);
- het aantal huishoudens met een Verhoogde Tegemoetkoming (vanaf 2014);
- het aantal personen met een Ziekte- en Invaliditeitsuitkering (vanaf 2012 t.e.m. 2018);
- het aantal kandidaat-huurders voor een sociale woning (vanaf 2011).

8.2.4 Sociale woningen

In 2023 zijn er in Eeklo 758 sociale huurwoningen van de sociale huisvestingsmaatschappij en 129 woningen van het Sociaal Verhuurkantoor Meetjesland. Dit is in totaal goed voor 887 woningen. In verhouding tot het aantal private huishoudens is dit 8,72%; in het Vlaamse Gewest is dit 6%. De cluster 'goed uitgeruste centra' heeft 6,6% sociale huurwoningen. De buurgemeenten scoren hier zeer laag (bv. Sint-Laureins met 1,6%, Kaprijke 2,4%, Assenede 3,2%).

Binnen Eeklo zijn er grote verschillen. Zo telt Eeklo West 31,1% sociale huurwoningen. Eeklo Zuid, Oost en Noord tellen elk iets meer dan 6% sociale huurwoningen, Eeklo Centrum 1,9% en geen in Balgerhoeke en Eeklo Noord buitengebied.

tabel 30 Aantal sociale woningen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023

	Eeklo	goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest
officiële statistiek sociale huurwoningen [aantal]	887	14847	174147
officiële statistiek structureel leegstaande woningen in eigendom van WM [aantal]	22	612	8615
eengezinswoningen in eigendom van WM [aantal]	478	6420	65133
appartementen in eigendom van WM [aantal]	258	6537	86983
eengezinswoningen ingehuurd door WM [aantal]	41	371	4057
appartementen ingehuurd door WM [aantal]	88	825	9278
sociale huurwoningen per 100 particuliere huishoudens [per 100] zonder structureel leegstaande woningen)	8,5	6,2	5,7
officiële statistiek sociale huurwoningen per 100 particuliere huishoudens [per 100]	8,7	6,5	6

Bron: Agentschap Wonen in Vlaanderen | provincies.incijfers.be

Bij de sociale huisvestingsmaatschappij zijn er 736 huurwoningen in 2023 (zonder structurele leegstand), waarvan 258 appartementen (= 35,1%) en 478 eengezinswoningen. Voor heel het Vlaamse Gewest bestaat het woningpatrimonium van de sociale huisvestingsmaatschappijen uit 57,2% appartementen en 42,8% eengezinswoningen.

Bij de sociale woningen die de SHM inhuurt zijn er in Eeklo 129 sociale woonegelegenheden in 2023. Daarbij tellen we 68,2% appartementen.

88,8% van de Eeklose sociale huurwoningen is bewoond door een Belgisch gezin. 7,4% is bewoond door een gezin van niet-EU-nationaliteit, terwijl zij maar 5,2% van de Eeklose bevolking uitmaken. We zien soortgelijke verhouding ook voor het Vlaamse Gewest en de cluster.

tabel 31 Aantal huurders van sociale woningen in Eeklo per nationaliteitsgroep in 2024

	Eeklo	goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest
huurders van een sociale woning nationaliteit Belg (t.o.v. huurders)	88,8%	88,3%	84,3%
huurders van een sociale woning nationaliteit EU (excl. Belg) (t.o.v. huurders)	1,8%	3,8%	4,3%
huurders van een sociale woning nationaliteit niet-EU (t.o.v. huurders)	7,4%	6,8%	7,8%
Belgische huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	88,6%	89,8%	88,9%
Europese (EU) huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	6,2%	6,3%	6,4%
niet-Europese (niet-EU) huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners)	5,2%	3,9%	4,7%

Bron: Agentschap Wonen in Vlaanderen, Rijksregister - provincies.incijfers.be

tabel 32 Gezinnen op de wachtlijst voor sociale woningen – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023

	Eeklo	goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest
kandidaat-huurders per domiciliegemeente [aantal]	789	13147	170201
kandidaat-huurders per 100 particuliere huishoudens [per 100]	7,8	5,8	5,8
gemiddelde wachttijd bij WM [aantal dagen]	1682	1542	1496

Bron: Agentschap Wonen in Vlaanderen | provincies.incijfers.be

In Eeklo staat in 2023 7,8% van alle gezinnen op een wachtlijst voor sociale woningen (= 789 gezinnen). Het Vlaamse cijfer en het cijfer van de cluster 'goed uitgeruste centra' bedraagt 5,8%. De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning in Eeklo is 1.682 dagen.

8.2.5 Kencijfers eigen diensten

tabel 33 Kencijfers Sociaal huis, sociale dienst, sociale woningen OCMW – Eeklo – 2019 tot 2023

SOCIALE DIENST OCMW	2019	2020	2021	2022	2023
aantal intakes	1.091	3.148	4.096	1.906 (fysiek onthaal) 5.456 (inclusief vragen via mailbox en telefonisch)	2.702 (fysiek onthaal) 5.186 (mails, telefoons)
aantal personen met (equivalent) leefloon = aantal dossiers over het hele jaar	398	381	384	385	438
aantal leefloners waarvoor een GPMI is afgesloten	105	135	151	129	140
% leefloners waarvoor een GPMI is afgesloten	26,4%	35,4%	39,32%	33,5%	32%
aantal leefloners in arbeidsbegeleiding	93	106	111	110	142
% leefloners in arbeidsbegeleiding	23,4%	27,8%	28,8%	28,6%	32,4%
aantal personen in budgethulpverlening	289	312	292	271	264
aantal personen met recht op aanvullende steun	640	460	660	819	615
aantal toegekende huurwaarborgen	64	71	59	59	60
de gemiddelde hoogte van de verleende huurwaarborg in euro	1.377,84	1.380,07	1.302,10	1.671,56	1.733,99
totaal bedrag aan toegekende huurwaarborgen in euro	88.181,76	97.984,97	76.824,19	98.622,20	104.039,34

SOCIALE HUISVESTING OCMW	2019	2020	2021	2022	2023
Bezettingsgraad noodwoningen	63%	64,5%	68,3%	69,6%	83,70%

(bron: sociale dienst stad Eeklo)

Sedert 2015 is in het Wijkcentrum De Kring een brugfiguur basisonderwijs actief. Een brugfiguur is een neutrale vertrouwenspersoon tussen kwetsbare gezinnen, welzijnsorganisaties en de school. De brugfiguur werkt in Eeklo niet vanuit de school (wat meestal het geval is), maar vanuit het Wijkcentrum. Er is met elke Eeklose basisschool een formele samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor de periode 01/09/2021 tot 31/12/2025. De brugfiguur basisonderwijs, gesubsidieerd door stad en scholen maar werkzaam bij Wijkcentrum De Kring, begeleidde de afgelopen jaren gemiddeld 59 gezinnen per schooljaar, met gemiddeld 150 kinderen per schooljaar. Vanaf 2015 tot en met april 2024 had de brugfiguur contacten met 264 verschillende gezinnen. In totaal werd 1.527 keer doorverwezen naar hulp- en dienstverlening, dit is gemiddeld 152,7 keer per jaar.

De brugfiguur schenkt veel aandacht aan toeleiden van gezinnen naar cultuur en vrije tijd. Zo zijn er inschrijfmomenten voor de stedelijke vakantiewerking in Wijkcentrum De Kring. Hierbij waren steeds

medewerkers van sport- en jeugddienst aanwezig die de reservatie voor de gezinnen in orde konden maken.

Brugfiguur secundair onderwijs

Sedert begin 2024 is er ook een brugfiguur secundair onderwijs in dienst. De scholen hebben een belangrijke rol in het uitwerken en financieren van deze brugfiguur. Er is een akkoord dat de scholen voor twee schooljaren 20% mee betalen in het project. Hierbij heeft de brugfiguur een aanstelling van 0,8 VTE bij stad Eeklo en een tijdelijke 0,2 VTE van twee jaar bij de scholen.

We merken op dat er steeds meer en meer jongeren vroegtijdig de school verlaten of dreigen uit te vallen, ook bij de eerste graad. Dit uit zich in schorsingen (hetzij op school, dan wel buiten school). Dit schorsingsbeleid heeft zijn effecten op de werking van de politiediensten en de gemeenschapswacht.

Tijdens het laatste semester van het schooljaar 2023-2024 kregen we 6 jongeren aangemeld die 'weigeren' om naar school te gaan. Daarnaast waren er ook 3 jongeren die op regelmatige basis spijbelen met als gevolg dat ze (in combinatie met hun gedrag) uitgesloten werden op school.

Vervolgens merkten we ook op dat verschillende ouders moeilijkheden ervaren bij de digitale aspecten van het secundair onderwijs. Het werken met Smartschool en het bestellen van boeken is alles behalve een evidentie voor veel ouders. Zo ondersteunde de brugfiguur 9 ouders in het laatste semester.

Cijfers voorjaar 2024 brugfiguur secundair onderwijs:

* 32 gezinnen werden aangemeld. Hiervan werd met 25 gezinnen een opstart gedaan. 17 gezinnen zijn hierop ingegaan.

* 12 aangemelde gezinnen hebben een migratieachtergrond.

* Volgende levensdomeinen kwamen binnen de aangemelde gezinnen aan bod: onderwijs (21x), geestelijke gezondheid (12x), fysieke gezondheid (4x), mobiliteit (2x), wonen (3x), huiselijke relaties (7x), middelen (8x), juridische zaken (3x). Er werd 3x doorverwezen naar een psycholoog (bron: cijfers Brugfiguur – eigen bewerking).

8.2.6 Anderstaligen

De stad heeft een ambtenaar bevoegd voor diversiteit, integratie en gezondheid. Ook vanuit de dienst Lokaal Mondiaal wordt rond diversiteit gewerkt. In 2023 kwam een taal- en inburgeringscoach in dienst. Op de Zuidkaai is de dienst Inburgering gevestigd.

Wat gebeurde in onze organisatie in 2023?

Lokaal Mondiaal:

- deelname Fair-o-meter Fairtradegemeenten;
- afwerking trajecten voor lagere scholen;
- deelname uitwisselingsmoment lokaal mondiaal beleid Oost-Vlaanderen 16/03;
- deelname digitaal uitwisselingsmoment lokale besturen rond Mondiaal beleid 22/03;
- noodhulp aardbevingen Turkije en Syrië;
- ondertekening kraanwatercharter;
- waterproject Eekl'eau;
- aanbod trajecten lagere scholen: thema's SDG's en voeding;
- deelname #iktrekhetmijaan;
- jurering GIP COLTD thema tweedehandskledij, Fast Fashion en voedselverspilling;
- start taalvereenvoudiging voor anderstaligen documenten stad Eeklo - dienst Omgeving;
- Fairtradekoffie in Sociaal Huis;
- sprekersavond DESEC-OO met duurzaam sociaal project in Kameroen;
- subsidieaanvragen werkgroep Lokaal Mondiaal (wereldraad) adviesraad ODE;
- deelname Youca;
- deelname schrijfactie Amnesty International in bib.

Voorleesplezier voor kleuters

- Er werden 6 sessies Voorleesplezier georganiseerd voor 8 kinderen in het voorjaar 2023. De activiteiten vonden plaats in de bibliotheek. Er werd één sessie georganiseerd voor het volledige gezin (ouderparticipatie). Op deze manier kregen de ouders een voorbeeld van taalstimulerend spelen met kinderen. Kinderen en ouders luisterden samen naar een boek dat voorgelezen werd, speelden spelletjes en we eindigden met een feest in de bibliotheek.
- De eerste cyclus voorleesplezier van het schooljaar 2023-2024 werd georganiseerd van 07/11 tot en met 12/12/2023. Er werden 10 kinderen aangemeld via de basisscholen in Eeklo. De meerderheid van de kinderen zat in de 3de kleuterklas. Dit was de beoogde doelgroep. De doelgroep zijn laagtaalvaardige kleuters. In de praktijk zagen we dat vooral kinderen van andere herkomst en met een andere thuistaal deelnamen aan Voorleesplezier. Een minderheid heeft Nederlands als thuistaal en heeft nood aan extra taalondersteuning door bijvoorbeeld problematieken zoals autisme. Het project Voorleesplezier werd sinds schooljaar 2023-2024 voornamelijk getrokken door de bibliotheek. We voorzagen telkens 3 tot 4 vrijwilligers, waaronder één laagtaalvaardige begeleider. Zij stonden in voor alle voorbereiding en uitvoering van de activiteiten. De laatste dag van cyclus 1 voorzagen we een rondleiding en spel in de bibliotheek. Dit was een fijne manier om de bibliotheek te leren kennen. Na de activiteit werd een moment van ouderparticipatie georganiseerd. Op dat moment kwamen ouders, broers en zussen langs. We dronken een drankje, aten een hapje en luisterden vooral naar hun ervaringen, de drempels die ze ervaren ... We probeerden op die manier signalen op te vangen waarmee we later aan de slag kunnen. Alle gezinnen kregen een bibliotheekkaart mee naar huis. De bibliotheek merkte op dat sommige ouders terugkeren naar het voorleesmoment op zaterdag. Dat is een heel laagdrempelig aanbod dat aanslaat bij de doelgroep.
- Drie keer per jaar komt de stuurgroep taalstimulering samen. Hier worden o.a. de taalstimulerende activiteiten besproken. Verder worden signalen opgevolgd. De basisscholen, bibliotheek, jeugddienst en De Katrol maken deel uit van deze stuurgroep.

Babbelfestijn

- De Katrol (Welzijnsband Meetjesland) bereidde Babbelfestijn voor. Dit is een taalstimulerende zomerwerking voor laagtaalvaardige kinderen van 6 tot 12 jaar (opvolging van de taal- en spelbubbels).
- Er werd een vorming over taalstimulerende activiteiten voor kinderen georganiseerd voor de vrijwilligers van Babbelfestijn.
- De sportdienst, Gekko, de bib en de wijkwerking engageerden zich voor het project. De kinderen en begeleiders van Babbelfestijn sloten in de namiddag aan bij hun werkingen. Zo maakten de kinderen kennis met de reguliere vakantiewerkingen.
- In de zomer van 2023 was er Babbelfestijn van 16/08 t.e.m. 25/08/2023 in de Speelbazaar. Er werden 15 kinderen aangemeld tussen de 6 en 12 jaar oud. Er werd begeleiding voorzien door 5 vrijwilligers. In de voormiddag werd op een speelse wijze taalstimulerend gewerkt. In de namiddag sloten de kinderen samen met hun begeleiders aan bij een reguliere vrijetijdswerking van stad Eeklo. Zo konden de kinderen kennis maken met de sportkampen van de sportdienst, de Gekkowerking, de bibliotheek en gingen zo voor een namiddag naar Het Leen. De laatste dag van Babbelfestijn organiseerden we een moment van ouderparticipatie. Er werd een spel georganiseerd voor de ouders en kinderen waarbij ze kennis konden maken met verschillende diensten en organisaties in Eeklo. Nadien werd een receptie georganiseerd en kregen alle kinderen een gevulde boekentas mee naar huis. Deze werden geschonken door Ladies' Circle.
- In 2023 startten de voorbereidingen voor Babbelfestijn 2024. We evalueerden de werking van 2023. De Katrol wil de werking uitbreiden naar meerdere gemeentes in het Meetjesland. Op die manier krijgen meer kinderen met nood aan taalstimulering de kans om deel te nemen aan dit initiatief. Dit impliceert dat de ankerfiguren van Katrol hun tijd zullen verdelen over verschillende besturen. Hierdoor wordt het takenpakket van het lokaal bestuur uitgebreid. Eeklo engageerde zich reeds voor de organisatie van Babbelfestijn in 2024.

Verteltassen

- Er werden verteltassen uitgewerkt door een vrijwilliger. De tassen werden opgebouwd rond een voorleesboek voor kinderen. Er werden gerelateerde vertelboeken, informatieve boeken, knuffels, spelletjes, educatief materiaal, werkblaadjes ... in opgenomen. De Katrol, de bibliotheek, voorleesplezier, Speelbazaar ... hebben interesse in het gebruik van de verteltassen. Er wordt onderzocht hoe de materialen het beste ontleend kunnen worden. De verteltassen werden herwerkt naar vertelboxen. De boxen bieden de mogelijkheid om meer materiaal aan te bieden. In de toekomst wordt nieuw materiaal meteen voorzien in boxen.

Een vrijwilliger werkte op eigen tempo verder aan de ontwikkeling van de vertelboxen. In het najaar van 2023 werden twee nieuwe boxen afgewerkt in de thema's piraten en ridders. De boxen werden intensief gebruikt voor Voorleesplezier in de bibliotheek. Er zijn nog boxen in ontwikkeling.

- Er worden afspraken gemaakt met Hubsakee (nieuwe concept van de Speelbazaar: wordt ingericht als ontmoetingsruimte voor ouders van jonge kinderen). Er wordt een taalhoek ingericht in Hubsakee.

Toegankelijke communicatie en promotie GEKKO-werking

- De jeugddienst maakte werk van duidelijke communicatie en promotie. De teksten werden zodanig opgemaakt dat zij meer toegankelijk waren voor laagtaalvaardige ouders. Dit verlaagde de drempel om deel te nemen aan GEKKO. De taal- en inburgeringscoach ondersteunde bij het opmaken van de heldere communicatie.
- Rondgang tijdens de GEKKO-werking om te bekijken welke visuele ondersteuning ontbreekt om laagtaalvaardige ouders en kinderen een veilig en toegankelijk gevoel te geven.

Taalstimulering in de BKO (Zuiderzon)

- Een stagiaire Gender en diversiteit liep stage in de BKO om initiatieven rond taalstimulering op te zetten.
- Het inschrijvingsformulier werd aangepast zodat het duidelijker is voor laagtaalvaardige ouders.
- Er werd visuele ondersteuning d.m.v. pictogrammen aangebracht in de BKO. Op deze manier maakten we de ruimte duidelijker en veiliger voor (laagtaalvaardige) kinderen.
- De dagindeling werd visueel duidelijker gemaakt voor de kinderen. Er werden foto's genomen van de kinderbegeleiders om de aanwezigheden duidelijk te maken naar de kinderen toe.

Open leercentrum opvangcentrum: het Rode Kruis opvangcentrum vroeg ondersteuning bij het opstarten van een openleercentrum (voor kinderen, jongeren en volwassenen). Op die manier kunnen de bewoners Nederlands oefenen wanneer zij nog geen toegang hebben tot de Nederlandse les of tijdens de vakanties. Vanuit stad Eeklo nemen de taal- en inburgeringscoach en een medewerker van de bibliotheek deel aan het overleg.

Wat gebeurde in onze organisatie in de 1ste helft van 2024?

- Op 01/03/2024 organiseerden we een **ontmoetingsmoment voor inburgeraars en nieuwkomers** in het kader van het participatietraject. De organisatie was in samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering. Er werden doelgericht uitnodigingen verzonden naar inburgeraars die gekend zijn bij het Agentschap. Het ontmoetingsmoment vond plaats in LDC Zonneheem. Verplichte inburgeraars werden uitgenodigd voor een korte presentatie over het participatietraject en het aanbod in Eeklo. De presentatie werd twee keer voorgesteld, telkens met een tolk (Arabisch & Engels). Gelijktijdig liep een vrijetijdsmarkt waar verschillende vrijetijdsdiensten en organisaties hun werking voorstelden: buddywerking, cultuur, bibliotheek, Kunstacademie, N9, Wijkcentrum De Kring, Jeugdhuis De Route, sportdienst, LDC Zonneheem, Buurtsoepé. Ook Comeet was aanwezig en verkocht UiTPASsen. Er was een maatschappelijk assistent van het Sociaal Huis om aan rechtenverkenning te doen i.k.v. de UiTPAS. We mochten 40 inburgeraars en nieuwkomers ontvangen. Het initiatief werd door de vrijetijdsdiensten en aanwezige inburgeraars als heel waardevol ervaren. Om die reden zal het initiatief jaarlijks terugkomen.
- In april 2024 startten we een **nieuwe oefenkans Nederlands** op in **LDC Zonneheem**. De oefenkans kreeg de naam **Babbelaars**. Maandelijks komt een groep anderstalige deelnemers samen met Nederlandstalige vrijwilligers. Aan de hand van een thema wordt in gesprek gegaan met elkaar. Er mogen ook Nederlandstalige deelnemers meedoen, dit vergroot de spreekkansen voor de anderstalige deelnemers. Op dit moment zijn er twee vrijwilligers die de oefenkans voorbereiden en begeleiden. We mochten in de periode april - juni 2024 telkens 3 tot 6 deelnemers verwelkomen. In de zomer van 2024 organiseren we activiteiten: een picknick en minigolf.
- Op 04/06/2024 werd een **opleiding taaliconen** georganiseerd voor alle vrijetijdsdiensten en dienst communicatie. Ook Wijkcentrum De Kring en de Huysmanhoeve sloten aan bij de vorming. Het Agentschap Integratie en Inburgering gaf een uitgebreide toelichting over de taaliconen en hoe ze te gebruiken. Aan de aanwezigen werd gevraagd om de taaliconen vanaf heden te

gebruiken in hun communicatie (affiches, brochures, flyers ...) en op de Uitdatabank. Door de taaliconen toe te voegen aan de activiteiten die in de Uitdatabank worden ingevoerd, wordt een doorstroom naar **ikdoemee.be** mogelijk gemaakt. Ikdoemee.be is een Vlaams online platform waar inburgeraars geschikte activiteiten kunnen vinden voor het participatietraject. Alle activiteiten die op ikdoemee.be staan, zijn toegelaten voor het participatietraject. De website is beschikbaar in verschillende talen en laat inburgeraars (en andere gebruikers) toe om makkelijk te filteren. De taal- en inburgeringscoach keurt alle activiteiten die vanuit de Uitdatabank doorstromen naar ikdoemee.be, goed of af i.f.v. het participatietraject. Sinds de vorming hebben Wijkcentrum De Kring, Buurtsoepé, Cultuurhuis en de Huysmanhoeve reeds activiteiten toegevoegd met taaliconen.

- De **buddywerking** liep vlot in de eerste helft van 2024. In juni 2024 waren zeven duo's bezig met de buddywerking. Deze duo's doen het goed. Enkele duo's hebben reeds hun 40 contacturen behaald. Zij geven aan om de buddywerking niet te willen afronden. Ze blijven betrokken bij de communicatie en sluiten aan bij de groepsmomenten. Het contact met deze duo's is echter minder frequent. We proberen heel sterk op maat te werken om de intensiteit van de buddywerking af te stemmen op de duo's. Er zijn op dit moment nog negen aangemelde nieuwkomers die wachten op een buddy. Het zoeken en vinden van nieuwe buddy's loopt moeizaam.
- **Actief met taal** blijft een populaire en toegankelijke oefenkans Nederlands in Eeklo. De maximumcapaciteit van 15 deelnemers wordt zo goed als altijd bereikt. Voor het eerst organiseert Wijkcentrum De Kring ook Actief met taal in de zomervakantie. In de vakantieperiodes is er steeds een grote vraag naar extra taal oefenkansen omdat de lessen Nederlands dan niet plaatsvinden.
- In de eerste helft van 2024 startten we met een kerngroep **Samenlezen**. In deze kerngroep zit Wijkcentrum De Kring, de bibliotheek van Eeklo, de Kunstacademie, Ligo en de taal- en inburgeringscoach van stad Eeklo. We onderzoeken de mogelijkheden om in 2024 te starten met een nieuwe oefenkans Samenlezen, in de bibliotheek van Eeklo. Samenlezen is een gekend concept waar er in kleine groep teksten, verhalen, gedichten ... worden gelezen en nadien besproken.
- **Voorleesplezier voor kleuters**: In 2024 werden reeds twee cycli voorleesplezier voor kleuters georganiseerd in de bibliotheek. Er nemen telkens 8 tot 10 kindjes deel. De kinderen worden aangemeld vanuit de scholen in Eeklo. Sommige kinderen nemen aan meerdere cycli deel. Dit kan zolang er geen 'nieuwe' kindjes op de wachtlijst staan. Vanuit de kinderen, ouders en scholen ontvangen we positieve feedback. Verschillende gezinnen vinden hun weg op deze manier naar de bibliotheek. In schooljaar 2024-2025 worden opnieuw 3 cycli van 6 sessies gepland.
- **Babbelfestijn** : Babbelfestijn vindt plaats in de zomer van 2024. In de eerste helft van 2024 werd al het voorbereidend werk gedaan. We creëren dit jaar plaatsen voor 18 kindjes. De vraag is groter dan het aanbod. De plaatsen waren binnen de 10 dagen volzet.
- **Vertelboxen**: Er worden twee nieuwe vertelboxen afgeleverd door de vrijwilliger. De vertelboxen worden gebruikt door Voorleesplezier.
- **BKO** : De taal- en inburgeringscoach wordt betrokken bij de opmaak van een inclusieplan van de buitenschoolse kinderopvang, meer specifiek voor het onderdeel taal. Er wordt een methodiek georganiseerd rond meertaligheid in de kinderopvang, tijdens de werkgroep inclusie. In deze werkgroep zitten enkele kinderbegeleiders, de pedagogisch coach en een coördinator. De methodiek wordt als heel inspirerend onthaald. Er worden verschillende ervaringen, meningen, insteken verzameld. De taal- en inburgeringscoach werkt aan een visietekst rond meertaligheid in de BKO en houdt hierbij rekening met de insteken van de coördinatoren, kinderbegeleiders en de nodige theorie. De taal- en inburgeringscoach gaat een volledige woensdagnamiddag meedraaien in BKO Bukinop. In de toekomst gaan hier acties rond visualisaties uit voort vloeien.
- **Taal in de vrije tijd**: Op initiatief van de integratieconsulent van het Sociaal Huis vindt een overleg plaats rond taal in de vrije tijd. Veel kinderen en volwassenen ervaren talige drempels om deel te nemen aan het vrijetijdsaanbod. We starten met een pilootproject: taal in de vrije tijd van kinderen en jongeren. Dit project zal kaderen binnen een groter project rond taalbeleid.

- **Kunstacademie:** De communicatie met anderstalige ouders verloopt niet altijd even makkelijk. Samen met het AgII en de directies doen we een uitgebreide toegankelijkheidsscan. Aan de hand van deze scan maken we een actieplan op dat op lange termijn wordt uitgerold.
- **Vorming: anderstalige ouders ondersteunen bij het leren lezen van hun kind:** In oktober 2024 organiseren we in samenwerking met de bibliotheek van Eeklo een vorming voor anderstalige ouders. Met de organisatie Lettererf vertellen we hen meer over hoe ze hun kinderen kunnen ondersteunen bij het leren lezen.

De bevolking in Eeklo neemt tussen 1990 en 2024 toe met 18,9%, deze aangroei bestaat uit de toename van 4.894 personen van niet-Belgische afkomst (x 13) en de afname van 1.317 Belgen (-7,1%). Het aandeel inwoners van Eeklo van niet-Belgische herkomst bedraagt in 2024 23,5%. Dit komt van 2,13% in 1990, 4,5% in 2000, 8,48% in 2010 en 17,24% in 2020.

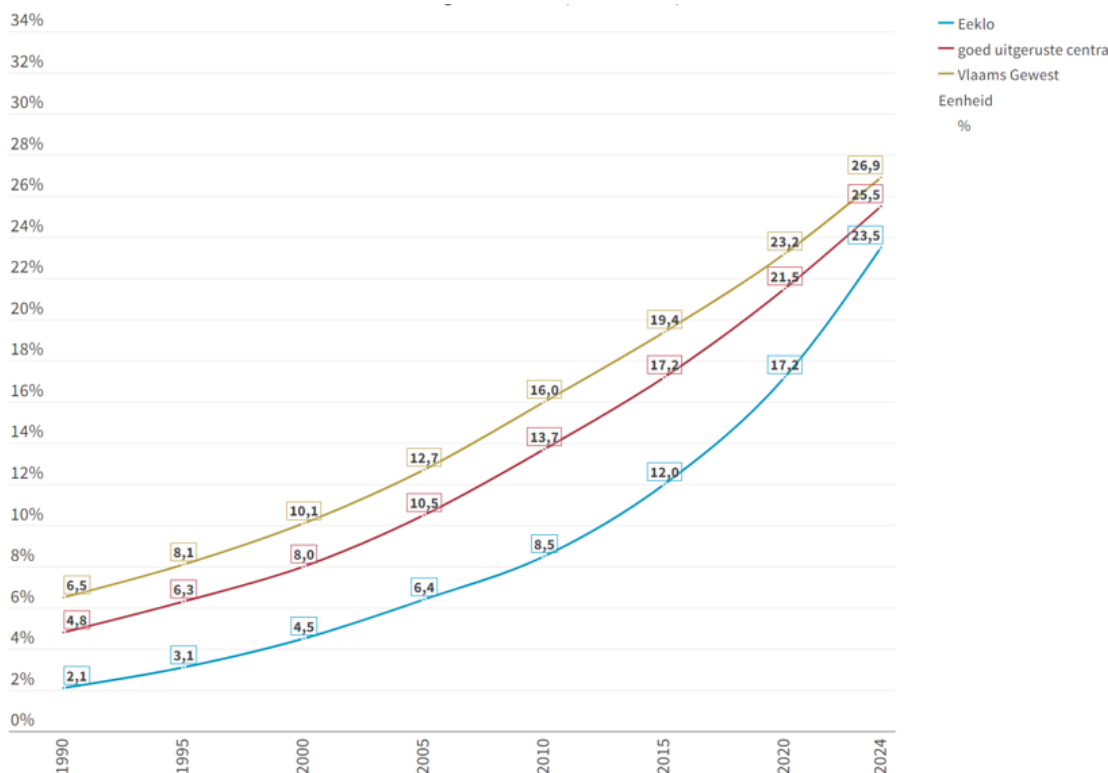
tabel 34 Herkomst van inwoners in Eeklo – 1990, 2000, 2010, 2020, 2024

	Belgische herkomst	niet-Belgische herkomst
1990	18.566	405
2000	18.252	863
2010	18.493	1.713
2020	17.722	3.691
2024	17.249	5.299

(bron: Rijksregister – provincies.incijfers.be)

Eeklo scoort in 2024 23,5% personen van niet-Belgische herkomst. Voor het Vlaamse Gewest is dit 26,9%, voor de cluster 'goed uitgeruste centra' 25,5%. Bij personen van niet-Europese herkomst gaat dit respectievelijk om 14%, 16,5% en 15,4%.

grafiek 67 Aantal inwoners van niet-Belgische afkomst t.o.v. alle inwoners – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 1990 tot 2024

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

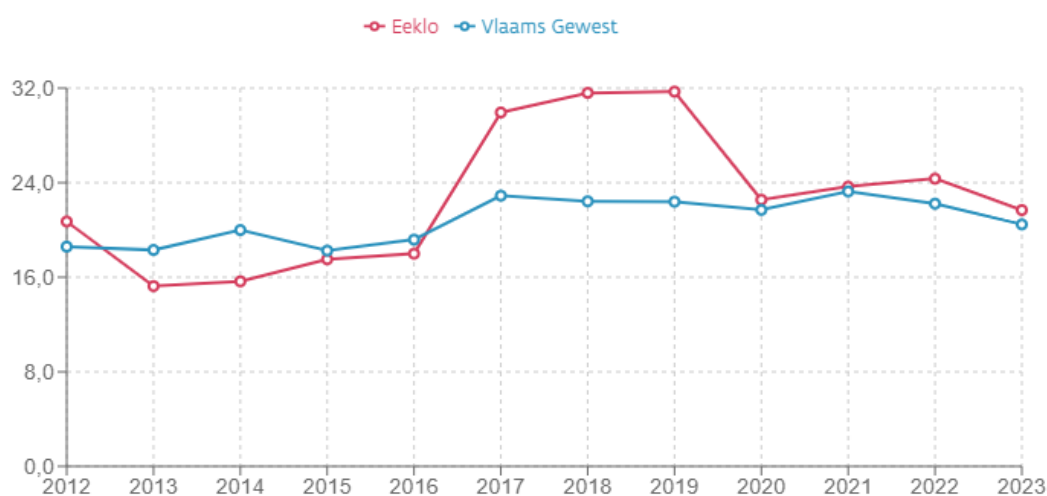
tabel 35 Groepen herkomstlanden inwoners Eeklo – 2010, 2015, 2020 en 2024

	2010	2015	2020	2024	toename in %
Nederlandse herkomst	343	394	493	565	64,72
Franse herkomst	92	100	106	113	22,83
Zuid-Europese (EU) herkomst	79	92	112	161	103,80
Noord/West-Europese (EU) herkomst	61	60	66	67	9,84
Oost-Europese (EU) herkomst	153	392	802	1226	701,31
Oost-Europese (niet-EU) herkomst	346	455	550	848	145,09
ander rijk OESO land herkomst	59	60	66	79	33,90
Maghreb herkomst	106	146	212	312	194,34
Turkse herkomst	66	98	153	251	280,30
andere Afrikaanse herkomst	141	241	381	590	318,44
andere Aziatische herkomst	221	355	628	905	309,50
andere Centraal/Zuid-Amerikaanse herkomst	34	69	91	137	302,94
onbekende herkomst	12	22	31	45	275,00
TOTAAL	1713	2484	3691	5299	209,34

(bron: Rijksregister – provincies.incijfers.be)

Het grootste aandeel van inwoners van niet-Belgische afkomst komt uit Oost-Europa (= bijna 40%). De grootste toename over de afgelopen 13 jaar is te zien in de groepen Oost-Europa, Afrikaans en Aziatisch.

tabel 36 Aandeel nieuwkomers dat een inburgeringsattest behaalde – Eeklo – 2012 tot 2023

(bron: ABB, Kruispuntbank Inburgering – Gemeente-Stadsmonitor)

In 2023 waren er in Eeklo 179 meerderjarige nieuwkomers. Bijna 88% was jonger dan 50 jaar, 56% komt uit niet-Europese landen. 8,4% is asielzoeker/vluchteling, 43,6% is arbeidsmigrant, 31,8% gezinshereniger.

89 van de 179 ondertekenden een inburgeringscontract, 48 behaalden een inburgeringsattest. Dit is een percentage van 26,8%. In het Vlaamse Gewest is dit 25,6% (dit ligt voor beide cijfers heel wat onder het cijfer van 2022).

Bij risicofactoren voor armoede zien we gevoelig hogere scores bij personen van niet-Belgische origine. Hieronder maken we het onderscheid voor een aantal indicatoren tussen Eeklonaren van Belgische herkomst en van niet-EU-herkomst.

tabel 37 Armoede-indicatoren volgens herkomst (Belg vs niet-EU) – Eeklo – 2018 en 2020/2021/2022

	Belgische herkomst				Niet-EU herkomst			
	2018	2020	2021	2022	2018	2020	2021	2022
aandeel leefloon	0,5%	0,54%	/	/	5,3%	4,63%	/	/
aandeel geboorten in kansarm gezin naar herkomst moeder	34,9%	39,1%	33,3%	36,6%	48,1%	47,1%	52,7%	47%
werkloosheidsgraad	4,2%	3,2%	2,5%	/	9,8%	7,2%	5,1%	/
lage werkdensiteit in het gezin	10,6%	10,3%	10,8%	/	24,7%	20,8%	21,1%	/

(bron: Lokale integratiescan)

8.3 Externe documenten

8.3.1 Uit: Decreet Lokaal Sociaal Beleid (2018)

De Vlaamse Regering heeft volgende Vlaamse beleidsprioriteiten bepaald in het kader van lokaal sociaal beleid (www.departementwvg.be/lokaal-sociaal-beleid):

Lokale besturen nemen een regierol op het vlak van lokaal sociaal beleid

“Het nieuwe decreet lokaal sociaal beleid wil lokale besturen ondersteunen in het voeren van een lokaal sociaal beleid en hen stimuleren om daarbij een regierol op te nemen. Die regierol behelst verschillende niveaus.

Op strategisch niveau gaat het om de ontwikkeling van een gedragen, integraal en inclusief sociaal beleid door het lokaal bestuur, in samenwerking met lokale actoren en de bevolking. Het lokaal sociaal beleid krijgt een plaats in het strategische meerjarenplan van het lokale bestuur, binnen de principes van BBC (beleids- en beheerscyclus). Goed lokaal sociaal beleid betekent dat een lokaal bestuur beleidsdoelstellingen in functie van lokale noden bepaalt. Dit brengt ons automatisch bij het belang van een omgevingsanalyse en van participatie van (potentiële) doelgroepen en alle relevante actoren, zoals daar zijn ouderen (via ouderenbeleid en ouderenparticipatie) en personen in een armoedesituatie.

Op tactisch niveau gaat het om de coördinatie van vraag en aanbod van de lokale sociale hulp- en dienstverlening. Dat betekent dat het lokaal bestuur een netwerk van publieke en private actoren uit de hulp- en dienstverlening coördineert en samenbrengt om te komen tot een complementair aanbod aan lokale sociale hulp- en dienstverlening dat maximaal is afgestemd op de lokale behoeften. In dit kader zijn de volgende Vlaamse beleidsmaatregelen van belang:

- *Het versterken en faciliteren van een lokaal geïntegreerd gezinsbeleid*
- *Lokaal beleid op vlak van gezondheidszorg*
- *Aanpak van radicalisering en re-integratie van ex-gedetineerden*
- *Preventie en aanpak van dak- en thuisloosheid.*

Naast regisseur, is een lokaal bestuur ook actor: lokale besturen bieden zelf ook sociale hulp- en dienstverlening aan. We zien de lokale besturen als een belangrijke partner op dit vlak. Zij ontwikkelen eigen sociale hulp- en dienstverlening die complementair is aan diensten die andere actoren aanbieden op hun grondgebied. Dat staat uiteraard los van de taken op vlak van sociaal beleid die de lokale besturen nu ook al opgelegd krijgen vanuit de federale en Vlaamse overheid, en hangt samen met de specifieke lokale context. Is een lokaal bestuur zowel actor als regisseur, dan verwachten we dat het een beheersmodel voorziet dat rolconflicten uitsluit.”

Lokale besturen realiseren de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal

“Burgers kunnen met een veelheid aan vragen zitten. Het betreft hier vooral vragen over waar ze het best terecht kunnen voor hulp- en dienstverlening en dit zowel materieel, psychosociaal, juridisch of meer zorg gerelateerd. Soms zijn die vragen acuut, dikwijls chronisch. Daarnaast worden hulp- en dienstverleningsorganisaties geconfronteerd met complexe vragen van zeer kwetsbare doelgroepen, die men vaak niet alleen kan oplossen en waardoor samenwerking tussen deze partners zich opdringt.

Het is de bedoeling om de toegankelijkheid van de hulp te verhogen door de krachten te bundelen, zodat iedereen, en in het bijzonder de meest kwetsbaren (ouderen, zieken, personen met een handicap, personen in armoede), snel en binnen een aanvaardbare afstand, de weg vinden naar hulp. Een toegankelijk onthaal is bekend en bijgevolg snel herkenbaar, zichtbaar en pro-actief voor de burger.

1. Een Sociaal Huis uitbouwen

Een Sociaal Huis is minstens een herkenbaar lokaal aanspreekpunt voor lokale hulp- en dienstverlening, zowel voor burgers als voor externe aanbieders van sociale hulp- en dienstverlening.

2. De functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal realiseren

Het realiseren van de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal (GBO) vormt een Vlaamse beleidsprioriteit. Het GBO is een samenwerkingsverband tussen minimaal het OCMW, het centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen (DMW). Deze samenwerking is gericht op twee belangrijke doestellingen:

- *het realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening;*
- *het tegengaan van onderbescherming.*

Zo moet een GBO minstens objectieve en volledige info over het aanbod aan hulp- en dienstverlening verstrekken, rechten verkennen en realiseren, hulpvragen herkennen en met respect voor de keuzevrijheid van de cliënt naar de gepaste hulp- en dienstverlening doorverwijzen.

Dit GBO zorgt ervoor dat iedereen, en in het bijzonder de meest kwetsbaren, snel en binnen een aanvaardbare afstand de weg vindt naar hulp. Dat betekent dat het samenwerkingsverband bekend, herkenbaar en zichtbaar is voor de burger, dat men generalistisch werkt met specialisaties binnen handgebied, dat men outreachend werkt naar kwetsbare groepen, dat men zorgt voor continuïteit in de hulpverlening en dat men participatief en krachtgericht werkt.”

Lokale besturen nemen maatregelen die de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening stimuleren

“Vermaatschappelijking van de zorg verwijst naar het streven om kwetsbare doelgroepen zoals mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven ... een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen.

De keuze voor meer vermaatschappelijking is een keuze voor meer maatschappelijk engagement, vanuit een overtuiging dat kwetsbare mensen baat hebben bij verbondenheid en contact, voorbij en naast de relatie die er is met professionele zorgvertrekkers. Het doel van vermaatschappelijking is ‘kwaliteit van leven’ voor iedereen.

Vermaatschappelijking betekent niet dat de overheid haar verantwoordelijkheid afwentelt op de burger. Het betekent wel een fundamentele verschuiving in hoe zorg en welzijn wordt georganiseerd, omkaderd en gefinancierd. De overheid blijft een belangrijke rol spelen:

- *faciliterend, door de nodige instrumenten te ontwikkelen en aan te bieden;*

- *subsidiërend, door organisaties die nieuwe initiatieven ontwikkelen te financieren;*
- *organiserend, aan de hand van een uitgebreid netwerk aan professionele dienstverlening waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet.*

Vermaatschappelijking beperkt zich niet tot de welzijns- en gezondheidssector. Het centraal begrip is 'inclusie' en dit houdt in dat ook andere beleidsdomeinen als werk, wonen, onderwijs, mobiliteit, ruimtelijke ordening, cultuur en sport actief moeten betrokken worden.

De lokale schaal is bij uitstek de schaal waarop vermaatschappelijking vorm kan krijgen. Ook op lokaal niveau beperkt vermaatschappelijking zich uiteraard niet tot de welzijnssector. Het lokaal bestuur zou ervoor kunnen opteren om de vermaatschappelijking te realiseren via ingrepen op flankerende beleidsdomeinen zoals mobiliteit, ruimtelijke ordening of huisvestingsbeleid. Mogelijke voorbeelden in het kader van de ruimtelijke ordening zijn het ontwikkelen van woonzorgzones, waarbij zorgvoorzieningen maximaal worden ingebed in de lokale samenleving. In het kader van mobiliteitsbeleid kan een lokaal bestuur een toegankelijkheidsbeleid voeren zodat iedereen, ook minder mobiele, vlot toegang kan krijgen tot publieke plaatsen of plaatsen die voor een breed publiek worden opgesteld.

Het lokaal bestuur is door zijn nabijheid ook het best geplaatst om zorgzame buurten te realiseren waarin professionele hulp en informele zorg samen worden ingezet om de zorg die nodig is, waar te maken. Het daadwerkelijk ondersteunen of zelf organiseren van vrijwillige en informele zorg en het informeren en sensibiliseren van burgers is hierin cruciaal.

Door het versterken van het persoonlijke netwerk, komen (kwetsbare) mensen weer in hun kracht te staan en voelen ze zich verbonden met anderen. Sociale isolatie wordt zo doorbroken. Verschillende burgerinitiatieven leggen zich hierop toe en vormen een belangrijke partner naast het professionele zorgaanbod. Tal van vrijwilligers zetten zich in voor deze initiatieven, en brengen mensen (opnieuw) samen in een informeel netwerk. Dat kan op individueel niveau, maar ook op wijk- en buurtniveau.

8.3.2 Uit: ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek - Anrijs, S., Ponnet, K., & De Marez, L. (2020) Universiteit Gent

Dit zijn de kernbevindingen uit het onderzoek dat werd gevoerd vóór de COVID-19 pandemie. Aan dit onderzoek werkte ook Wijkcentrum De Kring mee.

- 20,7% van de inkomensarme personen heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet omdat dit te duur is. Bij de niet-inkomensarme personen is dit 2,1%.
- 15,5% van de inkomensarme personen heeft geen internetverbinding thuis omdat dit te duur is, terwijl niemand van de niet-inkomensarme personen dit als reden vermeldde.
- Ongeveer 30% van de inkomensarme personen ervaart vaak vragen of problemen bij het gebruik van een computer of smartphone in het algemeen. Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 7%.
- Ongeveer 40% van de inkomensarme personen kan problemen of vragen bij het gebruik van een smartphone of computer niet zelf oplossen of heeft hulp nodig wanneer hij/zij iets nieuw probeert. Bij de niet-inkomensarme personen gaat het om ongeveer 15%.
- Ongeveer 40% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online naar werk te zoeken (online vacatures vinden, solliciteren of zich registreren als werkzoekend). Bij de inkomensarme personen gaat het om ongeveer 10%.

- Ongeveer 40% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online financiële tegemoetkomingen aan te vragen (online een uitkering of premie aanvragen). Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 20%.
- Ongeveer 30% van de inkomensarme personen ervaart moeilijkheden om online belangrijke informatie te vinden (over sociale diensten, verzekeringen en EGW). Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 10%.

De digitale kloof is dus nog altijd bijzonder groot. Voor veel elementaire zaken schept dit een groot probleem, wat alleen nog maar meer zichtbaar werd in 2020 t.g.v. de lockdown en de opgang van alle digitale vergader- en afsprakentools.

8.3.3 Uit: Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet-kwetsbare mensen (2021)

“Bij inkomensarme respondenten, alleenstaande respondenten en respondenten zonder een diploma hoger onderwijs is de afwezigheid van:

- *toegang tot het digitale;*
- *digitale vaardigheden;*
- *gebruiksmogelijkheden van digitale tools.*

twee tot zes keer hoger in vergelijking met niet-inkomensarme respondenten, niet-alleenstaande respondenten en respondenten met een diploma hoger onderwijs.

Toegang tot het digitale

- *6,0% van alle respondenten heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet. Dit is bij inkomensarme mensen 19,7%, bij alleenstaanden 12,4% en bij lager opgeleiden 11,9%*
- *19,9% van alle respondenten heeft thuis een of meerdere computers te kort zodat alle gezinsleden voldoende gebruik kunnen maken van internet. Dit is bij inkomensarme mensen 43,2%, bij alleenstaanden 24,3% en bij lager opgeleiden 30,4%.*
- *4,5% van alle respondenten heeft thuis geen internetverbinding. Dit is bij inkomensarme mensen 15,6%, bij alleenstaanden 10,0% en bij lager opgeleiden 8,8%.*

Digitale vaardigheden

- *11,7% van alle respondenten is weinig vaardig in het zoeken van informatie op het internet. Dit is bij inkomensarme mensen 29,7%, bij alleenstaanden 20,0% en bij lager opgeleiden 21,9%.*
- *12,4% van alle respondenten ervaart problemen om online informatie te begrijpen. Dit is bij inkomensarme mensen 34,5%, bij alleenstaanden 24,6% en bij lager opgeleiden 24,1%.*
- *16,4% van alle respondenten geeft aan weinig vaardig te zijn in ICT-problemen oplossen. Dit is bij inkomensarme mensen 38,6%, bij alleenstaanden 30,2% en bij lager opgeleiden 29,9%.*

Gebruiksmogelijkheden

- *11,9% van alle respondenten is niet in staat om het internet te gebruiken om alledaagse zaken te regelen (online bankzaken, aankoop, reservatie of ticket kopen). Dit is bij inkomensarme mensen 33,3%, bij alleenstaanden 22,0% en bij lager opgeleiden 25,4%.*

- 17,8% van alle respondenten is niet in staat om een job te vinden via het internet (online registreren als werkzoekend, vacatures zoeken, solliciteren). Dit is bij inkomensarme mensen 45,6%, bij alleenstaanden 31,7% en bij lager opgeleiden 34,6%.
- 22,3% van alle respondenten is niet in staat om via het internet financiële tegemoetkomingen aan te vragen (online uitkering of subsidie aanvragen). Dit is bij inkomensarme mensen 52,4%, bij alleenstaanden 38,1% en bij lager opgeleiden 40,4%.
- 16,3% van alle respondenten is niet in staat om belangrijke informatie te vinden via het internet (informatie over sociale diensten, huisvesting en verzekeringen). Dit is bij inkomensarme mensen 39,5%, bij alleenstaanden 28,7% en bij lager opgeleiden 30,2%.

Drie concrete aanbevelingen:

1. Overheden moeten (blijvend) investeren in subsidiesystemen voor betaalbare ICT-toegang zodat kwetsbare personen en gezinnen zich voldoende computers en internet kunnen veroorloven. Dit kan door te investeren in toegang op openbare plaatsen. De covid19 pandemie heeft echter ook het belang van thuistoegang duidelijk gemaakt. Mogelijks kunnen telecomoperatoren internet, computers en smartphones tegen een sociaal tarief aanbieden aan kwetsbare personen en gezinnen.

2. Overheden, publieke en private organisaties dienen steeds een minimale niet-digitale dienstverlening (bv. fysiek loket) te waarborgen en toegankelijke ondersteuning bij digitale dienstverlening (bv. bel- of chatlijn of fysieke hulpbalie) te voorzien voor burgers die niet in staat zijn om zelfstandig gebruik te maken van digitale diensten. Deze niet-digitale dienstverlening en ondersteuning bij digitale dienstverlening kan in samenwerking met andere organisaties, bv. in de vorm van een gezamenlijk(e) loket of zitdag waar burgers terecht kunnen voor vragen en begeleiding. Verder is het van belang ondersteuning bij digitale diensten toegankelijk en laagdrempelig te maken zodat zij die hulp nodig hebben zich niet schamen, maar juist positieve ervaringen opdoen in het gebruik ervan, hetgeen zich in de toekomst kan omzetten in meer zelfstandig gebruik.

3. Er dient structureel te worden ingezet op digipunten of leerpunten waar burgers ervaringsgericht verschillende apps en websites kunnen leren gebruiken en waar wordt ingezet op het bevorderen van ICT probleemoplossende vaardigheden. Dit kan in de vorm van gestructureerde cursussen of in de vorm van ad hoc leermomenten, waarbij burgers met een concrete ICT-vraag of -nood langskomen die ter plekke wordt aangepakt, zoals nu al gebeurt in verschillende openbare bibliotheken. Hierbij is het van belang dat hulpvragers gestimuleerd worden om zaken onder begeleiding uit te proberen en niet louter een stappenplannetje te volgen of ICT-problemen in hun plaats laten oplossen.”

8.3.4 Wijziging integratie- en inburgeringsdecreet – www.vvsg.be

Volgens het Decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid heeft iedere meerderjarige vreemdeling of Belg van vreemde herkomst die legaal en langdurig in Vlaanderen of Brussel woont recht op een inburgeringstraject. Een deel van hen is bovendien verplicht om een inburgeringstraject te volgen.

Vanaf 1 maart 2022 worden verzoekers om internationale bescherming (“asielzoekers”) uitgesloten van de doelgroep van inburgering. Zij mogen vanaf die datum geen inburgeringscontract meer tekenen.

Voor nieuwe inburgeringscontracten vanaf 1 maart 2022 wordt het inburgeringstraject uitgebreid. Naast de bestaande trajectonderdelen maatschappelijke oriëntatie (MO) en Nederlands (NT2), wordt vanaf 1 maart 2022 ook een inschrijving bij de VDAB gevraagd. Deze laatste geldt alleen voor inburgeraars die volgens de regelgeving mogen werken en die op beroepsactieve leeftijd zijn.

Het inburgeringstraject werd sinds 1 januari 2023 nog uitgebreid met een extra, vierde trajectonderdeel: het participatie- en netwerktraject. Dit kan op verschillende manieren ingevuld worden: in de vorm van

een buddyproject, een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal bestuur, een initiatie in het vrijwilligerswerk. Lokale besturen krijgen hierover de regie.

Om een inburgeringsattest te krijgen, moeten de doelen van de verschillende onderdelen van het inburgeringstraject behaald worden, zoals vermeld in het inburgeringscontract.

Wie vanaf 1 september 2023 een inburgeringscontract ondertekent in Vlaanderen, betaalt voor de cursus en test van de onderdelen maatschappelijke oriëntatie (MO) en Nederlands als tweede taal (NT2). De rest van het inburgeringstraject blijft gratis.

8.3.5 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake welzijn staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

WELZIJN

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
Bekendheid Sociaal Huis: 30 tot 40% van de Eeklonaren weet dat je er terecht kan voor problemen en info allerlei, voor de UitPAS, vragen wonen/EGW, financiële hulp ... Een beperkt aandeel weet dat je er terecht kan voor vragen rond discriminatie (meldpunt), thuiszorg, financiële vragen rond ouderen, aanvraag flat Zonneheem ...	Inzetten op nog meer visuele promotie : filmpjes, story telling ... Via het Geïntegreerd Breed Onthaal willen we de diverse partners meer samenbrengen zodat ze elkaar goed leren kennen (dit is achterwege gebleven tijdens corona). Bekendmaking van discriminatiemeldpunt (zie actie in meerjarenplan).
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 4 – inzetten op eenzaamheid (score van 39 %).	Uitwerken van de voorstellen rond mentale veerkracht via het noodfonds welzijn .
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 6 – ondersteunen van gezinnen die het moeilijk hebben (score van 36 %).	Goede informatie bieden over alles wat we nu al hebben en wat er nog komt. Opstart werkgroep kinderarmoede .
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 7 – financiële ondersteuning van gezinnen (score van 33 %).	Budgethulpverlening in de kijker zetten. Uitwerking van een gezinsarmoedebestrijdingsplan (meerjarenplanactie <i>Stad Eeklo werkt een gezinsarmoedebestrijdingsplan uit</i>). Herwerken van aanvullende steun via Sociaal Huis.
TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 9 – aanbieden van laptops en tablets (score van 30 %).	We zetten de afgelopen jaren in op goedkoop ter beschikking stellen van PC's. Laptops met specifieke software werden op aanvraag voorzien. In de toekomst ook meer inzetten op laptops ipv PC's ? Hoger budget voorzien?

8.3.6 Uit: Enquête ICT- en internetgebruik bij huishoudens Statbel 2023 en SV-bevraging

In 2023 had 95% van de huishoudens in het Vlaamse Gewest een internetverbinding in huis. In 2012 lag dat aandeel op 80% van de huishoudens. De stijging van het aandeel huishoudens met een internetverbinding is de laatste jaren gestagneerd.

Het aandeel huishoudens met een internetverbinding is groter bij huishoudens met kinderen. Terwijl 99% van de huishoudens met kinderen in 2023 internet had, lag dat percentage bij de huishoudens zonder kinderen op 94%.

Huishoudens met een inkomen van minstens 3.200 euro hadden in 2023 bijna allemaal internet (respectievelijk 98% en 99%), terwijl dat aandeel bij de huishoudens uit de 2 laagste inkomensgroepen respectievelijk op 87% en 91% lag.

In het najaar van 2023 gebruikte 94% van de bevolking in het Vlaamse Gewest van 18 jaar en ouder het internet minstens één keer per week om informatie op te zoeken. 87% gebruikte het internet minstens één keer per week voor communicatie en 86% voor online bankieren. Die aandelen namen sinds 2021 telkens beperkt toe.

Het wekelijks gebruik van internet om contact op te nemen met de overheid, voor muziek of tv en voor telewerk ligt hoger bij mannen dan bij vrouwen. Mannen gebruiken het internet ook iets vaker om te gamen, om bij te leren, voor online aankopen en voor internetbankieren.

Daartegenover staat dat vrouwen vaker dan mannen gebruik maken van internet voor sociale media en om foto's, filmpjes of muziek online te zetten.

Bij alle bevroegde internettoepassingen blijkt dat de groep van 65 jaar en ouder er het minst vaak wekelijks gebruik van maakt. Maar het is tegelijk niet zo dat alle toepassingen het vaakst gebruikt worden door de jongste groep. De groepen van 35 tot 64 jaar gebruiken het internet even vaak of vaker dan de jongste groep om informatie te zoeken, voor online bankieren, nieuws volgen, contact met de overheid en telewerken.

8.3.7 Plan Samenleven

Met het Plan Samenleven wil de Vlaamse overheid lokale besturen ondersteunen om samenleven in diversiteit te bevorderen. Het Plan Samenleven bevat 7 doelstellingen met 24 acties, die ze zelf inhoudelijk kunnen invullen. Zo kunnen lokale besturen 24 op 7 aan de slag.

Lokaal, voor iedereen, met een minimum aan planlast.

Eeklo tekende samen met de gemeenten Aalter, Maldegem, Wetteren en Zelzate in op dit Plan, en ontvangt daar subsidies voor. Eeklo is de 'penhoudende' overheid. Eeklo zet in op 5 acties:

- doelstelling 1: veiligheid en leefbaarheid - 1 actie: lokaal actieplan polarisatie ontwikkelen en uitrollen
- doelstelling 2: Nederlands – 1 actie: oefenkansen Nederlands organiseren
- doelstelling 4: netwerk – 2 acties: in contact brengen met sport en brug leggen met onderwijs
- doelstelling 6: een gemeenschap – 1 actie: sociale mix in scholen bevorderen.

8.3.8 Uit: Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst – Statistiek Vlaanderen (2022)

De maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst is op tal van domeinen minder goed dan die van personen van Belgische herkomst. Dat is vooral het geval voor personen van niet-EU-herkomst. Er is onder meer sprake van een lagere werkzaamheidsgraad bij

personen van niet-EU-herkomst en een hogere tewerkstelling van deze groep in speciale arbeidsregimes, in specifieke sectoren en tegen lagere verloning. In Eeklo is bijna 13% niet EU-burger.

Daarnaast is deze groep over het algemeen ook minder hoog geschoold, beschikken ze vaker over een lager huishoudinkomen en lopen ze een hoger risico op armoede. Ze worden ook vaker dan de andere herkomstgroepen geconfronteerd met een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren vaker mentale gezondheidsproblemen en participeren minder aan het verenigingsleven, aan cultuur en aan politiek.

8.3.9 Uit: Barometer Samenleven – september 2024

De Barometer Samenleven (www.barometersamenleven.be) is een dashboard dat acht doelstellingen van het samenleven in diversiteit in beeld brengt. Het toont per doelstelling aan in welke richting de situatie evolueert. De gegevens komen uit administratieve databanken en de bevraging Barometer Samenleven die het Agentschap Binnenlands Bestuur sinds 2022 organiseert.

Legende

- Positieve verandering
- Negatieve verandering
- Geen verandering

8.3.10 Uit: Lokale Armoedebarmeter 2024 – decenniumdoelen

“Armoede in Vlaanderen stabiliseert 3^e jaar op rij. Gericht armoedebeleid kan werken, maar moet versterkt verder gezet worden. Tegelijk dringen fundamentele beleidskeuzes zich op.

Voor het derde jaar op rij stagneert het Vlaams armoedecijfer op 7,8%. Voor België zien we een daling van het armoederisico op een jaar tijd van 13,2% naar 12,3%, ondanks het feit dat de armoededrempel is gestegen door de inflatie. Voor Vlaanderen geldt echter de wet van de ‘remmende voorsprong’. Eens je een bepaald (laag) niveau hebt bereikt is het moeilijk om met verhogingen van de minima alleen nog veel effect te ressorteren. Wel zien we in Vlaanderen een opvallend sterke daling van de armoedekloof: van 18,2% in 2022 naar 12,2% in 2023. De inkomens van mensen onder de armoededrempel zijn dus verbeterd in vergelijking met de jaren ervoor.

Voor Decenniumdoelen is het duidelijk dat de omvangrijke overheidsmaatregelen zoals het optrekken van de sociale minima in de bijstand, de werkloosheid en de inkomensvervangende tegemoetkoming voor mensen met een handicap, de verhoging van de pensioenen en het minimumloon, maar ook enkele gerichte steunmaatregelen, zoals het sociaal energietarief, de derdebetalersregeling en de maximumfactuur in de gezondheidszorg, hebben gezorgd voor een stabilisering van de armoede in Vlaanderen en een lichte daling in België. Toch leven in Vlaanderen nog altijd zo'n 520.000 mensen in armoede en flirt 8% van de bevolking (meer dan een half miljoen) met de armoedegrens. Om vooruitgang te boeken en de Europese armoededoelstellingen te halen zijn dus aangehouden en versterkte inspanningen nodig. Daarnaast zijn specifieke en gerichte beleidsmaatregelen noodzakelijk om de 'sociale rechten' te waarborgen.

Sociale rechten steeds meer onder druk.

Zo wordt sociale dienstverlening (kinderopvang, mobiliteit, sociale huisvesting ...) steeds moeilijker toegankelijk, vooral voor mensen in de meest kwetsbare situaties (door strengere voorwaarden, beperkt aanbod, digitalisering ...), waardoor hun deelname aan de samenleving in het gedrang komt. Daarnaast is het leven, vooral voor mensen met een laag inkomen, erg duur geworden (stijging huurprijzen, voedingsprijzen ...). Foodbanks registreerde in totaal bijna 214.000 mensen die in 2023 één van de lokale Voedselbanken bezochten, een stijging met 2% ten opzichte van 2022. In 2023 zijn nog nooit zoveel mensen aan het werk geweest. Maar tegelijk is het armoederisico bij werkenden met een laag inkomen gestegen. Toeleiding naar jobs met lage lonen en minder goede arbeidsvoorwaarden kan dus leiden tot meer armoede.

Beleid dat radicaal wil inzetten op het uitroeien van armoede moet dan ook op diverse levensdomeinen tegelijk (inkomen, werk, gezondheid, onderwijs, wonen en samenleven) moedige keuzes durven maken met specifieke en gerichte maatregelen voor mensen met een laag inkomen.

Verbreding debat.

Armoedebeleid mag ook niet los gezien worden van andere grote maatschappelijke uitdagingen (klimaat, ongelijkheid, democratie ...). Klimaatmaatregelen mogen niet langer afgeremd worden, maar moeten vooral ook sociaal zijn, zodat ook de lage inkomensgroepen effectief worden meegenomen. De ongelijkheid moet aangepakt worden, waarbij steeds meer mensen in een situatie van economische onzekerheid belanden, terwijl een kleine groep rijken buitenproportionele winsten boekt. Het debat over eerlijke fiscaliteit mag niet langer taboe zijn om de ongelijkheid én de armoede te bestrijden.'

8.3.11 Uit: 12 werken voor een moedig beleid van Decenniumdoelen

We vinden volgende voorstellen weer:

“Algemeen en onontbeerlijk zijn:

- rechtvaardige fiscaliteit, die ook de vermogens eerlijk belast, voor minder ongelijkheid en meer middelen voor armoedebestrijding en voor een ambitieus en sociaal klimaatbeleid;
- verplichte armoede- of inkomensstoets voor alle beleidsmaatregelen.

Voor inkomen willen we:

- dat alle sociale minima (vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen) boven de Europese armoedegrens worden getild;
- de koppeling van het Groeipakket aan de levensduurte, door 'automatische volledige indexering' en een gerichte verhoging van de sociale toeslagen.

Voor werk willen we:

- de afschaffing van de verplichte gemeenschapsdienst in het kader van een humaan activeringsbeleid met o.m. laagdrempelige toegang tot de arbeidsmarkt;
- meer investeringen in de sociale economie met minstens 10.000 plaatsen extra en een nieuw groeipad voor 'klimaatjobs'.

Voor gezondheid willen we:

- een sterke solidaire verplichte ziekteverzekering met een groeinorm voor de financiering van minstens 3%;
- een verdere verfijning van het systeem van de maximumfactuur en een bredere en veralgemeende toepassing van de derdebetalersregeling.

Voor onderwijs willen we:

- de invoering maximumfactuur in het secundair onderwijs en maatregelen om de kosten in het basisonderwijs effectief te doen dalen.

Voor wonen willen we:

- de verhoging & versnelling van de investeringen in sociale huisvesting met 14% (20% in stedelijk context) als bindende beleidsdoelstelling in 2035, met specifieke aandacht voor energie-efficiëntie;
- de verhoging van de kwaliteit én de energie-efficiëntie van de sociale en private huurwoningen met doorgedreven renovatieprogramma's. Maximale inzet van hernieuwbare energie en energiezuinige toestellen;
- de uitbreiding en automatische toekenning van het sociaal energietarief voor de 20% laagste inkomens en een getrappt systeem voor de groep uit de derde inkomensdeciël, zodat zij niet langer uit de boot vallen;
- de verlaging van de drempels voor en automatische toekennen van de huurpremie voor iedereen die 1 jaar op de wachtlijst staat.

Voor samenleven willen we:

- positieve acties voor meer gelijke kansen en juridische praktijktesten om discriminatie op de arbeid -en woonmarkt terug te dringen."

8.3.12 Uit: Welzijnsmonitor Meetjesland (ELZ Oost-West) door CAW O-Vlaanderen - 2023

CAW Oost-Vlaanderen maakte een Welzijnsmonitor op, via onderstaande indeling:

3 factoren, 8 domeinen, 40 indicatoren:

Welbevinden	Onafhankelijkheid	Sociale participatie
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Materieel welzijn (7) ▪ Fysiek welzijn (6) ▪ Emotioneel welzijn (5) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zelfbeschikking/zelfbepaling (5) ▪ Persoonlijke ontwikkeling (5) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interpersoonlijke relaties (4) ▪ Sociale inclusie (4) ▪ Rechten (5)

In ELZ Meetjesland zien we de meeste KPI's binnen de factoren Welbevinden, Onafhankelijkheid en Sociale Participatie bij de gemeenten Eeklo, Zelzate, Maldegem en Assenede.

Bij factoren Welbevinden en Sociale Participatie zien we dat Eeklo, Zelzate, Maldegem en Assenede de meest ongunstige knipperlichten hebben. De preciaire situatie van het welzijn gaat hand in hand met de preciaire situatie van sociale inclusie. In de factor Onafhankelijkheid zien we een andere volgorde. Inwoners van Eeklo en Sint-Laureins, gevolgd door Zelzate en Aalter zijn hier het meest geraakt in hun onafhankelijkheid.

"In Oost-Meetjesland is het welzijn en de sociale binding voor de inwoners van Eeklo, Zelzate en Assenede in 2023 al precair. In verhouding zijn de inwoners van Eeklo en Zelzate het minst aan het werk op productieve leeftijd. Deze gemeenten kennen dan ook het grootste aandeel werkzoekenden en niet beroepsactieven (dit zijn onder meer personen die arbeidsongeschikt zijn omwille van invaliditeit, personen met een leefloon of financiële hulp).

De 65-plussers nemen vooral toe in Oost-Meetjesland. Volgens de prognose daalt ook de mantelzorghratio. In 2040 zijn er naar verhouding 5,2 40-79-jarigen in ELZ Meetjesland ten opzichte van de 80-jarigen en ouder, in 2023 was dit nog 7,3. De evoluties op heel wat andere indicatoren binnen de factor Welzijn en Sociale Participatie voorspellen niet altijd beterschap. Een gedegen en toegankelijke dienst-, zorg- en hulpverlening dringt zich op.

De bevolking groeit niet alleen maar verandert ook van samenstelling. De verhouding tussen het aantal private huishoudens en het aantal woongelegenheden komt in het gedrang. Dit zal zijn weerslag hebben op het woonbeleid.

Migratiestromen bereiken ook ELZ Meetjesland waarbij ook een toename van de immigratie uit landen buiten de Europese Unie wordt verwacht. Migratie heeft vaak de kleur van polarisatie, discriminatie, armoede en uitsluiting. Een 'succesvolle' integratie is van cruciaal belang voor het welzijn, de welvaart en de cohesie van de inwoners van ELZ Meetjesland in de toekomst."

8.3.13 Vandekerckhove B., Geldof D., De Decker P., Vanhaeren R., Van Damme W., Van Hulle M., Schillebeeckx E., Balcaen R., (2022), Atlas Superdiversiteit Vlaanderen - Toekomstverkenningen: Ruimtelijke verkenning van een superdiverse samenleving; uitgevoerd in opdracht van Departement omgeving

"Een belangrijk facet van de toenemende superdiversiteit, is de toenemende diversiteit binnen de diversiteit. De groep van Vlamingen van niet-Belgische herkomst wordt steeds diverser, met tegelijk groeiende verschillen tussen én binnen gemeenschappen. Eén van de elementen van een groeiende diversiteit in de diversiteit is de toename van het aantal verschillende herkomstnationaliteiten."

"Hoe jonger, hoe diverser is hier de conclusie. De aanwezigheid van mensen van niet-Belgische origine neemt af naar leeftijd. Hoe ouder een leeftijdsgroep, hoe kleiner de diversiteit, hoe jonger een leeftijdsgroep, hoe hoger de diversiteit in die leeftijdsgroep is. In Vlaanderen is drie op vier (76%) van de inwoners van Belgische herkomst, 24% is van niet-Belgische herkomst. Bij de minderjarige Vlamingen is 62% van Belgische herkomst, en heeft meer dan één op drie van de jongeren wortels in migratie (herkomst ouders meegerekend). Kijken we naar het aandeel jongeren (-24 jaar) met een migratieachtergrond, dan is de diversiteit veel groter dan wanneer we naar de hele bevolking kijken. De processen van spreiding en opschaling van diversiteit gaan dus bijna steeds samen met processen van verjonging van de bevolking, en een groeiende aanwezigheid van kinderen in een sector of gemeente. De nood aan voorzieningen of ruimte (om te spelen, voor opvang en onderwijs, voor sport ...) worden dan eerder bepaald door de leeftijd en de verjonging van de populatie, dan door het feit dat een groeiende groep van die kinderen en jongeren van niet-Belgische herkomst zijn."

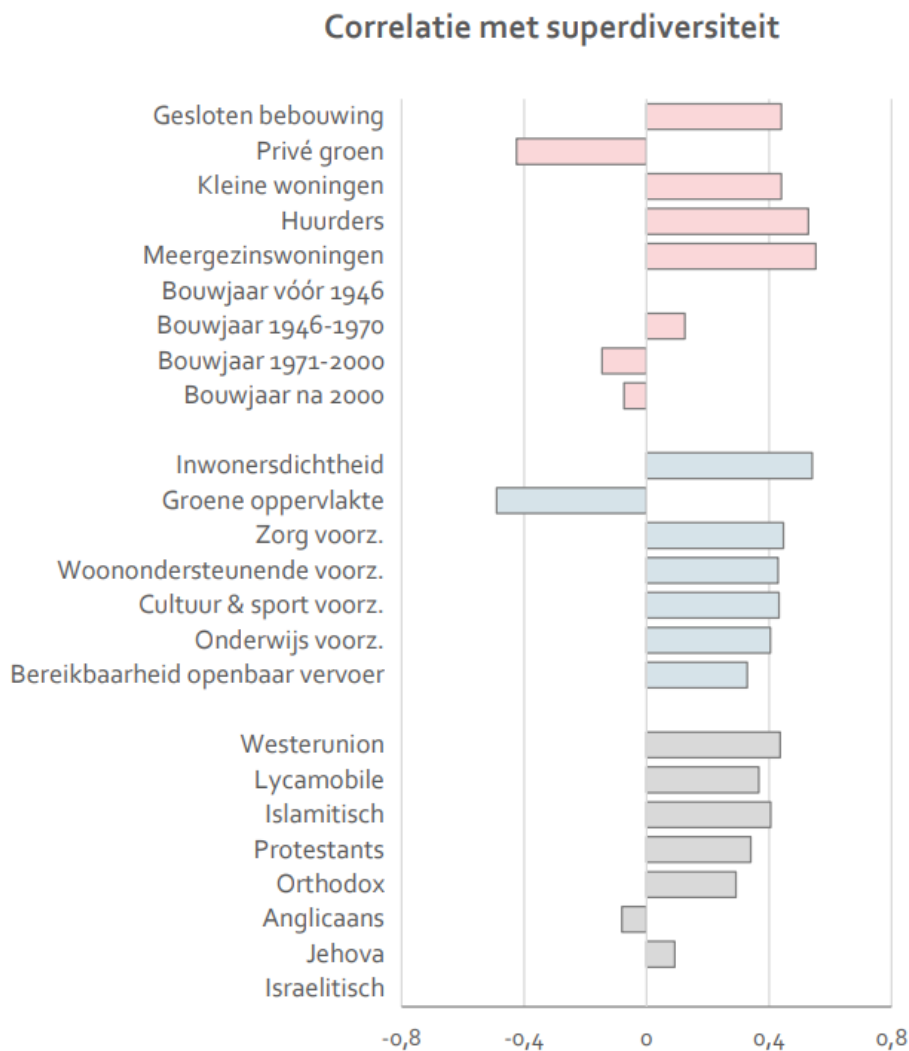
Eeklo wordt in deze studie vooral in het zuiden getypologeerd als Type verstedelijkt en superdivers (blauwe stippen).

"De resultaten tonen dat een aantal woonkarakteristieken een duidelijk positieve en statistisch significante relatie hebben met de mate van superdiversiteit. Waar er meer inwoners wonen van niet-Belgische herkomst, vinden we vaker gesloten bebouwing, kleinere woningen, huurwoningen en meergezinswoningen. De aanwezigheid van privégroen is dan weer beperkter in deze sectoren. De parameters met betrekking tot de bouwjaren geven geen significant verband. Bij de omgevingskenmerken hangt de aanwezigheid van inwoners van niet-Belgische herkomst statistisch significant samen met een hogere inwonersdichtheid. Ook met het voorzieningenniveau is er een positieve correlatie, zowel voor het algemene voorzieningenniveau als voor specifiek de nabijheid van scholen, cultuur & sport, openbaar vervoer, zorgvoorzieningen en woonondersteunende voorzieningen. Omgekeerd zien we dat zeer diverse sectoren een veel kleinere aanwezigheid kennen van openbaar groen."

"Zowel voor de woonkarakteristieken als voor de omgevingskarakteristieken kunnen we concluderen dat kenmerken die gerelateerd zijn aan een hogere mate van verstedelijking een positieve correlatie vertonen met superdiversiteit. Deze correlatie wijst niet noodzakelijk op een oorzakelijk verband. Deze analyse

toont niet aan dat inwoners met een niet-Belgische herkomst liever stedelijk wonen. Andere factoren, zoals woningprijzen, zullen een sterke invloed hebben op de beschikbare keuze aan woningen met bepaalde woonkarakteristieken en omgevingskenmerken.”

grafiek 68 Resultaten van de Spearman correlatietest tussen omgevingskenmerken en het aandeel inwoners van niet-Belgische herkomst in 2020 (per statistische sector)

(bron: uit bovenvermelde studie – eigen bewerking studie)

8.3.14 Uit: Jaarboek Armoede & sociale uitsluiting 2023

Aanbevelingen voor lokale besturen:

Zet in op een **versterkte rol van het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD)** en een verdere **professionalisering van de sociale dienst**. Een sterk BCSD laat toe om de praktijk- en dossierkennis van ambtenaren om te zetten naar kwaliteitsvolle beleidsinitiatieven en -adviezen voor het vast bureau.

Wees waakzaam voor **verkokering en rationalisering van hulp- en dienstverlening**. Breng capaciteiten om drempels te detecteren en inzicht te krijgen in hoe die inspelen op de hulp- en dienstverlening naar kwetsbare burgers samen.

Sla **bruggen naar organisaties met een outreachend karakter** om burgers te bereiken die nog niet bereikt worden.

De methodiek van **peer support** kan een brug vormen **tussen kwetsbare groepen en professionele organisaties**. Peer supporters moeten training krijgen zodat zij hun rol op een verantwoordelijke en cultureel gevoelige manier kunnen uitvoeren.

Voor scholen is het **lokaal bestuur de meest geschikte partner om het onderwijs en het welzijnsveld** dichter bij elkaar te brengen.

Bouw **structureel een schoolpoortwerking en/of brugfigurenwerking** uit in scholen.

Het **lokaal flankerend onderwijsbeleid** kan scholen helpen met een kostenbewust beleid.

Bevorder de **samenwerking en dialoog tussen lokale besturen en woonmaatschappijen** om de realisatie van bijkomende sociale woningen te stimuleren. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld actief op zoek gaan naar gronden en panden die in aanmerking komen voor sociale woningen en hierbij het Rollend Grondfonds benutten. Daarnaast kan er gedacht worden aan een permanent overleg tussen de woonmaatschappij en de relevante gemeentelijke diensten.

Elk lokaal bestuur moet minimaal het Bindend Sociaal Objectief voor sociaal wonen halen, zonder daarna op zijn lauweren te rusten.

Ondanks het strenge Vlaamse kader voor de woonmaatschappijen is er nog veel ruimte voor een lokaal toewijzingsbeleid. Het is dan ook afwachten hoe gemeenten met de nieuwe, uitgebreide verantwoordelijkheid omgaan. De armoedeverenigingen staan klaar om **in dialoog te gaan met de lokale besturen over een ambitieus woonbeleid**.

Zorg voor een **breder bewustwording en vorming bij veiligheidsdiensten – private én publieke – over de omgang met mensen op straat**.

Een **bovenlokaal vrijetijdsbeleid** kan een oplossing bieden voor de ongelijke toegang tot vrije tijd voor kansengroepen. Binnen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moet er echter ook oog zijn voor lokale noden en wensen.

8.3.15 Uit: Barometer energiearmoede – Koning Boudewijnstichting 2024

Deze tiende editie staat stil bij de energiecrisis van 2022, die gekenmerkt werd door een forse stijging van de energieprijzen en die veel Belgische huishoudens onder druk zette. In dit verband namen overheden een reeks maatregelen om huishoudens uit de nood te helpen. Deze hulp beschermd effectief de meest kwetsbare huishoudens tegen de gevolgen van de prijsstijgingen, maar dat was niet in dezelfde mate het geval voor andere categorieën van de bevolking.

- In 2022 leefde 21,8% van de Belgische huishoudens in energiearmoede; dat is een stijging met 6,9% tegenover 2021. Vergeleken met 2021 is de omvang van gemeten energiearmoede met

7,5% gedaald; de omvang van verborgen energiearmoede en subjectieve energiearmoede zijn respectievelijk met 37,8% en 28,1% gestegen.

- In 2022 leefden 40,3% van de huishoudens zonder inkomen uit arbeid en 15,8% van de huishoudens met slechts één inkomen uit arbeid in energiearmoede.
- 43% van de huishoudens uit de 'lagere' middenklasse (waar vrouwen oververtegenwoordigd zijn) bevinden zich in energiearmoede, tegenover 8,2% van de huishoudens uit de 'hogere' middenklasse.
- 37,9% van de alleenstaanden en 37,4% van de alleenstaande ouders bevonden zich in 2022 in energiearmoede, tegenover 8,1% van de koppels met kinderen.
- Een derde van de huurders bevindt zich in energiearmoede, tegenover 15% van de eigenaars. 45,5% van de sociale huurders wordt getroffen, tegenover 33% van de huurders in de particuliere sector.
- Huishoudens die in een woning met kwaliteitsgebreken wonen: 31,5% van hen bevindt zich in energiearmoede.
- Huishoudens die hoofdzakelijk elektriciteit of stookolie gebruiken voor verwarming: respectievelijk 26,9% en 27,8% van hen bevinden zich in energie-armoede, tegenover 19,1% van de huishoudens die hoofdzakelijk op aardgas verwarmen.

8.3.16 Uit: Jaarrapport inburgering 2023

Tussen 2014 en 2020 lag de jaarlijkse instroom van nieuwkomers tussen de 31.000 en 52.000. De hoge instroom in 2016 kan zowel verklaard worden door de verhoogde instroom van asielzoekers als de uitbreiding van de doelgroep met niet-EU studenten en verhuizers uit Brussel en Wallonië. In 2019 was de instroom opnieuw hoog met 52.148 nieuwkomers. De stijging tussen 2018 en 2019 wordt vooral verklaard door de stijging van EU-13 inwoners. In 2020 en 2021 daalde de instroom door onder andere de coronacrisis, in 2020 met 19% en in 2021 daalde deze verder met 7%. Hierbij daalde vooral het aantal EU-13 inwoners en in mindere mate personen uit de EU14. In 2022 steeg de instroom met 68% onder invloed van de instroom van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne. De instroom van tijdelijk ontheemden was een stuk kleiner in 2023. Toch kende 2023 de op één na hoogste instroom.

In 2023 lag de instroom opnieuw hoog met 54.786 nieuwkomers. Van deze meerderjarige nieuwkomers in het Vlaamse Gewest, is 45% EU+-inwoner en 54% derdelander. 45% van deze instroom is tussen 18 en 29 jaar. In 2023 waren er 15.056 minderjarige nieuwkomers in het Vlaamse Gewest. Dat is een stuk lager dan in 2022 toen er onder invloed van de oorlog in Oekraïne in totaal 23.719 2 tot 17-jarigen zich in Vlaanderen vestigden. 24.912 nieuwkomers ondertekenden in 2023 een inburgeringscontract in Vlaanderen of Brussel. Dit is een stijging met 20% t.o.v. 2022. In 2023 behaalden 15.477 personen een inburgeringsattest.

Oekraïne buiten beschouwing gehouden zijn de top 10 niet-EU instroomlanden in 2023 Marokko, Turkije, Afghanistan, India, China, Syrië, Palestina, Brazilië, Eritrea en Iran. Opvallend is de globale stijging doorheen de periode 2017-2023 van Marokko, Turkije, Afghanistan en India. De meest voorkomende nationaliteiten zijn niet in iedere regio van Vlaanderen dezelfde: in Oost-Vlaanderen wordt de top 5 uitgemaakt door Roemenië, Oekraïne, Turkije, Polen en Bulgarije.

8.3.17 Uit: Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting (2024)

Editie 2020:

- Objectivering van ongelijkheden ten gevolge van digitalisering:
 - internettoegang bij mensen met een laag inkomen (71%);
 - laptop-bezit bij mensen met enkel een diploma lager secundair onderwijs (55%).

Editie 2022

- 46% van de Belgen zijn digitaal kwetsbaar:

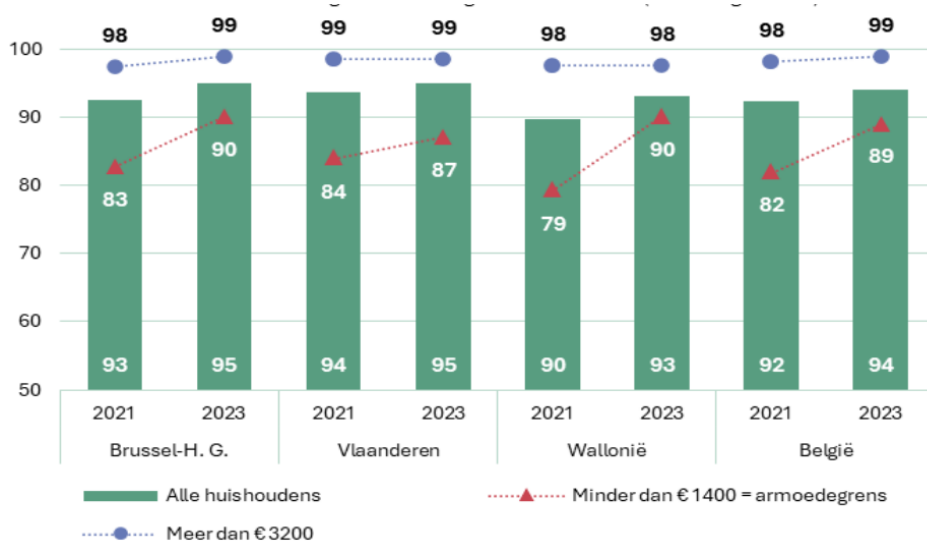
- 74% bij mensen met enkel een diploma lager secundair onderwijs.

In 2023 merken we drie digitale kloven:

1. toegang tot internet en bezit van ict-middelen;
2. digitale vaardigheden;
3. gebruik van essentiële diensten (*e-banking, e-administratie ...*).

De stijgende tendens van de toegang tot internet en bezit van ict-toestellen sinds 2019 zet zich ook in 2023 door, maar de kloven tussen de bevolkingsgroepen houden aan. De belangrijkste factoren die digitale kwetsbaarheid m.b.t. internettoegang bepalen zijn: opleidings- en inkomensniveau, gezondheid en gezinssamenstelling (eenoudergezinnen). 1 op de 10 gezinnen met een laag inkomen heeft geen internetaansluiting.

grafiek 69 *Verandering in het % internetaansluitingen thuis volgens het inkomensniveau van de gezinnen in België en de Gewesten (% van de gezinnen)*

(bron: barometer digitale inclusie 2023)

Multigeconnecteerd zijn blijkt de nieuwe norm:

68% in 2021 stijgt naar 78% in 2023 (+10%). Maar, als we kijken naar kwetsbare groepen:

- 1 op 4 personen (25%) in inkomensarme huishoudens is enkel geconnecteerd via smartphone;
- 4 op 10 personen (42%) met een diploma lager onderwijs (25-54-jarigen) zijn enkel geconnecteerd via smartphone.

Geen gebruik van internet:

- inkomensarm: 12%
- alleenstaand: 11%
- inkomensarm en alleenstaand: 18%

4 op de 10 Belgen blijven digitaal kwetsbaar. Dit cijfer stijgt sterk voor personen met een 'risicoprofiel':

- laag inkomen: 59% digitaal kwetsbaar;
- kortgeschoolden: 68% digitaal kwetsbaar;
- eenoudergezinnen: 42% digitaal kwetsbaar;
- alleenstaanden: 44% digitaal kwetsbaar;
- gezondheidsprobleem: 58% digitaal kwetsbaar;
- werkzoekenden: 54% digitaal kwetsbaar (dubbele penalisatie).

Toch daalt de digitale kwetsbaarheid tussen 2021 en 2023 (behalve bij eenoudergezinnen): 2021: 46% naar 40% in 2023. Dit ten gevolge van een lichte afname van personen die 'geen vaardigheden' rapporteren en een lichte stijging van de 'gevorderde vaardigheden'.

Ook bij jongeren is er een grote digitale kloof! Zwakke digitale vaardigheden worden vastgesteld bij:

- diploma lager secundair onderwijs: 52%;
- diploma hoger onderwijs: 10%.

Het dynamische en evolutieve karakter van digitale vaardigheden heeft belangrijke gevolgen. Er blijft een hoge druk om de vereiste digitale vaardigheden up to date te houden, te vernieuwen en bij te schaven.

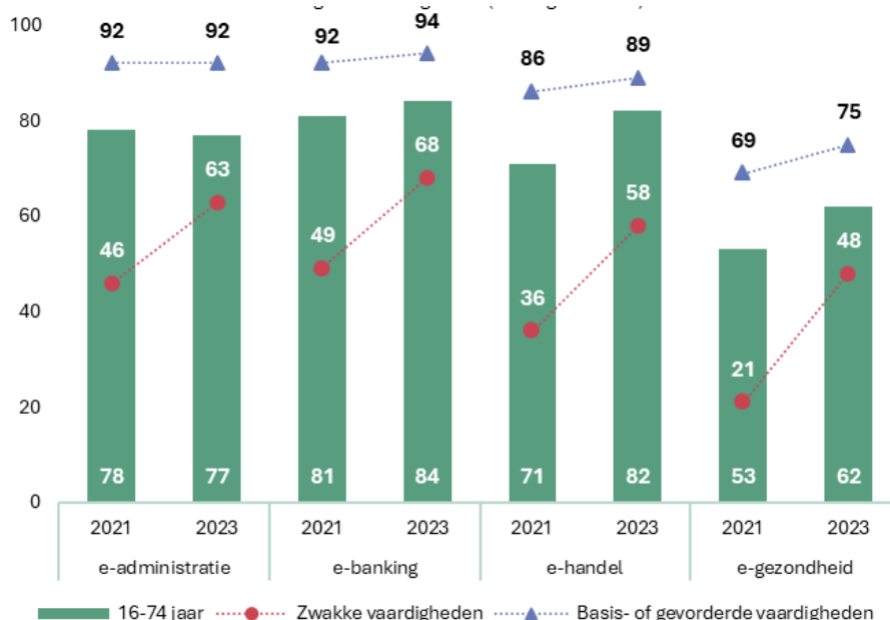
Er is een langzame ontwikkeling van gevorderde vaardigheden. Online veiligheid neemt zelfs niets toe.

	<u>2021</u>	→	<u>2023</u>	
Informatie:	76%	→	78%	(+2pp)
Communicatie:	87%	→	88%	(+1pp)
Creatie digitale content:	51%	→	55%	(+4pp)
Probleemoplossende vaardigh:	61%	→	63%	(+2pp)
Online veiligheid:	42%	→	42%	(= 0pp)

Het gebruik van digitale essentiële diensten stijgt in heel België, met uitzondering van het gebruik van e-administratie. Ook hier zijn er grote verschillen binnen de bevolking in functie van:

- opleidings- en inkomensniveau;
- multigeconnecteerd zijn: dalend gebruik van essentiële diensten bij gebruikers met alleen een smartphone!;
- niveau van digitale vaardigheden.

grafiek 70 *Veranderingen in het gebruik van essentiële onlinediensten naar niveau van digitale vaardigheden (% van gebruikers)*

(bron: barometer digitale inclusie 2023)

Ongeveer 1 op 3 gebruikers vraagt hulp aan een derde partij bij uitvoeren van online handelingen:

- jongeren vragen meer hulp dan ouderen: bijna 4 op de 10 jongeren (van 16 tot 24 jaar) tegenover 23% van 25- tot 54-jarigen;
- gebruikers met een diploma lager secundair vragen het meest hulp: meer dan 1 op 2 (53%).

8.3.18 Waterarmoede – VMM

- Er werden in 2023 in totaal 46.433 afbetalingsplannen bij de waterbedrijven aangevraagd.
- Bij aanhoudende betalingsmoeilijkheden kan het waterbedrijf een aanvraag tot afbetalingsplan indienen bij de lokale adviescommissie (LAC), in 2023 werden door de LAC 8.676 afbetalingsplannen opgelegd.
- In 2023 werden er 1.652 debietbegrenzings en 269 afsluitingen uitgevoerd na een LAC-advies om redenen van wanbetaling.

In 2023 waren er 10.080 huishoudelijke klanten. Daarvoor werden 5.043 herinneringsbrieven verstuurd. In totaal waren er 2.470 ingebrekestellingen. 146 keer werd een betalingsuitstel toegestaan.

8.3.19 Uit: Barometer waterarmoede - Analyse en interpretatie van de resultaten voor 2021 – Koning Boudewijnstichting (2023)

Huishoudens met een laag inkomen of een lage werkintensiteit zijn erg kwetsbaar

- > 56,5% van de huishoudens die een armoederisico lopen, kampen ook met waterarmoede.
- > 2/3 van de huishoudens in het eerste equivalente inkomensdeciel leeft in waterarmoede.
- > 42,8% van de huishoudens met een lage werkintensiteit (LWI: low work intensity) leeft in waterarmoede.
- > 43,4% van de huishoudens die kampen met ernstige materiële en sociale deprivatie leeft in waterarmoede.
- > 44% van de huishoudens die het risico lopen op armoede en sociale uitsluiting kampt met waterarmoede.

Ook de middenklasse wordt niet gespaard

- > Een op vijf huishoudens uit de 'lage' middenklasse en 3,6% van de huishoudens uit de kernmiddenklasse leeft in waterarmoede.
- > 48,7% van de huishoudens die in waterarmoede leven behoort niet tot een huishouden met een lage werkintensiteit.

Eenoudergezinnen en alleenstaanden lopen een veel groter risico

- > 27% van de eenoudergezinnen en 20,8% van de alleenstaanden leeft in waterarmoede. Bij koppels zonder kinderen is dat 6,8%.

Huurders (met name sociale huurders) zijn kwetsbaarder voor waterarmoede

- > 26,8% van de huurders kampt met waterarmoede (1/3 van de sociale huurders en meer dan een kwart van de privehuurders). Bij huiseigenaars is dat percentage 7,1%.
- > 65,9% van de huishoudens die leven in waterarmoede zijn huurders.

Categorieën van mensen die het meest getroffen zijn

- > 11,8% van de Belgische bevolking (op individueel niveau) leeft in een huishouden dat kampt met waterarmoede.

Minderjarigen en vrouwen iets meer getroffen door waterarmoede

- > 13,8% van de jongeren onder de 18 jaar leeft in een huishouden dat te kampen heeft met waterarmoede.
- > 12,7% van de vrouwen leeft in een huishouden dat kampt met waterarmoede, tegenover 10,9% van de mannen.

Een verband tussen gezondheidstoestand en waterarmoede

- > 24,2% van de mensen die aangeven dat hun algemene gezondheidstoestand 'slecht' of 'zeer slecht' is, leeft in een huishouden dat kampt met waterarmoede.
- > 15,8% van de mensen die aangeven dat ze een chronische ziekte of gezondheidsproblemen hebben, leeft in een huishouden dat kampt met waterarmoede.
- > 17,0% van de mensen die beperkt zijn in hun dagelijkse activiteiten door een gezondheidsprobleem leeft in een huishouden dat kampt met waterarmoede.

8.3.20 Uit: Memorandum 2024 - Unia

- 1 Maak van inclusie en de strijd tegen discriminatie je prioriteit
- 2 Toegankelijke openbare diensten: garandeer iedereen een kwaliteitsvol onthaal .
- 3 Digitalisatie: onderneem actie tegen ongelijkheid en de digitale kloof
- 4 Artificiële intelligentie: heb oog voor discriminerende effecten
- 5 Bestrijd online haatspraak
- 6 Bestrijd toxische polarisatie door burgerparticipatie
- 7 Zorg als werkgever voor diversiteit en inclusie in het personeelsbeleid
- 8 Implementeer anti-discriminatieclausules in overheidsopdrachten
- 9 Versterk de rol van politie in de strijd tegen discriminatie
- 10 Huisvesting: garandeer gelijke toegang voor iedereen
- 11 Verwezenlijk het recht op inclusief onderwijs
- 12 Organiseer een duurzaam mobiliteitsbeleid zonder mensen uit te sluiten
- 13 Bestrijd ongelijkheid in het lokaal veiligheidsbeleid
- 14 Openbare ruimte: respecteer mensenrechten als je bedelarij reglementeert.....
- 15 Bestrijd discriminatie tegen LGBTI+.....
- 16 Woonwagengebwoners en Roma: geef een kwaliteitsvol onthaal
- 17 Racisme: sluit je aan bij de ECCAR-coalitie en kom in actie tegen racisme.....

8.3.21 Uit: Memorandum 2024 - Casa Rosa, UniQue, Regenbooghuis Limburg en Het Roze Huis

“Voor een LGBTI+ inclusief lokaal bestuur is het belangrijk om in te zetten op:

- verankering van LGBTI+ focus in het lokaal beleid;
- inclusieve communicatie en positieve beeldvorming;
- een inclusief verenigingsleven;
- informeren en sensibiliseren;
- integraal toegankelijke infrastructuur;
- veiligheid.”

8.3.22 Uit: Memorandum Vrouwenraad

12 accenten:

1. Gelijke kansen

Start met de bevoegdheid gelijke kansen en gendergelijkheid, met een schepen en een ambtenaar die waken over de uitvoering. Zowel binnen de eigen beleidsdomeinen, als transversaal over alle beleidsdomeinen.

2. Gendermainstreaming

Integreer de genderdimensie in alle beleidsdomeinen en combineer dit met specifieke acties om genderongelijkheden weg te werken.

3. Internationale dag tegen geweld op vrouwen
4. Kinderopvang
5. Inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en openbare ruimte

Vrouwen gebruiken de openbare ruimte op een andere manier dan mannen. We raden aan om eerst de verschillende belevingen en noden in kaart te brengen en daarnaar te handelen. Dan pas kan de openbare ruimte voor eenieder een veilige plek worden.

6. Toegankelijkheid en representatie

Het is belangrijk dat mensen zich herkennen in hun beleidsmakers, ook op lokaal niveau.

Maak rekruteringsprocessen genderinclusief en stel bindende streefcijfers in.

7. Verbinding

Onze samenleving geraakt steeds meer gepolariseerd.
Daarom is het belangrijker dan ooit om in te zetten op verbinding.

Eenzaamheid uit zich anders naargelang gender en leeftijd.

Zorgzame buurten zijn de toekomst.

8. Publieke sanitaire voorzieningen

9. Zorg & welzijn

Schenk binnen het zorg- en welzijnsbeleid van je gemeente aandacht aan de genderdimensie. Zo is bijna 60 procent van de Vlaamse mantelzorgers een vrouw en combineren één op vijf studenten deze zorg met hun studies.

Daarnaast kan je als gemeente bijvoorbeeld ook inzetten op projecten die zich toespitsen op alleenstaande moeders in armoede.

10. Vrije tijd

Zorg binnen je gemeente voor voldoende ontspanningsmogelijkheden.

Zet in op genderinclusieve sportinfrastructuur en op cultuuraanbod gebaseerd op genderinclusie.

Werk aan verschillende ontmoetingsplaatsen en ondersteun bestaande verenigingsactiviteiten.

11. Sociale huisvesting en dak- en thuisloosheid

Ook hier is het genderspect van belang: dak- en thuisloosheid manifesteert zich op een andere manier bij vrouwen dan bij mannen.

12. Klimaat

8.3.23 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De Grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

De diversiteit neemt toe. Een kwart van de bevolking is van andere herkomst, in sommige gemeenten zelfs bijna de helft. Diversiteit is ook niet langer een stedelijk fenomeen, ook landelijke gemeenten krijgen meer en meer inwoners met een migratie-achtergrond, de toename is opvallend bij de groep van 0-24 jaar. Bovendien neemt de diversiteit binnen de diversiteit toe. De laatste decennia komen migranten uit alle delen van de wereld. Dit blijkt uit het aantal verschillende nationaliteiten in onze gemeenten. Steeds meer immigranten zijn passanten. De Vlaamse samenleving blijkt steeds meer een 'vlottende samenleving' te worden. De grotere steden fungeren als een toegangspoort. Ook is er tegenwoordig een veel grotere verscheidenheid naar migratiemotief en sociaaleconomische status, gaande van vluchtelingen (al dan niet leidend tot illegaal verblijf) tot hoogopgeleide arbeidsmigranten. Dit alles leidt tot verschillen in juridische status, religie, leeftijd en andere kenmerken die van betekenis zijn voor de maatschappelijke positie van migrantengroepen. Vlaanderen kent een zeer grote achterstelling bij mensen van vreemde herkomst op het vlak van woningkwaliteit, schoolse uitval en deelname aan de arbeidsmarkt. Het plaatst gemeenten voor grote uitdagingen op het gebied van onderwijs, huisvesting, werkgelegenheid en sociale cohesie. Gemeenten spelen een sleutelrol bij het ontvangen, inburgeren en integreren van immigranten en andere nieuw- en oudkomers. Bovendien zijn de lokale besturen de regisseurs van het samenleven en hebben ze een sleutelpositie voor een gelijke kansenbeleid. Aandacht voor diversiteit, antidiscriminatie, toegankelijkheid en de emancipatie van mensen in een achtergestelde positie zorgt mee voor een inclusieve samenleving.

Een grote groep mensen is maar één tegenslag van de armoede verwijderd. Een op tien Vlamingen kan de facturen voor basisbehoeften zoals wonen, energie, gezondheidszorg en onderwijs moeilijk betalen. Bijna één op de tien kinderen in Vlaanderen wordt geboren in een kansarm gezin. Volgens het Federale Planbureau zal na een daling het armoederisico vanaf 2030 weer stijgen, afhankelijk van de leeftijd. Wie tegen betaling werkt, loopt minder kans om arm te worden. De voorbije crisissen maakten duidelijk hoe effectief onze sociale zekerheid is, als buffer tegen armoede.

Het lokale sociale beleid is het meest geschikt om op veranderende behoeften in te springen, zoals de groeiende complexiteit van problemen waarmee mensen te maken hebben. Het aantal leefloners stijgt, en het aantal mensen dat een beroep doet op aanvullende steun, schommelt al jaren tussen de 90.000 en de 100.000. Lokale besturen zoeken actief de

kwetsbare mensen in de gemeente op, om hen zo volledig mogelijk te ondersteunen bij hun digitale ongeletterdheid, eenzaamheid en (mentale) gezondheid.

Onze maatschappij digitaliseert versneld sinds de coronacrisis. De gemeenteraden kwamen digitaal bijeen. De digitale technologie is doorgedrongen tot de gemeentelijke administratie. De analyse van de data vervat in alle digitale toepassingen helpen bij de opmaak van de omgevingsanalyse en bij het formuleren en motiveren van beleidsbeslissingen. Slimme technologieën kunnen voor oplossingen zorgen op vlak van mobiliteit, zorg, klimaat of veiligheid. De digitale dienstverlening wordt gebruiksvriendelijker, met online burgerloketten en mobiele applicaties voor het opvragen van documenten of vergunningen, het melden van klachten, het lenen van e-boeken of het reserveren van een theatervoorstelling. Inwoners kunnen via digitale platformen inspraak hebben in het beleid.

Maar dit alles dwingt ook tot kritisch nadenken, er is een wettelijk en ethisch kader nodig voor de nieuwe toepassingen. **Het risico op uitsluiting vergroot** voor wie onvoldoende geletterd of digitaal vaardig is. Ondanks het stijgende internetgebruik is bijna de helft van alle Belgen digitaal kwetsbaar. Tijdens de coronacrisis startten veel lokale besturen met initiatieven in de bibliotheek en het dienstencentrum, maar deze projectmiddelen stoppen na 2024.

BELEIDSVOORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Inclusieve samenleving

Lokale besturen staan voor een inclusieve samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft, ongeacht achtergrond. Ze willen er mee voor zorgen dat iedereen kan deelnemen aan de samenleving, evenwaardig en volwaardig. Dit vereist beleidsmaatregelen tegen discriminatie en uitsluiting, toegankelijke infrastructuur en dienstverlening en actieve betrokkenheid van wie hiertoe kan bijdragen.

(Kinder)armoede is onaanvaardbaar

7,8% van de Vlaamse bevolking loopt een armoederisico. Sociale uitsluiting heeft aanzienlijke gevolgen, in de eerste plaats voor de getroffen individuen maar ook voor de ruimere samenleving. Om armoede effectief te bekampen zijn zowel centraal als lokaal doeltreffende maatregelen nodig. Lokale besturen vervullen door hun nabijheid en verbindende capaciteiten een cruciale rol in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting. Ze zijn niet alleen verantwoordelijk voor de uitvoering van centraal vastgestelde maatregelen, maar ook voor het uitrollen van beleid dat betrekking heeft op alle aspecten van het leven. Ze fungeren als de ogen en oren van de gemeenschap, waarbij ze signalen van sociale uitsluiting opvangen en de coördinatie kunnen bieden om deze uitdagingen aan te pakken.

Hoewel Vlaanderen in vergelijking met andere Europese landen relatief goed scoort op het vlak van kinderarmoede, is er ook hier een groep kinderen die essentiële zaken mist zoals nieuwe kleren, eens thuis vrienden kunnen uitnodigen enz., of die deel uitmaken van een huishouden met achterstallige betalingen. Opgroeien in armoede zorgt bij kinderen op korte termijn voor stress en een laag welbevinden, op middellange termijn kan het effecten hebben op de schoolprestaties en leiden tot probleemgedrag. Op lange termijn kan kinderarmoede leiden tot verhoogde kans op (generatie)armoede en sociale uitsluiting. Wanneer deze gepaard gaat met (digitale) laaggeletterdheid is het effect nog groter.

Lokale besturen doen inspanningen om uitdagingen integraal aan te pakken en zo de levensomstandigheden en kansen van mensen en kinderen in armoede te verbeteren.

Erken de **regierol van de lokale besturen** in de strijd tegen (kinder)armoede en ondersteun hen in het aanpakken van digitale uitsluiting.

Neem **maatregelen die onderbescherming van burgers tegengaan**

Flankerend onderwijsbeleid voor maximale ontplooiing

Lege brooddozen, vervroegde schooluitval, anderstalige nieuwkomers, lerarentekort, schoolachterstand (ook door lange zomervakanties), psychologische problemen bij kinderen, digitale ongeletterdheid, stijgende obesitas en daarmee samenhangende gezondheidsproblemen bij kinderen, gebrek aan sport- en zweminfrastructuur. Het zijn maar enkele van de vele uitdagingen waar scholen (en ouders) voor staan en die de ontwikkelings- en leerkansen van kinderen bedreigen. Scholen missen de hefboomen om die uiteenlopende problemen alleen aan te pakken.

Lokale besturen kunnen samen met de scholen op hun grondgebied de verschillende problematieken met een impact op de onderwijskansen van kinderen en jongeren tackelen, op voorwaarde dat ze meer en sterkere mogelijkheden krijgen om, samen met de scholen, een gediversifieerd en sterk flankerend onderwijsbeleid te voeren dat aangepast is aan hun lokale context en noden.

Samenleven in diversiteit

De samenleving is superdivers geworden. Dit uit zich op meerdere vlakken, zoals gezinsvormen, levensstijlen, levensbeschouwing, gender, leeftijd, capaciteit, seksuele geaardheid en etnisch-culturele identiteit. Door op zoek te gaan naar wat mensen bindt, naar een gedeelde toekomst, zorgen lokale besturen ervoor dat iedereen zich thuis voelt in de gemeente, met respect voor elkaars eigenheid. De lokale praktijk barst van de goede initiatieven om lokale diversiteitsuitdagingen om te buigen naar lokaal samenleven.

Versterk lokale besturen in hun regierol en uitvoering van een lokaal integratie- en nieuwkomersbeleid. Laat het Vlaamse inburgeringsbeleid nauwer aansluiten bij de uiteenlopende lokale realiteit. Erken de lokale besturen in hun rol van coregisseur van het Vlaamse Inburgeringsbeleid en evalueer de efficiëntie van het huidige traject voor nieuwkomers. Maak van het Plan Samenleven een reguliere financieringsstroom voor alle gemeenten die met de uitdagingen van een diverse samenleving geconfronteerd worden.

Hou bij het invoeren van nieuwe of het aanpassen van bestaande verblijfs-procedures rekening met de input van de lokale besturen als cruciale actor in het federale **vreemdelingenbeleid** en het Vlaamse **inburgeringsbeleid**. Voorzie in de nodige ondersteuning en (financiële) middelen voor lokale besturen om die belangrijke rol ten volle te kunnen spelen.

Toegankelijke hulp- en dienstverlening

De afgelopen jaren hebben centrale overheden en allerlei semi-overheidsinstanties zich deels teruggetrokken. Dit heeft geleid tot minder kwaliteit van de dienstverlening en minder vertrouwen in de overheid. Dit zet druk op onze democratie. Lokale besturen willen, vanuit hun voordeel van nabijheid, het gezicht van de overheid zijn en zo een cruciale rol spelen in het herstel van dit vertrouwen. Daarnaast streven lokale besturen met hun eigen hulp- en dienstverlening naar het bereiken van de meest kwetsbare burgers. Ze verwachten dat andere overheden en instanties zich met dezelfde energie inzetten voor dit doel.

Behoud en versterk de **lokale netwerken vrijetijdsparticipatie** als schakel in een toegankelijk vrijetijdsaanbod. Verplicht lokale besturen niet om bovenlokaal te werken.

Stimuleer nabije en toegankelijke zorg zodat lokale besturen **zorgzame buurten** kunnen uitbouwen.

Regie in lokaal sociaal beleid

Voor het lokale sociale beleid is de regierol van lokale besturen van cruciaal belang. Het is hun taak om de hulp- en dienstverlening op lokale behoeften af te stemmen en de complexe problemen waarbij meerdere partijen betrokken zijn, te verhelpen. Hoewel lokale besturen vaak in staat zijn om problemen op te lossen via overleg en samenwerking, is er ook behoefte aan krachtiger sturende instrumenten wanneer overleg alleen niet volstaat.

Beperk het aantal gemandateerde netwerken waarin lokale besturen (moeten) samenwerken en zorg ervoor dat hun plannings- en rapporteringscycli aansluiten bij de beleids- en beheerscyclus. Evolveer maximaal van gemandateerde naar gemotiveerde netwerken. Geef lokale besturen echte regie-instrumenten en de mogelijkheid om hiervoor ook een deel van de middelen van de partners in te zetten.

Opvang, dak- en thuisloosheid

Lokale besturen bieden opvangmogelijkheden, sociale ondersteuning en ontwikkelen een lokaal beleid om dak- en thuisloosheid te voorkomen en aan te pakken.

Erken de rol van de lokale besturen bij de **opvang van verzoekers internationale bescherming**. Neem de nodige maatregelen om een tekort aan opvangplaatsen te voorkomen. Herstel het vertrouwen van de lokale besturen in het opvangbeleid zodat zij opnieuw bereid zijn om opvangplaatsen te openen.

Werk en activering als buffer tegen armoede

Werk is nog steeds de beste buffer tegen armoede, het hebben van een uitkering is ontoereikend om sociale uitsluiting te bestrijden. Daarom wordt deelname aan de arbeidsmarkt, zowel in beschermde als niet-beschermde sectoren, beschouwd als een cruciaal middel tegen armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse arbeidsmarkt kent diverse uitdagingen. Lokale besturen bundelen hun krachten met de VDAB en andere partners om hiervoor oplossingen te vinden, met als doel een werkgelegenheidsgraad van 80% te bereiken. Binnen deze missie nemen lokale besturen individuele opdrachten op, maar ook steeds vaker werken ze samen in partnerschappen, zowel met andere lokale besturen als met externe partners.

Ondersteun lokale besturen en andere werkgevers bij het creëren en behouden van **inclusieve werkvloeren**.

Geef lokale besturen de instrumenten voor een sterke **regierol voor het lokale werkgelegenheidsbeleid**, waarbij die besturen met een gedifferentieerde aanpak voor de OCMW-cliënten de ondersteunende maatregelen versterken, en voor de niet-beroepsactieven en langdurige werkzoekenden zelf kiezen om hier (in samenwerking met de VDAB en andere actoren/partners) actief op in te zetten. Geef lokale besturen voldoende financiële middelen om hun regierol op het vlak van sociale economie volwaardig in te vullen, ook via het instrument van de inclusieve werkvloeren.

Garandeer voor lokale besturen voldoende financiering voor de uitbouw van sterke lokale **partnerschappen** voor werk met voldoende (financiële) slagkracht, zodat ze de meest kwetsbare werkzoekenden kunnen bereiken en begeleiden.

9 ZORG & GEZONDHEID

9.1 ZORG

9.1.1 Toestand in Eeklo

Eigen diensten:

- OCMW: gezinszorg – poetshulp – klusjesdienst – Goeiemorgentelefoon;
- stad: Buitenschoolse kinderopvang in vijf locaties (zie verder).

Andere diensten:

- private kinderopvangplaatsen;
- residentiële ouderenzorg: drie woonzorgcentra;
- gezinszorg – poetshulp via diverse private organisaties.

Zorgzame Buurt in de wijk Sint-Jozef. Er is een buurtanalyse opgemaakt in september 2022 voor de buurt Eeklo West (omvat de wijk Sint-Jozef) en de buurt rond LDC Zonneheem

Buurtsoepé in diverse buurten; senioren- en buurtzorgconsulent, project Straatambassadeurs.

9.1.2 Cijfergegevens

9.1.2.1 Kinderopvang

In Eeklo zijn in 2023 59,6 plaatsen in de kinderopvang voor baby's/peuters van 0 tot 2 jaar ten opzichte van 100 baby's en peuters. In de Belfiuscluster is dit 47,3. Voor het Vlaamse Gewest 44,2.

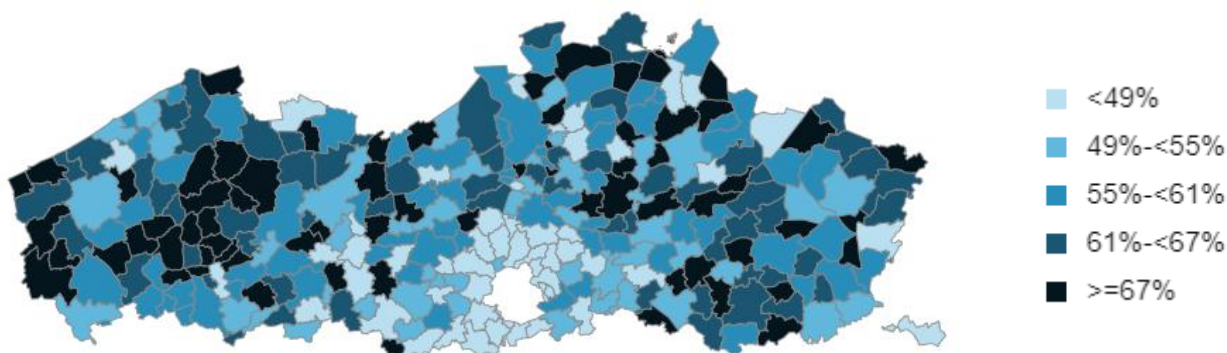
Hieronder is het aantal kinderen van 0 tot 2 jaar per Eeklose buurt aangegeven.

grafiek 71 *Kinderen van 0 tot 2 jaar – wijken in Eeklo – 2024*

	kind 0 tot 2 jaar bij paar	kind 0 tot 2 jaar bij alleenstaande ouder	kind 0 tot 2 jaar in andere gezinssituatie
Balgerhoeke	16	x	x
Eeklo Centrum	18	5	-
Eeklo Noord	100	16	8
Eeklo Noord Buitengebied	17	-	-
Eeklo Oost	89	8	x
Eeklo West	45	7	8
Eeklo Zuid	148	24	15
Wijk onbekend	-	-	-
x Verborgene waarde			
Bron: Rijksregister provincies.incijfers.be			

In Eeklo zijn er eind 2023 10 opvanginitiatieven voor kinderen tussen 0 tot 3 jaar. Dit zijn zowel zelfstandige onthaalouders als crèches. Er zijn 218 inkomensgerelateerde (IKG) plaatsen en 93 plaatsen waar je een vrije prijs betaalt (Opgroeien – cijfers eind 2023).

grafiek 72 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de opvang van baby's en peuters in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2023

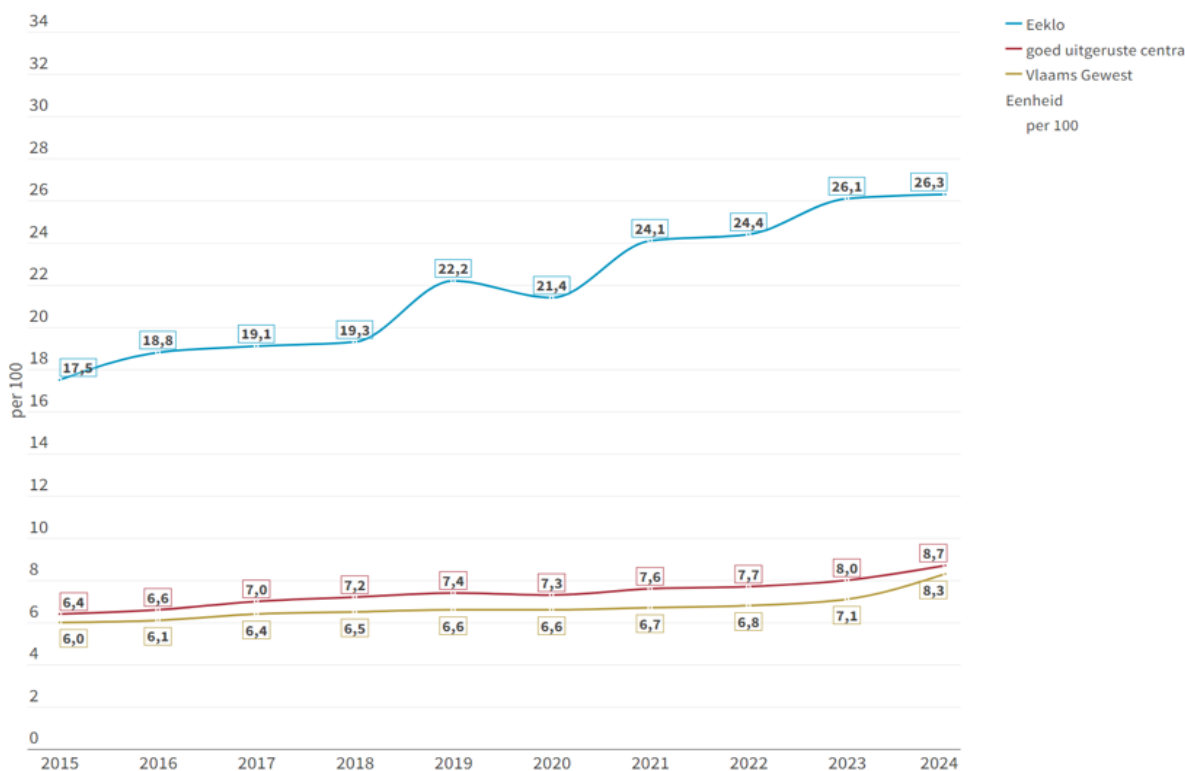
(bron: Burgerbevraging, Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

66% van de Eeklonaren zegt in 2023 tevreden te zijn over de opvang van de kleinsten (in 2017 was dit nog 81%, in 2020 75%). Gemeenten van de Belfiuscluster scoren 59% (komt van 72%). Het Vlaamse gemiddelde is 59% (2020: 69%). De scores zakten dus overall spectaculair.

Voor de opvang van schoolgaande kinderen zijn er eind 2023 in Eeklo 26,3 opvangplaatsen op 100 3- tot 11-jarigen. Dit is een veel hoger percentage dan het Vlaamse Gewest (= 8,3) en de cluster 'goed uitgeruste centra' (= 8,7). Het aantal/aandeel plaatsen in de voor- en naschoolse opvang in Eeklo stijgt de jongste jaren.

In de bevraging van de Buurtenmonitor was de tevredenheid over de bereikbaarheid van kinderopvang groot (tevredenheidsscore = 1,21 op 2). Eeklo Noord Buitengebied is een uitzondering met een significant lagere tevredenheidsscore dan alle andere buurten.

grafiek 73 Aantal plaatsen in voor- en naschoolse kinderopvang t.o.v. aantal 3 tot 11-jarigen – Eeklo, buurgemeenten en het Vlaamse Gewest – 2015 tot 2024

Bron: Opgroeien - Capaciteit kinderopvang schoolgaande kinderen | provincies.incijfers.be

tabel 38 Kencijfers buitenschoolse kinderopvang – Eeklo – 2023

		Zuiderzon	Bukinop	Kinderpoort	@bij	Dolfijn	
aantal toegelaten kinderen per BKO = aantal erkende kinderen volgens Kind & Gezin	voorschools	76	35	70	100	100 (63 na 18u)	
	naschools	76	35	70	100	100 (63 na 18u)	
	woensdag-namiddag	76	35	40	100	100 (63 na 18u)	
	schoolvrije dagen	76	35	40	100	100 (63 na 18u)	
	vakanties	76	0	70	100	63	
aantal unieke kinderen per school per BKO op schooldagen		495	232	215	357	559	
aantal unieke kinderen met recht op gratis of sociaal tarief per BKO		70	27	4	38	50	totaal: 189
aantal kinderen in BKO per leeftijd	2 tot 6 j	175	61	73	148	206	totaal: 663
	6 tot 10 j	250	122	117	166	246	totaal: 901
	10 tot 12 j	109	70	83	68	107	totaal: 437
	totaal	534	253	273	382	559	totaal: 2.001
gemiddelde bezettingsgraad per BKO per dag (voor- en naschools + woensdagnamiddag)		56	32	33	53	70	totaal: 244
gemiddelde bezettingsgraad per BKO per dag (cijfers schoolvrije dagen / vakanties)		41	23	38	45	55	totaal: 202
aantal kinderen van buiten Eeklo in BKO		77	57	130	73	76	totaal: 413

(bron: BKO Eeklo)

9.1.2.2 Gezinszorg

In Eeklo worden heel veel uren gezinszorg gepresteerd, zowel door openbare diensten (OCMW) als private diensten. Dit gaat in 2022 om 388,8 uur per 100 inwoners t.o.v. 226,6 uur in het Vlaamse Gewest en 262,9 uur in de Belfiuscluster (Gemeente-Stadsmonitor). De eigen thuiszorgdiensten van het lokaal bestuur tonen de volgende cijfers:

tabel 39 Kencijfers eigen diensten OCMW Eeklo – 2018 tot 2023

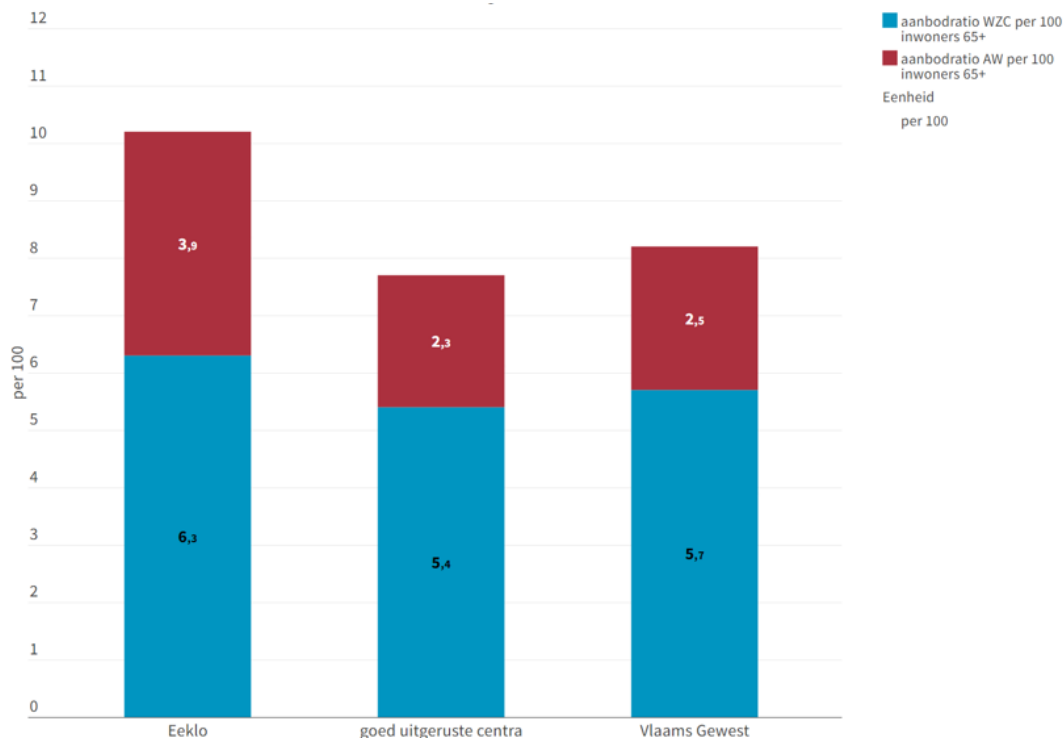
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal klanten poetsdienst met dienstencheques	343	349	347	299	265	251
aantal klanten gezinszorg	192	194	196	209	179	179
aantal klanten aanvullende thuiszorg schoonmaak	56	41	40	38	42	20
aantal klanten karweidienst	101	117	89	74	43	73
aantal gepresteerde uren poetsdienst met dienstencheques	30396	29827	26337	25765	21479	20.258
aantal gepresteerde uren gezinszorg (gezinszorg)	36017	34333,8	34455,75	33773,5	28684,25	28.595,75
aantal gepresteerde uren aanvullende thuiszorg schoonmaak	864	2296,75	2338,5	2107,75	1821,5	1.032
Aantal gepresteerde uren karweidienst	2301	2082,25	1378,08	1538,5	522,25	1.751,75

(bron: dienst thuiszorg Eeklo)

9.1.2.3 Ouderenzorg

Eeklo heeft 10,2 plaatsen in de residentiële ouderenzorg (plaatsen in woonzorgcentra + assistentiewoningen) t.o.v. 100 inwoners van 65 jaar of meer. In het Vlaamse Gewest is dit 8,2, voor de cluster 'goed uitgeruste centra' 7,7.

grafiek 74 Aantal plaatsen in residentiële ouderenzorg (woonzorgcentra + assistentiewoningen t.o.v. aantal 65-plussers – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2024

Bron: Departement Zorg - Ouderenzorg | provincies.incijfers.be

In 2024 telt Eeklo 326 erkende plaatsen in de woonzorgcentra en 203 erkende plaatsen in de groepen assistentiewoningen. Bij de assistentiewoningen ging het aantal sedert 2023 achteruit met 44. Dit zijn/waren de flats op het Van Hoorebekeplein.

77% van de Eeklonaren is in 2023 tevreden over de ouderenvoorzieningen (dit blijft stabiel t.o.v. 2017 en 2020). De score voor de gemeenten van de Belfiuscluster is 75% (bron: Burgerbevraging, , ABB).

In 2022 bedraagt het aandeel thuiswonende personen die een tegemoetkoming mantel- en thuiszorg krijgen in Eeklo 2,6%. Dit is lager dan het gemiddelde van de Belfiuscluster (3,1%) en van het Vlaamse Gewest (= 2,8%).

49% van de Eeklonaren is in 2023 akkoord met de stelling dat er voldoende activiteiten voor ouderen zijn in Eeklo (komt van 77% in 2017 en 68% in 2020). We zien gelijkaardige forse dalingen voor het Vlaamse gemiddelde (71% in 2017, 63% in 2020, 52% in 2023) en de Belfiuscluster (75% in 2017, 69% in 2020 en 52% in 2023).

Vanuit de Buurtenmonitor krijgen we volgende resultaten:

- Eeklo West scoort minder goed op vlak van onder meer tevredenheid over aanbod activiteiten voor ouderen en bejaardenvoorzieningen.
- Eeklo Noord Buitengebied scoort negatief op vlak van aanbod activiteiten voor ouderen. Ook de tevredenheid over de bereikbaarheid van bejaardenvoorzieningen is beperkt.
- Eeklo Zuid scoort goed op vlak van bereikbaarheid bejaardenvoorzieningen. De buurt scoort minder goed op vlak van activiteiten voor ouderen.
- In Eeklo Oost is de tevredenheid over activiteiten voor ouderen laag.

- Eeklo Noord scoort van alle buurten het best op vlak van aanbod activiteiten voor ouderen. De tevredenheid over de bereikbaarheid van bejaardenvoorzieningen is hoog en is steeds bij de hoogste van alle buurten.

9.1.2.4 Lokaal Dienstencentrum Zonneheem

De stad heeft een lokaal dienstencentrum in de Schietspoelstraat. Hieronder staan de taken en activiteiten van het LDC Zonneheem opgelijst.

Zonneheem is een trefpunt voor informatie, advies, vorming, en een brede waaier aan dienstverlening. Het heeft ook een preventieve functie voor mensen met een beginnende zorgbehoefendheid (zowel fysisch, psychisch als sociaal). Het dienstencentrum biedt tevens ontmoetings- en ontspanningsmogelijkheden aan met een lage drempel en met respect voor ieders eigenheid en vrijheid van meningsuiting. Bijzondere aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen en ouderen met een beginnende zorgbehoefendheid.

LDC Zonneheem had in 2020 en 2021 heel wat gevolgen van corona: voor het restaurant en cafetaria golden de regels van de horeca, de activiteiten konden dan weer wel, dan weer niet doorgaan. Een editie van de Zonneheemse feesten was er in 2020 niet, in 2021 wel.

Diverse taken / activiteiten van het LDC Zonneheem:

- activiteiten van algemeen informatieve aard;
- activiteiten van recreatieve aard: in de cafetaria van Zonneheem wordt tijdens de openingsuren een vrijblijvend aanbod van recreatieve activiteiten ter beschikking gesteld. Tijdens de openingsuren van Zonneheem kan je steeds een drankje of een kleine versnapering nuttigen in de ruime cafetaria van Zonneheem. Vrijwilligers baten dit in beurtrol uit.

Recreatieve activiteiten (beweging, muziek, creatief, reizen, ontspanning, tento, Zonneheemse feesten ...) zijn een laagdrempelige manier om een sociaal netwerk uit te bouwen. Deze activiteiten hebben het voorkomen of verminderen van problemen op latere leeftijd tot doel. Het gaat om het voorkomen van maatschappelijke uitsluiting, het verwerken van verlieservaringen, het bevorderen van zingeving en het versterken van stuurkracht.

- activiteiten van algemeen vormende aard: talen, beweging, muziek, creatief, multimedia
- hulp bij activiteiten van het dagelijkse leven, inzonderheid hygiënische zorg. Bloeddrukcontroles gebeuren op eenvoudig verzoek door een administratief medewerker en worden niet opgetekend. De kapster en de pedicure/manicure zijn externe medewerksters. Ze krijgen gratis een lokaal ter beschikking.
- hulp bij boodschappen (via Vervoer op maat)
- buurthulp
- warme maaltijden
- samenwerking met derden: Praatcafé Dementie Meetjesland, geheugenkoor (maandelijks), praatcafé Kanker, Oranje vzw, Repair Café.

In het LDC zijn heel vaak veel vrijwilligers actief. In 2023 tellen we er ongeveer 50.

Mensen met een minimum aan financiële middelen kunnen deelnemen aan activiteiten. Personen die in het bezit zijn van een UITPAS, genieten een korting.

Vervoer op Maat

tabel 40 Aantal ritten vervoer op maat LDC Zonneheem – 2016 tot 2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2023
Aantal ritten Vervoer op Maat	6.692	6.795	6.632	6.767	2.298 (minibus) 233 (eigen wagen)	4.208

De wijze waarop Vervoer op maat in de toekomst zal werken is afhankelijk van het uitrollen van het decreet Basisbereikbaarheid, samen met de vervoerregio's. Via dit decreet worden belangrijke maatschappelijke functies bereikbaar gemaakt op basis van een vraaggericht systeem zodat vervoersmiddelen en budgetten optimaal worden ingezet. Combimobiliteit, waarbij reizigers voor hun verplaatsingen verschillende vervoersmiddelen combineren, staat centraal. Vervoersmiddelen (openbaar vervoer, fiets, auto, vrachtwagen ...) zijn dus niet langer concurrenten, maar vullen elkaar aan.

De Vlaamse Regering keurde op 21 december 2018 het ontwerp van decreet Basisbereikbaarheid goed. Ondertussen werd in de vervoerregio's hard gewerkt wat in de meeste gevallen resulteerde in een uitgewerkt en goedgekeurd vervoersplan. Daar horen wel nog de nodige kanttekeningen bij omdat niemand echt kan vertellen hoe de implementatie van het Vervoer op Maat concreet zal gebeuren. Ondertussen werkt het Vervoer op Maat van LDC Zonneheem nog altijd op dezelfde manier als vroeger, zolang er nog geen nieuwe regeling is getroffen op Vlaams niveau.

9.1.3 Interne documenten

9.1.3.1 Uit: Tevredenheidsmeting BKO juni 2023

223 gezinnen vulden in juni 2023 een tevredenheidsmeting van de buitenschoolse kinderopvang in (van de in totaal 1.355 gebruikers van de BKO).

Vaststellingen uit de bevraging:

- De gemiddelde tevredenheidsscore is 4,1 op 5.
- Ouders zijn tevreden over de communicatie en zorgen van hun kinderen.
- 9 op 10 ouders zegt binnen de 24 uur een antwoord te krijgen op een vraag.
- 77% van de ouders vindt dat begeleiders altijd tijd vrij maken voor ouder en kind. Ouders geven verder aan dat ze altijd terecht kunnen bij de begeleiding met vragen.
- De meeste ouders vinden dat hun kind bijleert in de opvang en dat er rekening wordt gehouden met hun interesses.
- 24% van de ouders weet niet dat de BKO en school samenwerken i.f.v. zorgoverleg of andere activiteiten.
- Amper de helft van de ouders weet hoe de klachtenprocedure verloopt.
- 92% beoordeelt de opvang als gezellig; 98% vindt dat er voldoende plaats is om te spelen. Meer dan 95% vindt de buitenruimte aantrekkelijk om in te spelen.
- Zo goed als iedereen (95%) vindt het belangrijk dat er een gezond en aangepast vieruurtje is, 2/3 wil hiervoor extra betalen. Een kwart van de ouders is niet op de hoogte dat hun kind zelfstandig huiswerk kan maken in de opvang.

Het valt op dat de investering van afgelopen jaren in nieuwe of gerenoveerde gebouwen naar veiligheid en speelruimtes erg gewaardeerd wordt. De goede werking is vooral te danken aan de werknemers die dag in dag uit het beste van zichzelf geven en met veel passie hun job uitoefenen. Ondanks de grote capaciteiten van de BKO's voelt het voor veel ouders nog steeds aan als een vertrouwd, warm nest.

9.1.3.2 Actieplan 2020 Lokaal Dienstencentrum Zonneheem

In het kader van de kwaliteitsplanning werd een Actieplan voor het LDC uitgeschreven, met volgende 11 doelstellingen.

Doelstelling 1: LDC Zonneheem maakt werk van een eenduidige communicatiestrategie.

Doelstelling 2: Het kwaliteitshandboek van LDC Zonneheem wordt uitgewerkt volgens de actuele regelgeving.

Doelstelling 3: De toekomstige beleidsbeslissingen over LDC Zonneheem kaderen binnen het meerjarenplan van het dienstencentrum.

Doelstelling 4: LDC Zonneheem zet in op de verankering in de buurt en heeft hierbij maximale aandacht voor kruisbestuiving met de reeds aanwezige actoren.

Doelstelling 5: LDC Zonneheem zet in op maximale gebruikersparticipatie en wil hiervoor een open dialoog via verschillende participatiekanalen creëren.

Doelstelling 6: LDC Zonneheem zet in op zorg voor de mantelzorg.

Doelstelling 7: LDC Zonneheem wil een toegankelijk dienstencentrum zijn.

Doelstelling 8: LDC Zonneheem werkt binnen het kader van het woonzorgdecreet aan een gevarieerde jaarprogrammatie.

Doelstelling 9: De infrastructuur van LDC Zonneheem is veilig en gebruiksvriendelijk.

Doelstelling 10: Verdere structurering van de interne werking van LDC Zonneheem.

Doelstelling 11: LDC Zonneheem werkt aan verdere digitalisering op maat van de doelgroep.

9.1.3.3 Uit de eigen kwaliteitsplanning van de dienst thuiszorg

Kwaliteitsplanning 2022 THUISZORG:

1. Thuiszorg Eeklo wil inzetten op duidelijke, toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening op maat van de zorg- en ondersteuningsbehoefte van de cliënt.
2. Thuiszorg Eeklo investeert in gemotiveerde en competente medewerkers.
3. Thuiszorg Eeklo streeft naar een optimale interne werkorganisatie.
4. De nieuwe meerjarenplanning en regelgeving voor woonzorgvoorzieningen wordt geïntegreerd binnen de werking van Thuiszorg Eeklo.
5. Het beleid rond dienstverplaatsingen wordt aangehouden en verder uitgewerkt.

9.1.4 Externe documenten

9.1.4.1 Decreet houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (3 mei 2019)

Dit decreet regelt de organisatie van buitenschoolse opvang en afstemming tussen buitenschoolse activiteiten*.

* *Buitenschoolse activiteiten* =

- formeel georganiseerde activiteiten voor kinderen;
- ongeacht door wie het georganiseerd wordt;
- ongeacht de soort of de benaming (vb. chillen, knutselen, sport, muziek ...);
- al dan niet betalend;
- met inbegrip van kleuteropvang, opvang lager onderwijs, deeltijds kunstonderwijs.

Doelstelling buitenschoolse activiteiten:

- bieden kinderen ontplooiingskansen en speelmogelijkheden buiten schooltijd;
- laten ouders toe om te participeren aan de arbeidsmarkt of een (beroeps)opleiding te volgen;
- bevorderen sociale cohesie en gelijke kansen (maatschappij).

Het decreet geeft bijzondere aandacht aan kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

Het lokaal bestuur neemt de regie op over de buitenschoolse activiteiten:

- ontwikkelt een lokaal beleid (onderdeel van meerjarenplan);
- beslist over de besteding en verdeling van de middelen (financieel, personeel, logistiek, infrastructureel).

De Vlaamse overheid zorgt voor het inspiratiekader voor geïntegreerd aanbod buitenschoolse activiteiten. Dit bevat geen normen, maar is wel een hulpmiddel om te reflecteren over de werking. Kind en Gezin kan een kwaliteitslabel voor kleuteropvang toekennen.

Lokale besturen krijgen subsidies via het Vlaams gemeentefonds:

- op basis van parameters:
 - aantal gedomicilieerde kinderen 2 tot 12 jaar;
 - aantal schoollopende basisschoolkinderen in de gemeente;
 - bereik kwetsbare gezinnen;
 - bereik kinderen met specifieke zorgbehoefte;
- voor kleuteropvang met kwaliteitslabel.

Het decreet biedt ruimte aan de lokale besturen voor:

- lokaal maatwerk;
- kansen om lokaal een samenwerking op te zetten tussen opvangvoorzieningen, scholen, cultuur-, vrije tijd-, jeugd- en sportinitiatieven, deeltijds kunstonderwijs enz.

Het is van groot belang dat de samenwerking vooral het kind ten goede komt en alle kinderen naschools alle kansen geeft op ontplooiing en spelen. Dit decreet betekent een grote 'herdenking' van de samenwerking tussen de vrijetijdsdiensten en de kinderopvang en van de werking van de kinderopvang op zich. Er is een overgangperiode van 6 jaar voorzien.

9.1.4.2 Decreet van 15 februari 2019 betreffende de woonzorg

(uit www.vvsg.be)

"Dit nieuwe decreet is een grondige actualisering van het woonzorgdecreet van 2009 en kwam tot stand in intense samenspraak met de sector. Het decreet is vervlochten met het decreet Vlaamse sociale

bescherming en het decreet eerstelijnszorg. Het woonzorgdecreet heeft betrekking op de lokale dienstencentra, de diensten voor gezinszorg, de diensten voor oppashulp, de diensten voor thuisverpleging, de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds, de diensten voor gastopvang, de centra voor dagverzorging, kortverblijf en herstelverblijf, de groepen van assistentiewoningen en de woonzorgcentra en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers.

Lokaal dienstencentrum

Het lokaal dienstencentrum is een van de woonzorgvoorzieningen die bij deze herziening de grootste wijziging ondergaat. De nadruk verschuift van verplichte activiteiten naar buurtgerichte opdrachten. De lokale dienstencentra richten zich prioritair naar ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen. Lokale dienstencentra vormen een kernactor binnen de zorgzame buurt. Het dienstencentrum speelt een belangrijke rol in het versterken van de sociale cohesie in de buurt. Het accent ligt minder op het aanbieden van informatieve, vormende en recreatieve activiteiten en meer op het stimuleren van de sociale cohesie in de buurt. Activiteiten zijn daarbij een hefboom om de doelstelling waar te maken en een aantal opdrachten in de buurt te realiseren, in nauwe samenspraak met de gebruikers, buurtbewoners, lokale verenigingen en organisaties. Dit zal zowel binnen de eigen infrastructuur van het lokaal dienstencentrum kunnen als op andere locaties of in gedecentraliseerde antennes. Ook dit is een belangrijke wijziging t.o.v. het huidige decreet. Elk lokaal dienstencentrum is uniek en de dienstverlening moet aangepast zijn aan de context van de buurt. Verscheidenheid van de invullingen van de opdracht is met de kracht van de dienstencentra en wijst op de goede inbedding in de buurt. Hierbij is het lokaal sociaal beleidsplan mee richtinggevend. Het lokaal dienstencentrum geeft input in functie van de inhoud van het plan en draagt bij tot de uitvoering ervan. Overleg en co-creatie met lokaal actieve verenigingen en organisaties zijn hieraan inherent.

Het bepalen van de draagwijdte en prioritering van de opdrachten gebeurt op maat, rekening houdend met de slagkracht van het lokaal dienstencentrum. Hiervoor wordt een buurtanalyse gemaakt die zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens bevat over de buurt, de bewoners, de actoren, de beleving, sterktes en hiaten. Daarvoor kan geput worden uit analyses in het kader van de zorgzame buurt of het lokaal sociaal beleid, mits voldoende wordt toegespitst op de aspecten die belangrijk zijn voor het vervullen van de specifieke opdrachten. De buurtanalyse vormt de basis voor het meerjarenplan.

Diensten gezinszorg

De opdrachten van een dienst gezinszorg blijven grotendeels dezelfde. Eén van de belangrijkste wijzigingen is al meteen dat dit decreet niet langer spreekt over "diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg" maar over "diensten voor gezinszorg". De huidige aanvullende thuiszorg, dat schoonmaakhulp, oppas en karweihulp omvat, wordt als logistieke zorg en ondersteuning geïntegreerd binnen de gezinszorg. Er komt bijgevolg één aanbod gezinszorg. Op basis van geformuleerde zorg- en ondersteuningsdoelstellingen bepaalt de dienst zelf om een polyvalent verzorgende of een logistiek medewerker in te zetten. Deze doelstellingen bespreekt de dienst samen met de cliënt. Logistieke medewerkers zullen in elk geval geen zorgtaken kunnen uitvoeren. Aanvullende thuiszorg vormt een onderdeel van de geïntegreerde zorg voor zorgbehoevenden.

De één-op-éénrelatie van gezinszorg wordt uitgebreid. De dienst voor gezinszorg kan hulp aan huis aanbieden bij een individuele gebruiker maar ook buitenshuis onder de vorm van collectieve gezinszorg. De één op één relatie wordt dus uitgebreid naar zorg en ondersteuning die gelijktijdig aan meerdere gebruikers wordt geboden. Gezinszorg moet mogelijk zijn in vernieuwde zorgconcepten en moet aansluiting vinden bij nieuwe samenlevingsvormen.

De diensten voor gezinszorg moeten nog meer inzetten op flexibel werken: één van de algemene werkingsprincipes blijft dat de zorg moet aangepast zijn naar tijdstip, plaats, duur en intensiteit op de behoeften van de gebruiker en mantelzorger. Dit betekent zorg op maat en voldoende flexibiliteit tot de personeelsinzet."

9.1.4.3 Uit: Lessen trekken uit de coronacrisis – Vlaamse Raad Welzijn-Gezondheid-Gezin (2020)

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG) adviseert om lessen te trekken uit de coronacrisis.

“Aanbevelingen voor de aanpak van een gezondheidscrisis

Om een volgende gezondheidscrisis (mogelijke nieuwe golven van het coronavirus of een soortgelijke pandemie) op een daadkrachtige manier aan te pakken, benoemt de raad vijf essentiële aanbevelingen:

1. Wees goed voorbereid.
2. Schakel snel naar goed crisismanagement.
3. Neem van bij het begin ook het welzijns-, gebruikers- en gezinsperspectief mee.
Dit betekent dat er in crisismaatregelen een beter evenwicht moet zijn tussen (1) het veiligstellen van de volksgezondheid, (2) de organisatie en de ondersteuning van het (gezondheids)zorg- en welzijnsaanbod en (3) de noden van burgers, gezinnen en het sociale weefsel.
4. Houd zoveel mogelijk vormen van zorg en ondersteuning toegankelijk, met respect voor de veiligheid van de professional en de persoon met zorgbehoefte.
5. Help voorzieningen, professionals en mantelzorgers in een crisis.

Aanbevelingen voor de toekomst van zorg en ondersteuning

Vanuit de kennis en ervaringen die de coronacrisis ons bijbrachten, wil de Vlaamse Raad WVG mee vooruit kijken. De crisis en de aanpak ervan hebben hindernissen maar ook opportuniteiten voor het beleidsdomein WVG naar boven gebracht. Hieruit selecteert de raad de volgende vijf beleidsaanbevelingen die nodig zijn voor de verdere omslag naar een toekomstgerichte zorg en ondersteuning die de kwaliteit van leven van ons allen centraal stelt.

1. Waardeer zorg en ondersteuning in onze samenleving structureel en financieel.
2. Moedig samenwerking op een structurele manier aan.
3. Houd goede innovaties vast en veranker ze.
4. Investeer in mensen en middelen voor preventie.
5. Voer een slagkrachtig en coherent beleid.”

9.1.4.4 Uit: Minder mobiel: een bewuste keuze? (2021)

De Universiteit Gent, de Vrije Universiteit Brussel, Mobiel 21 en Netwerk Duurzame Mobiliteit onderzochten de achterliggende factoren van vervoersarmoede. Ruim 900 mensen die zich gemiddeld 2 dagen per week niet verplaatsen vulden een uitgebreide vragenlijst in. Op basis van socio-demografische kenmerken, ruimtelijke kenmerken en mobiliteitsgedrag omschrijft het onderzoek 5 profielen van minder mobiele bevolkingsgroepen:

1. mobiele ouderen;
2. jonge starters;
3. stedelingen die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer;
4. inwoners van de voorstad die afhankelijk zijn van een auto;
5. ouderen op het platteland.

“Mensen in vervoersarmoede worden elk op een eigen manier beperkt in hun dagelijkse leven. Vervoersarmoede kan niet uitsluitend gelinkt worden aan leeftijd, inkomen, opleidingsniveau, werksituatie, woonplaats, het bezit van een auto of fiets of toegang tot het openbaar vervoer. Elk kenmerk kan bijdragen tot een situatie van vervoersarmoede die voor elk profiel nog eens anders tot uiting komt. Vervoersarmoede is dus een complex containerbegrip, wat maakt dat een oplossing voor de ene groep niet automatisch de oplossing is voor een andere.

We spreken over vervoersarmoede wanneer mensen door beperkte verplaatsingsmogelijkheden niet meer op een volwaardige manier aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen. Heel wat mensen, zowel op het platteland als in de stad, komen ermee in aanraking. Alleen is er onvoldoende kennis over de factoren die het probleem voeden. Dit onderzoek was een belangrijke eerste stap naar oplossingen voor een inclusiever mobiliteitsbeleid.”

“Het onderzoek formuleert 3 aanbevelingen om vervoersarmoede gericht te kunnen aanpakken:

- *Er is extra diepte-onderzoek nodig per profiel. Personen die kampen met vervoersarmoede worden vaak te weinig gehoord waardoor het probleem onderbelicht blijft.*
- *Beleidsmaatregelen moeten worden afgestemd per profiel. Bewustzijn dat er zoiets bestaat als vervoersarmoede en er via effectieve beleidskeuzes voor zorgen dat iedereen geraakt waar hij moet zijn, is een belangrijke stap om uitsluiting te doorbreken. Maar niet alle mobiliteitsmaatregelen zijn voor elk van de 5 profielen even effectief. Zo is bv. gratis of goedkoop openbaar vervoer geen oplossing wanneer het aanbod niet aan de mobiliteitsvraag tegemoet komt. Een persoon die onmogelijk bij een bushalte geraakt, heeft geen baat bij die oplossing. Kortom: beleidsmaatregelen worden best geëvalueerd voor de verschillende profielen van minder mobiele.*
- *Mobiliteitsmaatregelen en ruimtelijke maatregelen dienen op elkaar te worden afgestemd. Mobiliteit en ruimtelijke ordening zijn niet los van elkaar te bekijken. Zo zal een nieuw project sociale huisvesting in een voorstad met een gebrekkige ontsluiting qua openbaar vervoer tot meer vervoersarmoede leiden. Uit het onderzoek blijkt dat bijna de helft van de respondenten afhankelijk is van het openbaar vervoer voor essentiële verplaatsingen. De oplossing ligt niet noodzakelijk in het aanbieden van meer mobiliteit, maar ook te zorgen voor basisfuncties in de nabijheid van woonplaatsen.”*

9.1.4.5 Uit: Levenskeuzes op latere leeftijd bij niet-hulpbehoevende personen – Koning Boudewijnstichting (2022)

“Eind 2022 organiseerde de Koning Boudewijnstichting een uitgebreide bevraging bij 60-plussers in België die niet hulpbehoevend zijn: hoe kijken zij aan tegen ouder worden? De bevraging laat onder meer zien wat de samenhang is tussen de blik op de oude dag en factoren als het al dan niet hebben van een sociaal netwerk. Gelijkaardige barometers waren er in 2017 en 2020.

Steun van de eigen omgeving, financieel rondkomen, goede gezondheidsvooruitzichten, mensen om je heen als gesprekspartners: het zijn stuk voor stuk belangrijke factoren in het welbevinden van 60-plussers en in hun attitude tegenover het ouder worden. Bij 59% is die kijk (zeer) positief, bij 41% (zeer) negatief. De aanhoudende stijging, sinds 2017, van dat laatste cijfer stemt tot nadenken. Het is meteen een krachtig pleidooi om eenzaamheid bij ouderen tegen te gaan en om vrijwilligerswerk en het middenveld te ondersteunen, net als de ontwikkeling van leeftijdsvriendelijke eigen buurten. Volgens het onderzoek blijven de meeste 60-plussers graag in hun eigen woning en buurt, al beseffen velen dat die woning niet voldoende aangepast is wat energie betreft bijvoorbeeld. Maximaal je zelfstandigheid behouden – met diverse vormen van hulp – en het thuisgevoel vinden ze erg belangrijk, ook in woonzorgcentra.

Enkele cijfers baren zorgen: 30% van de 60-plussers heeft het moeilijk om rond te komen en maar 36% denkt financieel voldoende voorbereid te zijn voor een lang leven. Zowat 20% kan met niemand zorgen delen en 52% vreest bij gezondheidsproblemen op niemand (9%) of hooguit twee personen (43%) te kunnen rekenen. De meerderheid bereidt zich niet metterdaad voor op later: slechts 18% ondernam al concrete acties.

Evolutie in de cijfers is er onder meer wat betreft de toenemende bekendheid van het begrip mantelzorg en van alternatieve woonvormen. Het kennen van mensen in bepaalde situaties beïnvloedt de beeldvorming, bijvoorbeeld rond woonzorgcentra. Sensibilisering en ‘vertrouwd-zijn met’ sorteren positieve effecten, zo blijkt.

Ook nieuwe en niet-Belgen werden bevroegd. Met name niet-Belgen hebben er veel meer vertrouwen in dat ze bij gezondheidsproblemen voldoende geholpen zullen worden, in de eerste plaats door de eigen familie- of vriendenkring. Zij verwachten nadrukkelijk meer dat de eigen kinderen hierin een actieve rol opnemen. Tegelijk maken zij zich vaker zorgen over het vooruitzicht ooit zorgbehoevend te worden.”

9.2 GEZONDHEID

9.2.1 Toestand in Eeklo

In Eeklo zijn er 2 ziekenhuizen: een algemeen ziekenhuis AZ Alma en een psychiatrisch ziekenhuis Sint-Jan. Daarnaast zijn er ambulante diensten inzake geestelijke gezondheidszorg: RCGG (Regionaal Centrum Voor Geestelijke Gezondheidszorg), CAW, antenne voor ambulante drughulpverlening.

De stad heeft een ambtenaar voor integratie, gezondheid en diversiteit.

9.2.2 Cijfergegevens

9.2.2.1 Cijfers handicap / gezondheidspreventie

82,94 personen op 1.000 inwoners 18+ zijn in Eeklo in 2024 erkend door DG Personen met een handicap. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 61,59. De cluster 'goed uitgeruste centra' telt 70,41 personen op 1.000 inwoners tussen de 18 en 64 jaar die erkend zijn door DG Personen met een handicap.

tabel 41 Aantal personen erkend door directie-generaal personen met een handicap 18+ per 1.000 inw van 18+ Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2010, 2015, 2020, 2022, 2023, 2024

	Eeklo	goed uitgeruste centra	Vlaams Gewest
2010	77,53	67,56	58,95
2015	85,14	74,01	64,57
2020	88,37	72,26	63,55
2022	86,19	70,97	62,25
2023	83,73	70,68	61,85
2024	82,94	70,41	61,59

Bron: FOD Sociale Zekerheid - DG Personen met een handicap - Erkenning | provincies.incijfers.be

Inzake gezondheidspreventie is er nog werk op de plank in Eeklo. Wat de dekkingsgraad bij de borst- en darmkankerscreenings aangaat, wordt dit lager met de jaren.

tabel 42 Indicatoren kankerscreenings – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2016, 2018, 2020, 2022

		2016	2018	2020	2022
Eeklo	totale dekkingsgraad borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	68%	65,5%	64%	65,4%
	totale dekkingsgraad baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64 jaar)	59,5%	61,2%	62,6%	63,3%
	totale dekkingsgraad darmkankerscreening (t.o.v. 50-74 jaar) (1)	65,7%	64,2%	63,4%	63,3%
goed uitgeruste centra	totale dekkingsgraad borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	66,5%	65,8%	63,5%	65,6%
	totale dekkingsgraad baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64 jaar)	62,9%	62,9%	62,4%	64,1%
	totale dekkingsgraad darmkankerscreening (t.o.v. 50-74 jaar) (1)	65,3%	64%	63,3%	63,6%
Vlaams Gewest	totale dekkingsgraad borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	65,8%	65,2%	62%	64,7%
	totale dekkingsgraad baarmoederhalskankerscreening (t.o.v. vrouwen 25-64 jaar)	63,2%	63,3%	62,6%	64,5%
	totale dekkingsgraad darmkankerscreening (t.o.v. 50-74 jaar) (1)	65,8%	64,3%	63,7%	64,2%

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister | provincies.incijfers.be

(1) Doelgroep dikkedarmkankerscreening werd tussen 2013 en 2020 gradueel verruimd van alle 56-74-jarigen naar alle 50-74-jarigen.

In Eeklo heeft 22,7% van de inwoners met ziekteverzekering minstens één statuut 'chronische aandoening' (2022). Dit ligt hoog in vergelijking met het Vlaamse Gewest (17,6%) en de cluster 'goed uitgeruste centra' (18,7%). Dat aandeel nam tot 2021 jaarlijks in beperkte mate toe. Dat hangt gedeeltelijk

samen met de veroudering van de bevolking. De grote stijging in 2022 is mogelijk een gevolg van een uitzonderingsbepaling die omwille van de Covid-19-pandemie werd ingevoerd.

In Eeklo waren er in 2022 68 op 1.000 inwoners die te maken hebben met diabetes. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 64, voor de cluster is dit 69.

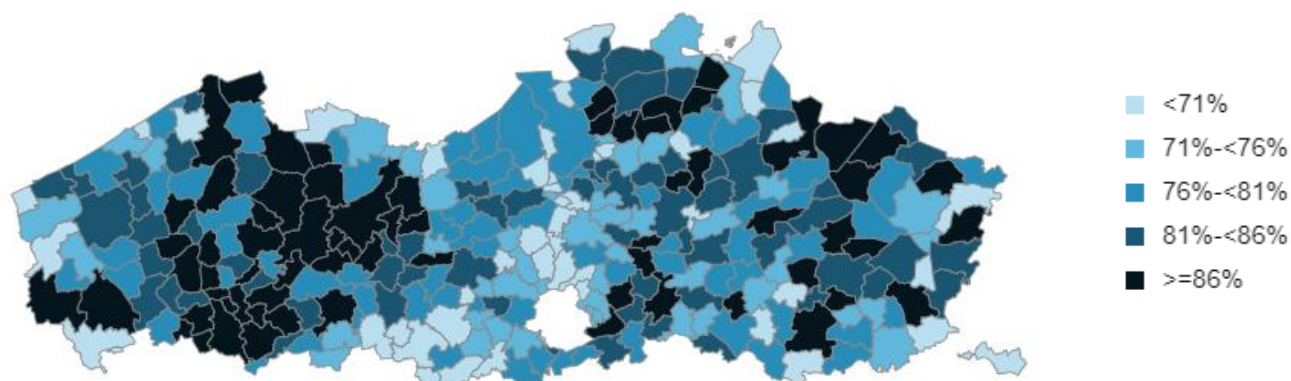
Volgende cijfers zien we voor het gebruik van antidepressiva:

grafiek 75 Aandeel gebruikers antidepressiva – Eeklo, Vlaams Gewest – 2010, 2015, 2020, 2022

	Eeklo	Vlaams Gewest
2010	14,5%	11,5%
2015	15,3%	12%
2020	15,7%	12,3%
2022	16,1%	13%
Bron: http://www.ima-aim.be		

De tevredenheid over de gezondheidsvoorzieningen in Eeklo scoort in 2023 91% (dit was 94% in 2020). Het Vlaamse gemiddelde is 80% (gedaald van 88% in 2020). Het gemiddelde van de gemeenten van de Belfiuscluster gaat van 91 naar 84%.

grafiek 76 Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente of stad (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaanderen – 2023

(bron: Burgerbevraging, Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

9.2.2.2 Kencijfers eigen diensten

Wat doen we al in Eeklo inzake gezondheid?

2023:

- Blijvende zaken: we zorgen ervoor dat er in Eeklo eerstelijnspsychologen beschikbaar zijn op plaatsen waar kwetsbare personen komen; Praatcafé kanker / Praatcafé dementie; deelname aan Eerstelijnszone Oost-Meetjesland; deelname aan Netwerk gezondheids promotie Meetjesland.
- Samen met de Eerstelijnszone organiseerden we in Eeklo een lokaal forum zorgpad suïcide.
- Gratis workshop mocktails maken in LDC Zonneheem in het kader van Tournée Minérale.

- Tamara Hanegraaf (partner Pieter Aspe) vertelt over de gevolgen van overmatig alcoholgebruik op jezelf en op anderen.
- Gratis mondscreening op Pretbazaar.
- Eerste actie in het kader van piloot roken en gezondheidsongelijkheid: fotobooth op 100-dagen viering in het Sportpark.
- Aanwerving nieuwe Bewegen Op Verwijzing-coach; opstart december 2023. Hij zal focussen op het bekendmaken van zijn aanbod bij huisartsen en andere zorgberoepen in Eeklo om voor meer doorverwijzingen te zorgen. Verder zal de nieuwe BOV-coach ook een groepsaanbod opstarten in Wijkcentrum De Kring.
- Resultaten lokale gezondheidsenquête: opvallend voor Eeklo:
 - o eetgewoonten (slechts 8,8% van de Eeklose bevolking van 15 jaar en ouder eet de dagelijkse aanbevolen hoeveelheid fruit en groenten; dit is minder dan in het Vlaamse Gewest 2018);
 - o mondhygiëne (lage score voor tanden poetsen 2x/dag);
 - o welbevinden, levenstevredenheid en levensenergie scores in Eeklo lager dan in het Vlaamse Gewest in 2018;
 - o vallen 65+ (27% is het afgelopen jaar gevallen).

Er zijn ook thema's waar Eeklo het beter doet dan het Vlaamse Gewest in 2018.

1ste helft 2024:

- Eeklo neemt deel aan het regionaal project 'mondgezondheid bij kinderen' van Logo Gezond+.
- Health4kids in het kader van obesitas voor kinderen: omgevingsanalyse is gebeurd op basis van gesprekken met stakeholders, ouders en kinderen. De resultaten hiervan werden eind juni besproken en daarna in acties gegoten.
- Er vinden Bewegen Op Verwijzing-groepssessies plaats in Wijkcentrum De Kring. Deze zijn heel goedkoop voor mensen met Verhoogde Tegemoetkoming.
- Eeklo nam deel aan de 10.000 stappen clash van Logo Gezond+ in de maand mei met 64 deelnemers.
- Rookstoptraject: 5 van de 9 deelnemers zijn effectief gestopt met roken.
- LDC Zonneheem: 02/02/2024 - getuigenis over alcoholisme.
- LDC Zonneheem: 22/04/2024: *Valpreventie, blijf er even bij stilstaan* (in samenwerking met Logo Gezond+).

9.2.2.3 Drugsgelateerde misdrijven

Hieronder worden ook nog enkele zaken vermeld i.v.m. drugsgebruik (zie ook in hoofdstuk Veiligheid – samenleven).

Drugsgelateerde misdrijven of feiten zijn geregistreerde feiten rond het misbruik van geneesmiddelen en genotsmiddelen die een meer of minder drogerende (verdovende, opwekkende en/of hallucinogene) werking hebben en die tot verslaving kunnen leiden:

- drugsbezit: het in het bezit hebben van drugs;
- drugshandel: verzamelaar voor (ver)koop, vervoer, opslag en afzet van drugsverkoop;
- drugsgebruik: het gebruik van verdovende middelen;
- andere: hier vallen onder andere fabricatie en in- en uitvoer onder.

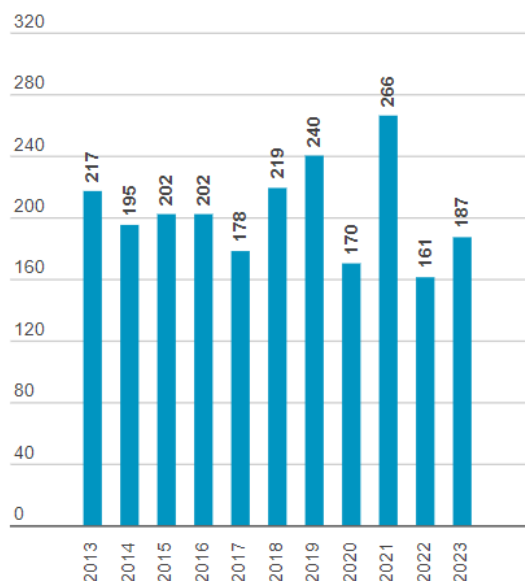
8,4 % van alle geregistreerde misdrijven in 2023 behoort tot de categorie drugsgelateerde misdrijven.

In 2023 scoorde het drugsbezit in Eeklo 6,4 per 1.000 inwoners. Ter vergelijking: dit is 5 in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'goed uitgeruste centra' is dit 5,6. Drugshandel per 1.000 inwoners is in Eeklo 1,1. Ter vergelijking: dit is 0,7 in het Vlaamse Gewest en 0,6 in de cluster 'goed uitgeruste centra'.

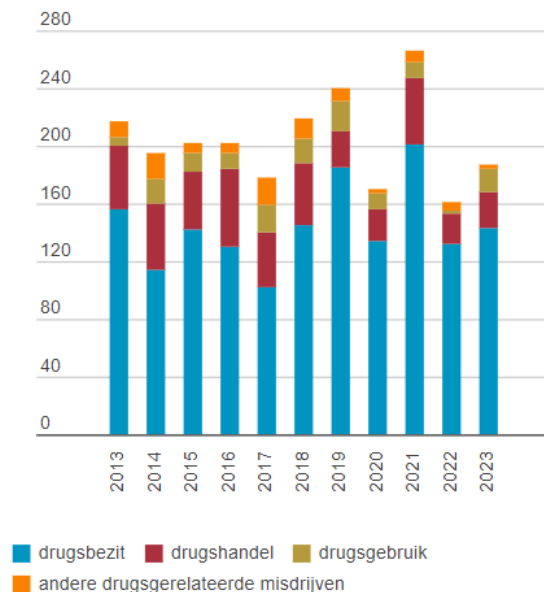
Drugsgebruik per 1.000 inwoners: het Eeklose cijfer is 0,7 (2023). Ter vergelijking: dit is 0,1 in het Vlaamse Gewest en 0,2 in de cluster 'goed uitgeruste centra'.

De Eeklose cijfers kennen na een forse daling in 2022, opnieuw een lichte stijging.

grafiek 77 *Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) in Eeklo – 2013 tot 2023*

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

9.2.3 Externe documenten

9.2.3.1 Uit: Maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap – Statistiek Vlaanderen (2022)

“Algemeen kan gesteld worden dat de maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap duidelijk minder goed is dan die van personen zonder handicap. Personen met een handicap zijn over het algemeen minder hoog geschoold, participeren minder aan de arbeidsmarkt, worden vaker geconfronteerd met een lager inkomen en een hoger armoederisico, leven vaker in een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren veel vaker gezondheidsproblemen en nemen minder deel aan het verenigingsleven, cultuur, sport en politiek.

Op nagenoeg alle domeinen blijkt ook dat personen met een handicap die ernstige hinder ondervinden in hun dagelijkse activiteiten nog duidelijk slechter scoren dan personen met beperkte hinder.”

9.2.3.2 Metingen fijn stof – VMM

In 2022 woonde 99,95% van de bevolking in het Vlaamse Gewest in een gebied waar de jaaradvieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie voor fijnstofdeeltjes kleiner dan 2,5 micrometer overschreden werd. Op lange termijn is er wel sprake van een duidelijke daling van het aandeel van de bevolking dat blootgesteld wordt aan hogere concentraties fijn stof.

9.2.3.3 Uit: Memorandum Lokaal Overleg Kinderopvang – 2024

Het Lokaal Overleg Kinderopvang stelde een aantal acties voorop die belangrijk zijn voor de komende jaren, in volgorde van prioriteit:

Belang van occasionele plaatsen met uitbreiding
Nederlands leren en tolken + pictogrammen
Opvang tijdens vakanties ook voor kansarmen
Meer opvang tijdens vakanties
Nieuwe groepsopvang
Vervanging gebouw van Bukinop
Mentor voor stages

9.2.3.4 Uit: Memorandum Vlaamse Ouderenraad – 2024

Hoe kan een lokaal bestuur het leven van ouderen verbeteren? De lokale verkiezingen van 2024 lijken misschien nog veraf, maar de Vlaamse Ouderenraad schuift nu al 8 belangrijke speerpunten voor een leeftijdsvriendelijk beleid naar voren.

8 speerpunten

Een lokaal bestuur heeft tal van hefboomen in handen om uitdagingen aan te pakken, op maat van hun gemeente. In ons memorandum geven we 8 speerpunten mee waar een lokaal bestuur op kan inzetten.

1. Geef ouderen een structurele stem in het lokaal beleid
2. Transformeer de lokale omgeving tot een gezonde, toegankelijke en verbindende ruimte
3. Bevorder de participatie en het engagement van ouderen
4. Garandeer een sterk lokaal zorgbeleid voor ouderen
5. Ontwikkel een levensloopbestendig lokaal woonbeleid
6. Zet extra stappen in de strijd tegen armoede en onderbescherming
7. Maak werk van een digitaal inclusieve samenleving
8. Zorg dat ouderen zich vlot en comfortabel kunnen verplaatsen

9.2.3.5 Uit: Memorandum Meetjeslands overleg voor personen met een beperking – 2024

Het MOBP heeft 10 grote aandachtspunten voor lokale besturen:

- *Toegankelijkheid: de gemeente streeft naar integrale toegankelijkheid. Dit is het beschikbaar, bereikbaar, betreedbaar, begrijpbaar, bruikbaar en betaalbaar maken van gebouwen, omgeving, communicatie en dienstverlening voor iedereen.*
- *Mobiliteit: de gemeente draagt ertoe bij dat mensen die minder mobiel zijn voldoende mogelijkheden hebben om zich vlot te verplaatsen, zowel binnen de gemeente, binnen de regio als naar omliggende steden en gemeenten.*
- *Communicatie: de gemeente zorgt voor toegankelijkheid in haar eigen briefwisseling en communicatie. Bedoeling is dat alle burgers de informatie die ze wensen, kunnen krijgen, begrijpen én gebruiken.*
- *Dienstverlening: de gemeente houdt rekening met de verwachtingen en noden van personen met een beperking, verbetert haar dienstverlening en leidt hiervoor haar personeel op.*

- *Participatie & inspraak: de gemeente maakt werk van de participatie en inspraak van personen met een beperking bij het opstellen en uitwerken van haar verschillende lokale beleidsplannen, in het bijzonder van het sociaal beleidsplan.*
- *Wonen: de gemeente informeert en stimuleert geïntegreerd, aanpasbaar en levenslang wonen (meegroeiwonen, kangoeroewoningen).*
- *Opleiding, kinderopvang, onderwijs en tewerkstelling: de gemeente heeft aandacht voor personen met een beperking in kinderopvang, in het onderwijs, in opleiding en tewerkstelling, door binnen die sector en samen met verenigingen te werken aan toegankelijkheid, integratie en participatie.*
- *Sport: de gemeente stimuleert het sporten voor, door en met personen met een beperking.*
- *Vrije tijd, cultuur & toerisme: de gemeente zorgt voor aangepaste, toegankelijke initiatieven op vlak van vrije tijd, cultuur en toerisme.*
- *Financiële & logistieke ondersteuning: de gemeente zorgt, waar nodig, voor financiële en logistieke ondersteuning voor personen met een beperking, en vertaalt dit ook in de gemeentelijke begroting.*

Het Meetjeslands overleg voor personen met een beperking formuleert ook enkele quick wins die voor het lokaal bestuur slechts een kleine inspanning vragen, maar voor personen met een beperking een groot verschil kunnen maken.

- *Het aanbieden van een vaste plaats in het gemeentelijk infoblad aan zorginstellingen in de gemeente, bijvoorbeeld 'Nieuws uit onze zorginstelling XXX' waarbij deze zorginstellingen kunnen tonen welke activiteiten er de afgelopen maand plaatsvonden en kunnen aankondigen welke activiteiten er in de nabije toekomst zullen plaatsvinden.*
- *Indien een gemeente over meerdere zorginitiatieven beschikt, kan geopteerd worden om niet elke uitgave elke zorginstelling aan het woord te laten, maar 1 bepaald zorginitiatief per maand in de kijker te zetten.*
- *Het beschikbaar stellen van rolstoelvriendelijke picknickbanken en / of zitbanken op strategische (toegankelijke) plaatsen in de gemeente.*
- *Inclusieve speeltoestellen installeren op publiek toegankelijke speelpleintjes.*
- *Een rubriek 'toegankelijkheid' toevoegen aan het gemeentelijk infoblad, waarin aandacht wordt besteed aan tips, mogelijkheden en hulpmiddelen voor mensen met een beperking.*
- *Voorzien in een mobiel toegankelijk toilet, dat kan gehuurd worden.*
- *Oprichten adviesraad voor personen met een beperking, of bij een vraag naar advies contact opnemen met de Eerstelijnszone Oost- en West Meetjesland.*
- *Advies inwinnen bij 'INTER' (Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid).*
- *Een Inclusieambtenaar aanduiden en deze laten aansluiten op MOPB vergaderingen.*
- *Door gebruik te maken van het gratis outreachaanbod een beter zicht krijgen op welk zorgaanbod er voorhanden is in de regio.*

9.2.3.6 Uit: Memorandum seniorenraad Eeklo – 2024

De seniorenraad van Eeklo wenste naar aanleiding van de verkiezingen in 2024 aandacht te vragen voor de bijzondere noden van de senioren in de stad. Ouderen vormen een zeer belangrijke groep in Eeklo: 29.4% van de inwoners in Eeklo heeft een leeftijd van 60 jaar of ouder. Dit komt neer op 6.549 inwoners. De verwachting richting 2040 is dat 34.2% van de Eeklonaren een leeftijd van 60 jaar of hoger heeft. De vergrijzing – of verzilvering – zet zich duidelijk verder.

Als seniorenraad willen zij actief participeren in het verder mee uitbouwen van het seniorenbeleid. Om die reden stelden ze een bevraging op voor de Eeklose 60-plussers om zo te peilen naar hun mening en ideeën omtrent de thema's mobiliteit en wonen. Het ging om een lijst met 12 vragen. 342 antwoorden kwamen terug.

THEMA MOBILITEIT:

1) OPENBAAR VERVOER

Actiepunten

- *Het verder realiseren van de Hoppinpunten aan het station en in Balgerhoeke: infrastructuur is een belangrijke aanzet tot het gebruik van openbaar vervoer: zitbank, overkapping, veilige fietsenstalling ... Bovendien is het ook belangrijk dat er goed leesbare uurregelingen te zien zijn, bij voorkeur digitaal zodanig dat er snelle wijzigingen qua timing kunnen doorgevoerd worden.*
- *Elke bushalte dient voorzien te zijn van een verhoogde opstapplaats en de omgeving moet voorzien zijn van veilige en toegankelijke trottoirs.*
- *Er is nood aan info over de alternatieve vervoersmiddelen die beschikbaar zijn in Eeklo. Een mobiliteitsgids kan hierin een oplossing zijn.*
- *De Seniorenraad zal een bevraging lanceren bij de senioren inzake het aangepaste Vervoersplan. Er zal in kaart gebracht worden wat de wijzigingen in het landschap van openbaar vervoer en flexbus inhouden voor de Eeklose senioren: knelpunten, positieve zaken ...*

2) PARKEREN

Actiepunten:

- *Er moet meer toezicht zijn op het correcte gebruik van minder mobiele parking.*
- *Bij de heraanleg van de Markt zou het positief zijn om een kiss and ride zone te voorzien.*
- *Half uur gratis parkeren is positief en moet behouden blijven.*
- *De toegang naar openbare gebouwen zou beter moeten gemaakt worden, zodanig dat dit voor iedereen goed toegankelijk is.*

3) VEILIGHEID

Actiepunten:

- *Oversteekplaatsen met zebrapad aan de bushaltes voorzien. Een slecht voorbeeld is de opstapplaats aan de Oude Gentweg, er is een bushalte voorzien maar geen oversteekplaats.*
- *De verkeerslichten aan het zebrapad ter hoogte van de Markt werken met handbediening, maar de timing van de lichten zit niet goed. Er is een vrij lange wachttijd én er is weinig tijd om het zebrapad over te steken.*
- *Er is nood aan een veiligere oversteekplaats ter hoogte van de psychiatrische voorziening Sint-Jan.*
- *Veilige en goed onderhouden fietspaden zijn nodig om fietsen te stimuleren! Er zijn diverse voorbeelden van slecht onderhouden fietspaden, zoals onder andere Oostveldstraat.*
- *Er zou een duidelijkere bewegwijzering van fietspaden moeten komen met de aanduiding van de bestemming.*
- *Bij fietsstraten is het van groot belang dat er overal meer en duidelijkere aanduiding is, bijvoorbeeld op het wegdek. Sterk visualiseren en onderhouden van fietsstraten is belangrijk.*
- *Voetpaden zijn op vele plaatsen in heel slechte staat. Verhoging van het budget voor aanleg en onderhoud van voetpaden zou positief zijn.*
- *Nood aan een echte Ring.*

THEMA WONEN

1) AANGEPASTE WONINGEN

Actiepunten:

- *Er is nood aan meer gebundelde info over de diverse woonmogelijkheden in Eeklo.*
- *Ontwikkelen van een visie voor woningbouw / woonmogelijkheden in Eeklo, rekening houdend met:*
 - » *Er is nood aan een checklist van basisnoden voor levenslang wonen, zowel bij nieuwbouw als bij renovatie.*
 - » *Stimuleren van samenwonen van jonge en oudere gezinnen in dezelfde buurt / appartementsgebouw. Op die manier kan het kleine helpen verder gestimuleerd worden.*
 - » *Nood aan kleinere, aangepaste én betaalbare woningen voor senioren. Dit hoeft niet in eigendom van de stad te zijn, maar de stad kan voorwaarden opleggen voor bouwheren of de woonmaatschappij.*
 - » *Er zijn tussenkomsten voor WZC, maar niet bij een verhuis naar een assistentiewoning. Op heden wordt een assistentiewoning als 'luxe' aanzien, maar we willen werken richting levenslang wonen en dan is een assistentiewoning hier noodzakelijk in, of een tussenfase.*
 - » *Momenteel is er te weinig aanbod qua woonvormen voor ouderen. Hierdoor ontstaan er te lange wachttijden. Met de stijgende verzilvering voor ogen is dit belangrijk om hiermee rekening te houden.*

2) AANWEZIGHEID (BASIS)VOORZIENINGEN

Actiepunten:

- *Er moet bewust stilgestaan worden bij het wegvallen van bestaande infrastructuur zoals een bankautomaat en dergelijke. Dit is echter wel van groot belang om de zelfstandigheid en waardigheid te kunnen behouden.*

3) VEILIGHEID

Actiepunten:

- *Nood aan nachtverlichting.*
- *Er is meer controle en opvolging nodig na het uitvoeren van nutsvoorzieningen en bouwprojecten. Voetpaden blijven vaak in erbarmelijke staat achter na dergelijke werken. Het kan een idee zijn om te werken met een waarborg.*
- *Er is nood aan verhoging van politiecontroles, zowel overdag als 's nachts.*
- *Wijkinspecteurs zouden zich meer herkenbaar moeten maken binnen de buurt. Dit door enerzijds deel te nemen aan buurtgerichte initiatieven anderzijds ook door zich te verplaatsen met de fiets in het straatbeeld. Zo is er meer visibiliteit en gelegenheid tot aanspreken.*
- *Positief: in de politiekraant staan steeds alle wijkinspecteurs vermeld met naam en foto.*

BESLUIT

- Er is nood aan een overkoepelend overleg van seniorenraden in het Meetjesland want er zijn overlappende noden doorheen de verschillende gemeenten. Op die manier kan ook op streekniveau een beleidsvisie ontwikkeld worden.
- Als centrumstad is het belangrijk dat de basisvoorzieningen beschikbaar blijven en bovendien ook toegankelijk zijn.
- Seniorenraad, en met uitbreiding alle adviesraden, moeten meer betrokken worden bij het beleid. Dit is tweeledig: enerzijds is het belangrijk dat de adviesraden effectief om advies gevraagd worden vanuit het beleid. Anderzijds wil de seniorenraad signalen van burgers kunnen opvangen en doorgeven via een spontaan advies. Ook hierbij is het van belang dat dit gehoord wordt en er terugkoppeling komt.
- Participatie moet nog meer op de voorgrond komen bij dossiers die een grote impact hebben op de burger en in ons geval meer specifiek op de oudere inwoner van Eeklo.
- Nood aan een verdere uitwerking van buurtgerichte initiatieven. Hierbij is het van belang dat er een toegankelijke accommodatie is voorzien waarbij ontmoeting kan plaatsvinden. De seniorenraad zal hierbij ook zijn bijdrage leveren door huidige initiatieven mee te ondersteunen. Verder heeft ook het lokaal dienstencentrum Zonneheem een belangrijk aandeel bij het verder uitrollen van de buurtwerking in het algemeen.

9.2.3.7 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De Grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

Door **zelf het zorgaanbod te regisseren en door zelf zorg aan te bieden** komt het lokale bestuur tegemoet aan wat de ouderen maar ook de jonge gezinnen met kinderen nodig hebben. Buurtwerking wordt belangrijker, een jeugdlokaal, museum of bibliotheek kan voor inwoners een plaats zijn waar ze zich welkom voelen zonder er te werken of te consumeren. Dankzij de zorgzame buurten die lokale besturen ontwikkelen, kunnen mensen langer thuis blijven wonen, vereenzamen ze minder en wordt de zorg en dienstverlening toegankelijker. Nu regionale organisaties de dienstverlening centraliseren en digitaliseren, willen mensen op lokaal niveau toegankelijke dienstverlening dichtbij huis. De in 2020 erkende zorgraden hebben succesvol de covid-vaccinatiecentra opgericht, het is een interessant niveau om bovenlokaal te werken aan zorg en welzijn.

Sinds de coronacrisis is er **meer aandacht voor fysieke en mentale gezondheid**. Acht op de tien Vlamingen is gelukkig, twee op de tien niet, vooral lager opgeleiden. Sociale contacten, gezonde leefomstandigheden, nieuwe ervaringen en het beleven van vrije tijd dragen (preventief) bij aan de (mentale) gezondheid en het geluksgevoel van de inwoners.

BELEIDSVORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Zorgzame samenleving

Door de hoge werkgelegenheidsgraad is er meer kinderopvang nodig, de toenemende vergrijzing zet de zorg onder druk. Ondanks de stijgende investeringen in het zorgaanbod kampen verschillende zorgsectoren met wachtlijsten of uitgestelde zorg. Een goede geplande uitbreiding van het zorgaanbod is nodig, gecombineerd met een meer intense lokale samenwerking tussen zorgaanbieders en over de zorgtypes heen.

De laatste jaren groeiden de personeelstekorten in alle welzijns-, zorg- en gezondheidssectoren: door werkdruk, onvolwaardige statuten, weinig aantrekkelijke loon- en arbeidsvoorwaarden. Daarnaast is er natuurlijk de algemene krapte op de arbeidsmarkt. Om de oorzaken van de personeelstekorten weg te werken is een betere financiering nodig, maar ook de inzet op zij-instroom en opleidingen op de werkvloer. Het bestaande zorgaanbod heeft ook nog vaak onbedoelde drempels voor bepaalde doelgroepen: mattheuseffect, niet-opname rechten en dus gemiste kansen op maatschappelijke participatie.

De zorg vraagt ook een andere benadering, met meer nadruk op preventie en nabijheid. Lokale besturen kunnen – samen met alle partners – zorgzame buurten uitbouwen om de zorg en ondersteuning nabij en toegankelijk te organiseren.

Coherente, eenvoudige regelgeving met ruimte voor innovatie

Ook de zorgsector evolueert, dat moet ook blijken in de regelgeving.

Werk samen met de lokale besturen aan plekken in de gemeente die kinderen, jongeren en gezinnen doen groeien en laten ontwikkelen en die gemeenten vorm geven via hun lokaal gezinsbeleid, met het **Huis van het Kind** als spil. Financier de Huizen van het Kind zodat ze de opgelegde doelstellingen kunnen realiseren. Maak werk van een eenduidig beleid en een geïntegreerde opdracht voor de verschillende actoren die betrokken zijn bij het gezinsbeleid en het thema opgroeien. Blaas het

Sluitende financiering

Het zorglandschap wordt voor een groot stuk gefinancierd door de Vlaamse overheid. Lokale besturen (en hun welzijnsverenigingen) organiseren ook zelf veel zorgaanbod. Door de toenemende vraag volstaan de middelen niet meer. Er moet een hervorming komen van de financiering van de zorg die inspeelt op de flexibiliteit op het vlak van personeelsinzet en zorgverlening.

Trek de nodige middelen uit voor het beloofde **noodzakelijke budgettaire groeipad** in uitvoering van het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten, zodat lokale besturen een voldoende en kwalitatief hoogstaand aanbod kunnen realiseren nu ze vanaf 1 januari 2026 verantwoordelijk zijn voor de organisatie en de financiering van de buitenschoolse opvang en de afstemming van buitenschoolse activiteiten. Met de huidige financiële middelen kunnen de ambities uit het decreet en de noden bij de gezinnen naar opvang en activiteiten onmogelijk gerealiseerd worden.

Nieuw personeel, andere taken

Gemeenten en OCMW's organiseren ook zelf (of via hun welzijnsvereniging) zorg en stuiten hierbij net als alle andere actoren op de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt.

Betere gegevensdeling voor efficiënte en effectieve zorg

Gegevensdeling helpt de kwaliteit van de zorg voor cliënt te waarborgen. Zorgverleners zijn daardoor in staat om nauwkeurige en actuele informatie te delen, waardoor ze de zorg efficiënter kunnen coördineren en afstemmen op de specifieke behoeften van elke cliënt. Dit bevordert het welzijn van de cliënten en verbetert de effectiviteit van de diensten als geheel, alles met respect voor de regels rond privacy.

Lokale regie en samenwerking

Lokale regie en samenwerking vormen de ruggengraat van een effectief en cliëntgericht zorgsysteem. De toenemende vergrijzing maakt de uitdagingen in de zorg complex en gevarieerd. Het is essentieel dat lokale besturen zorgaanbieders en -voorzieningen kunnen aansturen en voor afstemming kunnen zorgen. Dat bevordert de toegankelijkheid tot zorg en de coördinatie en samenwerking tussen zorgverleners.

Voorzie in de nodige middelen, ondersteuning en vorming zodat de lokale besturen hun **regie- en coördinerende rol op het vlak van kinderopvang** kwaliteitsvol kunnen opnemen.

Kies ondubbelzinnig voor een **leidende rol van lokale besturen in het lokale gezinsbeleid**, geef hun de regisseursrol van het lokale aanbod in de Huizen van het Kind. Moedig sectoren en organisaties betrokken bij het ruime gezinsbeleid aan om via de Huizen van het Kind samen te werken in functie van het lokale gezinsbeleid en geef lokale besturen voldoende middelen om die Huizen van het Kind kwalitatief uit te bouwen. Maak van een engagement tot samenwerken van lokale actoren in het Huis van het Kind een subsidie-, erkennings-, vergunnings- of werkingsvoorwaarde. Maak lokale samenwerking mogelijk door de regelgeving tussen verschillende sectoren op elkaar af te stemmen en door een juridisch kader te creëren om informatie te delen.

10 FINANCIEN

10.1 Cijfergegevens

Op de volgende pagina's staan heel wat indicatoren over het financiële profiel van stad en OCMW Eeklo (bron: ABB – financieel profiel - <https://finpro.bbcd.r.be/>).

10.1.1 Ontvangsten algemeen

Eeklo ontving in 2023 per inwoner € 2.234,61. Dit bestaat zo goed als allemaal uit exploitatieontvangsten. In de Belfiuscluster is er een ontvangst van € 2.565,89 per inwoner.

Als we de exploitatiecijfers ontrafelen, komt in Eeklo per inwoner € 1.060,92 (= 49,6%) van de € 2.139,82 van belastingen en retributies, € 945,22 komt uit werkingssubsidies. Wat de Belfiuscluster betreft (€ 2.343,70 exploitatie-ontvangsten) komt € 1.343,99 van belastingen / retributies. € 864,12 komt van werkingssubsidies.

De waarde van 1% aanvullende personenbelasting per Eekloonaar is in 2023 € 52,63. Voor de Belfiuscluster is dit € 63,50. Eeklo heeft een aanslagvoet van 7,7%, wat vrij hoog is in de regio.

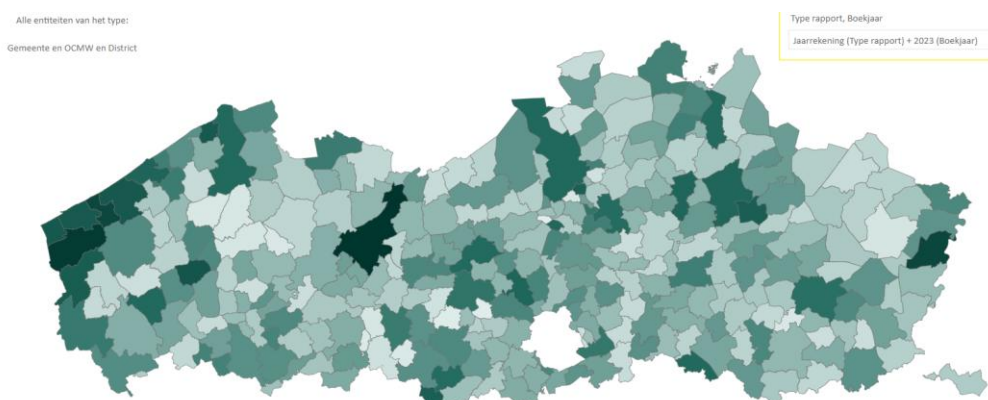
De waarde van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing is in 2023 per Eekloonaar € 42,54. In de Belfiuscluster is dit € 50.

10.1.2 Uitgaven algemeen

Eeklo gaf in 2023 per inwoner € 2.510,70 uit, waarvan 74,25% (= € 1.864,28) aan exploitatiekosten en € 566,11 per inwoner aan investeringen. In de Belfiuscluster wordt gemiddeld € 2.548,06 per inwoner uitgegeven.

De € 1.864,28 exploitatiekost van Eeklo bestaat uit o.m. € 922,78 personeelskosten (= 49,5%), € 270,78 werkingssubsidies (politie, hulpverleningszone, OCMW, verenigingen ...) en € 207,34 aan hulpverlening via OCMW. In de Belfiuscluster bestaat de exploitatie-uitgave per inwoner van € 1.968,30 uit o.m. € 1.051,94 personeelskost (= 53,4%), € 352,57 werkingssubsidie en € 118,72 voor individuele hulpverlening.

grafiek 78 *Personeelskosten in jaarrekening in euro – 2023*

(bron: ABB – financieel profiel)

Eeklo deed veel investeringen in 2023, voor € 566,11 per inwoner, voornamelijk materiële vaste activa. Het gemiddelde van de Belfiuscluster was € 424,50 per inwoner, in Vlaanderen € 429,26.

Onderstaande indicatoren geven de situatie van Eeklo aan t.o.v. de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest. De ontvangsten uit de grootste belastingencategorieën (APB en OVV) liggen lager dan de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest. Het gemeentefonds weegt in Eeklo zwaarder door in de ontvangsten dan in de Belfiuscluster, maar minder dan in het Vlaamse Gewest.

tabel 43 Enkele financiële indicatoren – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2020-2023

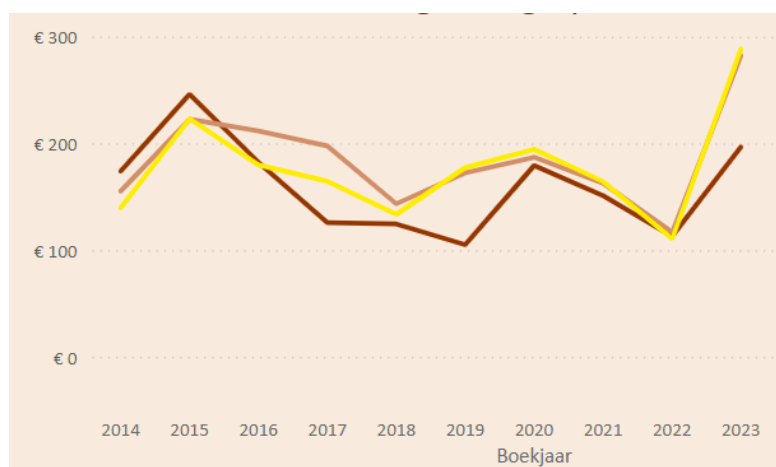
	Eeklo	Belfiuscluster	Vlaams Gewest
Ontvangsten uit de APB in euro per inwoner	300,50 (2020) 283,31 (2021) 297,02 (2022) 405,25 (2023)	313,15 (2020) 305,11 (2021) 319,75 (2022) 447,73 (2023)	326,15 (2020) 316,11 (2021) 333,47 (2022) 464,32 (2023)
Waarde 1% APB in euro	39,03 (2020) 36,79 (2021) 38,57 (2022) 52,93 (2023)	44,31 (2020) 43,19 (2021) 45,30 (2022) 63,50 (2023)	45,14 (2020) 43,72 (2021) 46,24 (2022) 64,57 (2023)
Ontvangsten uit OOV in euro per inwoner	316 (2020) 318,42 (2021) 311,59 (2022) 348,28 (2023)	384,61 (2020) 382,16 (2021) 399,40 (2022) 445,86 (2023)	373,93 (2020) 372,64 (2021) 387,36 (2022) 435,04 (2023)
Waarde 100 OOV in euro	38,60 (2020) 38,90 (2021) 38,06 (2022) 42,54 (2023)	43,20(2020) 42,94 (2021) 44,81 (2022) 50 (2023)	42,32(2020) 42,18 (2021) 43,83 (2022) 48,70 (2023)

(bron: ABB)

10.1.3 Autofinancieringsmarge / schulden

De autofinancieringsmarge voor Eeklo stond in 2023 op € 196,64 per inwoner. De Belfiuscluster staat op € 282,26, Vlaanderen op 288,31.

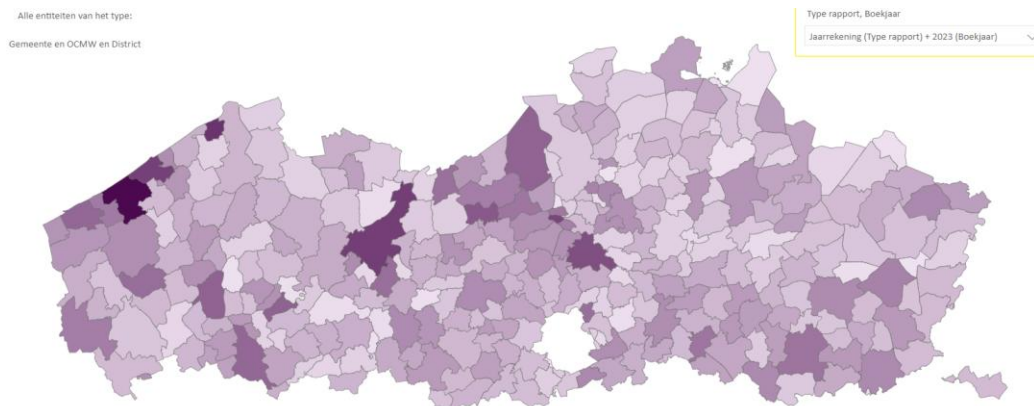
grafiek 79 Autofinancieringsmarge per inwoner in euro – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2014 tot 2023

(bron: ABB financieel profiel – ROOD = Eeklo; ORANJE = Belfiuscluster; GEEL = Vlaams Gewest)

De stad Eeklo had in 2023 per inwoner € 811,01 schulden. Voor de Belfiuscluster was dit € 1.195,47. Op de kaart is te zien dat Eeklo vrij licht kleurt, wat betekent dat de schuldgraad beperkt is in vergelijking met veel andere steden en gemeenten.

grafiek 80 *Schulden per inwoner gemeente/OCMW – 2023*

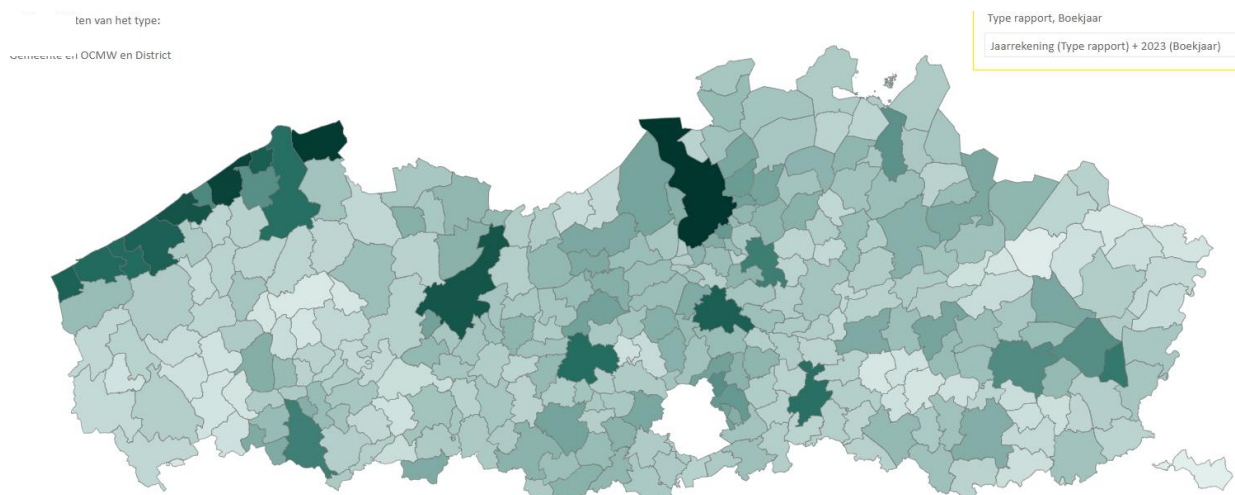

(bron: ABB – financieel profiel)

10.1.4 Toelage aan politiezone

Voor de politiezone betaalde in 2023 elke Eeklonaar € 153,41. Voor de Belfiuscluster was dit € 140,26, in Vlaanderen 180,05.

grafiek 81 *Verdeling van de toelage aan de politiezone – 2023*

(bron: ABB – financieel profiel)

10.1.5 Belfiusprofiel

De hieronder opgenomen gegevens van het Belfiusprofiel zijn afgestemd op een deel van de cluster die in de Gemeente-Stadsmonitor wordt gebruikt. Vandaar dat dit moeilijk vergelijken is.

Gemeenten van de Cluster :	
1 - EDEGEM	9 - POPERINGE
2 - WIJNEGEM	10 - KUURNE
3 - MALLE	11 - TIELT
4 - DUFFEL	12 - VEURNE
5 - SINT-KATELIJNE-WAVER	13 - WETTEREN
6 - HOOGSTRATEN	14 - EEKLO
7 - DIEST	15 - BREE
8 - DIKSMUIDE	

In de onderstaande tabel is het soort belastingen / retributies te zien die in Eeklo gelden, in vergelijking met de kleine Belfiuscluster. In Eeklo werd in 2022 per inwoner € 804 aan belasting binnengehaald. Eeklo haalt vooral geld uit aanvullende belastingen (APB en OOV), maar ook uit parkeerbelasting en huisvuil. In de Belfiuscluster wordt een nog groter aandeel uit de aanvullende belastingen gehaald, maar ook uit bedrijfsbelasting (dit is in Eeklo niet het geval).

Eeklo zit in het hogere echelon wat de inkomsten uit het gemeentefonds betreft. Voor de ontvangsten uit de APB en de onroerende voorheffing zitten we aan de lage kant. Andere aanvullende belastingen (huisvuil, parkeren ...) zorgen voor vrij veel inkomsten.

tabel 44 Lokale fiscaliteit per inwoner – Eeklo, Belfiuscluster – 2018 tot 2022

	EEKLO			Cluster (E)		
	Rekeningen		Evolutie	Rekeningen		Evolutie
	2018	2022	2018-2022	2018	2022	2018-2022
Aanvullende personenbelasting						
Aanslagvoet	8,00%	7,70%	-1,0%	7,27%	7,27%	0,0%
Waarde 1% APB	775.741	839.940	2,0%	721.133	834.719	3,7%
Waarde 1% APB / inwoner	37	39	1,0%	40	45	3,1%
Ontvangsten APB / inwoner	297	297	0,0%	289	326	3,1%
Ontvangsten APB / gecorr. uitgaven	25,8%	24,7%	-1,1%	25,9%	28,0%	2,0%
Opcentiemen Onroerende Voorheffing						
Aanslagvoet	819	819	0,0%	961	977	0,4%
Waarde van 100 opc	769.502	828.786	1,9%	726.808	791.805	2,2%
Waarde van 100 opc / inwoner	37	38	0,8%	42	45	1,6%
Ontvangsten OV / inwoner	302	312	0,8%	385	416	2,0%
Ontvangsten OV / gecorr. uitgaven	26,2%	25,9%	-0,3%	34,5%	35,8%	0,9%
Andere belastingen per inwoner	192	195	0,4%	111	124	2,9%
Relatieve evolutie belastingen						
Totale fiscale ontvangsten	791	804	0,4%	785	867	2,5%
Totale gecorrigeerde ontvangsten	1.369	1.484	2,0%	1.316	1.509	3,5%
Fiscale druk						
Gecentraliseerde belastingen	99	96	-0,7%	100	100	0,0%
Andere belastingen	148	135	-2,2%	85	86	0,3%
Totale fiscale druk	108	104	-1,0%	98	98	0,0%

€/inw	EEKLO						Cluster (E)						
	Rekeningen					Budget	Rekeningen					Budget	Evolutie
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018-2022
Aanvullende belastingen	613,2	631,9	630,5	617,9	622,9	722,0	690,6	740,5	742,4	735,2	759,9	872,8	0,4%
Totale lokale fiscaliteit	177,8	176,4	158,3	170,5	180,9	192,8	94,2	92,1	91,6	101,4	107,0	121,3	0,4%
Belastingen op prestaties	13,6	13,7	9,7	12,4	13,5	12,8	6,8	5,8	4,3	5,3	6,2	7,9	-0,2%
Verhaalbelastingen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-9,5%
Openbare hygiëne	36,3	36,7	35,3	33,8	26,6	27,4	34,5	36,2	37,2	37,6	38,6	39,6	2,9%
Huisvuil	31,9	32,1	31,8	30,9	24,3	25,8	28,3	29,8	31,0	31,3	31,9	32,7	3,1%
Bedrijfsbelastingen	1,4	1,4	1,6	1,5	1,9	1,6	18,0	16,6	18,2	19,4	19,7	22,0	2,3%
Drijfkracht	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	2,6	4,2	4,2	4,1	3,4	11,7%
Verblijfsbelasting	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4	0,2	0,3	0,5	0,5	10,2%
Verspreiding reclamiedrukwerk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,9	7,4	6,2	5,7	5,6	6,2	-10,9%
Vertoningen en vermakelijkheden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,3%
Gebruik van het openbaar domein	54,4	51,1	37,4	47,9	58,2	65,2	8,9	10,0	8,0	11,8	12,3	14,5	8,5%
Masten en pylonen	0,0	0,0	0,0	4,6	12,5	9,3	1,0	1,5	2,6	3,1	3,0	4,0	31,7%
Parkeerbelasting	47,3	44,3	29,3	32,9	33,0	42,2	3,9	4,6	2,2	4,8	4,7	6,0	4,9%
Belastingen op patrimonium	13,0	16,0	15,4	15,4	22,4	25,3	13,5	11,4	12,2	12,8	12,6	18,3	-1,6%
Leegstaand en verkrotting	9,9	13,1	12,8	12,6	18,6	18,8	4,1	5,8	4,7	6,7	5,1	5,5	5,3%
Tweede verblijven	0,3	0,3	0,3	0,4	0,6	0,6	1,4	1,4	1,5	1,8	1,7	2,0	3,9%
Diverse belastingen	55,8	55,7	55,8	56,8	57,0	57,5	11,4	10,8	10,4	11,4	11,7	13,1	0,5%
Boetes	3,3	1,7	3,1	2,7	1,4	3,1	1,1	1,4	1,3	2,9	5,8	5,8	50,7%

tabel 45 Personeelskosten – Eeklo stad + OCMW, Belfiuscluster – 2018 tot 2023

€/inw	EEKLO						Cluster (E)						
	Rekeningen					Budget	Rekeningen					Budget	Evolutie
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018-2022
Personeel (vte) per 1.000 inwoners	14,2	13,8	11,7	13,0	12,9	12,7	13,5	13,1	12,2	12,4	12,3	12,2	-2,3%
Vastbenoemden	3,3	2,9	2,6	2,5	2,5	2,5	4,2	4,0	3,6	3,3	3,3	3,3	-5,7%
Contractuelen	10,9	10,9	9,1	10,5	10,4	10,2	9,3	9,1	8,6	9,1	9,0	8,9	-0,9%
Andere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bezoldigingen en sociale voordelen	559	563	536	560	589	664	695	692	687	707	765	839	2,4%
Vastbenoemden	154	143	132	127	127	133	209	203	197	186	185	198	-3,0%
Niet-vastbenoemden	379	394	380	407	436	505	340	339	340	365	409	470	4,8%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0	0	0	0	0	0	2	2	1	2	2	2	5,3%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	0	0	0	0	0	121	124	126	130	145	142	4,6%
Politiek personeel	27	26	25	26	26	26	24	24	23	24	24	27	-0,1%
Werkgeversbijdragen wettelijke verzekering	145	143	127	135	165	221	177	169	194	202	211	247	4,5%
Vastbenoemden	38	31	18	18	18	19	81	74	77	78	74	81	-2,2%
Responsabiliseringsbijdrage	0	0	0	0	22	54	0	0	20	21	21	31	
Niet-vastbenoemden	106	111	108	116	125	148	95	95	95	102	115	134	4,9%
Onderwijzend personeel tlv het bestuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9,9%
Onderwijzend personeel tlv derde overheden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Politiek personeel	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	3,9%
Pensioenen tlv de gemeente	25	31	66	69	54	51	19	21	14	14	15	16	-6,0%
Overige bijdragen en personeelskosten	34	41	42	49	42	56	36	36	39	42	42	49	4,2%

Hieronder enkele samenvattende tabellen inzake financiële indicatoren voor Eeklo vanuit het Belfiusprofiel.

tabel 46 Financiële indicatoren – Eeklo stad + OCMW – 2016 tot 2023

€/inw	EEKLO						Cluster (E)						
	Rekeningen					Budget	Rekeningen					Budget	Evolutie
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018-2022
Exploitatiesaldo	223	193	278	244	195	85	224	277	309	280	233	196	0,9%
Uitgaven (*)	1.592	1.643	1.545	1.663	1.709	1.897	1.758	1.729	1.654	1.744	1.895	2.086	1,9%
Ontvangsten (*)	1.815	1.836	1.823	1.907	1.904	1.982	1.982	2.005	1.963	2.024	2.128	2.282	1,8%
Investeringsaldo	-203	-221	-223	-181	-208	-430	-152	-295	-203	-238	-227	-348	-10,6%
Uitgaven	251	239	306	289	227	990	355	430	331	346	315	563	-3,0%
Ontvangsten	47	18	83	108	19	560	203	135	128	108	88	215	-18,9%
Saldo exploitatie en investeringen	20	-28	54	63	-13	-345	72	-19	106	42	6	-153	-46,7%
Financieringssaldo	-99	149	-35	-102	303	-79	-153	76	-14	-53	37	69	22,4%
Uitgaven	123	89	122	94	83	88	222	149	136	148	126	192	-13,2%
Periodieke aflossingen	100	89	122	94	83	88	137	121	125	120	120	129	-3,1%
Niet-periodieke aflossingen	0	0	0	0	0	0	4	13	3	1	1	31	-36,7%
Toegestane leningen	23	0	0	0	0	0	82	15	9	27	5	33	-50,2%
Ontvangsten	24	238	87	-7	387	9	69	225	122	95	163	261	24,1%
Op te nemen leningen en leasing	23	237	63	-9	385	9	50	144	113	87	152	252	32,1%
Terugvordering van aflossingen	1	1	24	1	1	0	19	81	9	8	10	9	-14,0%
Budgetair resultaat van het boekjaar	-79	121	19	-39	290	-425	-81	57	91	-11	43	-84	26,1%

grafiek 82 Exploitatie-uitgaven per beleidsdomein – Eeklo, Belfiuscluster – 2018 tot 2022

€/inw	EEKLO							Cluster (E)						
	Rekeningen					Evolutie	Investering	Rekeningen					Evolutie	Investering
	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022	2018-2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022	2018-2022
Algemene financiering	-1.304	-1.349	-1.307	-1.314	-1.345	-0,8%	14	-1.219	-1.238	-1.203	-1.215	-1.271	-1,1%	97
Algemeen bestuur	293	306	290	286	321	2,3%	30	345	348	359	374	403	4,0%	115
Mobiliteit	81	73	54	63	66	-4,8%	59	53	45	41	47	52	-0,7%	313
Natuur en milieubeheer	62	72	69	78	65	1,2%	9	56	58	61	60	61	2,3%	131
Veiligheidszorg	170	180	183	187	181	1,6%	14	145	148	150	154	158	2,2%	35
Ondernemen en werken	12	16	12	14	16	7,6%	0	18	18	18	19	21	3,5%	8
Toerisme	5	6	6	6	7	8,4%	0	12	11	9	10	12	-0,4%	3
Wonen en ruimtelijke ordening	90	90	96	102	117	6,8%	28	32	23	26	25	53	13,6%	134
Cultuur en vrije tijd	129	144	150	155	168	6,9%	47	146	146	142	151	173	4,4%	344
Kunst en cultuur	54	57	51	52	68	5,7%	8	54	52	55	58	66	5,5%	81
Sport	48	60	70	71	64	7,8%	37	58	59	54	58	67	3,6%	133
Jeugd	20	19	20	22	25	4,8%	2	13	13	13	12	13	1,4%	25
Eredienst	1	1	2	2	2	17,7%	1	8	9	8	8	8	-2,3%	48
Leren en onderwijs	11	14	12	12	8	-8,0%	11	16	17	9	9	17	0,9%	68
Zorg en opvang	234	262	164	172	209	-2,8%	49	185	158	87	96	101	-14,0%	135
Sociaal beleid	169	189	103	118	127	-6,8%	16	169	137	46	62	62	-22,4%	7
Ouderen	14	15	10	17	15	1,0%	7	-7	-1	19	19	22	50,6%	83

10.2 Externe documenten

10.2.1 Uit: Studie Lokale financiën 2023 – Belfius

“Na 2 jaren gezondheidscrisis krijgen steden en gemeenten met 2 nieuwe grote uitdagingen te maken: de voortdurende stijging van de energierekening en een onverwachte inflatiepiek.

Kosten:

- Een spectaculaire uitgavenexplosie. Deze stijgingen beïnvloeden alle uitgavencategorieën.
- Loonkosten stijgen als gevolg van de inflatie.
- De energierekening is meer dan verdubbeld: de werkingsuitgaven voor gebouwen stijgen sterk. Binnen deze uitgaven zijn de energiekosten (stookolie, gas en elektriciteit) verdubbeld. Gelukkig valt de rekening minder hoog uit voor steden en gemeenten die al verder gevorderd zijn op het gebied van duurzame investeringen.

Een onverhoopte stijging van de gemeenteontvangsten: is vooral te danken aan indexeringsmechanismen van tal van gemeenteontvangsten (belastingen, fondsen, toelagen).

Investeringsprojecten afgeremd door duurdere bouwmaterialen: ondanks de sterke stijging van de bouwkosten slagen steden en gemeenten erin om hun investeringsdynamiek in 2023 in stand te houden.

10.2.2 Uit: Studie Lokale financiën 2024 – Belfius – analyse voorbij legislatuur en vooruitblik

Analyse voorbij legislatuur:

- We zien een ongeziene groei van de exploitatie-uitgaven.
- Er is een stevige groei in de personeelsuitgaven door de galopperende inflatie en de toenemende pensioenlasten.
- Energie-uitgaven zijn nog steeds hoger dan aan het begin van de legislatuur.
- Ook politie- en hulpverleningszones kosten meer aan de gemeente.
- De uitgaven voor individuele hulpverlening zijn sinds het begin van de legislatuur met 60% gestegen (= gemiddeld met 10,2% per jaar).
- De gemeentelijke meerjarenplannen worden bijgestuurd zonder het financieel evenwicht in gevaar te brengen.
- Belastingontvangsten nemen toe, zonder de tarieven noemenswaardig te verhogen.

De gemeentebesturen zien 3 grote uitdagingen voor de volgende bestuursperiode.

De financiën zitten relatief goed, maar dat betekent niet dat gemeentebesturen er gerust op zijn. De nieuwe besturen zullen volgens de Belfius-enquête deze 3 uitdagingen op hun bord krijgen.

1. De pensioenlast staat met stip op nummer 1. Slechts 4% van de gemeenten ziet dit niet meteen als een probleem, ondanks de onrustwekkende projecties van de Federale Pensioendienst. De responsabiliseringsbijdragen, die bovenop de basisbijdragen komen, zouden alleen al voor 2024 met een stijging van 19,5% op 443 miljoen euro neerkomen. Tegen 2028 zouden deze bijdragen oplopen tot 787 miljoen euro, waardoor de gemeenten 1,3 miljard euro betalen, inclusief basisbijdragen.
2. Ook de klimaataanpassing en energietransitie zijn een stevige kopzorg. Voorlopig ligt 5% van de besturen er nog niet echt wakker van. Voor heel wat milieukwesties wordt inderdaad naar de gemeenten gekeken, terwijl ze steeds vaker geconfronteerd worden met de almaar toenemende gevolgen van de klimaatopwarming zoals overstromingen, stormen en bosbranden. De meerderheid van de gemeenten heeft zich al ingezet voor de ontwikkeling van een klimaatplan op lokaal niveau, maar de uitvoering ervan vereist een aanzienlijke mobilisatie van budgetten en personeel.
3. De kosten voor de politie- en hulpverleningszones (brandweerzones) zijn al lang een zorg. Voor slechts 9% van de gemeenten is dit minder het geval. Hoewel dit een federale bevoegdheid is, worden gemeenten financieel mee in het bad getrokken. Al sinds de oprichting van de politie- en hulpverleningszones eisen lokale besturen dan ook dat de kostenverdeling lokaal-federaal in evenwicht wordt gebracht. Ze willen daarbij ook dat de werkelijke kosten vergoed worden. Zeker als de federale dotaties aan de zones niet geïndexeerd worden en de kosten voor de zones wel oplopen.

11 PERSONEEL

11.1 Cijfergegevens

tabel 47 Cijfers personeelsdienst – Eeklo – 2017 tot 2023

Cijfers op 31/12		Stad + OCMW 2017	Stad + OCMW 2018	Stad + OCMW 2019	Stad + OCMW 2020	Stad + OCMW 2021	Stad 2022	OCMW 2022	Totaal 2022	Stad 2023	OCMW 2023	Totaal 2023
aantal fte's in dienst		290,46	298,63	288,85	277,78	283,32	185,69	86,59	272,28	201,99	89,49	291,48
aantal personen in dienst		387	400	384	359	370	242	119	361	247	116	363
aantal personeels-leden per leeftijd	18-20j	4	1	1	0	1	1	0	1	1	1	2
	21-30j	65	69	62	50	48	28	17	45	26	16	42
	31-40j	108	115	109	96	104	72	26	98	67	23	90
	41-50j	96	98	99	101	106	71	36	107	77	38	115
	51-60j	97	97	101	101	102	63	37	100	59	36	95
	61-69j	17	20	12	11	9	7	3	10	17	2	19
aantal personeels-leden per geslacht	M	98	105	90	83	84	74	11	85	80	8	88
	V	289	295	294	276	286	168	108	276	167	108	275
aantal personeels-leden per niveau	A	13	15	15	16	19	19	1	20	16	1	17
	B	63	70	71	67	70	42	34	76	49	34	83
	C	121	118	131	110	120	79	15	94	84	14	98
	D	70	64	56	58	58	54	1	55	54	2	56
	E	78	78	76	68	65	21	33	54	20	31	51
	OND		16	4	2	4	1		1	1		1
	VC	42	39	31	38	34		16	16		15	15
	IFIC cat11						26	16	42	23	17	40
	IFIC cat 4							3	3		2	2
aantal personeels-leden per werknemers-categorie	arbeider	177	172	168	158	150	76	69	145	76	66	142
	bediende	210	228	216	204	220	166	50	216	171	50	221
aantal personeels-leden per statuut	contractueel	301	319	310	290	305	196	103	299	203	105	308
	vastbenoemd	86	81	74	69	65	46	16	62	44	11	55

(bron: dienst personeel stad Eeklo)

Meer dan 3/4 van het personeel is vrouw. 68% is jonger dan 50 jaar. 27,5% maakt deel uit van het (midden)kader (A en B). Het aandeel vastbenoemden daalt van 22,2% in 2017 naar 15,2% in 2023.

In februari-maart 2023 werd een Welzijnswijzerbevraging uitgevoerd bij het personeel over volgende thema's: gezondheid, psychosociaal welzijn (5 A's: arbeidsorganisatie, arbeidsinhoud, arbeidsvoorwaarden, arbeidsomgeving en arbeidsrelaties), ergonomie, arbeidshygiëne, veiligheid en enkele HR-parameters. De responsgraad bedroeg 70% voor de stad en 86% voor het OCMW. De bevindingen werden in 2023 toegelicht aan het managementteam, de teams, de vakorganisaties. In 2024 wordt een welzijnsactieplan uitgetekend en later uitgerold.

11.2 Externe documenten

11.2.1 Opvallende trends voor lokale besturen

Een trend binnen lokale besturen is de sterk verander(en)de arbeidsmarkt (en bijhorende moeilijkheid om vacatures in te vullen). We merken dat er een echte ‘war of talent’ heerst, met verschuivingen van medewerkers tussen verschillende gemeentebesturen. Daarnaast blijft de strijd met de privésector voortbestaan. Sommige functies krijgen we ook niet ingevuld.

11.2.2 Uit: Menselijke capaciteit in lokale overheden: het knelpunt van de transitie van het gebouwenbestand: 214.000 nieuwe lokale jobs nodig voor de decarbonisatie van het gebouwenbestand in de EU ([Campaign more Local Staff for the Climate \(localstaff4climate.eu\)](https://localstaff4climate.eu))

“Lokale overheden lopen voorop bij het beheersen van crises. De COVID-crisis is een zware uitdaging geweest, de oorlog in Oekraïne en de massale immigratie die daaruit voortvloeide blijven een uitdaging. Ook de klimaatcrisis is een crisis en moet als zodanig worden behandeld. Om dit te kunnen doen, zijn lokale overheden afhankelijk van hun personeel, wat inhoudt dat ze voldoende lokaal personeelsbestand hebben om de noodzakelijke taken uit te voeren. Gemeenten hebben echter moeite om het personeel te vinden dat ze nodig hebben vanwege verschillende hindernissen: beperkte werkingsbudgetten, strikte regels voor de schulden van lokale overheden, de noodzaak om de aantrekkelijkheid van de werkgelegenheid, enz.

De Europese Unie en nationale regeringen hebben sterke lokale energiegerelateerde openbare diensten nodig om de klimaattransitie te stimuleren. Het koolstofarm maken van steden vereist de betrokkenheid van veel verschillende belanghebbenden en raakt aan verschillende sectoren. Dit geldt met name voor de gebouwde omgeving, die een hyperlokale aangelegenheid is. In Nederland is een onderzoek uitgevoerd om in te schatten hoeveel extra personeel hiervoor zal nodig zijn tussen 2022 en 2030. De resultaten waren duidelijk: er is een verdubbeling in tewerkstelling nodig, zelfs een verdrievoudiging in bepaalde kleine steden.

De te vervullen functies zijn divers: energieanalisten, projectmanagers, stedenbouwkundigen, ingenieurs, experts in burger- en stakeholderbetrokkenheid, energieadviseurs, communicatiemedewerkers, experts op het gebied van openbare gebouwen, experts op het gebied van sociale huisvesting ...

Hoe ziet dat er uit op Europees niveau? Ongeveer 2,5 extra VTE per gemeente per jaar in de komende 9 jaar (inclusief 2022), of 214.000 nieuwe lokale banen in de hele Europese Unie. In termen van kosten voor gemeenten zal dit op EU-niveau ongeveer 16 miljard euro per jaar bedragen, wat in 2019 slechts 3% van de overheidsuitgaven van lokale overheden vertegenwoordigde.

Lokale overheden zullen echter te maken krijgen met een stijging van 53% van de personeelsuitgaven in hun bouw- en klimaatafdelingen, wat een enorme verschuiving in investeringsprioriteit betekent. Maar lokaal investeren in personeel kan leiden tot meer investeringen en zo de decarbonisatie versnellen. Ervaringen in Frankrijk en Spanje zijn bemoedigend en wijzen de weg: ze tonen aan dat niet alleen burgers, maar ook gemeenten hier baat bij hebben. Het is daarom noodzakelijk om lokaal personeel aan te werven en op te leiden om sterke lokale openbare energiediensten te hebben, de klimaattransitie in gebouwen te realiseren en lokale investeringen en tewerkstelling te vergroten.”

11.2.3 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

BELEIDSVORSTELLEN

Bestuurlijke voorstellen

Lokale besturen als belangrijke en aantrekkelijke werkgevers

Bij de Vlaamse lokale besturen werken in totaal 193.549 medewerkers, goed voor 150.755 voltijdse equivalenten. Ze zijn aan de slag bij gemeenten en OCMW's, autonome gemeentebedrijven, welzijnsverenigingen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, politiezones, hulpverleningszones en in het gemeentelijk onderwijs. Ze staan in voor een breed gamma aan dienst- en hulpverlening aan burgers, organisaties en bedrijven en vervullen dus een belangrijke maatschappelijke rol.

Als werkgevers dragen lokale besturen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de dienstverlening en daarvoor trekken ze bekwame medewerkers aan. Toch zijn het de centrale overheden die in het overleg met de vakorganisaties over de loon- en arbeidsvoorwaarden van die medewerkers de werkgeversrol opnemen, al lopen de respectieve belangen zeker niet altijd gelijk. Voor een goed sociaal overleg moeten de lokale besturen zelf rechtstreeks en officieel als sociale partner aan de onderhandelingen kunnen deelnemen.

Daarnaast constateren de lokale besturen sinds de regionalisering een gebrek aan kennis bij de federale overheidsdiensten over de specificiteit van de (lokale) publieke sector: arbeidstijdwetgeving, reïntegratietrajecten en Codex welzijn op het werk, arbeidsongevallenwetgeving, Arbeidsreglementenwet, flexi-jobs socio-culturele sector, enz.

Ten slotte is tijdens de coronapandemie gebleken dat de publieke zorgvoorzieningen ondanks hun slagkracht niet over dezelfde mogelijkheden beschikken als de private zorgwerkgevers. Aangezien zowel de zorgvraag als de krapte op de arbeidsmarkt alleen maar zullen toenemen, kunnen de lokale besturen zich deze struikelblokken niet permitteren en moet de publieke zorgsector over dezelfde arbeidsrechtelijke instrumenten kunnen beschikken als de private zorgwerkgevers.

Geef lokale besturen ruimere mogelijkheden voor de terbeschikkingstelling van hun contractueel personeel om zo hun zorg- en dienstverlening in een krappe arbeidsmarkt te kunnen blijven garanderen.

Breid het toepassingsgebied van de Sociale Maribel uit tot het voltallige personeel van lokale besturen en indexeer het bedrag van de financiële tussenkomst per toegekende arbeidsplaats.

12 VRIJE TIJD

12.1 Vrije tijd algemeen

12.1.1 Cijfergegevens

12.1.1.1 Algemeen

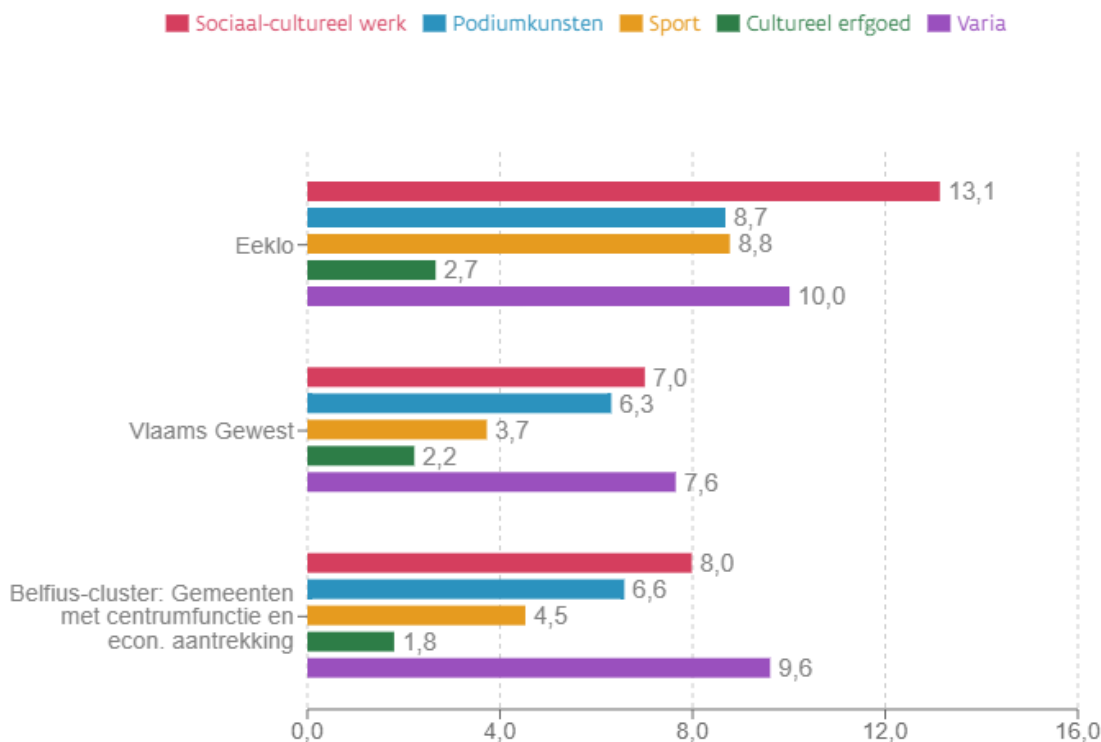
Eeklo heeft een zeer uitgebreid vrijetijdsaanbod, zowel op vlak van cultuur, sport als jeugdwerking. Zo heeft de stad een uitgebouwd Sportpark met een Verbauwenbad, sportzalen, buitenaccommodatie (voetbal, hockey, rugby, tennis, minigolf, fitness en skate). Er is een apart voetbalterrein aan de Zandvleuge en het voetbalterrein van Excelsior Balgerhoeke werd aangekocht. Tientallen sportclubs zijn actief in en op stedelijke en private sportsites.

Inzake cultuur is er een eigen cultuuraanbod in bibliotheek en CH Herbakker (samen met de Kunstacademie vormen ze de ABC-site), maar er zijn ook private spelers op de markt als de N9, naast diverse culturele verenigingen. Wat jeugdwerking betreft is er het Jongerenhuis / Over-Kophuis Het Spoor, een fuifzaal en jeugdhuis De Route. Er is ook een uitgebreide vakantiewerking via GEKKO (wordt uitbesteed) en we besteden aandacht aan wijkwerking i.s.m. partners.

De Eeklose vrijetijdsdiensten werkten tot voor 2020 meer en meer samen via gecombineerde vakantiewerkingen sport-jeugd, sport-cultuur. Dit kende een stop ten gevolge van corona, maar hier wordt in de toekomst weer meer op ingezet, ook via het nieuwe decreet voor buitenschoolse opvang / buitenschoolse activiteiten (BOA). Eeklo stapte in 2017 in de intergemeentelijke UiTPAS, gecoördineerd vanuit COMEET.

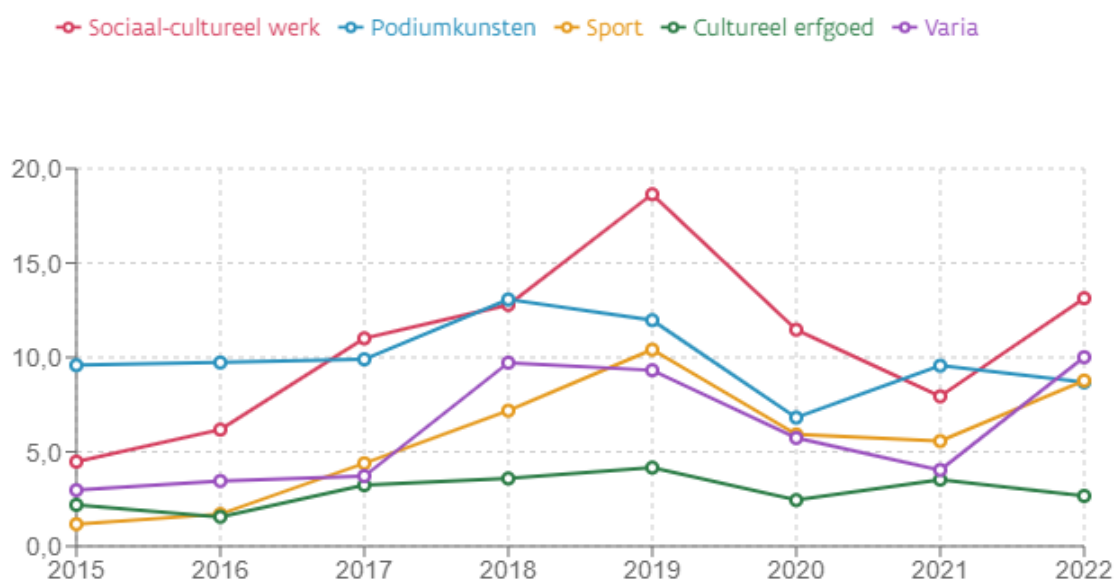
Verder in dit hoofdstuk komt het toerisme aan bod (waarbij we vooral gericht zijn op het Meetjeslands aanbod, via Toerisme Meetjesland), het evenementenbeleid en de markten.

grafiek 83 Aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners naar type – Eeklo, Vlaams Gewest, Belfiuscluster – 2022

(bron: UiT-databank Cultuurnet, Gemeente-Stadsmonitor)

grafiek 84 Aantal vrijetijdsactiviteiten in Eeklo per 1.000 inwoners – 2015 tot 2022

(bron: UiT-databank Cultuurnet, Gemeente-Stadsmonitor)

In 2019 zaten we in Eeklo aan 1.152 vrijetijdsactiviteiten zoals ingegeven in de UiT-databank. In 2020 waren er dat nog maar 689, in 2021 nog 660 (uiteraard ten gevolge van corona). Voor 2022 is er een heropleving naar 942 vrijetijdsactiviteiten.

Het aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners staat voor sociaal-cultureel werk op 13,1 in 2022 (dit is weer een duidelijke heropleving na corona). Eenzelfde trend zien we bij sport (8,8 in 2022) en varia. De scores van de Belfiuscluster en het Vlaamse gemiddelde liggen lager dan voor Eeklo.

12.1.1.2 UITPAS

De UiTPAS Meetjesland ging van start in september 2017, met de gemeenten Assenede en Eeklo. Op 1 september 2018 kwam ook Maldegem er bij. Maldegem stapte er in de loop van 2021 opnieuw uit. Ondertussen traden Kaprijke, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate toe.

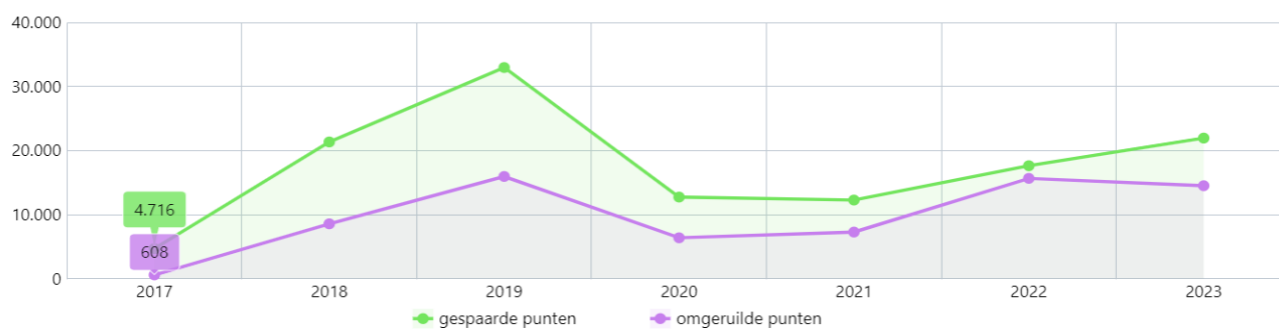
In Eeklo zijn eind 2023 2.612 passen in omloop. Daarvan zijn er 70,29% met kansentarif.

Om meer passen te verkopen bij de 'niet-kansentarif'-categorie dienen we extra inspanningen te leveren. In de andere gemeenten is dit omgekeerd. Wij hebben uiteraard de ervaring met de KomUitPas, waardoor veel mensen het systeem van een kansentarif al kenden.

De UiTPAS had in 2022 voor het eerst na corona weer meer succes. De bestaande werking met punten en het kansentarif kon blijvend gebruikt worden tijdens corona in de jeugd-, cultuur- en sportsector bv., maar toch zagen we in 2020 en 2021 een forse achteruitgang.

In de volgende grafieken is een overzicht opgenomen van de gespaarde en omgeruilde punten en van het aantal spaarders en omruilers in de afgelopen jaren.

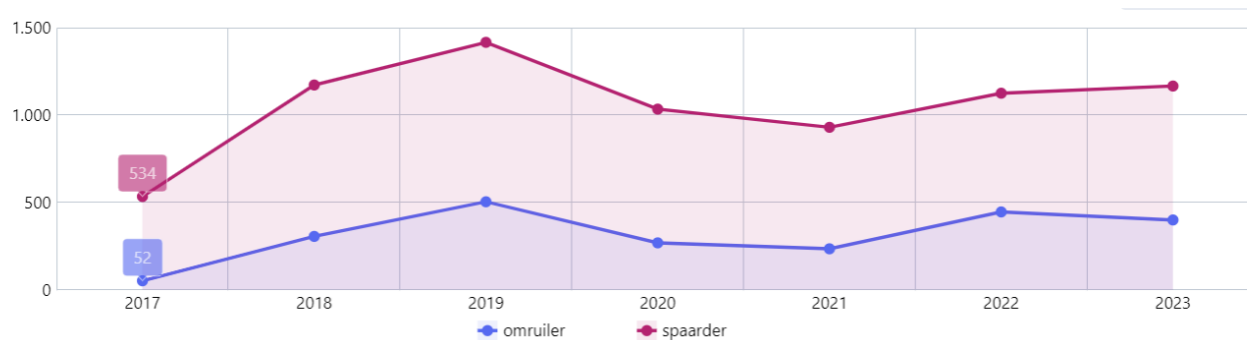
grafiek 85 Aantal gespaarde en omgeruilde UiTPAS-punten door Eeklonaren – 2017-2023

Bron: Comeet - UiTPAS Meetjesland

UiTPASpunten	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
gespaarde punten	4.716	21.350	32.956	12.753	12.286	17.641	21.953
omgeruilde punten	608	8.577	15.964	6.397	7.292	15.668	14.519

grafiek 86 Aantal spaarders en omruilers van UiTPAS-punten in Eeklo – 2017-2023

Bron: Comeet - UiTPAS Meetjesland

UiTPASgebruik	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
omruiler	52	306	504	269	235	446	400
spaarder	534	1.172	1.416	1.034	930	1.125	1.166

12.1.1.3 Participatie

In de stedelijke diensten waren in 2023 365 vrijwilligers actief, waarvan de meeste als Mooimaker.

tabel 48 Vrijwilligers in de stedelijke diensten – Eeklo – 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
LDC Zonneheem	78	66	56	53	87
Bibliotheek	40	38	33	31	44
BKO	3	3	2	3	3
Archief	10	10	10	9	9
Kunstacademie	geen telling	geen telling	2	3	4
CC De Herbakker	13	13	15	15	18
Mooimakers	54	102	123	148	170
Goedemorgentelefoon	bestond niet	12	8	9	7
Straatambassadeurs	bestond niet	bestond niet	bestond niet	bestond niet	23
TOTAAL	208 vrijwilligers	244 vrijwilligers	249 vrijwilligers	271 vrijwilligers	365 vrijwilligers

(bron: eigen telling)

12.1.2 Buurtenmonitor

Wanneer we via de Buurtenmonitor kijken naar activiteiten binnen de omgeving van de eigen buurt, dan stellen we vast dat verschillen in bezoekfrequentie tussen buurten vooral voorkomen omdat respondenten in bepaalde buurten vaker aangeven dat bepaalde voorzieningen, bv. speeltuin, speelplein (Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied), bibliotheek (Balgerhoeke, Eeklo West en Eeklo Noord Buitengebied), zwembad/sporthal (Balgerhoeke) niet voorkomen in de omgeving van hun buurt of omdat bepaalde activiteiten er niet plaatsvinden, bijvoorbeeld culturele activiteiten (Balgerhoeke), (zomer)festivals, evenementen, fuiven (Balgerhoeke), sportevenementen (Balgerhoeke, Eeklo Noord Buitengebied).

Balgerhoeke telt heel vaak een negatieve score, onder meer op vlak tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd;
- bereikbaarheid uitgaansgelegenheden, jongerenvoorzieningen, culturele voorzieningen, voorzieningen m.b.t. het verenigingsleven ...

Eeklo West scoort beter dan de meeste andere buurten op vlak tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen.

De buurt scoort echter minder goed op vlak van onder meer tevredenheid over:

- aanbod activiteiten voor volwassenen en ouderen;
- bereikbaarheid van sportvoorzieningen, culturele voorzieningen, restaurants, brasseries, eetcafés, uitgaansgelegenheden.

Eeklo Noord Buitengebied kent negatieve scores op vlak van:

- aanbod activiteiten voor zowel ouderen, volwassenen, kinderen en opgroeiende jeugd.

Eeklo Zuid scoort minder goed op vlak van:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd;
- bereikbaarheid jongerenvoorzieningen, activiteiten voor ouderen en volwassenen.

Eeklo Oost scoort in vergelijking met de andere buurten relatief goed op vlak van tevredenheid over:

- aanbod speelvoorzieningen voor kinderen en plekken voor opgroeiende jeugd;
- bereikbaarheid sportvoorzieningen, recreatievoorzieningen, jongerenvoorzieningen.

De tevredenheid over activiteiten voor ouderen en volwassenen is laag.

Eeklo Centrum scoort in vergelijking met de andere buurten goed op tevredenheid over:

- bereikbaarheid restaurants, brasseries, eetcafés.

Eeklo Centrum heeft van alle buurten echter de slechtste score op tevredenheid over aanbod speelvoorzieningen voor kinderen.

Eeklo Noord scoort van alle buurten het best op vlak van:

- aanbod activiteiten voor ouderen en volwassenen (maar score is laag).

De tevredenheid over de bereikbaarheid van recreatievoorzieningen, culturele voorzieningen, restaurants, brasseries, eetcafés en voorzieningen m.b.t. het verenigingsleven is hoog en is steeds bij de hoogste van alle buurten.

De buurt scoort laag op vlak van tevredenheid over aanbod speelvoorzieningen voor kinderen, voorzieningen voor opgroeiende jeugd, voor volwassenen en ouderen.

12.1.3 Externe documenten

12.1.3.1 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake vrije tijd staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

VRIJE TIJD

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
De goesting voor CC en bib na corona is groter geworden bij 28% (zelfs 35% bij jongeren tot 35 jaar en hoog opgeleiden).	Jongeren wachten langer om te reserveren. Voorstel om beperkt contingent aan kaarten te reserveren voor -26-jarigen tot datum vrij dicht bij de voorstelling . Idee voor 'curator'programma , waar je een aandeel van de CC-programmatie nog niet zelf invult, maar dit doet na co-creatie met diverse doelgroepen. Voorstel om te starten met groep jongeren in het seizoen 2022-2023.
50% van de respondenten stelt veel te willen blijven fietsen.	Vrijetijdsdiensten wensen hier op in te spelen via: <ul style="list-style-type: none"> - stimuleren bewegingsaanbod – mogelijkheden fietsen/wandelen; - combinatie van fietsen/wandelen met cultuur (Het Bankje, Eekloverdag), maar kan ook gaan om bestaande zaken in de kijker te zetten.
46% van de Eeklonaren wil na corona naar de film/bioscoop.	Het CC biedt diverse films aan in de zomer en daarna ook in het gewone theaterseizoen. Vraag is of mensen naar de film willen voor de beleving (grote bioscopen)? In Eeklo wordt veel op film ingezet, en die lopen ook altijd goed. Onze films zijn niet de meest recente, daarvoor hebben we niet het juiste technisch materiaal in huis. Evergem heeft wekelijks film, wel de meest recente. Als we in Eeklo willen differentiëren als lokale cinema , kunnen we ons bijvoorbeeld toeleggen op docufilms, oude films ... Hierin is overleg nodig met CC van Evergem.
Informatiekanalen voor cultuur: 48% via sociale media (vooral jongeren); 35% via infoblad (vooral ouderen); 35% mond aan mond; 31% media.	De vrijetijdsdiensten trekken dit open, ook naar sport en jeugd. Er moet ingezet worden op bereiken van jongeren via sociale media, en dan vooral Instagram. Daarvoor zijn getrainde medewerkers nodig, die dit goed opvolgen. Dit vraagt externe expertise en opleiding. We maken hiervoor een degelijk beleidsplan inzake sociale media op: wat zijn onze doelstellingen, hoe bouwen we dit uit, hoe volgen we dit op ...? Klein budget voor online promotie als middel om activiteiten via sociale media bekend te maken. Infoblad blijft belangrijk voor een specifieke doelgroep. Daarnaast is de mond aan mond reclame niet te onderschatten (soort van ambassadeurschap).
1 op 5 à 1 op 4 kent jeugdcentrum en jeugdhuis niet. 14% kent LDC niet.	Idee om samen met de vrijetijdsdiensten de gebouwen/werking in de kijker te zetten: jongeren naar het CC brengen, ouderen naar Kubiek ... Een ander concept voor dag van de stad in de toekomst?
60% van de respondenten wil een event na corona (vooral buiten).	Dag van de stad was hiervoor een goede invulling.
38% wilde meer alternatief vrijetijdsaanbod tijdens de lockdown / 30% vindt dat verenigingen jeugd-sport-cultuur te weinig ondersteund zijn.	Is dit zo? De vrijetijdsdiensten hebben ingezet op alternatieven en de verenigingen zijn zowel financieel als inhoudelijk ondersteund: <ul style="list-style-type: none"> - CC: wekelijks sedert september 2020 via Herbakker TV concertjes en interviews; - jeugd: behalve in de paasvakantie 2020 is alle jeugdwerking tijdens corona voor kinderen doorgegaan (tieners minder), met veel aanpassingen; veel inzet op jeugdwezijn; jeugdverenigingen werden zeer goed geïnformeerd over telkens nieuwe draaiboeken; - sport: veel sporters op buitenruimtes, zwembad op afspraak, inzet op mountainbikeroute; aan clubs werd veel info gegeven over telkens nieuwe regels

	<ul style="list-style-type: none"> - vanuit cultuur is minder ingezet op de verenigingen. <p>De verenigingen van jeugd-sport-cultuur kregen dubbele subsidies. Er werd geregeld overleg gepleegd met de betrokken adviesraden.</p> <p>Blijkbaar zijn al de inspanningen te weinig bekend en hebben we te beperkt gecommuniceerd. Hier ligt nog een taak.</p>
32% vraagt op korte termijn meer inzet op jeugd.	<p>Zeker nood aan meer inzetten op jeugdWELZIJN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bevraging corona via Meetjesman is bezig; - veel signalen komen binnen via jeugddienst / De Plek; - Jeugdwelzijnsoverleg XXL Meetjesland in najaar: hier kunnen nog concrete suggesties uit voortkomen.

12.1.3.2 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

Het verenigingsleven verandert. 62 procent van de Vlamingen is lid van een vereniging. Maar leden verbinden zich niet meer levenslang aan een vereniging, ze zetten zich eerder met overtuiging in voor kortere projecten en lossere verbanden, zoals wijkcomités, actiegroepen of doelgroepenverenigingen. 16 procent van de Vlamingen doet regelmatig aan vrijwilligerswerk, de coronacrisis maakte duidelijk hoe onmisbaar dit is voor een warme samenleving.

BELEIDSVORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Bruisende samenleving

Vrije tijd: meer beleven en verbinden

Vrije tijd is veel meer dan 'niet-werken'. Vrije tijd biedt kansen voor groeien, leren, ontdekken, sociale verbinding en welzijn. Gemeenten streven naar verrijkende vrijetijdservaringen voor alle leeftijdsgroepen in hun gemeente, dit zowel op het vlak van sport, cultuur als van erfgoed. Ze ondersteunen het verenigingsleven en organiseren of ondersteunen evenementen allerhande zodat de gemeente bruist van leven. Lokaal vrijetijdsbeleid zorgt ervoor dat mensen graag in hun gemeente wonen, het bevordert de levenskwaliteit en de sociale samenhang. Gemeenten hebben ook oog voor de ontwikkeling van talent, met aandacht voor diversiteit en toegankelijkheid. Vrijetijds- en jeugddiensten hebben een aanbod voor een brede doelgroep, ook voor mensen die de taal (nog) niet machtig zijn.

Ondersteun de lokale besturen bij het uitwerken van een kwaliteitsvol masterplan voor **vrijetijdsinfrastructuur**. Dit kan op gemeentelijk niveau of binnen de referentieregio. Het plan moet rekening houden met dreigende tekorten, de veroudering van de bestaande infrastructuur en nieuwere uitdagingen zoals luchtkwaliteit of de energieprestatie van gebouwen. Heb ook oog voor het bewaren van erfgoedcollecties en de erfgoedstatus van sommige locaties.

Betrek de lokale besturen nauwgezet bij de uitrol van het **verenigingsregister en -loket**.
Maak **flexi-jobs** ook mogelijk in publieke sport- en cultuurdiensten.

12.2 Sport

12.2.1 Cijfergegevens

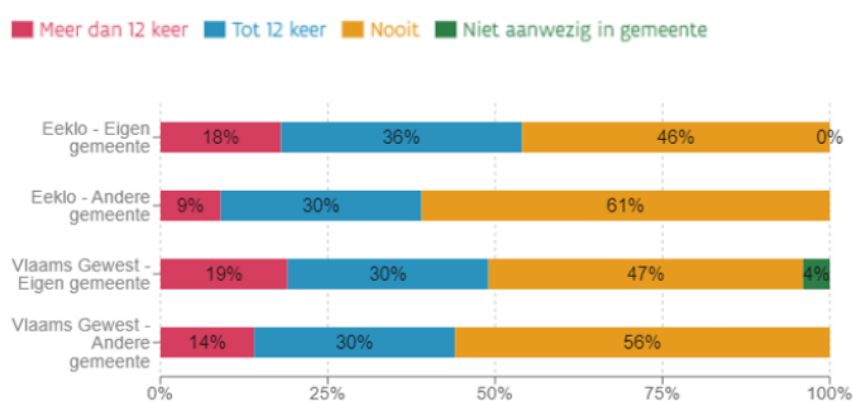
12.2.1.1 Sportclubs, sportparticipatie en sportinfrastructuur

Eeklo heeft in 2022 2,8 sportclubs per 1.000 inwoners. De Belfiuscluster scoort 3,3. Dit aantal daalt overal de jongste jaren. Er zijn 7,7 sportaccommodaties per 1.000 inwoners in Eeklo (cijfer 2023). Dit gaat om 171 verschillende accommodaties (in 2022 was dit nog 157). De Belfiuscluster haalt 5,2.

52% van de ondervraagde Eeklonaren deed in 2023 wekelijks aan sport (48% in 2017, 49% in 2020); 22% minstens maandelijks (komt van 21% in 2020). 26% doet uitzonderlijk tot nooit aan sport (was 31% in 2020). Het Vlaamse gemiddelde voor wekelijkse sportbeoefening is 56%, dus hoger dan in Eeklo. In gemeenten van de Belfiuscluster is dat 55%. We merken overal een stijging van wekelijkse sportbeoefening. Het aandeel dat uitzonderlijk tot nooit sport beoefende ligt in Eeklo vrij hoog (26%). In de gemeenten van de Belfiuscluster is dit 22%.

In 2017 gebruikte 52% van de Eeklonaren nooit de eigen sportvoorzieningen; in 2020 is dit 54%, in 2023 46%. Het percentage 'meer dan 12 keer' was in 2017 nog 26%, in 2020 haalt het 14%, in 2023 18%.

grafiek 87 Gebruik sportvoorzieningen in eigen/andere gemeente in % - Eeklo, Vlaams Gewest – 2023

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur)

81% van de Eeklonaren was in 2023 tevreden over de sportvoorzieningen (dit was in 2020 85%); de Vlaamse score is 75%. Bij de gemeenten van de Belfiuscluster staat dit op 81%.

12.2.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 49 Kencijfers sportdienst Eeklo – 2018 tot 2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal dagen sportkampen	88	84	84	70	71	94
aantal deelnemers sportkampen	632	659	620	471	430	753
% deelnemers sportkampen uit Eeklo						76%
aandeel deelnemers sportkampen met UITPAS kansentarief			6,8%	8,9%	10,5%	14,2%

aantal dagen G-sportkamp	6	3	6	3	6	6
aantal deelnemers G-sportkamp	16	8	16	8	11	12
aantal dagen schoolsportdag	50	47	21	29	56	47
aantal dagen sportdag voor Eeklose scholen	25	23	7	20	31	19
totaal aantal deelnemers aan schoolsportdagen	4.430	3.870	1.537	2.105	3.795	3.509
aantal deelnemers olympische week + scholencross	1.257	1.342	595	1.334	1.298	1.286
aantal gesubsidieerde sportverenigingen	37	36	37	37	37	37
aantal zwembeurten	64.120	60.694	22.913	51.550	65.483	4.192*
-aantal beurten met beurtenkaarten (opgenomen in cijfer op moment van betaling)	33.639	31.896	12.149	32.280	34.520	1.853
-aantal beurten zonder beurtenkaarten	30.481	28.798	10.764	19.270	30.963	2.339
-% beurten Eeklose volwassenen (bij kinderen wordt woonplaats niet gevraagd)	49%	35,7%	33,4%	35,38%	46,55%	31,31%
-% beurten met kansentarief voor Eeklonaren t.o.v. beurten van Eeklonaren	10,5%	10,7%	11,5%	7,44%	6,13%	4,42%
aantal schoolzwemmers	39.259	45.862	16.146	24.317	32.747	1.390
gemiddeld aantal schoolzwemmers per schoolmaand	3.926	4.586		2.431	3.275	1.390
aantal zwemmers via organisaties/instellingen	524	1.070	379	852	1.503	39
aantal zwemmers via clubs		20.041	5.691	geen telling	17.566	1.464
aantal gebruikers minigolf				6.359	4.315	3.915

(bron: sportdienst stad Eeklo)

* enkel 1 maand open in 2023

In 2020 was er door corona vooral grote impact op de cijfers binnen de sportdagen en de zwemmersaantallen (zowel voor individuele zwemmers als voor scholen en clubs). Er was minder invloed op de sportkampen omdat de meeste kampen – behalve in de paasvakantie 2020 – ondanks corona toch zijn doorgegaan. 2021 kende al een meer normale sportwerking. In 2022 lijkt alles weer normaal. Dit is ook merkbaar in de sportkamp- en zwemcijfers. Het zwembad was bijna volledig 2023 gesloten wegens herstellingen.

12.2.3 Interne documenten

12.2.3.1 Uit: Coronabevraging i.v.m. het zwembadgebruik (2021)

In het voorjaar van 2021 kregen alle Vlaamse Publieke Zwembaden de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek. Dit onderzoek kwam tot stand via een partnerschap met Universiteit Gent, Netwerk Lokaal Sportbeleid (voorheen ISB VZW) en LMR. Het onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- in juli 2021 werd een 'coronaluik' georganiseerd. Dit werd aangeboden op korte termijn teneinde zwembaden extra inzichten te geven in het kader van de coronapandemie. Dit onderzoeksluik was een gratis en vrijblijvend extra onderzoeksdeel, toegankelijk voor alle zwembaden die deelnemen aan het publieksonderzoek Zwem22.
- in het voorjaar van 2022 wordt een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan het zwembad. In dit

onderzoek zullen niet enkel “zwemmers” bevestigd worden, maar worden ook afhakers en niet-zwemmers benaderd.

In de looptijd van het eerste onderzoek (28 juni 2021 tot en met 31 juli 2021) werden 6.424 respondenten bereikt door 69 zwembaden. Het Verbauwenbad verzamelde 436 antwoorden. De antwoorden van Eeklo werden afgezet tegen de cluster van Vlaamse recreatieve zwembaden. Enkele opvallende cijfers:

- 75% heeft het zwemmen gemist. Daarbij ging het vooral om het spontaan kunnen gaan zwemmen zonder reservatie en het zwemmen voor de kinderen.
- Een kwart van de antwoorders in Eeklo had niet meer gezwommen sedert het begin van corona.
- 45% van de antwoorders ging voor corona 1 of meer keer per week zwemmen. 58% ging om baantjes te zwemmen, 18% voor zwemlessen.
- Van de respondenten die gestopt waren met zwemmen tijdens corona ging het voor 16,5% om het feit dat ze het niet veilig vonden (25% voor de cluster), 58% omdat het te vaak volzet was (33% voor de cluster) en 29% omdat het reserveren moeilijk was (19% voor de cluster).
- 11% van de Eeklose zwemmers kende alle coronaregels (19% voor de cluster).
- De grootste negatieve impact van de coronaregels kwam vooral door het verplicht reserveren (63% tov 37% bij de cluster). De belangrijkste redenen waren dat het reserveren enkel digitaal kon en dat er te weinig beschikbare plaatsen waren.
- 25% vond ook dat er te veel maatregelen waren (t.o.v. 12% voor de cluster).

12.2.3.2 Uit: Bevraging zwembad 2022 – ZWEM 22

Het tweede luik van de bevraging kwam er in 2022. 238 zwembaden in Vlaanderen en Nederland namen deel aan het publieksonderzoek. Ze bereikten samen 42.502 respondenten.

Eeklo had 420 respondenten. De meest opvallende bevindingen:

- 3/4 van de zwemmers in Eeklo kiest voor baantjeszwemmen, en dan nog meestal alleen.
- 40% van de baantjeszwemmers zwemt 1x tot meerdere malen per week.
- 75% van de recreatieve zwemmers komt 1 maal per maand tot enkele keren per jaar.
- Meer dan de helft van de respondenten drinkt nog iets na het zwemmen. 1 op 5 eet iets.
- Mensen kennen het zwembad vooral van zwemlessen en waterpolowedstrijden.
- 82% van de respondenten geeft minstens 8 op 10 voor de zwemlessen.
- 61% van de bezoekers blijft tussen 1 en 2 uur in het zwembad.

Op de vraag van de meest geschikte momenten om te gaan zwemmen, ligt de hoofdscore (43%) bij de weekavonden, gevolgd door zondagvoormiddag (32%).

Om de emotionele, fysieke, sportieve en sociale impact van zwemmen op de zwemmer te meten, werden enkele vragen gesteld, waaraan een score van 1 (helemaal niet akkoord) tot 5 (helemaal akkoord) kon gegeven worden (Zwembad = Eeklo):

Dimensie	Stelling	Zwembad	Cluster	FARYS	Vlaanderen
EMOTIONEEL	Gevoel van welzijn	3,91	4,47	3,95	3,92
	Moment van mentale rust	3,73	3,46	3,87	3,81
FYSIEK	Werken aan gezondheid	4,28	3,45	4,35	4,32
	Positive invloed op conditie	4,37	3,91	4,44	4,42
SPORTIEF	Ik kan een leven lang zwemmen	4,32	3,57	4,41	4,42
	Belangrijke voorziening om te bewegen	4,06	3,12	4,25	4,25
SOCIAAL	Ik ontmoet er andere mensen	3,29	3,02	3,37	3,19
	Belangrijk voor sociaal leven	2,92	3,34	2,98	2,81

De Eeklose score toont heel veel gelijkenis met het Farys- en Vlaamse gemiddelde, maar zwemmen in Eeklo heeft minder emotionele impact en meer fysieke/sportieve impact dan het cluster-gemiddelde.

- 20% vindt het zwembad niet in goede staat.
- De temperatuur van het water blijkt voor velen te fris.
- De hygiëne van het zwembad, het kinderbad en de kleedkamers scoren in Eeklo beter dan het Farys- en Vlaamse gemiddelde.
- 22% vindt het online reserveren van tickets niet handig in Eeklo; dit scoort veel hoger dan de andere gemiddelden.
- De tevredenheidsscores voor de cafetaria zijn hoog in vergelijking met de rest (aanbod, vriendelijkheid, hygiëne, prijzen ...).
- 2/3 maakt gebruik van een abonnement of een kortingstarief. De prijzen worden vooral als 'passend' ervaren.
- Als mensen ook elders zwemmen is dit omdat er meer recreatiemogelijkheden zijn en omdat het er minder druk is dan in Eeklo.
- Bijna alle respondenten vinden het Verbauwenbad goed bereikbaar met de auto. Drie-kwart maakt ook gebruik van de wagen om te komen zwemmen.
- De bereikbaarheid van het Verbauwenbad scoort maximaal, er is ook voldoende parking.
- Mensen willen geïnformeerd worden via de webpagina van het zwembad, sociale media of een nieuwsbrief.
- De ervaringen met het personeel (klantvriendelijkheid, toegankelijkheid, hulpvaardigheid) zijn positief.

Het Verbauwenbad heeft een algemene score van 7,63 op 10, dit is iets hoger dan de 7,60 van de Farysbaden, de 7,52 van Vlaanderen en de 7,47 van de cluster.

12.2.4 Externe documenten

12.2.4.1 Uit: 5 bouwstenen voor een sterk lokaal sportbeleid – ISB

- 1) Sportinfrastructuur en sportieve ruimte
 - a. *Renovatie en nieuwbouw van sportinfrastructuur.*
 - b. *Sportspecifieke infrastructuur.*
Ondersteunen van het veilig leren zwemmen als basisvaardigheid is voor elke gemeente een basisopdracht!
 - c. *Inspelen op eigentijdse ruimtelijke principes.*
Gedeeld gebruik van publieke infrastructuur – openbare parken – sportkantines als ontmoetingsruimtes in wijken.
Herbestemming en tijdelijke invulling van sites/gebouwen biedt mogelijkheden voor sport.
Kleinschalige voorzieningen nodigen uit tot sport/bewegen.
Belang van beweegvriendelijke publieke ruimtes (versterken sociaal weefsel).
 - d. *Houd het maximaal aanzetten van inwoners tot sporten steeds als basisdoel.*
 - e. *Houd de beleidsregie van alle sportinfrastructuur steeds in handen van je lokaal bestuur.*
- 2) Brede sportclubondersteuning
Clubs zijn belangrijk voor een kwalitatieve en duurzame sportparticipatie en zorgen bovendien voor ontmoetingsplaatsen.
 - a. *Eenvoudige en doordachte subsidiereglementen, die als gericht beleidsinstrument worden ingezet om clubs 'uit te dagen': begeleiding op sporttechnisch en pedagogisch vlak, aanbod voor jong en oud; prestatiegericht tot recreatief aanbod.*
 - b. *Sportclubs als partners voor maatschappelijke meerwaarde: naschoolse kinderopvang – wijkontwikkeling – diversiteitsbeleid ondersteunen.*
 - c. *Maatschappelijke uitdagingen voor sportclubs: ondersteuning en begeleiding van clubs afstemmen op nieuwe uitdagingen als: omgaan met kansarmoede/diversiteit; coachen van clubbesturen in hun beleidsvoerend vermogen; begeleiding in de omgang met het veranderend vrijwilligersprofiel; faciliteren van samenwerkingen met scholen, andere sportclubs, G-sport, sociale organisaties.*

3) Nabije en dichtbij sportstimulering

Levenslang sporten en bewegen is de algemene uitdaging. Niet-participanten activeren!

- a. *Vraaggericht en op maat.
Minder kansrijke groepen laten participeren via buurtsportmethodiek of samenwerking met lokaal sociaal beleid; benutten van online technologie en co-creatie met kansrijke, mondige burgers.*
- b. *Sport: waardevol in een integraal lokaal beleid via:*
 - *partner in kinderopvang;*
 - *gedeelde open sportinfrastructuur als ontmoetingsplaats versterkt sociaal weefsel van wijk;*
 - *buurtsport empowert jongeren;*
 - *bewegen kan ouderen mobiel en sociaal actief houden;*
 - *sporten/bewegen biedt kansen in recreatie, toerisme en citymarketing.*

4) Co-creatie en burgerparticipatie

- a. *Eigentijdse participatie in sportbeleid: echte open inspraakstructuren en -vormen; stimuleren van burgerinitiatief: kleinschalige zaken tot voorzien van ruimte; echte partnerships met clubs, sociale sportactoren, projectgroepen.*

5) Sportbeleidskracht en sportdeskundigheid

- a. *Sportbeleidskracht: sportbeleid is een zichtbare beleidslijn in het meerjarenplan.*
- b. *Sportdeskundigheid in infrastructuurbeheer en sportpromotie.“*

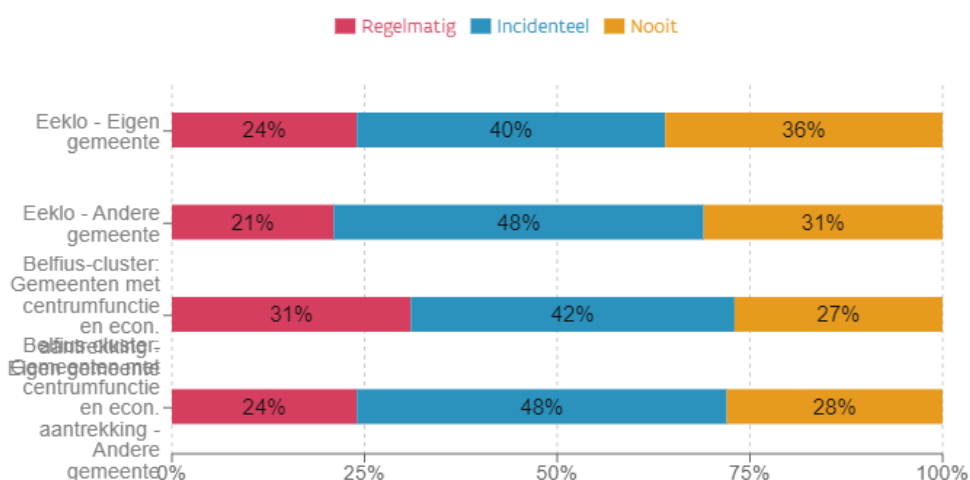
12.3 Cultuur

12.3.1 Cijfergegevens

Eeklo scoorde in 2023 66% tevredenheid over culturele voorzieningen. Dit was in 2017 nog 79%. De tevredenheid over de bibliotheek ligt aanzienlijk hoger (89%). We vermoeden dat de tevredenheid over culturele voorzieningen opnieuw zal stijgen nu de renovatie van het cultuurhuis achter de rug is.

43% van de Eeklonaren ging in 2023 af en toe tot vaak langs in de eigen bib. Dit was in 2017 nog 50%. 16% gaat (ook) naar een andere bib. In de gemeenten van de Belfiuscluster is dit 47 en 18%.

grafiek 88 *Aandeel inwoners dat afgelopen jaar aan cultuur heeft gedaan in eigen of andere gemeente/stad, in procenten – Eeklo, Belfiuscluster – 2023*

(bron: burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

64% van de Eeklonaren deed in 2023 af en toe tot regelmatig aan cultuur in eigen stad. 69% zoekt daarvoor (ook) een andere stad of gemeente op.

Bij gemeenten van de Belfiuscluster is er 73% die cultuur in eigen stad opzoekt; 72% gaat ook elders.

12.3.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 50 Kencijfers cultuur – Eeklo – 2017 tot 2023

CULTUUR	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal materialen in bib per categorie totaal	45.818	47.534	47.845	54.524	55.481	56.208	56.396
gedrukte materialen jeugd	20.613	21.467	20.695	21.780	21.198	21.549	24.029
gedrukte materialen volwassenen	19.175	19.559	21.114	25.521	26.364	26.214	24.595
tijdschriftnummers	2.473	2.602	2.194	2.657	3.049	3.091	2.295
Tijdschriftabbonementen (tellen niet mee in totaal aantal)	112	105	94	108	109	108	105
Krantenabbonementen (tellen niet mee in totaal aantal)	6	6	5	5	5	5	5
CD	257	247	97	72	66	54	54
Daisy-boeken	285	295	293	371	368	416	391
DVD	3.015	3.364	3.452	4.123	4.436	4.884	5.032
aantal bereikte leerlingen via scholen (klassikaal) voor bib (niet-unieke leerlingen)	1.518	1.631	1.477	593	676	1.232	2.256
aantal uitleningen materialen in bib	87.256	92.430	110224	62.599	124.248	78.421	82.951
aantal verlengingen materialen bib	40.332	58.027	61457	29.962		46.774	48.627
aantal leners bib jeugd (= met lidkaart)	1.358	984	1.277	852	618	619	1.001
aantal individuele gebruikers bib jeugd (klassen hebben 1 lidkaart = verrekening van aantallen)	4.478	3.924	4.717	2.418	3.117	2.992	3.257
aantal leners bib volwassenen (= met lidkaart)	3.201	3.164	3.258	2.359	2.510	2.840	2.633
aantal individuele gebruikers bib volwassenen (organisaties als psychiatrie, RVT's, wijkcentrum hebben 1 kaart)	3.901	3.911	4.664	3.799	3.158	3.623	3.065
aantal activiteiten bib per categorie							
auteurslezingen	11	14	12	5	7	14	16
bibliotheekintroducties en -instructies	103	66	72	23	19	91	92
clubs en kringen	4	4	10	9	6	6	6
infosessies / lezingen	4	4	5	0	2	3	4
publiekswervende activiteiten	21	34	35	10	0	11	6
taalstimulerende activiteiten	0	0	0	1	0	0	3
tentoonstellingen	1	2	5	0	1	1	2
theatervoorstellingen / poppenkast	1	1	7	0	4	0	0

themapakketten / vertelkoffers	5	288	290	301	329	336	344
themastands	0	12	12	5	6	10	12
voorlees- en vertelsessies	12	48	45	10	23	48	47
workshops en cursussen: diverse	0	25	16	1	11	7	6
workshops en cursussen IT en digitale media: inhoudelijk	2	2	2	0	3	6	8
workshops en cursussen iT en digitale media: technisch	0	0	0	0	0	0	0
aantal raadplegingen GOPRESS krantenarchief	4.876	5.320	3.181	3.069	1.886	1.713	1.485
aantal geregistreerde lidmaatschappen Mijn Bibliotheek	2.805		4.112	4.467	4.899	4.842	5.235
aantal bezoekers bib (leners, krantenlezers, koffie, computer ...)	61.202	57.734	56.614	28.361	35.169	42.878	45.342
aantal aanwezigen op bibactiviteiten	3.798	3.440	3.428	151	1.002	1.132	1.186
aantal voorstellingen in CC per categorie	121	157	132	56	80	145	109
film	17	15	21	12	9	4	1
theater (theater, humor, buitensporig)	34	36	37	15	34	36	19
muziek	16	19	16	6	9	19	14
familie	8	19	17	7	6	19	13
school (vrstl en film)	46	68	41	16	22	67	62
aantal aanwezigen op voorstellingen in CC	15.428	15.935	16.950	5.885	4.918	8.442	4.221
aantal aanwezigen CC met UiTPAS kansentarif						351 = 4,16%	171 = 4,05%
aantal aanwezigen op schoolvoorstellingen in CC	7.243	8.241	5.745	2.433	2.631	5.444	3.793
aantal activiteiten door derden in CC	79	63	61	15	20	24	3

(bron: CC, bib en dienst cultuur stad Eeklo)

In 2020 zit er door corona een grote dip in het aantal leners en bezoekers van de bib. Bij de jeugd is dit bv. op de helft teruggevallen. Ook het aantal uitleningen daalt met de helft. In het CC waren er maar de helft van het aantal normale voorstellingen, gekoppeld met terugbetaling van bestelde voorstellingen en schadevergoedingen aan gezelschappen. De nasleep van corona is in 2021 nog altijd sterk voelbaar in het CC. Daarbovenop kwam de geplande renovatie en de verhuis naar de pop-up aan de Nijverheidskaai. De popup werd in de 2de helft van 2023 niet meer gebruikt. Begin 2024 verhuisde het CC weer naar het vernieuwde gebouw op het Herbakkersplein.

12.3.3 Interne documenten

12.3.3.1 Uit: Corona-enquête bib en CC (2021)

BIB

In het voorjaar van 2021 kregen alle Vlaamse Bibliotheken de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek (Universiteit Antwerpen, VVBAD, Cultuurconnect, cult!, OP/TIL en LMR). Ook in 2013 organiseerden deze partners, of hun voorgangers, een publieksbevraging bij de Vlaamse bibliotheken. Het onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- 1 tot en met 31 mei 2021 werd een 'coronaluik' georganiseerd;
- in het voorjaar van 2022 werd een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan de bibliotheek. In dit onderzoek zullen niet enkel "gebruikers" bevestigd worden, maar worden ook afhakers en niet-gebruikers benaderd. Daarenboven worden voor de eerste keer op grote schaal ook kinderen en jeugd bevestigd in een apart onderzoeksluik.

In Eeklo werden 167 antwoorden gegeven op de bevraging in mei:

- De lezers deden tijdens corona vooral meer buitenactiviteiten, er werd ook meer gesport (hoger dan in vergelijkbare steden / Vlaanderen). Vooral die buitenactiviteiten zullen ook na corona meer blijven voor de Eeklose bibbezoeker.
- 91% las evenveel of meer tijdens corona in vergelijking met voor corona. 2/3 ging niet per se meer boeken zelf kopen.
- 6% startte met het lezen van e-boeken tijdens corona (zelfde percentage als de cluster en Vlaanderen). 83% van de respondenten geeft nog altijd de voorkeur aan gedrukte boeken.
- 53% kwam niet meer of minder tijdens corona naar de bib (Vlaams gemiddelde = 40%). Tijdens corona kwamen mensen vooral boeken halen (91,5%), 28% haalde DVD's (is veel hoger dan de cluster en Vlaanderen).
- De afhakers tijdens corona weten dit vooral aan het feit dat de bib niet of te weinig open was, maar ook dat ze iets ontlennen een onveilig idee vonden. De Eeklose bibbezoeker hecht duidelijk veel belang aan preventie: handgel, mondkmaskers, anderhalve meter afstand.
- Het online en telefonisch bestellen en de toepassing 'Mijn Bibliotheek' was bij velen goed gekend. De tevredenheid daarover is ook groot. 70% zou de mogelijkheid van online bestellen ook liefst behouden.

CC De Herbakker

In het najaar van 2020 kregen alle Vlaamse Cultuurhuizen de kans om zich in te schrijven voor een grootschalig publieksonderzoek (Universiteit Antwerpen, cult!, OP/TIL en LMR). Ook in 2013 en 2018 organiseerden deze partners, of hun voorgangers, de eerdere grootschalige publieksbevragingen. Dit onderzoek is opgebouwd uit twee luiken:

- van 1 tot 31 maart 2021 werd een 'coronaluik' georganiseerd;
- in een latere fase wordt, op een geschikt moment na de coronapandemie, een brede publieksbevraging georganiseerd die in de diepte en breedte het publiek zal bevragen over alle relevante domeinen gelinkt aan het bezoek aan de cultuurcentra. In dit onderzoek zullen niet enkel "gebruikers" bevestigd worden, maar worden ook afhakers en niet-gebruikers benaderd. Daarenboven worden voor de eerste keer op grote schaal ook kinderen en jeugd bevestigd in een apart onderzoeksluik.

In Eeklo kwamen in maart 2021 71 antwoorden binnen, wat niet zoveel is:

- 87% van de respondenten zegt het CC gemist tot heel erg gemist te hebben. Vooral omdat mensen hun favoriete artiesten niet live kunnen zien, maar 45% ook omdat ze het avondje uit missen.
- Tijdens corona werd meer online gestreamd door de Eeklose cultuurliefhebber (meer dan het Vlaams gemiddelde), ook meer TV gekeken en meer tijd aan de kinderen gespendeerd.
- De CC-bezoeker verwacht na corona meer te zullen lezen dan ervoor (45%), maar vooral ook meer buitenactiviteiten te doen (68%).
- Als het CC weer open gaat, wil 90% naar podiumactiviteiten, maar 36% wil ook naar de film (veel hogere score dan in Vlaanderen). 23% verlangt naar kinderactiviteiten.
- Bijna de helft van de respondenten zegt pas tickets te kopen voor het nieuwe seizoen als er zekerheid is van terugbetaling bij annulering.
- 44% vond informatie over het CC tijdens corona op de website, 30% via sociale media (= opvallend veel).
- 47% keek niet naar online cultuurevenementen. 41% wil ook niet betalen voor online cultuur.

12.3.3.2 Uit: Bevestigingen bib en CC (2022)

In 2022 werden opnieuw bevestigingen gedaan.

BIBLIOTHEEK:

151 Vlaamse bibliotheken namen deel aan de bevestiging, met 57.888 respondenten. Voor Eeklo waren er 454 (431 volwassenen en 23 jongeren).

De voornaamste bevindingen:

- 91% ontlener materialen: boeken, DVD, strips, e-boeken;
- boekenverkoop is meest gekend (63%), leesclub bij 14%;
- deelnemers zijn (zeer) tevreden over de activiteiten. Leesgroep volwassenen 9/10, lezingen en poëzielunch 8/10;
- 75% is tevreden tot heel tevreden over de collectie (Vlaanderen: 78%);
- 64% vindt de collectie aantrekkelijk gepresenteerd (iets lager dan in Vlaanderen (74%));
- 66% is tevreden over de inrichting (Vlaanderen: 76%);
- medewerkers bib zijn hulpvaardig (86%), toegankelijk (81%) en deskundig (78%);
- ontlener van boeken blijft het belangrijkste in de toekomst (94%); e-boeken worden meer populair (36%), thuis films streamen, meer ruimtes ter beschikking. Meer nadruk op beleving en ontmoeten.

De ideale bib voor de respondenten van Eeklo:

- 55% materialen lenen	< >	21% een plek waar je dingen beleeft
- 58% rust en stilte	< >	19% een bruisende ontmoetingsplek
- 45% bemande bib	< >	28% onbemande plek waar je altijd terecht kan
- 36% centrale plek	< >	41% kleine plek vlakbij mij in de buurt
- 53% huiselijke/gezellige stijl	< >	23% zakelijke, functionele ruimte

Ook de raden van beheer van bib en cc en de ARC zijn bevestigd:

Adviesraad Bib + CC (22 leden)

- Denktank bib (16 personen): belangrijkste functie bib: ontmoetingsplaats waar ontlener van boeken belangrijk blijft/centraal staat. Nood aan oprissing (imago), herinrichting en meer ruimte (infrastructuur), zichtbaarheid (gevelzicht, herkenbaarheid), ligging bib.
- Jongeren (23 twintigers): belangrijkste functie bib: boeken ontlener, studeren, ontmoetingsplek. Noden: meer aanwezigheid op sociale media, ingrepen aan het gevelaanzicht.

ARC bevestiging: 35 respondenten

- Bib moet in de toekomst inzetten op digitale inclusie, mogelijkheden voor verenigingen, ontmoetingsruimte, leescafé, vreemde talen collectie.

CC DE HERBAKKER:

110 CC's namen deel aan de bevestiging in 2022, met 26.339 respondenten. Voor Eeklo waren er 161 (waarvan 6 jongeren).

De voornaamste bevindingen:

- respondenten zijn tevreden tot zeer tevreden over personeel: vriendelijk en gastvrij CC;
- 78% is tevreden tot heel tevreden over het aanbod;

- CC bezoeken is vooral een sociaal gebeuren: 66% met partner, 50% met vrienden, 16% alleen;
- meeste bezoekers koppelen een bezoek ook aan drink in het cultuurcafé;
- 70% is tevreden over het prijsbeleid (77% Vlaanderen);
- 31% gaat naar CC's in de buurt omwille van een "beter aanbod" en omdat het tijdstip beter was (30%);
- communicatie: brochure (73%), website (73%) en nieuwsbrief (35%) – flyers (2%!);
- brochure: merendeel kiest een papieren versie in de bus (83%).

12.3.4 Externe documenten

12.3.4.1 IOED – Intergemeentelijke onroerend erfgoed dienst

11 gemeenten in het Meetjesland werken samen inzake bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed. Veneco, Comeet en Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei stellen hiervoor hun expertise ter beschikking.

Er wordt gewerkt rond drie thema's: bouwkundig erfgoed, archeologie, landschappelijk erfgoed met een specifieke dienstverlening per discipline maar ook een overkoepelende werking met integratie van deze drie thema's.

Algemene dienstverlening:

- kennis- en expertiseopbouw;
- aanspreekpunt voor de besturen en loketfunctie;
- aandacht voor vrijwilligers- en publiekswerking.

Dienstverlening bouwkundig erfgoed:

- expertiseverslagen bij sloopvergunningen of functiewijziging van vastgesteld erfgoed;
- actuele inventaris van het bouwkundig erfgoed;
- waarden van inventarisitems.

Dienstverlening landschappelijk erfgoed:

- expertiseverslag bij kap van vastgesteld erfgoed.

Dienstverlening archeologie:

- archeologische trajectbegeleiding.

12.4 Toerisme

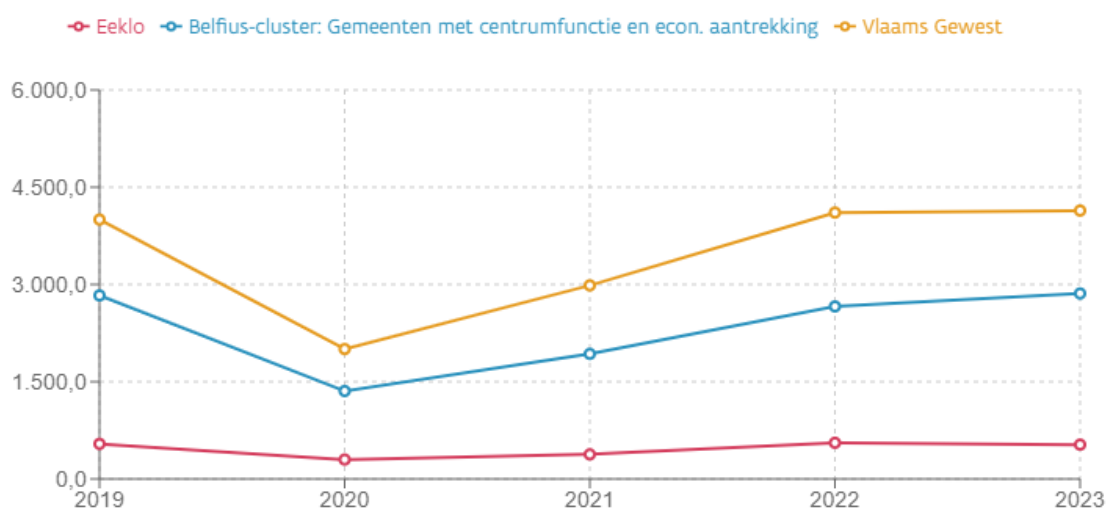
12.4.1 Cijfergegevens

Eeklo heeft in 2024 15 overnachtingsmogelijkheden. Deze zijn goed voor in totaal 154 bedden (september 2024 - bron: <https://www.toerismevlaanderen.be/logiesaanbod>). Dit zijn 7,1 bedden per 1.000 inwoners. Het Vlaamse gemiddelde bedraagt 72,6 bedden per 1.000 inwoners. Voor de Belfiuscluster is dit 40,7.

Eeklo telde in 2023 11.710 overnachtingen, dat zijn 528,9 overnachtingen per 1.000 inwoners. In 2019 was dit nog 540,4 (pre-corona). De score voor 2023 is heel wat lager dan bijvoorbeeld de Belfiuscluster (2.860,4 overnachtingen per 1.000 inwoners).

Het aantal overnachtingen daalt uiteraard spectaculair in 2020, maar alle gemeenten herpakken zich al in 2021, om verder door te groeien richting 2022. Eeklo daalt weer licht in 2023.

grafiek 89 Aantal overnachtingen per 1.000 inwoners in Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2019- 2023

(bron: Statbel, Toerisme Vlaanderen – Gemeente-Stadsmonitor)

Tussen 2008 en 2009 is er een forse daling van het aantal overnachtingen in Eeklo. Eenzelfde grote daling zien we tussen 2014 en 2015 (sinds 2015 gebruikt de FOD Economie alleen nog cijfers van vergunde, aangemelde of erkende logies – KB 12 januari 2015). Daardoor daalt het aantal bevroegde logies van sommige types sterk (bv. jeugdlogies, campings, vakantiecentra voor volwassenen). Vanaf 2015 is er opnieuw een stijging, tot corona roet in het eten gooit. Vanaf 2021 is er weer een lichte stijging merkbaar.

grafiek 90 Aantal overnachtingen (absoluut + per 1.000 inwoners) in Eeklo – 2001 tot 2023

Jaar	Aantal overnachtingen	Aantal overnachtingen per 1.000 inw
2001	12.791	674,28
2002	10.707	562,67
2003	11.294	592,52
2004	13.527	703,29
2005	15.328	792,02
2006	17.275	884,31
2007	18.242	928,58
2008	19.741	995,76
2009	12.377	620,71
2010	13.147	655,94
2011	14.213	704,07
2012	13.047	643,53
2013	13.907	684,10
2014	15.235	745,02
2015	8.774	426,94
2016	9.956	484,22
2017	10.700	516,71
2018	13.724	656,97
2019	11.420	540,4
2020	6.366	299,1
2021	8.171	379,2

2022	12.134	557,2
2023	11.710	528,9

(bron: Algemene Directie Statistiek (STATBEL) – ABB)

Het aantal overnachtingen in Eeklo in 2023 (11.710) maakt 6,3% uit van het aantal overnachtingen in het Meetjesland. In het Meetjesland waren er 75.568 aankomsten en 185.438 overnachtingen. In 2018 was dit nog 111.174 aankomsten, goed voor 240.509 overnachtingen. In coronajaar 2020 zitten we aan 32.753 aankomsten en 94.423 overnachtingen. In 2022 waren dit in totaal 72.808 aankomsten en 184.615 overnachtingen.

12.4.2 Externe documenten

12.4.2.1 Uit: Toekomstplan toerisme in het Meetjesland 2021-2026 – samen naar een florerend Meetjesland

Het Toekomstplan is van, voor en door iedereen die van ver of dicht met toerisme te maken heeft en bijdraagt aan toerisme in het Meetjesland. Dit vanuit:

- 372 verhalen van bezoekers, (toeristische) ondernemers en inwoners over hun toeristische ervaringen in het Meetjesland en 172 tips;
- gesprekken met de 9 gemeentebesturen van de gemeenten in het Meetjesland over hoe toerisme in hun gemeente kan bijdragen aan het versterken van de regio;
- evoluties in de wereld op het vlak van toerisme.

Het Toekomstplan kreeg 14 transitiepaden. De eerste zes zijn de meest zichtbare, de overige acht zijn meer methodisch.

Transitiepad 1: Stilte, rust en authenticiteit.

Transitiepad 2: Ambassadeurs.

Transitiepad 3: Dorpen verbinden landschappen verbinden dorpen.

Transitiepad 4: Verhalend erfgoed.

Transitiepad 5: Iedereen welkom! Welkom aan iedereen!

Transitiepad 6: Klimaatgezond ondernemen.

Transitiepad 7: Co-creatie.

Transitiepad 8: Grenzen doorbreken.

Transitiepad 9: Samenwerkingen zoeken.

Transitiepad 10: Een verhalend merk: de authenticiteit en échtheid van onze streek wordt doorgetrokken in onze communicatie en marketing met aandacht voor de draagkracht van de plek.

Transitiepad 11: Administratieve vereenvoudiging.

Transitiepad 12: Kleine initiatieven clusteren.

Transitiepad 13: Aandacht voor kwaliteit.

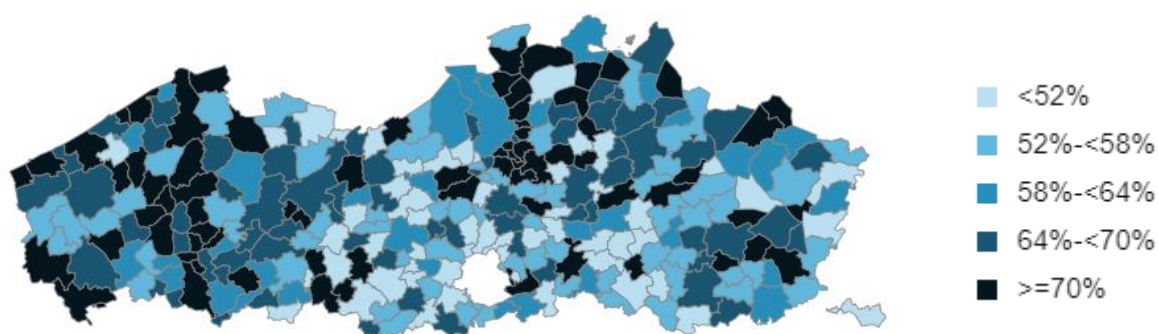
Transitiepad 14: Meetkaders: verhalend werken en (nieuwe) meetkaders helpen ons bij de verdere ontwikkeling en monitoring van bestaande en nieuwe initiatieven.

12.5 Jeugd

12.5.1 Cijfergegevens

51% van de Eeklonaren was in 2023 tevreden over de speelplekken voor kinderen. De Belfiuscluster scoort 65%, het Vlaamse gemiddelde is 61%.

grafiek 91 Aandeel inwoners dat tevreden is over de speelplekken voor kinderen – 2023

48% van de Eeklonaren was in 2023 tevreden over de jongerenvoorzieningen in de stad (was 56% in 2020). Het Vlaamse gemiddelde is 50%. Gemeenten van de Belfiuscluster behalen 52%.

Op de vraag of er voldoende activiteiten georganiseerd worden voor min- en plus-12-jarigen is de score zowel voor Eeklo als voor de Belfiuscluster en het Vlaamse Gewest fors gezakt. Eeklo scoorde in 2023 voor de min-12-jarigen een score van 52% (= vergelijkbaar met cluster en Vlaamse Gewest); voor de 12-plussers is dit 49% (cluster = 45%, Vlaamse Gewest = 44%).

12.5.2 Kencijfers eigen diensten

tabel 51 Kencijfers jeugd Eeklo – 2018 tot 2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal dagen speelpleinwerking / vanaf zomer 2019: GEKKO	33	34	48	33 (niet paas-/herfstvakantie)	44	76
totaal aantal deelnemers aan speelpleinwerking per dag	89	83	61	86	89	78
aantal unieke deelnemers aan Hit the City	16	24	28	41	56	54
totaal aantal deelnemers aan wijkwerking per dag	15	18	15	19	18	17
aantal jongeren begeleid voor Brugtrajecten / Aanloopfase / OAL	32 brugprojecten (schoolj 17-18)	57 brugprojecten (schoolj 18-19)	45 in aanloopfase (schoolj 19-20)	77 in aanloopfase (schoolj 20-21)	45 in aanloopfase (schoolj 21-22)	50 in OAL (schoolj 22-23)
totaal subsidiebedrag uitbetaald aan jeugdverenigingen	€ 16.000 werkingsmiddelen	€ 16.000 werkingsmiddelen	€ 16.000 werkingsmiddelen + 50% noodfonds	€ 16.000 werkingsmiddelen + 50% noodfonds	€ 16.000 werkingsmiddelen	€ 16.000 werkingsmiddelen
aantal gesubsidieerde jeugdverenigingen	5	5	5	5	5	4
aantal keren zaalverhuur kubiek	54 (zowel intern als extern)	63	66	56	106	143
aantal keren verhuur Blokhutten				41	191	184

(bron: jeugddienst stad Eeklo)

In 2020 en 2021 was er door corona geen Roefel. Minder kinderen bezochten het speelplein (GEKKO) omwille van vastgelegde bubbels. Voor de jongerenwerking van Hit The City waren er dan weer veel jongeren.

2021 was nog een coronajaar, want de GEKKO-werking was niet toegestaan in de paasvakantie. Vormingen op scholen werden ook nog niet georganiseerd. Een aantal verhuringen van gebouwen en materialen werd geannuleerd. In 2022 zien we opnieuw dat alles weer in zijn oude plooi valt.

12.5.3 Interne documenten

12.5.3.1 Uit: Speelvisie Eeklo (2018)

De Eeklose jeugddienst werkte een eigen speelvisie uit, waaruit blijkt dat heel veel stadsdiensten gelinkt zijn en rekening moeten houden met kinderen en jongeren.

“De stad Eeklo kan een (speel)ruimtebeleid voeren met een integrale visie met aandacht voor kinderen die te weinig toegang hebben in formele inspraak. Belangrijk hierbij is om niet zomaar een speelruimte in te planten omdat er plaats is of omdat de opportuniteit zich aandient, maar een goed doordacht plan maken met aandacht voor spreiding en inplanting, maar ook met een duidelijk oog voor de overige publieke ruimte.

Aanbevelingen i.v.m. formele (speel)plekken

De voorbije jaren zijn in de stad doordachte en themagerichte (speel)terreinen aangelegd volgens een duidelijk overleg met de buurt, de jeugdraad en de kinderen zelf.

Het wordt belangrijk van alle bestaande bespeelbare terreinen nieuwe risicoanalyses op te maken, want de terreinen zijn doorheen de jaren in samenstelling veranderd. Deze risicoanalyses worden best door een erkende organisatie uitgevoerd.

Jaarlijks dient een periodieke controle (hoofdkeuring) te gebeuren. Deze jaarlijkse controle dient best uitgevoerd te worden door een erkende organisatie. Trimestrieel dient een onderhoudscontrole of werkingskeuring te worden uitgevoerd. Dit kan door een geattesteerde gebeuren. Tot slot zijn ook de maandelijkse regelmatige nazichten zeer belangrijk. Dit kan door iedereen die op het terrein komt (bijvoorbeeld: jeugddienstmedewerkers, groendienst, EekloNet ...). Belangrijk is dat al deze controles worden geregistreerd.

Het is hierbij ook zeer belangrijk de gebruikers zelf in te zetten en hen op een eenvoudige manier een melding te laten doen bij opmerkingen over het terrein.

Bij het (her)inrichten van ‘bespeelbare’ terreinen is het belangrijk actief de buurt en hun kinderen/jongeren te betrekken. Enkel actieve participatie zorgt voor een gedragenheid in de buurt. Een concept opmaken aan de hand van de inbreng van de buurt en na advies van jeugdraad zorgt voor een gesteunde uitvoering voor en door jongeren.

Belangrijk is hierbij het element toegankelijkheid niet uit het oog te verliezen. Inclusieve terreinen waar alle kinderen kunnen samenspelen moeten hierbij het streefdoel zijn. Bij de bestaande terreinen wordt bekeken hoe kleine ingrepen kunnen leiden tot inclusie. Bij de heraanleg van bestaande terreinen of de aanleg van nieuwe terreinen dient in het ontwerp het inclusieve worden mee opgenomen. Ook in de bestekken die worden uitgeschreven voor speeltoestellen dient te worden opgenomen dat 25 procent van de toestellen inclusief dient te zijn.

Aanbevelingen i.v.m. informele speel- en jeugdvoorzieningen

Wij voeren een pleidooi voor avontuurlijke speelruimtes en groenruimtes zonder ze de benaming van speelruimte te geven. Door ze niet dat oormerk te geven dienen niet de strenge Europese normeringen te worden toegepast op het terrein.

Dit wil echter niet zeggen dat veiligheid niet belangrijk is. Door duidelijke afspraken en afstemming met groendienst blijft veiligheid, maar vooral avontuurlijkheid en de speelwaarde gegarandeerd.

Aanbevelingen i.v.m. spelen in de openbare ruimte

De jeugd vraagt actieve betrokkenheid bij het nadenken over de (her)aanleg van straten, pleinen en nieuwe verkavelingen. De jeugdtoets zorgt ervoor dat openbare ruimte niet enkel door volwassenen wordt aangelegd met een oog voor bespeelbaarheid, maar dat er een openbare ruimte aangelegd wordt vanuit het oogpunt van kinderen en jongeren.

In een verdere fase bij het voorstel van plan kan dan ook het advies vanuit de jeugdraad zorgen voor een actieve gedragenheid.

Blinde muren, elektriciteitskasten, leegstaande panden ... zijn de perfecte locaties voor het creëren van street art. In samenwerking met lokaal talent zouden op diverse plaatsen in de stad mogelijkheden gecreëerd kunnen worden om themagewijs een plaats te bieden aan deze jongeren. De jeugddienst zou dit in samenwerking met het sociaal-artistiek project verder kunnen uitwerken.

Indien de locatie er zich toe leent en de plek vraagt om een kunstwerk kan ervoor geopteerd worden om een bespeelbaar kunstobject te plaatsen. Het brengt kinderen dicht bij 'kunst'. Een participatieve ontwikkeling, zoals de handen in Balgerhoeke, zorgt ook dat het ook bij de bewoners leeft.

Aanbevelingen i.v.m. speelrisico's

Kwaliteit is méér dan veiligheid.

Het is duidelijk dat alle speelterreinen moeten voldoen aan de veiligheidsvereisten die vervat zijn in de wetgeving. Maar de kwaliteit van een speelruimte moet aan meer criteria worden getoetst dan aan veiligheid alleen. Het is immers denkbaar dat een speelplek voldoet aan alle gestelde veiligheidseisen en terzelfdertijd een gebrekkige speelruimte is.

Zo beschouwd is veiligheid een belangrijk criterium maar niet het uitgangspunt van een kwaliteitsvolle speelruimte! Het uitgangspunt is "spelen en speelkansen". Veiligheid is (slechts) de eerste randvoorwaarde."

12.5.4 Externe documenten

12.5.4.1 Uit: 'Jong Geweld' enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren.

De grote thema's waren VRIJE TIJD, MOBILITEIT en WOONBELEVING. De aandachtspunten zijn hieronder weergegeven.

VRIJE TIJD

AANBEVELINGEN UIT ONDERZOEK INZAKE VRIJE TIJD:

- *Betrek jongeren bij het vrijetijdsaanbod en -beleid.*
- *Denk goed na over de (de)centralisatie van aanbod en infrastructuur: nabijheid zorgt voor actieve deelname. Drempels moeten weggewerkt worden.*
- *Een geïntegreerd evenementenbeleid (fuifbeleid, alcoholbeleid).*
- *Zorg voor publieke ruimte voor iedereen.*
- *Promoot het divers vrijetijdsaanbod en infrastructuur in Eeklo: jongeren en organisaties stimuleren en faciliteren om een aanbod te realiseren.*
- *Zorg voor voldoende ontmoetingsruimte voor jongeren in Eeklo.*
- *Aandacht voor drugsgebruik in Eeklo: samenwerking voor een overkoepelde strategie en sensibilisering omtrent alcohol en drugs.*

MOBILITEIT & VERKEER

AANBEVELINGEN VANUIT HET ONDERZOEK INZAKE MOBILITEIT:

- *Expertise van de jongeren benutten.*
- *Mobiliteitsvraagstukken regionaal aanpakken.*
- *Aandacht voor mix tussen infrastructuur, controle en sensibilisering.*
- *Autonome verplaatsing door jongeren stimuleren.*

- *De Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk).*
- *Tijdens spitsmomenten de drukte verminderen in Eeklo-centrum.*
- *De dienstregeling van het openbaar vervoer aankaarten bij De Lijn en NMBS.*

WOONBELEVING

AANBEVELINGEN VANUIT HET ONDERZOEK INZAKE WOONBELEVING:

- *Jongeren bij het beleid betrekken bij inrichting van de omgeving.*
- *Langetermijnvisie formuleren voor de publieke ruimte (speelruimte, hangplekken, groene ruimte ...).*
- *Betere straatverlichting in Eeklo.*
- *Speelruimte en groen behouden in de stedelijke planning in Eeklo.*
- *Werken aan onveiligheidsgevoel en beeldvorming in Eeklo.*

INSPRAAK

AANBEVELINGEN:

- *Blijf jongeren betrekken in het vormgeven, opvolgen en evalueren van het beleid.*
- *Werk vindplaatsgericht om de mening van de jongeren te kennen.*
- *Maak de Eeklose jeugddienst en -raad bekender via de juiste kanalen.*
- *Betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren.*
- *Blijf jeugdbewegingen infrastructureel, financieel, logistiek, inhoudelijk ondersteunen.*

12.5.4.2 Uit: Manifest voor kindgerichte planning van publieke ruimte (Kind & Samenleving)

“Kindgerichtheid = beleefbaarheid + bespeelbaarheid + veiligheid

Beleefbaarheid:

- o *in tegenstelling tot ‘saai’;*
- o *ontdekking / verrassing;*
- o *functievermenging;*
- o *manipuleerbaarheid van ruimtelijke elementen;*
- o *zintuigelijke gerichtheid.*

Bespeelbaarheid:

- o *= manier om met de wereld om te gaan;*
- o *beklim-, beglijd-, bespring-, berijdbaarheid en balvriendelijkheid;*
- o *ankerplaatsen voor zitten, hangen, liggen;*
- o *verbeeldbaarheid;*
- o *enscenering;*
- o *avontuurlijkheid;*
- o *ritme & geometrie;*
- o *parcours, labyrint, circuit, routekeuze.*

Veiligheid als randvoorwaarde

- o *Verkeersveiligheid, sociale veiligheid, veiligheid van infrastructuur zijn belangrijke randvoorwaarden om de publieke ruimte te gebruiken.*
- o *Uitsluiten van onaanvaardbare risico's – kinderen zoeken risico's op.*

Werken aan speelweefsel

- o *= ruimtelijk netwerk/weefsel met formele (speelterrein, speelbos, jeugdlokaal, school) en informele kindvoorzieningen (plein, woonstraat, groene ruimte, collectieve voorzieningen als bib, zwembad) en verbindingen (trage wegen, autoluwe straten, overbruggen barrières, uitbouw van belangrijke route tot 'kinderroute').*

- *Speelweefselplan = gewenste ruimtelijke structuur voor kinderen.*

Verweven met deelstructuren: woonstructuur (kinderen in tussengebied tussen woning en straat), mobiliteitsstructuur, groenstructuur, waterstructuur, sportstructuur, toeristisch-recreatieve structuur. Dit zijn ondergronden voor een gelaagde publieke ruimtestructuur waarop kindgerichtheid kan inspelen.

Op alle schaalniveaus: ruimtelijke planning, inrichting van sites, woontypologie, keuze van straatmeubilair, materiaalgebruik.

Doorheen alle plannen: inrichtingsplannen, stedenbouwkundige studies, stadsontwerpen, RUP, beeldkwaliteitsplan, verkavelingsvergunningen, stedenbouwkundige verordeningen.”

12.5.4.3 Uit: Wel Doeners – Meetjesman – bevraging 2021

In april 2021 lanceerde Het Agentschap Binnenlands Bestuur en Vlaams minister Bart Somers de projectoproep: Impact corona op mentaal welzijn. Met deze projectoproep stelde de Vlaamse Regering extra projectmiddelen ter beschikking van lokale besturen die initiatieven ondernemen om het welzijn van kinderen en jongeren te versterken in tijden van corona. De subsidie moest aangewend worden om het mentaal welzijn van kinderen en jongeren te verbeteren. Gemeente Evergem diende in nauwe samenwerking met Meetjesman en de Meetjeslandse gemeenten Assenede, Eeklo, Kaprijke, Lievegem, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate het project **Wel Doeners** in.

Het onderzoek van Wel Doeners peilde naar het welzijn van kinderen en jongeren tijdens de coronapandemie. De bevraging werd afgenomen in juni 2021, 15 maanden na de start van de pandemie en de eerste lockdown. De onderzoeksresultaten zijn op te delen in zes categorieën die elk op hun beurt meer vertellen over het welzijn van kinderen en jongeren.

“Fit in je hoofd”

Kinderen en jongeren scoren hun eigen gevoel van welzijn met een 7/10, dit zowel voor als na de coronacrisis. We stellen hierbij vast dat het welzijn van kinderen en jongeren niet achteruit is gegaan tijdens de coronacrisis. Ook zien we dat meisjes zich minder goed in hun vel voelen dan jongens. Opvallend is dat een heel grote groep kinderen en jongeren zich verveeld hebben tijdens de coronacrisis.

Wel Doeners toont ook dat jongeren zich anno 2021 vermoeid voelen. Ook stress heeft een grote, belangrijke invloed op het gevoel van welzijn. Meisjes ervaren duidelijk meer stress dan jongens. Dit staat mogelijks in verband met het lagere gevoel van welzijn bij meisjes. De stress die de jongeren ervaren zijn voor het grootste deel gerelateerd aan school en schoolwerk. Uit de onderzoeksresultaten blijkt ook dat het stressniveau stijgt naarmate de jongeren ouder worden. Waar het percentage jongeren die stress ervaren stijgt naarmate de leeftijd vordert, daalt het niveau van geluk met de leeftijd. Dit kan opnieuw wijzen op een verband tussen stress en het gevoel van welzijn die kinderen en jongeren ervaren. Vooral vanaf 16 jaar daalt het gevoel van welzijn. We moeten ons hierbij wel de vraag durven stellen wat de oorzaak en wat het gevolg is. Daalt het welzijn van de jongeren omdat er stress ervaren wordt of krijgen jongeren stress omdat ze zich niet goed voelen? Hierrond kan verdiepend onderzoek gebeuren.

Vrijtijdsbeleving

Het is duidelijk dat kinderen en jongeren zich in het weekend veel beter kunnen ontspannen dan tijdens de schoolweek. Opnieuw zien we dat oudere jongeren zich minder goed kunnen ontspannen dan jongere kinderen en jongeren. Uit de opmerkingen die jongeren meegeven, merken we dat dit regelmatig samenhangt met het vele schoolwerk en stress die erbij komt kijken. Kinderen en jongeren vullen hun vrije tijd voornamelijk in met sociale media en naar buiten gaan ter ontspanning.

Digitale media

De digitale media speelde tijdens de coronaperiode een heel belangrijke rol in het leven van kinderen en jongeren. De meerderheid bracht gemiddeld één tot vijf uur per dag door achter een scherm. Die schermtijd kan slaan op televisie kijken, tablet -en smartphonegebruik, gamen, schoolwerk achter de computer ... Hoe ouder de jongere, hoe meer schermtijd. Tijdens de coronaperiode brachten kinderen en

jongeren extra veel tijd door achter een scherm aangezien ze op deze manier les moesten volgen. Enerzijds brachten ze voor de schoolse activiteiten extra tijd door achter een scherm, anderzijds werden ze sneller in de verleiding gebracht om naar andere schermen, zoals hun smartphone, te kijken.

Een grote meerderheid van de jongeren geeft aan dat hun schermtijd sterk gestegen is gedurende de coronaperiode, al is het grootste deel van de jongeren hier niet ontevreden over. Sociale media neemt een groot aandeel in van deze schermtijd. Vooral TikTok, Snapchat en Youtube zijn populair onder de jongeren. Zij gebruiken deze applicaties voornamelijk ter ontspanning, hoewel het ook een middel is tegen verveling.

Tijdens het weekend en schoolvrije momenten wordt sociale media, televisie kijken en gamen nog vaker gebruikt. Dat staat ook het onderzoek van Apestaartjaren (2019), hoewel dit onderzoek gevoerd werd in de pre-corona periode. Sociale media spelen een grote rol in het welzijn van jongeren. Vooral meisjes ervaren invloed op hun gevoel van welzijn door het gebruik van sociale media. Hoe vaker jongeren sociale media gebruiken, hoe meer invloed dit heeft op hun welzijn. We zien hierdoor dat oudere jongeren vaak meer negatieve invloed ervaren van sociale media.

Onderwijs

Het stressniveau van kinderen en jongeren is opvallend hoger in de schoolweek. Daarbij komt ook dat dit stressniveau significant toeneemt naarmate jongeren ouder worden. Uit de reacties blijkt dat deze stress vaak gerelateerd is aan schoolwerk. Wanneer we specifiek inzoomen op de invloed van het afstandsonderwijs op het welzijn van kinderen en jongeren, merken we tegenstrijdigheden op. Waar jongeren enerzijds aangeven dat afstandsonderwijs hen rust bracht, geven andere jongeren dan weer aan het afstandsonderwijs als bijzonder stresserend te ervaren. Wel is duidelijk dat school veruit de grootste factor is waar jongeren zich zorgen over maken. De zorgen focussen zich voornamelijk op de schoolresultaten. Veel jongeren zijn angstig en bang dat hun schoolresultaten – mede door het afstandsonderwijs – gaan tegenvallen.

Inspraak en informatieverspreiding

Bij een minderheid van de jongeren zijn er discussies thuis over corona en het opvolgen van de coronamaatregelen. Iets meer dan de helft van de Meetjeslandse jongeren voelt zich voldoende geïnformeerd over de coronamaatregelen. De informatie die hen bereikt, wordt door de 48% van de jongeren geloofd. Toch blijkt dat één op vijf jongeren het nieuws over corona niet gelooft. Naast informatieverspreiding, gaven de jongeren ook hun mening over de inspraak die ze al dan niet kregen in de uitwerking van de coronamaatregelen. Opvallend: een groot deel van de kinderen en jongeren vindt dat er niet of onvoldoende naar hen werd geluisterd door de politieke instanties.

Periode na de coronacrisis

Dromen van meer feestjes, meer vrienden, meer knuffelcontacten, meer restaurantbezoekjes ... Uit reacties merken we op dat het welzijn van de jongeren sterk omhoog zal gaan wanneer de coronamaatregelen en de zorgen omtrent corona zullen wegvallen. Wanneer de jongeren echter naar de verre toekomst kijken, merken we meer bezorgdheden op. Meisjes zijn meer bezorgd over de toekomst dan de jongens, hoewel beide groepen zorgen delen op vlak van school, financiën, het klimaat ... Daarbij komt dat 1/3 van de jongeren ervan overtuigd is dat corona een invloed zal hebben op hun toekomst – zowel een positieve als een negatieve invloed.

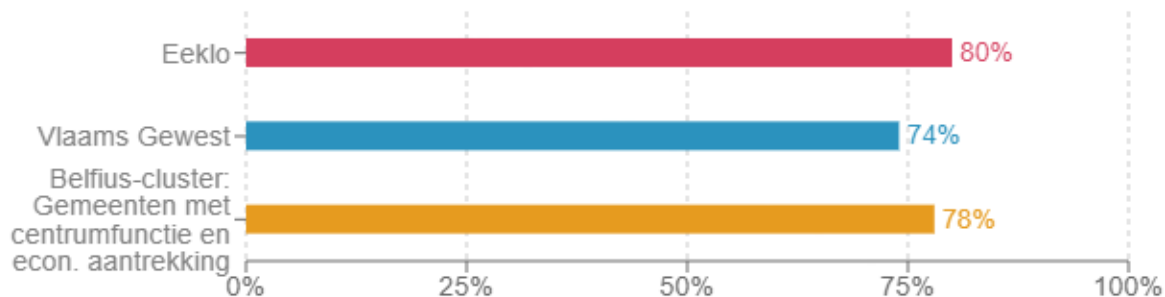
12.6 Uitgaan – Evenementen

12.6.1 Cijfergegevens

Eeklonaren zijn in 2023 redelijk tevreden over uitgaansgelegenheden (60% tevreden, in 2017 was dit amper 40%); het Vlaamse gemiddelde is 59%. De Belfiuscluster haalt 62%.

De score is beter voor restaurants (80% tevreden Eeklonaren, komt van 70% in 2017 en 76% in 2020). Dit is beter dan het Vlaamse gemiddelde (74%) en de Belfiuscluster (78%).

grafiek 92 *Tevredenheid over restaurants en eetcafés in % – Eeklo, Belfiuscluster, Vlaams Gewest – 2023*

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, BB)

57% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende activiteiten zijn in Eeklo. Dit ligt lager dan het Vlaamse gemiddelde (65%) en de Belfiuscluster (66%).

12.6.2 Kencijfers eigen diensten

Volgende cijfers tonen het aantal evenementen in Eeklo. Na Corona heeft het aantal evenementen zich opnieuw hersteld. We maken sedert 2021 een onderscheid tussen de soort organisator.

tabel 52 *Kencijfers evenementendienst Eeklo – 2018 tot 2023*

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
aantal eigen evenementen	67	64	0	19	55	51
evenementen i.s.m. de stad	*	*	*	11	23	26
evenementen door derden	*	*	*	78	119	115
buurtefeesten	*	*	*	*	*	17
inkomsten uit uitleendiensten	€ 12.212,44	€ 12.606,62	€ 867,00	€ 2.122,94	€ 9.818,12	€ 12.073,95

(bron: dienst evenementen stad Eeklo - *: gegevens werden nog niet (apart) bijgehouden)

13 ONDERNEMEN & WERKEN

13.1 Ondernemen

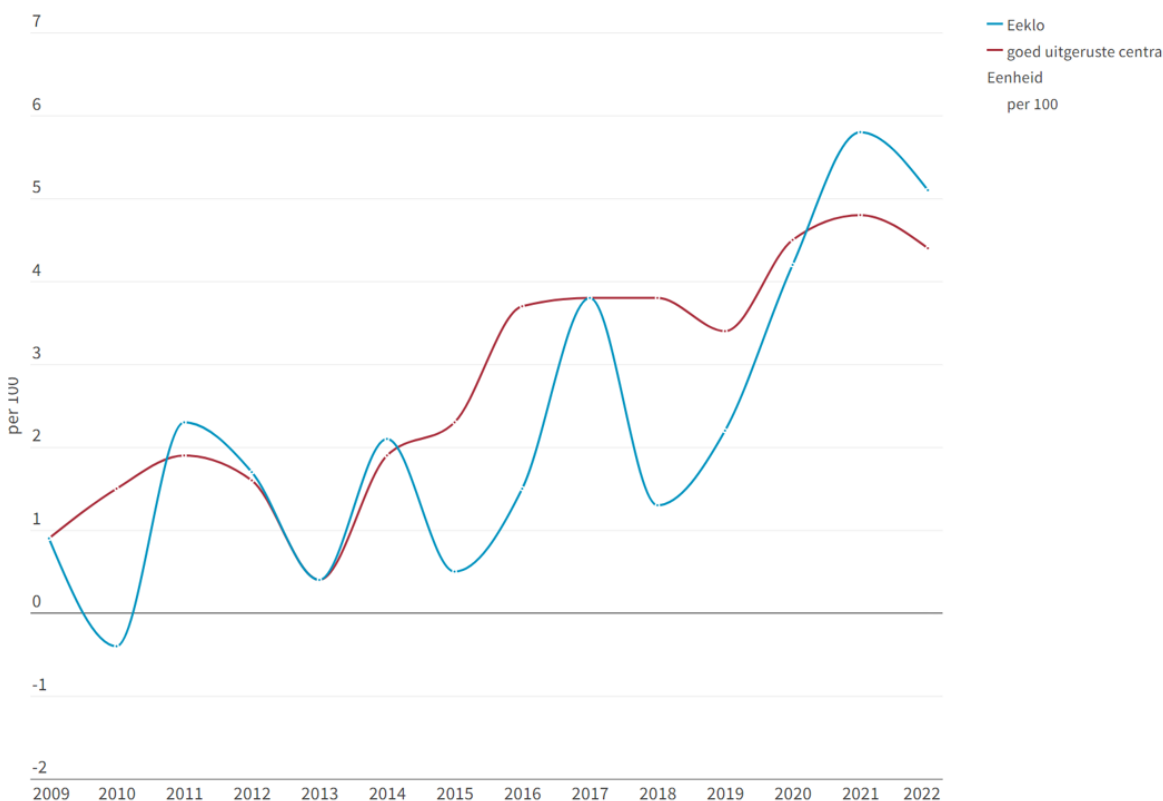
13.1.1 Cijfergegevens

13.1.1.1 Ondernemingen

De oprichtingsratio (aantal oprichtingen per 100 ondernemingen) in Eeklo in 2022 is 12,2. De stopzettingratio is 7,2 (t.o.v. respectievelijk 11,4 en 7 voor de cluster 'goed uitgeruste centra'). De nettogroei in Eeklo schommelt en was jarenlang (veel) lager dan die van de cluster. In 2021 is die voor het eerst hoger. In 2022 zet de trend zich door: Eeklo: 5,1; cluster: 4,4.

In Eeklo startten in 2022 215 nieuwe ondernemingen op. In 2021 waren er dat 201, in 2020 184, in 2019 158, in 2018 141.

grafiek 93 *Nettogroeiratio ondernemingen = verschil tussen aantal oprichtingen en stopzettingen t.o.v. aantal ondernemingen (in %) – Eeklo, cluster – 2009 tot 2022*

Bron: Statbel - Ondernemingen | provincies.incijfers.be

tabel 53 *Aantal nieuwe BTW-plichtige ondernemingen in Eeklo – 2011 tot 2022*

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
aantal nieuwe ondernemingen in Eeklo	109	112	120	132	105	117	136	141	158	184	201	215

(bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

27,7% van de Eeklose loontrekkende tewerkstelling situeert zich in de macro-ondernemingen (boven de 200 werknemers). Dit gaat om 2.652 personen. Daarnaast werken 1.264 personen in de micro-ondernemingen (1 tot 9 werknemers). Dit gaat om 13,2%.

De grootste tewerkstelling in Eeklo zit in de quataire sector (niet-commerciële sector als overheid, onderwijs, gezondheidszorg ...). Het staat in voor 48,2% van de tewerkstelling. In de cluster 'goed uitgeruste centra' is dit 32,1%. 28,8% van de tewerkstelling in Eeklo zit in de tertiaire sector (commerciële dienstverlening). In de cluster 'goed uitgeruste centra' is dit 45,6%.

tabel 54 Loontrekkende tewerkstelling naar sector t.o.v. aantal loontrekkenden – Eeklo – 2017 en 2023

	2017	2023
loontrekkende tewerkstelling in landbouw (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	0%	0,1%
loontrekkende tewerkstelling in industrie (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	20,7%	17,8%
loontrekkende tewerkstelling in bouw (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	5,3%	5%
loontrekkende tewerkstelling in commerciële diensten (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	30,4%	28,8%
loontrekkende tewerkstelling in niet-commerciële diensten (t.o.v. loontrekkende tewerkstelling)	43,6%	48,2%

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be

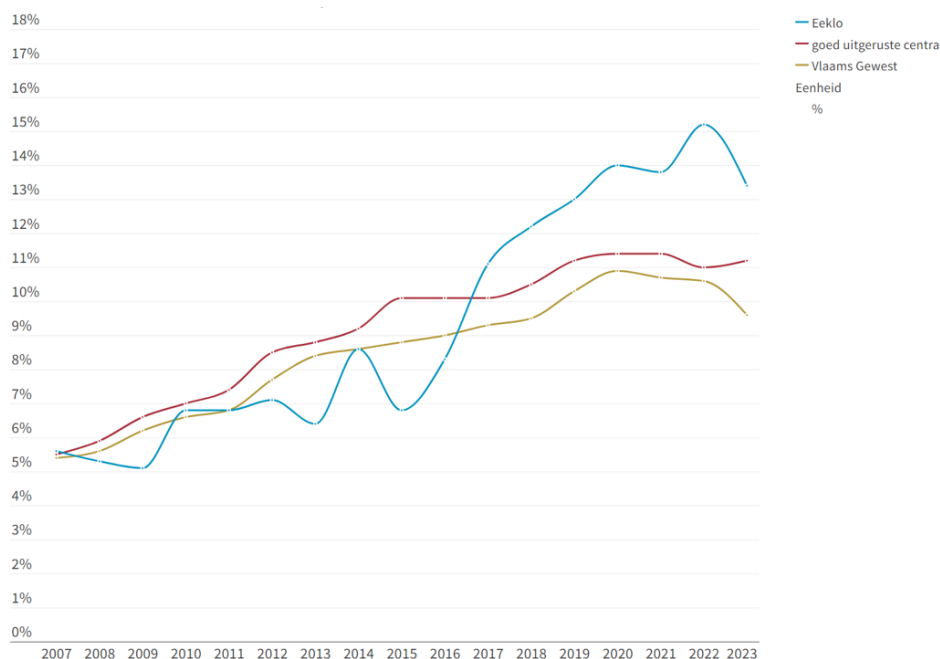
13.1.1.2 Winkels – horeca

Volgens provincies.incijfers.be (Locatus) daalde in Eeklo het aantal handelspanden van 567 in 2007 naar 485 in 2023. De kleine stijging voor 2021 werd opnieuw tenietgedaan. De gevulde handelspanden (dit aantal ligt lager) gingen van 535 naar 420.

De gevulde winkelvloeroppervlakte bij winkels daalde van 59.283 m² in 2008 naar 43.442 m² in 2023 (= daling van 26,7%). De winkelvloeroppervlakte van leegstaande handelspanden wordt het viervoudige op dezelfde tijdsperiode. De winkelvloeroppervlakte per 1.000 inwoners bij handelspanden algemeen daalt op die manier van 2.986,9 m² naar 1.950,7 m² (= daling van 34,7%).

13,4% van de Eeklose handelspanden staat leeg in 2023. In het Vlaamse Gewest is dit 10,1%, in de cluster 'goed uitgeruste centra' is dit 11,2%. Bekijken we de evolutie van de leegstand, dan zien we voor het eerst in jaren een dalende lijn voor Eeklo.

grafiek 94 Leegstaande handelspanden t.o.v. alle handelspanden – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2007 tot 2023

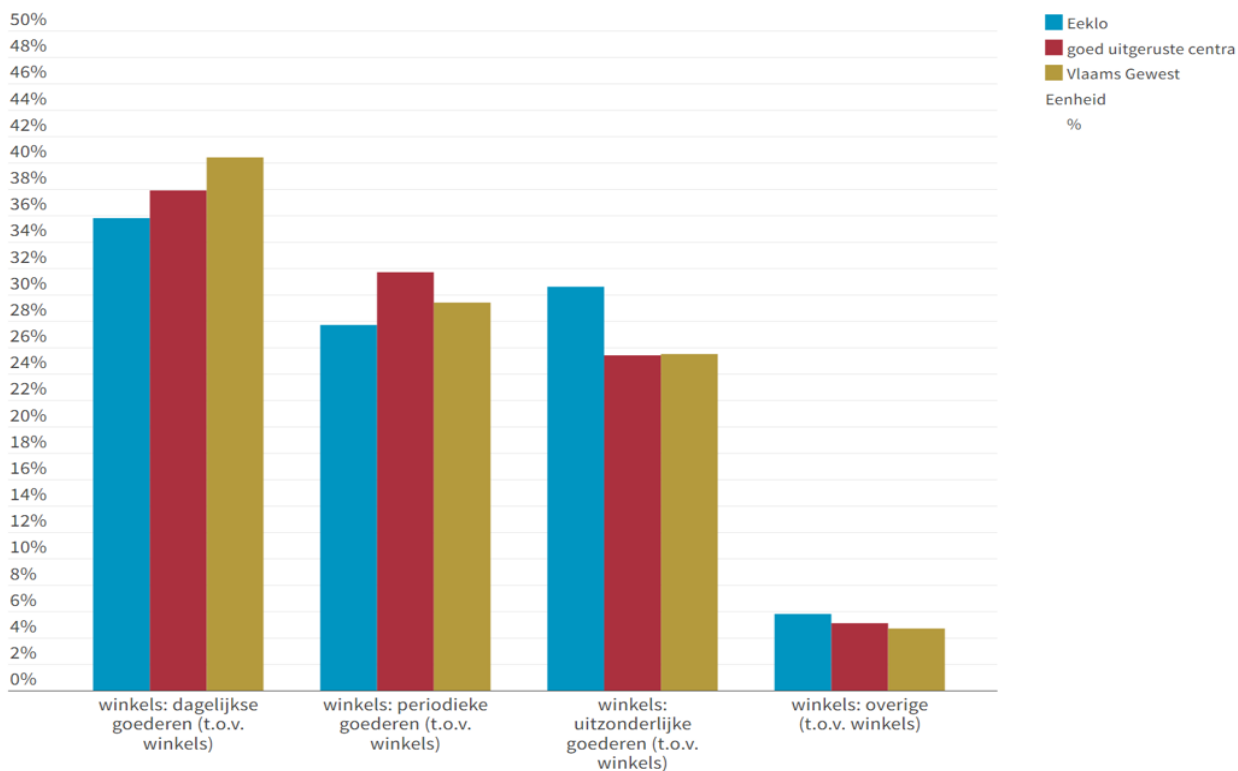

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

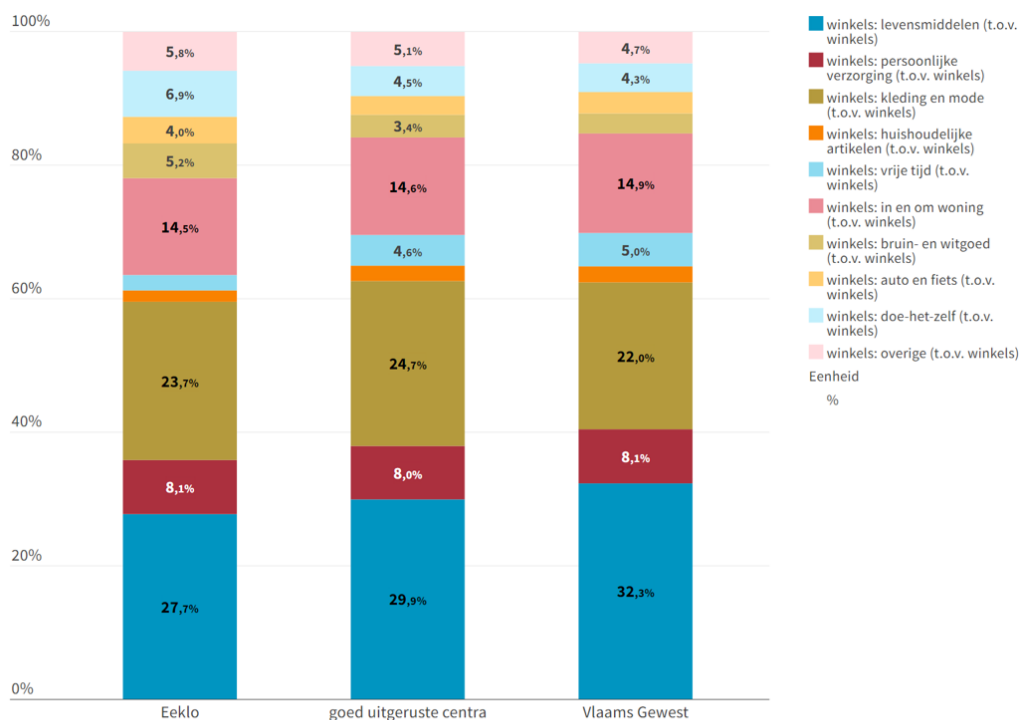
Eeklo heeft veel winkels van uitzonderlijke goederen (30,6% t.o.v. 25,5% in het Vlaamse Gewest of 25,4% in vergelijkbare steden). Dagelijkse goederen zijn veel minder aanwezig dan bv. in een gemiddelde Vlaamse stad. Op de grafiek hieronder is een opdeling naar soort handelspand gemaakt voor Eeklo, de cluster en het Vlaamse Gewest.

(Dagelijkse goederen zijn goederen voor alle dag (voeding, geneesmiddelen ...). Periodieke goederen zijn zaken als kleding, schoenen, boeken ... Uitzonderlijke goederen gaat over wit/bruingoed, doe-het-zelf, meubelen (niet alledaagse goederen met impact op het budget)).

grafiek 95 Type winkels (in %) – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023

grafiek 96 Percentages types winkels – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023

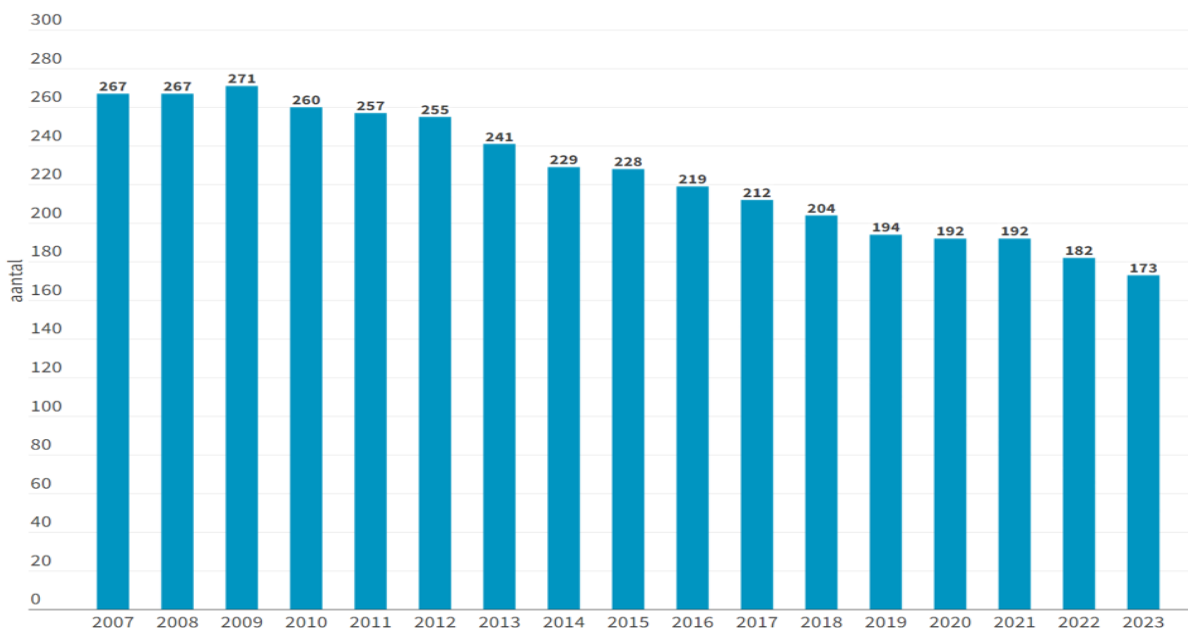

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Eeklo telt in 2023 173 winkels. Dit is een daling van 35,2% sedert 2007. Eeklo telt veel ketenwinkels (1 op 3). De cluster 'goed uitgeruste centra' staat op 28,3%, Het Vlaamse Gewest op 25,9%. De ketens in Eeklo daalden in deze periode met 18,3%, maar het zijn vooral de zelfstandige winkels die met 41,3% verminderen.

Het aantal winkels in Eeklo ligt op 7,8 per 1.000 inwoners, hoger dan het Vlaamse gemiddelde (6,1) en de cluster 'goed uitgeruste centra' (7).

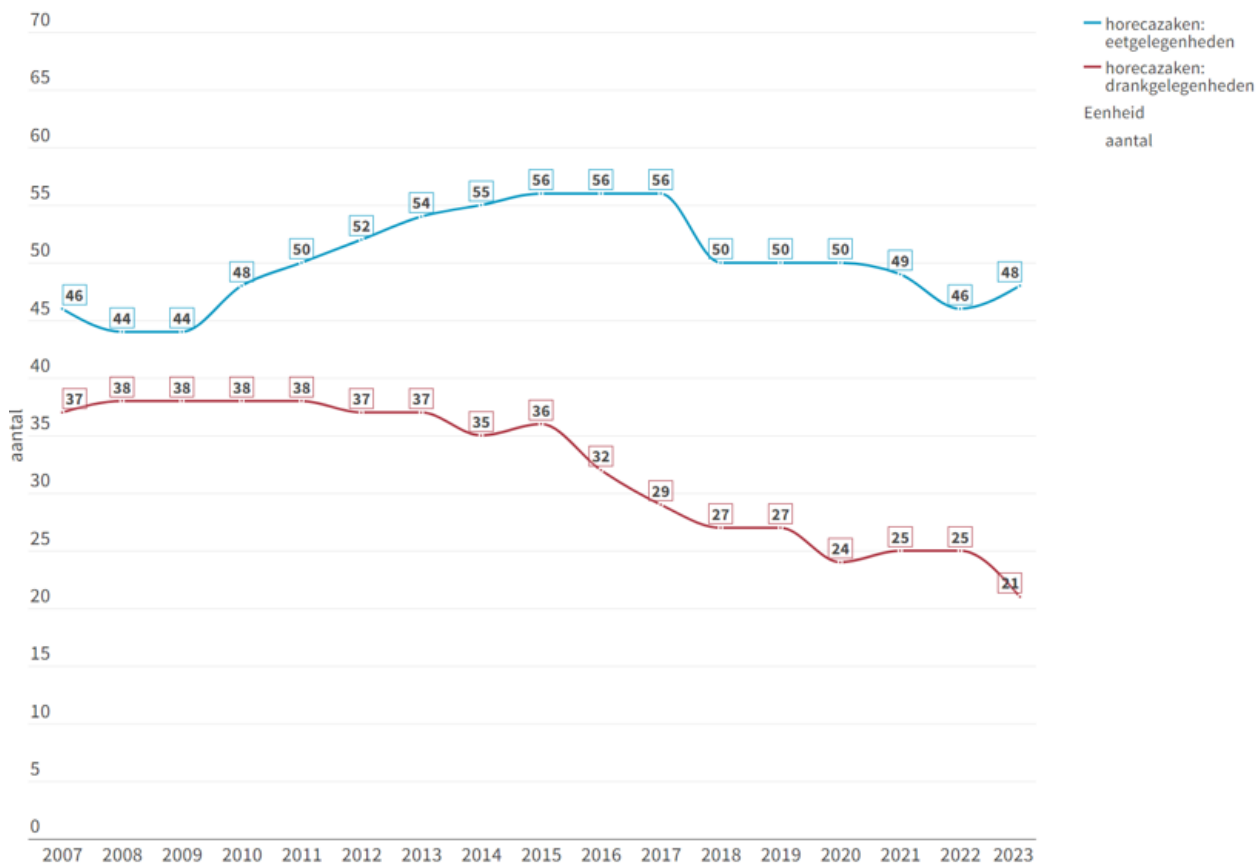
grafiek 97 Evolutie aantal winkels – Eeklo – 2007 tot 2023

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Eeklo telt in 2023 83 horecazaken. Dit bestaat uit 48 eetgelegenheden, 21 drankgelegenheden, 9 locaties voor afhaalmaaltijden, 1 verblijf, 1 koffie- en dessertgelegenheid en 3 overige horecazaken. Het aantal eetgelegenheden ligt hoger dan in 2007 (48 t.o.v. 46). Het aantal drankgelegenheden zakt van 37 naar 21.

grafiek 98 Eet- en drankgelegenheden – Eeklo – evolutie 2007 tot 2023

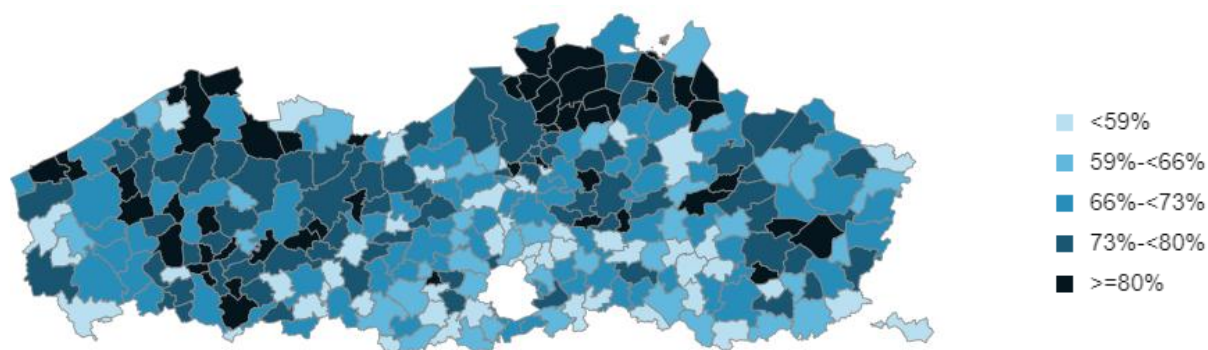
Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Eeklonaren zijn in 2023 redelijk tevreden over uitgaansgelegenheden (60%, in 2017 was dit amper 40%); het Vlaamse gemiddelde is 59%. De Belfiuscluster haalt 62%.

De score is beter voor restaurants (80% tevreden Eeklonaren, komt van 70% in 2017 en 76% in 2020). Dit is beter dan het Vlaamse gemiddelde (74%) en de Belfiuscluster (78%).

In Eeklo gaat 96% (2023) van de inwoners in Eeklo winkelen (was in 2017 nog 98%). 5% gaat nooit buiten Eeklo winkelen (nog 12% in 2020). In de gemeenten van de Belfiuscluster gaat 97% in de eigen gemeente winkelen.

grafiek 99 Aandeel van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt (in %) – Eeklo t.o.v. Vlaams Gewest – 2023

(bron: Burgerbevraging, Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

86% van de Eeklonaren vindt in 2023 dat er voldoende winkels in de buurt zijn (komt van 83% in 2017 en 87% in 2020). Het Vlaamse gemiddelde ligt op 72% (gedaald van 77% in 2020). In de Belfiuscluster gaat dit om 73% (komt van 80% in 2020).

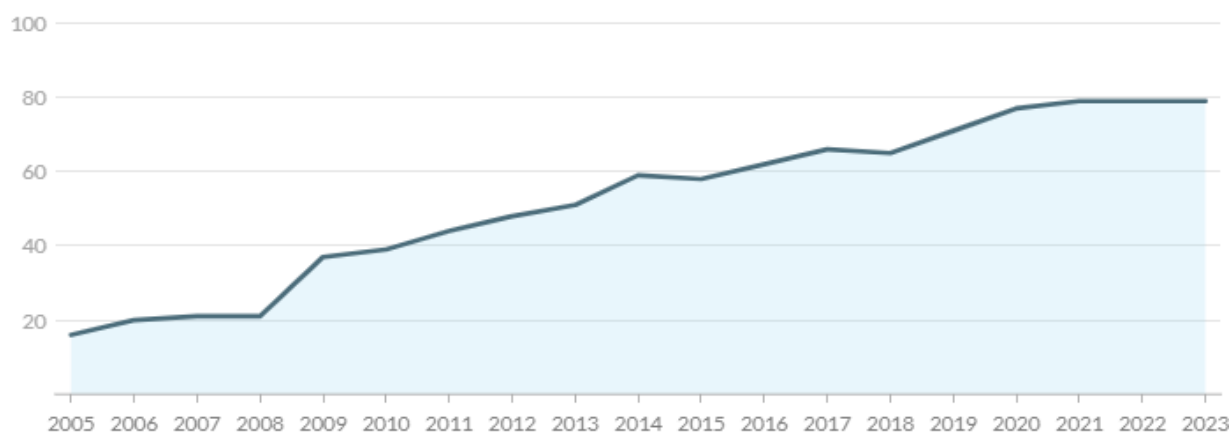
In Eeklo is 70% tevreden over de winkelvoorzieningen in de stad (komt van 73% in 2017). Het Vlaamse gemiddelde ligt op 63%. De Belfiuscluster scoort 62% tevredenheid. Dit blijft overal vrij stabiel over de jaren.

In de Buurtenmonitor stellen we volgende verschillen tussen de 7 Eeklose buurten vast:

- Balgerhoeke scoort negatief op vlak van aanbod en bereikbaarheid van winkels/shoppingcentra.
- Eeklo West scoort minder goed op vlak van bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés, winkels en shoppingcentra.
- Eeklo Zuid scoort goed op vlak van tevredenheid over winkelaanbod van dagelijkse goederen en bereikbaarheid van winkels.
- Eeklo Centrum scoort in vergelijking met de andere buurten goed op tevredenheid over het aanbod van winkels voor dagelijkse goederen en bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés.
- In Eeklo Noord is de tevredenheid over de bereikbaarheid van restaurants, brasseries, eetcafés, winkels en shoppingcentra hoog (steeds bij de hoogste van alle buurten).

Het aandeel van de bevolking van 16 tot 74 jaar in het Vlaamse Gewest dat in het jaar voorafgaand aan de bevraging goederen of diensten voor privégebruik aankocht of bestelde via een website of via een app, lag in 2023 op 79%. Dat aandeel steeg sterk sinds 2005. Toen kocht of bestelde 16% van de inwoners online. Meer recentelijk was er een sterke stijging van 2018 tot 2020, gevolgd door een stagnatie vanaf 2021.

grafiek 100 Online aankopen voor privaat gebruik in voorbije jaar bij bevolking 16-74 jaar – Vlaams Gewest 2005-2023, in %

Noot: de gegevens opgenomen in de figuur zijn schattingen gebaseerd op een enquête. Daardoor moet rekening gehouden worden met een onzekerheidsmarge. Zie: 'Meer info over definities en bronnen.'

Bron: Enquête ICT- en internetgebruik bij huishoudens Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen

Het aandeel burgers dat in het jaar voorafgaand aan de bevraging een aankoop of bestelling online deed, varieert naar leeftijd, opleiding en huishoudinkomen. Er is geen verschil naar geslacht of geboorteland.

55- tot 74-jarigen kopen minder vaak online dan de jongere leeftijdsgroepen. Bij de 55- tot 74-jarigen ging het in 2023 om 62%, bij de 18- tot 24-jarigen en de 25- tot 54-jarigen om respectievelijk 87% en 88%.

Online kopen neemt toe met het onderwijsniveau en met het inkomen. Bij de laaggeschoolden kocht in 2023 59% online, bij de hooggeschoolden 93%. Bij de laagste inkomensgroep (tot 1.499 euro) ging het om 53%, bij de hoogste inkomensgroep (vanaf 4.800 euro) om 89%.

13.1.2 Kencijfers eigen diensten

In de tabellen hieronder is te zien dat de Eeklobon na de digitalisering heel goed draait, ondanks corona. De wekelijkse markt droeg heel wat gevolgen van de coronaregels. In de Corona Impact Monitor bleek duidelijk dat de markt toch een belangrijke vorm van ontmoeting was tijdens de lockdowns. 58% van de respondenten ging tussen mei 2020 en mei 2021 naar de markt.

tabel 55 Kencijfers KMO / markten – Eeklo – 2018 tot 2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bezette oppervlakte bedrijventerrein in m ²	203	197	197	194	194	194	196
bedrag verkochte WIEKIE/EEKLO-bonnen in euro	17.250	22.710	78.460	89.412	41.685	46.475	

(bron: VLAIO, bewerking ABB – eigen cijfers)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Abonnements- plaatsen 1 ^{ste} kwartaal	611	695	630 (19/03 tot 2/06 geen markt)	580	723	666	646
Dagplaatsen 1 ^{ste} kwartaal	62	54	58 (19/03 tot 2/06 geen markt)	geen (corona)	26	22	54
Abonnements- plaatsen 2 ^{de} kwartaal	795	725	(19/03 tot 2/06 geen markt) 2/06 tot 30/06: 28 voedingkramen / 20 of 18 andere kramen om de 2 weken	741	747	762	654
Dagplaatsen 2 ^{de} kwartaal	118	77	(19/03 tot 2/06 geen markt)	vanaf mei: 52	32	36	54
Abonnements- plaatsen 3 ^{de} kwartaal	811	843	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen	656	728	658	
Dagplaatsen 3 ^{de} kwartaal	101	122	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen	89	48	47	
Abonnements- plaatsen 4 ^{de} kwartaal	791	808	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen 5/11 tot 3/12: 34 plaatsen voeding + essentiële kramen 3/12 tot 31/12: 66 standplaatsen	702	699	670	
Dagplaatsen 4 ^{de} kwartaal	87	79	1/07 tot 31/10: 114 dagplaatsen 5/11 tot 3/12: 34 plaatsen voeding + essentiële kramen 3/12 tot 31/12: geen dagplaatsen	42	29	44	

(bron: dienst markten stad Eeklo)

13.1.3 Interne documenten

13.1.3.1 Uit: Quickscan lokale economie en digitalisering – provincie Oost-Vlaanderen – voorjaar 2022

De quickscan lokale economie stelt lokale besturen in staat om hun gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers te inventariseren en te verbeteren. De quickscan bestaat uit vier onderdelen die elk gevoed worden vanuit een ander perspectief: vanuit data (omgevingsanalyse), vanuit de bestaande dienstverlening (inventarisatie), vanuit de medewerkers (zelfevaluatie) en vanuit ondernemers (bevraging). De verschillende onderdelen geven een breed inzicht in de mogelijkheden en uitdagingen voor de gemeentelijke dienstverlening op het vlak van lokale economie.

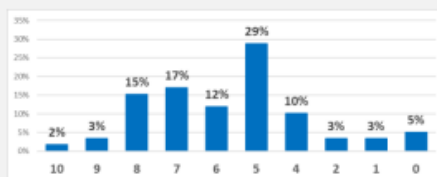
Uit de bevraging blijkt dat ondernemers vooral nood hebben aan meer communicatie vanuit de stad. Ze vragen ook een beter beleid (langere termijn visie). Ondernemers wensen ook meer samenspraak met het bestuur en vinden acties ter ondersteuning van de lokale economie belangrijk ter ondersteuning van alle ondernemers.

59 respondenten antwoordden op de bevraging die in april 2022 werd afgenomen (= 13% van de ondernemers die een nieuwsbrief ontvangen).

Score voor dienstverlening aan ondernemers

Algemene score op 10 van de ondernemers voor de gemeentelijke dienstverlening.

5,5
gemiddeld

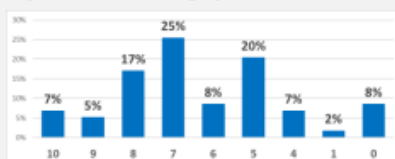

Ondernemers zijn over het algemeen matig tevreden; werkpunten zijn vooral inspraak, communicatie, dienstverlening en beleid.

Score voor dienstverlening aan ondernemers tijdens corona

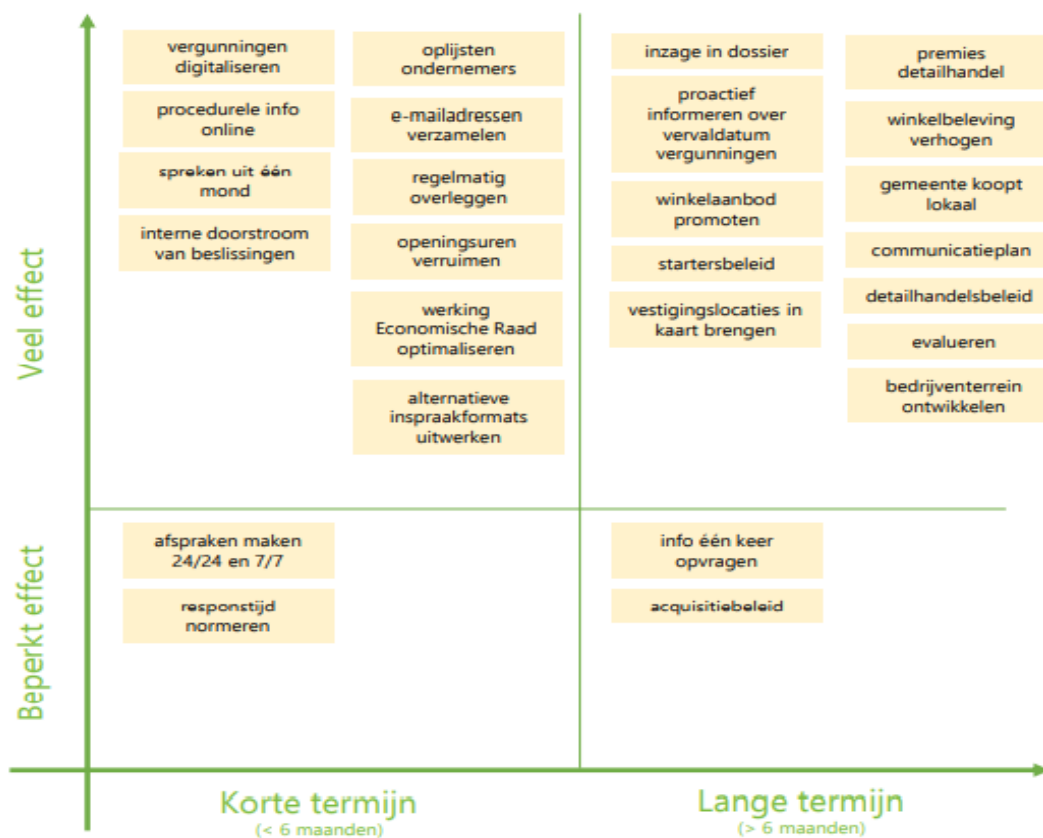
Score op 10 van de ondernemers voor de gemeentelijke dienstverlening tijdens corona.

6,1
gemiddeld

De ondernemers zijn iets meer tevreden over de algemene aanpak van de coronacrisis, hoewel ook daar verbeterpunten naar boven komen.

Aan de slag met de resultaten van de quickscan

Wat hoorden we van ondernemers in Eeklo?

STOP

- ✓ **Parkeerbeleid (7)** afbouw parkeermogelijkheden (1) betalend parkeren (2) parkeervrije markt (2) parkeergeld voor ondernemers (1)
- ✓ **Strandbar** in de zomer op de markt (2) verlies parking (1)
- ✓ **Terrassenbeleid (2)** terrassen pas vanaf 30 april (1)
- ✓ Minder interimkantoren, meer winkels
- ✓ Stoppen met muggegiften, maak goed plan op lange termijn
- ✓ Opdeling kernwinkelgebied, alle handelaren zijn even belangrijk
- ✓ Acties ivm zoektocht door de stad (bonnenjagers: altijd zelfde publiek, geen meerwaarde)
- ✓ Heraanleg van de markt
- ✓ Angst voor verlies handelaren in het centrum
- ✓ Veneco beleid rond industriezones laten uitzetten
- ✓ Horeca voortrekken op andere handelaren
- ✓ Beeldkwaliteitsplan voor handelaren niet haalbaar
- ✓ Bouwvergunningen jarenlang laten aanslepen
- ✓ Alle openbare werken tegelijk plannen
- ✓ Investeren in wegen en verkeer in het centrum, middelen inzetten op de ring
- ✓ Politiek beleidsplan
- ✓ Burgerparticipatie voor alle beslissingen
- ✓ Pasfoto's maken op burgerzaken
- ✓ Recepties organiseren
- ✓ Teveel sociale huisvesting
- ✓ ELS adviesraad die mooie projecten tegenhoudt

VERDER ZETTEN

- ✓ **Acties en events** voor lokale aankopen te stimuleren (9) events (2) aanpak zomershopping wel anders doen (1) openstraat met braderie (1) betrek ook winkels van nabijgelegen straten bij acties op de markt (1) de jaarmarkt (1) alle bestaande acties verderzetten (1) alle acties herbekijken (1)
- ✓ Doortrekken **ring rond Eeklo (5)** en bijhorend verkeersvrij maken van de markt (1)
- ✓ **Parkeerbeleid (5)** gratis parkeren (2) vrijhouden van markt (1) zorgen voor parkeergelegenheid in het centrum (1)
- ✓ **EKLOVE (5)** uitbouwen (1)
- ✓ **Ondersteuning handelaren (2)**
- ✓ **Stadsvernieuwing (2)** vastgoedprojecten die stadscentrum aantrekkelijker maken (1)
- ✓ Uitreiking van de Theo's
- ✓ Uitgebreide terrassen
- ✓ Eeklobon
- ✓ BIN voor handelaren
- ✓ Jobdreamday
- ✓ Leegstand aanpakken
- ✓ Werk verderzetten van de economische raad
- ✓ Overleg met de ondernemers
- ✓ Ontwikkeling RUP Balgerhoeke
- ✓ Ontwikkeling van een extra industrieterrein
- ✓ Herstellen van voetpaden en veiligere fietspaden zeker in het stadscentrum
- ✓ De groencorridor blijven verzorgen
- ✓ De uitbouw van hernieuwbare energie (windmolens, zonnepanelen,..)
- ✓ Veiligheid op straat
- ✓ Werken simuleren
- ✓ Stadskantoor naar het centrum verhuizen
- ✓ Fusie

START

- ✓ **Evenementen en festiviteiten** die zichtbaarheid geven aan handelaren (7) ballonmeeting (1) dag van de klant (1) middenstandswEEKEND (1) kerstshopping, modeshow, braderie,...
- ✓ **Parkeerbeleid (3)** overal betalend parkeren (1) betere parkeermogelijkheden (2)
- ✓ **Samenwerking** met middenstand (2) zonder horeca (1)
- ✓ **Mobiliteit (2)** ring rond Eeklo (1)
- ✓ **Alle handelaren verenigen (3)** werkgroep oprichten die acties uitwerken troeven Eeklo uitspelen (1)
- ✓ Heropenen **Paterskerk (2)**
- ✓ Acties buiten de markt organiseren
- ✓ Ondernemers meer in de kijker zetten (ook de kleinere)
- ✓ Eeklo aantrekkelijker maken voor shoppers
- ✓ Uitstraling van Eeklo verbeteren
- ✓ Steun voor starters
- ✓ Leegstand aanpakken
- ✓ Grote retailbedrijven toelaten in de binnenstad
- ✓ Vlotter vergunningen afleveren
- ✓ Strategisch plan maken
- ✓ Ondernemersbeleid (algemeen kader dat bedrijven aantrekt)
- ✓ Communiceren welke rol Eeklo op regionaal niveau wil spelen
- ✓ Centrummanager
- ✓ Communicatie over wegenwerken
- ✓ Communicatie
- ✓ Verbeteren bereikbaarheid van de stad via openbaar vervoer
- ✓ Ontsluiting Balgerhoeke
- ✓ Rondpunt den teut aanleggen
- ✓ Beter afstemmen ivm nieuwbouw en inname parkeerplaatsen
- ✓ Ondersteunen opleidingen van zorgberoepen
- ✓ Meer personeel om Eeklo proper te houden
- ✓ Politieke benoemingen
- ✓ Integratie slimme verlichting
- ✓ Mensen verbinden

13.1.3.2 Uit: Strategisch-commercieel plan – november 2022

Stad Eeklo heeft 15 doelstellingen vooropgesteld om de detailhandel in de stad te ondersteunen.

De 15 doelstellingen zijn opgenomen in het Strategisch Commercieel Plan, dat werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 28 november 2022. De dienst Lokale Economie stelde het meerjarenplan op met advies en input van de Economische Raad.

				
Lokaal werken stimuleren	Concurrentie met webshop aangaan	Onderzoek naar identiteit van onze stad	Streven naar evenwicht in buurten	Binding met starters
				
Duurzaam ondernemen promoten	Internet als medewerker inzetten	Eeklo = sterk merk	Winnen van baanwinkels	Leegstand: schadebeperking
				
Huidige en toekomstige klanten	Lokaal winkelen promoten	Aansluiting toerisme – lokale economie	Evenwicht in horeca herstellen	Leegstand: lange termijnvisie

Het Strategisch Commercieel Plan vormt de leidraad van een efficiënt detailhandsbeleid voor de komende jaren. Een bloeiende detailhandel en een sterke lokale economie zorgen immers voor beweging, beleving en sfeer.

De stad gaat daarom ook de strijd aan tegen leegstaande handelspanden. Eigenaars kunnen hun handelspand activeren door gebruik te maken van renovatiepremies, een andere invulling te geven aan hun handelspand of een pop-up te starten. Stad Eeklo zet op die manier in op heractivatie van leegstaande handelspanden. Langdurige leegstand zal tegelijkertijd meer worden belast.

13.1.4 Externe documenten

13.1.4.1 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake lokale economie staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

LOKALE ECONOMIE

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
<p>I.v.m. horeca willen de Eeklonaren: 60%: voldoende afstand tussen de tafels en plexiglas tussen de tafels; 57%: blijven zitten aan de eigen tafel; 56%: beperkt aantal mensen per tafel; 43%: uitbreiding van terrassen.</p> <p>Daarnaast vragen mensen ook aandacht voor blijvende hygiëne en uitsluitend digitaal betalen. 21% vraagt ook digitale menukaarten.</p>	<p>De terrassen in Eeklo zijn uitgebreid. Hiervoor is ruimte vrij gemaakt.</p> <p>Het aspect van digitaliseren kunnen we als stad niet gaan opleggen, maar we kunnen via informatie en sensibilisatie wel een rol spelen, vb. samen met de economische raad en horeca Meetjesland.</p>
<p>TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 1 – grotere terrassen voor de horeca (score van 52 %).</p>	<p>Is gerealiseerd.</p>
<p>TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 2 – aanmoedigen van bezoek aan lokale horeca (score van 42 %).</p>	<p>Inzetten op een horecabon (zie oorspronkelijk herstelplan) – Eikenblad september.</p>
<p>TOP 10 beleidsmaatregelen om op in te zetten volgens de Eeklonaar: op 5 – aanmoedigen van bezoek aan lokale handelaars (score van 38%).</p>	<p>Marketingstrategie uitwerken voor gebruik van Eeklobon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korte termijn: filmpje over Eeklobon; - langere termijn: ruimere strategie uitwerken. <p>Eeklove: budget voorzien. Uitwerken van acties vanuit het strategisch-commercieel plan. Aandacht voor digitaliseren (betaling, prijslijsten horeca, webshops ...): sensibiliseren via economische raad, horeca Meetjesland ...</p>

13.1.4.2 Uit: Studie Locatus over verkooppunten / winkeloppervlakte handelszaken Eeklo

In de loop van 2022 voerde Locatus de studie uit van het oplijsten van aanwezige handelszaken met hun verkooppunten en winkeloppervlakte, per branche. Wat biedt Eeklo wel aan en wat niet? Wat is het verschil met 16 andere vergelijkbare steden (zoals Lokeren, Diksmuide, Beveren ...)?

De metingen werden uitgevoerd voor het hele grondgebied, maar ook voor het kernwinkelgebied apart.

Deze studie bezorgt infomateriaal voor de implementatie van het strategisch-commercieel plan.

13.1.4.3 Uit: Studie De Profploeg

In Eeklo werd in 2023 door De Profploeg een studie uitgevoerd, gelinkt aan lokale economie en leegstand.

Het plan van de profploeg was tweeledig. Enerzijds was er het vijfstappenplan en het creëren van de verschillende sfeergebieden, anderzijds de visuele voorstellen en het creatief concept dat zij voor Eeklo hadden uitgedacht. Met het creatieve luik wachten we op het citymarketingplan.

Er is een vijfstappenplan dat een goed plan van aanpak geeft naar het beter managen van het kernwinkelgebied:

Stap 1: Integreer Quick-wins aan poorten, in wayfinding en lelijke en leegstaande gebouwen.

Stap 2: Maak een onthaalplan/pakket op voor nieuwe handelaars.

Stap 3: Voer actief campagne om bepaalde retail/horeca aan te trekken (Brugge – Gent).

Stap 4: Voer campagne rond de beleving van Eeklo binnen de sfeergebieden.

Stap 5: Promoot Eeklo samen met je handelaars als plek om betaalbaar te wonen, cultuur, gezellig, jong en oud, naar doelgroepen in Brugge en Gent.

De geraadpleegde ondernemers gaven volgende drie grootste noden aan: handelaars verbinden, manager/trekker voorzien voor economisch beleid en sfeer/welkomstgevoel en een verbeterd straatbeeld creëren.

13.1.4.4 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

Onze economie ondergaat aardverschuivingen door de-industrialisatie en de almaar groeiende dienstensector. Ook de technologische revoluties zoals het Internet of Things en kunstmatige intelligentie, veranderen de economie en de tewerkstelling.

De consument wil meer dan alleen winkelen; ontspanning en ervaring staan centraal, naast meer lokale betrokkenheid, gekoppeld aan authenticiteit, duurzaamheid en erfgoed. Kernen moeten groener, toegankelijker en leefbaarder worden, zich aanpassen aan e-commerce en evolueren naar duurzame ecosystemen.

BELEIDSVORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Bruisende samenleving

Het lokale economische weefsel versterken

Gemeenten willen met hun economisch beleid maximale kansen bieden voor duurzaam ondernemerschap. Zo dragen ze bij aan de welvaart en het welzijn van de inwoners. Dat veronderstelt duurzaamheid, veerkracht en wendbaarheid. Als ze de juiste instrumenten krijgen, kunnen gemeenten samen met de bedrijven en de plaatselijke zelfstandigen het lokale economische weefsel versterken.

Herzie de verschillende, vooral federale, regels over **drankvergunningen, openingsuren, kansspelen**, enz. met het oog op vereenvoudiging, modernisering, handhaving en de creatie van een gelijk speelveld.

Voer een **krachtadig winkelbeleid**, met onder meer een Vlaams Beleidskader detailhandel, dat op een robuuste en rechtszekere wijze (cf. de vereiste conformiteit met de Europese regelgeving) drastische beperkingen oplegt aan niet-duurzame winkelinplantingen.

Maak werk van een **ruimtelijk-economisch beleid**, als doorvertaling van een ambitieus en duurzaam Vlaams ruimtelijk beleid, dat een kader én de nodige ruimte biedt voor zowel verweefbare als niet-verweefbare bedrijvigheid. Erken lokale besturen met hun samenwerkingsverbanden als cruciale publieke actoren in het ruimtelijk-economisch beleid en voorzie hiervoor in de nodige eigentijdse instrumenten.

Zorg ervoor dat gemeenten bij de **aanpak van leegstaande bedrijfspanden** een beroep kunnen doen op een performant data-uitwisselingsplatform en juridische ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid.

Investeer in een **kwaliteitssprong** op het vlak van gemeentelijk economisch beleid en dienstverlening aan ondernemers.

Investeer in een verdere professionalisering op het vlak van **evenementen en toerisme** zodat deze sectoren maximale duurzame ontwikkelkansen krijgen.

13.2 Werken

13.2.1 Toestand in Eeklo

Eeklo is zelf werkgever van 363 werknemers (eind 2023). Daarnaast zetten we in op tewerkstelling, maar eerder via het welzijnsluik: activering via het OCMW, Ondersteuning Alternerend Leren (OAL) via de jeugdendienst, regirol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland.

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 wilde minstens 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen. Een werkzaamheidsgraad van 80% was het doel. VDAB en de lokale besturen regio Meetjesland engageren zich om samen bij te dragen aan deze ambitie. Eeklo ging een samenwerkingsverband aan met de VDAB, Welzijnsband en de gemeenten Aalter, Assenede, Evergem, Kaprijke, Lievegem, Maldegem, Sint-Laureins, Wachtebeke en Zelzate.

De opdracht van de Lokale Besturen in het kader van het werkgelegenheidsbeleid kan als volgt geformuleerd worden: het beleid van lokale besturen of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden dat, aanvullend aan het Vlaamse beleid, inzet op een duurzame tewerkstelling van zoveel mogelijk burgers, met betrokkenheid van lokale partners en beleidsdomeinen (onderwijs, welzijn, jeugd, lokale economie, sociale economie ...), op maat van de lokale realiteit.

Er zijn drie centrale ambities in het Meetjeslands samenwerkingsverband:

1. meer mensen aan de slag;
2. sterke werkgeversbenadering;
3. levenslang leren - sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

13.2.2 Cijfergegevens

13.2.2.1 Werkzoekendengraad

De werkzoekendengraad in Eeklo bedraagt in 2023 (jaargemiddelde) 8,3%. Dit is hoger dan in het Vlaamse Gewest (6,3%) en in de provincie (6,1%). Hieronder de werkzoekendengraad van de afgelopen jaren. De werkzoekendengraad in Eeklo schommelt mee met die van het Vlaamse Gewest, maar hij blijft hoger. Voor augustus 2024 bedroeg de werkzoekendengraad voor Eeklo 8,9%. Het Vlaamse Gewest scoort 6,8%, de provincie 6,9%.

tabel 56 Werkzoekendengraad (jaargemiddelde) – Eeklo, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2007 tot 2023

	Eeklo	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2007	9,8%	7,8%	7,7%
2008	9,4%	7,3%	7,1%
2009	10,4%	8,3%	8,3%
2010	10,6%	8,5%	8,6%
2011	9,9%	7,9%	8,1%
2012	9,3%	7,4%	7,7%
2013	10,4%	8%	8,3%
2014	10,6%	8,4%	8,5%
2015	10%	8,2%	8,4%
2016	10,2%	7,9%	8%
2017	9,7%	7,5%	7,6%
2018	9,2%	6,8%	7,1%
2019	8,6%	6,4%	6,7%
2020	8,7%	6,7%	7%
2021	8,1%	6%	6,2%
2022	7,6%	5,6%	5,7%
2023	8,3%	6,1%	6,3%

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

Werkzoekendengraad = de verhouding tussen het aantal niet-werkende werkzoekenden en de som van het aantal werkenden en niet-werkende werkzoekenden. Het gaat hier om het jaargemiddelde.

De Eeklose werkzoekendengraad bij min-25-jarigen is 18,1% in 2023 (jaargemiddelde). In de buurgemeenten schommelt dit tussen ongeveer 6,9 en 9,2%. In Oost-Vlaanderen is dit 13%; in het Vlaamse Gewest 13,2%.

tabel 57 Werkzoekendengraad < 25 jaar – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2022, 2023

	2022	2023
Eeklo	14%	18,1%
Aalter	6,4%	7,2%
Assenede	6,8%	6,9%
Kaprijke	7,7%	7,4%
Lievegem	8,4%	8,8%
Maldegem	7,3%	7,7%
Sint-Laureins	6,9%	9,2%
Oost-Vlaanderen	10,7%	13%
Vlaams Gewest	10,7%	13,2%

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

Hieronder nog enkele tewerkstellingsindicatoren voor 2023. Eeklo scoort meestal slechter dan de buurgemeenten, de provincie en het Vlaamse Gewest. We splitsen de cijfers ook op per Eeklose wijk.

tabel 58 Diverse tewerkstellingsindicatoren – Eeklo, buurgemeenten, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2023

	Eeklo	Assenede	Kaprijke	Sint-Laureins	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
WZW (t.o.v. inwoners 18-64 jaar)	5,4%	2,9%	2,8%	2,1%	4,2%	4,3%
WZW 18-24 jaar (t.o.v. WZW)	18,6%	12,7%	15%	9,8%	15,5%	15%
WZW 60-64 jaar (t.o.v. WZW)	10,8%	21,9%	17,8%	18,5%	10,8%	12,1%
langdurige WZW (t.o.v. WZW)	17,1%	13,1%	21,5%	18,5%	15,2%	15%
zeer langdurige WZW (t.o.v. WZW)	35,9%	47,8%	38,3%	45,7%	35%	34,6%
WZW laaggeschoold (t.o.v. WZW)	56,7%	53%	45,8%	56,5%	43,7%	43%

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

tabel 59 Aantal niet-werkende werkzoekenden per wijk – Eeklo – 1 januari 2023

	WZW	WZW 18-24 jaar	WZW 60-64 jaar	WZW met arbeidshandicap
Balgerhoeke	18	6	6	6
Eeklo Centrum	59	10	5	10
Eeklo Noord	198	33	18	54
Eeklo Noord Buitengebied	8	3	x	x
Eeklo Oost	106	24	17	29
Eeklo West	94	11	14	36
Eeklo Zuid	231	46	15	67
TOTAAL	714	133	75	202

Bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be

In augustus 2024 telt Eeklo 898 werkzoekenden zonder werk, daarvan zijn er 686 in bemiddeling, 107 in opleiding/voortraject. 105 kunnen niet worden ingezet op langere termijn (bron: Arvastat).

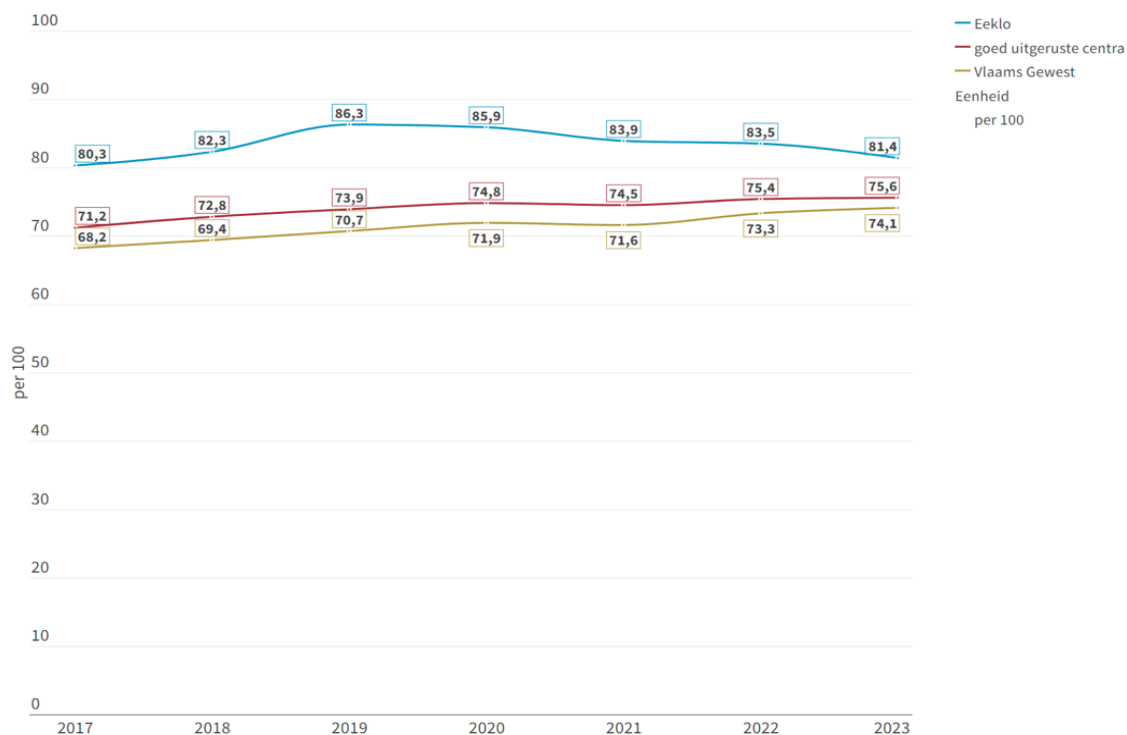
Er is een hoog aandeel arbeidsgehandicapten in Eeklo in 2023 (28,4% van de werkzoekenden zonder werk (WZW) tegenover 18,8% in het Vlaamse Gewest en 21,8% in de cluster 'goed uitgeruste centra') (bron: VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be).

13.2.2.2 Jobratio

Jobratio = verhouding van de arbeidsplaatsen (loontrekkende tewerkstelling+ zelfstandigen en helpers in hoofdbezigheid+ zelfstandigen en helpers in nevenbezigheid) tot het totaal inwoners op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar). Dit evolueert in Eeklo positief en ligt ook heel wat hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Dit is in Eeklo 81,4 (2023), hoger dan de cluster 'goed uitgeruste centra' (75,6) en het Vlaamse Gewest (74,1).

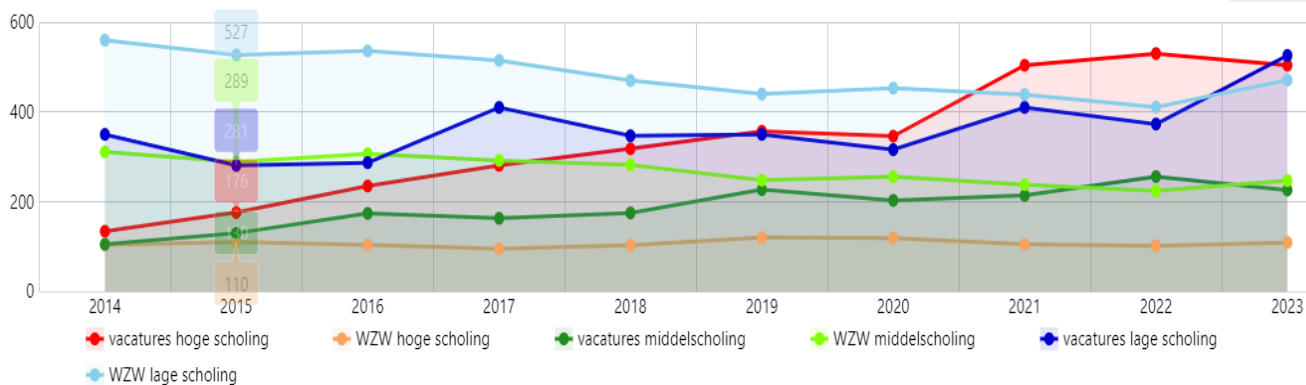
Eeklo telt in 2023 in totaal 10.713 arbeidsplaatsen (loontrekkend en zelfstandig): dit is 7,7% meer dan in 2017. We zien wel een daling tussen 2022 en 2023 (vooral bij de loontrekkenden: daling van 159 arbeidsplaatsen).

grafiek 101 Jobratio – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2017 tot 2023

Bron: RSZ en RSVZ | provincies.incijfers.be

grafiek 102 Aantal openstaande vacatures t.o.v. aantal werkloze werkzoekenden volgens scholingsgraad in Eeklo – 2014 tot 2023

Bron: VDAB - provincies.incijfers.be

scholing	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
vacatures hoge scholing	134	176	235	281	318	357	346	504	530	504
WZW hoge scholing	104	110	104	95	103	120	119	105	102	109
vacatures middelscholing	105	130	174	163	175	227	203	214	256	226
WZW middelscholing	311	289	307	292	282	248	256	238	224	247
vacatures lage scholing	350	281	287	410	347	350	316	410	373	526
WZW lage scholing	560	527	536	515	470	440	453	439	411	471

Het aantal vacatures voor niet- of laaggeschoolden neemt toe en komt dichterbij het aantal werkloze werkzoekenden van lage scholing. Bij de hooggeschoolden zien we een grote discrepantie tussen het

aantal werkloze werkzoekenden (109 in 2023) en het aantal vacatures (504 in 2023). Deze vacatures kunnen niet ingevuld geraken door Eeklose werklozen.

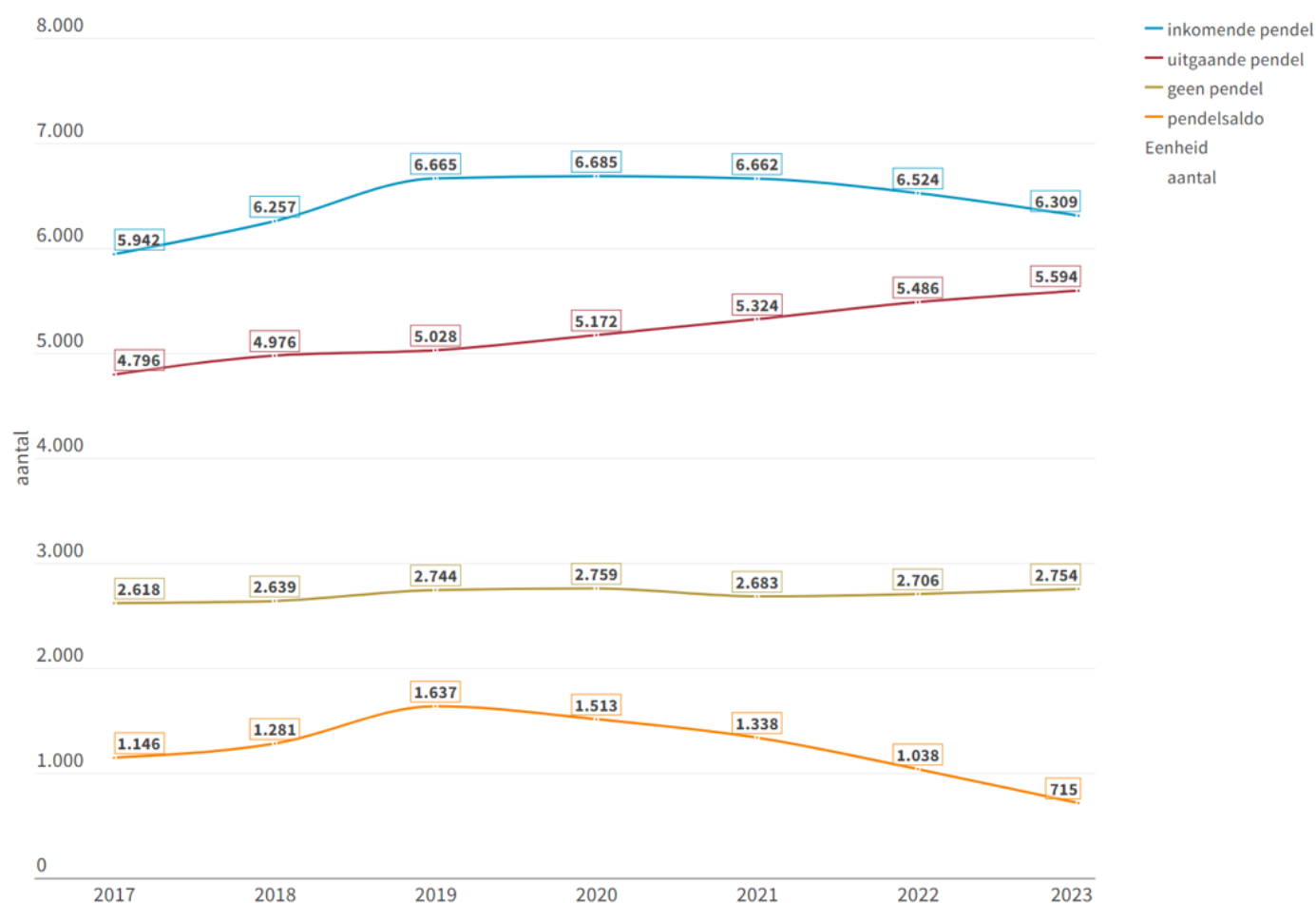
13.2.2.3 Werkzaamheidsgraad

Werkzaamheidsgraad = aantal werkenden t.o.v. aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd (20 tot 64 jaar) (in %). De werkzaamheidsgraad voor Eeklo in 2022 is 75%, iets lager dan het Vlaamse Gewest (76,6%) en de cluster 'goed uitgeruste centra' (76,9%). De doelstelling van 80% is nog niet gehaald. De werkzaamheidsgraad groeit geleidelijk aan doorheen de jaren, maar Eeklo ligt het laagst.

13.2.2.4 Pendel

De inkomende pendel is in Eeklo groter dan de uitgaande pendel, maar beide groepen komen meer naar elkaar toe. In 2023 zat het saldo op 715 personen meer die naar Eeklo kwamen werken in vergelijking met Eeklonaren die elders werken. Het aantal Eeklonaren dat in Eeklo werkt neemt de jongste jaren toe.

grafiek 103 Woonwerkpendel Eeklo – 2017 tot 2023

Bron: Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, KSZ (pendel) | provincies.incijfers.be

13.2.3 Externe documenten

13.2.3.1 Uit: Digitalisering en de Belgische arbeidsmarkt – Shaping the future of work (2019)

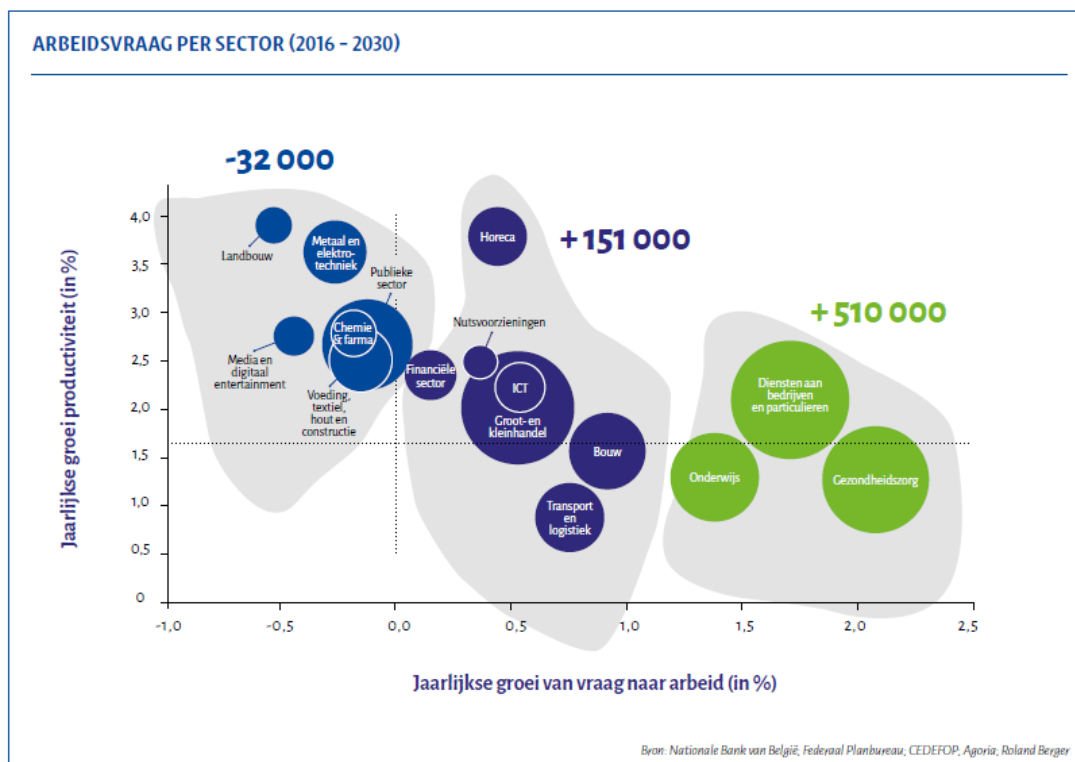
Met een speciale tool, ontwikkeld door Roland Berger in opdracht van Agoria en in samenwerking met de regionale werkgelegenheidsagentschappen VDAB, Forem en Actiris, bracht Agoria voor het eerst in Europa de evolutie van een nationale arbeidsmarkt gedetailleerd in kaart.

Verschuivingen in de arbeidsmarkt

“De digitalisering en de economische dynamiek die vandaag al is ingezet, zullen zeker leiden tot jobvernietiging. Maar voor elke job die in de toekomst verloren gaat, komen er 3,7 nieuwe in de plaats. De vraag naar werkenden zal het aanbod overtreffen vanaf 2021. Tot minstens 2030 zal de kloof tussen vraag en aanbod verder groeien. Daarnaast verandert de inhoud van vele jobs in de periode tot 2030, wat bijleren en omscholen noodzakelijk maakt.”

grafiek 104 Arbeidsvraag per sector – 2016 tot 2030

Beperkte instroom arbeidsaanbod

“Terwijl de vraag naar jobs met 0,9% per jaar stijgt tot 2030, neemt het arbeidsaanbod in dezelfde periode jaarlijks maar met 0,3% toe. Deze groei van het aanbod is vooral te danken aan de uitstroom uit het onderwijs. Andere factoren, zoals migratie, spelen maar een beperkte rol. De instroom zal daardoor vanaf 2021 niet meer volstaan om de groeiende arbeidsvraag op te vangen.

Om die in te vullen, zullen maatregelen nodig zijn. Deze prognose houdt rekening met de geleidelijke verlenging van de pensioenleeftijd naar 67 jaar in 2030.”

“Door het structureel tekort aan werkenden en door onvoldoende aangepaste competenties dreigt in 2030 gemiddeld 1 op 10 vacatures (11%) in België niet ingevuld te raken. Maar er zijn duidelijke regionale en sectorale verschillen. Het risico is het grootst in Vlaanderen (12%) en Brussel (10%), het kleinst in Wallonië (7%).

Sectoraal zullen vooral de gezondheidszorg (18%), ICT (18%) en het onderwijs (13%) vacatures moeilijker ingevuld krijgen. Daar zijn vooral de stijgende vraag naar medewerkers en de beperkte instroom van afgestudeerden de oorzaak van.”

STRATEGIE 1

Upgrading van de skills van alle medewerkers

ACTIEDOMEIN

1 | Proactief upgraden van digitale en bijhorende skills van 4,5 miljoen werkenden.

De digitalisering en economische dynamiek zullen een impact hebben op de inhoud van vrijwel elke job, op alle niveaus. Het gemiddelde gewenste niveau van digitale competenties neemt overal toe en ook het gewenste niveau van algemene vaardigheden komt hoger te liggen. Er is voor vrijwel elke werkende verandering op komst.

STRATEGIE 2

Omscholen van werkenden en werklozen

ACTIEDOMEINEN

2 | Gericht communiceren over opportuniteiten op de arbeidsmarkt.

3 | Uitwerken van professionele omscholingsprogramma's voor werklozen.

4 | Opstarten van omscholingsprogramma's voor jobprofielen in gevaar.

5 | Vergemakkelijken van interregionale mobiliteit.

6 | Flexibeler maken van de arbeidsmarkt en aanpassen van de sociale zekerheid zodat mensen makkelijker kunnen overstappen naar een duurzame job.

310.000 mensen (werkenden of werklozen) moeten tegen 2030 omgeschoold worden om ze in een duurzame job aan de slag te kunnen houden of te brengen. Agoria stelt 5 maatregelen voor om deze omscholing te realiseren. Sommige mensen (150.000) zullen een matige omscholing van 2 tot 6 maanden nodig hebben, voor anderen (160.000) is een intensieve omscholing van 6 tot 18 maanden noodzakelijk.

STRATEGIE 3

Activering

584.000 vacatures zullen niet ingevuld geraken in 2030 als we niet de nodige maatregelen nemen. Om aan die grote vraag naar werkenden te kunnen voldoen, moeten zoveel mogelijk mensen geactiveerd worden. De analyse uit Shaping the future of work geeft aan dat activering 268.000 vacatures kan invullen.

Vier categorieën tot activering:

- niet-werkenden activeren;
- economische migratie aanwakkeren;
- meer en/of langer werken;
- studietrajecten en studiekeuze beter op de arbeidsvraag afstemmen.

Niet-werkenden activeren**ACTIEDOMEINEN**

7 | Groter maken van het financiële verschil tussen werken en niet werken.

8 | Vergemakkelijken van de combinatie werk-privéleven.

9 | Verhogen van de inzetbaarheid van laaggeschoolden door technologie.

10 | Verbeteren van de toegang tot arbeid voor mensen met een migratieachtergrond.

11 | De werkomstandigheden van 55+ aanpassen en hun verloning minder afhankelijk maken van hun anciënniteit en meer van hun marktwaarde.

12 | Het systeem van brugpensioenen versneld laten uitdoven.

Maatregelen in de bovenstaande zes actiedomeinen vullen 193.000 vacatures in.

Economische migratie aanwakkeren**ACTIEDOMEIN**

13 | Aantrekken van economische migranten voor specifieke knelpuntjobs.

Proactieve economische migratie vult 29.000 vacatures in. Economische migratie is vooral nuttig als oplossing voor specifieke knelpuntsectoren, zoals de gezondheidszorg en ICT.

Meer en/of langer werken**ACTIEDOMEINEN**

14 | Incentives om meer en/of langer te werken.

15 | Het opnemen van specifieke rollen, zoals coaching/training, aan het einde van de carrière stimuleren.

Door mensen aan het einde van hun carrière de kans te geven om langer te werken, kunnen minstens 15.000 vacatures ingevuld worden. Incentives die de loopbaan verlengen zijn vooral nuttig in onderwijs en voor specifieke cross-sectorale profielen zoals technici. In bepaalde sectoren en voor bepaalde profielen kan alternatief werk een stimulans zijn om de loopbaan te verlengen.

Studietrajecten en studiekeuze beter op de arbeidsvraag afstemmen**ACTIEDOMEINEN**

16 | Studenten beter informeren over de evoluties op de arbeidsmarkt.

17 | Financiële en andere mechanismes introduceren om jongeren aan te zetten tot toekomstgerichte studiekeuze.

18 | Verhogen van het budget voor STEM-studietrajecten.

19 | Digitale en aanverwante vaardigheden een prominentere plek geven in alle studierichtingen.

Als studenten vaker kiezen voor richtingen waar bedrijven om vragen, kunnen 31.000 vacatures ingevuld geraken. Om dit te bereiken is een mix van maatregelen nodig. Studenten moeten niet alleen beter geïnformeerd worden. Gerichte maatregelen kunnen 'goede studiekeuzes' belonen. Gelet op de vraag naar STEM-profielen, gaat het budget voor STEM-onderwijs best omhoog en verdienen digitale en aanverwante skills een prominentere plek in alle studierichtingen.

STRATEGIE 4**Productiviteit verhogen****ACTIEDOMEIN**

20 | De arbeidsvraag verminderen door versnelde digitalisering, vooral in onderwijs, gezondheidszorg en diensten.

Door activering kan maar een deel van de 584.000 niet-ingevulde vacatures ingevuld worden. Er blijven na activering nog altijd 316.000 vacatures bestaan. Daarom is een meer doorgedreven stijging van de productiviteit noodzakelijk. Deze is het makkelijkst te realiseren door de automatisering en de digitalisering te versnellen in de sectoren met het hoogste aantal vacatures.

Productiviteitsverhoging voorkomt de vraag naar 208.000 extra jobs. Van de 584.000 niet-ingevulde vacatures blijven er dan nog 108.000 over. Dat is 2% van de actieve beroepsbevolking in 2030, wat we beschouwen als de 'natuurlijke vacaturegraad'.

13.2.3.2 Uit: Expeditie Werk – Vlaamse jeugdraad en De Ambrassade (2021)

Expeditie Werk is een project van De Ambrassade en VDAB in samenwerking met Groep Intro, Co-Searching, Haven, Vlaamse Jeugdraad, Jong ACV, met medewerking van Vlaams Netwerk van Ondernemingen (VOKA), Departement Werk & Sociale Economie en Agentschap Innoveren en ondernemen (VLAIO). Expeditie Werk laat jonge mensen mee vormgeven aan de toekomst van werk en de arbeidsmarkt. Die arbeidsmarkt verandert en beleidsontwikkelingen volgen elkaar in sneltempo op: nood aan flexibiliteit voor meer concurrentiekracht, discussie over sociale rechten, antwoorden op digitalisering en vergrijzing, preventie van stress en burn-outs ... In die wereld staan jongeren aan de start van de zoektocht naar een kwaliteitsvolle loopbaan.

Aanbevelingen uit Expeditie Werk: naar een arbeidsmarkt met (extra) aandacht voor jongeren

Welzijn op het werk

- Maak werk van een doorgedreven visie en beleid rond welzijn van de werknemer die ook jonge werknemers ten goede komt.** Dit zowel op bedrijfsniveau als overkoepelend via bijvoorbeeld CAO's en arbeidswetgeving. Zet hierbij in op goede omkadering en coaching van nieuwe werknemers, een positief werk- en leerklimaat en een goede sfeer tussen collega's. Geef jonge werknemers een aanspreekpunt of vertrouwenspersoon waar ze terecht kunnen. Dit kan bijvoorbeeld door een peter/meter-systeem.

- Zorg ervoor dat jonge werknemers kennis hebben van arbeidsrecht en het geldende juridische kader.** Als ze hun rechten en plichten beter kennen, zijn ze beter gewapend tegen eventueel misbruik. Dit kan in het onderwijs, in functie van de competenties basisgeletterdheid. Campagnes via jongerenkanalen kunnen ook helpen om jongeren gericht te informeren. Vakbonden hebben bovenal hierin een rol te spelen, maar die hebben bij jongeren niet zo'n positief imago. Vakbonden zijn nog steeds gelinkt aan een politieke kleur en worden door jongeren geassocieerd met activisme en betogingen. Sommige jongeren denken dat ze geen beroep op hen kunnen doen bij gebrek aan vast contract. Of ze zijn het niet eens met de manier waarop de vakbond zich profileert op het anciënniteitsvraagstuk. Vakbonden verdedigen vaak het belang van verloning volgens anciënniteit. Het is belangrijk dat vakbonden hun nut blijven uitleggen aan jongeren en hun kernopdracht centraal blijven stellen: verdedigen van de rechten van alle werknemers.

Zingeving en motivatie

- Creëer zinvolle jobs die jongeren gemotiveerd houden.** Boeiende en afwisselende jobinhouden en kunnen samenwerken met collega's zorgen voor die motivatie. Ook de mate waarin het bedrijf inzet op duurzaamheid draagt hier voor jongeren toe bij, communiceer hier dus over.
- Bied jongeren een groeiperspectief, geef hen autonomie en leer hen baas te zijn over hun eigen werk.** Geef jonge werknemers ook de mogelijkheid om binnen het bedrijf iets anders te doen dat beter aansluit bij hun wensen en competenties als ze dat willen, en praat daar met hen over.

Geld verdienen

- Onderzoek de haalbaarheid van een startersinkomen voor jongeren tussen 18 en 25 jaar.** Een startersinkomen is een basisloon dat uitbetaald wordt aan alle jongeren tussen 18 en 25 jaar. Het creëert gelijke kansen, biedt zekerheid en zorgt ervoor dat jongeren de financiële ruimte krijgen een job te kunnen zoeken die ze echt willen doen. Het kan ook een oplossing bieden voor de preciaire statuten waarin jongeren terechtkomen.
- Creëer aantrekkelijke jobs voor jongeren.** Zet hierop in met boeiende en afwisselende jobinhouden, een goede bereikbaarheid van de werkplek en een goed nettoloon. Zet ook in op opleidingskansen voor jongeren. Andere manieren van extrinsieke valorisatie als extra vakantiedagen en extralegale voordelen (maaltijdcheques, een bedrijfswagen ...) zijn voor jongeren geen primaire factoren bij hun jobkeuze.
- Zorg ervoor dat alle jongeren voldoende beschermd zijn op het werk, werken in valabele en wettelijke statuten met sociale rechten en de kans hebben om hun stem te laten horen.** Heb bijzondere aandacht voor de positie van jongeren bij de participatie en besluitvorming op de werkvloer en in het sociaal overleg.
- Herevalueer grondig het courante systeem van verloning op basis van anciënniteit.** Het wordt door jongeren als oneerlijk ervaren en werkt niet motiverend. Onderzoek andere verloningsystemen zoals het verloning op basis van prestaties of een gemixt systeem.
- Zet in op het creëren van een (financieel) aantrekkelijk ondernemersstatuut voor jongeren die ondernemer willen worden.** 'Ondernemerstijd' - waarbij jongeren gedurende een jaar dankzij een uitkering en goede begeleiding de kans krijgen om hun ondernemersdroom op poten te zetten - kan bij jongeren op veel bijval rekenen. Zo kunnen jonge ondernemers sneller een doorstart maken, wat ook de maatschappij ten goede komt. Jongeren zijn daarentegen geen fan van een statuut 'scholier-ondernemer'. Ze vinden dat jongeren vanaf 15 jaar hier nog niet klaar voor zijn.
- Valoriseer andere vormen van werk zoals mantelzorg, vrijwilligerswerk ...** door die bijvoorbeeld te laten meetellen bij de opbouw van sociale rechten.

Levenslang leren en ontwikkeling

- **Stimuleer een leercultuur op de werkvloer waarbij leren, ontwikkelen en uitwisselen onder collega's onderdeel vormt van het werk.** Zet leren en opleiding volgen functioneel in waardoor het minder schools aanvoelt en zo aantrekkelijker wordt. Zo moet een opleiding voor jongeren aansluiten bij de persoonlijke interesses, te combineren zijn met de privésituatie en praktijkgericht zijn. Ga hier met hen het gesprek over aan.
- **Stimuleer leren op individueel niveau via persoonlijke incentives, (externe) coaching op de werkvloer en outplacement voor alle leeftijden.** Zo kan het idee van een persoonlijke leerrekening op bijval rekenen van de jongeren. Op een leerrekening stort de overheid elk jaar een som geld. Je kunt het geld gebruiken om een opleiding te volgen die je zelf interessant vindt. Er worden gelijke kansen gecreëerd en bijleren wordt positief gestimuleerd.
- **Zet in op mentoring, coaching en persoonlijke begeleiding in loopbaankeuzes en – ontwikkeling na de schoolloopbaan.** Hooggeschoolden voelen zich doorgaans minder goed voorbereid op de arbeidsmarkt. Inzetten op loopbaancompetenties vóór jongeren op de werkvloer terechtkomen kan ervoor zorgen dat jongeren goede en positieve keuzes maken en zich zelfzekerder voelen.
- **Zet sterker in op het versterken van loopbaancompetenties bij jongeren tijdens hun zoektocht naar werk, én als ze aan de slag zijn.** Jongeren weten doorgaans wel waar ze goed of slecht in zijn, maar kunnen deze kennis niet altijd vertalen naar de arbeidsmarkt. Slechts iets meer dan de helft kan zijn leerbehoeftes duidelijk verwoorden, weet welke opleidingen interessant zijn voor hun profiel en waar ze die kunnen vinden. Jongeren hebben hier begeleiding bij nodig. Deze begeleiding kan zowel geboden worden door de werkgever als door de arbeidsbemiddelingsdienst die de jongere begeleidde tijdens de zoektocht naar werk.
- **Maak levenslang leren een gedeelde verantwoordelijkheid tussen werknemer, werkgever en overheid.**

Werk/ leven

- **Zet in op verschillende mogelijkheden voor een flexibele verdeling van de arbeidstijd over de week, het jaar en de hele loopbaan.** Geef hierbij ten volle aandacht aan een meer werkbare job en loopbaan, bijvoorbeeld met aantrekkelijke mogelijkheden tot parttime werk, opleidingstijd, loopbaanonderbreking, plaats- en tijdsongebonden werk, 30-urenweek ... zonder dat dit negatieve invloed heeft op de wettelijke pensioenleeftijd.
- **Stem publieke dienstverlening als kinderopvang en openbaar vervoer af op niet-standaard-werkuren en minder stabiele jobs.**
- **Maak werk van een afsprakenkader en werkethiek die werk en privé minstens op elkaar afstemmen en waar mogelijk gescheiden houden.** Dit zowel op bedrijfsniveau als overkoepelend via bijvoorbeeld CAO's en arbeidswetgeving. Maak hierbinnen afspraken over avond- en weekendwerk en zet in op thuiswerk en randfactoren die dit mogelijk maken.

Ouder worden

- De meeste jongeren zijn nog niet bezig met hun pensioen. Gebruik het pensioen of de pensioenleeftijd dan ook niet als argument om bepaalde loopbanen voor jongeren zogezegd aantrekkelijker te maken. Informeer jongeren voldoende over het belang van een pensioen en hoe ze dit opbouwen.

13.2.3.3 Uit: Botterman, S., Geraert, F. & Vansteenkiste, S. (2023). Trendrapport 2023: Kwetsbare groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt. Brussel/Leuven: Departement Werk en Sociale Economie/Steunpunt Werk.

“Personen met een niet EU-27 migratieachtergrond

De werkzaamheidsgraad steeg van 56,6% in 2008 naar 62,7% in 2022 en de werkloosheidsgraad daalde van 14,7% in 2008 naar 8,6% in 2022. Deze veranderingen gaan gepaard met een demografische verandering: het aandeel hooggeschoolden is sterk toegenomen, van 26,8% in 2008 naar 33,0% in 2022. De verschillen tussen personen geboren binnen de EU-27 (maar niet in België) en personen geboren in België zijn in 2022 bijna verdwenen. Werkzoekende personen geboren buiten de EU-27 vinden iets minder snel werk vanuit werkloosheid dan personen geboren in België.

De deelname aan opleiding van personen geboren buiten de EU-27 doorheen de tijd is heel stabiel, net als de deelname van personen geboren in België en in de EU27. Van de personen geboren buiten de EU-27 kwam 11,0% (ooit) naar België in het kader van werk. Veruit de meerderheid van deze groep kwam (ooit) naar België in het kader van asiel (21,9%) of in het kader van gezinshereniging (55,8%). Van de personen geboren in een EU27-land kwam 27,9% in het kader van werk, maar was het aandeel gezinsherenigers ongeveer even hoog: 56,6%.

Vrouwen

We zien bij vrouwen een uitgesproken stijgende trend in werkzaamheidsgraad de afgelopen jaren. Deze werd enkel kort onderbroken door de bankencrisis en door de COVID-19-pandemie. In 2022 bedroeg de werkzaamheidsgraad bij vrouwen 73,2%. Tegelijk stellen we vast dat de vrouwelijke werkzaamheidsgraad minder conjunctuurgevoelig is dan die van mannen. Meer conjunctuurgevoelige sectoren als bouw en industrie worden nog steeds door mannen gedomineerd, terwijl in sectoren zoals de menselijke gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening en het onderwijs vrouwen oververtegenwoordigd zijn. De kloof in werkzaamheidsgraad tussen mannen en vrouwen wordt gestaag kleiner, maar er blijft wel een andere belangrijke kloof bestaan: vrouwen werken veel vaker deeltijds dan mannen. We stellen verder ook vast dat vrouwen (2,1%) minder vaak werkloos zijn dan mannen (maar ook een lagere uitstroom naar werk laten optekenen), en vaker niet-beroepsactief zijn. In 2022 was 29,4% van de vrouwen niet-beroepsactief.

Jongeren (15-24 jaar)

In 2022 stijgt het aantal jongeren tussen 15 en 24 jaar met ruim 12.000 personen. Dat is goed nieuws in het licht van de krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt. De werkzaamheidsgraad van jongeren stijgt van 29,9% in 2021 naar 32,3% in 2022, en zo komt het cijfer van 33,4% in 2019, voor de coronacrisis, terug in zicht. Een verklaring voor deze stijgende werkzaamheidsgraad ligt in het toenemende aantal jongeren met een studentenjob. Na een verontrustende stijging in de jeugdwerkloosheid in 2021, neemt het aandeel werkloze jongeren terug af. In 2022 bedraagt de jeugdwerkloosheidsgraad bij 15- tot 24-jarigen 11%, ten opzichte van 13,5% in 2021. In 2022 herstelt de tewerkstelling van jongeren zich verder: het aantal werkende jongeren groeit met 10% ten opzichte van 2021. Verder neemt het aantal jongeren met een vast contract in 2022 terug toe, maar het cijfer ligt nog altijd 11,1% lager dan in 2019. Het absoluut aantal jongeren met een tijdelijk contract blijft sterk groeien.

NEET-Jongeren

NEET-jongeren zijn jongeren die niet werken en geen onderwijs, opleiding of training volgen. Deze groep jongeren wordt doorgaans gekenmerkt door een hoge kwetsbaarheid. Die kwetsbaarheid kan op lange termijn gevolgen hebben: jongeren die voor een langere periode noch werken noch een opleiding volgen, zijn ook in hun latere levensfasen vaker werkloos of niet-beroepsactief. Behalve kwetsbaarheid, wordt deze deelpopulatie van jongeren ook gekenmerkt door een grotere conjunctuurgevoeligheid. Echter, ondanks de turbulente periode van de COVID-19-pandemie werd deze groep in 2022 opnieuw kleiner in aantal en aandeel. Het aandeel NEET-jongeren zet zo de neerwaartse trend van de afgelopen jaren verder. In Vlaanderen zijn er in 2022 ongeveer 73.000 jongeren tussen 15 en 29 jaar die zich in een NEET-situatie bevinden. De arbeidsmarktpositie van NEET-jongeren blijft precair, zeker omdat meer kwetsbare arbeidsmarktprofielen (zoals jongeren geboren buiten de EU-27, kortgeschoolden en jongeren die hinder ervaren door een aandoening, handicap of ziekte) nog steeds oververtegenwoordigd zijn binnen de NEET-groep en ook een grotere afstand tot de arbeidsmarkt laten optekenen. Achter de globale NEET-ratio schuilen dus nog steeds grote verschillen en ongelijkheden. Op basis van objectieve gegevens – namelijk zoekgedrag, beschikbaarheid en het al dan niet hebben van een arbeidswens - stellen we bijvoorbeeld vast dat de 15- tot 29-jarige NEET voornamelijk bestaan uit niet-beroepsactieven zonder arbeidswens (49,3%). Zij staan zo vrij veraf van het vinden van aansluiting met de Vlaamse arbeidsmarkt. Ondanks het positieve nieuws van de gedaalde NEETratio in Vlaanderen, is het aandeel NEET-jongeren met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt bovendien toegenomen tussen 2021 en 2022 (van 47,7% naar 49,3%). Het blijft daarom belangrijk om deze NEET-jongeren verder op te volgen en te begeleiden richting een duurzame positie in de samenleving.

55-plussers

De vergrijzing van de samenleving zet zich zeker nog tot 2040 door, dat maakt ook dat de arbeidsmarktparticipatie van de 55-plussers nog lang en in toenemende mate een belangrijk thema is. Deze arbeidsmarktparticipatie gaat alvast sinds 2008 in crescendo: de werkzaamheidsgraad van de 55-plussers nam over deze periode met maar liefst 25,2 procentpunt toe. Deze sterke groei is echter ook een indicatie dat er nog marge voor verbetering is. Tot de leeftijd van 58 jaar blijft de werkzaamheidsgraad op een relatief hoog niveau, daarna gaat het echter snel bergaf. De werkloosheidsgraad van de 55-plussers bereikte in 2022 zijn absolute dieptepunt. Eenmaal in de werkloosheid, is de uitstroom naar werk van oudere werkzoekenden echter wel bijzonder laag in vergelijking met jongere leeftijdsgroepen. Daarnaast is er ook op vlak van opleiding nog steeds een grote generatiekloof terug te vinden: terwijl 25,4% van de 25- tot 54-jarigen in de laatste twaalf maanden deelnam aan een opleiding, bedraagt dit bij de 55-plussers slechts 14,1%.

Kortgeschoolden

Het aandeel kortgeschoolden op beroepsactieve leeftijd neemt al jaren in snel tempo af. Terwijl in 2008 28,4% als dusdanig gecategoriseerd werd, vertegenwoordigde deze groep in 2022 nog slechts 14,6%. De hoge uitstroomcijfers binnen de oudere leeftijdscategorieën, waarbinnen kortgeschoolden oververtegenwoordigd zijn, bieden in hoofdzaak een verklaring. In 2022 was 51,3% van de kortgeschoolde volwassenen aan het werk ten opzichte van 78,4% en 89,7% bij respectievelijk midden- en hogeschoolden. Vooral vrouwelijke kortgeschoolden, kortgeschoolden geboren buiten de EU-27 en kortgeschoolden jonger dan 55 jaar kenden een terugval in werkzaamheid in 2021 en 2022 vergeleken met voorgaande jaren. In 2022 bedroeg de werkloosheidsgraad van kortgeschoolden 5,9%, meer dan drie keer zo hoog als die van hogeschoolden (1,6%). De kwetsbare positie van kortgeschoolden op de huidige arbeidsmarkt impliceert tevens een hoger risico op langdurige werkloosheid. In 2022 was 53,1% van de kortgeschoolde werkzoekenden langer dan één jaar op zoek naar werk. Ook wat betreft levenslang leren zijn kortgeschoolden in 2022 ondervertegenwoordigd in de cijfers.

Personen met een arbeidshandicap

558.000 Vlamingen, wat overeenkomt met 13,3% van de bevolking tussen 15 en 64 jaar, ondervinden langdurige hinder bij het werken of in hun dagelijks leven door een handicap, aandoening of ziekte. In 2022 was 46,5% van de Vlamingen tussen 20 en 64 jaar met langdurige hinder door handicap,

aandoening of ziekte aan het werk. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2021. Deze groep is veel vaker deeltijds aan het werk dan de groep die geen langdurige hinder ondervinden.

Arbeidsreserve

De Vlaamse arbeidsmarkt staat onder druk. De krapte op de arbeidsmarkt neemt al enkele jaren toe. Om tegemoet te komen aan de toenemende arbeidsvraag zit er naast de werklozen ook nog heel wat arbeidspotentieel verscholen bij niet-beroepsactieven. Indien we erin slagen om de groepen die het dichtst bij de arbeidsmarkt staan (werklozen, de zoekende of beschikbare niet-beroepsactieven en de niet-beroepsactieven die zichzelf percipiëren als werkend of werkloos) aan de slag te krijgen bovenop de werkende populatie van 2022, dan zou de werkzaamheidsgraad op 81% liggen. Vlaanderen zou hiermee in één klap de aansluiting vinden met de Europese toplanden op vlak van werkzaamheidsgraad en tegelijkertijd wordt de werkzaamheidsdoelstelling van 80% behaald. Vooral bij de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt is er veel progressiemarge. Deze groepen hebben een lagere werkzaamheidsgraad dan gemiddeld, maar doordat ze oververtegenwoordigd zijn in de potentiële arbeidsreserve is er nog veel groei mogelijk.

Huishoudpositie

Samenwonende partners met drie of meer kinderen en zij die aan het hoofd staan van een éénoudergezin zijn vaker niet-beroepsactief en kortgeschoold.

De hoogte van de werkzaamheidsgraad wordt bovendien ook bepaald door onder andere het geslacht. Zo blijven ouderschap en de bijhorende sociale normen rond gezins- en huishoudelijke taken een invloed hebben op de arbeidsmarktparticipatie, zowel qua deelname (genderkloof in de werkzaamheidsgraad) als de manier van deelname (vrouwen werken opvallend vaker deeltijds). De analyse van de werkzaamheidskloof tussen huishoudposities met kinderen enerzijds en zonder kinderen anderzijds – met bijkomende opdeling naar geslacht en geboorteland – leert ons dat vrouwen veel vaker dan mannen de arbeidsmarkt (tijdelijk) zullen verlaten bij gezinsuitbreiding, en dan vooral in geval van vrouwen geboren buiten EU-27. De kloof neemt dan toe naarmate het aantal kinderen in het huishouden stijgt. De kwetsbaarheid op basis van de socio-demografische samenstelling, wordt ook weerspiegeld in de opleidingsdeelnamecijfers. Met uitzondering van de samenwonende met partner en zonder kinderen, kennen alle besproken huishoudposities een verbetering van hun participatiegraad tussen 2021 en 2022. De sterkste toename is terug te vinden bij éénoudergezinnen. Alleenstaande moeders of vaders gaan met 6 procentpunt vooruit op vlak van opleidingsdeelname na de sterke terugval tussen 2019 en 2021. Ze steken zo de samenwonende partners met drie of meer kinderen voorbij.”

13.2.3.4 Uit: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor (WBM) – Stichting Innovatie & Arbeid

In 2023 lag de **werkbaarheidsgraad** bij werknemers in het Vlaamse Gewest op bijna 52%. Dat wil zeggen dat ongeveer de helft van de Vlaamse werknemers geen knelpunten signaleren in hun job op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en de balans tussen werk en privéleven. De werkbaarheidsgraad bij zelfstandigen lag in 2023 op bijna 53%.

De werkbaarheidsgraad van werknemers lag in 2023 iets hoger dan de vorige meting in 2019 (50%), maar lager dan in 2013 (55%). Bij zelfstandigen bedroeg de werkbaarheidsgraad in 2007 en 2010 48%, gevolgd door een stijging tot 51% in 2013. Sindsdien blijft de werkbaarheidsgraad bij zelfstandigen vrij stabiel.

Bij werknemers blijkt psychische vermoeidheid of werkstress het grootste knelpunt. Het aandeel werknemers dat geen problemen ervaart met psychische vermoeidheid of werkstress lag in 2023 op 64%. Dat aandeel is duidelijk gedaald tussen 2004 en 2023.

Ook voor de balans werk-privé bij werknemers daalde de score beperkt tussen 2004 en 2023. In 2023 stelde 87% dat er geen probleem is op vlak van werk-privébalans. Voor het welbevinden in het werk lag de score bij werknemers in 2023 ongeveer op hetzelfde peil als in 2004. Ongeveer 81% van de werknemers was in 2023 gemotiveerd aan de slag.

Alleen wat het aspect leermogelijkheden betreft, was er bij werknemers een duidelijke verbetering merkbaar tussen 2004 en 2023. In 2023 gaf ruim 86% aan geen probleem te ondervinden op vlak van leermogelijkheden.

Bij een aantal groepen lag de werkbaarheidsgraad in 2023 duidelijk lager dan in 2004: vrouwen, 30- tot 39-jarigen, 55-jarigen en ouder, hooggeschoolden. Bij de overige groepen wijzigde de werkbaarheidsgraad niet of nauwelijks tussen 2004 en 2023, behalve bij de mannen en de 50-54-jarigen. Die groepen lieten telkens een toename optekenen.

Bij de meeste groepen zelfstandigen wijzigde de werkbaarheidsgraad niet beduidend tussen 2007 en 2023, behalve bij de mannen en de hooggeschoolden. Die groepen lieten telkens een toename optekenen.

13.2.3.5 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

De arbeidsmarkt verandert. 77% van de inwoners tussen 20 en 64 jaar heeft een betaalde baan. Vooral vrouwen en 55-plussers gaan en blijven langer aan het werk. Om de werkzaamheid verder te verhogen moet de inactieve bevolking ook aan het werk. Het lokale bestuur probeert met specifieke werkgelegenheidsmaatregelen kwetsbare groepen niet alleen aan de slag te krijgen, maar ook begeleiding op maat te bieden.

14 VEILIGHEID & SAMENLEVEN

14.1 Toestand in Eeklo

Eeklo maakt deel uit van Politiezone Meetjesland Centrum (samen met Kaprijke en Sint-Laureins). Het korps telt 99 personeelsleden, waaronder 79 operationele medewerkers. De brandweer van Aalter, Eeklo, Kaprijke, Maldegem en de gemeente Sint-Laureins vormen sinds 1 januari 2015 de hulpverleningszone Meetjesland. De posten Aalter, Eeklo en Maldegem beschikken eveneens over een ambulancedienst. Hulpverleningszone Meetjesland is één van de 6 hulpverleningszones in Oost-Vlaanderen.

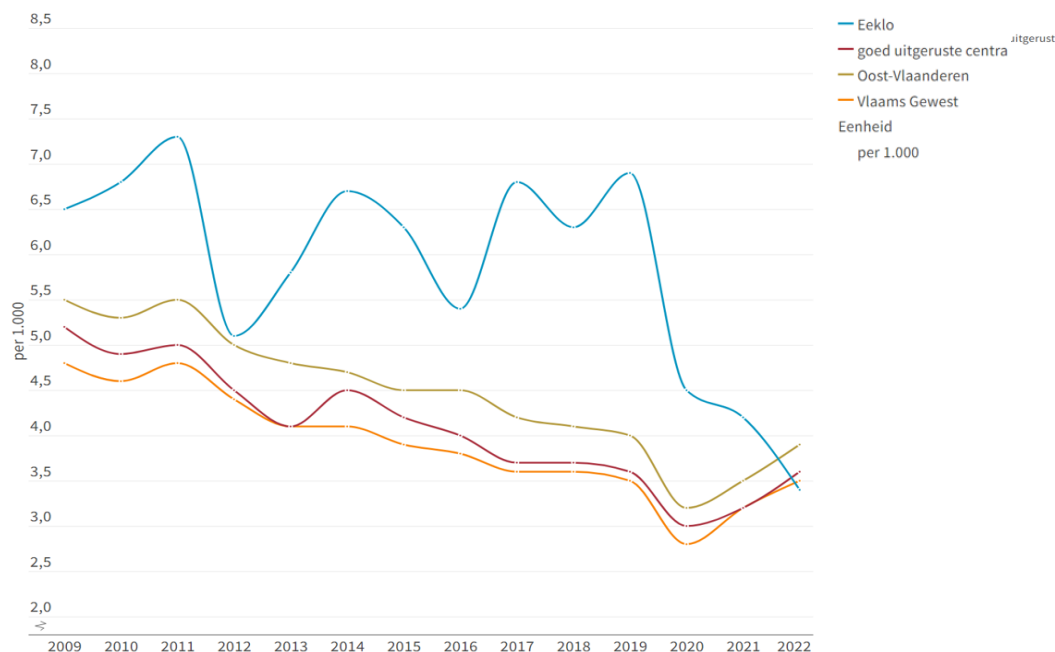
Er wordt in Eeklo heel wat aan preventie gedaan. De stad krijgt al jaren subsidie via het Strategisch Veiligheids- en Preventieplan. We hebben een eigen stafmedewerker samenleven, gemeenschapswachten, preventieve werkingen binnen de jeugddienst vaak in samenwerking met Wijkcentrum De Kring en andere sociale instanties (Ap@rt ...), De Plek (subsidies lopen af eind 2023), jongerenhuis/OverKop-huis Het Spoor, de preventiewerking van politie en brandweer. We werken rond intrafamiliaal geweld en krijgen subsidie voor het Plan Samenleven, met o.m. de uitrol van een actieplan polarisatie.

14.2 Cijfergegevens

14.2.1 Verkeersongevallen

In 2022 telt Eeklo 87 verkeersslachtoffers: 82 lichtgewonden, 5 zwaargewonden en geen doden. De evolutie van het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners wordt hieronder getoond. We stellen vast dat het aantal tussen 2009 en 2022 evolueert van 6,5 naar 3,4 (met gevoelige schommelingen). Het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners in 2022 is 3,9 in Oost-Vlaanderen, 3,5 in het Vlaamse Gewest en 3,6 in de cluster 'goed uitgeruste centra'.

grafiek 105 Evolutie verkeersongevallen met letsel, per 1.000 inwoners – Eeklo, cluster, Oost-Vlaanderen, Vlaams Gewest – 2009 tot 2022

tabel 60 Aantal verkeersslachtoffers onder de zwakke weggebruikers – Eeklo – 2005 tot 2022

	aantal zwaargewonde fietsers	aantal dode fietsers	aantal zwaargewonde voetgangers	aantal dode voetgangers
2005	11	0	1	0
2006	1	0	2	0
2007	7	2	2	1
2008	9	2	3	2
2009	7	0	5	0
2010	7	0	1	2
2011	8	0	0	0
2012	4	1	1	0
2013	10	0	3	0
2014	7	2	6	0
2015	12	0	1	0
2016	8	1	1	0
2017	16	0	2	0
2018	11	2	1	0
2019	13	0	1	2
2020	5	0	4	0
2021	6	0	2	0
2022	4	0	0	0

(bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB)

14.2.2 Drugserelateerde misdrijven

Hieronder worden ook nog enkele zaken vermeld i.v.m. drugsgebruik.

Drugserelateerde misdrijven of feiten zijn geregistreerde feiten rond het misbruik van geneesmiddelen en genotsmiddelen die een meer of minder drogerende (verdovende, opwekkende en/of hallucinogene) werking hebben en die tot verslaving kunnen leiden:

- drugsbezit: het in het bezit hebben van drugs;
- drugshandel: verzamelaan voor (ver)koop, vervoer, opslag en afzet van drugsverkoop;
- drugsgebruik: het gebruik van verdovende middelen;
- andere: hier vallen onder andere fabricatie en in-en uitvoer onder.

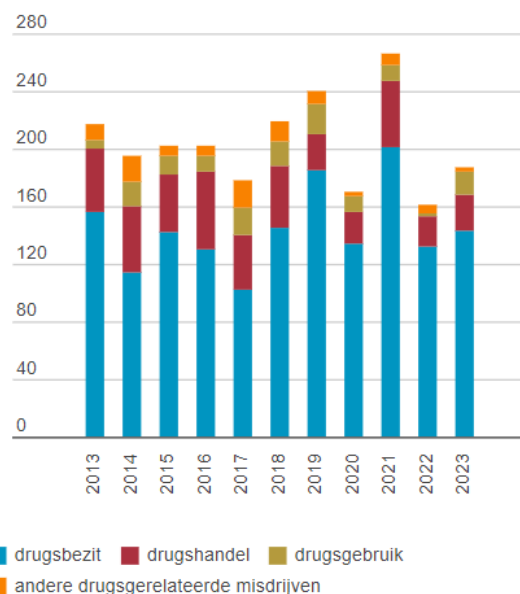
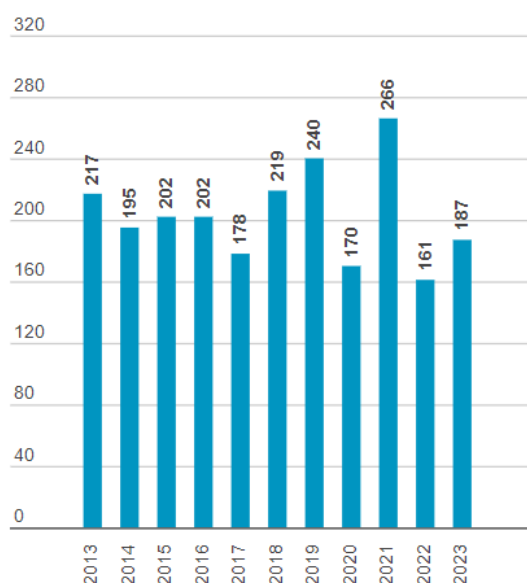
8,4 % van alle geregistreerde misdrijven in 2023 behoort tot de categorie drugserelateerde misdrijven.

In 2023 scoorde het drugsbezit in Eeklo 6,4 per 1.000 inwoners. Ter vergelijking: dit is 5 in het Vlaamse Gewest. In de cluster 'goed uitgeruste centra' is dit 5,6. Drugshandel per 1.000 inwoners is in Eeklo 1,1. Ter vergelijking: dit is 0,7 in het Vlaamse Gewest en 0,6 in de cluster 'goed uitgeruste centra'.

Drugsgebruik per 1.000 inwoners: het Eeklose cijfer is 0,7 (2023). Ter vergelijking: dit is 0,1 in het Vlaamse Gewest en 0,2 in de cluster 'goed uitgeruste centra'.

De Eeklose cijfers kennen na een forse daling in 2022, opnieuw een lichte stijging.

grafiek 106 Evolutie drugsgelateerde misdrijven (links) en types drugsgelateerde misdrijven (rechts) in Eeklo – 2013 tot 2023

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

Bron: Federale Politie | provincies.incijfers.be

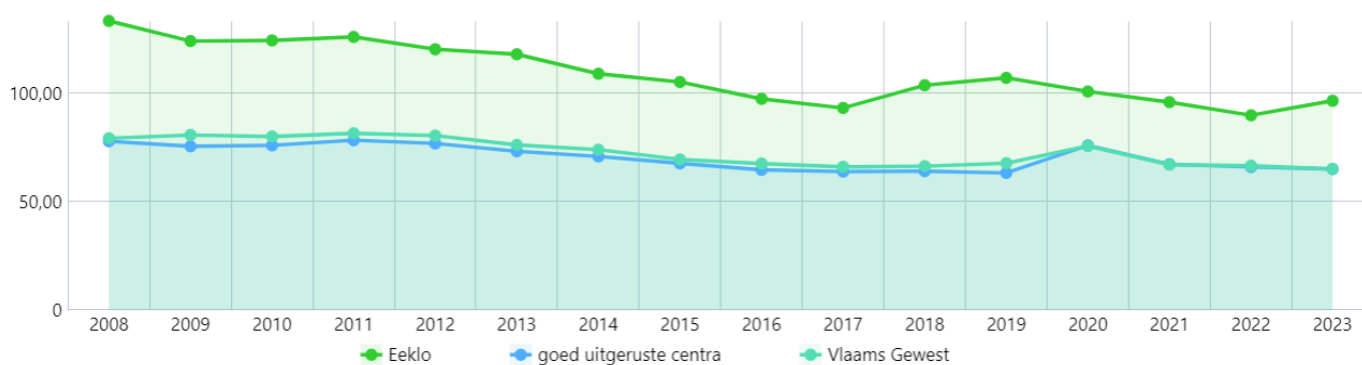
In onderstaande tabel zijn diverse criminele fenomenen opgenomen met Eeklose cijfers voor 2018 tot en met 2023. De cijfers rond (intrafamiliaal) geweld en ICT-criminaliteit zijn verontrustend hoog.

tabel 61 Cijfers Eeklo voor criminele fenomenen – 2018 tot 2023

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
CF Eigendomsdelicten							
CF Inbraak	inbraak in gebouw	92	70	66	43	60	83
CF Diefstal vervoermiddel	Fietsdiefstal	122	95	62	52	73	113
	Autodiefstal	3	3	2	2	4	7
CF Diefstal andere	Winkeldiefstal	54	100	87	70	112	94
	Diefstal zonder verzwarende omstandigheden	389	387	276	237	304	371
CF Gewelddelicten							
CF Intrafamiliaal geweld	fysisch/seksueel/psychisch	160	150	181	170	192	180
CF Geweld in publieke ruimte		154	214	158	172	160	163
CF Weerspannigheid	Weerspannigheid	24	25	32	34	30	29
CF Verdovende en stimulerende middelen							
CF Drugs	bezit	145	185	134	201	132	143
	handel	43	25	22	46	21	25
	gebruik	17	21	11	11	2	16
	in- en uitvoer	5	3	0	1	1	1
	fabricatie	7	3	3	7	4	1
	andere	2	3	0	0	1	1
CF Opzettelijke vernielingen							
CF Beschadigen van eigendom	vandalisme	199	192	113	160	149	158
	Graffiti	3	1	2	6	4	1
	beschadiging van auto	93	72	43	59	47	56
CF Informatiecriminaliteit							
Fenomeen ICT-criminaliteit	Betaalkaartfraude	5	5	5	7	10	8
	Phishing	1	6	44	58	63	36
	Cyberbelaging	4	2	7	8	8	8
	ICT/onlinecrime strikte zin	37	44	147	128	154	124

Bron: Politionel criminaliteitsstatistieken

grafiek 107 Aantal criminele feiten per 1000 inwoners – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2008 tot 2023

Bron: Politie Criminaliteitsstatistiek - provincies.incijfers.be

regio	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	133,50	124,20	124,50	126,10	120,40	118,10	109,10	105,30	97,50	93,30	103,80	107,20	100,90	96,00	89,90	96,60
goed uitgeruste centra	77,90	75,60	76,00	78,40	76,90	73,30	70,90	67,70	64,70	63,90	64,10	63,30	76,00	67,30	66,00	65,10
Vlaams Gewest	79,30	80,80	80,10	81,60	80,50	76,20	74,00	69,50	67,60	66,10	66,40	67,80	75,70	67,10	66,60	65,10

Per 1.000 inwoners waren er in Eeklo in 2023 7,8 beschadigingen van eigendom, 22,5 x diefstal en afpersing en 11,7 misdrijven tegen de lichamelijke integriteit. Het gemiddelde in het Vlaamse Gewest en in de cluster 'goed uitgeruste centra' ligt lager.

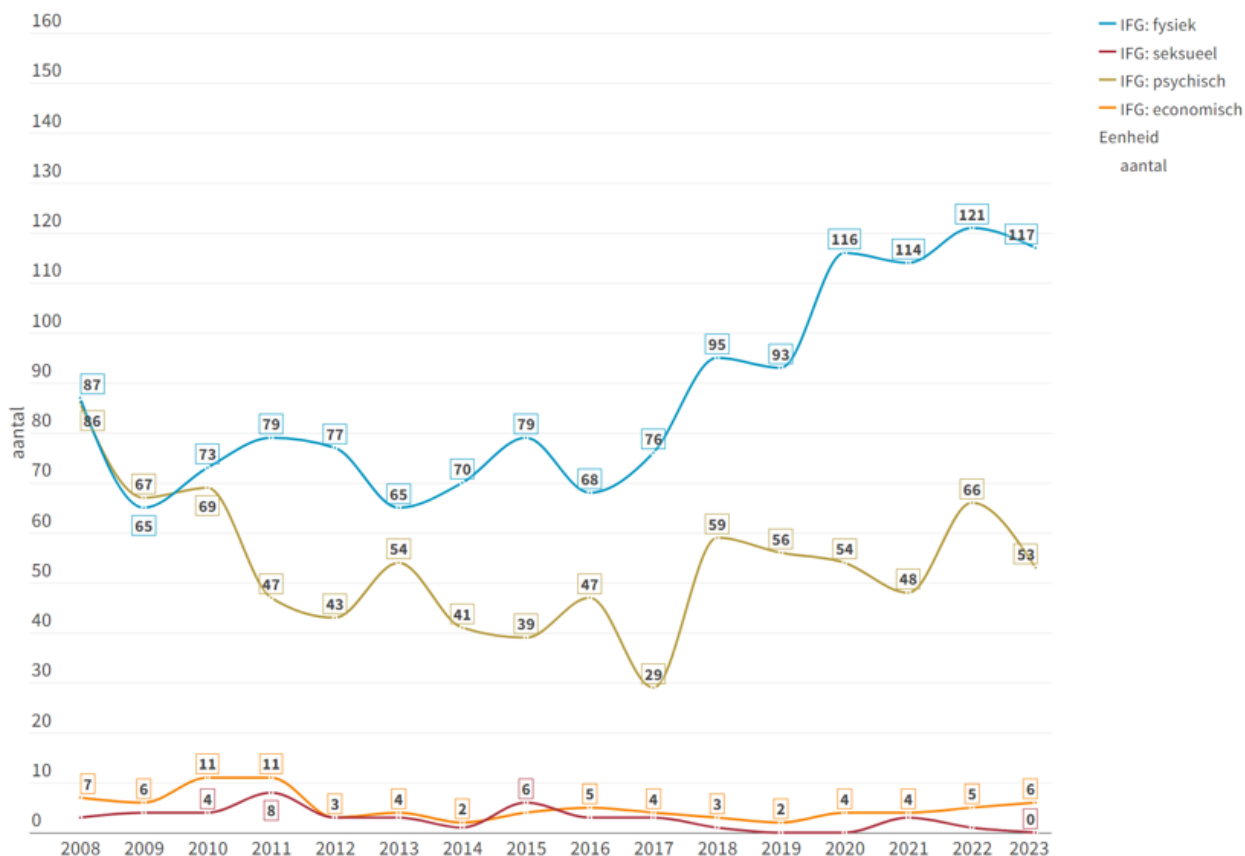
tabel 62 Aantal geregistreerde misdrijven per soort – Eeklo – 2010 tot 2023

Bron: Criminaliteitsstatistiek Federale Politie - Criminele Feiten / Strafrechterlijke inbreuken - provincies.incijfers.be

soort	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
geregistreerde misdrijven	2.515	2.562	2.463	2.425	2.248	2.180	2.022	1.944	2.181	2.279	2.159	2.075	1.923	2.152
diefstal-afpersing	759	854	730	645	627	570	518	491	547	508	379	312	394	502
beschadigen eigendom	344	330	312	306	223	229	230	241	222	222	125	171	167	173
drugs	196	180	182	217	195	202	202	178	219	240	169	263	151	187
lichamelijke integriteit	269	285	264	236	248	266	245	233	236	256	232	248	237	261
IFG	157	145	126	126	114	128	123	112	158	151	174	169	191	176

In Eeklo worden heel veel gevallen van intrafamiliaal geweld vastgesteld.

grafiek 108 Aantal gevallen van intrafamiliaal geweld – Eeklo – 2008 tot 2023

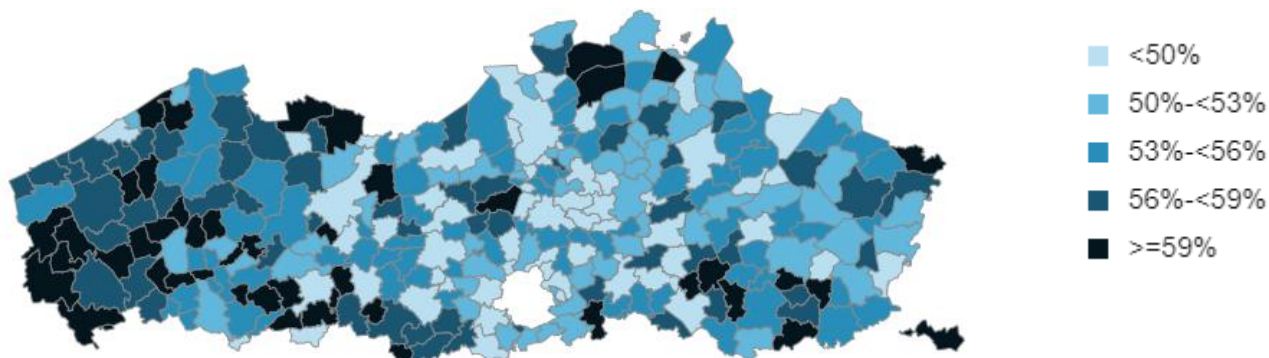
Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie - Criminele Feiten | provincies.incijfers.be

14.2.3 Buurtgevoel

43% van de Eeklonaren heeft in 2023 contact met buurtbewoners (was in 2020 nog 50%). Het Vlaamse gemiddelde ligt op 51%, de score voor de Belfiuscluster is 52%.

59% van de Eeklonaren vindt dat mensen in de buurt elkaar helpen. In het Vlaamse Gewest ligt dit op 67%. De score voor de gemeenten van de Belfiuscluster is 68%. Dit blijft vrij stabiel

grafiek 109 Aandeel van de inwoners dat contact heeft met andere buurtbewoners (in %) – 2023

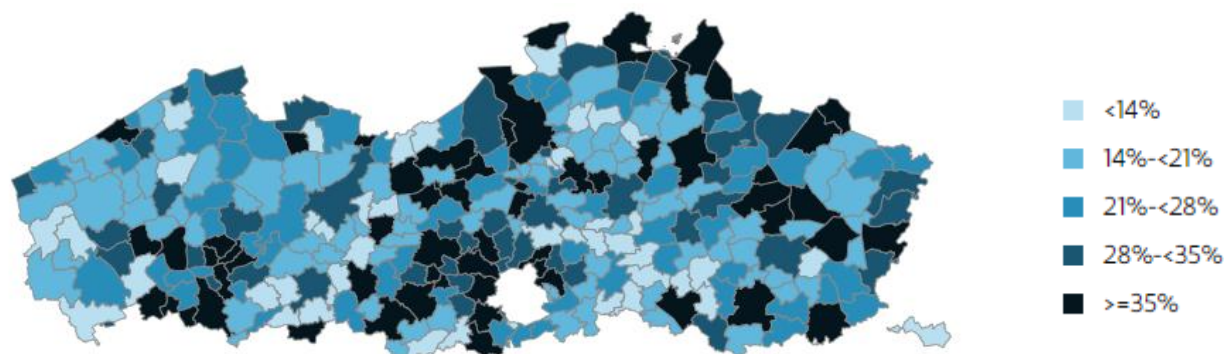
(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

In het jaar voor de burgerbevraging van de Gemeente-Stadsmonitor nam 24% van de Eeklose ondervraagden deel aan een buurtactiviteit (in 2020: 17%) Het Vlaamse gemiddelde is 31%. De gemeenten van de Belfiuscluster halen 32%.

44% van de Eeklonaren vindt in 2023 dat er te veel mensen van een andere cultuur in de stad zijn (dit was in 2017 een score van 36% en in 2020 42%). Het Vlaamse gemiddelde ligt hier op 31% (2017: 26%; 2020: 31%). De score voor de gemeenten van de Belfiuscluster is 33%.

38% van de Eeklonaren is van mening dat de verschillende culturen in de stad goed samenleven. Dit is een heel laag cijfer. Het Vlaamse gemiddelde is 54%. De Belfiuscluster haalt 52%. Terwijl dit in Eeklo blijft dalen, neemt het Vlaams en clustergemiddelde toe.

grafiek 110 Aandeel van de inwoners dat vindt dat er teveel mensen van een andere cultuur in de stad wonen (in %) – 2023

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

In de Buurtenmonitor stellen we inzake buurtgevoel volgende zaken vast:

- In Balgerhoeke zijn de inwoners het meest tevreden over hun buurt.
- In Eeklo Noord Buitengebied, Eeklo Oost en Eeklo West lijkt de tevredenheid ook mee te vallen.
- Eeklo Centrum en Eeklo Zuid scoren op bijna alle aspecten rond beleving buurt, contact met medebewoners en hinder het slechtst.
- Eeklo Noord scoort meestal iets beter dan Eeklo Centrum en Eeklo Zuid, maar de inwoners lijken vaak minder tevreden over aspecten rond beleving buurt en contacten met medebewoners dan de inwoners van de andere buurten.

Wat het samenleven van verschillende culturen betreft, scoren Eeklo Oost en Balgerhoeke het meest positief en Eeklo Centrum het meest negatief.

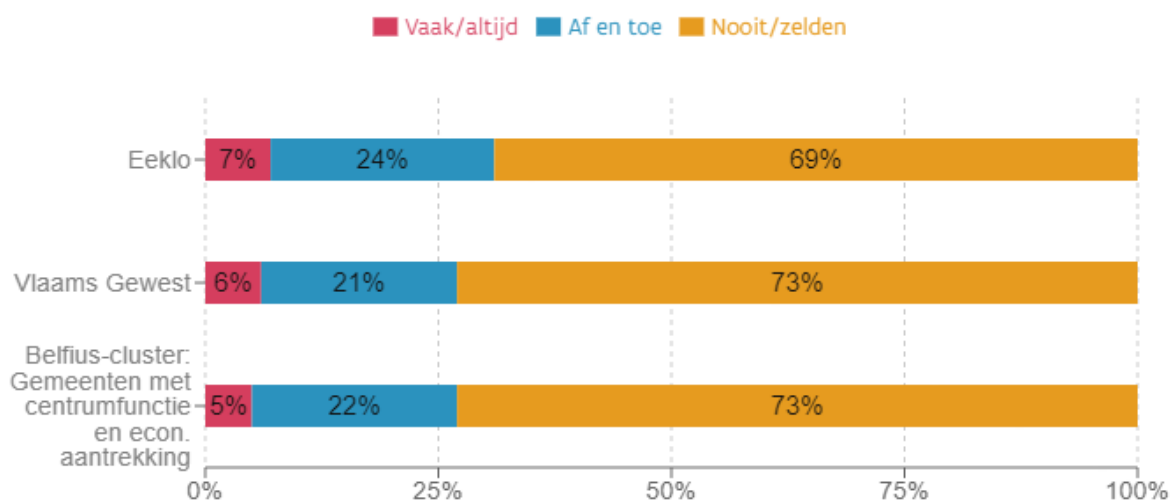
Wat het gevoel van samenhang in de buurt betreft, zijn er zeer lage scores in Eeklo Centrum en Eeklo Zuid en een relatief hoge score in Balgerhoeke.

14.2.4 Onveiligheidsgevoel

Wat onveiligheidsgevoel betreft scoort Eeklo in 2023 bij het zich vaak tot altijd onveilig voelen in de stad 11% (komt van 8% in 2020 en 11% in 2017). Gaat het om zich af en toe onveilig voelen in de stad/gemeente, dan scoort Eeklo 38% (komt van 30% en 35%). 51% voelt zich zelden tot nooit onveilig in de stad (nog 57% in 2020). Het Vlaamse en clustergemiddelde haalt 67%.

De cijfers voor onveiligheidsgevoel in de buurt liggen beter. 69% van de Eeklonaren voelt zich zelden tot nooit onveilig in de buurt. Het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster scoren 73%.

grafiek 111 Aandeel inwoners dat zich onveilig voelt in de buurt (in %) – Eeklo, Vlaams Gewest, cluster – 2023

(bron: burgerbevraging – Gemeente-Stadsmonitor)

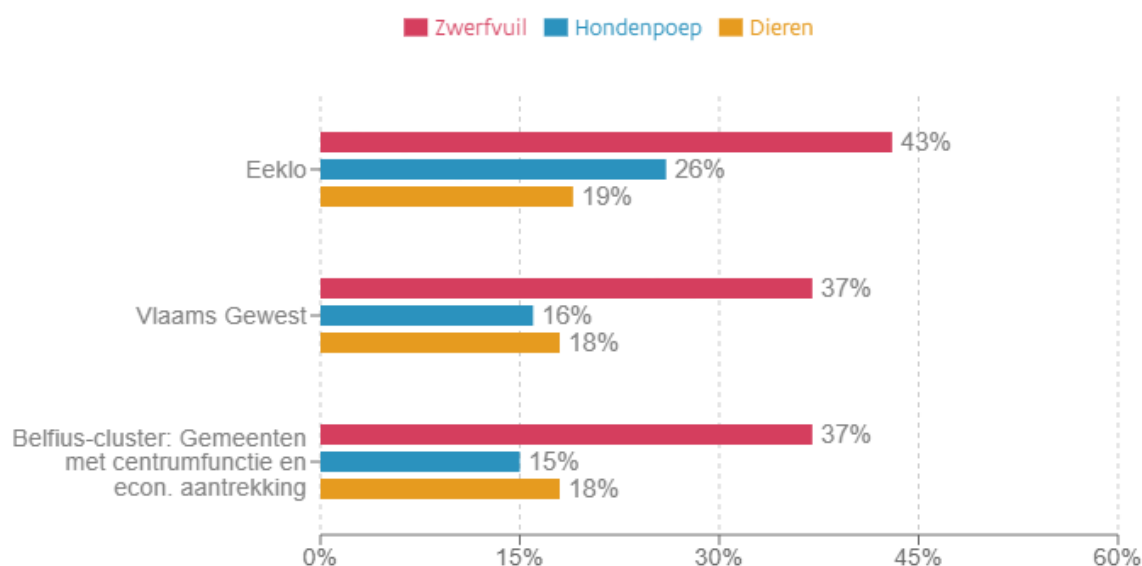
In de resultaten van de Buurtenmonitor zien we volgende verschillen:

- in Eeklo Centrum en in Eeklo Zuid voelen respondenten zich minder veilig in zowel hun buurt als in hun gemeente in vergelijking met de andere buurten.
- respondenten uit Balgerhoeke en Eeklo Noord Buitengebied zijn duidelijk meer tevreden over hun veiligheidsgevoel als ze zich 's avonds of 's nachts op straat begeven dan respondenten uit Eeklo Centrum en Eeklo Zuid.
- Eeklo Centrum scoort ook lager dan Eeklo West en Eeklo Oost.
- Eeklo Zuid scoort ook lager dan Eeklo Oost.

73% van de Eeklonaren ondervond de maand voor de bevraging gemiddeld tot veel hinder in zijn buurt. (71% in 2020). Het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster halen 64%.

14% van de Eeklonaren ondervond de maand voor de bevraging vaak lawaaihinder van burens. Dit stond in 2020 nog op 20%. Wat milieuhinder betreft, had 43% van de Eeklonaren in de maand voor de bevraging hinder van zwerfvuil; 26% had hinder van hondenpoep. De Eeklose scores liggen hoger dan die voor het Vlaamse Gewest en de cluster.

grafiek 112 Aandeel inwoners dat afgelopen maand hinder heeft ondervonden van zwerfvuil, dieren of hondenpoep, in procenten – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2023

(bron: burgerbevraging, Gemeente-Stadsmonitor)

Inzake verkeershinder maken we een onderscheid tussen te snel rijden en sluipverkeer. We zien hieronder cijfers voor 2017, 2020 en 2023.

tabel 63 Aandeel inwoners dat de afgelopen maand hinder had van verkeer – Eeklo, cluster, Vlaams Gewest – 2017-2023

	EEKLO			BELFIUSCLUSTER			VLAAMS GEWEST		
	2017	2020	2023	2017	2020	2023	2017	2020	2023
sluipverkeer	26%	32%	30%	27%	30%	29%	27%	30%	29%
snel rijden	39%	47%	42%	43%	42%	39%	44%	42%	39%

(bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB)

9% van de inwoners in Eeklo zegt de maand voor de bevraging hinder ondervonden te hebben van drugsdealing (dit blijft stabiel). In gemeenten van de Belfiuscluster is dit 5%. Voor vandalisme ligt de Eeklose score op 10%; dit steeg van 6% in 2020. De Belfiuscluster scoort 3%. In de Buurtenmonitor merken we grote verschillen tussen de buurten:

- Balgerhoeke kent vooral hinder rond verkeer.
- Veel hinderfactoren in Eeklo Zuid: verkeer, zwerfvuil, hondenpoep, ongedierte, middelengebruik.
- Hinder in Eeklo Noord Buitengebied van verkeer, zwerfvuil en ongedierte.
- Eeklo Oost en Eeklo West hebben geen significante hinderfactoren die opvallen.
- Eeklo Centrum vertoont de meeste hinderfactoren: verkeer, zwerfvuil, burenlawaai, ongedierte, middelengebruik, licht- en geurhinder.
- Eeklo Noord vertoont vooral hinder van hondenpoep en middelengebruik.

14.2.5 Veiligheidsmonitor

Via de Veiligheidsmonitor 2021 werden volgende zaken geconstateerd voor Eeklo (372 mensen zijn bevraagd – in 2018 waren er 545 antwoorden).

Volgende top 5 situaties vormen eerder tot helemaal een probleem in de buurt:

- onaangepaste snelheid in het verkeer: 60,3% (2018: 65,3%);
- sluikestorten en zwerfvuil: 48,4% (2018: 46%);
- overlast zwaar vervoer: 46%;

- hinderlijk parkeren (op trottoir bv): 42,2% (2018: 39,5%);
 - agressief verkeersgedrag: 39,1% (2018: 35,6%).
- 63% van de mensen voelt zich zelden tot nooit onveilig in de buurt (2018: 75%).
 - 38,7% van de mensen mijdt soms, vaak of altijd bepaalde plekken in de gemeente omdat ze het onveilig vinden (2018: 39,4%).
 - 37,6% van de mensen vermijdt soms, vaak of altijd om bij duisternis weg te gaan van huis omdat ze het onveilig vinden (2018: 32,2%).
 - 3,8% van de Eeklonaren maakte het jaar voor de bevraging een inbraak(poging) mee (2018: 6,6%).
 - Bij 19,7% werd het jaar voor de bevraging iets gestolen uit of beschadigd aan de auto in de eigen politiezone (2018: 16%).
 - 4,2% werd geconfronteerd met fietsdiefstal (2018: 13,2%).
 - 32,4% ondervond oplichting via internet (2018: 9,7%).
 - 6% zegt ervaring gehad te hebben met inbraak in computer of smartphone, 36,5% met phishing en 32,4% met oplichting via internet.

Inzake preventie werd bevraagd of inwoners de politie en de diensten kenden:

- 27,1% kent de dienst inbraakpreventie niet (2018: 35%). 30,4% kent de dienst vakantietoezicht niet (2018: 35%).
- 90% is op de hoogte van fietsgraveeracties (2018: 86%).
- 43,5% van de respondenten is niet op de hoogte dat de politie aan burenbemiddeling doet (2018: 50%).
- 17,6% van de inwoners is niet tevreden over de aanwezigheid van de politie in de straat (2018: 20%).
- Eeklonaren zijn over het algemeen tevreden over de werking van de politie.
- 54,3% kent de wijkagent niet (in 2018: 57,3%).

14.3 Externe documenten

14.3.1 Uit: 'Jong Geweld' enquête van Meetjesman (2018)

Dit is een bevraging van bijna 1.500 Meetjeslandse 15-16-jarigen, waaronder 183 Eeklonaren.

- 8,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich overdag (heel) onveilig (in Meetjesland bijna 5%).
- 47,5% van de ondervraagde Eeklose jongeren voelt zich 's nachts (heel) onveilig (in Meetjesland is dit 29%).

14.3.2 Uit: de Corona Impact Monitor (2021)

Voor Eeklo deden net geen 700 personen mee aan de bevraging van de Corona Impact Monitor (tussen 1 en 17 mei 2021). Deze bevraging werd uitgevoerd door Indiville/B-pact. Inzake buurtwerking staan hieronder de voornaamste bevindingen en bijhorende actieplannen.

BUURTWERKING

Resultaten bevraging	Suggesties diensten
40% kent burensamenkomsten goed en kan aankloppen als er iets is. 48% kent burensamenkomsten enkel van een goeiedag.	Buurtwerking is een prioritair punt in het strategisch veiligheids- en preventieplan (onder het fenomeen sociale overlast).

	Projecten vanuit de subsidies voor lokaal sociaal beleid passen in buurtwerking; we zetten in op burger-/buurtbudgetten.
16% wil meer inzet op buurtwerking (is meer dan gemiddelde in Vlaanderen).	<p>We werken veel rond buurten: LDC moet een buurtanalyse maken, de jeugd werkt buurtgericht, er is buurtoverleg, we denken na over buurtbudgetten ... Het zou goed zijn dat 1 iemand de totale regie heeft over alles wat met buurten te maken heeft, zodat er kruisbestuiving kan ontstaan. In 2022 werd een buurtzorgconsulent in dienst genomen.</p> <p>Werken met wijkregisseurs kan de diverse aspecten van buurtwerking bundelen.</p>

14.3.3 Uit: Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025

De ambitie voor de toekomst in het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen gaat om 6 streefcijfers:

- aantal verkeersdoden (2019: 315);
- aantal zwaargewonden (2019: 2.473);
- aantal letselongevallen (2019: 23.068);
- aantal dode en zwaargewonde voetgangers (2019: 341);
- aantal dode en zwaargewonde fietsers (2019: 923);
- aantal doden en zwaargewonden bij ongevallen met jonge autobestuurders (2019: 394).

Het is de bedoeling om deze cijfers tegen 2025 op -25% te krijgen, tegen 2030 op -50% en tegen 2050 op 0 (behalve de letselongevallen op 2.884).

9 doelstellingen staan voorop:

- Veilige en goed onderhouden infrastructuur.
- Kwalitatieve educatie en permanente, doeltreffende sensibilisering.
- Duidelijke regelgeving.
- Engagement: sterke partnerships met de verkeersveiligheidspartners en de actieve medewerking van alle weggebruikers.
- Onderzoek, evaluatie en monitoring, geïntegreerd in het plan en de maatregelen.
- Continue aandacht voor nieuwe vervoerswijzen en -ontwikkelingen, voertuigtechnologieën en innovatie.
- Sterke en efficiënte handhavingsketen voor een kwalitatief handhavingsbeleid.
- Maximaal rekening houden met het klassieke denkkader rond duurzame mobiliteitsontwikkeling.
- Subjectief onveiligheidsgevoel.

37 maatregelen staan voorop, gericht naar actieve weggebruikers, gemotoriseerde tweewielers, (lichte) vrachtwagens, onervaren weggebruikers, killers (snelheid, rijden onder invloed en afleiding) en enkele globale maatregelen.

De strategie om dit aan te pakken krijgt de naam MIA: Mobiliteit Innovatief Aanpakken, met o.m. gebruik van proeftuinen: gestructureerde testomgevingen waar verkeersonveilige punten en fietsinfrastructuur realisatiegericht worden aangepakt.

14.3.4 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

BELEIDSVORSTELLEN

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Veilige en leefbare samenleving

Lokale besturen hebben als kerntaak om samen met de andere overheidsniveaus te zorgen voor een veilige en leefbare samenleving en inwoners en bezoekers te beschermen tegen gekende en (potentieel) nieuwe vormen van onveiligheid, zowel zichtbaar als onder de radar. Dat gaat zowel om zware criminele feiten als calamiteiten. Gemeenten beschikken vandaag over onvoldoende instrumenten om de volledige veiligheidsketen te garanderen, van preventie tot handhaving.

Werk samen met de lokale besturen en andere relevante partners (o.a. sociale media-platformen) aan de strijd tegen geweldadige radicalisering en toxische polarisatie. Bundel de krachten voor het herstellen van het vertrouwen in de overheid.

Creëer duidelijkheid en zekerheid over de financiering van de strategische veiligheids- en preventieplannen.

Geef lokale besturen meer wettelijke en werkbare instrumenten om krachtdadig op te treden tegen de ondermijnende criminaliteit en zorg voor een wettelijke verankering van het gemeentelijk integriteitsonderzoek. Garandeer dat de bestaande bevoegdheden op basis van art. 135§2 NGW onverminderd blijven bestaan. De wet over de gemeentelijk bestuurlijke handhaving biedt hiervoor een wettelijk kader. Verfijn, evalueer en herzie deze wet als blijkt dat ze onvoldoende slagkrachtig is voor burgemeesters om efficiënt en effectief bestuurlijk op te treden tegen de ondermijnende criminaliteit.

Werk samen met de lokale besturen aan de bestrijding van ondermijnende criminaliteit en creëer een duidelijke taakverdeling tussen het lokale niveau en sectorale inspectiediensten. Geef lokale besturen de instrumenten en respecteer en erken daarbij de verantwoordelijkheid en bevoegdheden van de burgemeesters op het vlak van veiligheid, zodat zij hun rol binnen het lokale veiligheidsbeleid voluit kunnen spelen. Houd bij wetgevende initiatieven rekening met de volledige veiligheidsketen bij de aanpak van samenlevings- en veiligheidsproblemen, met ten minste even veel aandacht voor de preventieve en curatieve aanpak als voor de repressieve.

Laat handavingsinkomsten terugvloeiën naar het overheidsniveau dat die inkomsten genereerde, zodat ook lokale besturen vergoed worden voor hun inspanningen

Erken en versterk de eerstelijnspositie van het lokale bestuur inzake noodplanning en crisisbeheer met extra financiering, een actieve betrokkenheid bij de vormgeving van het wetgevend kader en een ontplooiing van interbestuurlijke overlegstructuren.

15 ALGEMEEN

In dit hoofdstuk halen we diverse algemene bevindingen en trends aan die domeinoverschrijdend zijn, maar waarop we als lokaal bestuur dienen in te spelen.

15.1 Uit: Uitrustingsgraad van de Vlaamse gemeenten 2023 – een typologie - Filip De Maesschalck Steunpunt Data & Analyse Provincie Vlaams-Brabant Etienne Van Hecke Afdeling Geografie en Toerisme KULeuven

Eeklo staat op de 15de plaats in Vlaanderen inzake voorzieningen per inwoner. In dezelfde studie van 2018 was dit nog de 9de plaats. Daarbij werden diverse indicatoren gebruikt die een beeld geven over de uitrusting van de gemeente/stad op het vlak van onderwijs, zorg, detailhandel, horeca, sport, cultuur/recreatie, persoonlijke dienstverlening en publieke & zakelijke dienstverlening.

Eeklo scoort op heel veel van deze domeinen hoog; vooral zorg haalt een topscore. Dit gaat om de aanwezigheid van en tewerkstelling in (psychiatrische) ziekenhuizen, zorginstellingen voor kinderen en ouderen, CAW, Centra voor geestelijke gezondheidszorg, aanwezigheid van artsen ... Eeklo dankt zijn zeer hoge uitrustingsgraad eigenlijk aan hoge cijfers in zo goed als alle domeinen. Naast zorg zijn ook onderwijs – Eeklo staat bekend als scholenstad – en sport de toppers. Ook wat persoonlijke dienstverlening betreft haalt Eeklo goede cijfers. Dit gaat om zaken als kappers, schoonheidsspecialisten, garages, wedkantoren ... Enkel bij horeca is de uitrustingsgraad iets lager, vermoedelijk omdat de stad lage cijfers haalt voor verblijfsaccommodatie: er zijn weinig hotels en B&B's, geen camping, geen vakantiepark, enz.

Eeklo wordt in de studie in de categorie goed uitgeruste centra geplaatst, want voor de typologie van de gemeenten telt ook het aantal inwoners mee. Per 10.000 inwoners scoort **Nieuwpoort** het best, gevolgd door Leuven, Knokke-Heist, Veurne, Kortrijk, Hasselt, De Panne, Brugge, Koksijde, Blankenberge, Turnhout, Gent, Leper en Oostende. Eeklo sluit de top vijftien.

Je vindt de studie op https://share.vlaamsbrabant.be/Informatie-en-technologie/Steunpunt-Data-&-Analyse/uitrustingsgraad-2023.pdf?mtm_kwd=pdf_uitrustingsgraad.

15.2 Uit: VISIE 2050 – langetermijnstrategie – Vlaamse Regering (2018)

De meeste megatrends op lange termijn zijn nu al zichtbaar: de groei van de wereldbevolking, de verstedelijking, de vergrijzing, de klimaatverandering, de toenemende vraag naar energie en water, de digitalisering, de diverse en geïndividualiseerde samenleving, de ongelijkheid op het vlak van welzijn en welvaart enzovoort. Het zijn thema's die niet alleen nu, maar ook nog de volgende jaren het politieke en maatschappelijke debat zullen beheersen.

In 2015 werd een literatuurstudie uitgevoerd om de relevante megatrends en hun impact op Vlaanderen te identificeren. Die trendanalyse vormt het eerste onderdeel van Visie 2050 en beschrijft de volgende ontwikkelingen:

- **demografische trends:** bevolkingsgroei, vergrijzing en verjonging, migratie;
- **wetenschappelijke en technologische trends:** de opkomst van disruptieve technologieën, aangestuurd door wetenschap en innovatie. Een aantal doorbraken kan een aanzienlijke bijdrage leveren tot het verbeteren van onze levenskwaliteit;
- **ecologische trends:** klimaatverandering en druk op de natuurlijke hulpbronnen;
- **economische trends:** disrupties als gevolg van technologische doorbraken, verschuiving van het economisch zwaartepunt in de wereld naar het Oosten, industriële transformaties, nieuwe verhoudingen tussen producenten en consumenten;
- **politieke en administratieve trends:** gewijzigde geopolitieke verhoudingen, transformatie van overheden en instellingen;
- **sociale trends:** individualisering en diversiteit.”

De Vlaamse Regering selecteerde **zeven transitieprioriteiten**, waarop ze bij uitstek wil inzetten tegen 2050. Die prioriteiten zullen over de beleidsdomeinen heen worden uitgevoerd, in samenwerking met vernieuwers, ondernemers en stakeholders. Die samenwerking zal nieuwe mogelijkheden voor burgers, organisaties en bedrijven creëren:

“1 TRANSITIE CIRCULAIRE ECONOMIE

Tegen 2050 leven we met 9,7 miljard mensen op de aarde. Dat betekent: meer consumptie en meer productie. Maar tegelijk komen het klimaat en de natuurlijke grondstoffen onder druk. De oplossing is een transitie naar een circulaire economie, waarbij grondstoffen niet telkens opnieuw uit de aarde worden gehaald, maar maximaal in de economie blijven. Dit doen we via een efficiënt en slim materiaalgebruik, met de voorkeur voor herbruikbare grondstoffen. Daarnaast sluiten we materialenkringlopen en passen we nieuwe businessmodellen toe zoals de deeleconomie en product-dienstcombinaties. Circulaire economie gaat dus over meer dan recycleren. Het is ook het fundamenteel herdenken van producten en systemen: slim design, levensloopverlenging, herbruikbaarheid, demonteerbaarheid voor herstel en vervanging, product-dienstcombinaties invoeren, andere consumptiemodellen ondersteunen gebaseerd op gedeeld gebruik ...

2 SLIM WONEN EN LEVEN

We zullen in 2050 met 478.000 huishoudens meer zijn, we moeten de klimaatsverandering tegengaan, onze mobiliteit verbeteren, onze overblijvende ruimte slim benutten, inspelen op de vergrijzing ... Bovendien evolueert het woningaanbod traag: in veel van de woningen waarin we vandaag wonen, zullen we in 2050 ook nog wonen. De Vlaamse Regering maakt daar vandaag al werk van met haar Visie 2050, met als een van de transitieprioriteiten: Slim Wonen en Leven. Het Vlaamse ideaalbeeld is nog al te vaak een ruime en vrijstaande woning met tuin, bij voorkeur in een suburbane of landelijke omgeving. We moeten de Vlaming ervan overtuigen dat een goed gelegen en kwaliteitsvolle woning in een aantrekkelijke buurt een grotere levenskwaliteit kan bieden. Dit vertaalt zich in het toekomstbeeld van Slim Wonen en Leven, namelijk een duurzame buurt waar iedereen kan en wil wonen en leven met een aanbod op maat van de woonbehoefte.

3 INDUSTRIE 4.0

Doorgedreven digitale evolutie en connectiviteit leiden tot nieuwe manieren van produceren, nieuwe producten en nieuwe businessmodellen. Dat is Industrie 4.0 in een notendop. Een doorbraak van de principes van Industrie 4.0 zal een belangrijke impact hebben op ons leven en werken. Voor Vlaanderen is de transitie Industrie 4.0 strategisch belangrijk, omdat we ‘industriële’ activiteit hier willen houden en zelfs versterken. Het is een activiteit die economisch toegevoegde waarde biedt, duurzame arbeid toelaat en bijdraagt aan het oplossen van de maatschappelijke uitdagingen. Daarvoor moeten we de kansen zien die de veranderende technologieën en maatschappelijke systemen met zich meebrengen en ze ten volle benutten. De wereldwijde overgang naar Industrie 4.0 heeft potentieel een belangrijke invloed op onze concurrentiepositie.

4 TRANSITIE LEVENSLANG LEREN

In een wereld in verandering willen we een nieuwe visie ontwikkelen op de lerende levensloopbaan. Daarvoor kijken we in de eerste plaats naar de impact van technologische ontwikkelingen op jobs, kwalificaties en vaardigheden. Want het is nu al duidelijk: in de toekomst zullen er jobs verdwijnen, nieuwe en vaak betere zullen er bijkomen en bijna alle jobs zullen van inhoud veranderen. Bovendien zal de houdbaarheidsdatum van competenties gevoelig inkorten. Naast technologie hebben ook andere trends een impact op de loopbaan van de toekomst. De toenemende individualisering, flexibilisering, meer polygame arbeidsverhoudingen, ‘uberisering’ en het actief ouder worden, zullen loopbanen en arbeidsrelaties hertekenen, waardoor we anders zullen moeten nadenken over jobs en loopbanen.

5 TRANSITIE ZORG EN SAMENLEVEN

In Vlaanderen streven we naar een warme samenleving die niemand uitsluit. Daarom zet het beleid in op sociale cohesie en vermaatschappelijking, zelfbeschikking en emancipatie.

6 TRANSITIE MOBILITEIT

Een performant vervoersysteem is heel belangrijk voor Vlaanderen. Het bepaalt niet alleen voor een groot stuk onze welvaart, onze positie als poort tot Europa en als logistieke draaischijf hangen ervan af. Een goed functionerend vervoersysteem zorgt voor een goede basisbereikbaarheid van de verschillende (internationale) knooppunten en van de maatschappelijke en economische functies. In de realisatie van deze visie spelen vijf pijlers een belangrijke rol:

1. Slimme, robuuste, veilige en milieuvriendelijke vervoernetwerken;
2. Multimodaal geïntegreerd vervoersysteem;
3. Verleiden en motiveren tot gedragsverandering;
4. Innoveren om nog effectiever te zijn;
5. Meer bereiken door samen te werken.

7 ENERGIETRANSITIE

Ons energiesysteem staat voor grote uitdagingen. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we de broeikasgasuitstoot drastisch terugdringen. Dit betekent dat het totale energieverbruik de komende jaren sterk moet dalen en de resterende energieconsumptie maximaal moet worden ingevuld door hernieuwbare energiebronnen. Tegelijkertijd moet de energievoorziening op elk ogenblik gegarandeerd blijven en moet de totale kost voor de gezinnen en de bedrijven zo beperkt mogelijk worden gehouden. Voor Vlaanderen is deze omslag niet eenvoudig, gezien ons hoog aandeel energie-intensieve industrie, de huidige staat van onze gebouwen en de bestaande ruimtelijke ordening (met o.a. een hoge bevolkingsdichtheid, ruimtelijke versnippering en Vlaanderen als belangrijke logistieke draaischijf)."

15.3 SDG'S

De lokale besturen, naast de andere overheden in België, dienen hun bijdrage te leveren aan de **17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)**. Deze worden gegroepeerd in 5 clusters of P's van duurzame ontwikkeling **People, Planet, Prosperity, Peace en Partnership**.

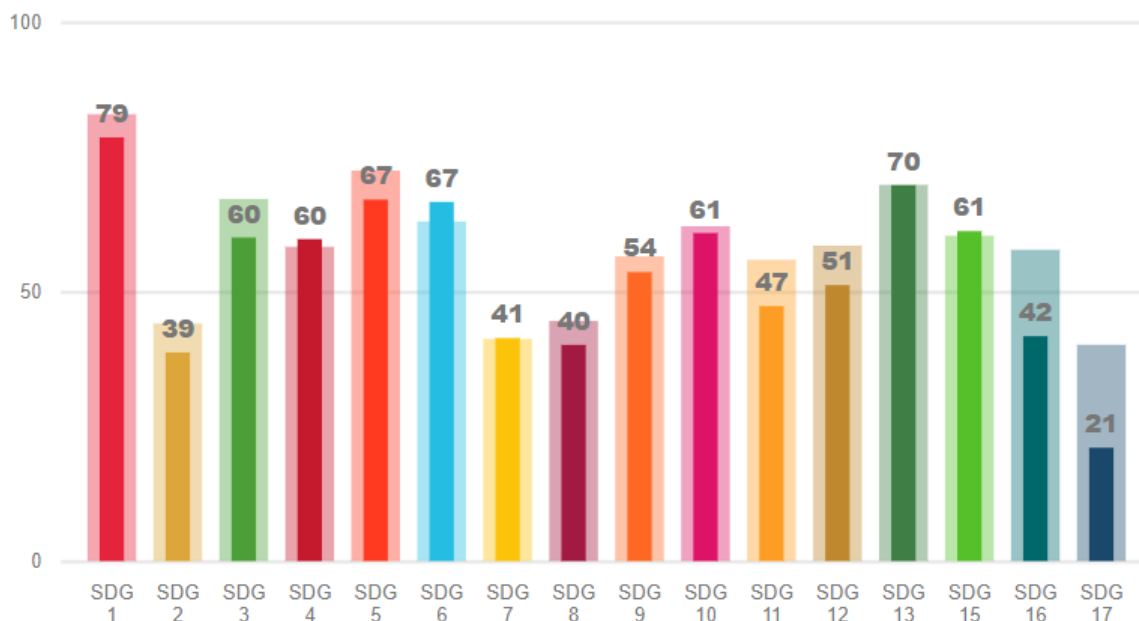
De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (www.sdg.be) van de Verenigde Naties bieden een kader om met onze mondiale samenleving om te gaan. Het is een set van 17 doelstellingen die wereldwijd duurzame ontwikkeling nastreven tegen 2030. Het gaat om duurzaamheid in de brede zin van het woord, met aandacht voor ecologische, sociale, economische en culturele aspecten. De SDG's richten zich naar iedereen: overheden, bedrijven, universiteiten, wetenschappelijke instellingen, verenigingen en organisaties. Maar ook burgers komen in beeld, waar ook ter wereld. Waar kan je beter beginnen dan bij jezelf, in eigen buurt en stad?

SDG's zijn ook een kapstok om onze doelstellingen en/of actieplannen in het meerjarenplan 20-25 aan op te hangen. Op die manier zit de werking rond deze SDG's in onze organisatie ingebakken.

Op de SDG-monitor 2022 scoort Eeklo 54%, in 2024 stijgt dit tot 60%. Het Vlaamse gemiddelde is in 2022 58%, in 2024 is dit 63%. Eeklo stond in 2020 op 40 (Vlaanderen op 45).

grafiek 113 SDG-monitor Eeklo 2022 t.o.v. Vlaams Gewest

(bron: www.sdgmonitor.be)

grafiek 114 SDG-monitor Eeklo 2024 t.o.v. Vlaams Gewest

Achter elk van deze SDG's zitten indicatoren die verband houden met het thema. Voor volgende SDG's scoren we beter dan of (ongeveer) gelijk aan het Vlaamse gemiddelde:

- SDG 4: kwaliteitsonderwijs;
- SDG 6: schoon drinkwater en goede sanitaire voorzieningen (Eeklo: 89, Vlaanderen: 73);
- SDG 7: duurzame en betaalbare energie;
- SDG 13: klimaatactie;
- SDG 15: leven op het land.

Het gaat helemaal niet zo goed in vergelijking met Vlaanderen bij volgende SDG's:

- SDG 1: geen armoede;
- SDG 5: gendergelijkheid;
- SDG 16: vrede, veiligheid en sterke publieke diensten (Vlaanderen: 60; Eeklo: 43).

15.4 Smart Cities

15.4.1 Uit: Smart City – de praktische gids (2018)

“Door de digitalisering moeten onze steden zich transformeren en aanpassen aan de nieuwe verwachtingen van de burgers op het vlak van diensten, infrastructuur, werkgelegenheid enz.: een stad waar in alle openbare ruimten wifi is, straatverlichting die alleen brandt wanneer nodig, sensoren die vrije parkeerplaatsen detecteren, intelligente verkeerslichten die het verkeer vlotter doen verlopen, vuilnisbakken die in realtime aangeven wanneer ze moeten worden geleegd, online beschikbaarheid van overheidsdocumenten, verbeterd openbaar vervoer en zachte mobiliteit, toegang tot onderwijsmateriaal voor nieuwe competenties voor het digitale tijdperk, vrij toegankelijke gegevens om de innovatie door burgers te bevorderen, betere communicatie tussen de plaatselijke overheden en de inwoners ... Een intelligente en duurzame stad ontwikkelt dit soort initiatieven en gebruikt daarbij een complete, kwaliteitsvolle informaticastructuur. De invoering van een Smart City-aanpak past in de vraagstelling over de manier waarop technologie en spitsinnovatie worden gebruikt om de beheerskosten te verminderen, nieuwe marges in te stellen en grondstoffen, infrastructuur en diensten in de stad op een globale manier aan te sturen” (pag. 8-9).

“Hoewel dit fenomeen deels het resultaat is van de exponentiële evolutie van de technologie, is er meer nodig dan enkel technologie om van een stad een Smart City te maken! Technologie moet een hulpmiddel blijven, waarmee we ons grondgebied kunnen transformeren en duurzamer kunnen maken. De domeinen die worden beïnvloed, zijn erg uiteenlopend. Daarom moeten we een geïntegreerde en globale strategische planning bedenken, met een gemeenschappelijke visie waar alle betrokkenen het mee eens zijn” (pag. 9).

Globale uitdagingen (p.11)

“Onze huidige samenleving moet een aantal globale doelstellingen naleven. Sommige zijn echte uitdagingen voor onze steden en tonen meteen aan waarom het zo belangrijk is om zo snel mogelijk Smart Cities te ontwikkelen:

- *Steeds dringender wordende demografische problemen:*
 - *Steeds dichter bevolkte steden: volgens de Verenigde Naties zal 70 % van de wereldbevolking tegen 2050 in “steden” wonen. Vandaag ligt dit percentage op 50 %*
 - *Vergrijzing: het aandeel zestigplussers in de wereldbevolking zal tussen 2000 en 2050 verdubbelen van 11 naar 22 %. Concreet betekent dit een stijging van 605 miljoen zestigplussers in 2000 naar 2 miljard in 2050.*
- *Grootschalige maatschappelijke problemen zoals de klimaatverandering, vervuiling, energiedoelstellingen, beperkte natuurlijke grondstoffen, armoede, migratie, gezondheid, enz.*
- *De groeiende concurrentie tussen de grondgebieden om inwoners, investeerders, talenten, toeristen enz. aan te trekken.*
- *De opkomst en het groeiende gebruik van nieuwe technologieën in onze samenleving.”*

SPECIFIEKE UITDAGINGEN VOOR ONZE STEDEN (pag. 12-13)

“MOBILITEIT – We moeten de mobiliteit optimaliseren op ons grondgebied:

- onvoldoende of slecht gebruik van de bestaande wegennetwerken;
 - weinig of geen coördinatie tussen de verschillende bestaande vervoersmiddelen in het netwerk, ondermaats gebruik van multimodale vervoersmogelijkheden;
 - ondermaats gebruik van de mogelijkheden die de nieuwe technologieën en digitalisering bieden (met name mobiele apps).
- > We moeten de bevolking aanzetten tot verandering m.b.t. het gebruik van alle vervoersmogelijkheden in de steden en de verbindingen tussen steden.

ECONOMIE – Nieuwe manieren om te produceren, werken, communiceren, promoten:

- nood aan financiële en andere incentives om de ontwikkeling van de digitale economie en andere bedrijfsmodellen te steunen (bv. circulaire en deeleconomie);
- nood aan een groenere en duurzamere economie.

MILIEU – De planeet wordt zwaar op de proef gesteld:

- behalen van de doelstellingen vastgesteld tijdens de COP21 om de klimaatopwarming te beperken;
- milieurampen en andere veranderingen door de opwarming van de aarde;
- nood aan de productie van hernieuwbare energie om de uitputting van fossiele brandstoffen tegen te gaan;
- afvalbeheer en beheer van natuurlijke grondstoffen.

BEVOLKING – “Verbonden en betrokken burgers”:

- aanpassing van het onderwijs; opleiding over nieuwe technologieën voor infrastructuur; gebruik van online opleidingen en beoordeling van de impact hiervan;
- transformatie van de gezondheidssector om nieuwe technologieën te implementeren;
- noodzaak om de vergrijzing tegen te gaan, bij voorkeur door de banden tussen generaties te bevorderen;
- immigratie en interculturaliteit.

BESTUUR EN BURGERSCHAP – Open steden die verbonden zijn met gebruikers en burgers:

- groeiende vraag om transparantie van de burgers;
- nood om de burgers te betrekken bij het ontwikkelingsproces van de steden;
- ontwikkeling van interrelationele en inclusieve banden binnen een vergrijzende en multiculturele samenleving;
- digitalisering van het administratieve systeem;
- integratie van nieuwe technologieën - IoT (Internet of Things) - in de steden;
- steun voor de oprichting van regionale ecosystemen waarbij de verschillende actoren van een stad betrokken zijn: bestuur, universiteiten, bedrijven en burgers.

STEDENBOUW, LEEFOMGEVING EN LEVENSKWALITEIT – De leefomgeving opnieuw vormgeven met levenskwaliteit als kernpunt:

- steun voor renovaties en groene en duurzame bouwprojecten;
- integratie van energietechnologieën in woningen en het elektriciteitsnet van de stad;
- aanpassing van de stedenbouw aan de maatschappelijke evolutie, de vergrijzing en de klimaatverandering;
- integratie van nieuwe technologieën – IoT – bij de inrichting van de stad;
- verbetering van de veiligheid en aantrekkelijkheid van de steden.”

Het Smart City-fenomeen wil een antwoord bieden op de uitdagingen waar onze steden voor staan om ze efficiënter en duurzamer te maken. Het doel is een globale, overbruggende en efficiënte transformatieprocedure implementeren, die binnen het digitale tijdperk past.

Een Smart City is:

- een ecosysteem van betrokken actoren (overheden, burgers, lokale en internationale bedrijven, verenigingen, ngo's, universiteiten, internationale instituten enz.);
- op een gegeven (stads)gebied;
- geëngageerd in een duurzaam transitieproces (het doel is dus zorgen voor groei en economische welvaart, sociaal welzijn en respect voor natuurlijke bronnen op dit grondgebied);
- door technologie (digitale technologieën, ingenieurswezen, hybride technologie) te gebruiken als facilitator;
- om deze duurzaamheidsdoelstellingen te halen en de daaraan verbonden acties goed uit te voeren.

(pag. 15)

“Het uiteindelijke doel is de duurzaamheid van het gebied waarborgen, met het welzijn van de burgers of gebruikers als kernpunt.

Om ervoor te zorgen dat deze Smart-dynamiek relevant is, moeten we een overbruggende en multidisciplinaire aanpak hanteren die verder gaat dan de traditionele parallelle structuren bij de overheid. Bovendien moet het proces gebaseerd zijn op een methode die de volgende elementen combineert:

- de ontwikkeling van een **top-downstrategie** waarvoor het initiatief genomen wordt door leiders en bestuursleden;
 - de overweging van plaatselijke kansen en initiatieven van burgers, ofwel een **bottom-upstrategie**”
- (pag. 15).

ZES DIMENSIES (pag. 16-17):

“SMART PEOPLE – Een inclusieve samenleving die nieuwe technologieën en innovatie inzet om kennis en maatschappelijk kapitaal beter te beheren. Dit omvat ook het niveau van en de toegang tot onderwijs en opleidingen, de bevordering van tolerantie en voordeel halen uit het groeiende multiculturalisme en de banden tussen de lokale en globale ecosystemen.

SMART ENVIRONMENT – Een doordacht en duurzaam beheer van natuurlijke grondstoffen en patrimonium, het gebruik en de productie van groene en hernieuwbare energie, en het gebruik van nieuwe technologieën om grondstoffen te beheren (energie, lucht, water, afval enz.).

SMART MOBILITY – Een modern en duurzaam transportsysteem, geïntegreerd in een plan dat de nadruk legt op gezamenlijke vervoermiddelen en multimodale opties.

SMART GOVERNANCE – Diensten en interacties die overheids-, privé-, burgerlijke en Europese organisaties met elkaar verbinden en integreren via een transparant, open besluitvormingsproces. Hiervoor worden nieuwe technologieën gebruikt, zoals e-services, intelligent databeheer (met name Big Data Management) en burgerparticipatie.

SMART ECONOMY – Vernieuwende economische modellen ter bevordering van een duurzame economische concurrentiekracht, innovatie en de verbanden tussen lokale en globale economische ecosystemen.

SMART LIVING – Verbetering van de levenskwaliteit en de veiligheid in de stad door middel van voorgestelde diensten, veranderingen aan de levenswijze van de burgers, sociale samenhang en

toeristische aantrekkelijkheid. Hieronder valt ook alles wat te maken heeft met e-gezondheid, cultuur, sociale diensten en de beschikbaarheid van kwaliteitsvolle woningen.”

VOORDELEN VAN EEN SMART CITYAANPAK (pag. 18)

“Het uiteindelijke doel van het uitwerken van een Smart City-aanpak is het waarborgen van de globale prestaties en de duurzaamheid van een gebied dankzij een evenwicht tussen:

1. sociale ontwikkeling en levenskwaliteit;
2. economische ontwikkeling en welvaart;
3. respect voor het milieu.

Deze drie doelstellingen kunnen een stad verschillende voordelen opleveren, zoals:

- **een verbeterde levenskwaliteit en sociale ontwikkeling in het gebied:**

- verandering van de relatie tussen overheid en burger;
- een sneller antwoord op de behoeften van de burgers;
- realtimemonitoring voor het opvolgen van branden, overstromingsalarmen, meldingen van verkeersproblemen enz.;
- creëren van een totaalbeeld van de stad en haar infrastructuur en netwerken;
- dienstverbetering (mobiliteit, gezondheid, enz.) door gegevens te delen;
- meer sociale integratie;
- enz.

- **economische ontwikkeling en welvaart:**

- efficiënter beheer van de stad, met name door tijdswinst en betere arbeidsefficiëntie dankzij nieuwe technologieën en hun interoperabiliteit;
- creatie van moderne, geoptimaliseerde infrastructuur;
- stimulatie van innovatie;
- vermindering van financiële investeringen;
- vermindering van kosten dankzij gedeelde infrastructuur;
- creatie van een geschikte omgeving om nieuw talent aan te trekken en nieuwe jobs te creëren;
- enz.

- **bijdrage aan duurzame ontwikkeling en milieubescherming:**

- optimalisatie van het beheer van natuurlijke grondstoffen en energie;
- beter afvalbeheer;
- betere luchtkwaliteit, met name door optimalisatie van het verkeer binnen de gemeenschap;
- vermindering van de milieu-impact, onder andere dankzij de energie-optimalisatie en het gebruik van nieuwe materialen om gebouwen te renoveren en/of te bouwen;
- enz.

VASTGESTELDE REMMINGEN -----

Toch zijn er ook bepaalde hindernissen voor de invoering van Smart City-strategieën op ons grondgebied¹⁻¹⁴.

Voornamelijk gaat het over:

- de perceptie/aanpak van de technologie als een eindpunt op zich en het risico op "gadgetisering" in plaats van oplossingen voor de echte behoeften van de stad;
- gebrek aan een (langetermijn-)visie en strategie voor de Smart City;
- gebrek aan leiderschap, coördinatie en/of politieke steun;
- gebrek aan expertise (kennis van nieuwe technologieën, multidisciplinaire expertise);
- hokjesdenken;
- geen toegang tot financiering;
- problemen om het ecosysteem op te starten en te stimuleren;
- moeilijkheid om de burgermaatschappij en individuele burgers erbij te betrekken.

(pag. 19)

15.4.2 Uit: Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten Agoria Smart Cities

In deze inspiratiegids wordt uitgegaan van 4 sleutelthema's voor Smart Cities

"SMART ENERGY – energie in de stad van morgen (p.30)

Smart energy heeft betrekking op de verschillende nutsstromen die een stad in- en uitgaan: elektriciteit, gas, waterstof, water, afval ... Het slim beheren van die stromen resulteert in een optimaal energie- en grondstoffenverbruik. Hoe? Door de nutsstromen te koppelen aan intelligente, geïntegreerde en geconnecteerde beheersystemen.

SMART MOBILITY – op weg naar een intelligent mobiliteitsmanagement (p. 36)

Onze stijgende mobiliteit legt een zware druk op het stedelijk weefsel en het leefmilieu. Smart Mobility zet technologie in om mobiliteit efficiënter en duurzamer te organiseren, en bereikbaarheid en leefbaarheid met elkaar te verzoenen.

De ontwikkeling van een globale mobiliteitsaanpak en -actieplan gebeurt niet op één-twee-drie. Eerst moet de stad beslissen in hoeverre ze bereid is om technologie in te schakelen in functie van efficiënter mobiliteitsbeheer en een schoner wagenpark. Daarna moet er een strategie ontwikkeld worden: welke doelen willen we bereiken op het vlak van vergroening, verkeer in de binnenstad, openbaar vervoer, logistiek enzovoort? Op welke vlakken willen we verbeteringen realiseren en in welke grootteorde? De antwoorden op al deze vragen vormen de basis voor het bepalen van de meest geschikte technologische oplossingen. Het bestuur moet ook beslissen of het de mobiliteitsinfrastructuur zelf gaat beheren of uitbesteden (pag. 38).

SMART BUILDING, LIVING & WORKING ENVIRONMENT – slimme gebouwen in dito clusters (p. 42)

Een Smart Building is een duurzaam, energie-efficiënt gebouw dat geconnecteerd is met andere gebouwen en infrastructuren, en dat ingebed is in zijn omgeving. Interactieve intelligente systemen (IBS – intelligent building solutions) verbinden gebouwen op een energie-efficiënte, veilige, toegankelijke en duurzame manier met oog op het behoud of de verbetering van het comfort van de gebruiker. Zowel residentiële als niet-residentiële woningen komen in aanmerking.

Een gebouw wordt als intelligent beschouwd als het op de volgende vier domeinen tegelijk gebruik maakt van innovatietechnologie: de schil, technische installaties, automatisering en omgeving (pag. 43).

SMART DIGITAL COMMUNICATION & INFRASTRUCTURE – de digitale funderingen van de Smart City (p. 48-49)

Om zich te ontpoppen tot Smart Cities moeten steden en gemeenten een digitale transformatie ondergaan. Digitale infrastructuren, platformen en data vormen de kern van een Smart City, de IT-fundering die een stad nodig heeft om smart-initiatieven te ondersteunen en aan te moedigen.

Een digitale ruggengraat is voor een stad even belangrijk als het elektriciteits-, water-, verkeers- of gasnet en bestaat uit verschillende lagen:

1. connectiviteit via de vaste en mobiele infrastructuur;
2. datacreatie via geconnecteerde systemen zoals sensoren, mobiele apparaten, camera's en sociale media;
3. dataverspreiding, communicatie en uitwisseling via vast breedband of draadloos internet, low power networks en satelliet
4. dataopslag in lokale datacentra en in de cloud;
5. dataverwerking en -analyse (big data) door interne en externe data intelligent te integreren, over verschillende platformen en domeinen heen, inclusief data van sociale media;
6. datavisualisering via het beschikbaar en begrijpelijk maken van grote hoeveelheden informatie;
7. applicaties op vier niveaus:
 - * e-government: stadsdienstverlening aan de burger;
 - * modernisering, digitalisatie en integratie van applicaties voor de interne werking van de stad;
 - * stadsdienstverlening in samenwerking met externe partners, zoals e-ticketing en parkeergeleiding;
 - * data die worden opgepikt door start-ups, studenten en burgers, en waarmee applicaties worden ontwikkeld.

GEEN SMART CITIES ZONDER ICT (p. 51)

Vrijwel alle initiatieven binnen een Smart Cities-project zijn voor hun werking afhankelijk van een degelijke ICT-infrastructuur:

- *Smart buildings maken gebruik van ICT om informatie rond veiligheid, energie en klimaat in en rond het gebouw te verzamelen, te analyseren en te delen.*
- *Smart mobility-oplossingen geven – op basis van data uit sociale media en intelligente wegeninfrastructuur – onder meer de optimale reisroute door aan burgers met mobiele toestellen. Dankzij draadloze netwerken krijgen operatoren in het verkeerscentrum een real-time overzicht van de situatie op de weg.*
- *Smart energy-oplossingen houden dankzij communicatietechnologie toezicht op het verbruik en de opwekking van energie. Sensoren waarschuwen bij gas- en waterlekken.*
- *E-government-diensten zetten ICT in bij de uitbouw van een digitaal loket en remote-communicatie.*
- *Nutsbedrijven zetten meer en meer in op geautomatiseerde metercontroles, waardoor kosten én foutenmarge dalen.”*

15.5 Uit: Megatrends – Megatrendsproject van de VMM-MIRA (2014)

<https://www.milieurapport.be/publicaties/mira-rapporten/megatrends-2014/megatrends-2014-samenvatting-rapport-tw.pdf/view>

Met welke globale ontwikkelingen moet het toekomstige (milieu)beleid rekening houden als we adequaat, veerkrachtig en succesvol willen zijn? We kijken hierbij vooruit naar 2050. Deze studie wilde de globale megatrends achterhalen om te kijken hoe ze een impact (kunnen) hebben op het milieu en wat de strategische gevolgen hiervan zijn voor het (milieu)beleid.

“Megatrends zijn nu al zichtbare, langdurige veranderingsprocessen met zeer brede reikwijdte en met ingrijpende, verstreckende en kritieke implicaties. Ze zullen de toekomstige samenleving vorm geven,

zowel wereldwijd als in Vlaanderen, zowel nu als in de toekomst. Ze laten zich voelen, veranderen de samenleving over een langere periode en zijn vaak onvoorspelbaar “(pag.2)

“Zes megatrends worden als relevant voor het milieu in Vlaanderen geïdentificeerd:

- *veranderende demografische evenwichten: aangroei van bevolking, vergrijzing, migratie, gezinsverduunning. Dit leidt allemaal tot schaarser wordende ruimte;*
- *versnelde technologische ontwikkelingen: deze kunnen processen efficiënter maken, maar ook een bedreiging vormen voor biodiversiteit en ecosystemen;*
- *toenemende tekorten aan grondstoffen en hulpbronnen;*
- *toenemende multipolariteit in de samenleving: migratie en verstedelijking scherp de multipolariteit aan; toenemende individualisering en grote toegankelijkheid van en tot informatie leidt tot bewustere en (maatschappij)kritischere burgers en groepen;*
- *klimaatverandering: stijging van omgevingstemperatuur, meer extreme weerfenomenen, verschuiving in de seizoenen, zeeniveaustijging ... zijn maar enkele zaken die stilaan op ons afkomen;*
- *toenemende kwetsbaarheid van systemen: onze sociale, economische, financiële, politieke en ecologische systemen worden kwetsbaarder doordat ze geen gelijke tred kunnen houden met de snelheid waarmee de andere megatrends zich doorzetten.”*

“Wereldwijde megatrends oefenen een invloed uit op het milieu in Vlaanderen. De mechanismen achter die beïnvloeding zijn erg complex, wat maakt dat de impacts van megatrends moeilijk te voorspellen zijn. Bovendien grijpen megatrends ook nog eens onderling op elkaar in. Toch is het cruciaal om ook vanuit het Vlaamse beleid vat te krijgen op de doorwerking van megatrends op het milieu in Vlaanderen. Vier maatschappelijke systemen treden daarbij op de voorgrond: de ruimtelijke ordening, het mobiliteitssysteem, het energiesysteem en het productie- en consumptiesysteem. (pag. 7)

Ruimtelijke ordening

Ruimte is schaars in Vlaanderen en verschillende megatrends grijpen erop in. Hoe kunnen we de ruimtelijke structuur efficiënt invullen, rekening houdend met de verwachte evoluties die voortvloeien uit de megatrends? Dat kan bijvoorbeeld door de ruimte multifunctioneel in te vullen, de ondergrondse ruimte te gebruiken en hoogbouwclusters op te trekken. Minstens even belangrijk is de samenwerking tussen alle overheden en met andere maatschappelijke actoren om de ruimtelijke ordening in die richtingen samen vorm te geven.

Mobiliteitssysteem

Vlaanderen is een logistieke doorvoerregio, met drukke economische verkeersstromen, maar ook een intensief woon-werkverkeer. Mobiliteit en zeker automobilititeit spelen een hoofdrol in onze economie en maatschappij. Tegelijk hangt het mobiliteitssysteem sterk samen met de ruimtelijke ordening in Vlaanderen. Het komt erop aan de maatschappelijke functie van het mobiliteitssysteem anders in te vullen, zodat de economische functie intact blijft en tegelijk de negatieve effecten op milieu, gezondheid en welzijn verminderen. Dat kan door te evolueren naar een efficiënt ruimtegebruik, het mobiliteitsaanbod te verbeteren en te vergroenen, en de mobiliteitsvraag gericht te verminderen. Dat alles vereist dat het beleid investeert in een mobiliteitssysteem dat hieraan tegemoetkomt.

Energiesysteem

Energie is essentieel voor het functioneren van onze samenleving. Het systeem dat in onze energiebehoeften voorziet, heeft een grote impact op het milieu. De hoofdoorzaken zijn het gebruik van fossiele energiebronnen en de drijvende rol van technologie. Het energiesysteem in die context verduurzamen kan door het energiegebruik te verminderen en grootscheeps in te zetten op hernieuwbare energie. We moeten ook investeren in technologieën voor energieopslag, en vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen. Die energietransitie is alleen mogelijk als Vlaanderen investeert in een langetermijnvisie en voluit de kaart trekt van internationale samenwerking.

Productie- en consumptiesysteem

Hoe kunnen we het productie- en consumptiesysteem minder afhankelijk maken van hulpbronnen die steeds schaarser worden en meestal toch geïmporteerd moeten worden? Die transitie is in Vlaanderen al op verschillende vlakken ingezet. Nieuwe technologieën, producten en businessmodellen kunnen helpen om ons productie- en consumptiesysteem duurzamer te maken. De kringlooeconomie wint aan belang en de Vlaamse overheid moet zich blijven inzetten om die te stimuleren. Een aantal maatschappelijke

tegentrends zorgt er nu al voor dat we milieuvriendelijker beginnen te produceren en consumeren. Denk maar aan product-dienstsysteem, onlineaankopen en productie op maat zoals met 3D-printing. Het komt erop aan dat die nicheontwikkelingen breed ingang vinden en echt doorbreken, opdat ze hun positieve effecten voor het milieu waarmaken.” (pag. 8-9)

15.6 Uit: SECAP – Duurzaam energie- en klimaatactieplan Stad Eeklo (april 2018)

De stad Eeklo ondertekende het Europese Burgemeestersconvenant en engageert zich zo om minstens **40% minder CO₂** uit te stoten op het grondgebied **tegen 2030 ten opzichte van 2011**. Daarnaast zal Eeklo maatregelen nemen om de negatieve effecten van de klimaatverandering - zoals overstromingen, droogte, erosie en verlies aan biodiversiteit - zoveel mogelijk te temperen. Dat wil de stad samen doen met inwoners, handelaars, bedrijven, verenigingen, landbouwers ... Hiertoe heeft de stad samen met de Provincie Oost-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen Energielandschap een Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP) of klimaatplan opgemaakt. De stad werd hierin bijgestaan door Zero Emission Solutions en Oost-Vlaanderen Energielandschap. Het plan werd door de gemeenteraad goedgekeurd op 23 april 2018.

Een uitgebreid **participatieproces** van 12 maanden ging de opmaak van dit klimaatplan vooraf. In die periode werden interne en externe stakeholders en experts gevraagd om input te geven rond mogelijke opportuniteiten. Zo werd een klimaatteam in het leven geroepen waaraan verschillende stedelijke diensten en beleidsmakers deelnamen. Ook werden drie thematische werkgroepen georganiseerd rond de thema's 'gebouwen', 'mobiliteit' en 'duurzame energie'.

Het uitgebreide participatietraject had volgende doelstellingen:

- input voor de opmaak van het klimaatactieplan: "oogsten van lokale kennis";
- draagvlak creëren;
- sensibiliseren: de Eeklonaar informeren en sensibiliseren over de lokale impact op de klimaatproblematiek.

Dit resulteerde in 3 dynamische klimaatcafés waarop burgers en vertegenwoordigers van lokale organisaties voorstellen formuleerden om van Eeklo een klimaatgezonde stad te maken. Om ook de nodige jeugdige input te verkrijgen, organiseerde de stad Eeklo een Klimaatcafé XL met de 650 laatstejaars scholieren uit de 3 Eeklose secundaire scholen.

Er werd 65% van de totale input uit de klimaatcafés opgenomen in het voorliggende plan.

Uit de nulmeting (2011) blijkt dat de stad Eeklo een voetafdruk van 124.183 ton CO₂ heeft. Dit is evenveel als wat een bos dat bijna 4,13 keer zo groot is als de stad Eeklo zou kunnen capteren. De stad Eeklo staat dus voor een enorme uitdaging om deze uitstoot tegen 2030 met 40% te verminderen.

*p. 6 "Met de maatregelen opgenomen in dit plan wil de stad Eeklo een energiebesparing realiseren van **327.041 MWh** of 82% van het verbruik en een CO₂-besparing van **78.683 ton CO₂** realiseren of **63,4%** van de uitstoot in 2011. Deze zijn onder te verdelen onder de categorieën: huishoudens, tertiair, industrie, landbouw, transport, de stad als organisatie, hernieuwbare energie en warmtenet."*

p. 10 "De stad Eeklo wil de leefbaarheid op haar grondgebied nu en in de toekomst vergroten met een kwalitatief klimaatbeleid.

De stad Eeklo wil haar bijdrage aan de klimaatwijziging sterk verminderen en zal de uitstoot van broeikasgassen terugdringen. De stad Eeklo engageert zich om minstens 40% minder CO₂ uit te stoten op het grondgebied tegen 2030 ten opzichte van 2011. Hiervoor stelt de stad Eeklo dit Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP) of klimaatplan op.

De stad Eeklo wil ook klimaatbestendig worden en zal, aanvullend op de acties in dit plan, acties ondernemen om negatieve effecten van de klimaatwijziging op het grondgebied van de stad Eeklo maximaal te temperen. Hiervoor wordt een risico- en kwetsbaarheidsanalyse en een actieplan uitgewerkt".

p. 11-12-13

"De afgelopen jaren heeft de stad Eeklo vooral ingezet op:

- *verhogen van de efficiëntie in de **openbare verlichting** door het installeren van slimme verlichting, het plaatsen van Ledverlichting en het dimmen van nieuwe openbare verlichting;*

- verduurzamen van de **eigen mobiliteit** binnen de stedelijke diensten door het vergroenen van het eigen wagenpark;
- realisatie van een centraal “mobipunt”;
- uitvoeren van tal van technische maatregelen die het energieverbruik binnen het **eigen patrimonium** moeten rationaliseren;
- stimuleren van **duurzame mobiliteit bij de inwoners**;
- stimuleren van **hernieuwbare energie**;
- laten uitvoeren haalbaarheidsstudie rond het gebruik van de **restwarmte** van de restafvalverbrandingsoven van IVM in een warmtenet voor gebouwverwarming en aanbesteden van een opdracht voor het openstellen van het publiek domein voor het bouwen van een warmtenet;
- **stimuleren van duurzaam wonen**;
- verschillende **sensibilisatieacties** rond diverse thema's – zowel intern als extern – rond afval en hergebruik, Nacht van de Duisternis, Dagen Zonder Vlees, 'Trap eens wat vaker naar je baas', verbijsterde Bijen, geveltuintjes, bandenspanningsactie, FairTrade@work ...;
- stimuleren van **groen-blauwe netwerken**.

De stad Eeklo wil dit beleid versterken door bijkomende maatregelen uit te werken:

- volgens het principe van de trias energetica:

(1) maximaal inzetten op energiebesparing en het voorkomen van emissies: dit wil zeggen emissie vermijden bij de bron;

(2) het gebruik van hernieuwbare energie optimaliseren;

(3) als duurzame energie niet volstaat, in laatste instantie fossiele bronnen zuinig en efficiënt gebruiken;

Acties die gebaseerd zijn op bovenstaande principes hebben naast het verminderen van de uitstoot ook het voordeel dat ze vaak kostenbesparend zijn, de afhankelijkheid van externe energiebronnen verkleinen en de luchtvervuiling reduceren.

- met een voorkeur voor kosteneffectieve maatregelen. Kosteneffectiviteit betekent het bereiken van een (milieu)doelstelling tegen de laagste kostprijs voor de finale doelgroep.

- er voor zorgend dat de kosten en baten van het klimaatbeleid op een eerlijke wijze worden verdeeld over de volledige samenleving.

- in combinatie met een participatietraject waarin de verschillende doelgroepen (inwoners, bedrijven, organisaties, industrie, e.a.) worden betrokken.

- die de voorbeeldfunctie van de stad naar haar inwoners, organisaties en bedrijven op het grondgebied versterkt.

De stad Eeklo wil vooral inzetten op het verduurzamen van:

- gebouwen, uitrustingen en voorzieningen: zowel het eigen patrimonium, particuliere woningen als tertiaire gebouwen. Ook gebouwen, uitrustingen en voorzieningen van industriële bedrijven en landbouwbedrijven worden meegenomen;

- openbare verlichting;

- mobiliteit: zowel de vloot, rij- en verplaatsingsgedrag van de stedelijke diensten als dat van alle inwoners, bedrijven en organisaties op het grondgebied;

- consumptie en overheidsaankopen.“

De stad Eeklo wil ook de eigen energieproductie uit hernieuwbare en duurzame energiebronnen stimuleren én de restwarmte uit de afvalenergiecentrale op haar grondgebied nuttig (laten) inzetten.

De totale energie-gerelateerde CO₂-uitstoot van stad Eeklo in 2011 was gelijk aan **124 kton CO₂** (124.183 ton CO₂) of 6,15 ton CO₂ per inwoner.

p.46: “Door maximaal in te zetten op energie-efficiëntie en rationeel energiegebruik kan de uitstoot van huishoudens op termijn dalen met 50%. De uitstoot in de tertiaire sector, de industrie en de landbouw kan dalen met 34%. Het transport kan een daling kennen met 40% en de uitstoot van de stedelijke diensten kan dalen met 50%.

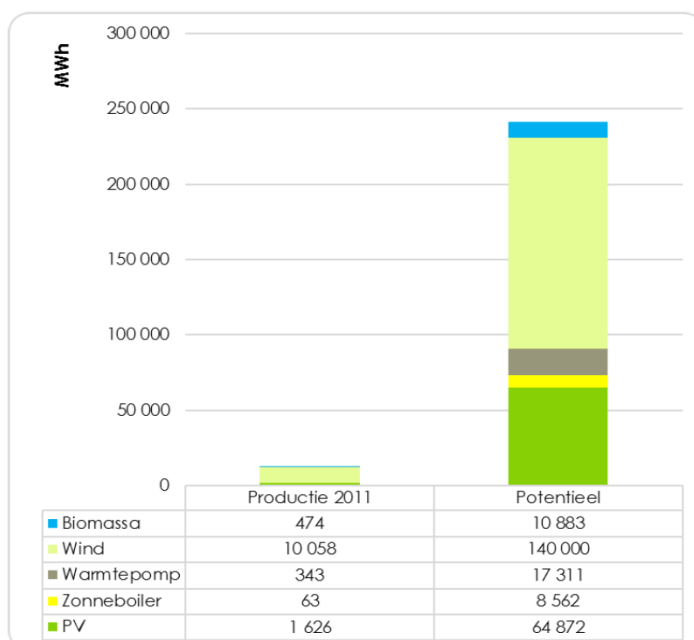
Volgens het scenario van het reductiepotentieel kan het totale verbruik met 39% dalen of met **157.793 MWh** ten opzichte van 2011.

Volgens het scenario van het reductiepotentieel kan de totale uitstoot met 40% dalen of met **49.860 ton CO₂** ten opzichte van 2011.”

p.57: "In 2011 werd er 11.648 MWh elektriciteit en 880 MWh warmte op een duurzame manier opgewekt. Volgens de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen bedraagt het technisch potentieel aan jaarlijkse productie van hernieuwbare of duurzaam opgewekte energie 241.627 MWh. Dit wil zeggen dat er in 2011 5% van het potentieel was ingevuld en dat door in te zetten op hernieuwbare energie op lange termijn een reductie van de CO₂ uitstoot gerealiseerd kan worden van 49.983 ton CO₂.

Tabel 17: Verdeling van het potentieel hernieuwbare en duurzame energie per type energiebron –
Bron: de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen, 2013

Potentieel	Geproduceerd in 2011		Potentieel	
	Elektriciteit (MWh)	Warmte (MWh)	Elektriciteit (MWh)	Warmte (MWh)
Zonnepanelen	1 626		64 872	
Zonneboiler		63		8 562
Warmtepomp		343		17 311
Wind	10 058		140 000	
Biomassa	-	474	6 958	3 924
Totaal	11 684	880	211 830	29 797
	12 564		241 627	

Grafiek 32: Verdeling van het potentieel hernieuwbare en duurzame energie per type energiebron –
Bron: de hernieuwbare energiescan voor Oost-Vlaanderen, 2013

Doelstellingen tegen 2030

"De stad Eeklo wil als trekker tonen hoe het haar uitstoot van CO₂ kan verminderen.

De stad Eeklo wil het volledige beleid verduurzamen:

- invoeren van een '**klimaattoets**';
- uitvoeren **gelijke kansentoets** bij elke maatregel zodat elke inwoner daarvan kan genieten;
- uitspelen van de **voorbeeldfunctie** van het stadsbestuur.

De stad Eeklo wil de CO₂-uitstoot in het stedelijk patrimonium met 8% verminderen door energiezorg, 20% door technische maatregelen, 8% door organisatorische maatregelen, 6% door sensibiliserende maatregelen:

- uitwerken **energiezorg** in de stedelijke diensten;
- nemen van diverse **technische** maatregelen om de energie-efficiëntie en het comfort voor de gebruikers van het gemeentelijk patrimonium te verbeteren;

- de doelstelling is nieuwe stadsgebouwen **energieneutraal bouwen**, bij grondige renovaties gebouwen omvormen tot lage energie gebouwen, bij het ontwerp van infrastructuur rekening houden met CO₂-impact op basis van kengetallen;
- nemen van diverse **organisatorische** maatregelen om de energie-efficiëntie en het comfort voor de gebruikers van het gemeentelijk patrimonium te verbeteren;
- **sensibiliseren** rond energiebesparing & energieverbruik.

De stad Eeklo wil 30% afname van het aantal voertuigkilometers.

De stad Eeklo wil 10% elektrificatie van het wagenpark:

- **fietsen** stimuleren voor woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen;
- stimuleren van **duurzame vervoerswijzen en terugdringen autoverkeer** voor woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen;
- verduurzamen van het **wagenpark**.

De stad Eeklo wil 20% energiebesparing realiseren bij de openbare verlichting:

- uitvoering masterplan openbare verlichting.

De stad Eeklo wil het volledige aankoopbeleid verduurzamen:

- realiseren van een **duurzaam aankoopbeleid**;
- aanbieden van **kraantjeswater** en **lokaal seizoenfruit** van een lokale handelaar in alle werkingen van de (jeugd)diensten;
- duurzame **catering** voorzien (minder vlees, meer biologisch, meer streek- en seizoensgebonden producten) vb. in restaurant DC Zonneheem, kinderopvang, op recepties.

De stad Eeklo wil de vermoedelijke toename van CO₂-uitstoot in de huishoudelijke sector vermijden.

De stad Eeklo wil dat 85% van potentieel van de huishoudens muurisolatie heeft geplaatst, 85% van potentieel van de huishoudens dakisolatie heeft geplaatst, 85% van potentieel van de huishoudens hoogrendementsbeglazing heeft geplaatst en het gemiddeld ketelrendement gestegen is naar 86%.

De stad Eeklo wil 4% energiebesparing realiseren via gedragswijziging:

- verduurzamen van normen en criteria in het hele **planningsinstrumentarium**;
- **inbreiding** en **verdichting** stimuleren;
- uitwerken van een **visie** op wijkniveau;
- sensibiliseren en informeren rond duurzaam (ver)bouwen en energetisch renoveren;
- advies en ontzorging rond renovatie en bouwen;
- opmaken van thermografische (lucht)foto van (delen van) het grondgebied en aanbieden van informatie;
- uitwerken van een **menukaart** van de bestaande ondersteuning (vb. premies, leningen, advies, groepsaankopen, e.a.) met betrekking tot energie-efficiëntie, renovatie, hernieuwbare energie in het algemeen en naar specifieke doelgroepen en deze gericht verspreiden;
- **screenen** van de woningen op het grondgebied, in kaart brengen van specifieke doelgroepen;
- opzetten van een project met als doelstelling de **huurders en verhuurders** te laten samenwerken in het klimaatneutraler maken van hun woning;
- **premies en subsidies** herbekijken in functie van behalen van klimaatdoelstellingen;
- initiëren van **collectieve renovatieprojecten**;
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. het verwijderen van stookolietanks, LED-verlichting, dakisolatie, hoogrendementsketels, pelletkachels, e.a. voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten;
- **sensibiliseren** rond rationeel energiegebruik bij specifieke doelgroepen.

De stad Eeklo wil bij de bestaande tertiaire gebouwen een energiebesparing realiseren van 28% en bijkomende uitstoot vermijden:

- sensibiliseren rond (de voordelen van) duurzame maatregelen en informeren;
- **charter** uitwerken voor Eeklose bedrijven en organisaties (met betrekking tot duurzaam papierverbruik, hemelwaterverbruik, isolatie, gebruik van fossiele brandstoffen, hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar 40% uitstootreductie tegen 2030 met oorkonde;
- invoeren van een **toetsing** aan de klimaatdoelstellingen van de subsidies die de stad geeft aan bedrijven, organisaties, jeugdwerk, evenementen, cultuur ... en opleggen eisen met betrekking tot de klimaatdoelstelling. Subsidies afhankelijk maken van de inspanningen op het vlak van energieverbruik;
- het thema klimaat/duurzaamheid een vaste plaats geven binnen **THEO-awards**;
- aanbieden van **energiescans**;
- uitbouwen van een **klimaatinterventieploeg** voor verenigingen met een permanente trajectbegeleider in samenwerking met een pool van vrijwilligers;
- **leegstand** vermijden;
- stimuleren van gedeeld **ruimtegebruik** door het openstellen van ruimten in en parkings van openbare gebouwen/scholen voor verenigingen e.a.

De stad Eeklo wil 1.000 nieuwe PV-installaties van 4 kWp (= particuliere installatie) en 8.000 kWp aan installaties bij bedrijven, organisaties, collectieve gebouwen, 14 windturbines van 3 MW, 80 nieuwe warmtepompen, 250 nieuwe zonneboilers, de aanleg van een warmtenet en een verdere toename van hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte):

- de aankoop van **groene stroom** door de inwoners stimuleren;
- **aanbieden van een HE scan** aan bedrijven, verenigingen, scholen, stedelijke gebouwen, e.a.;
- **draagvlak** creëren voor de productie van hernieuwbare energie;
- de **netbeheerder** proactief betrekken bij de uitvoering plannen rond hernieuwbare energie;
- workshop met **innovatiesteunpunt** rond hernieuwbare energie bij (landbouw)bedrijven met infosessies en berekeningen op maat;
- plaatsing van bijkomende grootschalige **windturbines** in kader van concentratiezone Maldegem-Eeklo;
- **sensibilisatie en informatie** rond zonne-energie;
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. zonnepanelen voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten;
- **renovatieproject** sociale woningen MBV uitbreiden met zonnepanelen op elk geschikt dak via principe van derdepartijfinanciering;
- plaatsen van PV-installatie op **alle beschikbare daken**;
- onderzoeken en stimuleren van **collectieve PV-installaties** op wijkniveau met wijkbatterij, wijk-WKK en elektrische wijkmobiliteit;
- mogelijk maken van zonnepanelen op gevels en muren, en promoten (rekening houdend met de esthetische kwaliteiten);
- realiseren van een **coöperatief zonnepark** langs de expresweg en de spoorweg, aan de hand van een overeenkomst met wegen en verkeer en spoorwegen om bufferzones te gebruiken;
- **solar roads** aanleggen of de rendabiliteit hiervan onderzoeken;
- op alle geschikte daken van het stedelijk patrimonium **zonnepanelen** (en **zonneboilers**) plaatsen;
- onderzoeken potentieel **waterkracht** aan sluis Balgerhoeke (kost civiele werken afwegen);
- vergisting promoten bij landbouwbedrijven en pocketvergisting promoten bij de 4 veeteeltbedrijven met minimaal 85 runderen;
- plaatsen **WKK** (warmtekrachtkoppelinginstallatie) op koolzaad / plantenolie (installatie momenteel in standby) en onderzoeken van mogelijkheid gebruik houtsnippers groendienst en recyclagepark;
- aanleggen van een **warmtenet** door de concessiehouder op basis van restwarmte uit de afvalenergiecentrale;
- onderzoeken van mogelijke **kleinschalige initiatieven** op biomassa, bv. kleinschalige vergistingsinstallaties per wijk, met compostafval en bladkorven, micronet aan zwembad, PTI (met hout uit onderhoud Het Leen) (aanzet (micro)warmtenet en educatief project) i.s.m. werkgroep Regionaal Landschap;

- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. warmtepompen particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten;
- organiseren van of deelnemen aan of bekendmaken van **groepsaankoop** voor o.a. zonneboilers voor particulieren, bedrijven, organisaties van de stad en de omliggende gemeenten.

De stad Eeklo wil 28% minder uitstoot door minder voertuigkilometers lichte voertuigen.

De stad Eeklo wil 10,5% minder uitstoot door minder voertuigkilometers zware voertuigen.

De stad Eeklo wil 12% minder uitstoot door elektrificatie van personenwagens:

- ontwikkelen van een doordachte **ruimtelijke planning** in functie van duurzame mobiliteit;
- bijsturen van het **mobilitieitsplan**;
- promoten van **duurzame mobiliteit**;
- **trage wegen** promoten en uitbouwen, zowel de binnendoorpaden in en om de stad (vb. Galgenakker, Heldenpark) als fietsinvalswegen naar de stad;
- stimuleren van **schoolverkeer** met de fiets;
- de **fietsinfrastructuur** verbeteren;
- stimuleren van **Blue bikes**;
- promoten van **elektrisch** fietsen;
- verduurzamen van **woon-werkverkeer**;
- stimuleren van **openbaar vervoer**;
- stimuleren van **collectief vervoer**;
- stimuleren van **autodelen**;
- stimuleren van **carpoolen**;
- **autoverkeer** ontmoedigen;
- verduurzamen van het **rijgedrag**;
- inrichten van een **ophaalpunt** aan de rand van de stad voor pakketdiensten (verschillende leveringsfirma's), eenvoudig bereikbaar met openbaar vervoer, met de fiets of te voet;
- **zwaar** verkeer in de kern ontmoedigen;
- voeren van een campagne rond '**korte keten Meetjesland**';
- **elektrisch** rijden stimuleren.

De stad Eeklo wil bij de sector industrie een besparing realiseren van 28% en bijkomende uitstoot vermijden:

- **sensibiliseren** rond (de voordelen van) duurzame maatregelen en informeren;
- **charter** uitwerken voor Eeklose industrie (met betrekking tot duurzaam materiaalverbruik, hemelwaterverbruik, isolatie, gebruik van fossiele brandstoffen, duurzame en hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar 40% uitstootreductie tegen 2030 (eventueel op niveau Meetjesland) met oorkonde;
- aanbieden van **energiescans** met implementatietraject aan bedrijven met een hoog verbruik. Energiescans worden (gedeeltelijk) terugbetaald onder voorwaarden;
- opzetten van een **lerend netwerk** tussen bedrijven rond energie en duurzaamheid op intergemeentelijk niveau;
- nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen tot **duurzame bedrijventerreinen**;
- rekening houden met **duurzaamheidscriteria** als één van de criteria bij het toekennen van bedrijven op nieuw ontwikkelde bedrijventerreinen (i.s.m. Veneco).

De stad Eeklo wil bij de landbouwsector een besparing realiseren van 35%:

- uitwerken van een **menukaart** van de bestaande ondersteuning met betrekking tot energie-efficiëntie, renovatie, hernieuwbare energie naar (landbouw)bedrijven;
- **charter** uitwerken voor Eeklose landbouwbedrijven (met betrekking tot hemelwaterverbruik, gebruik van fossiele brandstoffen, hernieuwbare energie ...) die samen met de stad willen streven naar 40% uitstootreductie tegen 2030 (eventueel op niveau Meetjesland) met oorkonde;
- aanbieden van **energiescans** met implementatietraject aan (landbouw)bedrijven met een hoog verbruik. Energiescans worden (gedeeltelijk) terugbetaald onder voorwaarden;
- landbouwers stimuleren om **diverser** en meer **biologisch** te produceren.

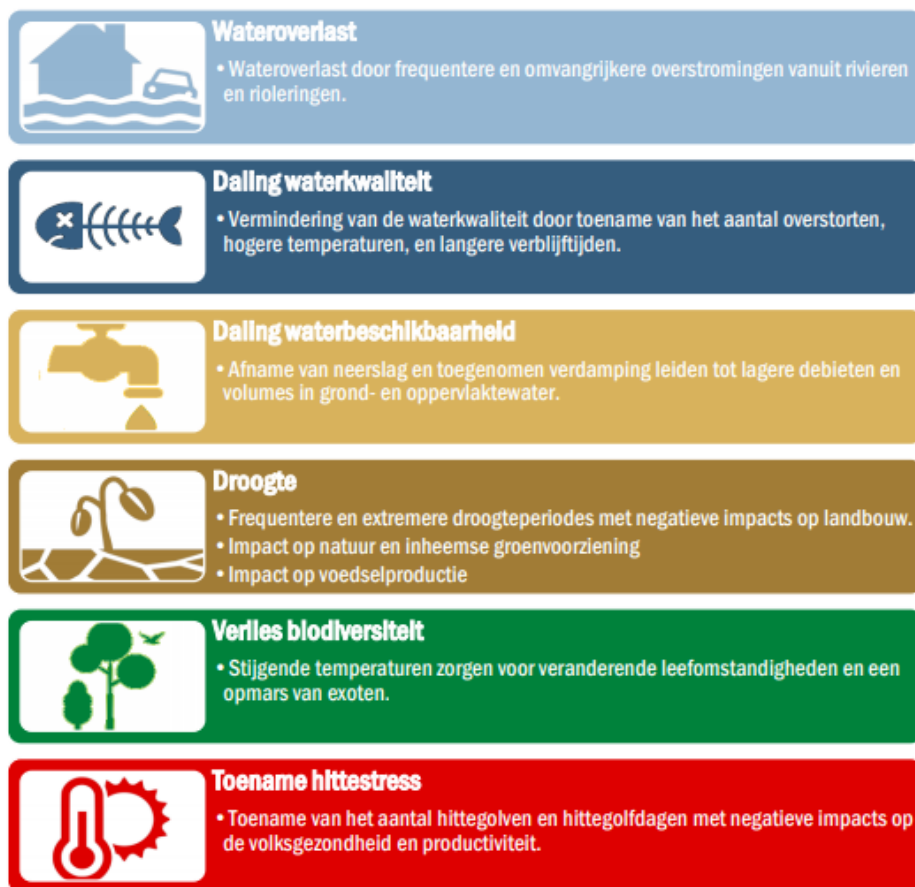
Tot slot wil de stad Eeklo het hele verhaal ondersteunen aan de hand van algemene maatregelen die het draagvlak moeten verhogen:

- voeren van een **klimaatcampagne**;
- opleiden van dynamische inwoners (jongeren tot senioren) tot **vrijwilligers** in het klimaatverhaal (Klimaatambassadeurs);
- betrekken van middelbare **scholen** in de uitvoering van het klimaatverhaal (samenwerking via het directieoverleg), met o.a. aandacht voor lokale aankopen, afvalarme aankopen, e.a.;
- bewustmaking rond het nuttig inzetten van **overschotten** die nog te consumeren zijn via afhaalpunten naar restaurants/alleenstaanden/studenten/bejaarden/restorestjes, fietskoeriers restjes laten rondbrengen, verdelen via sociale restaurants;
- stimuleren van **lokale voedselproductie**;
- stimuleren van minder **vleesconsumptie**, korte keten, voedselkilometers, fairtrade, lokale voeding (en aanbod uitbreiden bv. via Voedselteams), streek- en seizoensgebonden producten;
- meer **groen** voorzien;
- handhaven van pesticidenverbod;
- opmaken van een verordening die **groendaken** verplicht (lopend) bij verbouwingen en nieuwbouw. Enkel op geschikte daken waar geen PV of zonneboilers op wordt geplaatst;
- onderzoeken van de mogelijkheid om **budgetneutraal** te werken door beloning van het gewenste gedrag en belasting van ongewenst gedrag;
- **ontraden** van energievervlindende activiteiten;
- **afval** verminderen.

15.7 Uit: Sumaqua, Klimaatadaptatieplan Eeklo. Studie uitgevoerd in opdracht van Stad Eeklo en Provincie Oost-Vlaanderen (2019)

Klimaatverandering zal een steeds grotere impact hebben op onze maatschappij en het ecosysteem. De stad maakte al een klimaatactieplan op, maar heeft nu ook een klimaatadaptatieplan uitgewerkt. Het is van belang om actie te ondernemen om klimaatverandering en de gevolgen ervan zoveel mogelijk te beperken. De stad Eeklo zet in op een combinatie van **mitigatie en adaptatie** om klimaatverandering en de negatieve impacts te beperken en op te vangen. *Mitigatie* omvat het proberen stabiliseren van klimaatverandering. Volgens het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) kan mitigatie omschreven worden als “de menselijke activiteiten om de bronnen van broeikasgassen te reduceren, of middelen om broeikasgassen op te nemen te stimuleren”. *Adaptatie* omvat de aanpassingen aan natuurlijke en menselijke systemen om ze weerbaarder te maken tegen de impacts en gevaren van klimaatverandering. In het ideale geval wordt gebruik gemaakt van strategieën die zowel een mitigerend als een adaptief karakter hebben.

Dit zijn de belangrijkste te verwachten klimaatimpacts op de stad Eeklo:

guur 20. Overzicht van de belangrijkste te verwachten klimaatimpacts op de stad Eeklo.

Het actieplan omvat 6 grote actiedomeinen, met elk een aantal actiepunten:

Politiek draagvlak, beleid en afstemming van stadsdiensten

Actiepunt 1.1 Maak klimaatadaptatie een expliciet onderdeel van het meerjarenplan.

Actiepunt 1.2 Prioriteren van de acties, en budgetteren van de investerings- en beheerskosten.

Actiepunt 1.3 Opzetten en uitwerken van het interne klimaatteam van de stad.

Actiepunt 1.4 Integreer het klimaatadaptatieplan in (lopende) ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Actiepunt 1.5 Benoem de ambitie om hemelwaterneutrale stadsprojecten te realiseren.

Actiepunt 1.6 Stel ambitieuze doelstellingen over de hoeveelheid groen op en rond de nieuwe doortocht van de N9.

Actiepunt 1.7 Leg ambities met betrekking tot klimaatadaptatie vast in politieke besluiten.

Actiepunt 1.8 Evalueer (en herbekijk) het subsidie- en premiestelsel.

Actiepunt 1.9 Bestudeer de mogelijkheden in het kader van ecosysteemdiensten geleverd door de landbouw.

Actiepunt 1.10 Uitwerken van een (ruimtelijk) normeringsinstrument voor duurzaam hemelwaterbeheer.

Actiepunt 1.11 Systematisch gebruik van een klimaat- en duurzaamheidstoets.

Actiepunt 1.12 Stimuleren van duurzamer watergebruik door normering en kaders.

Kennisopbouw

- Kennisopbouw rond klimaatimpacts:

Actiepunt 2.1 Inventariseren van wateroverlast, riooloverstorten en andere klimaatimpacts.

Actiepunt 2.2 Betrek burgers bij metingen.

- Kennisopbouw bij stadsdiensten:

Actiepunt 2.3 Verderzetting van de kennisuitbouw rond klimaatadaptatie bij de stadsdiensten.

Actiepunt 2.4 Versterken van de interne communicatie en samenwerking rond klimaatadaptatie.

Actiepunt 2.5 Opnemen van een rekeninstrument om gebouwen en terreinen hemelwaterneutraal in te richten.

Actiepunt 2.6 Kennisopbouw duurzame en innovatieve ruimtelijke inrichting en gebouwen.

- Toegepast studiewerk:

Actiepunt 2.7 Kies studie bureaus op basis van referenties en visies in het kader van klimaatadaptatie.

Actiepunt 2.8 Samenwerking en overleg met Aquafin en buurgemeenten in het kader van het hemelwaterplan.

Actiepunt 2.9 Verder uitbouwen van een doelgerichte exoten- en plagenbestrijding.

- In kaart brengen van opportuniteiten en noden rond klimaatadaptatie:

Actiepunt 2.10 Inventariseer de mogelijkheden in het kader van klimaatadaptatie in het openbaar domein.

Actiepunt 2.11 Inventariseer de mogelijkheden in het kader van klimaatadaptatie in en rond het stadspatrimonium.

Actiepunt 2.12 In kaart brengen van lokale en regionale (alternatieve) waterbronnen.

Implementatie

- Inrichting openbaar domein in bebouwde kern:

Actiepunt 3.1 Loskoppelen van straten, pleinen en parkings van de riolering.

Actiepunt 3.2 Waterrobuuste inrichting van straten, pleinen en parkings.

Actiepunt 3.3 Realisatie van meer openbaar groen in het stadscentrum.

Actiepunt 3.4 Ga op zoek naar 'gedeeld groen' in het stadscentrum.

Actiepunt 3.5 Maak boom- en plantvakken meer zelfvoorzienend.

Actiepunt 3.6 Installeer gevelgroen en groenslingers in de smalle straatjes in het centrum.

Actiepunt 3.7 Installatie van verkoelende elementen (tijdens hittegolven).

- Stadspatrimonium:

Actiepunt 3.8 Loskoppelen van verharding van stadsgebouwen van de riolering.

Actiepunt 3.9 Afkoppelen van de overloop van hemelwaterputten naar groen.

Actiepunt 3.10 Uitbouw van passieve koeling aan stadsgebouwen.

- Riolering:

Actiepunt 3.11 Verdere uitbouw van het gescheiden rioleringsstelsel.

Actiepunt 3.12 Aanpakken van knelpunten in het bestaande rioleringsstelsel.

- Stimuleren van implementatie op privaat domein:

Actiepunt 3.13 Afkoppeling van verharde oppervlakte op privaat domein.

Actiepunt 3.14 Organiseer / promoot (gezamenlijke) hemelwaterscans.

Actiepunt 3.15 Klimaatrobuuste inrichting van speelplaatsen van scholen.

- Maatregelen in de open ruimte en natuur:

Actiepunt 3.16 Uitbouw van een coherent groenblauw netwerk.

Actiepunt 3.17 Trek de groene assen zo ver mogelijk door tot in het centrum.

Actiepunt 3.18 Zet in op het herstel van de historische noord-zuid grachtstructuur.

Actiepunt 3.19 Versterk natuurverbingsgebieden en ecologische infrastructuren.

Actiepunt 3.20 Versterk de bestaande bos- en natuurgebieden.

Actiepunt 3.21 Opstellen en gebruiken van een ecologisch bermbeheerplan.

Communicatie en sensibilisering

Actiepunt 4.1 Maak klimaatadaptatie zichtbaar in het straatbeeld.

Actiepunt 4.2 Bekendmaking van het klimaatadaptatieplan.

Actiepunt 4.3 Gerichte communicatie en ondersteuning naar scholen.

Actiepunt 4.4 Organiseer ludieke promotie activiteiten.

Actiepunt 4.5 Uitwerken van een voorbeeldfolder met "good practices" rond klimaatadaptatie.

Actiepunt 4.6 Stel een warmteactieplan op.

Netwerk en partnerships

Actiepunt 5.1 Verder verbreden van het professionele netwerk rond klimaatadaptatie.

Actiepunt 5.2 Opzetten van een specifiek participatietraject voor grote perceelseigenaars.

Actiepunt 5.3 Klimaatadaptatie in de landbouw stimuleren en ondersteunen.

Actiepunt 5.4 Oprichting van een 'denktank' gericht op klimaatadaptatie.

Monitoring, evaluatie en bijsturing

Actiepunt 6.1 Permanente monitoring van indicatoren rond klimaatadaptatie.

Actiepunt 6.2 Regelmatige bijsturing van het klimaatadaptatieplan .

15.8 Uit: Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - Visie van de Vlaamse steden en gemeenten – VVSG (2021)

“Digitalisering is een belangrijke facilitator voor de heropstart van de maatschappij na de coronacrisis en de bloei van lokale besturen. Digitale transformatie is één van de zeven prioriteiten in het Vlaamse relanceplan en ook het Federaal regeerakkoord geeft blijk van een gelijkaardige ambitie. Die digitale transformatie is allicht nog het meest voelbaar in onze steden en gemeenten. Het behoort tot één van de belangrijkste uitdagingen voor de lokale besturen en zal ook in de toekomst belangrijk blijven.

De digitale transformatie van het lokaal bestuur is geen doel op zich, maar het moet ons in staat stellen om enkele doelstellingen te bereiken. Wat willen we dan precies met deze digitale transformatie bereiken?

- *een klantgerichte overheid, met gebruiksvriendelijke, digitale dienstverlening op maat van burgers, ondernemingen, verenigingen ...;*
- *een efficiënte en effectieve overheid, die kiest voor bruikbare digitale toepassingen voor de eigen diensten in samenspel met goed uitgedachte processen;*
- *een datagedreven overheid, die inzichten uit relevante data onder andere gebruikt voor een betere beleidsvoering;*
- *een innovatieve overheid, die beter in staat is om, in samenwerking en vanuit de ‘quadruple helix’, innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken mee uit te denken en toe te passen.*

Vijf bouwstenen voor de digitale transformatie

Concreet staat of valt de digitale transformatie met...

- *een performante en veilige IT- infrastructuur met open geïntegreerde, softwaretoepassingen, gestoeld op generieke en vereenvoudigde processen. De adaptatie van IT-bouwstenen en standaarden is hierbij cruciaal.*
- *een goed georganiseerde datahuishouding waarbij data geordend worden volgens uniforme standaarden, nieuwe data gecapteerd worden, bruikbare data geanalyseerd, gevisualiseerd en samengebracht worden en relevante data worden ontsloten. Een duidelijk databeleid met een helder gedefinieerde visie, doelen en verwachtingen op vlak van datamanagement, -governance, architectuur en datagedreven beslissingen, maar die ook rekening houdt met privacy en informatieveiligheid, moet hierbij richting geven.*
- *een vooruitstrevende en duurzame toekomststrategie die samenwerking stimuleert, traditionele organisatiestructuren en -cultuur in vraag stelt en inzet op een wendbare organisatie, die ondernemerschap stimuleert, burgers betreft en middelen correct inzet.*
- *skills en kennis: lokale besturen tellen veel kortgeschoolde medewerkers, die niet altijd over voldoende digitale vaardigheden beschikken. Inspanningen zijn nodig om de digitale geletterdheid van medewerkers op te krikken. Daarnaast hebben lokale besturen ook nood aan meer gespecialiseerde kennis om hoger te mikken. Het gaat hier bijvoorbeeld over kennis rond data, kennis en inzichten in nieuwe technologieën. kennis over het marktaanbod en best practices bij andere lokale besturen. Een sterk HR-beleid met aandacht voor de benodigde skills en profielen en de algemene digitale maturiteit bij medewerkers, is een belangrijke hefboom.*
- *een ambitieus, e-inclusief beleid dat ook de meest kwetsbaren in onze samenleving toegang geeft tot digitale dienstverlening. Inspanningen zijn nodig om de digitale geletterdheid van burgers en ondernemers te verhogen en werk te maken van inclusieve digitale toepassingen.*

Drie belangrijke randvoorwaarden om als lokaal bestuur werk te kunnen maken van de digitale transformatie:

1. *flexibele regelgeving die het mogelijk maakt om te experimenteren met nieuwe, doorgedreven vormen van digitale dienstverlening, of deze te implementeren;*

2. toegang tot data, zodat lokale besturen relevante gegevens kunnen raadplegen. Op die manier kunnen zij data-gedreven beslissingen maken, processen digitaliseren en proactieve dienstverlening opzetten. Vaak hebben lokale besturen ook nood aan toegang tot persoonsgegevens vanuit de centrale overheden;

3. centraal gecoördineerde aansturing voor interbestuurlijke digitaliseringsprojecten, met volwaardig partnerschap. Lokale besturen moeten als volwaardige partners betrokken worden bij interbestuurlijke digitaliseringsprojecten als de Omgevingsvergunning, beleids- en beheerscyclus, Mijn Burgerprofiel of Lokale Besluiten als geLinkte Open Data. Onder andere door een gebrekkige samenwerking tussen de Vlaamse en federale overheid rond informatie en ICT-beleid worden dergelijke projecten nu geïsoleerd afgevuurd op lokale besturen. Er is dan ook dringend nood aan een betere coördinatie.”

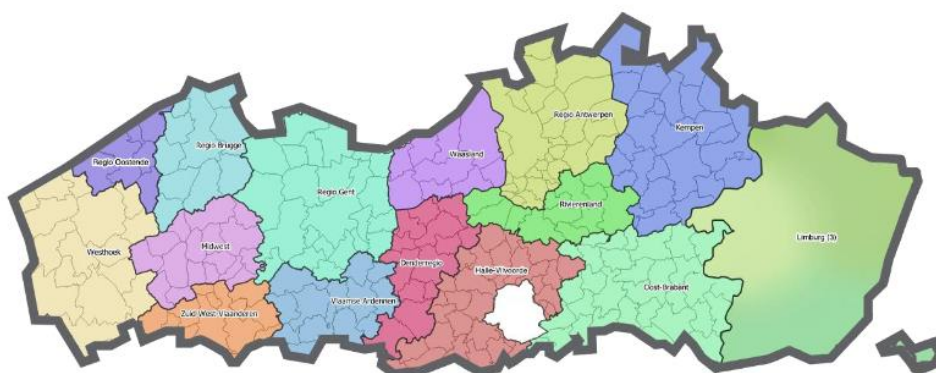
15.9 Regiovorming

De kadernota die de Vlaamse Regering op 9 oktober 2020 goedkeurde, geeft de visie van de Vlaamse Regering op regiovorming weer: de gemeenten organiseren zich in 17 referentieregio's; er dient voldoende samenwerkingsmaturiteit te zijn om het burgemeestersoverleg te laten uitgroeien tot een strategisch forum voor de regio; regio's kunnen samenwerken in een supra-regionaal samenwerkingsverband.

Referentieregio's zijn geen nieuwe bestuurslaag. De regio is geen bijkomend bestuursniveau, noch een nieuwe structuur. Het is een overlegmodel, met de burgemeesters als centrale spil, waar afspraken worden gemaakt vanuit een breed maatschappelijk perspectief. Essentie is dat er een goede wisselwerking bestaat tussen de burgemeester en zijn lokaal bestuur over de afspraken die op het burgemeestersoverleg worden gemaakt. Samenwerkingsverbanden worden binnen de referentieregio's georganiseerd volgens het matroesjka-model. Dat impliceert dat de samenwerkingsverbanden moeten vallen binnen of samenvallen met een referentieregio.

De definitieve afbakening van de referentieregio's is voor de lokale besturen het startpunt om hun samenwerkingsverbanden af te stemmen qua werkingsgebied. Daarnaast blijft het ook de einddoelstelling om binnen de referentieregio's de huidige verrommeling te saneren en te eindigen met minder tussenstructuren, minder mandaten, meer transparantie en meer daadkracht. Dit is een heel duidelijk engagement dat de Vlaamse Regering vraagt aan de lokale besturen. Voor de nieuwe samenwerkingsverbanden zullen de referentieregio's meteen richtinggevend zijn.

afbakening referentieregio's: overzicht per gemeente

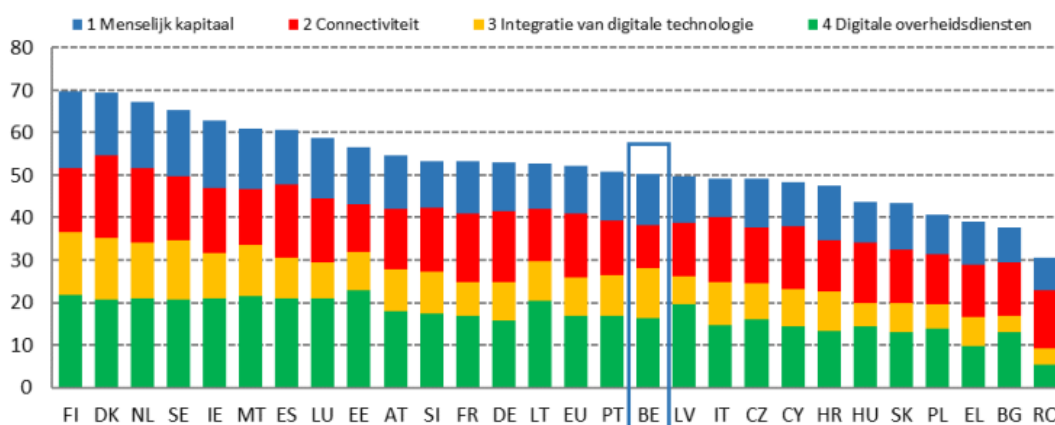
15.10 Uit: Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2022 - België

Van de 27 EU-lidstaten staat België op de 16de plaats in de index van de digitale economie en maatschappij 2022. In 2021 stonden we nog op plaats 12, met een score van 53,7. De EU-score steeg van 50,7 naar 52,3. Landen als

grafiek 115 Index van de digitale economie en maatschappij – 2022

DESI 2022	België		EU
	plaats	score	score
	16	50,3	52,3

Index van de digitale economie en maatschappij (DESI), ranglijst 2022

“Van de 27 EU-lidstaten staat België op de 16e plaats in de editie 2022 van de DESI. De relatieve groei van het land op het gebied van digitalisering ligt, rekening houdend met de uitgangspositie, onder het EU-gemiddelde¹. België wijkt dus enigszins af van de algemene trend in de EU. België staat in de EU op de zesde plaats wat betreft de integratie van digitale technologie, omdat de Belgische bedrijven in hoge mate digitale technologieën toepassen in hun activiteiten. Het meest opvallend zijn het aantal bedrijven dat de cloud gebruikt en het aantal kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) dat online verkoopt. Deze prestaties liggen ruim boven het EU-gemiddelde (respectievelijk 13 en 12 procentpunt). België presteert ook sterk wat betreft gebruikers van e-overheid. Dit aantal is aanzienlijk toegenomen en ligt nu 9 procentpunt boven het EU-gemiddelde (74 % tegenover 65 %). België ligt onder het EU-gemiddelde op het gebied van connectiviteit, waarbij het verschil met het EU-gemiddelde voor de uitrol van glasvezel naar panden 40 % is.

Alle overheidsniveaus hebben diverse digitale strategieën of plannen ingevoerd. #SmartNation, de nieuwe federale digitale strategie, is in 2021 opgezet. Deze strategie is gebaseerd op vijf assen die de DESI-indicatoren weerspiegelen (digitale transformatie van de economie, digitaal menselijk kapitaal, digitale overheid, vertrouwen/transparantie/veiligheid en digitale infrastructuur en ecosystemen). De strategie wordt ondersteund door de werkzaamheden van de “Digital Minds”, een groep die 22 mensen uit de academische wereld en het bedrijfsleven samenbrengt. Deze groep, die op 30 juni 2021 voor het eerst bijeenkwam, zal analyseren hoe de digitale projecten van het land het best kunnen worden uitgevoerd, met name in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, teneinde de gevolgen ervan te maximaliseren.

Vlaanderen heeft een regionaal herstelplan ontwikkeld (inclusief maatregelen die deel uitmaken van de herstel- en veerkrachtfaciliteit van het land) met zeven speerpunten. Een daarvan is digitale transformatie, waarvoor een specifieke strategie voor e-overheid bestaat (Vlaanderen Radicaal Digitaal II). De Franstalige gemeenschap (de Federatie Wallonië-Brussel) heeft in haar algemene strategie voor 2020-2025 een hoofdstuk over digitalisering opgenomen op basis van zes pijlers (governance, data,

digitale werkplek, innovatie, digitale cultuur en gebruikers). Het Waalse Gewest heeft ook een digitale strategie voor 2019-2024, *Digital Wallonia*, die gebaseerd is op vijf thema's (de digitale sector, digitale economie, digitaal bestuur, digitaal grondgebied en digitale vaardigheden). Wallonië legt momenteel tevens de laatste hand aan een digitale strategie voor de periode na 2024. In 2021 heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nieuwe plannen en instrumenten ingevoerd op het gebied van IT-governance, data, digitale inclusiviteit en administratieve vereenvoudiging. Het ontwikkelt momenteel een regionale strategie voor economische transitie, met inbegrip van doelstellingen en acties om de digitale transitie van bedrijven te stimuleren en te vergemakkelijken.

Over het geheel genomen nemen de prestaties van België ten opzichte van voorgaande jaren af. België is wat de totaalscore betreft van boven het EU-gemiddelde tot net onder het EU-gemiddelde gezakt.”

15.11 Single Digital Gateway Regulation

De Single Digital Gateway Regulation (SDGR) verplicht alle lokale besturen om bepaalde producten en diensten vanaf 12 december 2022 online in het Engels beschikbaar te maken.

De informatie moet:

- beschikbaar zijn in het Nederlands en het Engels;
- een omschrijving van het product of de dienst bevatten die accuraat, volledig, up-to-date, gestructureerd, gebruiksvriendelijk, begrijpelijk en duidelijk is.

De webpagina's met de Engelstalige informatie moeten het logo van "Your Europe" en de feedbackfunctionaliteit van de EU bevatten.

In de Single Digital Gateway verordening bepaalt Europa 17 informatiedomeinen die vallen onder de informatieverplichting.

Informatiedomeinen in verband met burgers	Informatiedomeinen in verband met bedrijven
A. Reizen binnen de Unie	J. Starten, exploiteren en sluiten van een bedrijf
B. Werk en pensionering binnen de Unie	K. Werknemers
C. Voertuigen in de Unie	L. Belastingen
D. Verblijf in een andere lidstaat	M. Goederen
E. Onderwijs of stage in een andere lidstaat	N. Diensten
F. Gezondheidszorg	O. Bedrijfsfinanciering
G. Burger- en familierechten	P. Overheidsopdrachten
H. Consumentenrechten	Q. Gezondheid en veiligheid op het werk
I. Bescherming van persoonsgegevens	

15.12 Uit: Timmermans, B., Thaler, C., Devos, T. (2022). Ruimtelijke lessen uit de coronapandemie: tendensen, scenario's en uitdagingen. Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving

“De ruimtelijke impact van de coronacrisis leidde tot een aantal nieuwe uitdagingen en bracht bestaande terug aan het licht of accentueerde deze. De scenario-oefening in deze publicatie leerde dat deze impacts zeer verschillend kunnen evolueren naargelang van de richting waarin de samenleving zich in de toekomst ontwikkelt. In antwoord op de uitdagingen werden een aantal 'strategieën' (langetermijnplannen en/ of doelstellingen) en bijbehorende 'acties' geformuleerd. De onzekerheid ten aanzien van de toekomstbeelden uit de scenario-oefening vraagt een zekere robuustheid van deze strategieën en acties. Ze moeten leiden tot (positieve) uitkomsten, ongeacht de gedaante die de toekomstige samenleving aanneemt. Strategieën en acties gelden als robuust wanneer ze over de uitdagingen en domeinen heen een antwoord kunnen bieden of wanneer ze doorheen de tijd slechts minimaal hoeven bijgesteld worden.

De 7 ruimtelijke uitdagingen voor overheid, steden en gemeenten na de coronapandemie:

1. Betaalbare, klimaatbestendige en compacte woningen verrijkt met nieuwe functies

Tijdens de coronacrisis nam de nood toe aan ruimte voor uitbreiding van functies binnen de woning. Bewoners hadden nood aan een (aparte) ruimte voor telewerk, voor e-learning en/of een eigen buitenruimte, om de leefbaarheid te bewaren.

Strategie 1.1: Realiseer laagdrempelige en inclusieve dienstverlening op wijksschaal.

Strategie 1.2: Investeer in groenblauwe netwerken en publieke ruimte dichtbij bewoners en/of op wijksschaal.

Strategie 1.3: Inzetten op woonvormen met gemeenschappelijke voorzieningen.

Strategie 1.4: Basiskwaliteit in woningen bewaken.

2. Duurzame mobiliteitstransitie in functie van veranderend woon-werkverkeer

Na een afname van het autoverkeer tijdens de coronapandemie, zijn de files voor lange afstandsverplaatsingen teruggekomen. Voorstadnetwerken lijken onvoldoende uitgebouwd om een substantiële 'modal shift' te realiseren. Wie tijdens de coronapandemie voor eerder korte afstanden naar het werk de fiets ontdekte, blijft hieraan vasthouden. Door het toegenomen aantal fietsers neemt de frictie tussen fiets- en autoverkeer toe.

Strategie 2.1: Bestendigen van ruimtelijke ingrepen voor de huidige mobiliteitsshift naar zwakke weggebruikers.

Strategie 2.2: Op elkaar afstemmen van nieuwe (bouw)projecten en mobiliteitsingrepen.

Strategie 2.3: Omzetten van 'vastgeroeste' beleidsinstrumenten en organisatie naar flexibele mechanismen.

3. Duurzame herontwikkeling van monofunctionele gebieden aan invalswegen

Tijdens de coronapandemie vielen we, vanwege afstandsregels en verplaatsingsbeperkingen, terug op het lokale handelsapparaat, op thuisleveringen en thuiswerken. Monofunctionele gebieden bleven tijdelijk leeg. Leegstand op sommige van deze plekken valt op termijn niet uit te sluiten.

Strategie 3.1: Inzetten op verweving of herbestemming van monofunctionele gebieden.

Strategie 3.2: Opmaken van een stadsbrede en domeinoverschrijdende werking voor kleinhandel met een focus op monofunctionele gebouwen.

4. Nieuwe ruimtevragen en ecologische gevolgen in functie van toenemende e-commerce

E-commerce behelst van begin tot eindpunt verschillende ruimtelijke componenten (opslagloodsen, verkeer, parkeerplekken) met elk hun ruimtelijke impact: dubbel geparkeerde bestelbussen, files ... Het groeiende aandeel van e-commerce in onze stedelijke omgeving vraagt een doordachte en samenhangende aanpak.

Strategie 4.1: Duurzame mobiliteit faciliteren en stimuleren.

Strategie 4.2: Levendige kernen aanmoedigen.

5. Goede integratie en spreiding van groenblauwe netwerken en kwalitatieve publieke ruimte

Kwalitatief hoogstaand openbaar domein en groenblauwe netwerken groeiden tijdens de lockdowns uit tot drukbezochte plekken in en rond de steden, maar niet elke omgeving beschikt over deze ruimten. Bovendien ziet men al langer dat de integratie ervan te wensen overlaat, met alle nadelige gevolgen bij (toekomstige) weersextremen.

Strategie 5.1: Investeren in groenblauw.

Strategie 5.2: Groenblauwe netwerken creëren.

Strategie 5.3: Opmaken van een stadsbrede werking voor de realisatie van publiek domein, groen en groenblauwe netwerken.

Strategie 5.4: Creëer divers te gebruiken publieke ruimte.

6. Versterken van het aanbod aan essentiële diensten en voorzieningen in kernen

De coronapandemie legde het belang van een goed uitgeruste lokale economie (essentiële diensten) opnieuw bloot. Het succes van buurtwinkels en het belang van eerstelijnszorg, sportinfrastructuur en meer heeft niet alleen een ruimtelijke, maar ook een sociale en mentale dimensie. Tegelijkertijd hebben alsmaar minder kernen een eigen bakker of slager en trekken dienstverleningen zich terug (naar een digitaal platform) en veranderen ze alsmaar meer in woon- en slaapcentra.

Strategie 6.1: Opzetten van een buurteconomie.

Strategie 6.2: Laagdrempelige en inclusieve dienstverlening op wijkschaal.

7. Versterken van de rol en de aantrekkingskracht van grootstedelijke kernen

Grootstedelijke kernen zagen tijdens de coronapandemie hun rol en aantrekkingskracht afnemen. Minder dan voorheen waren ze de uitgesproken centra van bedrijvigheid en werkgelegenheid. Sommige wijken, zoals kantoorwijken of cultuurhistorische wijken, waren volledig leeg.

Strategie 7.1: Opmaken van een stadsbrede en domeinoverschrijdende werking/visie voor de stedelijke kernen.

Strategie 7.2: Samenwerking tussen privaat (verenigingen, burgers) en publiek versterken.”

15.13 Uit: Toekomstvisie op het lokaal & binnenlands bestuur in Vlaanderen (2023) – Filip De Rynck, Lieven Janssens

“Deze toekomstvisie op het lokaal en binnenlands bestuur is het resultaat van een bijzondere opdracht van minister Bart Somers, bevoegd voor binnenlands bestuur, en van een intensief interactief traject gedurende 1,5 jaar, gebaseerd op meer dan 240 gesprekken en discussies met academici, ambtenaren, koepelorganisaties, politieke partijen en het maatschappelijk middenveld. Lieven Janssens en Filip De Rynck zijn de penhouders en de regisseurs van het interactieve traject.

De studie stelt een aantal zaken op scherp en zwengelt het debat aan over het binnenlands bestuur en de Vlaams-lokale verhoudingen en legt een stevige wetenschappelijk basis voor een langetermijnvisie op ons bestuurlijk landschap. De visietekst blijft niet louter bestuurskundige theorie, maar vertrekt van concrete maatschappelijke uitdagingen en stelt van daaruit de vraag welk soort overheid we nodig hebben om die uitdagingen aan te kunnen.

Het sleutelwoord in de studie is 'geïntegreerd' en dit in verschillende betekenissen.

(1) Bestuurskundige onderzoekslijnen van de 4 universiteiten worden geïntegreerd en gekoppeld aan recent wetenschappelijk onderzoek van collega-academici die expert zijn in de diverse beschreven maatschappelijke opgaven.

(2) Ze ontwierpen de visie doorheen 11 maatschappelijke opgaven. Het binnenlands bestuur raakt alle beleidsdomeinen en de opgaven vereisen betere integratie tussen domeinen.

(3) Ze benaderen de lokale en de Vlaamse overheid als 1 geïntegreerde overheidsorganisatie. De visie op het lokaal bestuur wordt geïntegreerd met een visie op de werking van de Vlaamse overheid: beide zijn onlosmakelijk verbonden en vormen samen één binnenlands bestuur.

(4) Ze integreren kennis en inzichten uit bestuurskundig onderzoek en uit relevante wetenschappen zoals politicologie, sociologie, geografie, economie en rechten.

(5) Ze bouwen de visie op vanuit een participatief proces waarin ze visies van wetenschappers, ambtenaren, politici en maatschappelijke organisaties integreren.

(6) Analyse wordt gekoppeld aan toekomstdesign.” (Uit Nieuwsbrief Kenniscentrum Vlaamse steden – oktober 2023).”

De elf maatschappelijke opgaven zijn: veiligheidszorg, mobiliteitsbeleid, omgevingszorg, waterbeheer, economie & innovatie, nutssectoren & publieke infrastructuur, vrijetijdsbeleid, sociaal beleid, eerstelijnszorg, (sociaal) woonbeleid, arbeidsmarktbeleid (en activering).

De documenten zijn te vinden op www.steunpuntbestuurlijkevernieuwing.be/toekomstvisie-vlaanderen/kopie-van-toekomstvisie-vlaanderen.

15.14 Uit: Global Trends to 2040: Choosing Europe's Future - ESPAS

Het European Strategy and Policy Analysis System (ESPAS) heeft meerdere rapporten gepubliceerd, waaronder het recente Global Trends to 2040: Choosing Europe's Future. Dat rapport onderzoekt belangrijke mondiale trends tot 2040 op het gebied van demografie, technologie, milieu, economie en geopolitiek. Het benadrukt de groeiende complexiteit van deze trends en pleit voor proactieve strategische keuzes om Europa's toekomst vorm te geven. Het European Strategy and Policy Analysis System (ESPAS) is een samenwerkingsverband tussen diverse Europese instellingen dat strategische analyses en toekomstverkenningen levert om Europese beleidsmakers voor te bereiden op toekomstige uitdagingen en kansen.

Vier trends

Onder het motto 'Think globally, act locally' biedt het rapport ook inzichten die relevant zijn voor de omgevingsanalyse van gemeentelijke meerjarenbeleidsplannen. Vier wereldwijde trends worden nader belicht:

- **Technologische revolutie:** De voortdurende digitalisering en de impact van nieuwe technologieën zoals AI, robotica en biotechnologie.
- **Geopolitieke verschuivingen:** Veranderingen in de wereldorde, de opkomst van China en andere niet-westerse mogendheden, en de uitdagingen voor de Westerse dominantie.
- **Economische en sociale dynamiek:** Veranderingen in de wereldeconomie, groeiende ongelijkheden, en de noodzaak van duurzame economische modellen.
- **Klimaatverandering en duurzaamheid:** De dringende behoefte aan actie om klimaatverandering te beperken en de overgang naar een koolstofarme economie.

Lokale niveau

“Deze mondiale trends hebben directe en indirecte gevolgen voor lokale besturen. Technologische vooruitgang kan bijvoorbeeld de lokale arbeidsmarkt en onderwijsbehoeften beïnvloeden. Klimaatverandering vraagt om lokale aanpassingsstrategieën en infrastructuurinvesteringen om de gevolgen van extreme weersomstandigheden te mitigeren. Door in te spelen op trends zoals digitalisering en de groene economie, kunnen Vlaamse steden en gemeenten hun economische basis versterken en nieuwe groeikansen creëren. Investeren in technologie en duurzaamheid verbeteren tevens de levenskwaliteit voor inwoners.

Het rapport biedt waardevolle richtlijnen voor Vlaamse steden en gemeenten om hun toekomstvisie en beleidsmaatregelen te vormen in een snel veranderende wereld. Door proactief en strategisch te handelen, kunnen zij zich beter positioneren om de uitdagingen en kansen van de komende decennia aan te gaan.

Samenwerking op verschillende niveaus (lokaal, regionaal, nationaal en Europees) is cruciaal om effectief te reageren op deze uitdagingen. Innovatieve oplossingen en best practices kunnen worden uitgewisseld tussen steden en gemeenten binnen en buiten Vlaanderen.”

15.15 Uit: Vlaams beleidsplan Artificiële Intelligentie

“Door zelf een leidende rol op te nemen in de ontwikkeling en implementatie van Artificiële Intelligentie kan Vlaanderen er ten volle de economische en maatschappelijke vruchten van plukken. De Vlaamse regering keurde op 22 maart 2019 het Beleidsplan Artificiële Intelligentie goed om die ambitie te ondersteunen. Het voorziet in een jaarlijkse investering van 32 miljoen euro en bestaat uit 3 luiken die elkaar aanvullen en versterken.

Luik 1: Strategisch basisonderzoek versterken

Dit luik versterkt het top strategisch basisonderzoek over AI dat in Vlaanderen aanwezig is. Het groepeert onderzoeksgroepen van de Vlaamse universiteiten en onderzoekscentra waaronder de vier Strategische Onderzoekscentra. Centraal staat de synergie en doorgedreven kennis- en technologiediffusie naar bedrijven, overheidsinstellingen en non-profit organisaties.

In het AI Onderzoeksprogramma worden generische AI-methodologieën onderzocht en ontwikkeld. Deze zijn inzetbaar voor talloze toepassingen in gezondheidszorg, industrie, energie, overheid en burgers.

Uit de toepassingsdomeinen blijkt een gemeenschappelijke nood aan:

- *AI waarbij mensen centraal staan;*
- *duurzame AI;*
- *data-efficiënte AI;*
- *het programma behandelt vier grote onderzoeksuitdagingen op het gebied van AI, gebaseerd op vragen van de gebruikers. De resultaten van het onderzoek worden geïllustreerd met conceptuele demonstratoren.*

Deze demonstratoren hebben een tweeledig doel: gebruikers en onderzoekers inspireren, en het onderzoek sturen naar langere termijn noden. Vlaamse onderzoeksinstellingen en universiteiten krijgen 12 miljoen euro per jaar voor AI-onderzoek. Zij behoren met hun state-of-the-art onderzoek en toonaangevende demonstratoren tot de wereldtop in AI. Ze zorgen ervoor dat Vlaanderen een voortrekkersrol speelt in de datagedreven vierde industriële revolutie die de industrie, dienstverlenende sectoren, gezondheidszorg en overheid de toekomst in loodst.

Luik 2: Gebruik van AI door bedrijven stimuleren

Een zeer belangrijke doelstelling van het beleidsplan is om bedrijven en andere actoren zo breed mogelijk gebruik te doen maken van artificiële intelligentie. Ter ondersteuning van de AI-adoptie bij bedrijven, voorziet het beleidsplan jaarlijks 15 miljoen euro voor het implementatieluik onder leiding van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO).

VLAIO en de partners uit het VLAIO Netwerk hebben als doel om bedrijven in zoveel mogelijk toepassingen te sensibiliseren, te informeren en te adviseren over de mogelijkheden van artificiële intelligentie. Daarnaast begeleiden ze ook bedrijven bij hun eerste ervaringen met deze nieuwe technologie.

Luik 3: Bewustmaking, opleiding en ethische omkadering

Artificiële intelligentie heeft een steeds grotere invloed op de wijze waarop we leren en werken. Het is dan ook belangrijk om naast gespecialiseerde AI-opleidingen te voorzien in opleidingen en initiatieven die de brede basis van de bevolking een basiskennis van AI meegeven.

Naast de vele opportuniteiten zijn er ook risico's verbonden aan AI. Daarom voorziet het beleidsplan jaarlijks 5 miljoen euro voor bewustmaking, opleiding en juridische en ethische omkadering rond artificiële intelligentie.

Binnen het flankerend beleid zijn er twee belangrijke initiatieven met steun vanuit de AI-beleidsagenda:

1. Het Kenniscentrum Data en Maatschappij geeft beleidsmakers, bedrijven en het grote publiek toepasbare richtsnoeren en adviezen inzake juridische, ethische en maatschappelijke aspecten van artificiële intelligentie en datatoepassingen.

2. De Vlaamse AI-academie voorziet in de uitrol van een overkoepelende AI-Doctoraatschool en een aanbod permanente vorming rond AI vanuit de Vlaamse instellingen hoger onderwijs.”

15.16 Uit: VVSG Memorandum 2024 – De grote sprong naar morgen

Uit het VVSG Memorandum 2024 halen we enkele aandachtspunten richting lokale besturen en de uitdagingen voor Vlaanderen hierin.

TRENDS EN UITDAGINGEN

Maatschappelijke trends en uitdagingen

Onze maatschappij digitaliseert versneld sinds de coronacrisis. De gemeenteraden kwamen digitaal bijeen. De digitale technologie is doorgedrongen tot de gemeentelijke administratie. De analyse van de data vervat in alle digitale toepassingen helpen bij de opmaak van de omgevingsanalyse en bij het formuleren en motiveren van beleidsbeslissingen. Slimme technologieën kunnen voor oplossingen zorgen op vlak van mobiliteit, zorg, klimaat of veiligheid. De digitale dienstverlening wordt gebruiksvriendelijker, met online burgerloketten en mobiele applicaties voor het opvragen van documenten of vergunningen, het melden van klachten, het lenen van e-boeken of het reserveren van een theatervoorstelling. Inwoners kunnen via digitale platformen inspraak hebben in het beleid.

Maar dit alles dwingt ook tot kritisch nadenken, er is een wettelijk en ethisch kader nodig voor de nieuwe toepassingen. Het risico op uitsluiting vergroot voor wie onvoldoende geletterd of digitaal vaardig is. Ondanks het stijgende internetgebruik is bijna de helft van alle Belgen digitaal kwetsbaar. Tijdens de coronacrisis startten veel lokale besturen met initiatieven in de bibliotheek en het dienstencentrum, maar deze projectmiddelen stoppen na 2024.

BELEIDSVOORSTELLEN

Bestuurlijke voorstellen

Laat steden en gemeenten sturen

Geef lokale besturen de nodige tijd om nieuwe of gewijzigde beleidsmaatregelen voor te bereiden en in de praktijk te brengen.

Laat lokale besturen zelf beslissen of ze zelf dan wel samen met andere lokale besturen of relevante partners ingaan op centrale beleidsinitiatieven, leg samenwerking dus niet op als voorwaarde (voor subsidies), maar verbied ze ook niet.

Bied lokale besturen de ruimte om (tijdelijk) te experimenteren en de grenzen van de regelgeving op te zoeken met het oog op de evaluatie of de voorbereiding van regelgeving.

Respecteer en versterk lokale besturen in hun regierol op alle domeinen waarin ze een belangrijke maatschappelijke rol (kunnen) spelen en geef hun hiervoor duidelijke instrumenten. Laat toe dat, met de nodige garanties, lokale besturen een actor- en regierol vervullen.

Versterk de bestuurskracht en de democratie

Smelt **gemeente en OCMW samen tot één rechtspersoon**, met behoud van de wettelijke OCMW-opdrachten en de mogelijkheden die de OCMW's vandaag hebben om zelf of samen met andere entiteiten dienstverlening te ontwikkelen.

Werk samen met de lokale overheden aan **meer betrokkenheid van burgers** en innovatieve vormen van burgerparticipatie (bv. burgerpanels, burgerbudgetten, digitale participatievormen,..) en faciliteer experimenten en ervaringsuitwisseling. Kijk met een open blik naar alternatieven voor de traditionele lokale adviesraden.

Maak werk van de oprichting van een **kenniscentrum overheidsopdrachten** dat lokale besturen op basis van hun behoeften ondersteunt bij het strategisch inzetten van hun overheidsopdrachten om deze meer klimaatvriendelijk, circulair en sociaal rechtvaardig te maken, zodat ze een hefboom zijn voor lokale beleidsdoelstellingen zoals reductie van de CO₂-uitstoot en materialengebruik, stimuli voor lokale en sociale economie, enz.

Zorg voor financiële zekerheid

Bouw de **subsidies** voor lokale besturen uit op basis van een driedeling, met in dalende volgorde van financieel belang:

- Een structurele **basisfinanciering** (vooral via het Gemeentefonds) op grond van objectieve en transparante criteria die in volume mee-evolueert met de inflatie én de opdrachten en bevoegdheden van de lokale besturen. Deze basisfinanciering blijft vrij van enige aanvraag of verantwoording. Hervorm vanuit die principes de bestaande basisfinanciering van de Vlaamse lokale besturen, met een bundeling van de vele verschillende stromen.
⬇ Gemeentefonds en algemene financiering
- Meer **specifieke subsidiestromen** voor grote samenhangende beleidsdomeinen (bv. voor zorg, buitenschoolse opvang en activiteiten, milieu en klimaat, mobiliteit, ...) die vooral sturen op output. Wees daarbij zuinig met plan- en rapporteringslasten, ent ze maximaal op de beleids- en beheerscyclus, laat lokale besturen toe ze sector-overschrijdend in te zetten en ga ervan uit dat lokale besturen de toegekende middelen ook doelgericht en efficiënt gebruiken.
- **Tijdelijke projectmiddelen** vertonen een meer experimenteel karakter, maar sluiten maximaal aan bij de lokale meerjarenplanning.

Werk samen met de lokale besturen aan een structurele oplossing voor de onhoudbaar stijgende **pensioenlasten** van gemeenten, OCMW's, politie- en hulpverleningszones,

Geef bij het opleggen van nieuwe taken (bv. voor handhaving) of het toekennen van bijkomende bevoegdheden aan lokale besturen **altijd ook de nodige financiering** er

Werk aan een **verbetering van het systeem van de aanvullende belastingen**, waarbij de voordelen (vooral de centrale inning) blijven en de nadelen worden weggewerkt:

Lokale besturen zijn digitaal mee

Lokale besturen spelen een cruciale rol in de digitale transformatie van de samenleving, vooral in het versterken van de digitale basisvaardigheden van de burgers. Ook voor de digitale transitie van de lokale besturen zelf (met zowel het digitaliseren, innoveren en professionaliseren van interne processen als van de dienstverlening aan burgers en bedrijven) moet nog veel gebeuren. De uitdagingen van deze digitale transitie zijn dermate groot dat geen enkel lokaal bestuur ze individueel aankan. Voor een betaalbare, haalbare en performante digitale transformatie moet er een professionele, gezamenlijke en kostendelende aanpak komen die streeft naar maximale uitwisselbaarheid van systemen en gegevens. Lokale besturen zullen dus meer de krachten bundelen en verwachten dat de centrale overheden daarbij faciliterend en ondersteunend optreden én investeren in onderlinge samenwerking en afstemming. De bestaande samenwerkingsstructuren schieten te kort, strategieën en stappenplannen raken nauwelijks op elkaar afgestemd waardoor uitdagingen nog te vaak verkokerd worden aangepakt.

Ondersteun de creatie van een nieuwe structuur die lokale besturen op basis van hun behoeften **ondersteunt en ontzorgt bij de digitale transformatie**. Het nieuwe vehikel, voor en door de lokale besturen, moet toelaten om de uitdagingen collectiever aan te pakken en zorgen voor een rationalisatie van het huidige versnipperde ondersteuningslandschap.

Maak werk van **coherente subsidies** voor de digitale transformatie van lokale besturen, over de verschillende subsidieprogramma's heen en stop met versnipperde projectoproepen die te weinig leiden tot duurzame oplossingen voor de hele groep. Behoud de aandacht voor innovatie en experimenten, maar investeer ook in de opschaling en implementatie naar duurzame oplossingen en ontzorging van alle lokale besturen.

Verhoog de **toegankelijkheid en bruikbaarheid van data** voor de lokale besturen en faciliteer gegevensdeling. Stel gegevens die centrale overheden verzamelen bij lokale besturen (bv. in het kader van rapporteringsverplichtingen) altijd als gestructureerde data opnieuw ter beschikking. Zorg voor een centrale aanpak die gegevensdeling doorheen platformen aanmoedigt. Coördineer gelijkaardige data-initiatieven binnen de Vlaamse overheid.

Maak in goed overleg met de lokale besturen werk van een grootschalige **vereenvoudigingsoefening van bovenlokale producten en diensten** (identiteitskaarten, rijbewijzen, ...). In het licht van de huidige digitale mogelijkheden kunnen deze producten fundamenteel herdacht worden, zodat lokale besturen zich kunnen concentreren op die aspecten waar ze zelf een meerwaarde kunnen bieden, zoals het helpen van digitaal minder vaardige burgers.

Voer een **IT-toets in voor nieuwe regelgeving**; kan ze IT-matig geïmplementeerd worden binnen aanvaardbare tijd en kosten, ligt ze in lijn met de bestaande IT-strategie en andere lopende initiatieven? Maak werk van een gecoördineerd digitale-inclusiebeleid en erken de rol van de lokale besturen als trekker en regisseur van het lokale digitale-inclusiebeleid.

Realiseer een **ethisch kader voor de ontwikkeling en toepassing van digitale technologieën, inclusief artificiële intelligentie (AI)**, zodat de systemen op een verantwoorde en rechtvaardige manier kunnen worden geïmplementeerd en de privacy, integriteit en andere rechten van burgers worden gewaarborgd. Erken de lokale besturen als een belangrijke partner bij de AI-innovatie. betrek hen in AI-actieplannen en -strategieën en ondersteun lokale experimenten.

Ambitie en vooruitgang op alle vlakken

Duurzame gemeente in de wereld

Een gemeente staat niet op zichzelf. Ze staat in constante verbinding met haar burgers, met bedrijven en instellingen, met andere overheden, met de wereld. Die wereld is steeds meer zichtbaar in de gemeente en omgekeerd zijn de Vlaamse gemeenten in toenemende mate actief in de wereld. Dat doen ze via het Lokaal Mondiaal Beleid en de Europa-werking. Sinds de komst van de Agenda 2030, vertalen de lokale overheden de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties naar hun gemeentelijk beleid.

- Erken **lokale besturen als belangrijke actoren** voor de realisatie van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), geef hun daartoe de nodige instrumenten en betrek ze bij intergouvernementeel overleg over de SDG's.
- **Neem als centrale overheid een rol** op in de realisatie van de SDG's, niet alleen met strategieën als Vizier 2030 en de Nationale Strategie Duurzame Ontwikkeling, maar ook door de SDG's te integreren in de werking en communicatie van alle departementen en agentschappen, want dat leidt tot een grotere bekendheid van de SDG's bij lokale besturen en biedt een richtsnoer om op lokaal niveau de Agenda 2030 vanuit verschillende thematische invalshoeken in te vullen.
- Streef het **internationale budgettaire engagement** na om 0,7% van het BNP aan ontwikkelingssamenwerking te besteden en betrek ook de lokale overheden bij de besteding hiervan.
- Investeer ten behoeve van lokale besturen in nog betere **dataverzameling en -ontsluiting** over de SDG-voortgang, met een betere afstemming tussen de verschillende databronnen.
- Erken de belangrijke **rol van lokale besturen in het mondiale beleid**, stel hun hiervoor middelen en geef lokale besturen ruimte voor experimenten op basis van internationale ervaringen en uitwisselingen.

16 SAMENVATTING OMGEVINGSANALYSE – versie november 2023

Hieronder een samenvatting van de gegevens uit de omgevingsanalyse:

- profiel van de inwoners en van de stad (met pluspunten in groen en werk-/aandachtspunten in rood – werk-/aandachtspunten zijn zaken waar we als stad iets kunnen mee doen, op inzetten of eventueel impact op hebben);
- profiel van onze eigen organisatie (met pluspunten in groen en werk-/aandachtspunten in rood – hier hebben we zeker zelf impact op);
- op het einde vermelden we een overzicht van vele Vlaamse / internationale trends en zetten daar indien mogelijk de Eeklose situatie bij (in cursief).

Als we verwijzen naar een cluster dan kan dit verschillende groepen van steden/gemeenten betekenen: Belfiuscluster (zo benoemd) of een cluster van goed uitgeruste gemeenten (zie bijlage).

16.1 Demografie

16.1.1 Profiel Eeklonaren

Tussen 2023 en 2033 zal het aandeel 67-plussers in Eeklo met 17,9% stijgen; het aandeel zal dan 22% bedragen. Het aandeel jongeren (0-17 jaar) blijft enigszins stabiel (17,8% in 2023 – 17,2% in 2033).

Afhankelijkheidsratio (senioren + jongeren t.o.v. actieven) = hoog: 75,9% in 2024.

Eeklo telt veel kleine gezinnen, 37,6% bestaat in 2024 uit 1 persoon (tegen 2033 = 39,1%); tegen 2033 bestaat een Eekloos gezin gemiddeld uit 2,12 leden (= kleiner dan het Vlaams gemiddelde van 2,27).

In Eeklo is in 2023 23% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder.

In 2023 kwamen 1.692 inwoners binnen en vertrokken er 1.351. Van de aankomers was iets meer dan 50% van de leeftijdscategorie t.e.m. 30 jaar. 11,47% was 60+. Van de vertrekkers is 52,33% van de leeftijdscategorie t.e.m. 30 jaar. 9,84% is 60+.

Van de 1.150 interne verhuisbewegingen binnen Eeklo in 2023 is de groep 20-39 jaar de grootste (33,8%). De groep 0-19 jaar vormt 25,2% van de interne verhuizers. Daarentegen neemt de 60%+ hier maar 12,2% in.

Er zijn grote verschillen tussen de Eeklose buurten in demografische samenstelling.

16.2 Onderwijs

16.2.1 Profiel stad

Pluspunten:

- veel instroom van leerlingen uit de omgeving: aantrekkingskracht van secundair onderwijs is groot (3de plaats in Vlaanderen);
- groot scholenaanbod: alle netten, veel richtingen, buitengewoon lager onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs;
- heel grote tevredenheid over scholen (93% in 2023).

Werk-/aandachtspunten:

- hoog percentage schoolse vertraging in 2023 in lager (22,1%) en secundair onderwijs (is voor ASO en TSO hoger dan Belfiuscluster);
- veel vroegtijdig schoolverlaters bij Eeklose leerlingen middelbaar onderwijs.

16.2.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *samenwerking stad-scholen op allerlei vlakken (overleg, projecten, centraal aanmeldsysteem);*
- *vormingsaanbod en preventieve jongereninformatie naar de diverse graden vanuit de jeugddienst (verdere uitbouw vanuit jongerenhuis / Over-Kophuis Het Spoor);*
- *samenwerking rond jongeren en tewerkstelling via Ondersteunend Alternierend Leren;*
- *Kunstacademie met 3 richtingen, een inclusieve werking, veel leerlingen;*

- *Kunstacademie startte afdeling op in Zelzate vanaf schooljaar 2023-2024;*
- *projecten rond schoolse vertraging / schooluitval (brugfiguren lager onderwijs, vanaf november 2023 ook brugfiguur secundair onderwijs, structurele inbedding van het project Het Jonge Kind, Katrol via Welzijnsband, jongerenhuis ...);*
- *convenanten met diverse organisaties rond schoolse vertraging / schooluitval: De Kring, Apart;*
- *project PIT! voor jongeren in het basisonderwijs;*
- *eerste luik van renovatie KA! is achter de rug in najaar 2021; 2de fase is zo goed als afgerond.*

Werk-/aandachtspunten:

- *werking rond schooluitval wordt veel uitbesteed;*
- *nog niet altijd voldoende samenwerking tussen Kunstacademie, bib en CC. Hieraan wordt meer gewerkt via acties rond Brede school en het nieuwe decreet Buitenschoolse Opvang / Buitenschoolse Activiteiten.*

16.3 Mobiliteit

16.3.1 Profiel Eeklonaren

Er is hinder van snelle rijders en sluijperverkeer.

45% van de Eeklonaren vindt dat kinderen zich niet veilig en zelfstandig in Eeklo kunnen bewegen (dit is verbeterd sedert 2017 (57%) en 2020 (51%)).

25% van de 15-16-jarigen die naar College Ten Doorn naar school gaan vindt het onveilig in de schoolbuurt, 10% zelfs zeer onveilig. In de andere schoolbuurten speelt dit minder (bevraging 2018).

Bijna 50% van de 15-16-jarigen voelt zich veilig tot zeer veilig in het Eeklose verkeer (in het Meetjesland is dit 62%). Er zijn vooral problemen met de (staat van de) fietspaden en de oversteekbaarheid van de N9. (bevraging 2018).

Veel stappers/trappers voor woon-werk/schoolverkeer en in vrije tijd, **maar het aantal fietsverplaatsingen vermindert.**

Eeklo telt 470,6 auto's per 1.000 inwoners (2023); dit is lager dan het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster.

16.3.2 Profiel stad

Pluspunten:

- aanwezigheid van fietsstraten;
- tevredenheid over openbaar vervoer is hoog (**maar daalt wel in vergelijking met 2020**);
- aantal elektrische laadpalen (51 per 10.000 inwoners) is hoger dan het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster;
- tevredenheid over fietsveiligheid is verbeterd;
- scores op tevredenheid over staat van voet- en fietspaden zijn verbeterd (**lager dan cluster**).

Werk-/aandachtspunten:

- **moeilijke oversteekbaarheid N9 - Zuidmoerstraat voelt onveilig aan voor de jeugd - Brugsesteenweg / Vrombautstraat zijn gevaarlijke toegangswegen voor scholieren (bevraging 2018);**
- **grote verschillen in tevredenheid inzake mobiliteit tussen buurten.**

16.3.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *meer deelfietsen bij Hoppinpunten / 3 deelauto's;*
- *een elektrische deelwagen op de Zuidkaaisite;*
- *Fietspunt;*
- *succesvolle opstart fietslease voor personeel in 2023;*
- *fietsvergoeding personeel;*
- *mobiliiteitsplan = leidraad voor komende jaren (R43, N9 ...);*
- *uitwerking zones 30 op het volledige grondgebied;*

- *fietsstraten;*
- *fietspaden oude spoorwegbeddingen;*
- *gladheidsbestrijdingsplan;*
- *goede samenwerking met scholen i.v.m. mobiliteit;*
- *goede samenwerking met AWV, De Lijn, politie, provincie, eigen diensten ...;*
- *dossier R43 is opgestart – fase 1 is afgerond; fase 2, 3 en 4 zitten in ontwerpfase;;*
- *gemiddelde tevredenheid over aantal fietsenstallingen in Eeklo;*
- *bevragingen van buurten bij trajecten rond ontharding;*
- *goede software voor inname openbaar domein, hierdoor kunnen we dit beter opvolgen.*

Werk-/aandachtspunten:

- *onderhoud fietspaden / trottoirs blijft aandachtspunt;*
- *als deel van Vervoerregio Gent moeten we de belangen van Eeklo bewaren;*
- *uitrol decreet basisbereikbaarheid is nog niet concreet;*
- *te weinig aandacht voor communicatie naar specifieke doelgroepen i.v.m. wegeaanleg (anderstaligen ...); uitbouw van een taalbeleid kan hierin verandering brengen;*
- *laad-/loszones niet ok in gebruik;*
- *uitvoering van opdrachten is niet altijd haalbaar – prioriteiten stellen is noodzakelijk;*
- *de Eeklose fietsinfrastructuur verbeteren (onderhoud, verlichting, veiliger netwerk) - hier zullen we op inzetten via het Kopenhagenplan;*
- *autonome verplaatsing door jongeren stimuleren.*

16.4 Wonen

16.4.1 Profiel Eeklonaren /stad

Meer dan 52% van de eengezinswoningen is gesloten bebouwing; 24,8% van alle woongelegenheden zijn appartementen (hoge scores), met grote verschillen tussen de buurten.

Eeklo telt een groot aandeel kleine woningen, maar is wel betaalbaar.

8,72% van de Eeklose woningen is een sociale huurwoning; 7,8% van de Eeklose gezinnen staat op een wachtlijst voor een sociale woning. Het aanbod van sociale woningen moet hoger; wat sociale woningbouw betreft, zijn kleinere woonentiteiten nodig, terwijl ook grotere gezinnen nog een plaats moeten kunnen vinden.

40,7% van de Eeklose gezinnen huurt zijn woning, dit is een hoog aandeel (grote verschillen tussen de Eeklose buurten).

De recente woonprojecten (jongste 15 jaar - zonder WISH en Graswijk) worden als volgt gekenmerkt (in vergelijking tot totaal Eeklo, de visgraatstraten, N9, Boelare-Blommekens en Koning Albertstraat):

- Het aandeel alleenstaanden (42,6%) is groter dan voor Eeklo algemeen, maar lager dan de centrum- en visgraatstraten.
- Het aandeel niet-Belgen (9,2% = 195) is kleiner dan voor Eeklo algemeen en gevoelig kleiner dan de centrum- en visgraatstraten.
- Het aandeel huurwoningen (44,6%) is groter dan voor Eeklo algemeen, maar lager dan de centrum- (= 315) en visgraatstraten (= 438).
- Het aandeel sociale huurwoningen (10,55%) is groter dan voor Eeklo algemeen en voor de centrum- en visgraatstraten.
- Het aandeel jongeren (0-19jaar) (= 17%) ligt lager dan het Eeklose cijfer en de score van de visgraatstraten, maar hoger dan op de N9 en Boelare-Blommekens.
- Het aandeel senioren (=60+) (= 29,1%) is te vergelijken met het Eeklose cijfer en de score van de Koning Albertstraat, maar ligt hoger dan de visgraatstraten en gevoelig lager dan N9 en Boelare-Blommekens.

96% van de Eeklose gezinnen heeft volgens de bevraging isolerend glas in de woning; **86% heeft dakisolatie; 65% heeft een energiezuinige verwarmingsketel. Deze cijfers stagneren of dalen zelfs.** De Eeklose gezinnen hebben een laag elektriciteitsverbruik.

2,77 % van de Eeklose gezinnen heeft een budgetmeter voor elektriciteit.

De meeste woningen in Eeklo hebben een goede mobiscore omwille van de goede bereikbaarheid van onderwijs, zorg, openbaar vervoer...

71% van de Eeklonaren is tevreden over zijn buurt (= lage score) en deze score daalt nog. In vergelijking met andere Vlaamse steden/gemeenten zijn Eeklonaren niet zo tevreden over hun stad (= 56% - in het Vlaamse Gewest zijn er weinig steden die zo laag scoren).

Amper 36% is fier op zijn/haar stad (dit is fors gedaald sedert 2020 en is meteen de laagste score in het Vlaamse Gewest).

67% is tevreden over het zicht op groen (= een lage score); 51% vindt dat de straten/trottoirs er net bij liggen (deze beide scores stijgen een beetje). Hier zien we aanzienlijke verschillen tussen de buurten. 26,8% van de Eeklose gezinnen heeft in 2024 een installatie van zonnepanelen < 10KW in de woning (dit stijgt maar is nog altijd lager dan de cluster en het Vlaamse Gewest).

16.4.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *inzetten op woonkwaliteit: ongeschiktheid/onbewoonbaarheid, conformiteitsattesten (hoge aantallen in vergelijking met Belfiuscluster);*
- *nieuw reglement conformiteitsattest;*
- *visienota Sociaal Wonen;*
- *overeenkomst met het Pandschap in het kader van ontzorging bij particuliere renovaties;*
- *samenwerking met Woonwijzer Meetjesland/Wooneco;*
- *goed voorbeeld geven aan burgers inzake duurzaamheid bij bouw en renovatie;*
- *lokaal woonoverleg wordt beter opgevolgd.*

Werk-/aandachtspunten:

- *kennis woonadvies zit veel extern – Woonwijzer ging over in Veneco, we nemen dit een stuk meer in eigen handen.*

16.5 Milieu-Natuur-Energie

16.5.1 Profiel Eeklonaren

Eeklose gezinnen hebben een lage warmtevraag (kleine woning / appartement, gesloten bebouwing) en zorgen voor steeds minder CO₂-emissie via verwarming.

Eeklonaren verbruiken minder elektriciteit dan in andere gemeenten; er is ook minder verbruik van fossiele brandstoffen. **We zien wel een stijging in 2022 (geldt overall).**

Er wordt weinig gebruik gemaakt van zonne-energie door de Eeklonaren in vergelijking met andere gemeenten/steden.

Het aantal kg restafval per inwoner ligt bijna op de norm van 141 kg, namelijk op 141,06 kg in 2023. Er komt een nieuwe norm tegen 2030 van 100 kg per inwoner.

89% van de Eeklonaren gaat zeker minstens 1 x per jaar naar een bos of park in de stad (is gestegen van 86% in 2020).

Hoog draagvlak voor windmolens in Eeklo.

Er wordt veel binnengebracht bij de Kringloopwinkel.

16.5.2 Profiel stad

Pluspunten:

- *hoge rioleringsgraad (96,5% = % van degene die kunnen aangesloten worden op riolering zijn aangesloten);*
- *hoge zuiveringsgraad (96,9% = aandeel inwoners dat is aangesloten op een waterzuiveringsinstallatie);*
- *Fair-tradestad;*
- *goed hergebruik in Kringloopwinkel (7,66 kg per inwoner);*

- nabijheid van stadsbos en stadsgroen;
- grote nabijheid van buurt- en woongroen;
- pionier van windenergie;
- energiegebruik is lager dan buurgemeenten;
- Het Leen, Heldenpark, stadsbos ...;
- verledingsgraad openbare verlichting eind 2023 is 40,4%;
- veel groene stroom in Eeklo door windturbines, **wel daling vanaf 2022 omdat 3 oude turbines zijn afgebroken**;
- totaal cijfer CO₂ daalt tussen 2011 en 2022 met 22,9%;
- gemiddelde tevredenheid over huisvuilvoorzieningen.

Werk-/aandachtspunten:

- bereikbaarheid van wijkgroen (tot 10ha) daalt fors tussen 2013 en 2019;
- weinig stadsbos, -groen en -deelgroen aanwezig;
- weinig buurt-, wijk- en woongroen aanwezig;
- nabijheid van stadsdeelgroen en woongroen neemt af;
- **er is nog veel dakoppervlak voorhanden om zonnepanelen te plaatsen**; hier wordt vanaf 2021 aan gewerkt met het zonnedelenproject. Score 2022 = 5,8% (= gestegen **maar te weinig**);
- **veel zwerfafval**;
- **stijging van de CO₂-emissie in particulier en commercieel vervoer.**

16.5.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *voorbeeldfunctie: zonne-energie, zonnedelen, WKK, korte keten;*
- *klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan;*
- *burgemeestersconvenant;*
- *Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0 en 2.1;*
- *uitgeschreven voedselstrategie;*
- *samenwerkingen Kringloopwinkel, RLML, IVM ...;*
- *memorandum Blue Deal voor de referentieregio Gent;*
- *deel van het burgerbudget is voor klimaatgerichte projecten;*
- *elektrische laadpalen;*
- *volkstuintjes;*
- *onthardingsprojecten;*
- *warmtenet;*
- *geboortebos;*
- *boscompensatie;*
- *EekloNET;*
- *Mooimakersproject;*
- *gemeenschapswachten;*
- *handhavingsambtenaar;*
- *bos Lange Moeiakker;*
- *Heldenpark;*
- *stadsbos;*
- *premies hemelwater en afkoppeling;*
- *nieuwe premies voor ontharding vanaf 2023;*
- *fietsvergoeding voor personeel en fietslease;*
- *uitgebreide werking Lokaal Mondiaal;*
- *emissiearm eigen wagenpark: sinds 2012 investeert de stad in een milieuvriendelijker wagenpark. De jongste jaren zijn zo goed als alle nieuwe voertuigen elektrisch;*
- *voor de dienst Omgeving werd al veel op afspraak gewerkt, sedert corona is alles op afspraak: dossiers en gesprekken kunnen beter en gericht worden voorbereid en afgewerkt.*

Werk-/aandachtspunten:

- **samenhang met andere diensten kan nog sterker: woonbeleid, vrije tijd ...;**
- **veel administratieve taken naar lokaal bestuur;**
- **hoogimpactscenario's inzake klimaat leren ons het volgende:**
 - **nu 170 droogtedagen, dit gaat naar 232 in 2100;**
 - **nu 811 mm neerslag per jaar, dit gaat naar 1.023 in 2100;**

- nu 3,3 zware neerslagdagen per jaar, dit gaat naar bijna 15 dagen in 2100;
- nu gemiddelde zomertemperatuur van 16,8°C, dit gaat naar 24,9°C in 2100;
- nu 2,3 dagen boven de 30°C, dit gaat naar 30,1 dagen in 2100;
- nu 4,5 hittegolfdagen, dit gaat naar 48 dagen in 2100.

16.6 Ruimte & Infrastructuur

16.6.1 Profiel stad

De stad heeft een heel hoge bevolkingsdichtheid (741 inwoners per km²). De kern is nog dichter bevolkt: Eeklo Centrum telt 8.252 inw per km².

Van de bebouwde oppervlakte in 2022 is 64,7% voor wonen, 22,4% voor economie en 10,4% voor recreatie.

Van het onbebouwde deel is 6,2% bos/boomgaard en 85,4% akker- en grasland.

Pluspunten:

- efficiënt ruimtegebruik op kleine oppervlakte.

Werk-/aandachtspunten:

- risico op samenlevingsproblemen door heel hoge bevolkingsdichtheid;
- bodemafdicthting van 20,6% en een ruimtebeslag van 37,7% (het ruimtebeslag blijft geleidelijk aan toenemen).

16.6.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *Hartwijk als ecowijk en deel van de water-, groen- en fietsas;*
- *klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan;*
- *burgemeestersconvenant;*
- *Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0 en 2.1;*
- *volkstuintjes;*
- *handhavingsambtenaar;*
- *gemeenschapswachten;*
- *algemene bouwverordening en nota verdichting in opmaak;*
- *ontharding bepaalde zones;*
- *warmtenet;*
- *boscompensatie;*
- *diverse RUP's zijn in uitwerking, in verschillende fasen;*
- *ontvoogde stad;*
- *geïntegreerde aanpak stedenbouw en stadsontwikkeling;*
- *korte antwoordtermijn;*
- *coördinator stadsontwikkeling in dienst;*
- *voor de dienst Omgeving werd al veel op afspraak gewerkt, sedert corona is alles op afspraak: dossiers en gesprekken kunnen beter en gericht worden voorbereid en afgewerkt.*

Werk-/aandachtspunten:

- *samenhang met wonen, vrijetijd ... kan nog sterker;*
- *veel taken bij lokale besturen;*
- *langetermijnvisie formuleren voor de publieke ruimte (spelen, hangplekken, groene ruimte ...).*

16.7 Armoede & Welzijn

16.7.1 Profiel Eeklonaren

11,7% van de Eeklose kinderen woont in een gezin met lage werkintensiteit; 12,4% van de Eeklonaren woont in een gezin met lage werkintensiteit (volwassen leden van het gezin krijgen een score van 0 (niemand werkt) tot 1 (alle leden werken voltijds) - < 0,2 is een lage werkintensiteit).

26,7% van de Eeklose kinderen wordt geboren in kansarmoede (cijfer 2023 = zeer hoog).

Een Eekloonaar heeft gemiddeld een lager inkomen dan een Vlaming of een inwoner van de cluster of de buurgemeenten.

18,9% van de Eeklose volwassenen heeft een verhoogde tegemoetkoming (2023).

8,3% van de inwoners tussen 18 en 65 jaar is werkloos in 2023; bij de min-25-jarigen ligt dit op 18,1%. Eeklo telt veel niet-toeleidbaren tot de arbeidsmarkt.

Eeklo telde in heel 2023 438 leefloners.

23,5 % van de inwoners van Eeklo zijn van niet-Belgische herkomst (2024). Het grootste deel van de niet-Belgen komt uit Oost-Europa. Het aantal inwoners van niet-Belgische herkomst is tussen 1990 en 2024 x 13 gegaan. Het aandeel inwoners van niet-EU-herkomst in Eeklo bedraagt 14%.

Bijna 1 op 3 van de meerderjarige nieuwkomers haalde een inburgeringsattest.

Inwoners van andere nationaliteiten hebben grotere kans op: lager inkomen, leefloon, lage werkintensiteit (dit zijn allemaal armoede-indicatoren).

Eeklo scoort -11 op de lokale armoedebaarometer.

16.7.2 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *welzijns-campus Zuidkaai met Sociaal Huis;*
- *uitgebouwde sociale dienst;*
- *arbeidsbegeleidingstrajecten;*
- *samenwerking met Wijkcentrum De Kring;*
- *samenwerkingen met veel welzijnsorganisaties;*
- *noodwoningen;*
- *regierol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland;*
- *Geïntegreerd Breed Onthaal;*
- *UiTPAS met kansentarief;*
- *inclusief vrijetijdsbeleid;*
- *ambtenaar diversiteit, integratie, gezondheid;*
- *brugfiguren, katrolfiguur ...;*
- *projecten en impulsmiddelen lokaal sociaal beleid;*
- *outreachinge aanpak voor het Jonge kind, Huis van het Kind, vluchtelingen ...;*
- *netwerk met diverse organisaties;*
- *uitgewerkt taalbeleid;*
- *uitrol taalstimulerende activiteiten;*
- *4de pijler inburgering;*
- *project De Plek opgestart in 2021 – subsidie tot eind 2023;*
- *opstart Jongerenhuis / Over-Kophuis Het Spoor;*
- *ambulante drughulpverlening in Eeklo;*
- *inzetten op Plan Samenleven;*
- *inzet op digitale ongelijkheid via digispots en digilabs via verschillende subsidiekanalen;*
- *opmaak van een gezinsarmoedebestrijdingsplan.*

Werk-/aandachtspunten:

- *veel projectmatig werken (afhankelijk van subsidies);*
- *noord-zuidthema's zijn te weinig zichtbaar;*
- *lokale besturen hebben eigenlijk weinig hefboomen om substantieel iets aan armoede te doen;*
- *gegevensdeling met externe partners loopt soms moeilijk;*
- *toegankelijkheid van dienstverlening kent drempels;*
- *versnippering van het welzijnslandschap;*
- *versnippering in soorten aanvullende steun;*
- *aandacht geven aan buurtverschillen inzake sociale woningbouw, alleenstaanden ...*

Uit de Atlas Superdiversiteit: 'een aantal woonkarakteristieken hebben een duidelijk positieve en statistisch significante relatie met de mate van superdiversiteit. Waar er meer inwoners wonen van niet-

Belgische herkomst, vinden we vaker gesloten bebouwing, kleinere woningen, huurwoningen en meergezinswoningen. De aanwezigheid van privégroen is dan weer beperkter in deze sectoren. De parameters met betrekking tot de bouwjaren geven geen significant verband. Bij de omgevingskenmerken hangt de aanwezigheid van inwoners van niet-Belgische herkomst statistisch significant samen met een hogere inwonersdichtheid. Ook met het voorzieningenniveau is er een positieve correlatie, zowel voor het algemene voorzieningenniveau als voor specifiek de nabijheid van scholen, cultuur & sport, openbaar vervoer, zorgvoorzieningen en woonondersteunende voorzieningen. Omgekeerd zien we dat zeer diverse sectoren een veel kleinere aanwezigheid kennen van openbaar groen.”

16.8 Zorg & Gezondheid

16.8.1 Profiel Eeklonaren

66% is tevreden over de opvang van baby's en peuters in Eeklo (beter dan cluster, **maar gedaald van 81% in 2017 en 75% in 2020**).

77% van de inwoners is tevreden over de ouderenzorg (komt overeen met de cluster).

Eeklo vertoont slechte luchtkwaliteit op en rond de N9.

Eeklonaren zijn niet zo goed bezig inzake gezondheidspreventie: lagere cijfers voor kankerscreenings en tandartsbezoek dan Vlaams gemiddelde (= vaak gelinkt aan armoede). 6,8% van de Eeklonaren heeft een vorm van diabetes (= nogal hoog); 22,7% heeft een chronische aandoening (= hoog).

91% van de Eeklonaren is tevreden over de Eeklose gezondheidsvoorzieningen (= heel hoog).

50% van de Eeklose 75-plussers woont alleen; **1 op 5 ziet niet wekelijks iemand**.

1 op 2 doet geen activiteiten in LDC, CC, bib ... 20% rijdt nog vaak met de fiets; 14% gaat te voet.

Uit de gevoerde gezondheidsenquête in 2023 komen 4 aandachtspunten naar voor: voeding, mondhygiëne, valpreventie en mentaal welzijn.

16.8.2 Profiel stad

Pluspunten:

- veel gezondheidsvoorzieningen aanwezig in Eeklo: ziekenhuizen, organisaties ...;
- hartveilige gemeente;
- dementievriendelijke gemeente;
- groot aanbod voor ouderen: activiteiten, zorg ...;
- 388,8 uur gezinszorg per 100 inwoners in 2022 (= zeer hoog in vergelijking met Vlaanderen);
- aantal plaatsen residentiële ouderenzorg is hoog (10,2 per 100 inwoners van 65 jaar of ouder = hoger dan het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster);
- veel opvangplaatsen in kinderopvang, zowel wat 0- tot 2-jarigen als 3- tot 11-jarigen betreft.

16.8.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- 5 BKO-locaties;
- grote bezetting BKO;
- sociaal tarief BKO;
- groot aanbod aan opvang/activiteiten voor 3- tot 12-jarigen;
- BKO-locaties zijn gelinkt aan basisscholen (en dichtbij);
- grote tevredenheid over BKO bij gebruikers;
- aandacht voor buitenruimte en veiligheid bij BKO;
- duidelijke regels in de BKO's;
- aandacht voor vorming en gezonde voeding in BKO;
- samenwerking BKO met jeugddienst, sportdienst, KA ...;
- lokaal overleg kinderopvang;
- inclusieve kinderopvang;

- tevredenheidsmetingen BKO;
- kinderopvang is belangrijk item in de strijd tegen kinderarmoede;
- jeugdwelzijnsoverleg;
- gecreëerd aanbod aan psychologische ondersteuning individueel of in groep (via Sociaal Huis, LDC ...);
- veel uren gezinszorg door OCMW;
- eigen gezinszorgdiensten;
- heel grote tevredenheid over dienst gezinszorg en aanvullende thuiszorg bij gebruikers;
- LDC: uitgebreide werking waaronder Vervoer op Maat, restaurant, activiteiten, boodschappenhulp, samenwerkingen, UiTPAS;
- participatietrajecten in Zonneheem met bezoekers en bewoners;
- veel vrijwilligers bij LDC Zonneheem;
- hartveilige gemeente (AED-toestellen in straatbeeld);
- dementievriendelijke gemeente;
- acties gezonde gemeente;
- kwaliteitsplanning dienst thuiszorg;
- Goeiemorgentelefoon;
- uitdaging decreet voor buitenschoolse opvang en buitenschoolse activiteiten;
- uitdaging decreet betreffende de thuiszorg: opmaak buurtanalyses, werken aan beter bereik van kwetsbaren ...;
- traject Zorgzame Buurten;
- uitgewerkte buurtanalyse voor lokaal dienstencentrum;
- senioren- en buurtzorgconsulent sedert najaar 2022;
- pedagogisch coach bij BKO.

Werk-/aandachtspunten:

- toenemende zorgvraag bij kinderen in BKO (complexiteit van gezinssituaties, gedifferentieerde achtergrond bij kinderen ...);
- veel personeelsverloop want ondankbare uren in job (BKO);
- schoonmaken BKO gebeurt door begeleiders;
- inspelen op veel opvoedingsvragen in BKO is moeilijk.

16.9 Financiën

16.9.1 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- totale uitgave per inwoner < Belfiuscluster (2023);
- autofinancieringsmarge = ok (2023);
- gecumuleerd budgettair resultaat = ok (2023);
- € 811,01 schuld per inwoner = veel lager dan Belfiuscluster;
- 49,58% afhankelijk van belastingen/retributies in 2023 (lager dan Belfiuscluster en Vlaams Gewest).

Werk-/aandachtspunten:

- waarde 1% APB < Belfiuscluster / Vlaams Gewest;
- waarde van 100 opcentiemen onroerende voorheffing < Belfiuscluster / Vlaams Gewest;
- objectief belastingvermogen is laag in vergelijking met het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster;
- toelage Politiezone € 153,41 /inw = zeer hoog, maar wel hoge dienstverlening.

16.10 Personeel

16.10.1 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- objectieve aanwervingsprocedure;
- onthaalbeleid in opbouw;
- aanwezigheidsbeleid;
- intervisie leidinggevenden;

- interne mobiliteit;
- nieuwe feedbackcyclus;
- invoeren structureel telewerk (max. 2/5) voor betere werk-privé-balans;
- uitrol Welzijnsactieplan.

Werk-/aandachtspunten:

- we stellen te weinig vragen bij invulling na uitstroom;
- uitvoeren onthaalbeleid nieuwe medewerkers;
- 32% is +50 jaar;
- 49,5% van exploitatiekost = personeelskost (iets lager dan Belfiuscluster).

16.11 Gebouwen

16.11.1 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- we doen meer aan onderhoud dan vroeger;
- gerichte verkoop van patrimonium;
- opvolging / meten energie;
- dienst gebouwenbeheer is volledig uitgebouwd;
- instappen in Vastgoedstrategieplan.

Werk-/aandachtspunten:

- heel veel gebouwen en terreinen in eigendom;
- veel aandacht en budget nodig voor eigen vastgoed: onderhoud, energie, klimaatrobustheid, brandveiligheid, inbraakveiligheid ...

16.12 Vrije tijd

16.12.1 Profiel Eeklonaren

74% van de Eeklonaren doet minstens 1 x per maand aan sport.

81% is zeer tevreden over de sportvoorzieningen (dit is een beetje gedaald, maar blijft wel hoger dan het Vlaamse Gewest en gelijk aan de Belfiuscluster).

66% is tevreden over de cultuurvoorzieningen in Eeklo; 89% is tevreden over de bibvoorzieningen in Eeklo (fors gestegen). Deze cijfers zijn vergelijkbaar met het Vlaamse Gewest en de cluster.

48% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende jongerenvoorzieningen; 51% is tevreden over speelplekken voor kinderen (zijn niet zo hoge scores).

16.12.2 Profiel stad

Pluspunten:

- groter aanbod van alle soorten vrijetijdsactiviteiten dan gemiddelde Vlaams Gewest en Belfiuscluster;
- UiTPAS leidt tot meer vrijetijdsparticipatie;
- UiTPAS trekt mensen aan van buiten het Meetjesland;
- goed uitgebouwd vrijwilligersaanbod;
- veel sportaccommodaties, veel sportaanbod: verenigingen (met jeugdwerking), kampen, sportdagen, trainers ...;
- jeugdaanbod: eigen werking, jongerenhuis/Over-Kophuis Het Spoor, verenigingen, jeugdhuis, jeugdraad ...;
- Eeklo = toegangspoort tot het Meetjesland;
- veel evenementen in Eeklo;
- enkele streekproducten;
- werking Toerisme Meetjesland;
- opstart werkgroep rond toerisme Eeklo;

- Huysmanhoeve, jachthaven, Leen ...;
- cafés en restaurants als toeristische trekpleister in Meetjesland;
- aparte website voor toerisme: visit.eeklo.be;
- nieuw toekomstplan Toerisme Meetjesland 2021-2026.

Werk-/aandachtspunten:

- aantal sportclubs per 1.000 inwoners is lager dan in Belfiuscluster;
- weinig overnachtingsmogelijkheden in Eeklo in vergelijking met het Vlaamse Gewest en Belfiuscluster;
- weinig overnachtingen in Eeklo (657/1000 inw in 2018; 528,9/1000 inw in 2023) in vergelijking met Belfiuscluster;
- het aanbod aan speelvoorzieningen voor kinderen en plekken voor jeugd is beperkt in de buurten Balgerhoeke, Eeklo Centrum en Eeklo Noord;
- typische zaken van Eeklo uitbouwen in dagtrips;
- te weinig toeristische aantrekkingskracht als stad;
- ontoegankelijke monumenten;
- te weinig inspelen op cultuurhistorische troeven.

16.12.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- samenwerking vrijetijdsdiensten;
- eigen aanbod + eigen accommodaties sport, jeugd, cultuur;
- aantal sportaccommodaties is hoger dan Belfiuscluster;
- sportaccommodatie is grotendeels geclusterd aan sportpark;
- nieuw zwembad met grote toename van aantal zwemmers;
- exploitatie sport door Farys (expertise) – ook voetbalterrein Zandvleuge;
- inclusief beleid vrije tijd;
- aankoop voetbalterrein in Balgerhoeke in 2020;
- subsidies voor jeugd-, sport- en culturele verenigingen;
- samenwerking met sociale partners en scholen;
- UiTPAS met kansentarief;
- digitaal reservatiesysteem;
- energiezuinige verbouwing van CC en Kunstacademie in 2023-2024;
- betaalbare prijzen;
- regionaal reglement in bib;
- samenhuizen bib-CH-KA rond 1 (deels onthard) plein;
- drempelverlagend werken in CH (Club Cultuur) en bib (taalvaardigheid);
- intergemeentelijke samenwerking voor cultuur, jeugd, sport;
- actieve adviesraden;
- aandacht voor participatie;
- oog voor kwetsbare groepen;
- grote tevredenheid over CH inzake voorstellingen, cafetaria, infrastructuur, prijzen ...;
- STIP als infopunt – toeristische balie;
- aantrekkelijke buitenruimte aan ABC-site;
- aparte programmabrochure CH;
- speelvisie;
- markten: wekelijks + andere;
- veel evenementen zorgen voor bruis;
- gezamenlijk retributiereglement voor zalen en uitleendienst;
- aparte bevragingen n.a.v. corona in bib, CC en zwembad;
- vrijwilligersmatchingsplatform Give a day;
- opzetten nieuwe initiatieven voor vrijetijdsdiensten en verenigingen met noodfonds Vrije tijd n.a.v. corona;
- tevredenheidsscore van zwembad = 7,63 op 10.

Werk-/aandachtspunten:

- te weinig UiTPASsen zonder kansentarief;
- accommodatie voetbal is niet ok, maar Farys doet ondertussen het sitebeheer en voert een studie uit over de toekomst van dit terrein;

- CH-bezoek meestal niet gekoppeld aan andere activiteit in Eeklo;
- niet alle VT-diensten hebben hetzelfde digitaal reservatiesysteem;
- 2/3 CH-bezoekers gaat niet naar bib;
- nood aan onderhoud van veel sportterreinen / -gebouwen;
- exploitatie sport door Farys (uit handen geven; kosten);
- vrijetijdswerking is niet kostendekkend: veel personeel nodig, dure exploitatie ...;
- cultuur soms te weinig zichtbaar in wijken;
- Herbakkersplein wordt te weinig gebruikt;
- te weinig cultuur op kindermaat;
- te weinig creatief – te veel geprogrammeerd op voorhand (cultuur);
- te weinig inspelen op cultuurhistorische troeven;
- veel evenementen vragen veel personeelsinzet buiten normale werkuren;
- aandacht voor buurtverschillen inzake tevredenheid over en aanbod van voorzieningen inzake vrije tijd.

16.13 Ondernemen & Werken

16.13.1 Profiel Eeklonaren

96% van de Eeklonaren winkelt in Eeklo.

60% van de Eeklonaren is tevreden over de uitgaansgelegenheden in Eeklo (dit is gestegen en vergelijkbaar met Vlaamse Gewest en cluster); de tevredenheid over de restaurants ligt hoger (= 80%); gestegen van 70% in 2017 en 76% in 2020; dit ligt nu hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster).

8,3% van de inwoners tussen 18 en 65 jaar is werkloos; bij de min-25-jarigen ligt dit op 18,1%.

In september 2024 telt Eeklo 898 werkzoekenden zonder werk, daarvan zijn er 686 in bemiddeling, 107 in opleiding/voortraject. 105 kunnen niet worden ingezet op langere termijn.

Er is een hoog aandeel arbeidsgehandicapten in Eeklo in 2023 (28,4% van de werkzoekenden zonder werk (WZW) tegenover 18,8% in het Vlaamse Gewest en 21,8% in de cluster 'goed uitgeruste centra').

16.13.2 Profiel stad

De bedrijven in quartaire sector leveren 48,2% van de Eeklose tewerkstelling. De bedrijven in tertiaire sector leveren 28,8% van tewerkstelling.

Op 1.000 werknemers in Eeklo komen er in 2023 696 van elders. 67% van de Eeklose werkenden gaat buiten Eeklo werken (2023).

Pluspunten:

- nabijheid/bereikbaarheid van winkels;
- 86% van de Eeklonaren vindt dat er voldoende winkels zijn in de stad (komt van 83% in 2017) – is hoger dan Vlaams gemiddelde en cluster; 70% is tevreden met de winkels (hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster);
- het 'verzorgingsgebied' overstijgt ruim de Eeklonaren voor elke productgroep;
- aanbod winkels is goed verdeeld;
- Eeklo telt in 2023 in totaal 10.713 arbeidsplaatsen (loontrekkend en zelfstandig): dit is 7,7% meer dan in 2017 (met een daling tussen 2022 en 2023);
- Eeklo heeft veel jobs (jobratio = 81,4 in 2023) – dit is veel hoger dan het Vlaamse Gewest en de Belfiuscluster, maar daalde het jongste jaar;
- netto-aangroei ondernemingen is in 2020 voor het eerst hoger dan de Belfiuscluster;
- digitale Eeklobon;
- investerings-/startersbrochure voor nieuwe ondernemers;
- voor alle mogelijke goederen is Eeklo een aantrekking voor inwoners van Maldegem / Lievegem / Assenede / Kaprijke / Sint-Laureins;
- uitgevoerde studie van Locatus over aanwezig en afwezig handelsaanbod t.o.v. vergelijkbare steden;
- uitgevoerde studie door De Profploeg.

Werk-/aandachtspunten:

- aantal handelspanden daalt gestaag in Eeklo;

- 13,4% van de handelspanden staat leeg (2023) – (ligt hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster, maar is voor het eerst een daling);
- de filialisering neemt toe (33% ketens), vooral door vermindering kleine zelfstandigen = inboeten aan 'onderscheidend vermogen';
- buurtverschillen in aanbod winkels.

16.13.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- digitale Eeklobon;
- uitbouw Job Dream Day – ook voor oudere werknemers (dus niet enkel voor leerlingen);
- handelsacties;
- markten: wekelijkse markt , tamboermarkt, dag van de markt, jaarmarkt ...;
- ambtenaar lokale economie;
- strategisch-commercieel plan in uitrol;
- inzet op leegstand van handelspanden;
- digitale nieuwsbrief economie;
- meer ruimte om beleidsmatig te werken;
- meer samenwerking met omgeving, wonen, toerisme, vrije tijd, evenementen ...;
- meer aandacht voor ondernemerstoets bij beleidsbeslissingen;
- samenwerkingen OKEE, VOKA, horeca, Krüger ...;
- subsidie voor aanpak winkelpanden;
- industrieterreinen: Nieuwendorpe, Broeken, Kunstdal , Kunstberg, heropstart PRUP Balgerhoeke voor nieuw industrieterrein;
- afgebakend kernwinkelgebied;
- regierol sociale economie via Welzijnsband Meetjesland;
- Team Tewerkstelling via Welzijnsband Meetjesland;

Werk-/aandachtspunten:

- te weinig profiel als inkoopstad;
- geen horecabeleidsplan;
- geen goed draaiende detailhandelsvereniging;
- stopzetting vestiging Ontex;
- afstemmen jobaanbod met potentiële werknemers in Eeklo.

16.14 Samenleven & Veiligheid

16.14.1 Profiel Eeklonaren

Inwoners van Eeklo weten niet voldoende dat de politie instaat voor inbraakpreventie en burenbemiddeling. Eeklonaren kennen hun wijkagent niet voldoende.

1 op 5 Eeklonaren vindt dat er te weinig politie op straat te zien is.

Top 5 van buurtproblemen in 2023: onaangepaste snelheid in het verkeer: 60,3% (2018: 65,3%); sluikestorten en zwerfvuil: 48,4% (2018: 46%); overlast zwaar vervoer: 46%; hinderlijk parkeren (op trottoir bv): 42,2% (2018: 39,5%); agressief verkeersgedrag: 39,1% (2018: 35,6%).

44% van de Eeklonaren vindt in 2023 dat er teveel culturen in Eeklo samenwonen (= hoger dan het Vlaamse Gewest en cluster; is nog gestegen).

49% voelt zich in de stad af en toe tot vaak/altijd onveilig (hoge score – nog gestegen). Deze scores zijn hoger dan de cluster. De verschillen tussen de diverse buurten in Eeklo zijn groot.

Eeklonaren hebben last van verkeers-, geur-, lawaai- ...hinder en van zwerfvuil en hondenpoep, maar niet meer of minder dan vergelijkbare steden/gemeenten en buurgemeenten.

16.14.2 Profiel stad

Pluspunten:

- 24 op 7 politiezone;
- nabije Hulpverleningszone met kantoren in Eeklo;
- fietsgraveeracties;
- aantal verkeersslachtoffers is gedaald;
- organisaties die werken rond preventie;
- project De Plek – opvolger Jongerenhuis / Over-Kophuis Het Spoor;
- inzetten op ambulante drughulpverlening in Eeklo;
- buurtfeesten – buurtfeestsubsidies;
- buurtoverleg;
- organisatie Dag van de Buren in 41 straten (2024);
- project Zorgzame Buurten in Sint-Jozef;
- uitrol burgerbudget Meemakers9900;
- senioren- en buurtzorgconsulent in dienst sedert oktober 2022.

Werk-/aandachtspunten:

- per 1.000 inwoners in Eeklo zijn er 6,4 feiten rond drugsbezit en 1,1 feit rond drugshandel. Dit zijn hogere cijfers dan de provincie en de cluster;
- de criminaliteitsgraad ligt vrij hoog in Eeklo. Voor 2023: 7,8 beschadigingen aan eigendom per 1.000 inwoners, 22,5 diefstallen/afpersingen per 1.000 inwoners en 11,7 misdrijven tegen de lichamelijke integriteit per 1.000 inwoners;
- in Eeklo zijn er heel veel gevallen van intrafamiliaal geweld: 176 in 2023. Het aantal per 1.000 inwoners ligt gevoelig hoger dan het Vlaamse en provinciaal gemiddelde.

16.14.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *subsidie Strategisch Veiligheids- en Preventieplan;*
- *stafmedewerker samenleven in dienst*
- *uitgewerkt polarisatieplan;*
- *gemeenschapswachten;*
- *EekloNET;*
- *Lokale Integrale Veiligheidscel;*
- *veel samenwerkingen rond preventie: Wijkcentrum De Kring, OCMW, verschillende sociale instanties;*
- *uitvoering Buurtenmonitor om verschillen binnen de stad te kennen inzake tevredenheid over o.m. leefbaarheid, mobiliteit, veiligheid, voorzieningen, groen ...*

Werk-/aandachtspunten:

- *toch nog te weinig samenwerking rond preventie;*
- *te veel generalisme en te weinig specialisatie in huis: soms jammer voor thema's als drugspreventie / cybercriminaliteit;*
- *werken aan onveiligheidsgevoel en beeldvorming in Eeklo;*
- *grote verschillen tussen buurten inzake veiligheidsgevoel.*

16.15 Algemeen

16.15.1 Profiel Eeklonaren

68% van de Eeklonaren zegt vrij goed geïnformeerd te zijn over nieuwe ingrepen in de stad (komt van 60% in 2020). 59% is tevreden over de dienstverlening via het loket (dit is niet zo hoog en aanzienlijk gezakt sedert 2017); 66% is tevreden over de digitale dienstverlening. Deze scores zijn lager dan het Vlaamse Gewest en de cluster.

15% van de Eeklonaren is betrouwbaar naar het stadsbestuur (= zeer lage score; amper drie Vlaamse gemeenten scoren nog lager).

16.15.2 Profiel stad

Eeklo staat op de 15de plaats in het Vlaamse Gewest inzake voorzieningen per inwoner. Voor het meten van de **uitrustingsgraad** van alle Vlaamse steden en gemeenten werden diverse indicatoren gebruikt die een beeld geven over de uitrusting van de gemeente/stad op het vlak van onderwijs, zorg, detailhandel, horeca, sport, cultuur/recreatie, persoonlijke dienstverlening en publieke & zakelijke dienstverlening. Eeklo scoort op heel veel van deze domeinen hoog;

- **zorg** haalt een topscore;
- hoge cijfers in zo goed als alle domeinen: **onderwijs** – Eeklo staat bekend als scholenstad – en **sport** zijn toppers;
- Enkel bij horeca is de uitrustingsgraad iets lager, vermoedelijk omdat de stad lage cijfers haalt voor verblijfsaccommodatie.

Bij de SDG-monitor halen we een score van 60, terwijl het Vlaamse gemiddelde 63 is. Dit is wel gestegen t.o.v. 2022.

16.15.3 Profiel eigen organisatie

Pluspunten:

- *goede samenwerking diensten;*
- *financiële controle;*
- *evaluatie belastingreglementen;*
- *opvolging wet op overheidsopdrachten;*
- *opleiding bij nieuwe software;*
- *informatieveiligheid (Data Protection Officer, cel, plan);*
- *procesbeheer – Plaatselijk Auditcomité;*
- *communicatiemix;*
- *studie zelfevaluatie bestuurskracht in 2017;*
- *organisatiebrede zelfevaluatie uitgevoerd in 2022-2023;*
- *bestuurskrachtmeting en fusieverkenning in 2022;*
- *missie & visie uitgewerkt n.a.v. meerjarenplan 2020-2025;*
- *GIS – authentieke bronnen;*
- *preventieambtenaar;*
- *werken aan integriteit;*
- *opvolging meerjarenplan;*
- *goed uitgebouwde dienstverlening;*
- *schoonmaak centraal aangestuurd;*
- *participatietrajecten en -experten in huis;*
- *audit monitoring/rapportering eind 2020 – rapportering opgestart via Pepperflow;*
- *werken aan de digitale kloof via (inter)gemeentelijke subsidieprojecten (Allemaal.digitaal en Eeklo.digitaal);*
- *uitrol Office 365;*
- *diefstalrisico in gebouwen is in procesbeschrijving gevat;*
- *voorraadbeheer via een planningstool opvolgen;*
- *digitaal comfort van medewerkers is opgedreven (laptop, Microsoft Teams, Office 365);*
- *we zetten vanaf 2023 in op citymarketing / citymaking;*
- *IT-risico's houden we in de hand;*
- *uitbouw beleid rond AI in opmaak;*
- *aandacht voor datagedreven werken;*
- *GIS-beleidsplan in opmaak.*

Werk-/aandachtspunten:

- *back-up in diensten nog te weinig;*
- *kerntakendebat voeren;*
- *nog te veel acties in meerjarenplan 2020-2025;*
- *vertaling doelstellingen naar medewerkers onvoldoende;*
- *stakeholders niet organisatiebreed in kaart gebracht;*
- *te weinig prioriteiten stellen = te veel ad-hoc;*
- *werklustopvolging gebeurt te weinig;*
- *interne communicatie loopt niet altijd zoals het moet;*
- *werking ondersteunende diensten te weinig zichtbaar;*

- *rapportage en evaluatie IGS (meer dan 40!);*
- *strategisch IT-beleidsplan linken aan meerjarenplan;*
- *verder uitrol projectmanagement via Pepperflow;*
- *afstemming van vrijwilligerswerking intern;*
- *betrek jongeren in diverse beleidsdomeinen: beleid maken voor maar zeker ook met jongeren.*

16.16 Bestuurskracht

Bestuurskracht: “Het hebben en aanwenden van capaciteit door een lokaal bestuur, ten behoeve van de bestuurlijke keten, in relatie tot een bepaalde opdracht volgens bepaalde criteria”.

In de voorbesprekingen rond een eventuele fusie werd een bestuurskrachtmeting uitgevoerd door IDEA Consult. De bevindingen hiervan zijn te vinden onder hoofdstuk 7.2.2. zelfevaluatie bestuurskracht.

Aanbevelingen

- ▶ Geïntegreerd stedelijk project nodig om een trendbreuk te realiseren
 - ▷ Combinatie van betere sociale mix en sociaal stijgingsbeleid
 - ▷ Aandacht voor aantrekkelijk publiek domein
 - ▷ Jonge gezinnen verleiden met aantrekkelijk woon- en stadsproject (o.a. BKO's)
- ▶ Toekomst vertalen en verbeelden in de nieuwe projecten voor de komende jaren (hartwijk, wijk zwembad,...)
- ▶ Het stedelijk weefsel, de groene omgeving (het Leen), het vrije tijdsaanbod, de profilering op klimaat en energie,... zijn sterke troeven om in dit toekomstverhaal uit te spelen

In de Bestuurskrachtmonitor (2017) worden verschillende indicatoren aangehaald met een indicatie voor relevante zaken in verband met bestuurskracht van een stad/gemeente. Er is een onderscheid tussen capaciteits- en opdrachtgerelateerde bestuurskrachtbepalers, waarbij de capaciteit verwijst naar de “potentie”, naar de “act” en naar het “aanwenden van middelen”. Een gemeentebestuur wordt geacht capaciteit in te zetten om aan bepaalde maatschappelijke noden tegemoet te komen. Deze opdrachten zijn legio. Anderzijds wordt het onderscheid gemaakt tussen exogene en endogene bestuurskrachtbepalende factoren. Hiermee wordt duidelijk gekozen om de bestuurskrachtproblematiek ruimer te zien dan enkel die zaken waar het lokale bestuur rechtstreeks invloed kan op uitoefenen (endogene factoren). Hieronder is een lijstje indicatoren opgesomd die een zicht geven op de bestuurskracht van onze stad. Het gaat enkel om gemeente- en OCMW-cijfers.

Gecumuleerd budgettair resultaat in euro (= in welke mate kan een gemeente aan de lopende betalingsverplichtingen voldoen zonder reserves aan te spreken?)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	769	684	797	810	761	1.043	750
Belfiuscluster	755	637	679	724	723	709	718
Vlaams Gewest	638	561	549	570	555	517	576

Ontvangsten uit de APB in euro per inwoner (= samen te bekijken met de geldende aanslagvoet: als je die verandert weet je welke impact dit heeft op de inkomsten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	278,95	297,08	312,74	300,50	283,31	297,02	405,25
Belfiuscluster	296,95	289,4	324,53	313,15	305,11	319,75	447,73
Vlaams Gewest	306,06	295,56	336,49	325,65	316,11	333,47	464,32

Ontvangsten uit OOV in euro per inwoner (= samen te bekijken met de geldende aanslagvoet: als je die verandert weet je welke impact dit heeft op de inkomsten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	294,11	301,55	306,31	316	318,42	311,59	348,28
Belfiuscluster	361,01	371,92	375,18	384,61	382,16	399,40	445,86
Vlaams Gewest	341,87	354,8	364,44	373,93	372,64	387,36	435,04

APB-afhankelijkheid (inkomsten uit APB t.o.v. exploitatieontvangsten) (= hoe afhankelijk is een gemeente van ontvangsten uit de APB bij het financieren van de activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	15,7%	16,3%	17%	16,5%	14,8%	15,6%	18,9%
Belfiuscluster	14,3%	14,5%	16,4%	16,3%	15,5%	15,4%	20,2%
Vlaams Gewest	14,4%	14%	15,8%	15,8%	15%	15%	18,5%

OVV-afhankelijkheid (inkomsten uit OVV t.o.v. exploitatieontvangsten) (= hoe afhankelijk is een gemeente van ontvangsten uit de OVV bij het financieren van de activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	16,6%	16,6%	16,7%	17,3%	16,7%	16,4%	16,3%
Belfiuscluster	17,5%	18,6%	19%	20%	19,4%	19,3%	20,1%
Vlaams Gewest	16,1%	16,9%	17,1%	18,1%	17,6%	17,5%	17,4%

Objectief belastingvermogen per inwoner in euro (APB per inw aan 1% + OVV per inw aan 100) (= globale indicator voor de fiscale draagkracht van een gemeente)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	37,1 + 36,8 = 73,9	39,1 + 37,4 = 76,5	39,03 + 38,6 = 77,63	36,79 + 38,90 = 75,69	38,57 + 38,05= 76,62	52,93 + 42,54 = 95,47
Belfiuscluster	37,1 + 39,2 = 76,3	45,8 + 42,9 = 88,7	44,3 + 43,2 = 87,5	43,19 + 42,94 = 86,13	45,30 + 44,81 = 90,11	63,50 + 50 = 113,50
Vlaams Gewest	39,4 + 39,9 = 79,3	46,5 + 41,8 = 88,3	45,06 + 42,3 = 87,36	43,72 + 42,10 = 85,82	46,24 + 43,83 = 90,07	64,57 + 48,70 = 113,27

Aandeel Gemeentefonds in exploitatieontvangsten (= mate van afhankelijkheid van de gemeente van het Gemeentefonds)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	18,4%	18,4%	18,9%	22%	21,8%	22,5%	20,5%
Belfiuscluster	12,8%	13,5%	14,4%	16,8%	16,9%	16,5%	15,7%
Vlaams Gewest	18,1%	18,8%	19,7%	23,2%	23,3%	22,7%	20,5%

Autofinancieringsmarge per inwoner in euro (= is een gemeente in staat om gevolgen van opgenomen leningen te dragen en beschikt ze over mogelijkheden om nieuwe investeringen te doen en om nieuwe leningen aan te gaan)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	125,76	124,48	105,11	179,26	150,98	112,91	196,64
Belfiuscluster	197,69	143,35	172,42	186,93	162,67	116,83	282,26
Vlaams Gewest	164,54	133,57	177,42	194,51	164,27	110,62	288,31

Investeringsuitgaven per inwoner in euro (= een gemeente met veel investeringen t.o.v. andere gemeenten doet aan overdaad; een gemeente die te weinig investeert houdt haar patrimonium niet voldoende in stand en moet later een inhaalbeweging uitvoeren)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	194,3	250,51	238,69	306,45	288,90	226,65	566,11
Belfiuscluster	331,6	372,1	382,59	334,27	365,10	388,32	424,50
Vlaams Gewest	333,63	478,91	369,36	359,92	358,81	378,94	429,92

G&R-afhankelijkheid (belastingen en retributies t.o.v. totale exploitatie-ontvangsten) (= indicator van de afhankelijkheid van de gemeente van belastingen en retributies bij het financieren van activiteiten)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	53,33%	53,45%	53,88%	51,43%	49,05%	47,46%	49,58%
Belfiuscluster	56,81%	55,89%	55,98%	56,05%	54,84%	55,18%	60,6%
Vlaams Gewest	49,87%	49,55%	50,71%	50,65%	50%	50,48%	52,9%

Schulden per inwoner in euro

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	835,76	717,99	637,26	777,39	736,19	600,58	891,83	811,01
Belfiuscluster	1561,55	1497,17	1302,98	1265,98	1221,47	1193,67	1.240,04	1.195,47
Vlaams Gewest	1423,90	1371	1286,12	1270,18	1260,46	1223,93	1.260,52	1.259,63

Personeelscapaciteit in VTE en koppen (stad + OCMW)

EEKLO	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VTE	290,46	298,63	288,85	277,78	283,32	272,28	291,48
koppen	387	400	384	359	370	361	363

(bron: stad Eeklo)

Kansarmoede-index (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	16,8	20,7	24,1	25,2	23,4	24,1	26,7
Belfiuscluster	11,1	11,9	12,1	11,9	11,1	11,5	
Vlaams Gewest	13,8	14,1	14	13,7	12,7	12,6	12,1

Gemiddeld inkomen per inwoner in euro (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW) – bron: Gemeente-Stadsmonitor (dit verschilt voor 2021 licht van de provincies.incijfers.be)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Eeklo	18.085	18.536	18.957	19.170	19.693	20.275
Belfiuscluster	19.178	19.741	20.212	20.580	21.070	21.842
Vlaams Gewest	19.214	19.748	20.236	20.625	21.154	21.926

Aantal winkels per 1.000 inwoners (zegt iets over gemeentelijke opgaven inzake lokale economie)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	10,3	10,1	9,6	9,0	8,8	8,45	7,8
Vlaams Gewest	7,3	7,1	6,8	6,6	6,5	6,4	6,1

Ingaande pendelintensiteit = het aandeel van de inkomende pendel in de totale loontrekkende tewerkstelling (zegt iets over de aantrekkingskracht op werknemers van buiten Eeklo) (Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming – provincies.incijfers.be)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	69,2	69,4	70,3	70,8	70,8	71,3	70,7	69,6

Uitgaande pendelintensiteit = het aandeel van de uitgaande pendel binnen de groep van loontrekkende inwoners (Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming – provincies.incijfers.be)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	63,6	64,7	65,3	64,7	65,2	66,5	67	67

Werkzoekendengraad (zegt iets over de socio-economische sterkte van een gemeente en is bepalend voor de opgaven van het OCMW)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	10,2	9,7	9,2	8,6	8,7	8,1	7,6	8,3
Vlaams Gewest	8	7,6	7,1	6,7	7	6,2	5,7	6,3

Dichtheid van de weginfrastructuur in eigen beheer (de lengte van het wegennet is bepalend voor huidige en toekomstige infrastructuuropgaven: heraanleg, onderhoud ...)

Eeklo: 153,92 km gemeentewegen; 40,21 km gewestwegen; 36,4 km aparte fietspaden.

16.17 Fusieverkenning

Volgend op de bestuurskrachtmeting is een fusieverkenning uitgevoerd door IDEA Consult, waarbij de data van Eeklo werden afgezet tegenover de potentiële fusiepartners Kaprijke, Sint-Laureins, Assenede, Lievegem, Maldegem en Zelzate.

Eeklo werd vergeleken met bovenstaande gemeenten op 7 dimensies: kenmerken gemeente; bestuur, uitrusting & organisatie; bewonersstromen; traditie in samenwerking (IGS); beleidsvisie & -prioriteiten; draagvlak fusie; financiën.

Verschillende scenario's werden uitgetekend: zonder fusie, met 1, 2, 3 of 4 partners en wat de (financiële) voor- en nadelen daarvan zouden zijn, wat de gelijkenissen en verschillen zijn.

Conclusies van de fusieverkenning (september 2022):

“Het stadsbestuur van Eeklo staat voor een complexe afweging en besluitvorming. Vooreerst binnenskamers, maar best wordt er snel een interactieve dialoog opgezet met de buurgemeenten.

Ook de burens die op vandaag fusiegesprekken afhouden (Maldegem, Lievegem) dienen daarin te worden geconsulteerd (ideeën over fusie wijzigen snel, bovendien is er nooit een officiële vraag gesteld en was er nooit een onderbouwd dossier).

Op vlak van expertise, maar ook financieel is fuseren met Eeklo interessant. Niet enkel omwille van de schuldovername door de Vlaamse overheid bij fusie, maar evenzeer omdat Eeklo behoort tot de groep van regionale steden, die een voorafname krijgen uit het gemeentefonds. Dat leidt bij fusie tot een aanzienlijk hogere bijdrage voor de nieuwe gemeente uit het gemeentefonds. Het jaarlijks surplus varieert naargelang de grootte van de fusie (hoe groter, hoe meer), van € 450.500 (Eeklo + Kaprijke) tot € 3,7 miljoen (Eeklo, Sint-Laureins, Kaprijke, Assenede en Maldegem).

Vanuit de gevoerde gesprekken met de Colleges van burgemeester en schepenen leidt Idea af dat de eerste gesprekspartners voor fusie zich situeren in het noorden en het westen van Eeklo. We hebben het dan over landelijke gemeenten (Sint -Laureins, Kaprijke, Assenede) met eventuele uitbreiding tot Zelzate. Een fusie met deze besturen is ‘complementair’, waarbij de landelijke gemeenten kunnen terugvallen op de centrumfuncties en de expertise binnen het stadsbestuur, terwijl Eeklo haar troeven uitbreidt op vlak van toerisme, recreatie, open ruimte, maar ook (residentieel) wonen.

Tegelijk moeten alle betrokkenen beseffen dat dit gevoelige veranderingstrajecten zijn. Om deze scenario's te doen slagen zal bijzondere aandacht moeten gaan naar het leren begrijpen van de sterk uiteenlopende beleidsuitdagingen ('stad' vs 'platteland'), naar de gelijkwaardigheid van partners, het omgaan met cultuurverschillen op organisatieniveau en de communicatie naar alle doelgroepen, inclusief burgers." Uiteindelijk kwam er geen fusie tot stand.

16.18 Trends vertaald naar EEKLO

(dit gaat vaak over domeinoverschrijdende zaken – Eeklose invulling staat in cursief)

16.18.1 Megatrends (VMM-Mira) – Global Trends to 2040

MEGATRENDS:

Demografische trends leiden tot een grotere ruimtevraag:

- vergrijzing / verwitting: *tegen 2033 22% 67-plussers in Eeklo;*
- migratie: *23,5% van de Eeklose inwoners is van niet-Belgische herkomst;*
- gezinsverdunding: *tegen 2033 is 38,8% van de Eeklose gezinnen een 1-persoonsgezin, de gemiddelde grootte daalt naar 2,12 gezinsleden;*
- toename bevolking: *in Eeklo neemt de bevolking gestaag toe (tegen 2033 met 9,3% tot 24.199 inwoners).*

Multipolariteit ten gevolge van:

- migratie: *23,5% van de Eeklose inwoners is van niet-Belgische herkomst;*
- verstedelijking: *Eeklo is een dense stad, met een zeer grote bevolkingsdichtheid in de stadskern van 8.252 inwoners per km²;*
- ongenoegen / ontevredenheid over diverse elementen: *netheid, imago, vertrouwen, fierheid ... scoren niet zo goed.*

Dit kan risico geven op samenlevingsproblemen, maar kan ook leiden tot meer multiculturele, intergenerationele contacten in een nieuw stadscentrum.

Klimaatverandering speelt voor alle gemeenten en elke inwoner:

- *Eeklo zet al veel in op hernieuwbare energie;*
- *klimaatactieplan – klimaatadaptatieplan;*
- *ondertekening Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0 en 2.1.*

Technologische vernieuwingen zullen ook in Eeklo gevolgen kennen: *digitalisering in de dienstverlening, inzetten op telewerk, digitale afsprakensystemen, mobiliteit, internet of things ...*

Toenemende **tekorten** aan grondstoffen / hulpbronnen: *deze trend is minder nijpend voor onze stad, maar op termijn zal dit ook merkbaar zijn in energiebronnen, voedselvoorzieningen ...*

Kwetsbaarheid van sociale, ecologische, financiële, economische en politieke systemen: de COVID-19-pandemie heeft uitgewezen dat de kwetsbaarheid op gezondheidsvlak gevolgen heeft op sociaal, financieel, economisch ... vlak. Dit konden we vóór 2020 niet inschatten.

COVID-19 had een impact op het volledige sociaal-economisch weefsel: het individu, het veiligheidsgevoel, het sociaal leven, de vrijetijdsbesteding, de tewerkstelling, de ondernemerswereld, de detailhandel, de stad als lokaal bestuur. Daarnaast liet het ook een aantal andere kanten van onze samenleving zien: de sociale cohesie, de solidariteit, de creativiteit, vernieuwde aandacht voor de natuur en het eigen gezin ...

We zetten onder meer in op het dichten van de digitale kloof via diverse subsidiekanalen.

GLOBAL TRENDS TO 2040: CHOOSING EUROPE'S FUTURE

Onder het motto 'Think globally, act locally' biedt het rapport ook inzichten die relevant zijn voor de omgevingsanalyse van gemeentelijke meerjarenbeleidsplannen. Vier wereldwijde trends worden nader belicht:

- **Technologische revolutie:** De voortdurende digitalisering en de impact van nieuwe technologieën zoals AI, robotica en biotechnologie.
- **Geopolitieke verschuivingen:** Veranderingen in de wereldorde, de opkomst van China en andere niet-westerse mogendheden, en de uitdagingen voor de Westerse dominantie.
- **Economische en sociale dynamiek:** Veranderingen in de wereldeconomie, groeiende ongelijkheden, en de noodzaak van duurzame economische modellen.
- **Klimaatverandering en duurzaamheid:** De dringende behoefte aan actie om klimaatverandering te beperken en de overgang naar een koolstofarme economie.

“Deze mondiale trends hebben directe en indirecte gevolgen voor lokale besturen. Technologische vooruitgang kan bijvoorbeeld de lokale arbeidsmarkt en onderwijsbehoeften beïnvloeden. Klimaatverandering vraagt om lokale aanpassingsstrategieën en infrastructuurinvesteringen om de gevolgen van extreme weersomstandigheden te mitigeren. Door in te spelen op trends zoals digitalisering en de groene economie, kunnen Vlaamse steden en gemeenten hun economische basis versterken en nieuwe groeikansen creëren. Investerings in technologie en duurzaamheid verbeteren tevens de levenskwaliteit voor inwoners.

Het rapport biedt waardevolle richtlijnen voor Vlaamse steden en gemeenten om hun toekomstvisie en beleidsmaatregelen te vormen in een snel veranderende wereld. Door proactief en strategisch te handelen, kunnen zij zich beter positioneren om de uitdagingen en kansen van de komende decennia aan te gaan.

Samenwerking op verschillende niveaus (lokaal, regionaal, nationaal en Europees) is cruciaal om effectief te reageren op deze uitdagingen. Innovatieve oplossingen en best practices kunnen worden uitgewisseld tussen steden en gemeenten binnen en buiten Vlaanderen.”

16.18.2 Burgemeestersconvenant – SDG's

*Eeklo ondertekende het Europese Burgemeestersconvenant en engageert zich zo om minstens **40% minder CO₂** uit te stoten op het grondgebied **tegen 2030 ten opzichte van 2011**. Dit gaat om het vertalen en realiseren van de mondiale/Europese klimaatdoelstellingen.*

*Daarnaast zal Eeklo maatregelen nemen om de negatieve effecten van de klimaatverandering – zoals overstromingen, droogte, erosie en verlies aan biodiversiteit – zoveel mogelijk te temperen. Dat wil de stad samen doen met inwoners, handelaars, bedrijven, verenigingen, landbouwers ... *Er werd een klimaatactieplan opgemaakt, waarin tot doel werd gesteld om tot een vermindering van 68% CO₂ te komen. Tussen 2011 en 2022 is de CO₂-uitstoot afgenomen met 22,9%.**

*De **SDG's** zullen worden vertaald in het meerjarenplan 2020-2025. Eeklo scoort 60 in de SDG-monitor van 2024 (Vlaamse gemiddelde: 63). Er wachten nog veel uitdagingen in het klimaatactieplan (SECAP).*

16.18.3 Smart City

Het Smart City concept wil een antwoord bieden op uitdagingen waar onze stad voor staat, en om Eeklo zo efficiënter en duurzamer te maken. Het doel is zorgen voor groei en economische welvaart, sociaal welzijn en respect voor natuurlijke bronnen op het grondgebied. Facilitator hiervoor is de technologie: digitalisering, hybride technologie ...

Onder 'smart city' zitten er vier sleutelthema's:

- SMART ENERGY – energie in de stad van morgen;
- SMART MOBILITY – op weg naar een intelligent mobiliteitsmanagement;
- SMART BUILDING, LIVING & WORKING ENVIRONMENT – slimme gebouwen in dito clusters;
- SMART DIGITAL COMMUNICATION & INFRASTRUCTURE – de digitale funderingen van de Smart City.

Bovendien is er geen 'smart city' mogelijk zonder ICT.

We liepen samen met de provincie en een tiental andere gemeenten een traject rond 'datagedreven besturen' tussen september 2023 en juni 2024 met de bedoeling goed te leren omgaan met data in ons lokaal bestuur.

16.18.4 Mobiliteit

- In 2023 telde Eeklo 470,6 auto's per 1.000 inwoners (= 10.420 auto's; dit is laag in de Belfiuscluster en regio). Het aantal Eeklose auto's nam de jongste 20 jaar met ongeveer 26% toe.
- Verwachte stijging van het Vlaamse transportvolume tegen 2030 met 40%: als we de cijfers van de telling in Eeklo centrum van 2007 als basis nemen (= 27.000 voertuigen per dag), dan komen we aan 37.800 voertuigen in 2030.
- Meer duurzame en slimme mobiliteit, minder 'auto-mobiliteit': *Eeklo doet nu al mee aan autodelen, fietsdelen, elektrische laadpalen voor fietsen en auto's en zet ook in voor stadspersoneel: e-bikes, elektrische deelwagens en fietslease. We werken ook aan een bedrijfsvervoerplan.*
- Trends van regionaal aanpakken van mobiliteits-, maar ook ruimte- en woonvraagstukken: *Veneco speelt hier nu al op in.*
- 'Camionettisering' t.g.v. vele leveringen aan huis + veel leveringen in stadskern: *in Eeklo centrum werken de laad- en loszones niet optimaal en geven veel mobiliteitsproblemen.* Afhaalpunten op wandelafstand of buiten de stad kunnen oplossingen bieden.
- De 7 ambities van het Regionaal Mobiliteitsplan:

Waar streven we in Vervoerregio Gent naar?
Wat willen we bereiken?

BEREIKBAAR

KLIAMAATGEZOND

ATTRACTIEF

GEZOND & VEILIG

INCLUSIEF

INNOVATIEF &
WETARENDE

PARTNERSCHAP

- Automobilitéit verstikt wegen en woonomgevingen: *via Curieuzeneuzen zien we dat op en rond de N9 slechte luchtkwaliteit gemeten werd. Via Straatvinken krijgen we zicht op de mobiliteit in diverse Eeklose straten.*
- Vlaanderen is filekampioen: er is een potentieel voor gebruik van elektrische fietsen bij woon-werkafstand tussen 5 en 15 km. *In 2020 is in Eeklo 55% van de inwoners een half uur of minder lang onderweg. Hier ligt dus een groot potentieel voor gebruik van elektrische fietsen.*
- Personen die kampen met vervoersarmoede worden vaak te weinig gehoord waardoor het probleem onderbelicht blijft. Er zijn vijf verschillende profielen: mobiele ouderen, jonge starters, stedelingen afhankelijk van het openbaar vervoer, inwoners van de voorstad afhankelijk van een auto en ouderen op het platteland. Niet alle mobiliteitsmaatregelen zijn voor elk van de 5 profielen even effectief. Mobiliteitsmaatregelen en ruimtelijke maatregelen dienen op elkaar te worden afgestemd.
- De fietssector geeft werk aan 5.175 mensen in België. De fiets heeft concrete voordelen voor de volksgezondheid. In totaal worden in België jaarlijks 1.294 vroegtijdige sterfgevallen vermeden door te fietsen. Ook voor het individu vermindert fietsen het risico van vroegtijdig overlijden met

ongeveer 10%. Ten slotte heeft fietsen ook een positief effect op het klimaat. Fietsen bespaart 137.717 ton CO₂-uitstoot, of de jaarlijkse uitstoot van ongeveer 19.000 Belgen.

- Aandacht voor het belang van stedelijke logistiek (laden-lossen-...): gebruik van de 4 V's:
 - Voertuigkilometers vermijden;
 - niet of moeilijk te vermijden kilometers Verschuiven naar een milieuvriendelijker transportmiddel of tijdstip;
 - niet of moeilijk te verschuiven kilometers Verschonen via zero-emissie voertuigen;
 - actoren Verbinden rond duurzame stedelijke logistiek.

16.18.5 Wonen

- *Het aantal Eeklose gezinnen zal tussen 2023 en 2033 toenemen met 8,7% (= 754 gezinnen). Tegen dan zullen dus meer dan 750 nieuwe woongelegenheden moeten gecreëerd worden. Aangezien Eeklo nu al vrij veel bebouwd is wordt het een uitdaging om andere woonvormen te vinden en weg te gaan van de klassieke woonwensen: transformeren van gebouwen, meervoudig ruimtegebruik, collectieve woonvormen ...*
- *Verappartementisering: in Eeklo is nu al 24,8% van de woongelegenheden een appartement, nog niet het aandeel als in het Vlaamse Gewest (28,8%), maar toch al aanzienlijk*
- *Betaalbaarheid van wonen wordt moeilijker: Eeklo heeft veel huurwoningen (40,7%) (huurders staan altijd meer precair op de woningmarkt); bovendien is 37,6% van de gezinnen een 1-persoonsgezin en heeft 23% van de gezinnen met minderjarige kinderen een alleenstaande ouder wat afbetaling van een nieuwbouw-/koopwoning veel moeilijker maakt.*
- *Een derde van de huurders bevindt zich in energiearmoede, tegenover 15% van de eigenaars. 45,5% van de sociale huurders wordt getroffen, tegenover 33% van de huurders in de particuliere sector. Eeklo heeft veel huurders (40,7% in 2023).*
- *Een woonregio wordt gedefinieerd als een autonoom migratiebekken met een eigen migratiedynamiek. Op basis van data over verhuisbewegingen is het mogelijk om woonregio's op kaart te plaatsen. Door te werken op het niveau van de woonregio, wordt het woonbeleid vanuit een meer ruimtelijke invalshoek benaderd en zal omgekeerd ook het ruimtelijk beleid zich meer enten op de functionele realiteit van de woonregio. Woonregio Eeklo is beperkt in oppervlakte tot Eeklo, Maldegem en delen van Sint-Laureins en Kaprijke.*
- *37,9% van de alleenstaanden en 37,4% van de alleenstaande ouders bevonden zich in 2022 in energiearmoede, tegenover 8,1% van de koppels met kinderen. Een derde van de huurders bevindt zich in energiearmoede, tegenover 15% van de eigenaars. 45,5% van de sociale huurders wordt getroffen, tegenover 33% van de huurders in de particuliere sector. De groep alleenstaanden en huurders is in Eeklo sterk vertegenwoordigd, dit leidt tot een vermoeden van grote energiearmoede.*
- *Co-living – co-housing is een nieuwe trend.*
- *Filtering op de woningmarkt impliceert dat woningen die verouderen doorheen de tijd opeenvolgend bewoond worden door telkens minder kapitaalkrachtigere huishoudens. In centrumsteden is de omgekeerde tendens echter zichtbaar: ten gevolge van demografische druk worden woningen in centrumsteden net bewoond door relatief kapitaalkrachtigere huishoudens naarmate ze verouderen.*
- *De ruimtelijke uitdaging is tweevoudig:*
 - 1) *mismatch tussen vraag (naar kleinere woningen en appartementen) en aanbod (grotere vrijstaande woningen en villa's) in regio's met landelijk karakter, als gevolg van gezinsverdunding;*
 - 2) *de vraag naar betaalbare woningen van jonge gezinnen in grote centrumsteden en centraal Vlaanderen. Hier dient vooral de betaalbaarheid opgevolgd te worden. Bij een te beperkt aanbod kan men verwachten dat de druk met bijhorende prijsstijgingen enkel toeneemt in deze regio's wat nefast is voor de betaalbaarheid van wonen.*
- *Ruimtelijke lessen uit de coronapandemie (Timmermans, B., Thaler, C., Devos, T. (2022):*
 - ✓ *Betaalbare, klimaatbestendige en compacte woningen verrijkt met nieuwe functies*
 - ✓ *Duurzame mobiliteitstransitie in functie van veranderend woon-werkverkeer*
 - ✓ *Duurzame herontwikkeling van monofunctionele gebieden aan invalswegen*
 - ✓ *Nieuwe ruimtevragen en ecologische gevolgen in functie van toenemende e-commerce*
 - ✓ *Goede integratie en spreiding van groenblauwe netwerken en kwalitatieve publieke ruimte*

- ✓ Versterken van het aanbod aan essentiële diensten en voorzieningen in kernen
- ✓ Versterken van de rol en de aantrekkingskracht van grootstedelijke kernen

16.18.6 Milieu-Natuur-Ruimte

- Het lokaal bestuur kan een voortrekkersrol spelen voor een noodzakelijke gedrags- en mentaliteitswijziging inzake milieu- en klimaatdoelstellingen en het vertalen er van naar de burger: *in Eeklo wordt gewerkt rond klimaatactieplan, klimaatadaptatieplan, Lokaal Energie- en Klimaatplan, SDG's ...*
- In Vlaanderen gaat elke dag 6ha grond onder het beton. *Het ruimtebeslag in Eeklo is tussen 2016 en 2022 gestegen van 36,9 naar 37,7%*. De stad kan zelf dingen doen:
 - lokale invulling geven aan een betonstop;
 - niet aansnijden van onbebouwde ruimte;
 - trachten omkeren van verspreide bebouwing ('urban sprawl') via lokale plannen, die passen binnen de ruimtelijke draagkracht en de eigenheid/leefwereld.
- Trias Energetica / Nieuwe stappenstrategie:
 - beperk het energieverbruik;
 - gebruik energie uit reststromen;
 - maak maximaal gebruik van energie uit duurzame bronnen;
 - maak zo efficiënt mogelijk gebruik van fossiele brandstoffen om in de resterende energiebehoefte te voorzien.
- Trends in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zullen een vertaling moeten krijgen in een nieuw *gemeentelijk beleidsplan ruimte voor Eeklo*.
- Steeds meer linken tussen ruimte en milieu, mobiliteit, energie, voorzieningen, wonen ... en dit ook in projecten en overleg in praktijk brengen.
- Link ruimte-economie: werk bereikbaarder maken met de fiets en te voet (= investeren in infrastructuur, deelfietsen, fietslease ...); leegstaande bedrijven invullen (*de stad legt op de oude rijkswachtsite parkeerplaatsen aan en is bezig met een Brownfieldtraject voor Textiles d'Eecloo*), plaats maken voor incubatoren.
- Lokale voedselstrategie: *Eeklo heeft een uitgeschreven voedselstrategie*.
- Ruimtelijke strategieën voor klimaatbestendigheid voorzien.
- Druk op schaarse ruimte, verdichting als uitdaging. *In samenwerking met Veneco wordt een Visienota verdichting en een algemene bouwverordening opgemaakt*.
- Meer aandacht voor de kwaliteit van de publieke ruimte, o.a. de impact op de gezondheid van mensen, het scheppen van ontmoetingskansen tussen mensen, multifunctioneel gebruik, de mobiliteit ...
- Klimaat en biodiversiteit staan onder druk.
- Nieuwe spanningsvelden inzake omgeving duiken op:
 - meer verharding door infrastructuur voor duurzame verplaatsingen zoals voet- en fietspaden;
 - verdichting kan leiden tot een slechtere leefomgevingskwaliteit;
 - nieuwe ruimteclaims vanuit de transitie in het energie- en voedingssysteem, zoals stadslandbouw en energieparken;
 - klassieke ruimtevragen ten nadele van natuurontwikkeling;
 - maximalisatie van de economische gebruikswaarde van de ruimte bedreigt het onderliggend ecologisch systeem.
- Nieuwe kansen en verbindingen voor de omgeving:
 - ruimtelijke ontwikkeling met oog voor bodemfuncties, watersysteem, aanwezigheid van groen;
 - ruimte maken voor circulaire bedrijvigheid of circulaire grondstoffenstromen;
 - verdichting met oog op energiezuinigheid (klimaatwijken);
 - natuur als nabestemming van ontginningsgebieden;
 - supermarktwonen (wonen boven supermarkten) in de strijd tegen verharding, maar ook kans voor kwalitatieve verweving/verdichting;
 - stilte/rust oases of stilteplekken;
 - private tuinen nemen een rol op in klimaatadaptatie.

16.18.7 Armoede-Welzijn

- Kosten van individuele hulpverlening zullen toenemen. Aangezien *Eeklo* hoog scoort op armoede-indicatoren (leefloon, verhoogde tegemoetkoming, ziektecijfers ...) zal dit veel financiële middelen vragen inzake hulp- en dienstverlening. Een gezinsarmoedebestrijdingsplan wordt afgerond tegen eind 2024.
- 1 op 7 Vlamingen is ongeletterd: geëxtrapoleerd naar *Eeklo* zou dit om en bij de 3.000 inwoners betekenen.
- Door de COVID-19-pandemie is gebleken dat de digitale kloof in de maatschappij nog groter is geworden. Dan gaat het om ongelijke toegang tot digitale technologieën (digitale kloof van de eerste graad), ongelijkheid op het vlak van digitale competenties (de digitale kloof van de tweede graad) en ongelijkheid op het vlak van het gebruik van essentiële diensten (digitale kloof van de derde graad). *We startten in november 2021 het project 'Eeklo spreekt digi.taal' en installeerden digi.spots op 3 locaties in Eeklo (lokaal dienstencentrum, bib en wijkcentrum) en organiseren er digi.labs en digisprekuren. Ondertussen werden nog drie (inter)gemeentelijke projecten rond e-inclusie gesubsidieerd, waarmee we nieuwe digispots creëren, met diverse vrijwilligers.*
- Cijfers rond computerbezit en -gebruik verschillen aanzienlijk tussen inkomensarme en niet-inkomensarme personen: zo ervaart ongeveer 39,5% van de inkomensarme personen moeilijkheden om online belangrijke informatie te vinden (over sociale diensten, verzekeringen en EGW); bij het online zoeken naar werk stijgt dit naar 45,6%. Bij de niet-inkomensarme personen is dit ongeveer 17,8%; 19,7% van de inkomensarme personen heeft thuis geen vaste computer, laptop of tablet omdat dit te duur is. Bij de niet-inkomensarme personen is dit 6%. *Als we weten dat het inkomen van een gemiddelde Eeklonaar lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde, dat het aantal leefloners toeneemt en dat de energiearmoede in Eeklo best groot is, kunnen we er van uitgaan dat bovenstaande problematiek i.v.m. computerbezit en -gebruik in Eeklo hoog ligt. De COVID-19-pandemie heeft deze cijfers alleen maar versterkt.*
- Overheden moeten blijvend investeren om ICT-toegangen betaalbaar te houden voor kwetsbaren (openbare plaatsen of thuis). Daarnaast dient een minimale niet-digitale dienstverlening te blijven bestaan, net als ondersteuning bij de zoektocht in het digitale. Structureel inzetten op digipunten is aangewezen: *Eeklo startte in november 2021 Eeklo spreekt digi.TAAL met digi.spots op 3 locaties, digi.labs en digi.spreekuren. We breiden dit in 2024 nog uit.*
- De stijgende tendens van de toegang tot internet en bezit van ict-toestellen sinds 2019 zet zich ook in 2023 door, maar de kloven tussen de bevolkingsgroepen houden aan. De belangrijkste factoren die digitale kwetsbaarheid m.b.t. internettoegang bepalen zijn: opleidings- en inkomensniveau, gezondheid en gezinssamenstelling (eenoudergezinnen). 1 op de 10 gezinnen met een laag inkomen heeft geen internetaansluiting. *Eeklo heeft een hoog percentage alleenstaanden, mensen met een laag inkomen en senioren. Dit zijn drie groepen die lager scoren op digitale vaardigheden.*
- 4 op de 10 Belgen blijven digitaal kwetsbaar. Dit cijfer stijgt sterk voor personen met een 'risicoprofiel':
 - laag inkomen: 59% digitaal kwetsbaar;
 - kortgeschoolden: 68% digitaal kwetsbaar;
 - eenoudergezinnen: 42% digitaal kwetsbaar;
 - alleenstaanden: 44% digitaal kwetsbaar;
 - gezondheidsprobleem: 58% digitaal kwetsbaar;
 - werkzoekenden: 54% digitaal kwetsbaar (dubbele penalisatie).
- Toename van armoede en risico op dualisering: *Eeklo scoort hoog op indicatoren die risico geven op armoede: leefloners, gezinnen met lage werkintensiteit, kleine gezinnen, migratie, huurpubliek, verhoogde tegemoetkoming, aandeel minderjarigen in een gezin met 1 ouder, gemiddeld lager inkomen dan Vlaanderen... Dit geeft ook vaak aanleiding tot vervoers- en energiearmoede.*
- Vereenzaming: *veel alleenstaanden (37,6% van de gezinnen) en bovendien veel alleenstaande senioren in Eeklo (50% van de 75-plussers woont alleen) zijn een grote potentiële doelgroep voor vereenzaming. We hebben een Goeiemorgentelefoon, een uitgebouwde buurtwerking, Straatambassadeurs ...*
- Horizontale inbedding van het lokaal sociaal beleid (armoedetoets – welzijnstoets).
- Meer aandacht voor een goede balans tussen werk en privéleven.
- Lokaal bestuur neemt meer en meer de regierol: *in Eeklo gebeurt dit inzake lokaal sociaal beleid, Huis van het Kind, kinderopvang ...*
- De maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst is op tal van domeinen minder goed dan die van personen van Belgische herkomst. Dat is vooral het geval

voor personen van niet-EU-herkomst. Daar is onder meer sprake van een lagere werkzaamheidsgraad en een hogere tewerkstelling van deze groep in speciale arbeidsregimes, in specifieke sectoren en tegen lagere verloning. Daarnaast is deze groep over het algemeen ook minder hoog geschoold, beschikken ze vaker over een lager huishoudinkomen en lopen ze een hoger risico op armoede. Ze worden ook vaker dan de andere herkomstgroepen geconfronteerd met een minder stabiele en kwalitatieve huisvestingssituatie, ervaren vaker mentale gezondheidsproblemen en participeren minder aan het verenigingsleven, aan cultuur en aan politiek. *In Eeklo zijn 14% van de inwoners van niet-EU-herkomst. Deze personen lopen meer risico op bovenstaande kwetsbare situaties.*

- “De resultaten tonen dat een aantal woonkarakteristieken een duidelijk positieve en statistisch significante relatie hebben met de mate van superdiversiteit. Waar er meer inwoners wonen van niet-Belgische herkomst, vinden we vaker gesloten bebouwing, kleinere woningen, huurwoningen en meergezinswoningen. De aanwezigheid van privégroen is dan weer beperkter in deze sectoren. De parameters met betrekking tot de bouwjaren geven geen significant verband. Bij de omgevingskenmerken hangt de aanwezigheid van inwoners van niet-Belgische herkomst statistisch significant samen met een hogere inwonersdichtheid. Ook met het voorzieningenniveau is er een positieve correlatie, zowel voor het algemene voorzieningenniveau als voor specifiek de nabijheid van scholen, cultuur & sport, openbaar vervoer, zorgvoorzieningen en woonondersteunende voorzieningen. Omgekeerd zien we dat zeer diverse sectoren een veel kleinere aanwezigheid kennen van openbaar groen.”
“Zowel voor de woonkarakteristieken als voor de omgevingskarakteristieken kunnen we concluderen dat kenmerken die gerelateerd zijn aan een hogere mate van verstedelijking een positieve correlatie vertonen met superdiversiteit. Deze correlatie wijst niet noodzakelijk op een oorzakelijk verband. Deze analyse toont niet aan dat inwoners met een niet-Belgische herkomst liever stedelijk wonen. Andere factoren, zoals woningprijzen, zullen een sterke invloed hebben op de beschikbare keuze aan woningen met bepaalde woonkarakteristieken en omgevingskenmerken.” (Uit Atlas Superdiversiteit Vlaanderen)
- Gemeenten “rijker” maken is de opdracht: ambitie, participatie, samenwerking ..., en bovendien extra inzetten op antidiscriminatie, outreachen, wonen, en kinderarmoede.
- Lanceren van Plan Samenleven met subsidies vanuit Vlaanderen. *Eeklo tekende hier op in samen met de gemeenten Wetteren, Aalter, Maldegem en Zelzate.*

Wat kan een lokaal bestuur doen om sociale uitsluiting tegen te gaan? (VVSG)

- Warme, zorgzame buurten tot stand brengen (Welzijn & Zorg) – *hier zijn we al bezig in Eeklo West (met o.m. Straatambassadeurs en Buurtsoepé). We dragen de opgedane kennis verder uit in andere buurten in Eeklo: wijk Crielkens bv.*
- Betaalbare, duurzame en inclusieve woonvormen tot stand brengen in dorps- en stadskernen waar het aangenaam is om te wonen en te leven (Wonen & Ruimtelijke infrastructuur).
- Sociaal ondernemerschap stimuleren (Werk & Economie).
- Inclusieve scholen realiseren, die ontmoetingsplaatsen zijn in verbinding met de buurt (Onderwijs).
- Vrije tijd, cultuur en sport voor iedereen toegankelijk maken (Vrije tijd, Jeugd, Cultuur & Sport).
- Ervoor zorgen dat iedereen mobiel is (Mobiliteit).
- Inwoners en dienstverlening online brengen (e-inclusie: *via Allemaal Digitaal en Eeklo Digitaal*).
- De burgerbetrokkenheid vergroten en coproduceren (Burgerparticipatie & coproductie). *Hiervoor hebben we verschillende kanalen: digitaal burgerpanel, digitaal participatieplatform, burgerbudgetten (Meemakers) ...*

16.18.8 Zorg-Gezondheid

- Senioren blijven langer thuis: stijgende vraag naar voorzieningen op wandelafstand. *Eeklo heeft een grote groep senioren (tegen 2033: 22% 67-plussers) en zal hier moeten op inspelen.*
- De groei van ouderenvoorzieningen gaat sneller dan de aangroei van de ouderen: *in Eeklo is het aantal 65-plussers tussen 2005 en 2024 met 34,5% gestegen; het aantal erkende plaatsen in WZC en groepen van assistentiewoningen is in diezelfde periode met 42,2% gestegen.*

- Er zal in de toekomst veel behoefte zijn aan professionele gezinsondersteuning en kinderopvang: *Eeklo is al goed in beide taken maar zal hier verder inventief moeten op inzetten.*
- Trend naar buurtgerichte zorg, waarbij meer in buurten wordt gewerkt: *LDC Zonneheem zal hier een taak opnemen met de opmaak van een buurtanalyse in voorbereiding op de uitwerking van het nieuwe decreet betreffende de woonzorg. Er is sedert oktober 2022 een buurtzorgconsulent in dienst, we bouwen Zorgzame buurten uit, we werken met Straatambassadeurs ...*
- Nieuw decreet betreffende buitenschoolse opvang / buitenschoolse activiteiten: er is al veel samenwerking in Eeklo tussen vrijetijdsdiensten en kinderopvang, maar de uitdagingen zullen toenemen.
- Het sociale aspect moet als horizontale legger meegenomen worden in alle levensaspecten: zorg, wonen, economie, ruimte, mobiliteit, vrije tijd, onderwijs, e-inclusie, burgerparticipatie ... *Op elk van deze terreinen is werk weggelegd voor het lokale bestuur.*
- Meer aandacht voor gezondheid (biovoeding, milieu- en luchtkwaliteit).
- Vermaatschappelijking van de zorg en buurtgerichte zorg.
- Technologische innovatie van de zorgsector.
- Nieuwe fenomenen als stress, burn-out en hart- en vaatziekten.

16.18.9 EEKLO als Overheid

- Nieuwe trends inzake personeel: war of talent, meer inzetten op capaciteiten van werknemers, inclusief beleid, experimenteren met nieuwe vormen van promotie ... *Eeklo is na de inkanteling een organisatie van 363 werknemers en is daarmee een van de grootste bedrijven van de stad. Een vernieuwde kijk op HR is belangrijk: inzetten op sterk leiderschap, aandacht voor competenties ...*
- De lokale financiële situatie zal de gevolgen dragen van de grote vergrijzing (zie eerder): enerzijds doordat er minder inkomsten zullen zijn vanuit de algemene personenbelasting, anderzijds is er de grote golf aan pensioenkosten voor de ambtenaren.
- Subsidies aan lokale besturen worden meer projectmatig toegekend in vergelijking met vroeger. Dit maakt dat veel werkingen tijdelijk zijn ofwel veel budget vragen om dit op lokaal niveau te continueren.
- Vraagstukken inzake intergemeentelijke samenwerking, fusies, opnemen van actorrol / regierol, bestuurskracht, kerntakendebat komen op ons af en zullen een plaats krijgen in de beleidsvoering.
- Meer lokale autonomie geeft meer beslissingsrecht, maar ook meer verantwoordelijkheden, meer personeelsinzet en een moeilijker evenwicht tussen het lokaal en het algemeen maatschappelijk belang.
- Participatie en co-creatie / coproductie – experimenteren met het Quadruple-helix model: *Eeklo is mee met vernieuwende zaken: digitaal participatieplatform, interne expertise rond participatie, participatiereglement ...*
- Transversaal denken: vroeger werd in een lokaal bestuur vooral verticaal gedacht, binnen 1 domein. Nu wordt geleidelijk overgegaan naar *domeinoverschrijdend projectmatig werk en horizontaal transversaal denken.*
- Trend van digitalisering, e-gov, internet of things: als lokaal bestuur zie je dit effect zowel in de dienstverlening als in de noodzaak van het dichten van de digitale kloof bij de burgers (senioren, kansarmen ...). Daarnaast spelen ook privacy en informatieveiligheid een steeds belangrijkere rol.
- Evolutie naar een nieuwe vorm van public governance, met de nadruk op netwerken en samenwerking, coproductie en participatie.
- Drie aandachtspunten voor het omgaan met verzelfstandigde entiteiten / intergemeentelijke structuren als lokaal bestuur:
 - volg de entiteiten meer doordacht op en geef ze een expliciete plaats in de (reguliere) werking van het bestuur;
 - versterk de ondersteuning van de raadsleden/mandatarissen;
 - zet in op een actueel en informatief overzicht.
- Lokale besturen hebben al stappen gezet inzake informatieveiligheidsrisico's (GDPR bv.), maar toch blijken uit rapporten van Audit Vlaanderen dat er nog stappen te zetten zijn naar systematisch beheer van alle IT-risico's.
- Europeanisering / internationalisering
- Regiovorming vanuit Vlaamse overheid.

- “Lokale overheden zullen te maken krijgen met een stijging van 53% van de personeelsuitgaven in hun bouw- en klimaatafdelingen, wat een enorme verschuiving in investeringsprioriteit betekent. ... Het is daarom noodzakelijk om lokaal personeel aan te werven en op te leiden om sterke lokale openbare energiediensten te hebben, de klimaattransitie in gebouwen te realiseren en lokale investeringen en tewerkstelling te vergroten.”

16.18.10 Vrije tijd

- Meer van onze tijdsbesteding gaat naar vrije tijd: *in Eeklo wordt nu al veel aan sport en cultuur in eigen stad gedaan; het aanbod aan vrijetijdsactiviteiten is groot.*
- Trends inzake sport: nabije sportstimulering voor jong en oud, sport gebruiken als city-marketing, sportsubsidies inzetten als beleidsinstrument (vb. subsidies als er wordt ingezet op kansengroepen, op jeugdwerking ...).
- Trends inzake cultuur:
 - bibliotheek wordt een 2de woonkamer, een belevingscentrum, met aandacht voor mediawijsheid en leesbevordering (*hierrond werd een actie in het meerjarenplan 2020-2025 opgenomen en zijn er bevestigingen gedaan bij gebruikers, raad van bestuur en ARC-leden*);
 - cultuurcentra moeten naar buiten treden of de wereld binnentrekken, maar ook creatiever omgaan met programmatie (*hierrond werd een actie in het meerjarenplan 2020-2025 opgenomen*). *De COVID-19-pandemie heeft ook tot creatieve ideeën bij het CC geleid (vb. Herbakker-tv)*;
- Cultuur loopt risico op versplintering, versmalling, vervlakking, verleiding en verlamming. *In Eeklo is er een groot divers aanbod van heel veel aanbieders: stedelijk aanbod, muziekclub, amateurtoneel, culturele verenigingen, erfgoed ... Het is de opdracht om de 5 V's te bestrijden of geen mogelijkheid te geven in Eeklo.*
- Nieuwe vormen van reizen / beleving: *Eeklo startte een werkgroep rond toerisme op en lanceerde een aparte toeristische website in het voorjaar 2021 onder de naam visit.eeklo.be.*

16.18.11 Jeugd als doelgroep

- Jeugd mag niet aanzien worden als sector, maar als doelgroep. Het is meer dan vrije tijd. *In Eeklo wordt hier nu al aan gewerkt via inzet op o.m. jeugdwelzijn, alertheid bij ruimtelijke projecten, speelvisie ...*
- De kindnorm gebruiken voor veel domeinen: als iets geschikt is voor een kind, is het ook ok voor senioren en voor alle andere doelgroepen: bereikbaar, beschikbaar, betaalbaar, begrijpbaar, bruikbaar, betrouwbaar en bekend. Als het dan ook nog beleefbaar en bespeelbaar is, is het helemaal kindproof.
- Aandacht voor kinderarmoede en diversiteit – ‘een kind in armoede blijft een kind’: *Eeklo investeert nu al in Huis van het Kind, diverse projecten (Het jonge kind, ...), samenwerking met De Kring (Hubsakee), De Plek (tot eind 2023), jongerenhuis/OverKop-huis Het Spoor vanaf oktober 2024, gezinsarmoedebestrijdingsplan in opmaak ...*
- Gebruik van de categoriale jeugdreflex: over alle beleidsdomeinen heen rekening houden met kinderen en jongeren.
- *Uit de bevraging Wel Doeners van Meetjesman blijkt het mentaal welzijn van jongeren heel fragiel, dit zien we in coronatijd, maar dit heeft ook te maken met school en druk van sociale media.*

16.18.12 Ondernemen-Werken

- Tertiaire en quataire sectoren zullen nog toenemen. *In Eeklo zijn beide sectoren goed voor 77% van de tewerkstelling (48,2% voor quataire en 28,8% voor tertiaire sector).*
- Er komt een kloof tussen vraag en aanbod van jobs. De komende jaren zal er een teveel aan jobs zijn, die niet ingevuld geraken: *het lokaal bestuur zal hier enerzijds een actorrol spelen omdat ook het eigen personeel een omscholing zal moeten krijgen; er is ook een grote regierol weggelegd bij activering van niet-werkenden maar zeker bij het mekaar laten vinden van onderwijs en bedrijfswereld.*
- Handelszaken verdwijnen uit kernen; handelspanden staan vaker leeg: *het leegstandspercentage in Eeklo is heel hoog. De nabijheid van winkels verdwijnt, de e-commerce neemt toe. Er zijn nieuwe impulsen nodig voor de detailhandel in Eeklo: handelszaken en horeca onderscheiden*

zich te weinig. Er komen nieuwe insteken voor winkelen en totaalbeleving in het opgemaakte strategisch commercieel plan Eeklo.

- Nieuwe businessmodellen o.a. consument wordt producent.
- Tijd- en plaatsafhankelijk werken.
- Citymarketing wordt citybranding en citymaking. *Eeklo startte een traject rond citymarketing. Het actieplan werd in het voorjaar van 2024 gelanceerd. De volgende stap is inzetten op citymaking met thema's als wonen, mobiliteit, evenementen, lokale economie, toerisme.*
- Toename van e-commerce: zit nu op 59% in België.
- Mixen van functies in handelskern.
- Mix van fysiek en digitaal shoppen (iets wat door de COVID-19-pandemie zeer versneld werd).
- Een stad heeft een verhaal nodig.

17 PARTICIPATIETRAJECT

17.1 Intern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025

- opmaak inspiratienota na overleg met alle diensten apart in de loop van het voorjaar van 2018
- insteken voor politieke beleidsverklaring begin 2019
- opmaak van sterkte-zwakteanalyse van alle dienstverleningen in functie van de omgevingsanalyse
- interview met alle MAT-leden op basis van de leidraad organisatiebeheersing in functie van de omgevingsanalyse
- het college van burgemeester en schepenen maakte samen met het managementteam de doelstellingenboom op: 7 beleidsdoelstellingen, met elk diverse actieplannen
- 'speeddate' op 3 juni 2019 met alle diensthoofden en experts (ong. 50 personen in totaal) om voor alle actieplannen een longlist van acties in te vullen
- CBS en MAT doen een traject om de longlist te reduceren tot een werkbaar aantal acties. Op basis van deze oefeningen wordt tot een definitieve lijst gekomen in oktober 2019
- de diensthoofden/actieverantwoordelijken krijgen de definitieve acties teruggekoppeld en maken hiervoor een uitgebreide omschrijving, geven mijlpalen door en doen voorstellen voor indicatoren.

17.2 Extern participatietraject opmaak meerjarenplan 2020-2025

- adviesraden:
 - o in 2018-2019 werd een traject gedaan om de adviesraden te hervormen. In dit traject ontstond onder meer een voorzittersoverleg, deden diverse adviesraden een toekomst oefening (jeugd raad, adviesraad voor welzijn en diversiteit, Gecoro, wereldraad, ARC), schreven verschillende raden een memorandum (wereldraad, seniorenraad). De sportraad maakte een brief over met aanbevelingen. Al deze info werd verwerkt bij de betrokken domeinen
 - o de adviesraden worden uitgenodigd naar de gemeenteraadscommissie op 13 november 2019, waarbij de stand van zaken van het meerjarenplan wordt toegelicht (de adviezen zijn verwerkt in de volgende pagina's)
- diverse organisaties waar stad en OCMW mee samenwerken:
 - o voeren van gesprekken met Woonwijzer, Wijkcentrum, Kringloopwinkel, COMEET, Toerisme Meetjesland over hun eigen werkdomein
 - o memorandum van COMEET, Natuurpunt
- burgers: zie hieronder

17.2.1 Burgerparticipatie – 25 juni 2019 in CC De Herbakker – TROTS op Eeklo

Onder de noemer 'TROTS OP EEKLO' was het de bedoeling om bij elk van de zeven beleidsdoelstellingen drie actieplannen/acties weer te geven die de Eeklonaar trots op Eeklo kunnen maken. Deze acties maakten deel uit van een hele lange lijst van mogelijke acties die in het meerjarenplan 2020-2025 zouden worden opgenomen. De aanwezigen konden zelf aanduiden wat ze het belangrijkste vinden om die trotsheid op te wekken en hoe ze dit zelf willen invullen / ingevuld zien (individueel of in de workshops). Voor elke doelstelling werd een grote flap gemaakt, zodat mensen konden kiezen uit de drie vermelde acties. Via 'duimpjes' konden ze de voor hun meest geslaagde actie kiezen, eventueel aangevuld met inhoudelijke opmerkingen. Bij de ingang was een kaart van Eeklo opgehangen. Daar konden de inwoners hun plekje aanduiden waar ze meest trots op zijn.

Op het einde van het burgerparticipatiemoment werden de acties er uit gehaald met het meest duimpjes. Daarover werd een workshop georganiseerd, via de methode van de 2 x 2 vragen.

De burgers van Eeklo werden van dit burgerparticipatiemoment op de hoogte gebracht via het infoblad, via gerichte mails naar alle leden van alle adviesraden, interne mails, via facebook, website, enz. Personen die niet konden aanwezig zijn, maar wel een insteek wilden geven, konden dit doen via participatie@eeklo.be.

Omdat dit niet altijd even toegankelijk is voor kansarme doelgroepen, werd na een gesprek met Jan Matthys van Wijkcentrum De Kring, het voorstel gedaan om dezelfde methodiek van 25 juni (nl. vanuit het thema TROTS OP EEKLO) op 3 verschillende momenten een workshop te organiseren, mee begeleid door iemand van het Wijkcentrum. Op deze manier gaan we outreachend te werk om deze moeilijk te bereiken doelgroepen te benaderen.

- donderdagnamiddag 27 juni om 14 uur: de groep die komt boetsen in de Kring
- donderdagnamiddag 27 juni om 15.30 uur: de groep die badminton speelt in het Sportpark
- dinsdagvoormiddag 2 juli om 9.30 uur: de groep van Koken met Taal (anderstaligen).

We voorzagen telkens een half uurtje om met deze mensen in gesprek te gaan en ideeën in te winnen.

Hieronder zijn alle zaken samengevat:

CC = opgetekend op burgerparticipatiemoment op 25 juni 2019 in CC De Herbakker

AT = opgetekend tijdens gesprek met anderstaligen (Koken met Taal in De Kring) op 2 juli 2019

CCB = opgetekend tijdens gesprek met deelnemers van Creaclub Boetseren in Wijkcentrum De Kring op 27 juni 2019

SCB = opgetekend tijdens gesprek met deelnemers van Sportclub Boezjeern van Wijkcentrum De Kring in de sporthal op 27 juni 2019

BD1: We bouwen aan een (verkeers-)veilige stad om Eeklo meer (be)leefbaar te maken voor iedereen.

Eeklo zet samen met partners in op de diverse aspecten van veiligheid in de stad (preventie, handhaving) – 9 x CC, 4 x AT = 13 duimpjes

- *Veilige fietspaden (CC)*
- *Veiligheid rond de scholen is een groot aandachtspunt (CC)*
- *Mobiliteit is nu regionaal en de mensen met een beperking komen niet aan bod (CC)*
- *Tikkers voor slechtienden moeten goed werken (creaclub Boetseren Kring)*
- *Onveiligheidsgevoel door vreemdelingen omdat ze een andere taal spreken en dus niet verstaanbaar zijn (creaclub Boetseren Kring)*

Eeklo optimaliseert de stationsomgeving tot een aantrekkelijke woon- en verblijfsbuurt – 4 x CC, 2 x SCB = 6 duimpjes

- *Voetgangersbrugje aan station? (SCB)*

Eeklo maakt een stappenplan op waarin wordt beschreven hoe de stad wordt omgevormd naar een veilige, leefbare, gezellige en verkeersluwe belevingsstad na de realisatie van de Ring R43 – 19 x CC, 5 x AT, 4 x CCB, 7 x SCB = 37 duimpjes

- *De Lijn zoekt steden die willen inzetten op elektrische bussen voor stadsvervoer. Zou een stadsbus geen voordeel zijn om minder met de auto te rijden? (CC)*
- *Niet alleen stappenplannen (zijn er al). Eeklo REALISEERT een veilig, leefbaar en autovrij centrum na realisatie van de ring. (CC)*
- *We wonen nu in een wijk met zone 30 ... helaas niet door iedereen nageleefd. Suggestie: drempels (mag ook doorlopend voetpad zijn) om in de wijk in te rijden (CC)*
- *Voer lage emissiezone in stadskern in en gebruik inkomsten voor ondersteunen klimaatactieplan (20.000 auto's per dag x € 1 = 6 mio euro per jaar) + gratis parkeren 2 uur (CC)*
- *Stadscentrum is gevaarlijk voor fietsers (creaclub Boetseren Kring)*
- *Blakstraat aan AZ Alma: veel en gevaarlijk verkeer dat in de zijstraten rond de kliniek parkeert (creaclub Boetseren Kring)*
- *Gevaarlijke oversteek aan Oostveld – kruispunt N9 (creaclub Boetseren Kring)*
- *Veel schoolverkeer in Zuidmoerstraat (creaclub Boetseren Kring)*
- *Markt parkeervrij maken is een noodzaak (creaclub Boetseren Kring)*
- *Snel verkeer in de Lekestraat en op de N9 (anderstaligen)*
- *Er wordt veel fout geparkeerd (anderstaligen)*

BD2: We versterken ons ruimtelijk economisch netwerk om onze troeven inzake wonen, werken en beleven verder te ontwikkelen.

De Hartwijk groeit uit tot een duurzame voorbeeldwijk – 5 x CC, 2 x AT, 4 x SCB = 11 duimpjes

- Zet ook private voorbeelden in de kijker (Eikenblad,...) (CC)
- Sensibilisering in alle wijken in Eeklo is noodzakelijk (CC)
- Elke wijk kan/mag een voorbeeldwijk worden (CC)
- Combinatie van parkeren en groen is mogelijk (creaclub Boetseren Kring)
- Groen in de stad is belangrijk (creaclub Boetseren Kring)

De stad trekt beginnende handelszaken binnen het kernwinkelgebied aan door het geven van stimulerende maatregelen – 7 x CC, 2 x AT, 1 x CCB, 1 x SCB = 11 duimpjes

- Beter parkeerbeleid / goedkoper. Zeker op de Krüger gratis tussen de middag vond ik beter (CC)
- Elke autoparkeerplaats trekt autogebruik aan; dus liefst zo weinig mogelijk in het centrum (CC)
- Door internet wordt winkelen anders ervaren. Elementen of acties die van winkelen een belevenis maken is nu meer nodig dan vroeger (CC)
- Goedkoper parkeerbeleid en van 12 tot 14 uur gratis (CC)
- Turkse / Poolse winkel in Eeklo, nu moeten we telkens naar Gent (anderstaligen)
- Vooral de Krüger trekt aan (creaclub Boetseren Kring)
- Internetwinkelen is niet te stoppen (creaclub Boetseren Kring)
- Winkels moeten meer doen dan een ander om aan te trekken (creaclub Boetseren Kring)
- Kleine zelfstandigen aantrekken via faciliteiten / starterspremies (creaclub Boetseren Kring)
- Eeklo heeft er belang bij om handelspanden te bewaren (creaclub Boetseren Kring)

Eeklo streeft een geleidelijke herinrichting van het marktplein na om de functie van de Markt als ontmoetings- en belevingsplaats te herstellen, samen met de horeca en de handelszaken – 10 x CC, 5 x AT, 4 x SCB, 3 x CCB = 22 duimpjes

- Stenen zitbanken op mooie plaatsen: = duurzamer dan hout en bestand tegen vandalisme (CC)
- Markt autovrij maken (creaclub Boetseren Kring)
- Wel parkeerplaatsen elders voorzien (Sportclub Boezjeern Kring)

BD3: We spelen als duurzame klimaatstad een voortrekkersrol in het voorkomen van en voorbereiden op komende klimaatveranderingen

Het lokaal bestuur is een voorbeeld in gedrags- en mentaliteitswijzigingen inzake milieu- en klimaatdoelstellingen – 7 x CC, 1 x AT, 4 x SCB = 12 duimpjes

- Om het gedrag te wijzigen moet men eerst de mobiliteit aanpakken (CC)
- Eeklo faciliteert een makerslab (CC)
- Sensibilisering is een noodzaak: wat? waarom? hoe? (CC)
- Belangrijk = bevolking sensibiliseren en ontzorgen naar energiebesparing (bv huisisolatie) (CC)

De stad communiceert en faciliteert de werking van initiatieven rond korte keten en maakt hierrond een voedselstrategie op – 7 x CC, 8 x AT, 3 x SCB, 2 x CCB = 20 duimpjes

- Concept 'boerenmarkt' zodat we kennis kunnen maken (CC)
- Op alle activiteiten van de stad met catering: producten van korte keten (cfr. producten Oxfam) (CC)

Eeklo blijft inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen – 12 x CC, 1 x SCB = 13 duimpjes

- Pas het GRB over rechtstreekse burgerparticipatie bij windprojecten toe op de 14 windturbines die in het PRUP gebouwd worden. Elke turbine levert een meerwaarde van 4 mio euro. In eigen streek houden ipv energiemultinationals! (CC)
- Samen met bedrijven waterstof omarmen. Waterstof kan werken als 'batterij'functie. Noodzakelijk bij toenemende productie van hernieuwbare energie (CC)
- Als Eeklo een voorbeeldrol opneemt (zie BD 3 – 1, dan zal deze actie automatisch volgen) (Sportclub Boezjeern Kring)

BD4: We zetten de kwaliteitsvolle voorzieningen inzake gezondheid, onderwijs, vrije tijd, handel en toerisme creatief in als sterk merk.

De ABC-site is het fysieke en inhoudelijke knooppunt van cultuur en kunstbeleving in het Meetjesland – 11 x CC, 4 x AT, 1 x CCB = 16 duimpjes

- Kunstacademie – CC De Herbakker (CC)
- Renovatie/verbouwing CC De Herbakker: zorgen dat dit klaar is voor de komende 25 à 30 jaar. Huidige stilstand is een gemiste kans (CC)

Eeklo investeert in buurt nabije sport- en speelmogelijkheden – 7 x CC, 4 x AT, 6 x SCB, 2 x CCB = 19 duimpjes

- Speeltuigen aanpassen voor kinderen met een beperking (CC)
- Meer petanque- en/of krulbolbaantjes in de buurt/wijken. Gecombineerd met een wijkverantwoordelijke of wijktaalspreekpunt (CC)
- Speeltuigen aanpassen aan de leeftijden van de buurt (CC)
- Urban fitness in elke buurt installeren (CC)
- Het Heldenpark is een heel leuke plek om meer speelmogelijkheden te creëren (anderstaligen)
- In de Pinksterbloemstraat ligt nog een 'berg' zand (van een werf?), met veel onkruid. Kan hier een speel- en/of voetbalterreintje gemaakt worden? (creaclub Boetseren Kring)

We zetten Eeklo als deel van het Meetjesland op de toeristische kaart – 8 x CC, 1 x AT, 3 x SCB = 12 duimpjes

- Ledeganck is veel meer dan een dichter (CC)
- Wel veilige fietspaden en autovrije zones voorzien (CC)
- Eeklo als dé duurzame voorbeeldstad in Vlaanderen zetten (CC)
- Toerisme en ondernemen hand in hand (CC)
- Meer uitwisselingsprojecten tussen Eeklo en de zustersteden (CC)
- Meer combineren van toeristische events met Eeklose horeca (speciaal aanbod of combiticket of ...) (CC)
- Eeklo heeft de grootste wielervedocumentatie in privébezit (CC)
- Eeklo Keizer Karel stad (CC)
- Eeklo als uitvalsbasis voor Meetjeslands fietstoerisme (CC)
- Promoten van kunst van kunstenaars uit eigen stad en streek (kan gekoppeld worden aan groenere plekken) (CC)
- Eeklo heeft nu te weinig troeven (creaclub Boetseren Kring)

Losse insteken:

- Buurt- of andere verenigingen kunnen een budget krijgen voor culturele activiteiten (te kiezen uit een lijst – gebeurt nu al in andere gemeenten) (CC)
- Parking – we hebben veel parkeermogelijkheden (CC)
- Leegstaande gebouwen gebruiken vanuit cultuur en kunsten (vb. kunstenroute) (CC)
- Eeklo investeert in verblijfsaccommodatie voor groepen (CC)
- Wij willen graag een freinetschool opstarten. In een onderwijsstad als Eeklo lijkt ons dit een troef! Volgens ons onderzoek heeft 75% van de bevrageden hier nood aan.
We willen een onafhankelijke, coöperatieve groene en buurtgerichte school zijn en hebben nood aan een locatie om onze droom te creëren. We onderhandelen op dit moment met de Huysmanhoeve, Blokhutten, Heldenpark, ... Ons lijken dit ideale locaties en in het kader van leegstand, optimale bezetting en buurtwerking dus uiterst geschikt.
We vragen ons dan ook af of de invulling die er momenteel is (vb. vergaderingen van de provincie) optimaler kunnen (vb. in lege lokalen van de Huysmanhoeve)?
We willen eveneens vooruit in ons proces en zouden het fijn vinden als er beslissingen kunnen genomen worden in het kader van een optimaal gebruik van de leegstaande lokalen (freinetschool De Kleine Helden – freineteeklo@gmail.com) (CC) (Deze vraag kwam ook via de mail binnen)
- Eeklo is niet zo leuk om te wonen. Er zijn geen winkels open op zondag en het is er te rustig en te weinig te doen (anderstaligen)
- Er is geen goede treinverbinding met Gent (laatste trein is een probleem), ook de verbinding naar de kust loopt via Gent (anderstaligen)
- Het zwembad is in de vakanties niet open in de voormiddag (anderstaligen)

- *Shorts mogen niet in het zwembad; dit is een probleem voor moslima's die hun kind willen begeleiden maar geen badpak mogen dragen. Ze moeten dan richting Gent, maar dat is praktisch / financieel niet altijd haalbaar (anderstaligen)*

BD5: We activeren medeburgerschap door het voeren van een drempelverlagend en participatief beleid.

De UiTPAS Meetjesland wordt verder ingezet om mensen te laten participeren aan het vrijetijdsaanbod – 11 x CC, 6 x AT, 1 x CCB, 5 x SCB = 23 duimpjes

- *Disabilitycard (FOD- koppelen aan UiTPAS (met kansentarieff) zonder dat men rijk of arm is. Het is altijd moeilijk voor deze mensen om aan veel deel te nemen. (CC)*
- *De UiTPAS dringend herbekijken omdat er nog meer mensen zouden kunnen in aanmerking komen (CC)*
- *UiTPAS is nu voor iedereen maar blijft vooral voor doelgroep en de diehards. Schenk elke Eeklonaar een UiTPAS, dat zal de participatie verhogen (CC)*

De burger kan aan het beleid participeren aan de hand van diverse kanalen – 16 x CC = 16 duimpjes

- *Invoeren van gehandicaptenraad, samen met welzijn (CC)*
- *Infomomenten, persoonlijk contact is belangrijk (Creaclub Boetseren Kring)*

Eeklo werkt wijkgericht - 11 x CC, 1 x AT, 2 x CCB, 3 x SCB = 17 duimpjes

- *in de wijk 'Pijkensakker' zijn er achteraan geen parkeerplaatsen voorzien waardoor mensen hun auto in de modder moeten zetten. Ook het pleintje achteraan in de wijk wordt NIET onderhouden. Omdat hier veel jonge gezinnen wonen, leek het ons interessant om iets van speeltuintje / faciliteiten te voorzien. (CC)*
- *Sociale antenne in Sint-Jozefwijk waar buurtbewoners terecht kunnen(CC)*
- *Geef de burger (deel van) budget voor bv. wijkinrichting (zone 30!). Dit is echte burgerparticipatie (binnen een kader uitgetekend door de stad) (CC)*
- *Buurtfeesten? (CC)*
- *Interessant voor de buurt (Creaclub Boetseren Kring)*

Losse insteken:

- *Subsidiereglementen: erkenning van verenigingen te herzien (CC)*

BD6: Eeklo is dé kansenstad, waar we elke inwoner de noodzakelijke hefboomen aanreiken om zich te ontplooien.

Eeklonaren blijven langer thuis wonen door middel van hulp via eigen OCMW-diensten klusjesdienst, gezinszorg, poetsdienst – 17 x CC, 1 x AT, 1 x CCB, 1 x SCB = 20 duimpjes

- *Burgerparticipatie van alle burgers aanmoedigen door alternatieve arbeidskansen aan te bieden. – buurtgerichte initiatieven voor kwetsbaren (CC)*
- *Meer inzetten op vrijwilligers (CC)*
- *Betere en zorgzame financiële begeleiding (CC)*
- *Het is belangrijk om zo lang mogelijk thuis te blijven (Sportclub Boezjeern Kring)*

Eeklo is een warme stad (geestelijke gezondheid) – 4 x CC, 4 x AT, 2 x SCB = 10 duimpjes

- *Opentrekken van taboe rond geestelijke gezondheidsproblemen (CC):*
 - o *Projecten: mensen met gezondheidsprobleem en gezonde mensen*
 - o *Psychiatrie meer 'open' maken, bv. picknicktafels in de tuin voor gezinnen of fietstoerisme*
 - o *Middelbare scholieren sensibiliseren*
- *Kring speelt hierin een grote rol (Creaclub Boetseren Kring)*
- *Het is belangrijk ook een warme stad te zijn naar andere nationaliteiten (anderstaligen)*
- *Er zijn al veel voorzieningen (Sportclub Boezjeern Kring)*

Eeklo rolt een kinderarmoedeactieplan uit – 19 x CC, 2 x AT, 1 x CCB, 6 x SCB = 28 duimpjes

- *Samenwerking met scholen, Kind & Gezin, CLB, huisartsen (CC)*

- Zorgen dat elk kind in een jeugd-, sport-, muziek-, ... vereniging participeert en vrijwilligers / begeleiders hiervoor opleiden (CC)
- De kloof naar dienstverlening is groot, er moet kort op de bal gespeeld worden (Creaclub Boetseren Kring)

Losse insteken:

- Een gehandicaptenraad samen met welzijn terug opstarten. (CC)
- Bij alle activiteiten meer rekening houden met de beperking van de personen vb. de Disabilitycard (= FOD-kaart voor personen met een handicap) gebruiken, zodat rekening kan gehouden worden met de handicap van de persoon: slecht zien, slecht horen, rolstoelpatiënt, ... (CC)

BD7: We garanderen een professionele en integere organisatie en dienstverlening om, in wederzijds respect, te voldoen aan de verwachtingen van de klant.

De stad digitaliseert verder zijn dienstverlening met als doel een snelle en doeltreffende communicatie – 2 x CC, 1 x SCB = 3 duimpjes

- Digitale kloof niet groter maken (inzetten op toegankelijke kanalen: whatsapp,...) (CC)

Een nieuw dienstverleningsconcept wordt uitgewerkt met aandacht voor de combinatie van digitale en fysieke loketten – 22 x CC, 7 x AT, 4 x CCB, 8 x SCB = 41 duimpjes

- Belang van ruime bereikbaarheid van diensten (telefonisch, fysisch), zowel voor burger als voor professionele contacten (CC)
- Centrale loketwerking – bereikbaarheid (CC)
- Belang van menselijk aspect (CC)
- Dienstverlening aan huis of per wijk voor minder mobiele mensen (CC)
- Niet iedereen heeft een computer (Creaclub Boetseren Kring)
- Het is van heel groot belang om fysiek contact te hebben als het over belangrijke documenten gaat (anderstaligen)

INSTEKEN ALGEMEEN:

- Veel milieubewuste burgers die al jaren zonnepanelen hebben en twifelen er wel/niet meer te plaatsen weten niet waarmee ze 'goed' doen. Wie kan hen raad geven? (CC)
- Het Heldenpark doen heropleven: door markten (bio, foodtruckfestival,), dansinitiatie,... in samenwerking met vb. N9 (CC)
- Dierenasiel in Eeklo (anderstaligen)
- Eeklo moet nog properder worden (anderstaligen)

Workshops – burgerparticipatiemoment 25 juni 2019 – CC De Herbakker

3 acties met de meeste duimpjes in het CC werden uitgekozen om verder uit te werken, volgens de methodiek van de 2 x 2-vragen:

- 1) **Eeklo maakt een stappenplan op waarin wordt beschreven hoe de stad wordt omgevormd naar een veilige, leefbare, gezellige en verkeersluwe belevingsstad na de realisatie van de Ring R43**

Vraag 1: wat maakt dat dit stappenplan en omvorming van de stad naar een belevingsstad belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Creëert rust en beleving
- Leidt tot meer cohesie (en heeft dus ook sociale impact)
- Leidt tot minder verkeer in het centrum
- Dringt het aantal autokilometers terug

Opmerking: er is een tegenstelling tussen het klimaatactieplan en het mobiliteitsplan (waar nog veel op de auto gewerkt wordt)

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we het stappenplan en de belevingsstad realiseren?

- Meer verkeersveiligheid
- Gezelliger / autoluw
- Evolueren naar minder auto's
- Gebruik van waardige mobiliteitsalternatieven
- Het stiltegebied in het zuiden van Eeklo wordt opgeofferd om iets meer stilte in het centrum te krijgen

Vraag 3: wat is er nodig zodat het stappenplan en de belevingsstad meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Zo weinig mogelijk auto's
- Gebruik van parallelwegen voor fietsroutes
- Alternatieve pendel: dichterbij huis werken, thuiswerk, co-working
- De beleving minder commercieel bekijken: er bestaan ook rustige plekjes in de wijken die nu verwaarloosd worden
- Om de zoveel tijd opfrissen van de straten (we doen dit met onze woonkamer ook)

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Piste uitdenken voor korte, middellange en lange termijn
- Kleine busjes inzetten in de stad
- Taxisysteem
- Trein doortrekken tot Maldegem
- Kleine dingen als water in de stad, aanpassen van verlichting,...

2) Eeklo blijft inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen

Vraag 1: wat maakt dat blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Het is een voorbeeldproject
- Het is denken op lange termijn
- Eeklo als pionier
- Toekomstgericht
- Burgerparticipatie staat centraal
- Collectief
- Het 'waarom' wordt meegegeven

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen?

- Energieautonomie
- Hoger bewustzijn
- Klimaatneutraliteit
- Financiële gevolgen: oogsten van de omgevingsenergie door de Eeklonaar

Vraag 3: wat is er nodig zodat blijven inzetten op alternatieve/duurzame energiebronnen meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Duurzaamheidsbeurs
- Begeleidingstraject
- Creëren van een wijkgevoel

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Begeleidingstraject op maat voorzien
- Groepsaankopen
- Lokaal bestuur moet wijkgevoel faciliteren

3) Eeklo rolt een kinderarmoedeactieplan uit

Vraag 1: wat maakt dat de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan belangrijk is om trots te zijn op Eeklo?

- Moeten we ons trots voelen als we een kinderarmoedeplan hebben? Niet op de armoede zelf, wel op de inzet die we tonen om er iets aan te doen
- Kinderarmoede is eigenlijk gezinsarmoede
- Een kinderarmoedeplan moet eigenlijk kinderarmoedebestrijdingsplan heten

Vraag 2: wat zal het resultaat zijn als we de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan realiseren?

- Alle kinderen in Eeklo hebben een toekomst
- We activeren kinderen in de samenleving
- We versterken het zelfbeeld van kinderen in armoede
- We laten hen zelf hun talenten ontdekken

Vraag 3: wat is er nodig zodat de uitrol van een kinderarmoedebestrijdingsplan meer trotsheid over Eeklo geeft?

- Opleidingen (op lange termijn)
- Bottom-upwerking: kinderen erkennen en hen inspraak geven
- Vertrouwen
- Een minimum aan bestaansmiddelen voor iedereen
- De stad moet meer wegen op het beleid
- De wijk is belangrijk: kortere afstand

Vraag 4: Wat kan het lokaal bestuur, mijn vereniging, mijn wijk, ikzelf hiervoor doen en tegen wanneer?

- Solidair zijn – vertrouwen hebben/geven
- Diensten als samenlevingsopbouw / sociaal Huis / De Kring inzetten (sociale kruidenier bv)
- Antennes en aanspreekpunten
- Inzetten op kinderen en zo de gezinnen betrekken
- Grotere horizon bieden
- Vrijwilligers inzetten
- Participatie
- Concrete dingen DOEN ipv studie

Lievelingsplekjes / plekjes om trots op te zijn in Eeklo:

11 x aangeduid: Sportpark

8 x aangeduid: Heldenpark; ABC-site; Zuidkaai / Kring

6 x aangeduid: Het Leen

2 x aangeduid: Wilgenpark; Windmolens aan Huysmanhoeve; CSA-boerderij in Moeie; Marktplein; Jachthaven

1 x aangeduid: Galgenhof; Kringloopwinkel; Pokmoere; Bogaertmoerstraat; Lange Moeiakker; Zonnepark;

Ledeganckplein; Kubiek; Industrielaan; AZ Alma; Canadaplein.

Wat nog extra via mail binnen kwam =

- *“Bij deze zou ik de oproep willen doen alle geïnteresseerden en vrijwilligers het boek “Red de democratie” van Manu Claeys cadeau te geven als dank voor hun inzet. Als dit budgettair een probleem vormt voor het stadsbestuur, dan zou ik dit in de plaats willen stellen voor de kosten van het jaarlijks vrijwilligers- feest. Ik denk dat deze personen meer baat zullen hebben aan dit boek, dat als leidraad kan dienen bij burgerparticipatie, dan aan een receptie die misschien wel leuk is, maar dan ook zomaar in een oogwenk voorbij is. Ik meen dat als dit boek in voldoende hoge oplage wordt besteld dat er waarschijnlijk nog een groepskorting kan aan vastzitten bovendien.”*
- *“in februari-maart staken grote aantallen padden over in de Waaistraat. Vele dieren kwamen onder de wielen van auto’s terecht. Graag zie ik daarom verkeersborden geplaatst tijdens de paddentrek periode februari tot eind maart om automobilisten aan te manen hun snelheid te matigen en uit te kijken om padden te ontzien. Het gaat vooral over het stuk vanaf de Peperstraat tot aan het waterzuiveringsstation.”*
- *“Eeklo doet veel moeite voor betere fietspaden en dat juich ik uiteraard toe, maar een aanpassing aan nieuwe fietstypes dringt zich op. Zo zie ik dat fietsen die met een fietskar achter of voor de fiets rijden moeite moeten doen om door sommige fietssluisen te geraken die te dicht bij elkaar geplaatst zijn. Ik bedoel hiermee de stangen die de fietspaden afsluiten om autoverkeer tegen te houden.”*
- *“we zouden natuurlijke tuinen aanleggen door onze inwoners kunnen aanmoedigen. Ik zie dat daar al rond gewerkt wordt in Buggenhout, zie <https://www.buggenhout.be/wedstrijd-meer-natuur-in-eigen-tuin>, dit zou in Eeklo ook mogelijk zijn!”*
- *“in Eeklo staan heel wat mooie oude bomen, graag bij bouw- en renovatiewerken rekening houden met deze natuurmonumenten en zo veel mogelijk groen behouden, ook dat maakt het leven in Eeklo zo veel aangener!”*
- *“Graag hadden wij een verandering gezien in het parkeerbeleid voor bewoners.”*

Op dit moment is er voor bewoners geen enkele passende maatregel. Ik woon in de blauwe zone. Parkeerabonnementen, een vast bedrag per jaar is perfect mogelijk. Alsook, als er markt georganiseerd wordt zou het wel leuk zijn dat er een alternatieve route is naar dit soort straten. Gisteren kom ik thuis van een hele dag werk en ik kan gewoon niet naar huis. Pas rond 22u 's avonds mochten wij met onze auto door. Alle marktkeuzers waren tegen dan al lang verdwenen. Als antwoord van de politie krijg je dan: dat gaat niet, parkeer je aan de kant en wacht tot alles is opgeruimd. Dat vind ik niet kunnen."

- "voorstel: Verkeer OOSTVELDSTRAAT 'van het Heldenpark tot het station'

- Zone 30
- Geen vrachtovervoer en tractoren
- Geen fietsers op het voetpad
- Politiecontrole"

- "Bewonerskaart"

- "Overkophuis voor de jeugd"

- "De aanpak van de autostrade door Eeklo, de N9, is van cruciaal belang voor de aanpak van de leefbaarheid van het stadscentrum. De koppeling van de aanleg van de (halve) ring rond de stad aan dit dossier is een spijtige zaak. Het is begrijpelijk, maar bemoeilijkt en vertraagt de zaak enorm.

De aanpak van de N9 zou mijns inziens echter op korte tijd resultaat kunnen opleveren. Het inkomend en uitgaand verkeer door de stad verloopt op één rijstrook. Pas vanaf het station en de Désiré Goethalsstraat/Eikelstraat verloopt deze op 2 rijstroken. Op zich is dat geen slecht idee maar in de praktijk levert dat continu problemen op. Bij parkeermanoeuvres, laden- en lossen (vrachtwagens en nu ook overal pakjesdiensten), stoppen van lijnbussen, afslaand verkeer ... zit je steeds in de knoei door trechtervorming. Je kan de overlast die hierdoor veroorzaakt wordt gemakkelijk verminderen: breng het doorgaand verkeer over het gehele traject op één rijstrook. De aldus vrijkomende rijstrook kan quasi alle hinder opvangen. De rijrichting in de kleine zijstraatjes is reeds lang aangepast zodat deze op hun beurt weinig hinder zullen opleveren (verkeer verlaat de N9 om deze straatjes in te rijden). De kosten zijn eveneens beperkt: plaats een doordachte belijning en klaar is kees; beschouw het als een proefproject over hoe het verkeer in de toekomst de stad zal doorkruisen.

Het parkeren in de stad blijft ook een probleem; we kunnen maar niet afstappen van het idee dat we pal voor de zaak moeten parkeren waar we bijvoorbeeld een boodschap willen doen.

De stad beschikt over een aantal openbare parkings maar de capaciteit is aan de kleine kant, vooral in het centrum. Er zijn daar ook weinig uitbreidingsmogelijkheden. De stad heeft aan de rand echter een aantal warenhuizen die beschikken over voldoende parkeerruimte. Het inschakelen van een pendelbus die al deze parkings onderling verbindt met het stadscentrum zou duidelijk een positieve zaak zijn (P+R bus). Voor de warenhuizen, die eigenlijk over een privéparking beschikken, creëer je een win-win situatie. Je zet een aantal potentiële klanten af aan hun voordeur; denk in dit kader vooral aan onze bejaarden, die minder mobiel geworden zijn of over geen auto meer beschikken. Het systeem moet echter zelfsupporting zijn en dit kan door een kleine vergoeding te vragen voor het gebruik van de bus. Ook hier creëer je heel wat mogelijkheden met een minimale investering..."

- "het bestuur moet verder inzetten op communicatie met de burger via digitale informatieborden. Die kunnen dan voor de aankondiging van allerlei activiteiten gebruikt worden maar bv. ook als er vacatures zijn, wegeniswerken..."

17.2.2 Adviezen vanwege adviesraden na voorstelling meerjarenplan op gemeenteraadscommissie op 13 november 2019

ADVIES SPORTRAAD (letterlijke weergave)

Tijdens de Algemene Vergadering van Espora, dd. 25/11/2019, werd door de schepenen van sport de meerjarenplanning van de stad Eeklo uitvoerig toegelicht. Er kwamen heel wat vragen van de aanwezige vertegenwoordigers van de Eeklose sportclubs waarop klaar en duidelijk werd geantwoord. Het sportpark zal worden uitgebreid met een minigolf- en skateterrein maar voor de rest zijn er geen grote plannen voorzien.

De Algemene Vergadering van Espora kan het voorgesteld meerjarenplan inzake sport positief adviseren.

ADVIES LOKAAL OVERLEG KINDEROPVANG (letterlijke weergave)

Met grote aandacht hebben we de meerjarenplanning doorgenomen. Vooreerst willen we jullie bedanken, ons als adviesraden te betrekken bij deze opmaak. Uiteraard houdt dit in, dat we met enige kritische ingesteldheid kijken naar de inhoud en de weerslag voor onze doelgroep. Vanuit deze ingesteldheid, zien we snel in dat de doelgroep -9 maanden tot 12 jaar in een bijzonder geringe mate terug te vinden is in deze documenten. Uit de uiteenzetting van mevr. Van de Voorde begrijpen we dat Eeklo een sterke uitbreiding van jonge gezinnen voorziet in de komende jaren. Een groei voor jonge gezinnen brengt bijkomende aandacht voor deze groeiende groep met zich mee. Het verbaast ons dan ook vast te stellen, dat onze jongste telgen summier aan bod komen. We pleiten er dan ook voor dit hiaat in de meerjarenplanning bij te sturen alvorens deze wordt goedgekeurd.

Met onderstaande neerslag willen we samen met jullie sturing geven en deze doelgroep alsnog opnemen in de meerjarenplanning.

Ervan uitgaande dat Eeklo wil inzetten op een veilige stad en ecologische stad, zien we kansen liggen, om alsnog deze doelgroep op te nemen. Heel wat wetenschappelijk onderzoek (Sylva, Melhuish, Sammons, Siraj-Blatchford, & Taggart, 2004; Barnett, 2011; Barnett & Masse, 2007; Hines, 2011; Lake, 2011; Tobin, Arzubaiaga, & Adair, 2013; Vandenbroeck, De Stercke, & Gobeyn, 2013) werd gepubliceerd met betrekking tot 'return of investment'. In dergelijk onderzoek wordt duidelijk dat investering in de jongste doelgroep een return geeft op (middel-) lange termijn. Uit dergelijk onderzoek kunnen we enkel besluiten dat investeringen in functie van onze jongste inwoners, een terugverdieneffect heeft.

Ook de lezing van dokter Binu Singh (1001 kritische dagen) van vrijdag laatstleden (22/11/2019) op de trefdag perinataal netwerk, pleitte voor vroegtijdige detectie en preventie.

Wanneer we het wetenschappelijk onderzoek koppelen aan de beleidskeuzes komen we tot volgende krachtlijnen waar we implementatie mogelijk zien in de vooropgestelde meerjarenplanning:

- *Inzetten op preventie en voornamelijk het perinataal luik. De brede gezinszorg, die Vlaanderen hoog in het vaandel draagt willen we hier implementeren. We zien dat bij beleidskeuzes verschillende gemeenten inzetten op deze brede gezinszorg en pleit voor toegankelijke kinderopvang voor iedereen, focussen legt op preventie bij zwangere ouders, informatie voorziet voor zwangere of pasbevallen ouders, ... Binnen Eeklo stellen we vast dat er al verschillende acties zijn rond een perinatale opvolging/begeleiding. Deze zijn ontoereikend om in te kunnen gaan op de vraag van zwangere ouders en hun noden. Begeleiding/ondersteuning in een vroege fase kan bezorgdheden na de geboorte sterk verminderen of laat toe gezinnen op de kaart te brengen die anders onder de radar blijven. Detectie en toeleiding naar kinderopvang, ondersteunende diensten, zijn uiterst belangrijk, maar ook de extra plaatsen dringende kinderopvang (crisis en de dringende plaatsen uit het project brede) zijn noodzakelijk.*
- *Wanneer we kijken naar inclusieve opvang zien we een leemte in onze regio. Zo moeten kinderen met bijvoorbeeld hoorstoornissen dagelijks een bus nemen, of vervoerd worden door ouders naar Gent of Brugge. Ondersteuning in functie van kinderen met bijzondere noden op heel jonge leeftijd kan een grote meerwaarde betekenen voor de integratie op latere leeftijd. Begeleiding van opvanginitiatieven, ondersteuning van kindbegeleiders op de werkvloer kan de leemte op dit vlak mee opvullen.*
- *Een warme transitie: in onderzoek vinden we ook dat de overgang naar de kleuterschool een moeilijke periode is voor peuters. Ondanks de inzet van kindbegeleiders, kleuterleidsters, directies om voldoende aandacht te geven aan deze overgang, kunnen we hier een betere afstemming vinden. Zo zien we mogelijkheden in overleg tussen verschillende initiatieven waarbij een gezamenlijke visie wordt bekomen die een warme transitie mogelijk maakt.*
- *We stellen vast dat Eeklo wil inzetten op buitenspelen. Zo wil buitenschoolse kinderopvang groene buitenspeelplaatsen, zullen speelpleintjes aandacht krijgen om beweging in groene ruimtes te stimuleren. Aanvullend willen we als lokaal overleg kinderopvang kijken hoe de sector 0-3 jaar hieraan de nodige aandacht kan geven.*

Om de bovenstaande punten te realiseren is het noodzakelijk te voorzien in mediators die inzetten op deze acties. Een mediator kan een brugfiguur (cfr. project Eeklo schakelt) zijn die voornamelijk de allerjongste gezinnen begeleidt. De laatste twee punten zien we gerealiseerd in bijkomend overleg maar zonder bijkomende middelen.

We benadrukken dat Eeklo een voorbeeldrol heeft, wanneer het over kinderopvang gaat. De gouden kinderschoen, de uitbouw van huis van het kind, het perinataal overleg enzovoort zijn mooie voorbeelden van deze voorbeeldrol. Deze willen we blijvend aanhouden en innovatie in functie van onze jongsten niet in de weg staan.

ADVIES JEUGDRAAD (letterlijke weergave)

Vooreerst wil de jeugdraad het schepencollege bedanken voor het blijvend vertrouwen en inzet voor de jeugdsector. De kinderen, jongeren en het jeugdwerk hebben deze ondersteuning hard nodig. De jeugdraad vraagt daarom blijvend oog te houden voor deze doelgroep. Het is voor kinderen en jongeren vaak zeer moeilijk om hun stem te laten horen naar het beleid toe. Bovendien zijn zij de volwassenen van morgen, dus het belang om hen te laten participeren is groot. Naast de jeugddienst speelt de jeugdraad een belangrijke rol in het vertolken van de stem van kinderen en jongeren. Wij willen dan ook graag actief en constructief blijven nadenken met het stadsbestuur.

Bij het bekijken van de meerjarenplanning is de jeugdraad zeer blij om tal van acties te zien die de leefwereld van kinderen en jongeren in Eeklo zal bevorderen. De jeugdvisie is echter ook sector overschrijdend daarom lijkt het ons zeker opportuun om kinderen en jongeren ook te betrekken bij de verdieping en realisatie van heel wat actiepunten. Aarzel zeker niet om advies te vragen, wij werken dit zeker grondig uit op de jeugdraad of aan de hand van participatiemomenten (zoals de pizzababbel). Doch wij graag een diepgaand en goed uitgewerkt advies willen aanbrengen, vragen wij om in de toekomst meer tijd te voorzien wanneer er om advies wordt gevraagd. De tijdsperiode bij het advies betreffende de meerjarenplanning was te kort om dit verder uit te werken samen met kinderen en jongeren.

Uit ons meest recente participatiemoment bleek dat fietsveiligheid ervaren wordt als een struikelblok. Bij het doornemen van de cijfers stelden we echter vast dat hiervoor geen budget voorzien is. Het betreft het volgende:

A-1.3.3: We maken een investeringsplan 'voet- & fietspaden' met accent op veilige, groene schoolomgevingen. Het investeringsplan wordt opgemaakt op basis van de bestaande en de gewenste toestand. Op basis van de inventaris wordt een prioriteitenlijst opgemaakt. Het gaat o.m. om de realisatie van fiets- en schoolstraten: vb. de realisatie van de schoolstraat in de Zuidmoerstraat ... Vanuit het mobiliteitsplan wordt werk gemaakt van een fietsbeleidsplan.

Hieromtrent namen we reeds contact op met Katty Van de Voorde, deze mail vindt u in bijlage 1. Zij liet doorschijnen dat hier tot op heden geen budget is voorzien, maar dat dit er wel kan komen in de toekomst. Aangezien niet alleen op onze pizzababbel maar ook uit recent onderzoek van de regionale jeugddienst 'jong geweld' opvalt dat fietsveiligheid een heikel punt is, adviseren wij ten sterkste hier alsnog een budget voor vrij te maken. De jongeren vragen extra aandacht voor schoolstraten hier kunnen wij ons als jeugdraad in vinden gezien Eeklo zich verder wil blijven profileren als scholenstad, wat door de jeugd zeker aangemoedigd wordt.

Actieplan: P-4.12: Eeklo versterkt haar imago als scholenstad

Eeklo heeft een heel ruim scholenaanbod: basisonderwijs, middelbaar onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs. Het imago als scholenstad wordt bewaakt en versterkt.

Van 01/01/2020 tot 31/12/2025

A-4.4.1: De stad helpt ruimte creëren voor jongeren om te experimenteren en ondersteunt hun evenementen. Wij zijn tevreden met de blijvende subsidiering van Jeugdhuis De Route. We willen echter wel vragen bij deze subsidie alsnog rekening te houden met de stijgende indexerings. Deze subsidies en de bijhorende indexerings zijn nodig om werking van het jeugdhuis te optimaliseren. Het jeugdhuis, is een plek waar jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontplooiën en ontspannen, een plek voor en door jongeren. Daarom adviseren wij ten sterkste hierin te blijven investeren.

Uit het investeringsplan onder sectie IP-751-1: concluderen we dat er slechts een eenmalige investering zal gebeuren in het materiaal voor Kubiek jeugdcentrum. Dit zou zowel om de zaalwerking (materiaal betreffende licht en geluid) als om de stedelijke uitleendienst gaan. Indien dit het geval is lijkt een jaarlijkse investering zeker een must, opdat het materiaal te allen tijde kan worden hersteld en/of aangevuld kan worden.

Aangaande Actie: A-4.11.2: De Blokhutten-site wordt multifunctioneel met prioriteit voor speelplein en bestaande verenigingen willen wij benadrukken dat wij tevreden zijn met de aandacht voor deze site en het gekoppelde budget. Doch willen wij verwijzen naar een eerder advies uitgeschreven door de jeugdraad aangaande de blokhutten-site met nadruk op inclusie van de betrokken partijen (Chiro Ommeker, Scouts en Gidsen Baden-Powell Eeklo, AC meetjesland en GEKKO). Daarnaast hopen wij dat het functioneren van deze jeugdwerkingen in acht wordt genomen bij de aanpassingen van de site.

Ook kan de jeugdraad zich zeker vinden in Actie: A-4.4.1: De stad helpt ruimte creëren voor jongeren om te experimenteren en ondersteunt hun evenementen. Het openstellen van de stadsgebouwen voor jongeren, kan een grote meerwaarde betekenen voor hen. Toch merken we op dat een budget zal moeten voorzien worden indien de stadsgebouwen worden opengesteld en samen met de jongeren worden ingekleed. Hieraan gelinkt vonden wij ook dat Actieplan: P-2.5: Stad Eeklo faciliteert een experimenterend ondernemerschap met aandacht voor nieuwe starters. Hier zien wij ook opportuniteiten voor de jeugd zowel voor jonge starters als voor (creatieve) samenwerkingsprojecten met jeugdhuis de route en/of creatoute. Hierbij dachten wij voornamelijk aan pop-up stores en/of tijdelijke projecten.

Aangaande actieplan P-4.6: Stad Eeklo investeert in een bespeelbare stad die kadert in een uitgewerkte speelvisie. We zijn blij om te zien dat Stad Eeklo blijft investeren in het aanbieden van een speelweefsel voor de kinderen en jongeren van Eeklo. Graag geven wij mee dat het belangrijk is om deze visie door de jeugd te laten uitdragen. Daarom willen wij als jeugdraad het advies geven om bij stadsvernieuwingprojecten ook de jeugd te betrekken. Dit hoeft niet enkel in functie te zijn omtrent het speelweefsel dat stad Eeklo wil creëren, maar heeft zeker ook betrekking op initiatieven omtrent fietsveiligheid aan gevaarlijke kruispunten of schoolomgevingen.

Aangaande A-4.3.2: De stad bouwt het Sportpark verder uit De stad ondersteunt de bestaande werking en infrastructuur van het Sportpark via Farys. De stad realiseert in een eerstvolgende fase een minigolf en een skatepark aan het Sportpark. We zijn zeer tevreden om te zien dat Eeklo budget voorziet voor de uitwerking van het nieuwe Skatepark. We merken dat er in Eeklo een actieve skatersgemeenschap is. De afgelopen jaren werd hier dan ook op ingezet door onder andere een tijdelijk indoorskatepart te voorzien in jeugdcentrum de kubiek en in de hockeyzaal van de sporthal. Deze activiteiten bereikten bovendien ook heel wat jongeren van buiten Eeklo. Dit kan iets zijn om in rekening te nemen bij de realisatie van het skatepark. Daarenboven willen wij benadrukken dat het belangrijk is dit skatepark niet alleen te realiseren voor de jongen maar ook samen met hen.

Ten slotte vroegen wij ons af of er nog steeds een budget voorzien is voor jeugdevenementen zoals: Dag Van De Jeugdbewegingen, buitenspeeldag en de 100-dagen. Wij vonden dit echter niet terug bij Actie: A-4.7.4: We bouwen een beleid uit rond evenementenregie

Als stad organiseren we zelf een aantal evenementen, maar we willen vooral andere spelers de mogelijkheid bieden (logistiek en financieel) om hun eigen evenementen zo professioneel mogelijk uit te werken (Herbakkersfestival, Helden in het Park, Kaaifeesten, Eeklo Beach, Balloonmeeting...). De stad neemt hierin een regisserende rol op. Wij adviseren ten sterkste hier budgettering te voorzien, gezien deze evenementen jaar na jaar, een succes blijken te zijn bij de jeugd.

In het algemeen kan de jeugdraad zich vinden in de meerjarenplanning, toch vragen wij om zeker bovenstaande bemerkingen en adviezen mee te nemen. Kan dit niet voor de publicatie van de meerjarenplannen hopen wij dat deze in de loop van de komende vijf jaar alsnog worden opgenomen. Tot slot wouden wij nogmaals benadrukken dat de burgemeester en schepen ons steeds om advies kan vragen om op die manier de stem van de jeugd in het beleid te verwerken.

ADVIES ECONOMISCHE RAAD (letterlijke weergave)

De economische raad besprak in vergadering van 20 november 2019 de meerjarenplanning 2020-2025, luik economie.

De economische raad is zeer tevreden dat een voltijds stafmedewerker lokale economie werd aangeworven én er werk gemaakt wordt van een horecabeleidsplan.

Het bestuur en de leden van de economische raad zijn ontgoocheld te moeten vaststellen dat slechts 1% van het totale budget naar economie gaat terwijl net dat % zichzelf terugbetaalt via tewerkstelling, opbrengst parkeergelden, sponsoring naar verenigingen

Wij zien in de meerjarenplanning dat enkele voorstellen van het strategisch commercieel plan worden uitgewerkt, waarvoor dank.

Wij vragen met enige aandrang dat het strategisch commercieel plan verder wordt uitgediept en dat de erin opgenomen acties geactiveerd worden.

Eeklo kent een hoge leegstandsgraad, hoger dan het Vlaams gemiddelde. Daaromtrent zijn we zeer bezorgd. Wij hopen dan ook dat er een pakket maatregelen wordt genomen om Eeklo economisch opnieuw op de kaart te zetten. Inzetten op startersbeleid, zoals opgenomen in het meerjarenplan, ervaren wij als een eerste stap.

ADVIES RADEN VAN BEHEER CC en BIB (letterlijke weergave)

De beheersorganen bespreken de actieplannen en acties die betrekking hebben op cultuur. Er wordt een positief advies geformuleerd bij de beleidsdoelstellingen en actieplannen; met volgende aandachtspunten:

- *P.4.1 respectvol omgaan met onroerend erfgoed
De adviesorganen zijn zeer tevreden met de geplande acties. Wordt het personeelskader aangepast/uitgebreid met medewerker(s) die expertise hebben in het domein van erfgoed?*
- *A.4.1.3 De Stad werkt een lokaal en regionaal tentoonstellingsbeleid uit
De beheersorganen zien veel potentieel in dit beleidspunt. Een sterktepunt hierbij zou het Jeneverhuis kunnen geweest zijn; de adviesraden betreuren het bericht dat dit gebouw zou verkocht worden.*
- *A.4.2.1 Voor het beheersorgaan CC is het van primordiaal belang dat de verbouwing, met een investeringsbudget van 2M€, opgenomen is in de beleidsplannen. De investering is voorzien in 2021 en 2022; de verwachting is dat deze timing gerespecteerd wordt en dat de plannen ten uitvoer worden gebracht. Het bedrag is niet toegenomen t.o.v. het oorspronkelijke dossier, en is inclusief BTW. Wat zal nog tot het dossier kunnen behoren? Welke prioriteiten zullen worden gelegd?*
- *A.4.-5.2 De bib ontwikkelt zich als derde plek voor de burger
Het beheersorgaan bib geeft aan dat een voldoende groot investeringsbudget voorzien dient te worden om de bibliotheek tot een belevingsbib te kunnen omvormen.*
- *A.4.8.2 'uitbouw van een toeristisch infopunt in het centrum. Het huidige is te veel verborgen.'
De beheersorganen vragen zich af of het huidige STIP-punt zal opgeheven worden t.v.v. 1 toeristisch punt in het centrum? De beheersorganen suggereren :

 - o *om in het stadscentrum duidelijke bewegwijzering aan te brengen naar het toeristisch infopunt, dat zich momenteel in de bibliotheek bevindt.*
 - o *Meer visibiliteit en bekendheid te geven aan het STIP*
 - o *In de verbouwingsplannen van het cultuurcentrum zou de verbinding met de bibliotheek kunnen gemaakt worden waardoor een centrale info- en ticketbalie in het CC zou kunnen opgesteld worden.**
- *Algemeen: 'ABC-site', 'STIP': andere, meer eenduidige benamingen bedenken waaruit burgers en bezoekers meteen begrijpen wat bedoeld wordt?*

ADVIES ARC (Adviesraad voor Cultuur) (letterlijke weergave)

Vanuit de AV van de ARC zijn er niet direct extra grote bekommernissen ivm de MJP 2020 – 2025 enkel ondersteuning en bevestiging van de nota van het beheersorgaan van het CC.

- *Jenevermuseum*
- *Renovatie Academie en CC en de visie daaromtrent ivm de ABC-site (visie lange termijn/planning renovatie en planning werking cultuurjaar in het CC.*

Aangezien er een bedrag voorzien is in de begroting voor Eekloverdag blijft enkel nog de vraag om in de loop van deze legislatuur de subsidiepot voor de leden van de ARC (nu 15.000 EUR/j) te verhogen naar 20.000 EUR/jaar.

ADVIES MILIEURAAD (Omgevings -en Duurzaamheidsraad wordt de nieuwe naam) (letterlijke weergave)

De 'Omgevings- & Duurzaamheidsraad Eeklo' heeft beslist om geen advies te schrijven m.b.t. de voorstelling van de Meerjarenplanning 2020-2025, gelet op de minimale impact en gebrekkige communicatie die eraan vooraf is gegaan. De raad zal zich wel grondig te informeren over de actiepunten en budgetten. Zodoende we na één jaar kunnen evalueren en een gefundeerd advies kunnen opmaken.

ADVIES SENIORENRAAD (letterlijke weergave)

Het belangrijkste voor de senioren is een erkenning en korting voor activiteiten als senior zoals in andere steden / landen vb . Nederland , Frankrijk ...en een herziening van de prijzen voor het Zonneheem.

Eens men 65-plus is en op pensioen, wordt je inkomen drastisch verlaagd waardoor je automatisch meer geïsoleerd wordt als er geen tegemoetkoming en begrip is van de hogere instanties.

Bronnenlijst

5 bouwstenen voor een sterk lokaal sportbeleid – ISB
 12 werken voor een moedig beleid van Decenniumdoelen
 ABB financieel profiel
 Actieplan 2020 Lokaal dienstencentrum Zonneheem
 Actieplan voedselverlies en biomassa - (rest)stromen circulair 2021-2025, Vlaamse overheid
 Acties en resultaten Green Deal Duurzame Stedelijke Logistiek (2023) – Vlaamse Milieumaatschappij
 Alleen wonen is nu overal de norm – De Tijd april 2023 – Verhaeghe, Cockx, Segers en Roelens
 Anrijs, S., Ponnet, K., & De Marez, L. (2020). ICT-bezit en -moeilijkheden van personen die leven in armoede: Een vergelijkend vragenlijstonderzoek. Gent: Universiteit Gent.
 Audit Vlaanderen – Opvolging van Verzelfstandigde en Verbonden Entiteiten Thema-audit | Globaal rapport | 20-12-2022
 Audit Vlaanderen – Thema-audit Beheer van ICT-risico's bij lokale besturen | Globaal rapport | 13-06-2023
 Barometer digitale inclusie – Koning Boudewijnstichting 2022 - 2024
 Barometer energiearmoede – Koning Boudewijnstichting (2023)
 Barometer Samenleven
 Barometer waterarmoede - Analyse en interpretatie van de resultaten voor 2021 – Koning Boudewijnstichting (2023)
 Beleidsplan ruimte provincie Oost-Vlaanderen (2023)
 Belfiusprofiel
 Bestuurskrachtmeting en fusieverkenning (2022) – Idea Consult
 Bestuurskrachtmonitor Vlaanderen (2017)
 Betonrapport Vlaanderen
 Botterman, S., Geraert, F. & Vansteenkiste, S. (2023). Trendrapport 2023: Kwetsbare groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt. Brussel/Leuven: Departement Werk en Sociale Economie/Steunpunt Werk.
 Bouwen, L., Dons, E. & Schoeters, A. (2022). De impact van fietsen op gezondheid, klimaat en economie in België – Literatuuronderzoek en kostenbatenanalyse van een toename van het fietsgebruik in België, Brussel: Vias institute
 BUUR Part of Sweco (2021). Draaiboek voor de opmaak van een Lokale Langetermijn
 Renovatiestrategie i.o.v. Vlaams Energie en Klimaat Agentschap
 Buurtenmonitor Eeklo - 2022
 Corona Impact Monitor 2021
 Curieuzeneuzen Vlaanderen (2018)
 De impact van de COVID-19 crisis op de woonsituatie van Vlamingen. Een analyse van de Grote Coronastudie - Dreesen, S., & Heylen, K. (2021). Leuven: Steunpunt Wonen
 Decreet basisbereikbaarheid/vervoerregio (2019)
 Decreet betreffende de woonzorg (2019)
 Decreet Deeltijds Kunstonderwijs (2018)
 Decreet houdende de organisatie van Buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (2019)
 Decreet lokaal sociaal beleid (2018)
 De Rynck F, Janssens L., (2023), Toekomstvisie op het lokaal & binnenlands bestuur in Vlaanderen
 Digitale kansarmoedebarmeter Koning Boudewijnstichting (2020)
 Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet-kwetsbare mensen (2021)
 Digitalisering en de Belgische arbeidsmarkt – Shaping the future of work (2019)
 Een lokaal energie- en klimaatpact tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse steden en gemeenten (4 juni 2021) – 1.0, 2.0, 2.1
 Een op drie gemeenten heeft laadpalenspurt nodig – De Tijd – 14/01/2023 (Olaf Verhaeghe, Thomas Segers, Thomas Roelens en Raphael Cockx)
 Enquête Jong Geweld Meetjesman (2018)
 Enquête ICT- en internetgebruik bij huishoudens Statbel 2023 en SV-bevraging
 Enquête lokaal fietsbeleid - rapport oktober 2022 - Fietsberaad Vlaanderen / Mobiel21
 Expeditie Werk - Vlaamse jeugdraad en De Ambrassade (2021)
 Fietspunt - Blue Bike - Cambio
 Global Trends to 2040: Choosing Europe's Future - ESPAS

Grote coronastudie Universiteit Antwerpen, Universiteit Hasselt, KULeuven (2020-2021)
 Herkomst-bestemmingsonderzoek n.a.v. studie Ring 2007
 Heylen, K. & Vanderstraeten, L. (2019). Wonen in Vlaanderen anno 2018. Leuven: Steunpunt Wonen Hogeschool Amsterdam
<https://apps.energiesparen.be/energiekaart>
<https://walkability.marvin.vito.be/>
<https://wateratlas.be>
 Index van de digitale economie en maatschappij (DESI) 2022 België
 Inspiratieboek voor een duurzaam gemeentebeleid – BBL (december 2023)
 Inspiratiegids Duurzame Stedelijke Logistiek - Koning Boudewijnstichting (2023)
 Inspiratiegids voor Belgische steden en gemeenten – Agoria Smart Cities
 Inspiratienota Circulair (ver)bouwen in de Beleids- en beheerscyclus – 2024 – VVSG en Vlaanderen Circulair
 Integratie- en inburgeringsdecreet
 Inzetten op hernieuwbare warmte, BBL – gemeente voor de toekomst (2018)
 IOED – Intergemeentelijke onroerend erfgoed dienst
 Jaarboek sociale uitsluiting 2023
 Jaarrapport Inburgering 2023
 Jaarverslagen IVM
 Jaarverslagen Kringloopwinkel Meetjesland
 Jonge Wegweters
 Kadernota Vlaamse Regering regiovorming (9 oktober 2020)
 Kencijfers eigen diensten
[Klimaatbestendig inrichten van de stad, www.klimaatruimte.be](http://www.klimaatruimte.be)
 Kwaliteitsplanning thuiszorg Eeklo 2022
 Lessen trekken uit de coronacrisis – Vlaamse Raad Welzijn-Gezondheid-Gezin (2020)
 Levenskeuzes op latere leeftijd bij niet hulpbehoevende personen – Koning Boudewijnstichting (2022)
 Locatus
 Lokale armoedebaarometer van Decenniumdoelen 2020 en 2024
 Lokale inburgerings- en integratiemonitor
 Lokale integratiescan
 Maatschappelijke positie en participatie van personen van buitenlandse herkomst, Statistiek Vlaanderen (2022)
 Maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap, Statistiek Vlaanderen (2022), Megatrends – VMM-MIRA (2014)
 Memorandum 2024 - Casa Rosa, UniQue, Regenbooghuis Limburg en Het Roze Huis
 Memorandum Lokaal overleg kinderopvang Eeklo 2024
 Memorandum Meetjeslands overleg voor personen met een beperking 2024
 Memorandum: Naar een blue deal voor de referentieregio Gent
 Memorandum seniorenraad Eeklo (2024)
 Memorandum UNIA 2024
 Memorandum Vlaamse ouderenraad 2024
 Memorandum Vrouwenraad 2024
 Memorandum VVSG 2024 – de grote sprong naar morgen
 Menselijke capaciteit in lokale overheden: het knelpunt van de transitie van het gebouwenbestand: 214.000 nieuwe lokale jobs nodig voor de decarbonisatie van het gebouwenbestand in de EU
 Metingen fijn stof - VMM
 Michael Ryckewaert (Dienst Omgeving Vlaanderen) (2017);
 Minder mobiel: een bewuste keuze? - Ugent, VUBrussel, Mobiel 2 en Netwerk Duurzame Mobiliteit (2021)
 Mobiliteitsplan stad Eeklo (2018)
 Multimodale mobiliteitsdata voor lokale besturen (2024) – ABB
 Naar een volwaardige digitale transformatie van het lokaal bestuur - VVSG (2021)
 Onderwijs Vlaanderen
 Onderzoek Verplaatsingsgedrag 2021-2022 – departement Mobiliteit en Openbare Werken / UHasselt - Prof. dr. Davy Janssens, Prof. dr. W. Ectors, dhr. R. Paul
 OPC jaarverslagen
 Pisman, A., Vanacker, S., Bieseman, H., Vanongeval, L., Van Steertegem, M., Poelmans, L., Van Dyck, K. (Eds.). (2021). Ruimterapport 2021. Brussel: Departement Omgeving

Plan Samenleven
 Politiezone Meetjesland centrum
 Quickscan lokale economie en digitalisering – provincie Oost-Vlaanderen – voorjaar 2022
 Rapport Zelfevaluatie bestuurskracht (2017)
 Recepten voor klimaatneutrale kernversterking Limburg – BBL (2019)
 Regie van de alledaagse stad – Ruimtelijke kwaliteit realiseren via private projecten (Vereniging voor Ruimte en Planning vzw (VRP)) – 2023
 Regionaal Mobiliteitsplan Vervoerregio Gent
 Sarah Anrijs, Ilse Mariën, Koen Ponnet - 2021; Digitale ongelijkheid in Vlaanderen. Een vergelijkend onderzoek tussen kwetsbare en niet kwetsbare mensen.
 SECAP, Duurzaam energie- en klimaatactieplan stad Eeklo (april 2018)
 Single Digital Gateway Regulation
 Smart City – de praktische gids (2018)
 Sociaal rechtvaardig omgevingsbeleid – adviesnota Endeavour i.o.v. Departement Omgeving - 2023
 Speelvisie jeugd Eeklo (2018)
 Stijn Dreesen & Frank Vastmans, Leuven: Steunpunt Wonen (2021), De werking van de Vlaamse woningmarkt. Een synthese van vijf jaar woningmarktonderzoek, Straatvinken
 Strategisch commercieel plan Eeklo (2022)
 Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2018)
 Studie aanwezige branches handelszaken in Eeklo en kernwinkelgebied – Locatus (2022)
 Studie lokale financiën – Belfius – 2023 en 2024
 Studie De Profploeg
 Sumaqua, Klimaatadaptatieplan Eeklo. Studie uitgevoerd in opdracht van Stad Eeklo en Provincie Oost-Vlaanderen (2019)
 Timmermans, B., Thaler, C., Devos, T. (2022). Ruimtelijke lessen uit de coronapandemie: tendensen, scenario's en uitdagingen. Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving
 Toekomstplan toerisme in het Meetjesland 2021-2026 - samen naar een florerend Meetjesland Toerisme Vlaanderen
 Uitgevoerde audits stad en OCMW Eeklo door Audio
 UiTPAScijfers Comeet – Publiq
 Uitrustingsgraad van de Vlaamse gemeenten 2023 – een typologie - Filip De Maesschalck Steunpunt Data & Analyse Provincie Vlaams-Brabant Etienne Van Hecke Afdeling Geografie en Toerisme KULeuven
 Vandekerckhove B., Geldof D., De Decker P., Vanhaeren R., Van Damme W., Van Hulle M., Schillebeeckx E., Balcaen R., (2022), Atlas Superdiversiteit Vlaanderen - Toekomstverkenningen: Ruimtelijke verkenning van een superdiverse samenleving; uitgevoerd in opdracht van Departement omgeving
 Vasthoudgoed – stadsessay Gent (Peter Vanden Abeele, Stadsbouwmeester Gent en Matthias Blondia, Team Stadsbouwmeester – februari 2023)
 Veiligheidsmonitor 2018 - 2021
 Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025
 Visie 2050 – langetermijnstrategie, Vlaamse Regering (2018)
 Visienota Sociaal Wonen – december 2022 - Veneco
 Vlaams beleidsplan Artificiële Intelligentie
 Vlaamse Werkbaarheidsmonitor (WBM) – Stichting Innovatie & Arbeid
 Waterarmoede - VMM
 Welzijnsmonitor Meetjesland (ELZ Oost-West) door CAW Oost-Vlaanderen
 Wel Doeners – Meetjesman (2021)
 Woonregio's in Oost-Vlaanderen – provincie Oost-Vlaanderen (2018)
 Woonsurvey 2018
www.burgemeestersconvenant.be
www.mobiel21.be
www.mobiscore.be
www.sdgmonitor.be
www.vlaanderen.be

www.Gemeente-Stadsmonitor.vlaanderen.be

www.provincies.incijfers.be

www.stat.policefederale.be

www.vrijetijdsmonitorvlaanderen.be

Agentschap Info Vlaanderen

Agentschap Wonen Vlaanderen

Agentschap Zorg & Gezondheid

Algemene administratie van de patrimoniumdocumentatie

Arvostat

Centrum voor Kankeropsporing vzw

CEVI – BI@burger

Criminaliteitsstatistieken Federale Politie

Dataloep

Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Departement Omgeving

Departement Onderwijs & Vorming

Departement Werk & Sociale Economie

Federale Pensioendienst

Fluvius

FOD Sociale Zekerheid

Intermutualistisch Agentschap

Kadaster

Kind & Gezin

Klimaatportaal Vlaamse Milieumaatschappij

Kruispuntbank Inburgering

Kruispuntbank Sociale Zekerheid

Nationale Bank van België

Opgroeien

POD Maatschappelijke Integratie

Rijksregister

RSZ / RSVZ

RVA

Statbel

Statistiek Vlaanderen – vooruitzichten

Steunpunt Werk

UiTdatabank

VDAB

Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid

Vlaams Energie- en Klimaatagentschap

Vlaamse instelling voor Technologisch Onderzoek

Vlaamse Landmaatschappij

Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen

VLAIO

VLOK

<https://www.vmm.be/data/gemeente-in-cijfers>

VREG

Bevragingen:

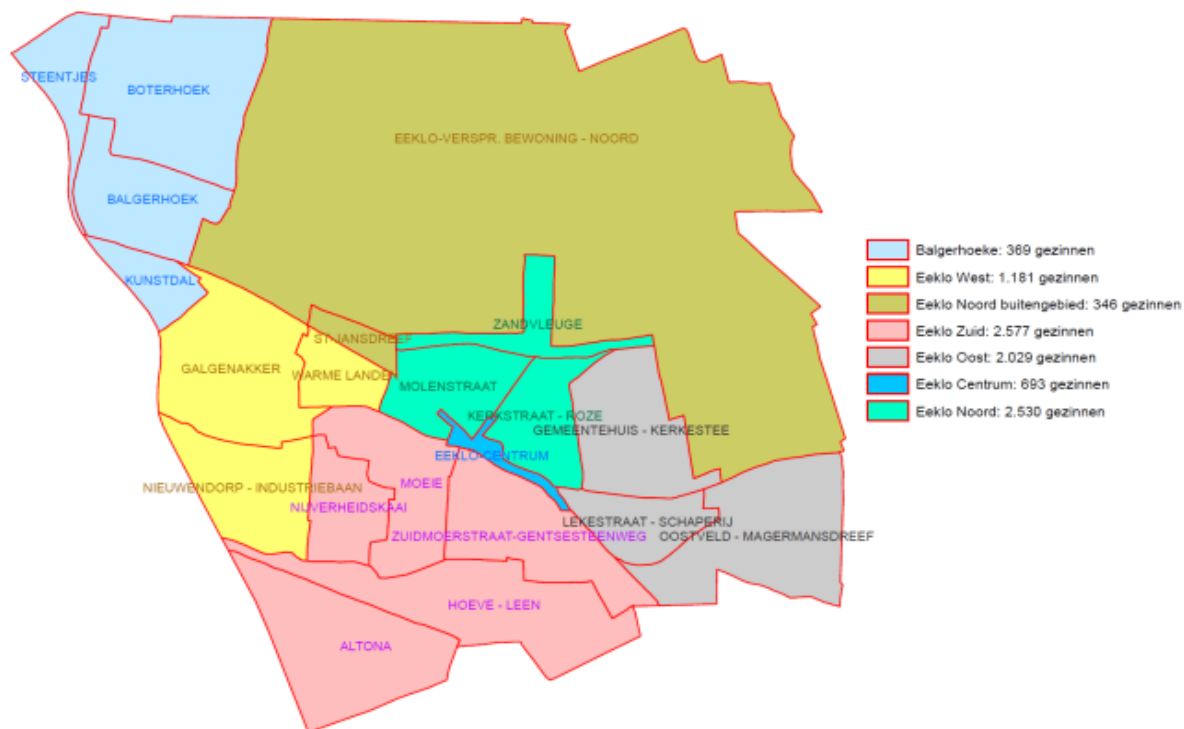
- Tevredenheidsonderzoek BKO 2023
- Coronabevragingen zwembad, CC en Bib 2021
- Bevragingen zwembad, CC en Bib 2022

BIJLAGE 1: indeling clusters waarmee vergelijkingen worden gemaakt in deze omgevingsanalyse

BELFIUSCLUSTER (32 – incl Eeklo) – gemeenten en kleine steden met centrumfunctie en economische aantrekkijng – Gemeente-Stadsmonitor, ABB,...	GOED UITGERUSTE CENTRA (18 – incl Eeklo) – provincies.incijfers.be
Beveren	Beveren
	Blankenberge
Bree	Bree
Deinze	Deinze
Dendermonde	
Diest	
Diksmuide	Diksmuide
Duffel	
Edegem	
Eeklo	Eeklo
Geel	
	Halle
Harelbeke	
Herentals	
Hoogstraten	
Ieper	
Izegem	
Kuurne	
Lier	
Lokeren	Lokeren
Lommel	Lommel
	Maaseik
Malle	
	Nieuwpoort
	Ninove
Oudenaarde	
Pelt	
Poperinge	Poperinge
Schoten	
Sint-Katelijne-Waver	
Sint-Truiden	
Tielt	Tielt
Tienen	Tienen
	Torhout
Veurne	Veurne
	Vilvoorde
Waregem	
Wetteren	
Wijnegem	

BIJLAGE 2: indeling 7 wijken Eeklo

Afbakening buurten Eeklo aan de hand van statistische sectoren

teland en team Data & Analyse